

ECCE

Eötvös Collegium – Collegiumi Értesítő

III.
(2012/2013)

ELTE Eötvös József Collegium
2014

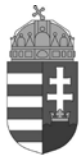

ECCE

EÖTVÖS COLLEGIUM – COLLEGIUMI ÉRTESÍTŐ
III. szám

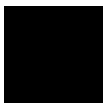
(2012/2013)

ELTE Eötvös József Collegium
Budapest, 2014

EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA

OKTATÁSKUTATÓ
ÉS FEJLESZTŐ
— — INTÉZET

Nemzeti
Tehetség Program

A kiadvány „A felsőoktatásban működő minősített szakkollégiumok támogatása”
című pályázat keretében (NTP-SZKOLL-13-0030) valósult meg.

Eötvös Collegium

Budapest, 2014

Felelős kiadó: Dr. Horváth László, az ELTE Eötvös Collegium igazgatója

Sorozatszerkesztők: Horváth László és Laczkó Krisztina

Szerkesztők: Horváth László és Kádár Gyöngyvér

Borítóterv: Egedi-Kovács Emese

Minden jog fenntartva!

A nyomdai munkákat a Pátria Nyomda Zrt. végezte

1117 Budapest, Hunyadi János út 7.

Felelős vezető: Orgovány Katalin vezérigazgató

ISSN 2064-0870

TARTALOMJEGYZÉK

Előszó	7
Igazgatói összegzés	
Oktatási tevékenység.....	31
Kutatási tevékenység (pályázatok).....	51
Szakmai-tudományos rendezvények	103
Könyvkiadás	143
Külföldi kapcsolatok	145
Az EC költségvetésének sarokszámai (saját bevételek)	171
Egyéb.....	173
„Filosz” és „Dögész” – két tanulmány	
TAKÓ FERENC:	
Kína-képek a XVIII. század Európájában	179
JANOSOV MILÁN:	
Bolyongó csillagok.....	201
Műhelybeszámolók	
A műhelyekben és a szervezeti egységekben	
meghirdetett kurzusok.....	213
Angol–Amerikai műhely.....	217
Aurélien Sauvageot francia műhely	231
Biológia-kémia műhely.....	246
Bollók János klasszika-filológia műhely	250
Filozófia műhely	265
Germanisztika műhely.....	272
Informatikai műhely	287
Magyar műhely	311
Matematika-fizika műhely	320
Mendöl Tibor földrajz, föld- és környezettudományi műhely.....	327
Olasz műhely.....	347
Orientalisztika műhely	370
Skandinavisztika műhely.....	381
Spanyol filológiai műhely	382
Szlavisztika műhely	386
Társadalomtudományi műhely.....	393
Történész műhely	408
Cathedra Magistrorum	418
Mednyánszky Dénes Könyvtár és Levéltár	432

Nyelvtanulás	437
Seniori beszámolók.....	477
Diákélet	
Diákélet az Eötvös Collegiumban	507
Diákbizottsági elnöki jelentés a 2012. őszi félévről	513
Diákbizottsági elnöki jelentés a 2013. tavaszi félévről	517
TERNOVÁČZ BÁLINT beszéde 2013. március 15-én, a Bécsi Légiónak budavári emléktáblájánál.....	521
Felvételi és a Collegium Tisztikara	
Buzdítás a 2014. évi felvételire	525
Az ELTE Eötvös József Collegium oktató és nem oktató munkatársai, tisztviselői (az évkönyv kiadásának időpontjában)	529
Függelék	
A Collegium kiadványai	535

ELŐSZÓ

Az ECCE (Eötvös Collegium – Collegiumi Értesítő) olyan évkönyv, amely a Collegium egyes tanulmányi éveinek bemutatására hivatott. Az első szám a 2010/2011. tanévre vonatkozó jelentések (igazgatói és tanári összefoglalók), collegista eredmények, két kiválasztott hallgatói tanulmány, a diákélet és más állandó rovatok mellett egyedi közléseket, a Collegium és a műhelyek működésének alapidokumentumait is tartalmazta. A második kötet a 2011/2012. tanévi műhelymunka, a seniorok beszámolója, a diákélet bemutatása, valamint két kiválasztott tanulmány („filosz” és „dögész”) publikálása mellett a 2012. naptári évre vonatkozó igazgatói összefoglalót közölte. E harmadik kötet a már ismert rovatok szerint mutatja be a 2012/2013. évi tevékenységeket.

A zárófejezetben – mindenkor időszerűen – közölt felvételi buzdítás egy-szersmind az ECCE legfontosabb célját is megjeleníti. Egyaránt szeretnénk szólni a múlt és a jövő nemzedékeihez, hogy az egykori és mai collegistákban jótekingony figyelmet ébresszünk: ragaszkodó növendékként erejük és tehetségük szerint támogassák a Collegiumot. Az egyetemre készülő ifjúság pedig merítsen bátorságot buzdításunkból.

Íme tehát az évkönyv harmadik kötete, amelyet a Collegium életét ábrázoló illusztrációkkal, mindenekelőtt a délvidéki kirándulás néhány fényképével is igyekeztünk gazdagítani.

Kérem, fogadja a Tisztelt Collegium és az érdeklődő olvasó megértő jóindulattal, ha egyes területeken elmaradtunk elvárásainktól.

Budapest, 2014. június 15.

Horváth László
igazgató

IGAZGATÓI ÖSSZEGZÉS

Az ELTE Eötvös József Collegium 2013. évi tevékenységét az alábbi fejezetekre bontva mutatjuk be: I. OKTATÁSI TEVÉKENYSÉG (FÜGGELÉKEK: 1. AZ ELTE EÖTVÖS COLLEGIUM STRATÉGIAI FEJLESZTÉSI TERVEI [FELJEGYZÉS], KELT: 2013. SZEPTEMBER 28-ÁN; 2. MONITOR, KELT: 2013. OKTÓBER 27.); II. KUTATÁSI TEVÉKENYSÉG (PÁLYÁZATOK); III. SZAKMAI-TUDOMÁNYOS RENDEZVÉNYEK; IV. KÖNYVKIADÁS; V. KÜLFÖLDI KAPCSOLATOK; VI. AZ EC KÖLTSÉGVETÉSÉNEK SAROKSZÁMAI (SAJÁT BEVÉTELEK); VII. EGYÉB.

I. OKTATÁSI TEVÉKENYSÉG

Az ELTE Eötvös József Collegium (továbbiakban EC) az egyetem szakkollégiumaként működik, amelynek alapvető feladata, hogy a tehetséggondozás érdekében az egyetemi oktatást kiegészítse, illetve azt intenzívebbé tegye. Mindkét feladat színvonalas ellátásának záloga az önálló tudományos, oktatási és kutatási tevékenység, amely az EC szakmai műhelyeiben összpontosul.

Személyi háttér

2013 februárjában és márciusában Farkas Márton félállású könyvtáros és ifj. Arató György félállású levéltáros közös megegyezéssel távozott a Collegiumból.¹

¹ A levéltáros kilépésével részben összefüggésben álló, a Történész műhelyt érintő események (amelyek a szakmai műhelymunkát is befolyásolták) teljes dokumentációját a Collegium iratára őrzi (egy lezárt, 242 számozott dokumentumot tartalmazó-, és egy nyitott dosszié). Az anyag adatvédelmi okokból itt nem közölhető. A Collegium mindenkor történetében sajnos többször előfordult a 2013. évi ú.n. történet-ügyhöz hasonló eset. Jelen konfliktus az alábbiakban összegezhető: a műhely néhány végzős, illetve korábban végzett tagjának a műhelyvezetővel meglévő – hosszú éveken át kimagasló sikereket eredményező – viszonya 2013 januárjában jóvátehetetlenül megromlott. Az igazgatói szintre került vita háttérében az állt, hogy a műhely említett csoportja bevallottan a saját elgondolásai mentén kívánta működtetni a történet-szakkollégiumi képzését (ideértve az órádók és a tútorok személyének kijelölését), és a műhelyvezető további irányítását elutasította. Az igazgató mindezt nem fogadta el és a műhelymunkát nyíltan szabotálta, a Collegium stratégiai érdekeit szándékosan sértő két műhelytagot belső eljárás keretében felelősségre vonta. A konfliktust „házon belül” rendezni hivatott méltatlansági eljárást sorozatos fellebbezések és panasztételek követték. Végül az igazgató az újabb visszaéléseket és a műhelyvezető lemondását követően egy hallgató ellen hivatalos fegyelmi eljárást indított. Az elsőfokú, kizáró határozat jogerőre emelkedését megelőző, másodfokú egyetemi határozat megszületése előtt az érintett, illetve a felsőévesekkel szolidaritást vállaló alsóéves műhelytagok 2013 decemberében lemondtak collegiumi tagságukról. Rektor úr – a folyamatos és szándékos botránykeltés, nyílt levelek és személyiségsértő megnyilvánulások miatt – rektorhelyettesi vizsgálatot rendelt el. Az átfogó, a Collegium valamennyi testületére (Kuratórium, Tanári kar,

A megüresedett álláshely, miként már 2012 őszétől a második technikai munkatárs (takarító) álláshelye is a rektori utasításoknak megfelelően betöltetlen maradt. Az igazgató folyamodványára az egyetem vezetése azzal a feltétellel támogatta az új munkatársak felvételét, ha az ún. *kiemelt egyetem* címmel járó kormányzati többlettámogatást a kincstár folyósítja. Utóbbi 2013 júliusában megtörtént, így az álláshelyek betöltése 2013 szeptemberétől lehetővé vált. Az álláshelyeken rendelkezésre álló bértömeget az alábbiak szerint osztottuk fel. A második takarítói helyre teljes állásban, közalkalmazotti jogviszonyban felvettük Gazdag Tünde Irént. A két takarító munkatárs gondos munkája nemcsak a collegisták mindennapi életére hat, hanem a Collegiumban rendre szállást igénylő őszi amerikai csoport „megtartásának” is a záloga. Fenti célok érdekében az igazgató a Diákbizottsággal, Gondnokasszonnyal és az érintett munkatársakkal egyeztetve takarítási rendet alakított ki, amelyet minden vizes helyiségben jól láthatóan kifüggesztettünk. A szeptemberi collega- és a folyamatos amerikai visszajelzések alapján a beosztás 2013. második felében jól működött. A megüresedett könyvtárosi álláshelyre (amelyet korábban a fiatal munkatársnak - a Collegium történetében egyedülálló - rendkívüli lehetőségeket teremtve szakképzett levéltárosi és könyvtárosi félállásra bontottunk) hatórás közalkalmazotti alkalmazásban segédkönyvtárosként Kádár Gyöngyvért és hallgatói megbízással Kovács Györgyit vettük fel. Kovács Györgyi az Egyetemi Könyvtár irányítása mellett a Mednyánszky Dénes Könyvtárban végzi szakmai gyakorlatát is és szakképzett könyvtárosként biztosítja a pályázatokból és adományokból származó kötetek katalogizálását, a leltárkönyv vezetését, az ügyelet működtetésének szakmai feltételeit. Kádár Gyöngyvér segédkönyvtáros könyvtári ügyeletet ad, illetve azt szervezi és működteti, valamint a könyvtár állományát folyamatosan rendezi. A 35 000 kötetes szakkollégiumi könyvtár 2013 szeptemberében a kényszerű, átmeneti zárlat után ismét megnyílt, az ügyeleti rendet önkéntesek közreműködésével biztosítottuk. (Bővebben lásd Műhelybeszámoló, Mednyánszky Dénes Könyvtár és Levéltár.)

Mindemellett a 2013. évben a Collegium költségvetéséből négy műhelyünk vezetőjének, illetve vezetőtanárának (összességében 3.2 álláshely anyagi fedezete) tudtunk az év egészében, illetve szeptembertől fizetést, honoráriumot folyósítani. A Collegium küllapcsolatainak fejlesztésében a nyelvi-filológiai

Diákbizottság) és a közvetlenül érintettek (kilépett illetve marad műhelytagok) kiterjedő vizsgálat megállapította, hogy a Collegiumban a színvonalas műhelymunkának sem objektív, sem szubjektív akadálya nincs. Ugyanakkor részben az ún. történelemszűgy tanulságait is felhasználva indokoltnak látszik a Collegium 2006-ban készült SzMSz-ének és egyéb szabályzatainak felülvizsgálata, harmonizálása.

műhelyek működése, a színvonalas nyelvi alapozás meghatározó. Az Aurélien Sauvageot (francia) műhely vezetőtanára: Vargyas Brigitta, a Germanisztika műhely vezetője: Sára Balázs, az Olasz műhely vezetője: Ludmann Ágnes és az Angol-amerikai műhely félállású vezetőtanára: Fejérvári Boldizsár. A többi szakmai műhely illetve önálló szervezeti egység (összesen 18) vezetését, a hallgatók tutoriális munkájának irányítását, valamint a műhelyekben folyó szakórák ellátását a kollégák minden esetben honorárium nélkül vállalták. (Szerény honoráriumot a 2013. évi országos meghirdetésű, szakkollégiumi pályázatból tudtunk néhány oktatónak biztosítani.) A műhelyek vezetésben 2013-ban két változás történt. Az Aurélien Sauvageot (francia) műhely vezetéséről lemondó Szabics Imre helyére a Collegium szabályainak előírásait betartva az igazgató Kalmár Anikót nevezte ki. Szabics Imre Tanár úr a műhely tiszteletbeli elnöke lett, és a szakvezetésben változatlanul tevékenyen részt vesz. Az Olasz műhely vezetéséről sokasodó egyetemi (PPKE) kötelezettségei miatt lemondott Armando Nuzzo. A műhely vezetését Ludmann Ágnes vette át. A műhelyvezetői megbízások mellett az igazgató az illetékes testületek egyhangúlag kinyilvánított támogatásával Laczkó Krisztinát kinevezte a Collegium aligazgatójává. Az Orientalisztika műhely keretében a mongolisztika kabinet vezetőjévé felkértük és kineveztük Birtalan Ágnes Tanárnőt.

Önzetlen munkájukért ezúton is kifejezzük köszönetünket a műhelyvezetőknek és a vezetőtanároknak: Kalmár Anikó és Vargyas Brigitta (Aurélien Sauvageot Francia műhely), Sántha Ferencné és Fejérvári Boldizsár (Angol-amerikai műhely), Hudecz Ferenc és Rovó Petra (Biológia–kémia műhely), Mészáros Tamás (Bollók János Klasszika-filológia műhely), Faragó-Szabó István (Filozófia műhely), Sára Balázs (Germanisztika műhely), Csörnyei Zoltán (Informatika műhely), Laczkó Krisztina és Kiss-Farkas Gábor (Magyar műhely), Burcsi Péter (Matematika–fizika műhely), Győri Róbert (Mendöl Tibor Földrajz-, Föld- és Környezettudományi műhely), Armando Nuzzo, Falvay Dávid, Ludmann Ágnes (Olasz műhely), Máté Zoltán, Csibra Szuszsanna, Hasznos Andrea, Birtalan Ágnes (Orientalisztika műhely), Masát András (Skandinavisztika műhely), Faix Dóra és Bubnó Hedvig (Spanyol műhely), Boros Lili (Szlavisztika műhely), Bozsonyi Károly (Társadalomtudományi műhely), Farkas Zoltán (Történész műhely) és Feld-Knapp Ilona (Cathedra Magistrorum).

A műhelyvezetőknek segítő munkájukért köszönetet mondunk a műhelyek mindenkorai titkárainak és a Diákbizottságnak.

Kurzusok

A műhelyekben és a szervezeti egységekben meghirdetett és megtartott kurzusokat a műhelybeszámoló előtt közöljük. Az Eötvös Collegiumban az alapítástól kezdődően hagyomány, hogy a kurzusokat tartó tanárok a tanulmányi időszak végén átfogó (a tagok egyéni teljesítményét is értékelő) jelentést készítenek az igazgató, a tanári kar, végső soron a levéltár számára. A jelentéseket a 2011/2012. II. félévről kezdődően egységes formában készítjük el és közöljük. A természettudományok területét érintő kurzusokat az illetékes karok (TTK és IK) befogadták rendes curriculumukba. Az EC-hez kötődő oktatói-kutatói munka erkölcsi elismerése érdekében a karoktól befogadott kurzusokat is felsoroljuk és nyilvántartjuk. A humántudományok területét érintő kurzusokat a BTK támogatásával a NEPTUN rendszerben hirdettük meg. A meghirdetés elvi háttere és módja 2013 őszén is az alábbi volt: azon kurzusokat, amelyeket az anyatanszékek befogadnak, a tanszék- illetve intézetvezető jóváhagyásával az illetékes tanszékek hirdetik meg. Ezen kurzusok azzal a kiegészítéssel illeszkednek a rendes egyetemi curriculumba, hogy „/EC” megjelölést is kapnak. A karoktól és tanszékektől be nem fogadott, azaz a klasszikus értelemben vett kiegészítő kurzusokat dékánhelyettesi engedéllyel – 2013 őszén immár utoljára – hirdette meg a BTK Tanulmányi Osztálya (NEPTUN) „/EC” megjelöléssel. Ezen kurzusok nem válhatnak ki *(későbbi hallgatói ún. ekvivalencia kérelemmel sem – ezt belső igazgatói rendelkezés is tiltja)* egyetemi kurzust. Az etr-ben, majd a NEPTUN-ban történő meghirdetés (a kari kollégák messzemenő támogatása mellett is) rendkívül körülményes és nehézkes volt. Hosszú, de eredményes tárgyalásainknak köszönhetően az egyetem engedélyezte a Collegium önálló egységként történő megjelenítését, amely a collegiumi ügyvivő szakértőnek tanulmányi előadói jogosítványokat biztosított. Borsodi Csaba rektorhelyettes és Cseszregi Tamás oktatási igazgató támogatásának köszönhetően a Collegium immár – a mindenkori előzetes szakmai engedélyek birtokában – saját kezelésben hirdetheti meg óráit, jegyezheti be az érdemjegyeket és „kérdezheti le”, tarthatja számon tagjainak tanulmányi átlagát. A Collegium oktatási és tanulmányi működésében mindez történelmi léptékű fejlődést jelent. Itt köszönjük meg nemcsak a kérésünket támogató egyetemi vezetőknek, hanem Klenovszky Gabriella technikai munkatársnak és Mátyás Eszter ügyvivő szakértőnek is támogatását és lelkiismeretes munkáját.

Igazgatói dicséretben részesítettek névsora:**A 2012/2013. őszi félév:**

Bencs Ferenc	Horváth Soma	Petykó Márton
Bocskay Zsófia	Janosov Milán	Róth Judit
Bokányi Eszter	Kerber Balázs	Simonkay Márton Zoltán
Bottyán Emese	Kocziha Péter	Szalkai Balázs
Czegelnyik Natália	Koczor Bálint	Takó Ferenc
Farkas Márton Pál	Kovács Dániel	Tóth László Márton
Gyimesi Zoltán	Lisztes Mónika	Tóth Olivér István
Gyöngyösi Megyer	Magyar Levente	Varga László
Gyuris Kata	Nagy Dániel	
Hegyi Brigitta	Patkó Levente	

A 2012/2013. tavaszi félév:

Balassi Márton István	Györki Tamás	Németh Alexandra
Bálint Zsuzsa	Gyuris Kata	Patkó Levente
Batki Júlia	Horváth Gábor	Polgár Tibor
Benyó Krisztián	Huszár Kristóf	Rácz Katalin
Bokányi Eszter	Illés Anett	Somogyváry Márk Rudolf
Bottyán Emese	Kapelner Zsolt	Szalkai Balázs
Budai Mihály Egon	Kassai Gyöngyi	Szatmári Zsófia
Csuta Virág Regina	Kerber Balázs	Szikor Patrícia
Dezsényi Balázs	Kocziha Péter	Szívós Eszter
Englert Péter	Kovács Dániel	Takó Ferenc
Erdei Anna Laura	Kovács Noémi	Ternováczy Bálint
Farkas Márton Pál	Kozár Gábor	Tóth Dániel
Fekete (Lisztes) Mónika	Manninger Mátyás	Tóth Olivér István
Gönczö Levente Zoltán	Márkus Virág	Varga László
Göndöcs Gabriella	Melhardt Gergő	Varga Zoltán
Gévay Gábor	Nádor István András	Varga Zita
Gyimesi Zoltán	Nagy Dániel	

FÜGGELÉK 1.: AZ ELTE EÖTVÖS JÓZSEF COLLEGIUM STRATÉGIAI FEJLESZTÉSI TERVEI (FELJEGYZÉS)

BEVEZETŐ

Az ELTE Eötvös József Collegium alább olvasható fejlesztési tervei a közös egyetemi szakkollégiumi stratégiai tervezés mellékletéül szolgálnak.

A szakmai terveket jelen, vázlatos formájukban korábban az ELTE kiemelt felsőoktatási intézmény minősítés elnyerésnek alátámasztására fogalmaztuk meg.

Kiemeljük, hogy az Eötvös Collegium - mint az ELTE decentralizált egysége - működésének alapelve az egyetemi közös teherviselés. A Collegium köszönetét fejezi ki az egyetem vezetésének és az egyetemi kollégiumnak, hogy működésének alapfeltételeit a nehéz anyagi körülmények között is biztosítják. Ezen feljegyzés első felében az anyagi támogatás függvényében fejleszthető szakmai-, a második felében az infrastrukturális területeket soroljuk fel (végül kitekintünk a jelenlegi működés, az ún. „alapjárat” adataira). A szakkollégium jelenlegi eredményeinek és működésének fenntartáshoz a most rendelkezésre álló támogatás elengedhetetlen, a célkitűzések akárcsak részbeni eléréséhez pedig többletforrás szükséges. Jelen feljegyzés nem elvárásokat, hanem olyan célkitűzéseket fogalmaz meg, amelyek az egyetem mindenkori lehetőségei szerint valósíthatók meg.

SZAKMAI TERÜLETEK

Az ELTE Eötvös Collegium, mint szakkollégium szakmai működésének alapvető ismérve, hogy az egyetem kínálta képzést *kiegészíti*, illetve annak intenzitását, eredményességét növeli.

Ez a tevékenység az egyetemi képzéstől független, de azt nem kiváltó, hagyományos értelemben vett szemináriumi és tőri foglalkozások keretében és

szakkollégiumi kutatócsoportokban valósul meg. Az eredményesség sarkalatos pontja, hogy milyen mértékben tudjuk mindehhez a feltételeket biztosítani. Az alábbiakban három fő- és további alfejezetekre bontva felsoroljuk azokat a területeket, amelyek erősítésével a működő rendszert (a mostani „alapjára-tot”) fejleszteni, illetve fenntartani lehet.

I. A SZAKKOLLÉGIUMI KÉPZÉS ALAPJÁT KÉPEZŐ TERÜLETEK:

1) NYELVI KÉPZÉS.

a) *Nyelvkurzusok, nyelvtanárok honorálása.* Az Eötvös Collegium (továbbiakban: EC) példája – ahol 2011. szeptemberétől bevezettük három idegen nyelv (francia, német, olasz) kötelező tanulását (a szakkollégistáknak a választott nyelvből három év alatt nyelvvizsgát kell tenniük) – bizonyítja, hogy az eredményes kutatói pálya fontos támpontja, ha a fiatal az angol nyelv mellett legalább egy másik európai nyelvet is elsajátít. Ahhoz, hogy az évente mintegy 100 újonnan felvett szakkollégistának (35 bentlakó és 65 bejáró), azaz három év alatt összesen közel 200 főnek biztosítani tudjuk a nyelvi kurzusokat (évente várhatóan 9 csoport indul, így felmenő rendszerben több, mint 20 csoport működik 2013/2014-ben), a nyelvtanárokat kellően honorálni kell. *Legalább 14 nyelvtanárral, vagy hallgatói ösztöndíjjal támogatott nyelvszakos PhD hallgatóval* kell számolnunk. A kötelező nyelvi képzés már középtávon kiváltja az érintett nemzetek kultúr-képviselőiteinek érdeklődését és támogatását, amely tovább erősíti a képzést és a nemzetközi kapcsolatokat. (Utóbbi látványos eredmények bizonyítják mindhárom nyelvterületen.) Az eredményes külföldi kutatómunka záloga a „befogadó” nemzet nyelvének ismerete. Jelenleg a Collegium bevezette és működteti a „nyelvtanár-senior” intézményét. Pályázati kiválasztás során, bentlakás és kollégiumi díj befizetése fejében a végzős nyelvszakos collegisták (8 óra/hét) nyelvkurzusokat tartanak. A kurzusok ellátásának biztonságát erősítené, ha a tanárjelölt collegisták a jövőben nyelvszakos gyakorlatukat a Collegiumban végezhetnék. A szakmai felügyelet és irányítás a Collegiumban működő és szakképzett módszertanos kollégák révén biztosított lenne. A nyelvcsoportokban betöltetlen helyeket a Collegium az ELTE társ-szakkollégiumai tagjainak felajánlja, a tagokat lehetőségeihez mérten most is befogadja.

b) *Anyanyelvi lektorok alkalmazása.* Az EC-ba a francia anyaintézmény, az ENS a kezdetektől francia lektor(oka)t delegált, akik nemcsak a nyelvtanításban, hanem a francia irodalmi/nyelvészeti képzésben is részt vettek. Honoráriumukat részben a magyar minisztérium fedezte. Ma is érkezik francia nyelvi lektor a Magyar Francia Ifjúsági Alapítvány támogatásával, de honoráriumra igen szerény (komoly gondot okoz a jelentkezők hiánya), amelyet azonban - a rendkívül intenzív szakmai együttműködésünk eredményeképpen - 2012-től a Budapesti Francia Intézet kiegészít, a mindenkor lektort részmunkaidőben foglalkoztatja. A szállást a Collegium biztosítja, amely azonban elmarad a lektorok várakozásától (a collegiumi szobák diákszálló jellege miatt). Az eredményes nyelvi képzés záloga, hogy a három kötelezően bevezetett nyelv mellett (francia, német, olasz) lehetőség szerint angol és spanyol nyelvből is fogadhassunk lektorokat. Az öt lektort egy-egy évre (amely meghosszabbítható lenne, Aurélien Sauvageot pl. hét évet töltött a Collegiumban és kiváló magyar nyelvesszé képezte magát) elsősorban testvérintézményeinkből (ENS Paris, SNS Pisa, Universität Wien, Residencia de Estudiantes Madrid, Beloit College USA) pályáztatnánk és választanánk ki. Európai színvonalú javadalmazásra és szállásra lenne szükség. A nemzetközi cserekapcsolatok kereteit létrehoztuk, jelenleg azonban a térítésmentesen általunk rendelkezésre bocsátott (diák)szállás fejében csupán szerény mértékben várható el a lektori tevékenység. A lektorok szakkollégiumi munkája a *nemzetközi együttműködésre* is pezsdítően hat.

2) KÖNYVTÁR

A *helyben használható szakkollégiumi könyvtár* a hatékony és eredményes szakmai előmenetel, a sikeres kutatások alapfeltétele. Az EC könyvtára, az Eötvös Könyvtár bölcsészettudományi állománya az 1950. évi feloszlítás után az MTA Irodalomtudományi Intézetének kezelésébe került. A korábban jól használható referencia-könyvtárat elsősorban a magyar irodalom (MTA szempontjai miatt) területén fejlesztették. A természettudományos könyvtár hátrahagyott részzeit 2011-ben „szabadítottuk ki” az alagsori elzárt raktárból. Az *EC anya- és társhintézményeiben* (ENS Paris és SNS Pisa) a *fejlesztés töretlen* volt, az odalátogató szakkollégistáknak és kutatóinknak várakozáson felüli lehetőségeket kínál szabadpolicos rendszerével. Idehaza a több, mint félévszázados lemaradást kellene pótolni vagy legalábbis enyhíteni. Az egykori Eötvös Könyvtár (korabeli pecséttel - báró Eötvös Collegium - is ellátott, tehát azonosítható) és a Mednyánszky Dénes szakkollégiumi könyvtár (mintegy 35 000 vegyes tematikájú kötet) állományát alapul véve nagyszabású könyvtárfejlesztést kellene végrehajtani, az egyes

területek áttekintésére felkért szakértőkkel, alkalmazott könyvtárossal és célirányos beszerzésekkel. Jelenleg a szakkollégiumi könyvtár ügyeleti rendszerben, részmunkaidőben, illetve hallgatói munkaszerződéssel alkalmazott kollégák és önkéntes felsőéves collegisták közreműködésével működik.

3) ADATBÁZISOK

A könyvtárfejlesztés anyagi és fizikai akadályok miatt csak részben oldható meg könyvbeszerzéssel. Gyors és hatásos előrelépés lenne, ha a *különböző szakterületek meghatározó adatbázisait* előfizetésekkel elérhetővé tehetnénk. A technikai feltételek az ELTE fejlesztésének köszönhetően 2012-től rendelkezésre állnak (szélessávú internetkapcsolat). Az adatbázisok (természettudományos és bölcsész) előfizetését összhangba kell hozni az EISZ-ben már elérhető adatbázisokkal, az EC-ben egyedi, a szakokhoz igazodó kiegészítő hozzáférések jelennének meg. Ehhez járulna a számítógépes géppark, amely *megfelelő színvonalú terminálokat* biztosítana az egyes műhelyekben és szemináriumi szobákban az adatbázisok eléréséhez. A történelmi lemaradást a nyugati minták alapján felépített elektronikus kutatási lehetőségek csökkenthetik.

4) LABOROK

A hatékony nyelvtanítás fontos eleme a *korszerű* technikai eszközökkel felszerelt *nyelvi labor*. Egy-egy 20-25 szakkollégistát befogadó nyelvi laborra lenne szükség, ahol a legmodernebb *számítógépekkel biztosított hang- és képanyag*, illetve az ezen a technikán gyakorlott tanári irányítás átütő sikert hozhat. Szükséges, hogy a szakkollégistákat és a nyelvtanárokat rendszeresen korszerű *nyelv- és tanári kézikönyvekkel* lássuk el. A könyvállományt (nyelvkönyvsorozatokat) évente biztosítani kellene. A természettudományi területeken egy 20 végpontos *informatikai labor* kiépítése fontos és értelmes célkitűzés. Az informatikus szakkollégisták az ELTE IK hallgatóinak elitcsoportja. A vegyészeti és biológiai laborok kiépítése fölösleges párhuzamosságot teremtené az egyetemi infrastruktúrával, költségvonzatuk pedig túl magas. A szó szoros értelmében vett „csillagászati” mértékű többlettámogatás esetén, az EC épületének adottságait ismerve a fizikusoknak (mindenekelőtt a csillagászoknak) jelentene segítséget a *csillagvizsgáló újbóli felszerelése*. Az 1910-ben épült „torony” (ma üresen álló egykori bőrrondraktár) a modern távcsövek segítségével hatékony kutatói és szakmai bázissá válna, a szórt, városi fényszennyezést ugyanis már ki lehet szűrni. A Gellért-hegy déli oldalán kiépített csillagvizsgáló fekvése kutatási célokra alkalmas.

5) TECHNIKAI FELTÉTELEK, GÉPPARK

Számítógépek, fénymásolók, szkennerek, stb.

II. A SZAKKOLLÉGIUMI TÖRZSKÉPZÉST JELENTŐ TERÜLETEK

1) MŰHELYEKBEN ÉS SZERVEZETI EGYSÉGEKBEN FOLYÓ SZAKMAI MUNKA

a) *Szakvezetők honorálása.* Az EC 17 szakmai műhelyében és további szervezeti egységeiben félévente átlagosan közel 50 kurzust hirdetünk meg a szakkollégistáknak (2008-2012 között az etr kimutatása alapján 580 kurzust hirdettünk meg a Collegiumban és ehhez járulnak még mintegy negyed ekkora számban a tanszékektől befogadott kurzusok). Az egyetemi képzést kiegészítő szakkollégiumi képzési terveket (curriculum) a műhelyvezetők irányítják, illetve konkrét kurzusok tartása mellett közvetlen tútori foglalkozásokon készítik fel a szakkollégistákat a tudományos munkára (vö. az OTDK helyezések kimagasló számát). A már körvonalazott, műhelyenkénti szakmai terveket a műhelyek működését meghatározó szabályzatokat a Collegium évkönyve (Horváth László, Markó Anita (szerk.): *ECCE Eötvös Collegium - Collegiumi Értesítő I.*, Budapest, 2013. 424 oldal) tartalmazza. *A képzés biztos hátterét adná, ha a 20 szakterületet többletfeladat megbízással vagy főállású alkalmazással irányítanák a szakvezetők.*

b) *Szaktanárok, tútorok honorálása.* A szakvezetők kidolgozta képzési terveknek megfelelően óraadó tanárokat kérünk fel. Az óraadók (zömében egykori szakkollégisták) rendszeres szakkollégiumi munkát vállaló csoportja alkotja a műhelyek szakmai háttérként felépített tútori kört (akadémikusok, nemzetközileg elismert egyetemi oktatók, stb.). A kurzusokat és a tútori tevékenységeket erősítené a szaktanárok megfelelő szintű honorálása, amelynek jelenleg költségvetési fedezete nincs. A műhelyvezetők 85%-hoz hasonlóan a mindenkor óraadók térítésmentesen dolgoznak. A mindenkor országos szakkollégiumi (és egyéb) pályázatok a szerény honoráriumoknak rendszeresen nem tervezhető hátteret biztosítanak.

c) *Rendszeres nemzetközi konferenciák, tömbösített kurzusok, kiadványsorozatok.* Az EC történelmileg örökölt és évek óta intenzíven és tudatosan épített nemzetközi szakmai kapcsolatainak köszönhetően kutatómunkáját és ahhoz kapcsolódóan az egyetemi képzést kiegészítő oktatási tevékenységét (lásd alább)

elismert nemzetközi kapcsolatrendszerbe tudja ágyazni. Nemcsak a szakmai műhelyekhez szorosan kötődő kutatási kapcsolatok, hanem a Collegiumban működő szakkollégiumi kutatócsoportok („Bizánc és a humanizmus” - OTKA NN kutatócsoport; Cathedra Magistrorum – Tanárákadémia, a tudós-tanár képzés kutatása, Udvari Irodalom Nemzetközi Társaság, magyar tagozat – a középkori francia irodalom kutatása, stb.) is biztos háttérét adják, hogy legalább tíz szakterületen *rendszeres (évenkénti) nemzetközi konferenciákat* tartsunk. Külföldi együttműködő partnereink (az ENS Paris-tól a Bolognai vagy Heidelbergi Egyetemig) készek aktívan részt venni a rendezvényeken. (Soron következő nagy rendezvény: 2013 novemberében „Bizánc és a kortárs nyugat” nagy nemzetközi irodalmi konferenciát tartunk, amelyet a collegiumi bizantinológus-, francia-, olasz- és a német irodalmi kutatócsoportjai szerveznek.) *A konferenciák a szakkollégista hallgatók számára kiváló alkalmat teremtenek a nemzetközi mércével mért színvonalas kutatómunkára. A konferenciákhoz kötődően a külföldi szaktekintélyek tömbösített kurzusokat is tartanak. A nemzetközi konferenciák anyagából konferenciakötetek, periodikus kiadványok készülnek. A konferenciák szervezéséhez szükséges tételeknek és a kiadványok elkészítésének alapfedezetét a mindenkori pályázati támogatások mellett költségvetésből lenne szükséges biztosítani. Jelenleg a Collegium a közös egyetemi és egyéb pályázatok sikeres lebonyolításának köszönhetően kimagaslóan nagy számban jelentet meg tudományos kiadványokat (2012/2013-ban több, mint 25-öt).*

2) HALLGATÓI MOBILITÁS.

a) *Szakkollégista ösztöndíjak.* A jól működő nemzetközi kapcsolatrendszernek köszönhetően partnerintézményeink készek hosszabb-rövidebb időre fogadni szakkollégista hallgatóinkat. Az ELTE BTK támogatásával biztosított Erasmus ösztöndíj lehetőség mellett (jelenleg két Erasmus „helye” van az EC-nek – mindkét helyszínen ENS Paris és Collegio Superiore, Bologna a testvérintézmény cserealapon szállást biztosít, így tudják vállalni hallgatóink a részképzést) további szakkollégiumi *mobilitási alapot* kellene teremteni, illetve érdemes lenne önálló szakkollégiumi Erasmus ösztöndíjas helyeket biztosítani. A kutatási és képzési céloknak megfelelően különböző nagyságrendű és futamidejű (pl. 1-9 hónap) ösztöndíj-lehetőségek közül válogathatnának a szakkollégisták belső pályázat alapján a *szakkollégiumi mobilitási alaptól*. A valós szakkollégiumi igényeket egyértelműen alá lehet támasztani, meg lehet jelölni azokat az intézményeket, amelyek szándéknyilatkozatban igazolják

vagy már igazolták készségüket a magyar szakkollégista hosszabb-rövidebb időre történő fogadására. Megfelelő futamidő (legkevesebb egy szemeszterre terjedő, de inkább egy éves időtartam) esetén a testvérintézményben a szakkollégista ELTE-s diplomája mellé (párhuzamos képzésben) *második, azonos szakterületről származó diplomát* szerezne. Utóbbira vonatkozó kezdeményezés és keretegyezmény előkészületben van a párizsi EHESS és az ELTE (EC) között, amelynek eredményeképpen jelenleg a Budapesti Francia Intézetől odaítélt francia állami ösztöndíj birtokában egy szakkollégista Párizsban (EHESS) bizantinológus MA fokozatot szerezhet 2014-ben. Az EC esetében évenként mintegy 10-12 szakkollégista részképzésével számolhatnánk.

b) *Nemzetközi intézményhálózatra alapozott kiegészítő képzés.* A szakkollégisták mobilitását elősegítő ösztöndíjrendszer teremtette alapokon (a megelőző egységben leírt példa bővítésével) olyan nemzetközi hálózatot lehetne működtetni, amely az Erasmus Mundus pályázatok előfutáraként a testvérintézmények közötti kapcsolatok erősítésével (pl. ENS Paris – SNS Pisa – ELTE EC háromszög) második, illetve párhuzamos diploma kiadását biztosítja több szakterületen is. *A nemzetközi hálózat rendszeres erősítése,* annak adminisztratív működtetése, folyamatos kapcsolattartás, egyeztető megbeszélések és az adminisztratív munkaerő foglalkoztatása lenne szükséges.

3. SZAKKOLLÉGISTÁK SZABAD SZAKVÁLASZTÁSÁNAK TÁMOGATÁSA

Fontos lenne lehetővé tenni, hogy a szakkollégisták meglévő, államilag finanszírozott szakirányuk mellé további szakirányokat is térítésmentesen felvehessenek. A kredittúllépést a jelenlegi egyetemi szabályozás a szakkollégisták esetében nem szankcionálja. Tulajdonképpen ennek a lehetőségnek a kibővítéséről lenne szó. A szakkollégistákra általában jellemző a szélesebb tudományos horizont és érdeklődés, amelynek indokolt esetekben teret és szabad kibontakozást kellene engedni (némiképp a honorácior képzés mintájára). Ha szükséges, formálisan olyan ösztöndíj vagy támogatási alapot lehetne teremteni, amelyből belső pályázat útján „finanszírozhatnák” az újabb szakirányok elvégzését.

III. A SZAKKOLLÉGIUMI KÉPZÉST TÁMOGATÓ TERÜLETEK

1) UTÁNPÓTLÁS

A szakkollégiumi munka folyamatosságának feltétele, hogy már a középiskolában elérjük az ELTE-re felvételiző majdani szakkollégistákat. Ehhez négy területen kellene forrást biztosítani.

a) *Szaktanári egyesületek „befogadása”*, azaz a szakkollégiumokban tanári továbbképzési napok és rendezvények szervezése. Ilyen tevékenységet az EC a latintanárok és a franciatanárok körében már folytat. A szakmai továbbképzési napok alkalmat és megfelelő szakmai keretet biztosítanak a legaktívabb és leginkább elkötelezett szaktanárok megszólítására. A szakterületeknek megfelelően 15-18 szakkollégiumi „*tanári nyílt napot*” lehetne évente szervezni.

b) *Szakkollégiumi versenyek és táborok középiskolásoknak*. Az EC az ELTE központi támogatásával 2011-ben bonyolította le az első Eötvös József Tanulmányi Versenyt, amelynek során szinte eszközök nélkül több, mint kétszáz középiskolást tudtak megszólítani szakkollégista hallgatóink. A versenyt úgy kell felépíteni és működtetni, hogy az *lehatárolható legyen az OKTV-től és más szakversenyektől*. Hasonlóképp, a Collegium pályázati alapokból (NTP) nagy sikerrel szervezte meg és bonyolította le 2013 januárjában a *Tehetségtábort*, ahová az ELTE-re készülő 45 végzős diákot hívtunk meg. Az eredményesség szinte azonnal mérhető volt az augusztusi szakkollégiumi felvételin: 4 igen tehetséges hallgatót vettünk fel a tehetségtáborozók közül, ráadásul kettőt szakmai értelemben vett „hiányterületeken”. Mind a négy a tehetségtáborban hallott először a Collegiumról. 2012-ben pályázati (NTP) és piaci források bevonásával rendezték meg a Collegium természettudományos műhelyei első alkalommal a *Természettudományos nyári tábor*t. A 2013. évi II. tábornak is azonnal mérhető eredményei voltak a felvett hallgatók szempontjából. A Collegium meglévő stratégiai együttműködése a KutDiák mozgalommal további lehetőségeket rejt magában *Ezen és az ezekhez hasonló rendezvények alapműködését, rendszerességét költségvetésből kellene bebiztosítani, hogy kizárólag a kiegészítő elemek megvalósulása függjön az esetleges pályázati kiírásoktól*. (Pl. egyelőre nincs megfelelő pályázati kiírás a 2014. évi Tehetségtábor II. megvalósítására.)

c) *Ösztöndíjalap*. A szakkollégiumok kezelésében olyan, alapítványhoz hasonló működésű ösztöndíjalapot kellene létesíteni, amely megfelelő anyagi

háttérrel biztosít a kevésbé „piacképes”, de tudományosan értékes szakok iránt, így elsősorban a bölcsészettudományok iránt *érdeklődő középiskolásoknak*. (Némiképp a BTKn működő Trefort-alapítvány mintájára.) Az ösztöndíjjal, amely sikeres szakkollégiumi felvételi esetén egyetemi tanulmányaik szilárd alapját jelentené, elsősorban a humán *szakterületek OKTV helyezettjeit* kellene célba venni. Itt jelentkezik ugyanis az a lemorzsolódás, hogy a helyezetteknek – tagadhatatlan tehetségük és érdeklődésük ellenére – csak a töredéke folytatja tanulmányait azon a területen, amelyhez bizonyítottan tehetsége van. Évente legalább tíz ilyen ösztöndíjas helyet kellene teremteni.

d) *Ismeretterjesztő anyagok* készítése és *előadások, látogatások* az ország első száz középiskolájában. Az előadásokat a szakkollégium egy-egy műhelye szervezné, így műhelyenként évente mintegy 5 (összesen 100) alkalomról lenne szó. A rendszeres és szervezett látogatások, előadások anyagi alapfedezetét szükséges lenne költségvetésből biztosítani.

2) ALUMNUS-HÁLÓ

Az egykori növendékek komoly támogatói bázist jelenthetnek a szakkollégiumoknak. 2011-ben az EC internetes kiadásban elkészítette és honlapján közzétette azt az életrajzi kislexikont, amely az újkori Collegium növendékeiről több, mint 450 szócikket tartalmaz. Pontos nyilvántartásra és klasszikus *alumnus-rendezvényekre* lenne szükség, amely a meglévő hagyományokat (pl. Baráti Kör farsang) erősítené. *A hálózat működtetéséhez* a rendezvények költségein túl megfelelő *adminisztratív háttér, rendszeres kiadványok*, alkalmazás is szükséges lenne. Az egykori növendékek közül nemcsak adományozók, hanem a tutori, szakmai körök tagjai is kikerülhetnek. A hálózat működését az egyetemi alumnus-háló kiegészítéseképpen, annak önálló részeként arra a színvonalra kellene emelni, mint amilyet pl. a University College London tevékenysége elér. (Vö. UCL People című színes kiadvány, amelyet az anyaintézmény rendszeresen elküld valamennyi egykor végzett növendékének.) *A hálózat működése fokozatosan önfenntartóvá válna, sőt, idővel a Collegium alaptevékenységét is támogatná, de az elindításához – mintegy 3-5 éven át – költségvetési alaptámogatásra lenne szükség.*

3) HATÁRON ÁTÍVELŐ SZAKKOLLÉGIUMI HÁLÓZAT

Az EC tapasztalatai alapján (Kolozsvár, Marosvásárhely, Csíkszereda, Komárom, Pozsony, Beregszász, Ungvár, Szabadka, Újvidék) a kárpát-medencei

szakkollégiumok és tehetséggondozó műhelyek működtetésében, *a határon túli magyar tehetség támogatásában* a jelenleginél is eredményesebb szerepet vállalna, ha a kapcsolattartás (konferenciák, látogatások, közösen szervezett és látogatott rendezvények) fedezete nemcsak pályázati forrásokból állna rendelkezésre. A kárpát-medencei szakkollégiumi együttműködések nemcsak a magyar ajkú intézményekre terjedhetnek ki (vö. Anton Neuwirth Collegium, a „szlovák Oxford” és az EC kapcsolata). A közvetlen kapcsolatteremtés következménye lehet, hogy az ELTE-n megrendezett Kárpát-medencei Nyári Egyetem iránt tovább nő a határon túli érdeklődés. Az EC együttműködési egyezményeinek köszönhetően 2011-ben 23, 2012-ben és 2013-ban 33 fiatal határon túli hallgató és erdélyi szakkollégista jelentkezett a humántudományi szekcióba. Érdemes célkitűzés lenne a *határon túli szakkollégiumoknak* az ELTE nyári egyetemébe integrált rendezvénye, *nyári szakmai fóruma, képzése* is.

A történelmi előzmények alapján 2010-től évről-évre bővítjük a kárpát-medencei hálózatot. Érvényben lévő, aláírt keretegyezmények:

1) Szegedi Egyetem, Eötvös Loránd Szakkollégium (Szeged, 2010. november 8. Aláíró fél: Kincses János)

2) Babes-Bolyai Tudományegyetem, Farkas Gyula Szakkollégium (Kolozsvár, 2010. november 9. Aláíró fél: Soós Anna)

3) Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem, Kiss Elemér Szakkollégium (Marosvásárhely, 2010. november 11. Aláíró fél: Bege Antal)

4) Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem, Bölöni Farkas Szakkollégium (Csíkszereda, 2010. november 12. Aláíró fél: Tánzos Levente József)

5) TéKa Szlovákiai Magyar Fiatalok Tudományos és Kulturális Társulata (Révkomárom, 2011. augusztus 26. Aláíró fél: Morvai Tünde)

6) Selye János Egyetem (Révkomárom, 2011. augusztus 26. Aláíró fél: Doc. RNDr. Tóth János, PhD) között.

7) Kolégium Antona Neuwirtha (Pozsony, 2011. augusztus 30. Aláíró fél: Martin Luteran)

8) Kerpely Antal Computers Szakkollégium, Dunaújváros (Budapest, 2012. március 21. Aláíró fél: Kovács Dávid)

9) II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola, Kölcsey Ferenc Szakkollégium (Beregszász, 2012. május 25. Aláíró fél: Orosz Ildikó)

10) Ungvári Nemzeti Egyetem Magyar Tannyelvű Humán- és Természettudományi Kara (Ungvár, 2012. május 29. Aláíró fél: Kiss Éva)

11) Wáli István Református Cigány Szakkollégium, Debrecen (Budapest, 2012. június 18. Aláíró fél: Uhrin Anikó)

12) Vajdasági Magyar Pedagógusok Egyesülete, Apáczai Diákközpont (Újvidék, 2013. június 4. Aláíró fél: Nagy Margit)

13) Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium – VMFK (Újvidék, 2013. június 3. Aláíró fél: Csányi Erzsébet)

14) Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar, Szabadka (Szabadka, 2013. május 31. Aláíró fél: Takács Márta)

A kialakított és egyezményekben rögzített együttműködési megállapodások szellemében a szakkollégiumokkal és tehetséggondozó intézményekkel több közös szakmai programot is sikeresen lebonyolítottunk:

- Eötvös konferencia – humán tagozat. (Szeged, 2011. március 25.) Az ELTE Eötvös Collegium és a szegedi Eötvös Loránd Szakkollégium közös konferenciája.
- Eötvös konferencia – természettudományi tagozat. (Szeged, 2011. április 16.) Az ELTE Eötvös Collegium és a szegedi Eötvös Loránd Szakkollégium közös konferenciája.
- XII. Eötvös Konferencia (2011), amelyet a csíkszeredai Bölöni Farkas Sándor Szakkollégiummal közösen szerveztünk. Az Eötvös Konferencián rendszeresen előadnak a kolozsvári Farkas Gyula Szakkollégium hallgatói is. XIII. Eötvös Konferencia, amelyen Szilvási Andrea vett részt Pozsonyból.
- ELTE „Egységben a tudomány” nyári egyetem Humántudományi szekció – Eötvös Collegium (Budapest, 2011. július 10–18).
- ELTE „Egységben a tudomány” nyári egyetem Humántudományi szekció – Eötvös Collegium (Budapest, 2012. július 9–15).
- ELTE „Egységben a tudomány” nyári egyetem Humántudományi szekció – Eötvös Collegium (Budapest, 2013. július 9–13).

A szakmai programokat rendszeren, biztos alapokon lehetne működtetni állandó költségvetési fedezet biztosításával.

INFRASTRUKTURÁLIS FEJLESZTÉSI ÉS MŰKÖDTETÉSI JAVASLATOK

Az ELTE Eötvös Collegium épülete a magyar művelődéstörténet fontos emlékhelye. Az eredeti célok szerint, tehetséggondozó intézményként, az ELTE szakkollégiumaként való üzemeltetése nemzeti érdek.

A 2010-2012-ben végrehajtott beruházásoknak köszönhetően az egyetemről fenntartott és üzemeltetett épületrészben megújult a villany- és fűtőhálózat, a vizes helyiségek felújításra kerültek, illetve az épület homlokzatát, valamint a bádогоzást és a sportpályát megújítottuk. Az egyetem támogatásával bekötöttük a szélessávú internethálózatot (optikai kábel) és a Collegium csatlakozhatott az egyetemi gyengeáramú hálózathoz. A fentiek az azt megelőző, helyenként életveszélyes lakhatási állapotokhoz képest komoly előrelépést, fejlesztést jelentenek.

Mindemellett szükség lenne az épület átfogó és teljes körű felújítására beleértve a nyílászárók felújítását, stb., amelynek pontos tervezésére a GMF hívatott. Itt csupán néhány kisebb területet emelünk ki, illetve ezzel összefüggő stratégiai irányt említünk.

- A háromágas szobákat legfeljebb *kétágas, felújított, vizes helyiséggel ellátott európai színvonalú lakóterekké* kellene átalakítani (mintául szolgálhat pl. a bécsi Don Bosco kollégium kialakítása a rendkívül gazdaságosan tervezett, beépített bútorzatú kétágas szobáival).

- Jelentős előrelépés lenne a nyolcvanas évek második felében megfogalmazott terv szellemében a több, mint 500 nm-es hasznos területű *padlástér beépítése* (egyágas szobák és apartmanok kialakítása).

- *Vendégszobák, professzori vendéglakás(ok) kialakítása*, amelyek a nemzetközi cserekapcsolatok működtetését erősítenék.

- Színvonalas, *vezeték nélküli internethálózat* kiépítése, a meglévő eszköztár lecserélése.

- Átfogó kertrendezés, a *történelmi kert (levéltári kutatásokon alapuló) visszaállítása* - ideértve pl. a kis aranyhalas medencét a belső rózsakertben -, amely a Gellért-hegy ritka gyöngyszeme (vö. Fűvészkert). A belső- és a függőkert az anyaintézmény, a párizsi École Normale Supérieure mintáját követte. Rekreációs lehetőségeivel a hallgatók tanulmányait még az anyaintézmény belső udvarainál, annak híres szökőkútjánál és kerengőjénél is jobban segítette.

- *Modern konferenciaterem és állandó kiállítási tér kialakítása* a mostani nagyteremben.

- A történelmi tapasztalatok alapján *helyi menza és belső konyha kialakítása*, illetve visszaállítása, amely a collegisták helybeli étkezését szolgálja.

– Az MTA Irodalomtudományi Intézetének további működésével, az MTA lehetséges döntéseivel kapcsolatban:

a) amennyiben az MTA ITI a helyén marad és a Collegium épületének (az Eötvös Könyvtár területét beleértve) mintegy 25%-át a jövőben is használja, átfogó, új bérleti szerződés megkötését javasoljuk, amely a mindenkori piaci árnak megfelelő bérleti díjat tartalmaz.

b) Amennyiben az MTA ITI a tervezett Bölcsészettudományi központba integrálódik és elköltözik, kiemelt cél, hogy az intézet érdekeinek figyelembe vételével és tiszteletben tartásával az Eötvös Könyvtár a Collegiumban maradjon. Nemcsak a történelmi és jogi, hanem mindenekelőtt a használati szempontok a meghatározóak. Egy egyesített, nagy bölcsész könyvtárban az Eötvös Könyvtár állománya legfeljebb duplum vagy triplum köteteket jelente és beszámlázása, integrálása alig jelente érdemi gyarapodást. Szakkollégiumi könyvtárként való további használata - eredeti funkciójának visszaadása - ugyanakkor (különösképp a bölcsész) collegisták tanulmányainak alapja. (A Mednyánszky Dénes és az Eötvös Könyvtár egyesítése szükséges.)

Az Intézet elköltözése esetén a megüresedő terek villany-felújítása halaszthatatlan. A Collegium szemináriumai, kutató- és oktatóműhelyei a mostani alagsori, méltatlan (dohos, felázott, kis terek) elhelyezésből részben az első emeletre, illetve az egykori igazgatói lakosztályok (az Intézet mostani igazgatási terei) helyére, a földszintre költözhetnek vissza.

Az első emeleten - a mostani, második- és harmadik emeleti lakóterek kétágyas szobákká alakításával párhuzamosan - korlátozott számban lakószobákat is ki lehet alakítani, amely a bentlakó Eötvös-collegisták számát növelheti.

JELENLEGI MŰKÖDÉS, AZ ÚN. „ALAPJÁRAT”

Jelenleg a Collegiumban összesen legfeljebb 125 bentlakó collegista helyezhető el. Az évközi ki- és átköltözések, jelentkezési és felvételi eredmények következtében megüresedő helyekre Erasmus-hallgatókat vagy fizetővendégeket veszünk fel, így optimalizáljuk a bevételeket. Mivel a Collegium szállodaként, piaci alapon nem működhet, nagyobb csoportok tartós és rendszeres elszállásolása az eseti megegyezéseken áll vagy bukik, biztosan nem tervezhető. Mindazonáltal az elmúlt években ezen a területen is sikerült szinte optimális üzemmódot kialakítani, a bevételeket maximalizálni (az őszi szemeszterben az összes vendégszobát teljes üzemmódban kiveszik).

Munkavállalói szempontból (ideértve különösen az oktatói állományt és tevékenységet) a Collegium működése és eredményessége meghatározó részben az önkéntes, javadalmazás nélküli munkán nyugszik. Az alkalmazottak száma a minimális, a működést még éppen biztosító szinten van (2 technikai munkatárs, takarító; 1 gondnok; 1 karbantartó; 1 gazdasági vezető; 1 ügyvivő szakértő, titkárnő; 1 részmunkaidős könyvtári és levéltári kisegítő és 1 hallgatói munkaszerződésben foglalkoztatott könyvtáros valamint összességében 3 nyelvi műhelyvezető és nyelvoktató hely), az tovább nem racionalizálható.

A Collegium saját bevételei - adottságai és szakmai célkitűzései - szakkollégiumi működéséből fakadó jellegzetességei miatt érdemben nem növelhetők, a közüzemi (rezi) díjakat kitermelni tervezhető mértékben nem tudja, kizárólag a portaszolgálat biztosítását és a minimálisan szükséges eszközök (takarítószerkek, stb.) beszerzését tudja saját forrásokból ellátni. Az egyetem, mint fenntartó szerepvállalása, a közüzemi díjak teljes, 100%-os átvállalása nélkül a Collegium, mint szakkollégium, önálló decentralizált egység megszűnik működni. A működés jelenlegi (ideértve a szakmaiságot is) színvonalon történő biztosításához az egyetemtől rendelkezésre bocsátott szakkollégiumi támogatás is alapvető feltétel.

A Collegium a közüzemi díjakhoz szakmai munkájával, az egyetemre és különösképp a Collegiumba, mint önálló kutatóhelyre telepített kutatási pályázatokkal tud hozzájárulni. Jelenleg 3 OTKA pályázat működik a Collegiumban (NN 104456; PD 104876; PD 108622), amelyek négy évre kivetített összes rezi hozama több, mint 16.5 millió Ft.

Budapest, 2013. szeptember 28.

Horváth László
igazgató

A Magyar műhely konferenciája

FÜGGELÉK 2.

REKTORI UTASÍTÁSRA KÉSZÜLT HELYZETFELMÉRÉS (Ú.N. „EC MONITOR”)¹

- 1) A COLLEGIUM KÖLTSÉGVETÉSÉNEK ÁLTALÁNOS TÉTELEI.
- 2) A COLLEGIUMNAK A 2013. ÉVRE MEGHATÁROZOTT KÖLTSÉGVETÉSI TÉTELEI.
- 3) A COLLEGIUM GAZDASÁGI MŰKÖDÉSÉNEK, A 2013. ÉVI KÖLTSÉGVETÉSNEK TÉNYLEGES HELYZETE.
- 4) A COLLEGIUM SAJÁT BEVÉTELEINEK (SZÁLLÁS- ÉS [TEREM]BÉRLETI DÍJAK, A SZOBÁK ÉS FÉRŐHELYEK) TÉTELES BEMUTATÁSA (2013. ŐSZ).
- 4/A) EXCURSUS: A COLLEGIUM BENTLAKÓ ÉS BEJRÁRÓ TAGJAINAK SZÁMA ÉS SZAKONKÉNTI MEGOSZLÁSA (2013. ŐSZ)
- 5) A COLLEGIUM KÖLTSÉGVETÉSÉBEN FOGLALT KIADÁSOK SZÖVEGES (ÜZEMELTETÉSI ÉS SZAKMAI) INDOKLÁSA.
- 6) ÖSSZEGZÉS: JAVASLATOK AZ ÜZEMELTETÉSSSEL ÉS A SZAKKOLLÉGIUMI MŰKÖDÉSSSEL KAPCSOLATBAN, NÉHÁNY FEJLESZTÉSI GONDOLAT

1) A COLLEGIUM KÖLTSÉGVETÉSÉNEK ÁLTALÁNOS TÉTELEI

Az ELTE Eötvös József Collegium a Ménesi út 11-13 alatt önálló épületben működik. A 4400 nm hasznos (lakó) területű épület a magyar állam tulajdona és az ELTE vagyonkezelésében van. Megközelítőleg 75%-ban az ELTE szak-kollégiuma, illetve 25%-ban az MTA Irodalomtudományi Intézete működik területén. Amíg az MTA Irodalomtudományi Intézet önállóan gazdálkodott az egyetemmel megkötött szerződés alapján az üzemeltetési költségek (fűtés,

¹ A Rector úrhoz írt levél szerkesztett változata, mellékletek nélkül. Az eredetinek megfelelően egyes szám első személyben fogalmazva.

víz és villany) mintegy 23.5%-át az MTA átadta az egyetemnek. Az MTA Bölcsészettudományi Kutatóintézet létrehozását követően az ITI önálló gazdálkodása megszűnt és azzal egy időben az egyetemmel kötött szerződés is lejárt. Az újabb (bérleti) szerződés megkötésének kérdését az egyetem gazdasági vezetésének felvettem. (Az új szerződés kérdése immár összefügg az ITI 2014-re vagy 2015-re tervezett kiköltözésével.)

Az épület közüzemi üzemeltetési költségeit teljes egészében az ELTE központi költségvetése biztosítja. Egyetlen tétel, a távközlési díjak szerepelnek a Collegium költségvetésében (mintegy 300 000 Ft értékben). A közüzemi költségeket a GMF tudja pontosan számítani, annak összege kerekítve megközelítőleg 25 millió Ft.

A Collegium bevételi főtételei:

Központi támogatás:

- A bentlakó kollégisták után befolyó állami normatíva
- Az egyetemtől kapott szakkollégiumi támogatás.

Saját bevétel:

- A bentlakó kollégisták által befizetett collegiumi díj.
- Szálláskiadásból származó bevétel (*a Collegium nem hivatalos szállásadó idegenforgalmi intézmény*).
- Terembérletből származó bevétel.
- Lakbér

A Collegium kiadási főtételei:

– Személyi költségek és járulékok (alkalmazottak [ügyvivő szakértő, gazdasági vezető, gondnok, karbantartó, takarító, könyvtáros], oktatók [nyelvi műhelyek szakvezetői egyben nyelvtanárok], igazgató).

– Dologi költségek: karbantartási anyagok; bútorok; telefon; UPC előfizetés; postai költségek; portaszolgálat (külső vállalkozó); füstjelző és tűzvédelmi karbantartás (külső vállalkozó); mosatás; tisztítószer; (ÁFA és egyéb rehabilitációs hozzájárulás, a szállás bevételek utáni 10% átadás) stb.

2) A COLLEGIUMNAK A 2013. ÉVRE MEGHATÁROZOTT KÖLTSÉGVETÉSI TÉTELEI

A mindenkori költségvetési tervezéskor alapvető szempont: mivel a saját bevételek meghatározó része (szállás- és terembérlet) pontosan nem tervezhető, bizonytalan (bár az elmúlt 4 évben sikerült optimalizálni a lehetőségeket), a dologi kiadások jelentős részét (különösképp azokat a tételeket, amelyek halaszthatóak: bútorgyűjtés, nyomdai költségek, felújítás, stb.) a saját bevétel ezen részére tervezzük. Ha elmarad, vagy visszaesik a kötelezően tervezett bevétel ezen része, elmaradnak az ettől függő kiadási tételek is.

Bevételek (megközelítőleg 50% támogatásból, 50% saját bevételből)

Központi támogatásból:

– A bentlakó kollégisták után befolyó állami normatíva jogosult létszám: 101 fő	
(101 fő x 11.650.-Ft x 10 hó)	= 11.766.500 Ft
– Az egyetemről kapott szakkollégiumi támogatás	= 9.900.000 Ft
	21.666.500 Ft

Saját bevételből:

– A bentlakó kollégisták által befizetett collegiumi díj.	= 10.890.000 Ft
– Szálláskiadásból származó bevétel	= 3.200.000 Ft
<i>(a Collegium nem szállásadó idegenforgalmi intézmény).</i>	
– Terembérletből származó bevétel	= 6.400.000 Ft
– Lakbér	= 300.000 Ft
– Alaptevékenység ÁFA	= 576.000 Ft
– (bevételek 5%-os elvonása felújításra)	= - 480.000 Ft
	20.886.000 Ft

A 2013. évre tervezett bevételek mindösszesen:	= 42.552.500 Ft
--	-----------------

Kiadások

– *Személyi költségek és járulékok* (alkalmazottak [ügyvivő szakértő, gazdasági vezető, gondnok, karbantartó, takarító, könyvtáros], szaktanárok [nyelvi műhelyek szakvezetői egyben nyelvtanárok], igazgató).

főállású oktatók

Ludmann Ágnes	olasz műhelyvezető és nyelvtanár
Sára Balázs	német műhelyvezető és nyelvtanár

Alkalmazottak, egyéb dolgozók

Kissné Noszko Ilona	gazdasági vezető
Pikács Albert	karbantartó
Csernetics Istvánné	takarító
Mátyás Eszter	ügyvivő szakértő, tanulmányi előadó
Zrupkó Gáborné	gondnok
üres álláshely	(takarító)

részmunkaidős oktatók

Fejérvári Boldizsár	angol műhelyvezető és nyelvtanár
Vargyas Brigitta	francia nyelvtanár
üres	(leköszönt francia műhelyvezető)

Részmunkaidősök (egyéb)

Arató György	levéltáros
Farkas Márton	könyvtáros
Horváth László	kollégiumi igazgató

A kifizetett bérek és járulékok a közalkalmazotti bértáblát követik, attól csak minimális mértékben térnek el.

Összes személyi kiadás járulékokkal: 27.301.000 Ft
(támogatásból: 19.879,060 Ft, saját bevételből: 7.421.940 Ft)

– *Dologi költségek*: karbantartási anyagok; bútorok; telefon; UPC előfizetés; postai költségek; portaszolgálat (külső vállalkozó); füstjelző és tűzvédelmi karbantartás (külső vállalkozó); mosatás; tisztítószeres; (ÁFA és egyéb rehabilitációs hozzájárulás, a szállás bevételek utáni 10% átadás).

Fontosabb tételek részletezve:

– karbantartási anyagok:	200.000 Ft
– Bútorok:	500.000 Ft
– portaszolgálat (egyetemi kollégiumtól szerződött külső vállalkozó) és füstjelző és tűzvédelmi karbantartás (egyetemi kollégiumtól szerződött külső vállalkozó); valamint mosatás:	5.800.000 Ft
– telefon:	300.000 Ft
– UPC:	230.000 Ft
– postai költségek:	280.000 Ft
– nyomdai kivitelezési szolgáltatás: 680.000.-Ft, stb. (irodaszerek, fénymásolók, oktatási segédanyagok, stb. Ezeket nem részleteztük, mert beszerzésük a bevétel ismeretében valószínűtlen.)	

Összes dologi kiadás járulékokkal: 14.587.500 Ft
(támogatásból: 1.787.440.-Ft, saját bevételből: 12.800.060 Ft)

A 2013. évre tervezett kiadások mindösszesen: = 41.888.500 Ft

3) A COLLEGIUM GAZDASÁGI MŰKÖDÉSÉNEK, A 2013. ÉVI KÖLTSÉGVETÉSNEK TÉNYLEGES HELYZETE

Bevételek

Központi támogatásból:

– A bentlakó kollégisták után befolyó állami normatíva jogosult létszám: 101 fő	
(101 fő x 11.650.-Ft x 10 hó)	= 11.766.500 Ft
– Az egyetemről kapott szakkollégiumi támogatás	= 9.900.000 Ft
	21.666.500 Ft

Saját bevételből:

(október hóig pontosan számítható, decemberre várható, éves szinten pedig megközelíthető)

– A bentlakó kollégisták által befizetett collegiumi díj (szeptemberben megemelkedett a kollégiumi szállásdíj: októberig: 7.947.800 Ft; decemberig még 2.340.800 Ft		9.500 Ft helyett 12.350 Ft)
		= 10.288.600 Ft
- Szálláskiadásból származó bevétel		
októberig: 6.087.000 Ft; decemberig még 2.690.000 Ft		= 8.777.000 Ft
– Terembérletből származó bevétel		
októberig: 2.244.000 Ft; decemberig még 300.000 Ft		= 2.544.000 Ft
– Lakbér		
októberig: 250.000.-Ft; decemberig még 50.000.-Ft		= 300.000 Ft
– Alaptevékenység áfa		= 576.000 Ft
– (bevételek 5%-os elvonása felújításra)		= – 566.000 Ft
		11.631.000 Ft
A 2013. évre várható bevételek mindösszesen:		= 33.297.500 Ft

Kiadások

– *Személyi költségek és járulékok* (alkalmazottak [ügyvivő szakértő, gazdasági vezető, gondnok, karbantartó, takarító, könyvtáros], szaktanárok [nyelvi műhelyek szakvezetői egyben nyelvtanárok], igazgató).

főállású oktatók

Ludmann Ágnes

Sára Balázs

olasz műhelyvezető és nyelvtanár

német műhelyvezető és nyelvtanár

Alkalmazottak, egyéb dolgozók

Kissné Noszkó Ilona

Pikács Albert

Csernetics Istvánné

gazdasági vezető

karbantartó

takarító

Mátyás Eszter	ügyvivő szakértő, tanulmányi előadó
Zrupkó Gáborné	gondnok
Gazdag Tünde Irén	takarító 2013. szeptember 2-től
<i>részmunkaidős oktatók</i>	
Fejérvári Boldizsár	angol műhelyvezető és nyelvtanár
Vargyas Brigitta	francia nyelvtanár műhely-vezetőtanár (+részmunkaidős, tervezett részállás 2013. szeptember 2-től)
<i>Részmunkaidősök (egyéb)</i>	
Kádár Gyöngyvér	ügyviteli alkalmazott, segédkönyvtáros 2013. szeptember 6-tól
Kovács Györgyi	hallgatói munkaszerződéssel Egyetemi Könyvtártól szakmailag támogatott végzős könyvtár-informatikus, könyvtárvezető 2013. október 1-től Kádár Gyöngyvér és Kovács Györgyi a 2013. március február 5-én és március 31-én közös megegyezéssel kilépett Farkas Márton könyvtáros és Arató György, levél- táros részmunkaidős státusára kerültek
Horváth László	kollégiumi igazgató

A 2013. március 1. - szeptember 2. között betöltetlen álláshelyeken fennmaradó fel nem használt források jelentős részét többletfeladat-, illetve illetménykiegészítés formájában a betöltetlen feladatköröket többletfeladat formájában ellátó alkalmazottaknak és oktatóknak folyósítottam (takarítás, könyvtárrendezés, idegen nyelvű tanulmányok gondozása).

Összes személyi kiadás járulékokkal várhatóan: 18.834.800 Ft

– *Dologi költségek:* karbantartási anyagok; bútorok; telefon; UPC előfizetés; postai költségek; portaszolgálat (külső vállalkozó); füstjelző és tűzvédelmi karbantartás (külső vállalkozó); mosatás; tisztítószer; (ÁFA és egyéb rehabilitációs hozzájárulás, a szállás bevételek utáni 10% átadás).

A legfontosabb, halasztást nem tűrő tételek, így

- karbantartási anyagok: 200.000 Ft
- portaszolgálat (egyetemi kollégiumtól szerződött külső vállalkozó) és füstjelző és tűzvédelmi karbantartás (egyetemi kollégiumtól szerződött külső vállalkozó); valamint mosatás: 5.800.000 Ft
- telefon: 300.000 Ft
- UPC: 230.000 Ft
- postai költségek: 280.000 Ft, stb.

kiegyenlítésével

2013. októberéig: 7.805.082 Ft decemberig kötelezettség: 2.136.428 Ft

A kötelezettségekkel az év végéig számítható dologi kiadások: 9.941.510 Ft

A várható bevételek fennmaradó részéből, mintegy 4.500.000 Ft a szakkollégium eredményes működéséhez szükséges, eddig – jobbra éveket óta halasztott – dologi kiadásokat tervezünk, így fénymásoló, irodaszerek, nyelvkönyvek, oktatási segédletek és nyomdai költségek, néhány ágy, bútor.

Összes dologi kiadás az év végéig: 14.441.510 Ft

A 2013. évre tervezett kiadások mindösszesen: = 33.276.310 Ft

4) A COLLEGIUM SAJÁT BEVÉTELEINEK (SZÁLLÁS- ÉS [TEREM]BÉRELETI DÍJAK, A SZOBÁK ÉS FÉRŐHELYEK) TÉTELES BEMUTATÁSA (2013. ŐSZ)

Bevezető szempontok

A Collegium igazgatásának átvételét követően (2009. július 1.) az emeleti, lakótérként üzemeltethető szintekről (a közös használatú vizes helyiségek biztosítottak), a lány- és fiúszárny valamennyi szobáját vissza- illetve átalakítottuk lakószobává. Ennek köszönhetően 5 nem rendeltetésszerűen használt diákszobát és két új vendégszobát alakítottunk át- illetve vissza. A férőhelyek számát a maximumra, összesen 15 + 6 férőhellyel növeltük.

A diákférőhelyek száma tovább nem növelhető, a szobák általános állapota leromlott, a szakkollégiumi elhelyezés elvárható színvonalától messze elmarad. Az infrastrukturális állapotok közvetlen hatással vannak a kiköltözésekre, a bentlakó hallgatók számának ingadozására.

Mindemellett az Eötvös Collegium szakkollégiumi működésének alapelve, hogy budapesti vagy agglomerációs lakóhellyel rendelkező hallgatót csak rendkívül indokolt (szociális problémák) esetben szállásolunk el. A Collegium bentlakó hallgatóinak 99% vidéki tehetséges fiatal. A Collegium előnyben részesíti az elsőéves jelentkezőket, így a „fejkopogtatásnak” nevezett felvételi eljárás jelentős kockázatot rejt magában, ugyanis nem a már bizonyított felsőéves, hanem a tehetségesnek *gondolt* kezdő egyetemi polgároknak adjuk meg a tehetséggondozásban rejlő többletlehetőségeket. A kockázat kettős: ha félreismerjük a tehetséget, nem fog eredményes szakkollégiumi munkát végezni, illetve nem értékeli a bentlakás szakmai előnyeit és kiköltözik. (Léteznek az ELTE-n a fentiekől eltérően működő modellek, így a Bibó Szakkollégium elsősorban felsőéves hallgatókat vesz fel, és számos bentlakó szakkollégista budapesti lakhellyel rendelkezik.) Az Eötvös Collegium a tehetséges fővárosi hallgatók számára az első igazgató, Bartoniek Géza (1895–1928) rendelkezésének megfelelően ún. bejáró vagy *externista* statust biztosít. A bejáró hallgató nem ún. külsős hallgató, hanem elismert tehetsége okán a Collegium – a bentlakókkal egyenrangú – tagja. A bejáró hallgatók, collegiumi tagok felvételénél tehát meghatározó szempont, hogy fővárosi hallgató nem költözhet be a Collegiumba, ugyanakkor minden tehetséges egyetemi polgárnak – a collegiumi órák teherbírásának felső határáig – meg kívánjuk adni a lehetőséget a kibontakozásra.

A bentlakó vidéki hallgatókkal fel nem tölthető helyeket fizetős, elsősorban Erasmus- és más pályázatok révén szállást igénylő hallgatóknak adjuk ki, így optimalizáljuk a bevételeinket. Szűken értelmezett gazdasági szempontból egy-egy Erasmus-hallgató jelenléte nagyobb bevételt eredményez, mint egy bentlakó kollégista kollégiumi díja és a kollégista után járó állami normatíva.

2009–2012-ben rendre közel 250 jelentkező közül vehettünk fel hallgatókat, 2013-ban a papíralapú felvételi értesítések elmaradása, a NEPTUN rendszer akadozása miatt a 4000 felhívó levelünket nem tudtuk a korábbi hatékonysággal a felvett elsőévesekhez eljuttatni, ezért a jelentkezők száma épp a felére esett vissza, amely közvetlen – arányaiban azonban kisebb – hatással volt bentlakó helyek feltöltésére is.

Az alábbiakban 2013. október 25-i állapot szerint összegzem a férőhelyeket.

A teljes lakó- és vendégszobai kimutatást excel táblázatban csatolom.

Összesen 61 lakószoba – 163 ágy, amelyből

17 vendégszoba – / 36 vendégágy /

44 diákszoba – / 127 hallgatói ágy/

1. Bentlakó hallgató: 102 fő

2. Szobánként kiadva: 23 fő

(az őszi szemeszterben csoportos szobabérlet révén)

USA hallgatók / 205 A-B, 212,213,216,223,224,225,226, /

36.000 Ft/fő/hó

3. Erasmus-hallgató 15 fő

26.000,-Ft/fő/hó

4. Fizetős collegiumi segítő,

könyvtári ügyeletes,

collegiumi segéd-nyelvtanár

4 fő

12.000 Ft/fő/hó

5. Vendég lektorok

(keretegyezmények, cserekapcsolatok alapján:

ENS Paris,

Collegio Superiore Bologna)

3 fő

3 szoba 211,227, F/2

6. Időszaki vendégeknek

hosszabb távra kiadott

3 fő

40 000 Ft/ hó

3 szoba 22/A, C F/1

7. Időszaki vendégeknek rövidtávra

kiadható szobáink

(üres, novemberre előjegyezve)

310. sz. diákszoba	3 fő,
vendégszoba 22/B	2 fő.

A szállásból származó bevételekkel kapcsolatos tartalmi összegzés:

Az ELTE Eötvös József Collegiumban nincsenek üres vagy kihasználatlan férőhelyek.

Minden tehetséges vidéki EC szakkollégistát bentlakó hallgatóként bekölttetünk. A kiköltözések és egyéb okok miatt üresen maradó férőhelyeket Erasmus-hallgatókkal töltjük fel. Kiemelten fontos tétel az amerikai vendég-hallgatói csoport, akik az őszi szemeszterben tanulnak Budapesten. Az amerikaiaknak kiadott szállások bevétele azonban *biztosan nem tervezhető*. Például a 2012-ben fellépett és 2013. szeptember 2-ig elhúzódó takarítóhiány (1 fő látta el a 2800 nm collegiumi hasznos terület takarítását) és a Collegium általános felszereltsége (leromlott szobák és elégtelen wi-fi hálózat) kétségessé tette a 2013. évi bevételeket. Kérésünkre az amerikai diákokat elszállásoló alapítvány összesen 600 000 Ft-ot ruházott be, hogy a lakókörülményeket 2013 őszére legalább a legszükségesebb mértékben javítsa.

Sem az amerikai csoport következő évi elszállásolására (minden évben új, egy szemeszterre szóló szerződést kötnek), sem a hosszabb távra most kiadott vendégszobák hasonló üzemeltetésére nincs biztosíték 2014-ben. A tartósan kiadott vendégszobáinkban pl. átmeneti, budapesti munkahelyet vállaló busz-sofőr, stb. lakik.

Mivel a Collegium nem hirdeti magát idegenforgalmi, szállásadó intézményként, a mindenkori informális marketingtől és a közvetlen, belső üzemeltetés (gondnokság) hatékonyságától függ a szállás- és terembevételek optimalizálása. 2013-ban várakozásainkon felül sikerült a szállásbevételeket realizálni, az így keletkezett többletből – immár hosszú évek óta halogatott – a szakkollégiumi szakmai munkát segítő dologi beruházásokat tehetünk.

Jelen infrastrukturális körülmények között a szállás- és terembevételek kapcsán az üzemeltetés hatékonysága tovább aligha növelhető. Meggyőződésem, hogy az esetleges közös összkollégiumi vagy egyetemi kollégiumi üzemeltetés

ezen a téren kevesebb eredményt hozna. A 2013. évi kimagasló bevétel hátterében a helyismeret a belső gondnoki és gazdasági felügyelet meghatározó tényező.

A 2013-ban várhatóan befolyó 2.544.000.-Ft (terem)bérleti díj elsősorban a sportlétesítményeink (tornaterem és sportpálya) - kisebb részben a nagyterem - bérleti díjaiból származik. Úgy vélem, hogy a sportlétesítményeknek a mostani üzemeltetéshez képest nagyobb mértékű bérbeadása a szakkollégista tagság érdekeit veszélyeztetné.

A lakbér-bevétel Tomasz György éves lakbérbefizetését jelenti. Tomasz úr a Collegium egykori aligazgatójának, Tomasz Jenőnek legidősebb fia, aki 118 nm alapterületű lakrészt bérel a Collegium épületében. A lakbér emelését, a piaci ár elérését több igazgató elődöm megkísérelte: eredménytelenül. Jogi és emberi szempontok egyaránt közrejátszanak a helyzet változatlanságában. Személyes, nem szakmai véleményem, hogy Tomasz urat jelen bérlői helyzetében tartsuk meg és az élethelyzet változásával a lakrészt a későbbiekben a Collegium és az egyetem vegye vissza, abból professzori vendéglakást alakítsunk ki.

4/A) EXCURSUS: A COLLEGIUM BENTLAKÓ ÉS BEJRÁRÓ TAGJAINAK SZÁMA ÉS SZAKONKÉNTI MEGOSZTLÁSA (2013. ŐSZ)

Az Eötvös Collegium meghatározó jellegzetessége a tényleges interdiszciplinaritás, amely nem egy-egy tudományágon belüli, szakok közötti, hanem *valóban* a tudományágak közötti termékeny együttműködést jelenti. A Collegiumnak ezért stratégiai célja, hogy az egyetem (elsősorban a tanárképzésben is érdekelt) karai képviseljék magukat a tagság összetételében. Jelenleg négy kar: Bölcsészettudományi Kar, Természettudományi Kar, Informatika Kar, Társadalomtudományi Kar hallgatói lehetnek Eötvös-collegisták (ehhez járulnak az osztatlan tanárképzésben részt vevő hallgatók). A tagok a szakjaik szerint szerveződő, összesen 17 (13 „filosz” és 4 „dögész”) műhelyben végzik munkájukat, amelyet műhelyenként kidolgozott tanulmányi rend szabályoz (lásd: http://honlap.eotvos.elte.hu/uploads/documents/kiadvanyok/ecce/ECCE_uj_valt.pdf)

A történelmi tapasztalatok és az interdiszciplináris eredményesség ismeretében a Collegiumban a „filosz” (BTK és TáTK) és a „dögész” (TTK és IK) hallgatók mindenkor ideális belső aránya 2 : 1. (Az arányt a Collegium rugalmasan biztosítja.)

2013. ősz:

Az Eötvös-collegisták összlétszáma: 246 fő.

Ebből: 102 bentlakó és 144 bejáró.

Bentlakók:

66 „filosz” ebből: 58 BTK és 8 TáTK

36 „dögész” ebből: 11 IK 25 TTK

Bejárók:

87 „filosz” ebből: 82 BTK és 5 TáTK

57 „dögész” ebből: 47 TTK és 11 IK (ebből egy egyszerre TTK- és IK-s)

5) A COLLEGIUM KÖLTSÉGVETÉSÉBEN FOGLALT KIADÁSOK SZÖVEGES (ÜZEMELTETÉSI ÉS SZAKMAI) INDOKLÁSA

Személyi kiadások

Alkalmazottak

Kissné Noszko Ilona	gazdasági vezető
Pikács Albert	karbantartó
Csernetics Istvánné	takarító
Mátyás Eszter	ügyvivő szakértő, tanulmányi előadó
Zrupkó Gáborné	gondnok
Gazdag Tünde Irén	takarító 2013. szeptember 2-től

Gazdasági vezető

A Collegium gazdasági vezetője az általános gazdasági teendők mellett három, az EC-be, mint kutatóhelyre telepített pályázatot felügyel:

OTKA 104456 (nagy nemzetközi pályázat): Klasszikus ókor, Bizánc és humanizmus. Kritikai forráskiadás magyarázatokkal. Témavezető: Horváth László. Támogatási összeg: 57 789 000 Ft. Futamidő: 2012. szeptember 1 – 2016. augusztus 31.

OTKA PD 104876 (posztdoktori pályázat): Thukydides bizánci utóélete: Prokopios. Témavezető: Mészáros Tamás. Támogatási összeg: 23 802 000 Ft. Futamidő: 2012. szeptember 1. – 2015. augusztus 31.

BO/00141/12/1 (Bolyai Kutatási Ösztöndíj): Thukydidesz szöveghagyománya és utóélete. Témavezető: Mészáros Tamás. Támogatási összeg: 4 482 000 Ft. Futamidő: 2012. szeptember 1. – 2015. augusztus 31.

OTKA PD 108622 (posztdoktori pályázat): A bizánci regény recepciója a 12. századi francia irodalomban. Témavezető: Egedi-Kovács Emese. Támogatási összeg: 16 083 000 Ft Futamidő: 2013. szeptember 1. – 2016. augusztus 31.

Felügyeli továbbá az elmúlt években a szakkollégiumi kutatások és oktatás háttérét biztosító szakmai (nyertes) pályázatok az ELTE EPER nyilvántartási rendszerében található tételeit (összesen 26 beadott és abból 18 nyertes), amelyek nem jelenítik meg az EC valamennyi pályázatát.

A gazdasági feladatok más üzemeltetési, központosított formában történő ellátása a hatékonyság kárára menne.

Karbantartó

A 2800 nm collegiumi hasznos alapterületű épület, a 61 lakószoba valamint a 2000 nm-es függőkert karbantartási feladatainak ellátására állandó, főállásban alkalmazott karbantartó szükséges. Az 1 fő alkalmazás tulajdonképpen elégtelen, a létszámot növelni kellene.

Takarító

2013. szeptember 2-től 2 fő takarító látja el a takarítási feladatokat. Az egy főre eső takarítandó terület meghaladja a munkaköri leírásba foglalt, előírható elvárásokat. Az évi rendszeres egyszeri teljes nagytakarítást nem tudja két takarító ellátni. A takarítók közvetlen alkalmazása hatékonyabb az esetleges központi üzemeltetésnél. Utóbbiban is szereztünk korábban tapasztalatokat. 2011-től közvetlen munkáltatói hatáskörömben állnak a takarítók, akiknek a munkáját eredményesebben számon lehet kérni.

Ügyvivő szakértő, tanulmányi előadó

Az 1 fő ügyvivő szakértő a Collegium tanulmányi ügyeiért a pályázatok szakmai előkészítéséért felelős, az igazgató közvetlen munkatársa. Főállású munkaköre a Collegium mindennapos működése szempontjából nélkülözhetetlen.

Gondnok

A szállás- és terembérlési összegzésben fentebb leírtam, hogy a főállású, helyben foglalkoztatott gondnok jelen infrastrukturális körülmények között a bevételek optimalizálásának záloga. A 2800 nm collegiumi hasznos alapterületű épületre vonatkozó mindennapos feladatok, az anyagi eszközök, stb. felügyelete a helyi üzemeltetés ellátása hatékonyabb, mint ha azt központilag látnák el és szerveznék.

Oktatók

A fő- és részmunkaidős oktatók a Collegium nyelvtanárai, illetve az adott nyelvekhez kötődő műhelyek vezetői vagy vezető tanárai. A nyelvoktatásról (2013 tavasz) összesítést, az oktatók alkalmazásának szakkollégiumi és egyetemi (nemzetköziesítés) eredményeiről pedig az egyes nyelvterületekre lebontva külön szakmai bemutatást csatolok (az EC-monitor mellékletek között: *Nyelvoktatás és nemzetköziesítés*). A kötelező és ingyenes nyelvtanulást kizárólag Eötvös-collegistáknak és - szabad férőhelyek esetén - ELTE szakkollégistáknak biztosítjuk.

Részmunkaidősök

Az ügyviteli alkalmazott, segédkönyvtáros és a hallgatói munkaszerződéssel foglalkoztatott könyvtárvezető az a minimális munkavállaló létszám, amely a 35 0000 kötetes szakkollégiumi könyvtár (Mednyánszky Dénes Könyvtár és Levéltár) ügyeleti, szabadpolcos rendszerben való nyitva tartását az önkéntes collegista ügyelőkkel és munkatársakkal biztosíthatja.

Dologi kiadások

A Collegium dologi kiadásai minden költségvetési évben kizárólag a leg-szükségesebb tételekre terjednek ki. Fejlesztésre nem tervezünk. 2013-ban a várakozásokon felüli, előre biztosan nem tervezhető szállás- és terembérlési bevételnek köszönhetően néhány a szakkollégiumi oktatói-kutatói munkához – részlete nélkülözött – tételt be tudunk szerezni.

Mivel a Collegium bevételei szakkollégiumként történő működés mellett nem növelhetőek, a közüzemi díjak collegiumi költségvetési forrásból történő – akárcsak részleges - kiegyenlítése kivitelezhetetlen. A közüzemi díjak 2014.

évre vonatkozó átmeneti részleges biztosítására egyedüli lehetőségnek az MTA-val történő bérleti szerződést tartom. Mindemellett a Collegium a közüzemi díjakhoz ténylegesen a szakmai munkájával, az egyetemre és különösképp a Collegiumba, mint önálló kutatóhelyre telepített kutatási pályázatokkal járul hozzá. Jelenleg 3 OTKA pályázat működik a Collegiumban (NN 104456; PD 104876; PD 108622), amelyek négy évre kivetített összes rezszi hozama több, mint 16.5 millió Ft.

6) ÖSSZEGZÉS: JAVASLATOK AZ ÜZEMELTETÉSSSEL ÉS A SZAKKOLLÉGIUMI MŰKÖDÉSSSEL KAPCSOLATBAN, NÉHÁNY FEJLESZTÉSI GONDOLAT

A fenti áttekintésbe foglalt ismereteim és tapasztalataim alapján tisztelettel javaslom és kérem, hogy az áttekintésben leírt üzemeltetést és oktatói-kutatói szakkollégiumi működést - amely gazdasági szempontból a 2013. évi költségvetésben realizálódik és amelyet „*alapműködésnek*” tekinthetünk - a továbbiakban is biztosítsuk, illetve lehetőség szerint bővítsük.

Az alkalmazottak száma a még lehetséges minimumon van, az oktatók és rész-munkaidős munkavállalók alkalmazása pedig a színvonalas szakkollégiumi munka, nem utolsó sorban a nemzetköziesítés feltétele. Az üzemeltetésnek a mostani mértéken (portaszolgálat és tűzjelző karbantartás) túli központosítása a hatékonyságot nem növelné. Másfelől a dologi kiadások szempontjából a közüzemi díj központi, egyetemi költségvetésből történő biztosítása, illetve a szakkollégiumi támogatás jelenlegi mértékű (az EC-nek biztosított mintegy 10 millió Ft) fenntartása - a biztosan nem tervezhető saját szállás- és terembevételek miatt - elengedhetetlen feltétele a Collegium eredményes működésének.

NÉHÁNY FEJLESZTÉSI GONDOLAT

Az Eötvös Collegium fejlesztési stratégiai terveit önálló, 11 oldalas dokumentumban foglaltam össze (Az ELTE Eötvös Collegium stratégiai fejlesztési terveit (feljegyzés).doc – itt lásd Függelék 1.).

Itt elsősorban a közvetlen, kisebb mértékű fejlesztésre vonatkozó javaslataimat, majd különösképp az Irodalomtudományi Intézet 2014/2015-re tervezett ki-költözésével kapcsolatos terveinket foglalom össze. Végül kiemelek egy olyan konkrét középtávú fejlesztési irányt, amely mintáját jelentheti a Collegiumban kialakítható, a nemzetköziesítést és a tehetséggondozást egyaránt szolgáló,

az egyetemi képzést a klasszikus értelemben kiegészítő tehetséggondozó tevékenységeknek.

1) A két részmunkaidős nyelvtanári és műhelyvezetői status főállássá történő kiegészítését javaslom a francia és az angolszász szakmai területek (nyelvoktatás és nemzetközi kapcsolatok) megerősítésére és további fejlesztésére.

2) Az MTA Irodalomtudományi Intézetének további működésével, az MTA lehetséges döntéseivel kapcsolatban:

a) amennyiben az MTA ITI a helyén marad és a Collegium épületének (az Eötvös Könyvtár területét beleértve) mintegy 25%-át a jövőben is használja, átfogó, új bérleti szerződés megkötését javasoljuk, amely a mindenkori piaci árnak megfelelő bérleti díjat tartalmazza.

b) Amennyiben az MTA ITI a tervezett Bölcsészettudományi központba integrálódik és elköltözik, kiemelt cél, hogy az intézet érdekeinek figyelembe vételével és tiszteletben tartásával az Eötvös Könyvtár a Collegiumban maradjon. Nemcsak a történelmi és jogi, hanem mindenekelőtt a használati szempontok a meghatározóak. Egy egyesített, nagy bölcsész könyvtárban az Eötvös Könyvtár állománya legfeljebb duplum vagy triplum köteteket jelente és beszerzése, integrálása alig jelente érdemi gyarapodást. Szakkollégiumi könyvtárként való további használata – eredeti funkciójának visszaadása – ugyanakkor (különösképp a bölcsész) collegisták tanulmányainak alapja. (A Mednyánszky Dénes szakkollégiumi könyvtár és az Eötvös Könyvtár egyesítése szükséges.) Szakmai szempontból a legjobb megoldás az lenne, ha az Eötvös Könyvtár akár az Intézet elköltözése után is *teljes egészében a helyén maradna* és üzemeltetését (a tulajdonviszonyok tisztázása után) az MTA és az ELTE-EC biztosítaná. A legkisebb elérendő cél, hogy az Eötvös Könyvtár történelmi (pecséttel megjelölt állománya) akár a könyvállomány szétválasztása (régii anyag és MTA gyarapítás) árán is, de a helyén maradjon. (Az Eötvös Könyvtárral kapcsolatos dokumentumokat és a részletes álláspontomat az EC-monitor mellékletek között az *Eötvös Könyvtár dokumentumok és javaslat* című mappa tartalmazza.)

Az Intézet elköltözése esetén a megüresedő terek villany-felújítása halaszthatatlan. A villanyhálózat életveszélyes állapotban van. Az Irodalomtudományi Intézettől jelenleg használt terület három egységre különül el:

1) Az Eötvös Könyvtár (1. em. keleti szárny, mintegy 1300 nm). Az Eötvös Könyvtár az alagsorból (kényszerkörülmények, fokozott párasodási veszély, stb.) felköltöztetendő Mednyánszky Dénes Könyvtárral és Levéltárral egyesül és a *helyén marad*. Utóbbi állomány mintegy 35 000 kötet. Az Eötvös Könyvtár teljes állománya mintegy 120 000 kötet (ebből a történelmi rész: a Báró Eötvös József Collegium pecsétjével azonosítva mintegy 40 000 kötet).

2) Igazgatási részleg (fsz. keleti szárny, mintegy 326 nm), amely a háború előtti Collegium igazgatói lakosztályát és a betegszobákat jelentette. Ezen az épületrészen vendéglőadói kisebb apartmanok kialakítását javaslom, amely az élénk nemzetközi, szakkollégiumi kapcsolatokat erősítené. Jelenleg 2 olyan vendégszobát tartunk fenn, amely épp a háború után elfalazott folyosórész (egykori betegszobák) folytatásában most csupán az alagsorból közelíthető meg. A zárófal elbontása révén egységbe foglalhatnánk az anyanyelvi lektorok (ENS és SNS delegáltak, stb.) fogadására is alkalmas apartmanokat. Jelenleg kizárólag fiatal lektorokat tudunk elszállásolni, vendéglőadók fogadására a Collegium alkalmatlan, és ezért - példaképpen - a nagy nemzetközi kutatási (klasszika-filológia) pályázatból a konferenciákra érkező vendéglőadók elszállásolására 900.000.-Ft-t kell költenünk évente.

3) Kutatószobák (1. em. nyugati szárny, mintegy 1233 nm). A régi Collegium szemináriumi és dolgozó-, kutatószobái helyén az Intézet kutatószobákat alakított ki. Ennek a területnek a birtokbavétele az alábbi lehetőségeket nyitja meg, amelyeket az anyagi források, illetve a szakmai bővülés függvényében lehet mérlegelni, illetve megvalósítani. [Mindenekelőtt: a terület egyharmadát a bővülő, egyesítendő Eötvös Könyvtár számára kell megnyitni (az átjárás, az összenyitás lehetősége adott) a megfelelő terek kialakításával, amelyek az elektronikus adatbázisok használatát biztosíthatják (a szélessávú internet a Collegiumban elérhető).]

a) A Collegium 2. és 3. emeleti lakószobái nemcsak lelakottak és méltatlanok egy szakkollégiumhoz (sok esetben a kiköltözések oka épp ez), hanem zsúfoltak is. Az európai mintákat legalább részben követve többségében kétágyas elhelyezést kellene biztosítani az épületben, így az 1. em. nyugati szárnyán is érdemes lenne lakószobákat kialakítani, ezáltal a bentlakó collegisták kíváncsok száma (mintegy 110-120 fő) sem csökkenne.

b) A Collegium 17 műhelyének szemináriumi tereit a mostani kényszerkörülmények közül, az alagsorból fel kellene költöztetni eredeti helyükre, hogy

az oktatói-kutatói munka méltó körülmények között folyhasson. Az alagsorban már most sincs elegendő helyiség a szakmai műhelyek befogadására. Hasonlóképp, a Collegiumban, mint kutatóhelyen működő és a szakkollégiumi munka motorját jelentő kutatóegységeknek (pl. a 16 főt integráló nagy nemzetközi OTKA kutatócsoport az igazgató témavezetése mellett) megfelelő elhelyezést kellene biztosítani.

c) A Collegium eredeti - és soha fel nem adott - célkitűzésének megfelelően a hagyományos „tudós-tanár” képzés szellemében az osztatlan tanárképzésben részt vevő hallgatók és képzési forma felé kellene nyitni. A „tudós-tanár” a Collegiumnak és az ELTEnek olyan hamisíthatatlan védjegye, amely - ha azt tartalommal töltjük ki - országos szinten is jelentős versenyelőnyt eredményezhet. Ennek megfelelően felmerülhet a szakkollégisták létszámának tanárszakos hallgatókkal történő bővítése és a tanárképzéshez kötődő bizonyos irányítási részgységek Collegiumba történő telepítése.

3) A Collegium épületének teljes egészében történő ismételt birtokbavételével párhuzamosan középtávon olyan nemzetközi kutatási- és módszertani központot is létre lehetne hozni, amely az egyetemi kutatások és oktatás kiegészítéseképpen, azt támogatva az egyetem, hallgatóink javára kamatoztatná a Collegium nemzetközi beágyazottságát. Ilyen központ alapja már megvan, a klasszikus ókor és a humanizmus területeit kutató az Eötvös Collegiumban működő OTKA NN 104456 « Klasszikus ókor, Bizánc és humanizmus. Kritikai forráskiadás magyarázatokkal » nemzetközi kutatócsoport. A központ állandó megbízott kutató-oktatói a kutatócsoport tagjaiból kerülhetnének ki.

Az elsődleges célkitűzés a hazai kutatóképzés támogatása, a hallgatók bevezetése a kutatás módszertanába, amelyet a központ kutató-oktatói illetve a központtal szorosan együttműködő intézmények hazai és külföldi elismert szakembereinek oldalán sajátíthatnak el. A rendszeres szemináriumoknak és oktatási moduloknak köszönhetően, valamint a kutatási projektekre való közvetlen bekapcsolódás révén a hallgatók magán a kutatási tevékenységen keresztül sajátíthatnák el a kutatás módszertanát. Az Eötvös Collegium alapelményét is szem előtt tartva (tudós-tanár képzés), a központ - a mostaninál is szervezettebb formában - lehetőséget nyújtana a tehetséges hallgatók számára, hogy önálló kutatásokba kezdjenek illetve hazai és nemzetközi kutatási projektekre (szövegkiadás, pápírológia) bekapcsolódhassanak.

A kutatási és oktatási központ kiterjedt nemzetközi kapcsolatrendszer építene ki. A már meglévő kapcsolatok mellett (Osztrák Tudományos Akadémia

kutatócsoportjai, École Normale Supérieure, EHESS, CEMA – Université Paris III – Sorbonne Nouvelle, Université Rennes 2, Université de Lausanne stb.) további együttműködések tudna előkészíteni (UCL London, ICL London, stb.).

A különféle ösztöndíjaknak (Erasmus, a Francia Intézet és más budapesti külföldi kultúrintézetek ösztöndíjai) és a külföldi partnereknek az egyetemmel kötött *közös képzési megállapodásainak köszönhetően* (az első ilyen 2013-ban jött létre közös MA bizantinológus képzésre az ELTE – EHESS megállapodás kibővítésével a Collegium kezdeményezésére) a legtehetségesebb hallgatók az alapozó tanegységek elvégzését követően külföldi intézményekben folytathatják/egészíthetik ki tanulmányaikat.

A kutatási és oktatási központ rendszeres tudományos találkozókat szervezne – journée d'études-ök, nemzetközi konferenciák, symposiumok – keretében, valamint az oktatás szélesítése céljából szeminárium sorozatokat (hazai és külföldi elismert oktatók közreműködésével – pl. Collège de France szeminárium sorozat), nyári egyetemeket (pl. Thesszaloniki).

A képzés alapozó tanegységekkel indulna. A hallgatók ennek során olyan kiegészítő előadásokat és szemináriumokat hallgathatnak, amelyek a hagyományos egyetemi curriculum-ban nem vagy kevéssé szerepelnek (paleográfia, epigrafika, papírológia stb.) valamint amelyek a későbbi kutatásokhoz mind filológiai mind irodalomelméleti szempontból támpontot adnak.

A megfelelő kutatási feltételeket az Eötvös Collegium infrastrukturális és eszközállományán túl a kutatócsoport folyamatosan bővülő szakirodalmi és könyvállománya biztosítaná.

Budapest, 2013. október 27.

Horváth László
igazgató

II. KUTATÁSI TEVÉKENYSÉG (PÁLYÁZATOK)

Az EC a szigorú pénzügyi tervezés szellemében költségvetésében a szaktanárok javadalmazására, az oktatási és kutatási tevékenységek finanszírozására nem tervezett költségvetési forrást. (Kivételt képez a három nyelvtanári / szakvezetői illetve könyvtárosi status.) Fenti tevékenységek fedezetét pályázati forrásokból igyekszünk biztosítani. A kutatási tevékenység érdekében stratégiai célunk, hogy lehető legtöbb pályázaton induljunk.

A 2013-ban részint megkezdtünk és lezártunk, részint továbbvittünk, részint pedig megkezdtünk elnyert pályázatokat. Megvalósítottuk a 2012-ben kiírt és elnyert NTP-KNYT-12-0011 pályázati azonosítón nyilvántartásba vett „Tehetséggondozó tábor a 2011/12. évi OKTV és szakirányú versenyhelyezetteknek – ELTE Eötvös Collegium” pályázatot (1); „Kárpát-medencei szakkollégiumi hálózatépítés, intenzív nyelvkurzusok, tútori foglalkozások” (NTP-SZKOLL-12-P-003) című ún. szakkollégiumi pályázatot (2); a természettudományos műhelyek önálló szervezésében, magántőke (MOL, Richter Gedeon Rt.) bevonásával a II. Természettudományos tábor (3); „Önálló lépések a tudomány területén” (TÁMOP 4.2.2.B-10/1) Eötvös collegiumi alprojektet (4); a „Tudomány, kultúra, hagyomány: 200 éve született báró Eötvös József” (NTP-TKH-M-MPA-12) című meghívásos pályázatot (5); a „Kutatók éjszakája 2013.” belső egyetemi pályázatot (6). Továbbvittük és működtettük az OTKA NN 104456 „Klasszikus ókor, Bizánc és humanizmus. Kritikai forráskiadás magyarázatokkal” című pályázatot (7); az OTKA PD 104876 (Mészáros Tamás posztdoktori kutatása) jelzetű pályázatot és az ahhoz kapcsolódó Bolyai János kutatási ösztöndíj pályázatot (8). Megkezdjük az OTKA PD 108622 (Egedi-Kovács Emese posztdoktori kutatása) jelzetű pályázatot (9); „A kollégium kutatóműhelyeinek könyvkiadása”, „szakkollégista utánpótlásnevelés és tehetségápolás”, „Eötvös József Tanulmányi Verseny” című pályázatok lebonyolítását (10-12). Fentieken kívül a korábbi évekhez hasonlóan a szokásos menetrend szerint lebonyolítottuk az ismétlődő támogatáson alapuló pályázatokat: Beloit College és MFIA (13).

(1) Tehetség tábor I.

Az ELTE Eötvös József Collegium az Emberi Erőforrások Minisztériuma megbízásából 2012. április 27-én megjelentetett, NTP-KNYT-12 kódszámú, „A felsőoktatási intézmények által szervezett, középiskolásoknak szóló tehetséggondozó táborok támogatása” elnevezésű pályázati felhívásra benyújtott, NTP-KNYT-12-0011 pályázati azonosítón nyilvántartásba vett „Tehetséggondozó tábor a 2011/12. évi OKTV és szakirányú versenyhelyezetteknek – ELTE Eötvös Collegium” című pályázatával az oktatásért felelős miniszter döntése alapján támogatást nyert. A program felelős lebonyolítója és a pályázat témavezetője: Horváth László, az ELTE Eötvös Collegium igazgatója volt. A szakmai programok megvalósításában a Collegium műhelyei (műhelyvezetők, vezetőtanárok és műhelytitkárok), a szabadidős programok lebonyolításában az Eötvös Collegium Diákbizottsága és a műhelyek felsőbb éves tagjai működtek közre.

Az Eötvös Collegium az összetett szakmai és szabadidős program keretében olyan középiskolás diákokat hívott meg egyhetes „táborozásra”, akik a 2011. évi OKTV és egyéb szakirányú versenyeken kiemelkedő helyezést nyertek el, illetve akiket a szakok szerint szerveződő tanári egyesületek és tanár kollégák ajánlottak, és a 2012/2013. tanévben a 12. évfolyamon tanulnak. A rendezvény célja az volt, hogy a tehetségüket már bizonyított diákokat a tudomány számára szórakoztató programok szervezésével is megnyerjük, és – az augusztusi felvételik, a híres collegiumi „fejkopogtatás” előkészítéseképpen – biztosítsuk az ELTE és az Eötvös Collegium tagsága számára a színvonalas utánpótlást.

Az Eötvös Collegium műhelyeinek megfelelő 17 szakterület szerint (angol nyelv, biológia, fizika, földrajz, francia nyelv, informatika, kémia, latin nyelv, magyar nyelv- és irodalom, matematika, német nyelv, olasz nyelv, orosz nyelv, spanyol nyelv, történelem) közel 50 középiskolás diák táboroztatása valósult meg 2013. január 21. és 25. (hétfő–péntek) között. A tábor első programjának kezdete: 2013. január 21. (hétfő) 10.00 óra volt. A délelőtti foglalkozások helyszíne az ELTE Eötvös József Collegium (Ménesi út 11–13.) szemináriumi szobái voltak. A diákok iskoláinak igazgatói a tehetséggondozás célját támogatva a résztvevőket egy hétre felmentették iskolai kötelezettségeik alól. A pályázati támogatás a félévi diák úti- és szállásköltségeit, a reggelit és a meleg ebédek, valamint a szabadidős programok költségeit fedezte.

A „tehetségtábor” fent leírt célját érdemes további két szemponttal árnyalni. A bölcsész területeken egyértelmű, hogy a színvonalas középiskolai képzésből is megdöbbentően kevés diák jelentkezik az ELTE BTK szakjaira. (Példaképpen: a tíz kéttannyelvű francia-magyar gimnáziumból az augusztusi felvételikén átlagban legfeljebb 3 diákkal találkozunk, ezek között is csak elvétve van olyan, aki nem nyelvtanulási, hanem tanári / kutatói célokkal érkezik az egyetemre.) Mindez nem az egyetemi szakok hibája vagy mulasztása (bár a mozgósításra csak elvétve látunk példát), hanem a társadalmi

környezet adottsága. A legjobb diákok nem kezdenek olyan klasszikus filológiai tanulmányokba, amelyek kétes megélhetéssel kecsegtetnek. A jelenség - eltérő mértékben - valamennyi bölcsész szakunkon tapasztalható. Az általános és rohamos romlást a „tehetségtáborhoz” hasonló rendezvényekkel kell ellensúlyozni. Meg kell próbálnunk kedvet teremteni, a tehetséges diákokat ide kell csalogatni (azzal a felelős gondolat-tal, hogy a majdani collegisták pályáját végigkísérve a későbbi elhelyezkedésben is segítünk. Jó példa erre a klasszika-filológia: az utóbbi 10 évben valamennyi, a pályán maradni szándékozó collegistának állás-, illetve kutatóhelyet tudtunk biztosítani.) Másfelől a természettudományos területeken mára mélyen gyökerezik a köztudatban, hogy az ELTE természettudományi szakkollégiuma a Bolyai Szakkollégium. Rádásul a Bolyai felvételi je augusztus közepén rendre megelőzi az EC-s fejkopogtatást. A szakmai szolidaritást, a közös, magasabb érdeket tisztelőben tartva mindazonáltal érdemes arra törekednünk, hogy a diákok számára kellő időben felajánljuk az alternatívát, amelyet a szakmai színvonal azonos mértékű biztosításán túl a collegiumi „dögész-filosz” együttélés jelent.

A diákok meghívását a következőképpen készítette elő, illetve bonyolította le a Collegium. Az igazgató felkérte a Collegium növendéki hálójához tartozó közel 500 egykori collegistát, a Collegium tanárait és a teljes diákságát valamint az OKTV (szakok szerint dolgozó) ügyvezető elnököket, hogy tegyenek javaslatokat, országosan hol, melyik középiskolában, a tanárkollégák közül kihez, illetve konkrétan melyik diákhoz érdemes fordulni. Ezt követően az Oktatási Hivatal honlapján hozzáférhető versenyeredmények (a versenyző, a felkészítő tanár és a középiskola neve) adatait is felhasználva szakonként összeállítottuk a felkészítő tanárok névsorát. Munkatársunk, Kádár Gyöngyvér 5 napon át telefonon hívta a középiskolákat és személyesen mondta el a felkészítő tanárnak terveinket, majd elkérte azon tanárok e-mail címét, akiknek volt javaslata diákra. Csaknem 110 címre küldtük ki az igazgatói felhívást és így megindult a diákok jelentkezése. A 44 „támogatott” résztvevő mellett „önköltséges” csoportot is szerveztünk. Utóbbihoz azok az érdeklődő budapesti diákok tartoztak, akik határidőn túl jelentkeztek, és akiknek az étkeztetésére nem volt már pályázati támogatás. 33 vidéki (21 vidéki középiskolát képviselő) és 11 fővárosi (7 budapesti gimnáziumot képviselő) „támogatott” valamint 10 „önköltséges” diák vett részt a programban. A középiskolák igazgatóitól hivatalos levélben kértünk engedélyt, hogy a résztvevőket mentsék fel a tábor időtartama alatt a tanulmányi kötelezettségek alól. 13 helyszínen és szakon (szakpáron) tartottunk szemináriumot foglalkozásokat. Ezúton is köszönjük mind az előadók, mind a Collegium tanárainak és felsőbbéves tagjainak áldozatos és önzetlen munkáját. Köszönjük a Diákbizottság aktív közreműködését és a Collegium dolgozóinak munkáját is. A diákok - a számos írásbeli visszajelzés alapján is - kifejezetten jól érezték magukat, csupán némelyik délelőtti plenáris előadás volt nehezebben követhető számukra.

A mozgósítás eredményessége, illetve a távlati célok hatékonyabb megvalósítása érdekében fontos néhány tanulságot levonnunk. Folyamatos bővítéssel és a versenyeredmények

figyelésével, illetve tanári ajánlásokkal fel kell építenünk egy „felkészítő tanári kört”, így csökkentve a mozgósítás esetlegességét. Az elkötelezett kollégákat rendszeresen informálni kell a Collegium tehetséggondozó munkájáról. Lehetőleg évente meg kell rendezni a „tehetségtábort” (a január végi időpont megfelelő) akkor is, ha nem lesz mögötte pályázati támogatás. A Collegium korlátozott számban mindig tud szállást biztosítani. Az OKTV ügyvezetőktől nemcsak a verseny-győztesek (amelyek a honlapon is elérhetők), hanem a második fordulóba jutott versenyzők adatait is el kell kérni (amennyiben nem ütközik adatvédelmi szabályokba). Ehhez az érintett műhelyvezetőknek egész éven át folyamatos kapcsolatban kell maradniuk az ügyvezetőkkel. Az együttműködési készség, nem utolsósorban a tehetségtáborban tapasztaltak, a személyes találkozók miatt az ügyvezető elnökökben megvan. (TTKs szempontból különösen kecses lehet pl. Bán Sándor segítsége, aki a magyar biológus diákolimpiai csapat vezetője. Jóllehet eddig az összes olimpikon [évente 4 diák] külföldre távozott, de az előválogatáson megjelenő diákokat megnyerhetjük az ELTE-nek és a Collegiumnak.) Az egyes szakokon megfigyelhető viszonylag nagyszámú jelentkezés oka egyértelműen az, hogy az érintett műhelyvezetőnek vagy műhelytitkárnak sikerült kollégáival vagy - közvetlen gyűjtéssel - a diákokkal is kapcsolatba lépnie. A fenti okok mellett sajátos, követendő példát mutat a francia szak. Itt a szakos tanári egyesület adta azt az alapot, amelyre építkezni lehetett. 2012-ben a Collegium társszervezőként támogatta (szállást biztosítottunk) a Francia Intézet tanári továbbképzését (nyári egyetem), amelynek keretében felkérésre Arató Anna közvetlen kapcsolatokat épített ki a középiskolai tanárokkal. Ennek a kapcsolatrendszernek a működtetése mozdította előre a jelentkezéseket. A Collegiumnak törekednie kell arra, hogy a szakos tanári egyesületeket támogassa, a kapcsolatot erősítse. 2010 óta minden februárban társszervezőként otthont adunk a „Latin tanári napnak”, a latin szakos tanári továbbképzésnek. (A klasszika-filológia területén azonban sajnos még a többi bölcsész területhez mérten is súlyosabb problémákkal küzdünk.)

Az augusztusi felvételik esetlegességét több tényező befolyásolhatja. Valamennyit nem tudjuk felmérni, nem lehet átfogó magyarázatot találni. A fent említett társadalmi hatások mellett biztosan gyakorlati tényezők is közrejátszanak, hogy sok hallgató meg sem próbál hozzánk jelentkezni. Kitapintható a Collegium eljlesztő hatása, tudniillik eleve úgy gondolják, hogy meg sem érdemes próbálni, „nem elég jók”, illetve itt „teljesíthetetlen követelmények vannak”. Csak a legelszántabb szülők és felvételizők nem biztosítják magukat jó előre, és kívárlják, hogy augusztus legvégén a 250 jelentkező közül bekerülnek-e a legjobb 30-ba. Sokan vannak, akik másokkal összefogva közös alérletet vesznek ki.

Régóta keressük azokat a megoldásokat, amelyekkel mindennek ellene tudunk hatni. Nem lehet tétlenül várni az augusztusi felvételit. A diákoktól (Ditzendy Orsolya és Gyöngyösi Megyer, majd 2013-tól a Diákbizottság közreműködésével) szervezett *Eötvös József Tanulmányi Verseny*, a (természettudományos műhelyektől szervezett) *Természettudományos tábor* valamint a *Tehetségtábor* lehetnek azok a keretek, ahol

az utánpótlást elérjük. Az előkészületekben egymást erősítve is érdemes felépítenünk egy szaktanári kört, amelyhez rendszeresen fordulhatunk felhívásainkkal. A három rendezvény időben és tartalomban is jól kiegészíti egymást. Az EJTV zárónapja (előzetes fordulókát követően) december elején van a Collegiumban. A résztvevők különféle korosztályokhoz tartoznak, sokan vannak közöttük, akik később érettségiznek. A Tehetség tábor január második felében lehet, ahová az ELTE-re készülő végzős diákokat várjuk, a Természettudományos tábor pedig júliusra esik, ahol a „dögész” jelölteket további célzatos buzdítással terelgethetjük a Collegium felé.

A tábor munkaterve

2013. január 21. (hétfő)

8.00–9.50 Érkezés, regisztráció, a szállás elfoglalása
9.50–10.00 Ünnepléses tábornyitó, igazgatói köszöntő
10.00–10.45 *A tehetségek ösztönzése. Tapasztalatok és javaslatok* – OKTV ügyvezető elnökök előadásai a szakterületükhöz kötődő tehetséggondozásról, az elért eredményekről kollégák és diákok számára: Dóka Dezső Kálmán (a német OKTV ügyvezető elnöke); Sztrés Erzsébet (az orosz OKTV ügyvezető elnöke)
11.00–11.45 *Tanulni és kutatni az ország első egyetemén, az ELTE-n*: Borsodi Csaba, az ELTE oktatási rektorhelyettese
12.00–13.30 Szemináriumi foglalkozások szakonként meghívott előadókkal – az Eötvös Collegium műhelyei szerint szervezve (3–4 fős diákcsoportoknak, lásd alább, szakonként, szakpáronként bontva)
13.40–14.30 Ebéd a SoReCa éttermében (Ménési út 5.)
15.30 órától „Ménési úti örömök”: fürdőzés a Gellért fürdőben

*

2013. január 22. (kedd)

7.00–8.00 Reggeli (Ménési út 5.)
8.00–9.30 *A tehetségek ösztönzése. Tapasztalatok és javaslatok* – OKTV ügyvezető elnökök előadásai a szakterületükhöz kötődő tehetséggondozásról, az elért eredményekről kollégák és diákok számára: Zsigri Ferenc (a fizika OKTV ügyvezető elnöke), Zoltán Márta (a spanyol OKTV ügyvezető elnöke), Kerner Anna (a filozófia OKTV ügyvezető elnöke), Bartha Gabriella (a francia OKTV ügyvezető elnöke)
9.45–10.45 *Régi és mai collegisták, oktatás, kutatás és diákélet az Eötvös Collegiumban*: Horváth László, az Eötvös Collegium igazgatója
11.00–13.00 Szemináriumi foglalkozások szakonként meghívott előadókkal – az Eötvös Collegium műhelyei szerint szervezve (3–4 fős diákcsoportoknak, lásd alább, szakonként, szakpáronként bontva)

13.00–14.00 Ebéd a SoReCa éttermében (Ménési út 5.)

15.00 órától „Ménési úti örömök”: a Néprajzi Múzeum állandó kiállításának megtekintése

*

2013. január 23. (szerda)

7.00–8.00 Reggeli (Ménési út 5.)

8.00–8.45 *A tehetségek ösztönzése. Tapasztalatok és javaslatok* – OKTV ügyvezető elnökök előadásai a szakterületükhöz kötődő tehetséggondozásról, az elért eredményekről kollégák és diákok számára: Ruzsinszkiné Lukácsy Margit (a matematikai OKTV ügyvezető elnöke) Bán Sándor (a magyar biológiai diákolimpiai csapat vezetője)

9.00–9.45 *Régi és mai collegisták, oktatás, kutatás és diákélet az Eötvös Collegiumban*: Ritoók Zsigmond akadémikus

10.00–10.45 *Tehetség a tudományban és a közéletben – Brusznai Árpád, a tudós tanár mindmáig élő áldozata*: Havas László

11.00–13.00 Szemináriumi foglalkozások szakonként meghívott előadókkal – az Eötvös Collegium műhelyei szerint szervezve (3–4 fős diákcsoportoknak, lásd alább, szakonként, szakpáronként bontva)

13.00–14.00 Ebéd a SoReCa éttermében (Ménési út 5.)

15.00 órától „Ménési úti örömök”: sportversenyek a Collegium udvarán és tornatermében (labdarúgás, kosárlabda, pingpong stb.).

17.30 Játékos csoportfoglalkozás a nagyteremben

*

2013. január 24. (csütörtök)

7.00–8.00 Reggeli (Ménési út 5.)

8.00–9.45 *Tanárnak lenni* – az EC Cathedra Magistrorum előadásai: Feld-Knapp Ilona, Iványi Rudolf, Jakus Enikő, Perge Gabriella

10.00–10.45 *Régi és mai collegisták, oktatás, kutatás és diákélet az Eötvös Collegiumban*: Keszthelyi Lajos akadémikus

11.00–13.00 Szemináriumi foglalkozások szakonként meghívott előadókkal – az Eötvös Collegium műhelyei szerint szervezve (3–4 fős diákcsoportoknak, lásd alább, szakonként, szakpáronként bontva)

13.00–14.00 Ebéd a SoReCa éttermében (Ménési út 5.)

15.00 órától „Ménési úti örömök”: ismerkedés az Országos Széchényi Könyvtárral (majd csoportbontás három részre: Kézirattár, Régi Nyomtatványok Tára, Térképtár)

*

2013. január 25. (péntek)

7.00–8.00 Reggeli (Ménési út 5.)

8.00–8.45 *Tanárnak lenni* – az EC Cathedra Magistrorum gyakorlata: Perge Gabriella

9.00–9.50 „Az innovatív ELTE”, a *találmányok ösztönzése*: Antoni Györgyi, az ELTE PIK igazgatója

10.00–10.45 *Régi és mai collegisták, oktatás, kutatás és diákélet az Eötvös Collegiumban*: Kiss Jenő akadémikus

11.00–13.00 Szemináriumi foglalkozások szakonként meghívott előadókkal – az Eötvös Collegium műhelyei szerint szervezve (3–4 fős diákcsoportoknak, lásd alább, szakonként, szakpáronként bontva)

13.30–14.30 Ebéd a SoReCa éttermében (Ménési út 5.)

17.30-tól „Colifoglaló”, játékos vetélkedő felsőbbéves diákokkal.

19.00 órától „Ménési úti örömök”: bográcsgulyás a Collegium pinceklubjában; közben:

20.30-kor táborzárás

*

2013. január 26 (szombat)

7.00–8.00 Reggeli (Ménési út 5.), hazautazás

A szakonként / EC-műhelyenként szervezett szakmai programok (3–4 fős diákcsoportok) részletes programja:

1) Angol (helyszín: EC 015-ös terem)

Hétfő: Angol nyelvi foglalkozás (Sántháné Gedeon Mária)

Kedd: A 18–19. századi angol költészet magyar fordításban (Fejérvári Boldizsár)

Szerda: Nyelvi érdekességek, nyelvészeti bevezető (Kucsera Márton)

Csütörtök: 20. századi és kortárs brit és amerikai próza (Gyuris Kata)

Péntek: Interaktív brit és amerikai színháztörténeti áttekintés (Sándor Júlia)

2) Biológia és kémia (helyszín: EC 016-os terem)

Hétfő: Miért érdekes a kémia? (Kóczán György)

Kedd: Genetika az orvostudományban (Vellainé Takács Krisztina)

Szerda: Szerves kémia (Jalovszky István)

Csütörtök: Hálózatok a biológiában (Korcsmáros Tamás)

Péntek: Műhelytagok beszámolója az ELTE-n folyó kutatásokról, lehetőségekről

3) Földrajz (helyszín: EC 019-es terem)

Hétfő: Térképészet: a ferdíthető valóság (Tolnai Gábor)

Kedd: Gazdaságföldrajz és a globális értékláncok (Czirfusz Márton)

Szerda: Földrajztudomány és politika – a tudomány társadalmi beágyazottsága (Győri Róbert)

Csütörtök: *Hogy kell átmenni a Hídon* - nemzetiségi hovatartozás és választói magatartás politikai földrajza Szlovákiában (Farkas György)

Péntek: Etnikai „térfoglalás”, statisztika és ami mögötte van – az erdélyi Kalotaszeg példája (Szentpáli Áron)

4) Francia (helyszín: EC 24-es terem)

Hétfő: Országismereti szeminárium (Vargyas Brigitta)

Kedd: Fordítás franciáról magyarra, részletek Marcel Aymé novelláiból (Szabics Imre)

Szerda: Nyelvyakorlat (Arató Anna)

Csütörtök: A „francia szellem” – az irodalom és a képzőművészet tükrében (Vargyas Brigitta)

Péntek: 2012 legfontosabb eseményei, francia szemszögből (Aurélia Peyrical)

5) Informatika (helyszín: EC 018-as terem)

Hétfő: Komplex függvények színes ábrázolása (Lócsi Levente)

Kedd: Grafikus felületek programozása (Giachetta Roberto)

Szerda: Funkcionális programnyelvek (Tóth Melinda)

Csütörtök: Assembly programozás (Kitlei Róbert)

Péntek: A lambda-kalkulus (Csörnyei Zoltán)

6) Latin (helyszín: EC 20/A terem)

Hétfő: Klasszika-filológia az Eötvös Collegiumban (Mészáros Tamás)

Kedd: Bevezetés az ókortudományba (Mészáros Tamás)

Szerda: Görög és római irodalmi arcképcsarnok (Horváth László)

Csütörtök: Bizánc (Juhász Erika)

Péntek: Játsszunk Hellast! (Juhász Erika és a műhelytagok)

7) Magyar nyelv- és irodalom (helyszín: EC 011-es terem)

Hétfő: Új közelitések a nyelvhez (Laczkó Krisztina, Tátrai Szilárd, Petykó Márton)

Kedd: *A fecskék fészket raknak* – műelemző szeminárium (Lengyel Zsolt)

Szerda: Könyvtárlátogatás (Bucsics Katalin, Kovács Györgyi, Sebestyén Ádám)

Csütörtök: Tévéstúdió-látogatás (Markó Anita, Takács Dóra, Melchardt Gergő)

Péntek: Beszélgetés az irodalom és a társadalom viszonyáról (Inzsöl Kata, Gyöngyösi Megyer)

8) Matematika-fizika (helyszín: EC nagyterem)

Hétfő: Komplex függvények színes ábrázolása (Lócsi Levente)

Kedd: Dinamikai rendszerek (Burcsi Péter); feladatmegoldó szeminárium felsőbb éves kollégisták vezetésével

Szerda: Számrendszerek és általánosításai (Burcsi Péter)

Csütörtök: A Higgs-részecske jelentősége és felfedezésének körülményei (Varga Dezső)

Péntek: Valószínűség-számítás a problémamegoldásban (Burcsi Péter)

9) Német (helyszín: EC 012-es terem)

Hétfő: Wozu die (deutsche) Sprachgeschichtsforschung? (Sára Balázs)

Kedd: Wozu die (germanistische) Sprachwissenschaft? (Sára Balázs)

Szerda: Wozu die (germanistische) Literaturwissenschaft? (Czeglédy Anita)

Csütörtök: Forschungsprojekte im Germanistischen Seminar (Sára Balázs)

Péntek: Deutsche Musik – gibt's die? (Dávid Gábor Csaba)

10) Olasz (helyszín: EC 022-es terem)

Hétfő: Szakfordítás és műfordítás (Ludmann Ágnes)

Kedd: Olasz–magyar kapcsolatok a középkorban (Falvai Dávid)

Szerda: Az olasz kultúra a filmművészetben keresztül (Michele Sitá)

Csütörtök: A maffia a modern olasz prózában (Ludmann Ágnes)

Péntek: Az olasz dialektusok helyzete, szerepe, fontossága (Ludmann Ágnes)

11) Orosz (helyszín: EC 007-es terem)

Hétfő: Szláv irodalom és vizualitás (Boros Lili, Kondor-Szilágyi Mária)

Kedd: Műfajok orosz irodalmi tanulságai: miben hasonlít a vicc, a detektívregény és a fantasztikus történet? (Selmeczi János)

Szerda: Szatirikus gondolkodás szláv irodalmi kontextusban (Piller Mónika)

Csütörtök: Irodalom, zene, színpad – a *Jevgenyij Anyegin* átváltozásai (Kocsis Géza)

Péntek: Mitikus szörnyek a kortárs orosz prózában, Pelevin regénypoétikája (Simándi Csaba)

12) Spanyol (helyszín: EC 19-es terem)

Hétfő: Spanyolország és Latin-Amerika kultúrföldrajza (Klempáné Faix Dóra)

Kedd: Spanyolország és Latin-Amerika művelődéstörténete (Klempáné Faix Dóra)

Szerda: A spanyol történelem fordulópontjai (Bubnó Hedvig)

Csütörtök: A kortárs spanyol társadalom tipikus jelenségei (Klempáné Faix Dóra)

Péntek: Irodalmi szövegolvasás (Klempáné Faix Dóra)

13) Történelem (helyszín: EC 23-as terem)

Hétfő: Mi a forráskritika? – Mi a történelem? (Farkas Zoltán)

Kedd: A kora újkori Magyarország történetének főbb kérdései (Bojtos Anita);

a szemináriumot az EC Mednyánszky Dénes Könyvtár és Levéltár bemutatása követi

Szerda: A Bölcsészkar Történeti Intézetének bemutatása, séta az egyetemen, könyvtárak bemutatása (Boa Kriszta)

Csütörtök: Keresztény felekezetek egymással való kapcsolata a 16. század közepétől a 20. század első feléig. (Szász Lajos)

Péntek: Az irodalom- és történettudomány határán. 18–19. századi országgyűlési gúnyversek értelmezése (Nagy János); a szemináriumot az Eötvös Könyvtár megtekintése zárja

A rendezvényről az Élet és Tudomány 2013/4. számában a 124. oldalon tudósított.

A táborban részt vett diákok:

„Bentlakók”:

Bátyai Attila	spanyol	Bolyai János Gimnázium, Kecskemét
Bauer Flóra	magyar	Leőwey Klára Gimnázium, Pécs
Benkő Péter	biológia	Földes Ferenc Gimnázium, Miskolc
Bereczki Hanna	francia	Petőfi Sándor Gimnázium, Aszód
Császár Kristóf	informatika	Lovassy László Gimnázium, Veszprém
Csiszár Áron	informatika	Lovassy László Gimnázium, Veszprém
Fischl Ágnes	magyar	Eötvös József Gimnázium, Tata
Flach Richárd	biológia	Ciszterci Rend Nagy Lajos Gimnáziuma, Pécs
Gasparin Fruzsina	francia	Mikszáth Kálmán Gimnázium, Pásztó
Gecse Kinga	francia	Mikszáth Kálmán Gimnázium, Pásztó
Gerencsér Anna	latin	Ferences Gimnázium, Szentendre
Hambuch Mátyás	történelem	Ciszterci Rend Nagy Lajos Gimnáziuma, Pécs
Heilig Benedek	informatika	Lovassy László Gimnázium, Veszprém
Kovács Máté	informatika	Lovassy László Gimnázium, Veszprém
Kőszegi Dávid	spanyol	Fazekas Mihály Gimnázium, Debrecen
Lénárt Levente	francia	Petőfi Sándor Gimnázium, Aszód
Magyarlaki Anna Laura	történelem	Leőwey Klára Gimnázium, Pécs
Osvald Roland	magyar	Batsányi János Gimnázium, Tapolca
Palya Dóra	kémia	Karacs Ferenc Gimnázium, Püspökladány
Péterffy Gábor	fizika	Ciszterci Rend Nagy Lajos Gimnáziuma, Pécs
Petrás Boglárka	francia	Árpád-házi Szent Erzsébet Gimnázium, Esztergom
Putterer Elisabeth	német	III. Béla Gimnázium, Baja
Rudolf Veronika	történelem	Dobó Katalin Gimnázium, Esztergom
Ruszkai Fruzsina	spanyol	Kodály Zoltán Gimnázium, Pécs
Sipos Szabolcs	matematika-fizika	Janus Pannonius Gimnázium, Pécs
Szoboszlay Lilla Lili	spanyol	Tóth Árpád Gimnázium, Debrecen
Takács Martin	történelem	Verseghy Ferenc Gimnázium, Szolnok

Tállai Márk	angol	Révai Miklós Gimnázium, Győr
Tóth Dorina	francia	Mikszáth Kálmán Gimnázium, Pásztó
Tulok Fanny Fruzsina	magyar	Batsányi János Gimnázium, Tapolca
Turcsik Bíborka	magyar	III. Béla Gimnázium, Baja
Vida Kamilla	magyar	Janus Pannonius Gimnázium, Pécs
Zsitvai Dániel	angol	I. Béla Gimnázium, Szekszárd

„Bejárók”:

Ciaba Gabriella Laura	olasz	Lónyai Utcai Református Gimnázium, Bp.
Fenyvessy Borbála	magyar	Budapesti Fazekas Mihály Gimnázium, Bp.
Füstös Vivien	földrajz	ELTE Apáczai Csere János Gimnázium, Bp.
Kliment Kristóf Attila	biológia	Budapesti Fazekas Mihály Gimnázium, Bp.
Lőrinczi Lilla	magyar	ELTE Apáczai Csere János Gimnázium, Bp.
Mészáros Bálint	földrajz	ELTE Apáczai Csere János Gimnázium, Bp.
Nagy Attila Tamás	matematika-fizika	Árpád Gimnázium, Bp.
Palasik Róbert	történelem	Budapesti Fazekas Mihály Gimnázium, Bp.
Perniczki-Bózsing	spanyol	ELTE Trefort Ágoston Gyakorló Gimnázium, Bp.
Szabolcs Botond		
Rácz Kristóf	matematika-fizika	Árpád Gimnázium, Bp.
Somogyi Ágnes	olasz	Budai Ciszerci Szent Imre Gimnázium, Bp.

„Önköltséges bejárók”:

Kemény Zsófia	latin	ELTE Radnóti Miklós Gimnázium, Bp.
Nagy Róbert	matematika	Budapesti Fazekas Mihály Gimnázium, Bp.

2013. évi gólyák (köztük korábbi tehetségtáborozók)

(2) Szakkollégiumi pályázat

„Kárpát-medencei szakkollégiumi hálózatépítés, intenzív nyelvkurzusok, tútori foglalkozások” (NTP-SZKOLL-12-P-003) című pályázat. A pályázatban az alábbi programok megvalósítását vállaltuk, illetve megvalósításuk elérésére a szakkollégiumi tútori foglalkozások vezetőinek honorálását jelöltük meg célként:

- a) A kárpát-medencei szakkollégiumi hálózat bővítése.
- b) A szakkollégiumi nyelvtanulás támogatása.
- c) Tútori foglalkozások biztosítása.

a) A kárpát-medencei szakkollégiumi hálózat bővítése

Az ELTE Eötvös József Collegium 2013. május 31. és június 4. között megvalósította azt a tanulmányi kirándulást, amelynek keretei között, szakmai, tehetséggondozó testvérintézményeink és együttműködő társintézményeink meghívására a Collegium hét műhelye (50 fős szakkollégista és tanár delegáció) röviden bemutatta oktatási-kutatási, és a szélesen értelmezett szakkollégiumi tevékenységét. A fogadóintézmények hasonló előadásait követően együttműködési keretegyezményeket írtunk alá, amely a hosszú távú szakmai kapcsolatokat erősítő hálózati szerkezetbe illeszkedik. A tervezettekhez képest - egyéb kööttségek miatt - elmaradt a látogatás az Institute for Byzantine Research of SASA Beograd intézményben, másfelől azonban a Vajdasági Magyar felsőoktatási Kollégium (Újvidéki Egyetem Magyar Tanszék) és az Újvidéki Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar mellett alkalmunk adódott felkeresni a Vajdasági Magyar Pedagógusok Egyesülete (Újvidék) által működtetett Apáczai Diákkotthont, amely az Eötvös Collegiumhoz igen hasonló szerkezetben működik, így ott különösen ígéretes együttműködési megállapodást köthetünk.

*

Az együttműködési megállapodások dokumentumait alább közöljük:

Републіка Сербія
Університет у Новом Саду
Учительски факултет на мађарском наставном језику
Шроумскајерца 11., 24000 Суботина
Осигурач: Аутономна Полиција Војводине

Szerb Köztársaság
Újvidéki Egyetem
Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar
Szeromszayer u. 11., 24000 Szabadka
Alapító: Vajdaság Autonóm Tartomány

Tel: 024/624-444

Fax: 024/624-424

E-mail: office@magister.uns.ac.rs

www.magister.uns.ac.rs

Együttműködési megállapodás az ELTE Eötvös József Collegium és a Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar (Szabadka) között

I.

A budapesti Eötvös József Collegium és Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar (Szabadka) (továbbiakban Intézmények) megállapodnak abban, hogy humán- és természettudományok területén kialakítják és fejlesztik az oktatási és kutatási együttműködést a következő területeken:

- az Intézmények tagjainak látogatásai;
- információ és tudományos publikációk cseréje;
- közös részvétel kutatási, fejlesztési valamint projekt munkákban és konferenciákon.

II.

Az együttműködés egyes akcióit az Intézmények közötti előzetes egyeztető konzultáció előzi meg, amely meghatározza az akciók megvalósításának feltételeit és pontos lebonyolítását.

III.

Az Együttműködési Megállapodás az Intézmények képviselőinek aláírásával lép életbe, és az aláírás időpontjától kezdődően visszavonásig érvényes. A Megállapodás megszüntetését bármelyik fél kezdeményezheti.

IV.

Ez az Együttműködési Megállapodás két eredeti, magyar nyelvű példányban készült.

Szabadka, 2013. május 31.

Dr. Takács Mária
Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar
rektorán

Dr. Horváth László
ELTE Eötvös József Collegium
igazgató

Együttműködési megállapodás
az ELTE Eötvös József Collegium és a
Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium – VMFK

között

I.

A budapesti Eötvös József Collegium és Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium – VMFK (továbbiakban Intézmények) megállapodnak abban, hogy humán- és természettudományok területén kialakítják és fejlesztik az oktatási és kutatási együttműködést a következő területeken:

- az Intézmények tagjainak látogatásai;
- információ és tudományos publikációk cseréje;
- közös részvétel kutatási, fejlesztési valamint projektmunkákban és konferenciákon.

II.

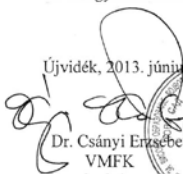
Az együttműködés egyes akcióit az Intézmények közötti előzetes egyeztető konzultáció előzi meg, amely meghatározza az akciók megvalósításának feltételeit és pontos lebonyolítását.

III.

Az Együttműködési Megállapodás az Intézmények képviselőinek aláírásával lép életbe, és az aláírás időpontjától kezdődően visszavonásig érvényes. A Megállapodás megszüntetését bármelyik fél kezdeményezheti.

IV.

Ez az Együttműködési Megállapodás két eredeti, magyar nyelvű példányban készült.

Újvidék, 2013. június 11.

Dr. Csányi Erzsébet
VMFK
elnök-igazgató

Dr. Horváth László
ELTE EC
igazgató

Együttműködési megállapodás

az ELTE Eötvös József Collegium és a Vajdasági Magyar
Pedagógusok Egyesülete által működtetett

Apáczai Diákotthon (Újvidék) között

I.

A budapesti Eötvös József Collegium és az Apáczai Diákotthon (Újvidék) (továbbiakban Intézmények) megállapodnak abban, hogy humán- és természettudományok területén kialakítják és fejlesztik az oktatási és kutatási együttműködést a következő területeken:

- az Intézmények tagjainak látogatásai;
- információ és tudományos publikációk cseréje;
- közös részvétel kutatási, fejlesztési valamint projektmunkákban és konferenciákon.

II.

Az együttműködés egyes akcióit az Intézmények közötti előzetes egyeztető konzultáció előzi meg, amely meghatározza az akciók megvalósításának feltételeit és pontos lebonyolítását.

III.

Az Együttműködési Megállapodás az Intézmények képviselőinek aláírásával lép életbe, és az aláírás időpontjától kezdődően visszavonásig érvényes. A Megállapodás megszüntetését bármelyik fél kezdeményezheti.

IV.

Ez az Együttműködési Megállapodás két eredeti, magyar nyelvű példányban készült.

Újvidék, 2013. június 4.

Nagy Margit
Apáczai Diákotthon
igazgató

Dr. Horváth László
ELTE
igazgató

Az Eötvös Collegium tanulmányi kirándulásáról több sajtóhír is tudósított:

http://www.hirado.hu/Videok/2013/06/03/18/Duna_Hirado_2013_junius_3_18_00.aspx
<http://www.vajdasaghirek.com/vajdasag-hirei/ujvideken-az-elte-diakjai>
<http://pannonrtv.com/web/?p=64296>
<http://www.magyarszo.com/hu/1994/kultura/97559/Szabadon-szolgc3%A11-a-szellem.htm>
<http://www.vajma.info/cikk/kultura/8617/Az-ELTE-Eotvos-Jozsef-Collegiumanak-bemutatkozas-a-Magyar-Tanszeken.html>

A korábbi években (elsősorban a szakkollégiumi pályázatokból megvalósított) tanulmányi kirándulásokhoz és a kölcsönös szakmai bemutatkozásokhoz hasonlóan a délvidéki, tanulmányi kirándulás eredményeképpen a következő években ebből a régióból is érkezni fognak egyetemi hallgatók az ELTE-n szervezett Kárpát-medencei nyári egyetemre. A korábbi évek szakkollégiumi hálózat-szervezésnek köszönhetően 2013-ban 6 határon túli intézményből összesen 31 jelentkező volt az Eötvös Collegium humántudományi programjára.

A hálózatépítő, kapcsolaterősítő tanulmányi kirándulás egyszersmind az Eötvös Collegium tagságának kiemelkedően jelentős közösségi, kulturális programja volt, amelynek során természettudományos és bölcsészeti műhelyeink reprezentatív tagsága a Vajdaság természetföldrajzi látványosságaival és történeti emlékeivel is megismerkedett. A tanulmányi út előkészítéséért köszönetet mondunk Ternovác Bálintnak.

b) A szakkollégiumi nyelvtanulás támogatása.

A pályázatban megfogalmazott terveinknek megfelelően Arató Györgyné orosz nyelvből, Bubnó Hedvig spanyol nyelvből tartott kurzust. Az orosz nyelvtanfolyam hosszú évek óta az első lehetőség volt a collegisták számára, a spanyol nyelvtanfolyam pedig a korábban megszerzett alapok legmagasabb szintű megerősítését szolgálta.

A nyelvtanárok részletes beszámolóját alább közöljük.

Beszámoló a spanyol kurzusról:

Tankönyv: *Nuevo español sin fronteras 2. Unidad 5-8.*

A kurzust látogatták: Benyó Krisztián; Bottyán Emese; Budai Mihály Egon; Englert Péter; Fridl Viktória; Magyar Levente Mátyás; Mizsei Réka; Nádor István András; Petrőczy Dóra Gréta.

Számonkérés: óráról órára írásban beadott fogalmazások, kijelölt munkafüzeti feladatok, valamint órai szódolgozatok és két témazáró dolgozat. A haladó csoport hallgatói ambiciósak, jó nyelvi készségekkel bírnak, még akkor is, ha nyelvi előmenetelükben némiképp különböznek. Az aktuális félév fő feladata a kötőmóddal kapcsolatos legfontosabb isme-

reték begyakoroltatása volt. Ehhez kapcsolódott egy jelentős szókincsbővítés, a megfelelő szituációs gyakorlatok használata, valamint a korábbi nyelvtani ismeretek szinten tartása, elsősorban a múlt idők és az igeidő egyeztetés szabályainak folyamatos gyakorlása, illetve a feltételes mód használata. A tankönyv anyagát rendszeresen kiegészítettük spanyol kulturális, film, zenei és irodalmi ismeretekkel, nyelvi társasjátékkal. A kurzuson való részvétellel és a tanultak elsajátításával a csoport a középfokú nyelvvizsga szintre érkezett. Természetesen a vizsga sikeres letétele csakis hozzáadott egyéni teljesítményen múlhat.

Beszámoló az orosz kurzusról:

Tankönyv: *Irina Oszipova: Kljucs, Sz. Havronyina - A. Sirocenszkaja: Orosz nyelvtani gyakorlókönyv, további nyelvtani kiegészítő anyagok fénymásolva*

Számonkérés: az órán nyújtott szóbeli teljesítmény és két feladatlap megoldása.

A kurzust látogatták: Bozóki Tamás, Mausz Zsófia, Segyevy Dániel.

Minden hallgató pszeudó-kezdő szintről indult, a hallgatóknak már korábban volt valamilyen kapcsolata az orosz nyelvvel. Az aktuális félévben a már megszerzett nyelvtani ismeretek bővítése volt a feladat életszerű szituációkba ágyazva. A félév legfontosabb nyelvtani anyaga a főnévragozás volt, mellette a gyakran használt igék ragozásának elsajátítására, valamint a névmások használatának begyakorlására került sor. Ehhez kapcsolódott egy jelentős szókincsbővítés. Érdekesképpén a szavak jelentése mellett, eredetükkel és kultúrtörténeti vonatkozásaikkal is foglalkoztunk. A kurzus eredményeként a hallgatók a középshinthez közelítő ismereteket szereztek az orosz nyelvből.

c) Tűtori foglalkozások biztosítása.

Az Eötvös Collegiumban működő 17 szakmai műhely, szervezeti egység vezetését, és a szakmai eredmények alapját jelentő közvetlen, egyénre szabott szakmai irányítást (tűtori foglalkozások) döntő többségben az ELTE oktatói végzik. Az ELTE oktatókat a Collegium nem javadalmazza. Ugyanakkor a szerteágazó szakmai tevékenység biztosítására olyan speciális tűtorokat is fontos megnyerni, akik szakterületűk kiváló képviselői. Ezek a szakemberek akkor tudnak a Collegium műhelyszabályzatokba és képzési tervekbe foglalt szakmai tevékenységbe bekapcsolódni, ha javadalmazásuk pályázatból finanszírozható. A mindenkori szakkollégiumi pályázatok elmaradhatatlan eleme az ELTE jogviszonnyal (már) nem rendelkező, ún. külsős tűtorok honorálása, ezáltal a színvonalas tűtori, szakmai munka biztosítása. A pályázati tervben megfogalmazottakkal valamint az Eötvös Collegium szakkollégiumi működésének alapelveivel összhangban összesen hét kollégának biztosítottunk tűtori honoráriumot a pályázat támogatásából annak futamideje alatt.

(3) *Természettudományos tábor II.*

A beszámolót Lukács Tamás összegzésében közöljük.

2013

II. Eötvös
Természettudományos
Tábor

BEMUTATKOZÁS

„Ők azok, a kiket tudósokká kell képezniünk; tudósokká mindenekelőtt azért, hogy tanítani tudjanak” (Eötvös Loránd, 1892)

A tavalyi Tábor felmérései alapján, az akkori résztvevők között sikerült megkérdezni azok számát, akik a természettudományos pályán való továbbtanulás mellett szeretnék elkötelezni magukat. Ennek fényében a résztvevő diákok, felkészítő tanárok, foglalkozásvezetők illetve egyetemi vezetőktől származó rendkívül pozitív visszajelzések hatására, valamint a szervező diákok töretlen lelkesedésének fényében természetes gondolat volt újra megszervezni, immáron a II. Eötvös Természettudományos Tábor. A Collegium természettudományos szakokon tanuló diákjai, és az ELTE TTK 2013. július 22. és 28. között 46 természettudományos érdeklődésű középiskolás diáknak adott lehetőséget, hogy bepillantsanak az egyetemen folyó kutatásokba és az egyetemi életbe.

SAKMAI PROGRAMOK

A tábor résztvevői 5 szekcióba jelentkezhettek: **biológia, fizika, földrajz, kémia**, illetve **matematika-informatika**, ezeknek megfelelően vettek részt a munkában. A tábori ismeretátadás a délelőtti közös és szekciós előadások illetve, a délutáni laborok és műhelyfoglalkozások alkalmával történt. A programok az ELTE Eötvös József Collegium tantermeiben, az ELTE Lágymányosi Campus Északi és Déli tömbjeinek laborjaiban és termeiben, valamint az MTA Wigner Fizikai Kutatóközpontban és MTA TTK Műszaki Fizikai és Anyagtudományi Intézetben kaptak helyet. Ezeken az alkalmakon kívül kiemelt közös program volt a terepgyakorlat, amely során a Szemlő-hegyi barlang és a Pálvölgyi barlang meglátogatása után túráztunk a Hármashatár-hegyre, útközben a biológusok a növényeket és az állatokat, míg a földrajzosok a kőveket és a geomorfológiai elemeket határozták meg.

Az előadók, labor- és gyakorlatvezetők szekciónként (időrendben):

PLENÁRIS ELŐADÓK

Nagy Balázs:	Expedíciók
Novák Ádám:	Bioinformatika
Szathmáry Eörs:	Élet az Univerzumban?
Demeter Ádám:	Molekulától a patikáig
ifj. Szántay Csaba:	Molekuláris ki kicsoda?
Derényi Imre:	Akusztikai illúziók – a hallás biofizikája

BIOLÓGIA

Éva Csaba	Mire jók a genetikailag módosított növények? Növénygenetika laborgyakorlat
Merényi Zsolt:	Szarvasgomba természetes kutatása Magyarországon
Varga Torda, Merényi Zsolt:	Szarvasgomba természetes kutatása Magyarországon laborgyakorlat
Kis Viktor:	Utazás a koponyánk mélyére Az agy anatómiája
Müller Viktor:	Mi az élet? Definiálható-e az élő állapot?
Hahn István:	Állati jelenségek a növényvilágban
Schuller Dóra, Szemes Tünde:	Terepgyakorlat

FIZIKA

Varga Dezső:	Digitális mérés technika labor – előkészítő foglalkozás laborgyakorlat
Jenei Péter:	Látványos kísérleti bemutató
Tichy Géza: Hamar Gergő,*	Bicikli és anyagtudomány
Varga Dezső: Bokányi Eszter:*	Részecskefizika A transzmissziós elektronmikroszkóp

Janosov Milán:*	Ellipszométer
Dobos Vera: **	Látványos bemutató

FÖLDRAJZ

Breuer Hajnalka:	Extrém időjárási helyzetek Magyarországon
Leelőssy Ádám:	Meteorológiai műszerkert- és szinoptikus laboratórium-látogatás
Győri Róbert:	Földrajztudomány és politika, a tudomány társadalmi beágyazottsága
Tóth Erzsébet: Patkó Levente:	Látogatás az Ásványtárban Közetmikroszkópia bemutató
Sik András: Lukács Tamás:	Marskutatás Földmágnesség Terepgyakorlat

KÉMIA

Kovács Noémi:	Szerves kémiai labor előkészítő foglalkozás
Láng Emma, Majer Zsuzsanna, Nemes Anikó, Szilvagyí Gábor,	
Szabó Márk:	Szerves kémiai gyakorlatok
Zihné Perényi Katalin:	Analitika labor
Szabó Mária:	Fehérjék vizsgálata és előállítás

MATEMATIKA

Porkoláb Zoltán:	Modern C++
Héra Kornélia,	Végtelen(ül szép)
Kiss Mátyás:	geometria
Gáspár Merse:	Rugalmasság a merevségelméletben
Gilián Zoltán:	Algoritmikus feladatok
Benyó Krisztián:	Szappanhártyák matematikája
Vidnyánszky Zoltán:	Érdekeségek a végtelen fogalmával kapcsolatban
Holló-Szabó Ferenc:	Matematikai Múzeum

*: a Kémia szekcióval közösen

** : a Fizika, Földrajz, Matematika szekcióval közösen

PROGRAMOK – TÚL A TUDOMÁNYON

A szervezők ügyeltek a szabadidős programokra is, hogy a diákok a szakmai programokra megőrizhessék szellemi frissességüket. Ezek egy része szabadtéri program, a másik hangsúlyosabb része pedig beltéri esemény volt.

A KÜLTÉRI ESEMÉNYEK kezdetén – az első napon – az **ismerkedési est** keretében a táborozók megismerhették a szervezőket, egymást és szálláshelyüket, az Eötvös Collegiumot. A **kültéri sportpályán** a tábor teljes időtartama alatt lehetett sportolni (természetesen a rendelkezésre álló szabadidő alatt). Az utolsó este izgalmas **futballmérkőzést** vívott a Résztevők és a Szervezők válogatottja, mialatt a tornacsarnokban a **röplabda**-válogatottak csaptak össze.

A biológusoknak kellemes kikapcsolódás volt a Gellérthegy, ahol a biológus szekció kapott egy rövid áttekintőt az ott lévő növényfajokból, mialatt mások az Univerzum gyönyörűségeit szemlélték az ELTE Planetáriumában. A biológusoknak, valamint a földrajz-földtudomány szekciónak a **terepgyakorlat** nemcsak kizsakadás volt a város zajából, hanem kemény munka is. Míg a biológusok a növényeket és az állatokat vizsgálták, addig a „földesek” néhol a földet túrva, néha köveket vizsgálva követték őket, a többiek pedig kötetlen, szekciókon átívelő beszélgetésekkel múlatták az időt a **budai-hegység**beli túra alatt. A túra kezdetén a diákok megcsodálhatták a Szemlő-hegyi barlang és a Pálvölgyi barlang karsztos jelenségeit.

Péntek este a Collegiumból kimozdulva Bokányi Eszter tartott Városnéző sétát a Gellért-hegyen és környékén ahol a részttevők megismerhették Budapest látványosabb épületeit, a környék nevezetes helyeit, illetve megcsodálhatták éjszakai fényeknél a gellérthegyi panorámát.

Pénteken a Collegium kertjében izgalmas szellemi tortúra volt, ahol a csapatoknak trükkös feladatokat és fejtörőket kellett megoldaniuk állomásról állomásra járva. A túrát követő bográcsozás alatt a tortúra végjátékaként a csapatoknak egy 10 cm-es szakaszt átívelő hidat kellett építeniük 2 db A4-es lap és 20 cm cellulux segítségével. A győztes csapatnak 10 kg teherbírású hidat sikerült konstruálnia, mialatt a részttevők a paprikás krumpli élvezeteit is átélhették a szervezők jóvoltából.

BELTÉRI PROGRAMJAINK is hasonlóan sokszínűek voltak. Rögtön az első napon **társasjáték**estet szerveztünk, ahol alkalom nyílt a szoba- és szekciótársakon

kívül más diákok megismerésére, valamint a szervezőkkel és előadókkal való kötetlen beszélgetésre.

A sok tudomány közt **bűvésztjének** keretei között a józan ész megtréfáló bűvészmutatványokat mutatott be Gáspár Merse.

A diákok és a Tábor sokoldalúságát mutatja a Szabó András egykori collegista előadása iránt tanúsított kitüntetett figyelem. A Balassi és kora címmel tartott előadás visszarepítette a hallgatókat a kora újkorba.

Az ELTE lágymányosi épületegyüttese, amely a TTK-nak is otthont ad

Az ELTE Eötvös József Collegium épülete

8

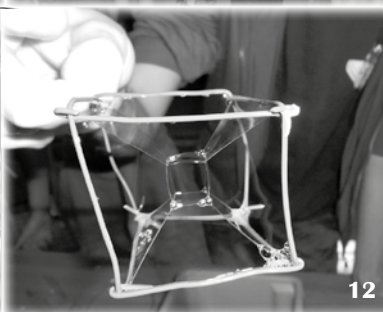
9

10

11

12

13

14

II. Eötvös

Természettudományos

Tábor

2013

ELŐADÓK, GYAKORLAT ÉS LABORVEZETŐK

KÖZÖS PROGRAMOK

KÖSZÖNTŐT MOND

Horváth Erzsébet, PhD, habilitált egyetemi docens, ELTE TTK, Természetföldrajzi Tanszék, az ELTE TTK oktatási dékán-helyettese

Horváth László, PhD, habilitált egyetemi docens, ELTE BTK, Görög Tanszék, az Eötvös József Collegium igazgatója

PLENÁRIS ELŐADÓK

Demeter Ádám, PhD, osztályvezető, Richter Gedeon NyRt., Hatóanyag Kutatási és Fejlesztési Főosztály, Hatóanyag Morfológiai Osztály

Derényi Imre, az MTA doktora, egyetemi tanár, ELTE TTK, Biológiai Fizika Tanszék

Nagy Balázs, PhD, habilitált egyetemi docens, központvezető, ELTE TTK, Földrajztudományi Központ

Novák Ádám, PhD, Sophia Genetics SA, Lausanne, Svájc

ifj. Szántai Csaba, az MTA doktora, osztályvezető, Richter Gedeon NyRt., Kutatási Analitikai Főosztály, Szerkezetkutatási Osztály

Szathmáry Eörs, az MTA rendes tagja, egyetemi tanár, ELTE TTK, Növényrendszertani, Ökológiai és Elméleti Biológiai Tanszék

TEREPGYAKORLAT VEZETŐK

Schuller Dóra, biológia BSc

Szemes Tünde, biológia BSc

Lukács Tamás, földtudományi BSc (földrajz szekció gyakorlatvezető is)

DÉLUTÁNI, ESTI PROGRAMOK

Dobos Vera, PhD hallgató, ELTE TTK, Csillagászati Tanszék

Gáspár Merse, PhD, tudományos munkatárs, Semmelweis Egyetem, Orvosi Vegytani, Molekuláris Biológiai és Patobiokémiai Intézet (matematika szekció előadó is)

Szabó András, irodalomtörténész, előadóművész, az Eötvös József Collegium egykori nevelőtanára és könyvtárosa

MATEMATIKA SEKCIÓ

ELŐADÓK

Porkoláb Zoltán, PhD, egyetemi docens, ELTE IK, Programozási Nyelvek és Fordítóprogramok Tsz.

Vidnyánszky Zoltán, matematikus MSc

GYAKORLATVEZETŐK

Benyó Krisztián, matematika BSc

Gilián Zoltán, PhD hallgató, ELTE IK

Héra Kornélia, matematika BSc

Holló-Szabó Ferenc, PhD, igazgató, ELTE TTK Matematikai Múzeum

Kiss Mátyás, alkalmazott matematika BSc szakos hallgató, ELTE

SZAKMAI MENTOR

Burcsi Péter, PhD, egyetemi adjunktus, ELTE IK, Komputeralgebra Tanszék, műhelyvezető, Matematika-Fizika Műhely, Eötvös József Collegium

FIZIKA SEKCIÓ

ELŐADÓK

Bokányi Eszter, fizikus MSc szakos hallgató, ELTE TTK

Tichy Géza, az MTA doktora, egyetemi tanár, ELTE TTK, Anyagfizikai Tanszék

Varga Dezső, PhD, egyetemi adjunktus, ELTE TTK, Komplex Rendszerek Fizikája Tanszék (gyakorlatvezető is)

ELŐADÓK, GYAKORLAT ÉS LABORVEZETŐK

GYAKORLATVEZETŐK

Janosov Milán, fizika BSc

Jenei Péter, PhD hallgató, ELTE TTK,
Anyagfizikai Tansz

KÉMIA SZEKCIÓ

ELŐADÓK

Kovács Noémi, kémia BSc, ELTE TTK

GYAKORLATVEZETŐK

Láng Emma, PhD, egyetemi adjunktus,
ELTE TTK, Szerves Kémiai Tanszék

Nemes Anikó, PhD hallgató,
ELTE TTK, Szerves Kémiai Tanszék

Szabó Mária, PhD, tudományos segéd-
munkatárs, MTA-ELTE Fehérje-modellező
Kutatócsoport és Szerkezeti Kémia és
Biológia Laboratórium

Szabó Márk, kémia BSc

Szilvágyi Gábor, PhD hallgató,
ELTE TTK, Szerves Kémiai Tanszék

Zihné Perényi Katalin,
PhD, egyetemi adjunktus,
ELTE TTK, Analitikai Kémiai Tanszék

SZAKMAI MENTOROK

Deckerné Majer Zsuzsanna,
PhD, egyetemi docens,
ELTE TTK, Szerves Kémiai Tanszék

Homonnay Zoltán,
az MTA doktora, egyetemi tanár, intézet-
igazgató, ELTE TTK, Kémiai Intézet

Hudecz Ferenc,
az MTA I. tagja, tanszékvezető egyetemi
tanár, ELTE TTK, Szerves Kémiai Tanszék

BIOLÓGIA SZEKCIÓ

ELŐADÓK

Éva Csaba, PhD hallgató, ELTE TTK,
Növényélettani és Molekuláris Növény-
biológiai Tanszék (gyakorlatvezető is)

Kis Viktor, biológus MSc, ELTE TTK,
Anatómiai, Sejt- és Fejlődésbiológiai Tsz.
(gyakorlatvezető is)

Müller Viktor, PhD, tudományos főmun-
katárs, ELTE TTK, Növényrendszertani,
Ökológiai és Elméleti Biológiai Tanszék

GYAKORLATVEZETŐK

Hahn István, egyetemi adjunktus,
ELTE TTK, Növényrendszertani,
Ökológiai és Elméleti Biológiai Tanszék

Merényi Zsolt, PhD hallgató, ELTE TTK,
Növényélettani és Molekuláris Növény-
biológiai Tanszék (előadó is)

Varga Torda, biológia BSc, ELTE TTK,
Növényélettani és Molekuláris
Növénybiológiai Tanszék

FÖLDRAJZ SZEKCIÓ

ELŐADÓK

Breuer Hajnalka, PhD, tudományos
segédmunkatárs, ELTE TTK,
Meteorológiai Tanszék

Győri Róbert, PhD, egyetemi adjunktus,
ELTE TTK Társadalom- és
Gazdaságföldrajzi Tanszék; műhelyvezető,
Mendöl Tibor Földrajz-Földtudományi
Műhely, Eötvös József Collegium

Sik András, PhD, egyetemi adjunktus,
ELTE TTK, Természetföldrajzi Tanszék

GYAKORLATVEZETŐK

Leelössy Ádám, PhD hallgató, ELTE TTK,
Meteorológiai Tanszék

Patkó Levente, geológus MSc, ELTE TTK,
Kőzettan-Geokémiai Tanszék

Tóth Erzsébet, PhD, geológus-muzeológus,
ELTE Tatai Természetvédelmi Terület és
Szabadtéri Geológiai Múzeum

ELŐADÓK, GYAKORLAT ÉS LABORVEZETŐK**FŐSZERVEZŐK**

Huszár Kristóf,
matematika BSc, +36 30 5729233
Rovó Petra, PhD hallgató, ELTE TTK,
Szerves Kémiai Tanszék

RENDSZERGAZDA

Cséri Tamás, PhD hallgató,
ELTE IK, Programozási Nyelvek és
Fordítóprogramok Tanszék

SZEKCIÓ-KOORDINÁTOROK**MATEMATIKA**

Huszár Kristóf, matematika BSc
Tóth László Márton,
matematikus MSc, +36 20 4955707

FIZIKA

Bokányi Eszter,
fizikus MSc, +36 70 5770201
Janosov Milán, fizika BSc, +36 20 2094936

KÉMIA

Kovács Noémi, kémia BSc, +36 20 4954217

BIOLÓGIA

Illés Anett, biológus MSc, +36 70 5505179

FÖLDRAJZ

Bottyán Emese, földtudományi BSc,
+36 30 3501017
Lukács Tamás, földtudományi BSc,
+36 70 201908

SEGÍTŐK

Bencs Ferenc, matematikus MSc
Benedek Veronika, biológus MSc
Benyó Krisztián, matematika BSc
Blázsik Zoltán, matematikus MSc
Gyuris Kata, anglisztika-francia MA
Héra Kornélia, matematika BSc
Huszár Zsófia, biológia BSc
Jánosi Barbara, biológia BSc
Koczor Bálint, kémia BSc
Krausz Sári, biológia BSc
Mokos Judit, biológia BSc
Szemes Tünde, biológia BSc
Poór Márk, matematika BSc

ADMINISZTRÁCIÓ

Kiss Ilona Éva, gazdasági osztályvezető,
Eötvös József Collegium
Zrupkó Erika, gondnok,
Eötvös József Collegium
Mátyás Eszter, ügyvivő-szakértő,
Eötvös József Collegium

A TÁBORBAN RÉSZT VEVŐ DIÁKOK**BIOLÓGIA SZEKCIÓ**

Bágyi Rebeka,
Berze Nagy János Gimnázium, Gyöngyös
Balog Luca Eszter,
Veres Pálné Gimnázium, Budapest,
Benes Rebeka Fanni,
Móricz Zsigmond Gimnázium, Budapest
Bérces Klára,
Deák Téri Evangélikus Gimnázium, Budapest

Bíró Ágnes,
Magyar Tanítási Nyelvű Magángimnázium,
Dunaszerdahely
Bognár Flóra,
Berze Nagy János Gimnázium, Gyöngyös
Ecsegi Mónika,
Berze Nagy János Gimnázium, Gyöngyös
Hegyi Katalin,
Magyar Tanítási Nyelvű Magángimnázium
Dunaszerdahely

Kiss-Batta Adél,
Aszódí Evangélikus Petőfi Gimnázium, Aszód
Molnár Dóra,
Mezőberényi Petőfi Sándor Evangélikus
Gimnázium, Mezőberény
Nagy Bence,
Batthyány Kázmér Gimnázium,
Szigetszentmiklós
Papp Laura,
Balassi Bálint Gimnázium, Balassagyarmat
Sárközi Zsuzsanna,
Bajza József Gimnázium, Hatvan
Simon Károly,
Magyar Tanítási Nyelvű Magángimnázium,
Dunaszerdahely

FIZIKA SZEKCIÓ

Faragó Enikő,
Vasvári Pál Gimnázium, Székesfehérvár
Kovács Kinga Dóra,
ELTE Apáczai Csere János
Gyakorló Gimnázium, Budapest
Méder Emese,
Batthyány Kázmér Gimnázium,
Szigetszentmiklós
Molnár Janka Sára,
Teleki Blanka Gimnázium, Székesfehérvár
Ondi Boglárka,
Teleki Blanka Gimnázium, Székesfehérvár
Pálya Zsófia,
Veres Pálné Gimnázium, Budapest
Sághy Péter,
Magyar Tanítási Nyelvű Magángimnázium,
Dunaszerdahely
Vajna Tímea Dominika,
Batthyány Lajos Gimnázium, Nagykanizsa

FÖLDRAJZ SZEKCIÓ

Bobák Zsófia,
Berze Nagy János Gimnázium, Gyöngyös
Csapó Eszter,
Balassi Bálint Gimnázium, Balassagyarmat
Kruzslicz Ágnes Blanka,
Németh László Gimnázium,
Hódmezővásárhely
Marosi Vanda,
Veres Pálné Gimnázium, Budapest

Vörös Fanni,
Janus Pannonius Gimnázium, Pécs

KÉMIA SZEKCIÓ

Albrecht Richárd Gyula,
Koch Valéria Középiskola, Pécs
Barabás Gergő,
Batthyány Lajos Gimnázium, Nagykanizsa
Bencs Fruzsina,
Táncsics Mihály Gimnázium, Kaposvár
Bolla Martin,
Batthyány Kázmér Gimnázium,
Szigetszentmiklós
Deák Dániel,
Tóparti Gimnázium, Székesfehérvár
Herbath Laura,
Czuczor Gergely Bencés Gimnázium, Győr
Kozma Petra,
Berze Nagy János Gimnázium, Gyöngyös
Körömi István,
Péter András Gimnázium, Szeghalom
Mudra Dorottya Mária,
Borókay György Műszaki Középiskola és
Gimnázium, Vác
Ritzl Tamás,
Borókay György Műszaki Középiskola és
Gimnázium, Vác
Stodola Bálint,
Magyarországi Németek Általános
Művelődési Központja, Baja
Ungi Balázs,
Jedlik Ányos Gimnázium, Budapest

MATEMATIKA

Árkos Gergely,
Szent István Gimnázium, Budapest
Benics Balázs,
Batthyány Kázmér Gimnázium,
Szigetszentmiklós
Bereczki Zoltán,
Radnóti Miklós Kísérleti Gimnázium, Szeged
Göller Bertalan,
Veres Pálné Gimnázium, Budapest
Mezősi Máté,
Herman Ottó Gimnázium, Miskolc
Török Bettina,
Fényi Gyula Jezsuita Gimnázium, Miskolc

TERMÉSZETTUDÓS TÁBORI KÉPEK, IMPRESSZUM

69. oldalon: Csoportkép a tábor résztvevőivel és szervezőivel
az EC Ménesi úti pakotájának kapuja előtt
1. Horváth László, a Collegium igazgatója köszönti a résztvevőket
 2. Gáspár Merse bűvésztje
 3. Városismereti séta a Gellérthegyen
 4. Ismerkedős társasjátékost a Collegium egyik tantermében
 5. A hídépítő verseny győztesei
 6. A ELTE Lágymányi épületegyüttese (IK, TáTK, TTK)
 7. Kovács Noémi kémiaelőadást tart
 8. A földrajz szekció előadás közben jegyzetelve
 9. A Pálvölgyi barlangbeli túra
 10. Kísérlet közben a fizika szekció
 11. Intézetlátogatás a KFKI-ban
 12. Szappanbuborékok matematikája
 13. A kémia szekció laborgyakorlat közben
 14. A biológia szekció a gellérthegyi viráglesen
 15. Terepgyakorlaton a földrajz szekció
 16. Az Ásvány- és Kőzettár
 17. A biológia szekció az agy vizsgálata közben
 18. A matekosok előadás közben
 19. A metamatika szekció a Matematikai Múzeumban

IMPRESSZUM

Szerkesztette	Lukács Tamás
Lektorálta	Bokányi Eszter
Fényképek	©Barabás Gergő(11,16) ©Benyó Krisztián (3-5, 9, 12), ©Huszár Kristóf (2, 8, 17, 19), ©Mezei Tamás (0, 1, 7, 10, 14, 15, 18), ©Stodola Bálint (13), internet (6, 20)
Elérhetőség	termtudtabor@eotvos.elte.hu, http://termtudtabor.eotvos.elte.hu

*Hálás köszönettel tartozunk
az Eötvös József Collegium,
az ELTE TTK Természettudományi Múzeum (Ásvány- és Kőzettár),
MTA TTK Műszaki Fizikai és Anyagtudományi Intézet,
és az MTA Wigner Fizikai Kutatóközpont munkatársainak,
amiért áldozatos munkájukkal, támogatásukkal segítették
az Eötvös Természettudományos Tábor megszervezését és sikeres lebonyolítását.*

TÁMOGATÓINK, PARTNEREINK

Eötvös Loránd Tudományegyetem
Természettudományi Kar

Eötvös József Collegium

MTA TTK Műszaki Fizikai és
Anyagtudományi Intézet

MTA Wigner Fizikai Kutatóközpont

Magyar Olaj- és Gázipari Nyrt.

Richter Gedeon Nyrt.

ELTE Karrierközpont

(4) „Önálló lépések a tudomány területén” (TÁMOP 4.2.2.B-10/1)
Eötvös collegiumi alprojekt.

Az ELTE a fent nevezett tudományos pályázat keretében a doktori iskolák, a tudományos diákkörök és a szakkollégiumi munka támogatására összesen 611 millió Ft-ot nyert 2011. szeptember 1. - 2013. június 30. futamidőre. Az Eötvös Collegium az összesen 26 millió Ft pályázott és elnyert támogatást összetett szakmai program megvalósítására használta fel, amelynek középpontjában olyan szemantikai környezet fejlesztése állt (informatika), amely a filológiai kutatásokat végző műhelyeink számára kritikai szövegkiadások felhasználóbarát elkészítését támogatja. A pályázat elbírálása és a szerződéskötés késlekedése miatt az EC az alprogramját (megfelelő változás-bejelentéssel alátámasztva) a 2012. évben kezdte meg. A pályázaton belül a szakkollégiumi alprojekt szakmai vezetője az EC igazgatója, a gazdasági vezető (2012. február 1-től) Kissné Noszko Ilona volt.

A szemantikai környezet (informatikai háttér) fejlesztésének segítségével szövegkiadásokat, elsősorban filológiai és történeti forrásközléseket tartalmazó műhelyköteteket adhattunk ki. Az informatikus kollégák megfogalmazásában: „Olyan felhasználóbarát leíró rendszert és hivatkozási modellt dolgoztunk ki, amelynek alapja a VITAM^E algebra. A leíró rendszer egyfelől lehetővé teszi, hogy előre rögzített szerkezeti és stílus alapelemekből a felhasználó definiálhassa a dokumentum szemantikai szerkezetét, és a szövegelemek (fizikai) hivatkozási (koordináta) rendszerét. A modell nem támogatja a különböző fizikai hivatkozási rendszerek közötti átjárhatóságot (hiszen a szemantikai szerkezet hivatkozási rendszere abban van megfogalmazva), támogatja viszont az azonos fizikai hivatkozási rendszerben leírt különböző szemantikai szerkezetek közötti átjárhatóságot: lényegében egy egymásra épülő kétszintű leíró rendszer modelljét dolgoztuk ki. A számítógépes támogatás (az editoron túlmenően) generálja a TEI P5 alapszöveget (fizikai hivatkozási koordináta rendszer), és erre képezi le a szemantikai, szerkezeti és stílusmodellt.” Az eredményeket mindenekelőtt a megvalósult színvonalas kiadványok száma és tartalma bizonyítja.

A kötetkiadás és az azokhoz kapcsolódó műhelymunka támogatására a pályázatból – a teljes futamidő alatt – az alábbi kurzusokra és hallgatói ösztöndíjakra folyósítottunk honoráriumot, illetve támogatást:

informatikus kollégák: Barna Imre, Csörnyei Zoltán, Dávid Gábor Csaba, Domoszlai László, Farkas Márton, Hernáth Zsolt, Mayer Gyula, Törőcsik Krisztián, Vidumánszki László. Bölcsészettudományi műhelyfoglalkozások, kurzusok: Boros Lili, Farkas Zoltán, Kiss Anita, Kocsis Géza, Őze Sándor, Ress Imre, Sára Balázs, Solti Gergely, Szabics Imre.

Hallgatói ösztöndíjak és munkaszerződések: Arató Anna, Delbó Katalin, Hegyi Brigitta, Isó Gergely (később az ösztöndíjat teljes egészében az Eötvös Collegiumért Alapítvány számára átutalta), Kozicha Péter, Kovács Györgyi, Polgár Tibor, Simonkay Márton, Szegvári Zoltán, Szikora Patrícia, Schüsler Tamara, Takó Ferenc, Varga Zoltán.

A pályázatnak köszönhetően jelentős eszközbeszerzést is megvalósíthattunk: 5 db. asztali számítógép, 3 db. lap-top, 3 db. projektor, 5 db. CD-s magnó, valamint kisebb számítástechnikai eszközök. A dologi kiadások közé tartoztak a kiadott kötetek olvasó-szerkesztői és nyomdaköltségei is. Emellett a pályázat a dologi rovaton támogatta néhány rövid szakmai kiküldetés úti- és szállásköltségét (ezen belül a felvidéki-prágai szakkollégiumi mini-konferenciákat, disszeminációs tevékenységet), és a futamidőben megvalósított konferenciák pályázathoz illeszkedő olyan rész költségeit, amelyek lehatárolhatók voltak más pályázati tartalmaktól.

Összességében elmondhatjuk, hogy az ELTE szakmai és gazdasági vezetésétől, különösképp az ELTE Bölcsészettudományi és Természettudományi Karok dékánjaitól (Dezső Tamás és Mihaletzky György) szorgalmazott egyetemi pályázat a Collegium szakmai tevékenységére páratlan pezsdítő hatással volt. Az eredmények ismeretében, a futamidő végeztével egyenesen attól tartottunk, hogy hasonló mértékű, átfogó támogatásra hosszú ideig nem számíthatunk. Az év második fele és vége azonban, nem utolsósorban a TÁMOP pályázatban elért eredményeinknek köszönhetően is, jó értelemben rácafélt várakozásainkra.

(5) a „Tudomány, kultúra, hagyomány: 200 éve született báró Eötvös József” (NTP-TKM-M-MPA-12) című meghívásos pályázat

A pályázatban megfogalmazott tervnek megfelelően Eötvös József 200. születésnapján, 2013. szeptember 3-án az ELTE Eötvös József Collegiumban sikeresen megrendeztük és lebonyolítottuk az alábbi emlékkonferenciát:

Tudományos szempontból a résztvevő előadók és a hallgatóság egybehangzó véleménye alapján kiemelkedően színvonalas rendezvényt bonyolítottunk le. A konferencia országos jelentőségű volt, amelyet nemcsak a határon inneni és túli vezető Eötvös-kutatók jelenléte, hanem az Emberi Erőforrások Minisztériumának, Miniszter úrnak, Államtitkár asszonynak, Államtitkár úrnak és az ELTE Rektorának megkülönböztetett figyelme is bizonyít.

A pályázat nyújtotta támogatásból az előzetes terveknek megfelelően a konferencia előadóinak meleg ebédet és vacsorát (állófogadás) biztosítottunk.

A pályázat lebonyolításának második szakaszában Gángó Gábor, a konferencia szakmai szervezője szerkesztésében előkészítettük és kiadtuk a konferencia- illetve (a kötet gazdag anyagát tekintve inkább) tanulmány- és emlékkötetet. A pályázat a terveknek megfelelően a szerkesztői, az olvasó-szerkesztői, nyomdai előkészítői (ideértve az illusztrációt) valamint a nyomdai munkákat támogatta.

A kincset csak fáradtsággal hozhatjuk napvilágra. Tanulmánykötet Báró Eötvös József születésének 200. évfordulójára (szerk.) Gángó Gábor (Budapest, ELTE Eötvös József Collegium, 2013) című kötet 399 oldalon A/5-ös méretben 300 példányban készült el. (Teljes anyaga elérhető: <http://honlap.eotvos.elte.hu/eotvos-kotet>) Az előszón kívül 5 köszöntőt, 17 tanulmányt és Eötvös József egyik értekezésének első magyar fordítását tartalmazza. A könyv nemcsak tartalmában – mértékadó szakirodalmi tétel az Eötvös-kutatásban –, hanem küllemében is kimagasló színvonalú. Kiemeljük, hogy ezt az eredményt példátlanul rövid idő alatt sikerült elérnünk.

Végezetül kifejezzük köszönetünket a Nemzeti Tehetség Programnak, Hoffmann Rózsa Államtitkár asszonynak, az előadóknak, a szerzőknek, a szerkesztőnek, az olvasó szerkesztőknek és a kötet előkészítőinek.

Tudomány, kultúra, hagyomány: 200 éve született báró Eötvös József

Tudományos konferencia
Eötvös József 200. születésnapján

2013. szeptember 3.

ELTE Eötvös József Collegium
(1118 Budapest, Ménesi út 11–13.)

Konferenciaprogram

Megnyitó köszöntők

9.00–10.00: Balog Zoltán miniszter (EMMI), Hoffmann Rózsa köznevelésért felelős államtitkár (EMMI – *írástudomány*), Klinghammer István felsőoktatásért felelős államtitkár (EMMI); Mezey Barna rektor (ELTE); Horváth László igazgató (ELTE Eötvös József Collegium)

Délelőtti ülészek

Levezető elnök: Bakos István az Eötvös- emlékévi kezdeményezője (ELTE Eötvös József Collegium Baráti Kör választmányi tag)

Kultusz és szépirodalom

10.00–10.20: Szegedy-Maszák Mihály (az MTA r. tagja, egyetemi tanár, ELTE BTK Magyar Irodalom- és Kultúratudományi Intézet): *Eötvös József: Regényíró vagy értekező?*

10.20–10.40: Frank Tibor (az MTA lev. tagja, intézetigazgató egyetemi tanár, ELTE BTK Angol–Amerikai Intézet): *Az Eötvös család a magyar tudomány szolgálatában*

10.40–10.50: Kávészünet

10.50–11.10: Garai Imre (PhD-jelölt, ELTE Pedagógiai, Pszichológiai Kar): *Eötvös József és a magyar középiskolai tanári szakma kialakulása. A Báró Eötvös József Collegium megalapításának előzményei*

11.10–11.30: Tóth Károly (PhD-jelölt, ELTE Művészettörténeti Intézet, művészettörténész, Kieselbach Galéria): *Benczúr Gyula Eötvös József-portréja. Megjegyzések Eötvös József portréikonográfijához*

11.30–11.40: Vita

11.40–12.00: Egyed Emese (egyetemi tanár, Babeş-Bolyai Tudományegyetem BTK Magyar Irodalomtudományi Intézet): *A komplex élmény: Eötvös színészsíratója*

12.00–12.20: Szilágyi Márton (az MTA doktora, egyetemi docens, ELTE BTK Magyar Irodalom- és Kultúratudományi Intézet): *Ezvény és történelem (Eötvös József: A karthausi)*

12.20–12.30: Vita
12.30–14.00: Ebéd

Délutáni ülésszak

Levezető elnök: Bertényi Iván (az ELTE Eötvös József Collegium Kuratóriumának elnöke)

Politika és életrajz

14.00–14.20: Szögi László (ny. főigazgató, ELTE Egyetemi Könyvtár): *„Aki kétszer is kultuszminiszter lett” (Eötvös József felsőoktatás-politikája 1848-ban és 1867 után)*
14.20–14.40: Kovács József (PhD-jelölt, ME BTK Irodalomtudományi Doktori Iskola): *Ellenzéki párttörödékek közeledése a publicisztika útján 1845-ben*
14.40–15.00: Hermann Róbert (az MTA doktora, tudományos helyettes, Hadtörténeti Intézet és Múzeum): *Eötvös József a Batthyány-kormányban*
15.00–15.10: Vita
15.10–15.30: Kávészünet
15.30–15.50: Gángó Gábor (egyetemi tanár, PPKE BTK Nemzetközi és Politikatudományi Intézet; tudományos tanácsadó, MTA BTK Filozófiai Intézet): *Eötvös József a bécsi Magyar Kancellárián*
15.50–16.10: Deák Ágnes (egyetemi docens, SZTE BTK Történeti Intézet): *„...optimismus és pessimismus közti folytonos oscillálás”. Eötvös József politikai programja a Schmerling-provizórium idején*

Eötvösi hagyományok követése

16.10–16.30: Feldné Knapp Ilona (tszv. docens, EC CM vezetője, ELTE BTK Germanisztikai Intézet): *A tanárképzés támogatása az Eötvös Collegiumban (a Cathedra Magistrorum)*
16.30–17.00: Vita, zárszó (Gángó Gábor, az Eötvös-émlékkonferencia szakmai szervezője)

Esti díszelőadás

17.00–17.30: Magyarics Tamás: *Szegénység Írlandban* – Eötvös József és reformkori magyar utazók

Filmvetítés

17.30–18.00: *A karthausi fia* (ismeretterjesztő film, 26 perc, 2010). Narrátor: Biró Zoltán. Eötvös Loránd szerepében: Csankó Zoltán. Eötvös József szerepében: Szersén Gyula. Rendező: Berta Enikő, Buda János.
18.00–18.20: Beszélgetés Berta Enikő rendezővel
18.30: Állófogadás

A konferencia az Emberi Erőforrások Minisztériuma megbízásából az Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet és az Emberi Erőforrás Támogatáskezelő által meghirdetett NTP-TKH-M-MPA-12 kódszámú pályázati támogatásból valósult meg.

Délvidéki kirándulás

(6) Kutatók éjszakája 2013. szeptember 27.

A Kutatók Éjszakáján megnyitottak az ELTE Eötvös Collegium kutatóműhelyei. Természettudósok (dögeszek) és bölcsészek (filoszok) kutatási területeiket mutatatták be színes forgatagban, egy fedél alatt, a Ménesi úti palotában: 1118 Budapest, Ménesi út 11-13.

A program továbbtanulni készülő középiskolásoknak és BA / BSc képzésben résztvevő egyetemistáknak különösen ajánlott volt. A Collegium tíz szervezeti egysége egymással párhuzamosan 18.00 és 22.30 óra között (időpontok 18.00-19.00; 19.10-20.10; 20.20-21.20; 21.30-22.30) ismétlődő programokkal várta a látogatókat, akik között elsősorban középiskolás diákok és alsóéves egyetemisták voltak

Kiemelten látogatott programjaink voltak: „*Let's English You!*” - Rejtélyek az angol nyelv és irodalom birodalmában. William Shakespeare, alias Lándzsarázó Vilmos idegenvezetésével látogatattak a vendégek az angolszász írott kultúra királyságába. Volt versírás és rímnyomozás, szórégészet és detektívmunka. Az Aurélien Sauvageot Francia műhely bemutatkozásának első egységén jelen volt a Budapesti Francia Intézet igazgatója, Hervé Ferrage. A látogatók megismerhették a műhelytagok kutatási eredményeit összefoglaló legújabb kötetet (*Tableaux Changeants*) illetve a nyelv iránt érdeklődők kedvcsináló francia nyelvórán vehettek részt. A Bollók János Klasszika-filológia műhely találkozóin a tagok rendhagyó formában számoltak be jelenlegi kutatásukról. Az előadásokat követően hallhattak arról, hogy a szigorúnak titulált tudományág hogyan határozza meg az életvidám, fiatal tudósjelöltek mindennapjait – és egész jelenüket, habár sokszor észrevétlenül. Az Informatika műhelyben előadott Csörnyei Zoltán a *Görög betűk az informatikában* - programozási nyelvek és a típusrendszerek címmel. A Magyar műhelyben bemutatták *Ménesi úti esték* című interjúkötetet, és az interjúsorozatról beszélgettek, amelyet játékos irodalmi és nyelvi vetélkedő követett. Az Olasz műhelyben olyan kultúrtörténeti kérdéseket vizsgáltak, mint az olívaolaj története. Az *olio extravergine di oliva* a mediterrán diéta alappillére, és Magyarországon is egyre kedveltebb az egészséges életmódra törekvők körében. De mióta része Itália táplálkozáskultúrájának az olívaolaj? Miért jobb, mint a napraforgó- vagy repceolaj? Milyen eltérő felhasználási módjai vannak a konyhán túl? Ezekre és további érdekes kérdésekre próbáltak választ adni kóstolóval fűszerezett ismeretterjesztő előadásokban.

(7). „Klasszikus ókor, Bizánc és humanizmus. Kritikai forráskiadás magyarázatokkal” OTKA NN 104 456

Az első, 2012/2013. évi kutatóévre (2012. szeptember 1. – 2013. augusztus 31.) az alábbi vállalkozásokat tettük: Kutatómunka az „új Hypereidés” monográfia és Hypereidés összes művei kiadásának elkészítésére, a monográfia kiadása. Megújított metrikai gyűjtemény készítése. Prokopios: De bellis I–IV részletes vizsgálata. Kritobulos historiográfiai vizsgálata, irodalmi példaképek, módszerek elemzése. Edition of four documentary

papyri. A Chronicon Paschale kéziratának kollacionálása. A 63-as rövid krónika történeti és szövegkritikai magyarázatai. Kritikai jegyzetek a Florilegium Vindobonense főszövegéhez és a marginálisokhoz, a szövegagyományszöveg általános vizsgálata. A Cod. Theol. Gr. 190 és a Florilegium-ának átfogó vizsgálata, a szövegrészletek azonosítása. Az Alexias historiográfiai vizsgálata, irodalmi előképek, történetírói módszerek. Az ÖNB Suppl. Gr. 45. kódex görög-latin szótárában a főszöveg átírása. Janus Pannonius görög-latin fordításai negyedének indexálása. Biblioteca Universitaria 2682 proveniencia-vizsgálata és kódexleírás. A Lambeck-levelek kiválasztása. Bizánc és a Nyugat című nemzetközi konferencia és szemináriumsorozat. 2012. november 26-29 (*Byzance et l'Occident : Rencontre de l'Est et de l'Ouest* – Bizánc és a Nyugat: Kelet és Nyugat találkozási pontja. Budapest.) Collegium Danubianum I. (a partnerpályázatok munkaértekezlete, Bécs, ÖAW Institut für Byzanzforschung), 2013. május. „A Bizánci kiskönyvtár / Bibliotheca Byzantina I.” kiadása. (Közlések: 1 monográfia, 5 lektorált folyóirat/konferencia-kiadvány tanulmány, 5 konferencia-előadás.)

Az első, 2012/2013. évi kutatóévről megfogalmazott vállalások szerint, sorrendben haladva számolunk be az elvégzett munkáról. Az „Új Hypereidés” monográfia összesen 181 oldal terjedelemben, német nyelven elkészült. A DeGruyter kiadó szakmai lektorai tartalmában közlésre elfogadták, végső nyelvi lektorálást kértek. A monográfia előkészületei a tervek szerint haladtak (magyar nyelven kiadható állapotban van), de a kiadás az idegen nyelvi lektorálás miatt a következő kutatóévről került át. A vezető kutató a monográfia elkészítésével, illetve a kutatásokkal összhangban két nemzetközi konferencián (‘Use and Abuse of Law in the Athenian Courts’, University College London, 16-8 April: http://www.ucl.ac.uk/classics/engagement/use_and_abuse_of_law_in_the_athenian_courts; Tribute to Eric Handley on 26 June 2013 at the Institute of Archaeology, Gordon Square, London) vett részt előadóként és két tanulmányt tett közzé.

A megújított ógörög metrikai gyűjtemény elkészült, monográfia formájában publikáltuk.

Az eredeti terv szerint Mészáros Tamás Prokopios *De bellis* című művének I–IV könyveit vizsgálta volna, azonban önálló PD kutatási támogatást nyert, így a pályázathoz illeszkedő kutatási vállalkozásokkal az illetékes OTKA kuratórium támogatásával a futamidő kezdetétől Novotnik Ádám és Egedi-Kovács Emese kutatók kerültek a helyére. Novotnik Ádám 2013. február 28-ig vett részt a kutatócsoport munkájában.

„A pályázathoz való csatlakozásomkor az első kutatói év céljaként a tolna –fehérvize – dűlői avar temető bizánci és nyugati kapcsolatainak kutatását, a temető monográfiájának előkészítését fogalmaztam meg. Alapvető szándékom a leletanyag nyugati (italiai, illetve Rajna-vidéki) kapcsolatainak feltárása volt, különös figyelmet szentelve a 155. sírban talált – az avar kori leletanyagban egyedi típust képviselő – övgarnitúra eredetének,

nyugati párhuzamainak, keletkezésének, ami lehetőséget kínál a kárpát-medencei népesség és a tőle nyugatra élő germán népek közötti kapcsolatrendszer eddigienél árnyaltabb bemutatására. A temető más leletei (övcsatok, tausirozott övveretek) szintén ehhez a vizsgálathoz járulnak hozzá.” (Novotnik Ádám)

Egedi-Kovács Emese a *Byzanz und das Abendland: Begegnungen zwischen Ost und West* (*Byzance et l'Occident : Rencontre de l'Est et de l'Ouest*) című nemzetközi konferencia társszervezője volt, a nyugati szekciók megszervezéséért (2012. november 26-27.) felelt. A konferencián francia nyelvű előadást tartott „Le livre dans le livre: le *De amore* et le roman de Makrembolites” címmel. A konferencia első napján a Budapesti Francia Intézetben mutatták be az általa szerkesztett *Dialogue des cultures courtoises* című tanulmánykötetet. A novemberi konferencia utolsó napján került sor az Udvari Irodalom Nemzetközi Társaság magyar tagozatának, valamint a Nemzetközi Artúr Társaság magyar szekciójának éves közgyűlésére. Az általa szerkesztett tanulmánykötet, amely a novemberi konferencia előadásait tartalmazza, 2013. májusában megjelent, bemutatója 2013. november 26-án volt a Budapesti Francia Intézetben, a *Byzance et l'Occident : Tradition, transmission, traduction* című konferencia nyitónapján.

Az Udvari Irodalom Nemzetközi Társaság valamint a Nemzetközi Artúr Társaság magyarországi referenseként gyűjtötte a magyar kutatók középkori vonatkozású publikációit. A korábbi év publikációs adatai az említett társaságok éves bulletin-jében jelentek meg (*Encomia*, Bibliographical Bulletin of the International Courtly Literature Society, ed. Logan E. Whalen, Vol. 32-33, Middleton, Wisconsin, by A-R Editions, 2010-2011, p. 163-164, 325-327; *Bibliographical Bulletin of the International Arthurian Society*, eds. Frank Brandsma and Raluca Radulescu, Vol. LXIII, 2011, Middleton, Wisconsin). Az *Encomia* idei számának bevezetőjében a társaság nemzetközi elnöke bevezetőjében üdvözlö a magyar tagozat megalakulását.

2012 szeptemberétől „Béla-Alexiosz bizánci trónörökös, a későbbi III. Béla magyar király emlékét kutatta a 12. századi francia irodalomban, elsősorban olyan francia művekben, amelyek feltételezhetően azonos korban és azonos helyen (Champagne-i Mária udvarában) keletkeztek, ami főként Andreas Capellanus *De Amore* című művének datálása szempontjából tűnt jelentősnek. A kutatási év további részében a Capellanus műve és Makrembolitesz regénye közötti irodalmi párhuzamokat vizsgálta. 2012. szeptember 5-6 között a Debreceni Egyetem által rendezett *Francia-magyar kapcsolatok a középkorban* című konferencián tartott előadást „Béla-Alexiosz emléke a 12. századi francia irodalomban” címmel.

2013 augusztusában a *Barlám és Jozafát* című regényes legenda 11. századi Athos-hegyi görög kéziratát vizsgálta, amelynek különlegessége, hogy a margóján szerepel egy 12. század végéről/13. század elejéről származó ófrancia fordítás. Figyelemreméltó az elegáns francia kéz valamint az a tény, hogy a görög szöveg fordítása közvetlenül az eredeti mellett szerepel a margón, amely a bizánci irodalmi/kézírtas hagyományban egyedi jelenség. Mivel maga a kódex nehezen hozzáférhető, az ófrancia fordításról ezidáig nem készült átirás (Paul Meyer 1866-ban a kódex nagyjából 300 oldalából 19-et

tanulmányozhatott, ugyanis Pierre Sevastianoff művészettörténész csak a kódex miniatúráiról készített fényképeket). Peter Schreiner professzor, a Nemzetközi Bizantinológiai Társaság korábbi elnökének nagylelkű felajánlásának köszönhetően a kutatócsoport birtokába kerültek a kódexről készült fényképek, amelyek lehetővé teszik az egyébként nehezen hozzáférhető kézirat alapos filológiai tanulmányozását. Megkezdte a kéziratban szereplő francia fordítás átírását és filológiai vizsgálatát. Megállapította, hogy az ófrancia szöveg egyetlen más nyugati változattal sincs kapcsolatban (latin, későbbi ófrancia változatok), a fordító szóról szóra az eredeti görög szöveget követi (a francia fordítás még olyan görög eredetű kifejezést is tartalmaz, amelynek megjelenését, „tudós szóként”, a francia nyelvben ezidáig a 17. századra tették). Az ófrancia szöveg korántsem olyan „töredékes”, ahogyan azt P. Meyer feltételezte, a szöveg tartalma a görög eredeti alapján pedig tökéletesen rekonstruálható. További érdekesség, hogy a francia fordító, a görög szerzőtől eltérően, a kódexben található miniatúráknak címet is adott, amelyeket piros színnel emelt ki. A kódexben szereplő ófrancia fordítás a kutató korábbi eredményei szempontjából fordulópontot és megerősítést jelenthet, mert egyértelműen bizonyítja, hogy lehetett közvetlen „átjárás” a görög és francia irodalom között már a 12-13. században is. A francia fordítás és a görög eredeti összevetése távlatokat nyithat meg a kutatásban, mert első alkalommal nyílik lehetőség a középkori regény műfaján belül görög és egy francia szöveg párhuzamos filológiai vizsgálatára, a lexikai és stilisztikai sajátosságok és egyezések elemzésére. Mindez más francia regénnyel kapcsolatban is jelentős eredményeket hozhat.

Az OTKA pályázat hivatkozásával két tanulmányt jelentett meg, és két kötetet szerkesztett. Konferencia-előadások: „Le livre dans le livre: le *De amore* et le roman de Makrembolitis”, *Byzanz und das Abendland: Begegnungen zwischen Ost und West / Byzance et l'Occident: Rencontre de l'Est et de l'Ouest*, Nemzetközi konferencia, ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2012. november 26-29. „Béla-Alexiosz emléke a 12. századi francia irodalomban”, *Francia-magyar kapcsolatok a középkorban*, Konferencia, Debreceni Egyetem, 2012. szeptember 5-6. Konferencia és tudományszervezés: *Byzanz und das Abendland: Begegnungen zwischen Ost und West / Byzance et l'Occident: Rencontre de l'Est et de l'Ouest*, Nemzetközi konferencia, ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2012. november 26-29, „Nyugati” szekciók főszerzője.

Tóth Iván Kritobulos művének historiográfiai vizsgálatát, az irodalmi példaképek, módszerek elemzését tervezte. A kutatók által eddig nem elemzett, szultánnak címzett ajánlólevélben sikerült számos, a klasszikus történetírói hagyományból ismert toposzt azonosítani, illetve Arrhianos nyelvi, szerkezeti és gondolati-tartalmi utánzását kimutatni, amely igazolta az ajánlólevél és az *Anabasis* ún. második *prooimionja* (1, 12, 1–5) közötti szoros kapcsolatot. A *Historiae prooimionjának* elemzése során feltérképezte Kritobulos történetírói előképeit; megvizsgálta, hogy a historiográfiai (és a retorikai) toposzok, motívumok milyen formában jelennek meg, s hogy e formákat Kritobulos milyen új-régi tartalommal töltötte meg; az elemzés során sikerült új nyelvi, szerkezeti és gondolati-tartalmi párhuzamokat kimutatni. Motivikus párhuzamok kimutatásával

igazolta, hogy Mehmed beszédei (1, 14, 1–16, 9; 1, 48, 1–51, 5) rokonságot mutatnak Alexandros a hyphasis folyónál elmondott beszédével (Arr. An. 5, 25, 3–26, 8). Az eredmények igazolják, hogy az utolsó bizánci történetíró tudatosan élt az irodalmi utánpótlás eszközével; tudatosan emelt át egyes klasszikus történetírói formákat, motívumokat, és azokat saját történeti elbeszéléséhez, illetve céljaihoz igazítva ágyazta írásába. A kutatások eredményéről a 2012 novemberében megrendezett *Byzanz und das Abendland* nemzetközi konferencián és a Magyar Ókortudományi Társaság szegedi szekcióülésén számolt be, továbbá eredményeket angol nyelvű tanulmányban és a magyar nyelven megjelent Arrhianos-monográfiában tette közzé. Előadások: 1. Some Thoughts on the Proem of Kritobulos' *Historiai*. Byzanz und das Abendland, Eötvös József Collegium, 2012 november 22.; Adalékok az imbrozi Kritobulos kortörténetének *prooimion*jához. Előadás a Magyar Ókortudományi Társaság szegedi szekcióülésén. Szeged, SZTE, BTK, 2013. április 22.

Berkes Lajos négy dokumentum-jellegű papírusz kiadását vállalta. 2012 novemberében részt vett a „The Greeks in Egypt: From Alexandria to Fayum” című „téli egyetemen” Kairóban, Alexandriában, illetve a Fajjúm oázisban. A téli egyetem keretei között *Greek Language and Culture after the Islamic Conquest* címmel előadást tartott. 2013-ban befejezte értekezését (*Dorfverwaltung und Dorfgemeinschaft im spätantiken Ägypten*), amelyet szeptember második felében nyújt be a heidelbergi egyetem. Április óta mint tudományos segédmunkatárs (*wissenschaftliche Hilfskraft*) dolgozik mellékállásban a papirológiai intézetben a *Duke Databank of Documentary Papyri* (papyri.info) görög, latin és kopt anyagának szerkesztésén. A CEU és a heidelbergi egyetem *Trans-European Diasporas: Migration, Minorities, and Diasporic Experience in East/Central Europe and the Eastern Mediterranean 500–1800* közös projektjének harmadik, budapesti workshopján (*Religious and Ethnic Identities in the Process of Expulsion and Diaspora Formation From Antiquity to the Seventeenth Century*; június 5–8.) *Greeks in Egypt after the Islamic Conquest* címmel tartott előadást. Július végén, illetve augusztus elején részt vett a XXVII. papirológiai kongresszuson Varsóban, ahol *Village Administration in Jeme* címmel tartott előadást. A kutatási tervben 2013-ra ütemezett, a veszprémi oklevél okleveles párhuzamaival foglalkozó tanulmány több új releváns publikáció megjelenése miatt a következő kutatóévben készül el. 2013-ban az alábbi publikációkat nyújtotta be közlésre az OTKA pályázat számának feltüntetésével:

- *Schreibübungen mit einem Psalmzitat: Neues aus der Verwaltung des Fayums im 8. Jh.* (Zeitschrift für Papyrologie und Epigraphik; megjelenés alatt)
- *Writing Exercises from Early Islamic Bawit (with an Appendix by Alain Delattre)* (Az V. arab papirológiai kongresszus kötete, Brill; közlésre elfogadva)
- *Bemerkungen zu Dokumenten aus dem 6.–7. Jh.* (Tyche; közlésre elfogadva)
- *Brief aus dem Umfeld des Heroninos-Archivs* (P.Prag. IV, közlésre elfogadva)
- *Quittung für einen Pronoeten* (P.Prag. IV, közlésre elfogadva)
- *Papyrusblatt mit christlichen Symbolen* (P.Prag. IV, közlésre elfogadva)

Juhász Erika a *Chronicon Paschale* kéziratának kollacionálását tervezte. A *Byzanz und das Abendland* (*Begegnungen zwischen Ost und West*) című nemzetközi konferencia társszervezője volt, a bizánci szekciók megszervezéséért (2012. november 28-29.) felelt. A konferencián elhangzott előadásokból készülő kötet (amelynek bemutatójára a 2013. novemberben esedékes újabb konferencián került sor) társszerkesztője. A konferencia keretében német nyelvű előadást tartott a *Chronicon Paschale editio princeps*ének létrejöttéről, *Chronicon Raderianum* címmel. Részt vett a Magyar Bizantinológiai Társaság újjáalapításának előkészítésében, amely az Eötvös József Collegiumban (új székhelyén) 2012. november 28-án tartotta alakuló közgyűlését. Juhász Erikát a Társaság titkárává választották. A *Byzantinische Zeitschrift* magyarországi referenseként gyűjtötte a magyar kutatók bizánci vonatkozású publikációit, és 2012 szeptemberében illetve 2013 márciusában elküldte azokat a BZ főszerkesztője (Prof. Albrecht Berger) részére. Folyamatosan dolgozott a *Chronicon Paschale* (Húsvéti krónika) új – a *Corpus Fontium Historiae Byzantinae Series Vindobonensis* felkérésére készülő – kritikai kiadásán. A vizsgálódás alapját a kéziratok (*Codex Vaticanus Graecus* 1941, *Codex Monacensis Graecus* 557, *Codex Matritensis Graecus* 4860, *Codex Upsaliensis Graecus* n. 2) kollacionálása jelentette. Kutatásainak eddigi eredményeit doktori dolgozatában összegezte. 2013. március 7-én letette doktori szigorlatát, majd benyújtotta doktori értekezését *A Húsvéti krónika új kritikai kiadásának előkészületei* címmel, amelyet *summa cum laude* minősítéssel 2013. szeptember 2-án védett meg. Az ELTE Kárpát-medencei nyári egyetem Humántudományi szekciójában (Eötvös Collegium, 2013. július 9-14) előadást tartott *Interdiszciplináris kutatások a klasszika-filológiában* címmel. Részt vett a 2013. augusztus 26-28. között az Osztrák Tudományos Akadémián rendezett munkaértekezleten. A 2013. augusztus 28-30 között rendezett *Sapiens ubique civis* című nemzetközi konferencián (Szegeden) angol nyelvű előadást tartott *Nobis id maxime studendum, ut obsequi studeamus* címmel.

Szikora Patrícia a 63-as rövid krónika történeti és szövegkritikai magyarázatainak elkészítését vállalta. Az általános sajátosságok feltárását a chr. 63 és folytatólagos szövegvariánsainak bejegyzéseinek keresztül végezte. Az előzetes ütemtervnek megfelelően a krónika alapformájában szereplő magyar történelmi vonatkozású töredékeket lefordította és részleteiben vizsgálta. A kiemelt krónikában előforduló tulajdonneveket más, releváns krónikában olvasható variánsokkal vetette össze. A szövegkritikai kiadás alapján ismert 116 kiskrónika közül majdnem 40 tartalmaz adatokat a középkori Magyarország történelméről. Ugyanarról a történelmi eseményről számot adó fragmentumokat gyűjtötte és fordította, emellett történelmi és filológiai magyarázatokat készített. Kutatásairól diákkonferenciákon számolt be, illetve azokat a bécsi szakmai egyeztetés során foglalta össze. Előadások: 2012. november: *Byzanz und das Abendland* (Budapest); *Studying the Chronicon breve – Fragments Relevant to Hungarian History*; 2013. április: *XXXI. Országos Tudományos Diákköri Konferencia – Humántudományi szekció, Ókortudomány tagozat* (Debrecen) *Chronicon breve – A műfaj sajátosságai a 63-as jelzetű krónika alapján* (II. helyezés); 2013. május: *XIV. Eötvös Konferencia* (Budapest) *Chronicon breve – A műfaj*

sajátosságai a 63-as jelzetű krónika alapján; 2013. május: *II. Eötvözet konferencia*: (Szeged) Chronicon breve – Magyar történelmi vonatkozású bejegyzések a rövidkrónikákban; 2013. május: a *CHSEC VIII. országos konferenciája* (Piliscsaba) Chronicon breve – Magyar történelmi vonatkozású bejegyzések a rövidkrónikákban.

Delbó Katalin a *Florilegium Vindobonense* szövegkritikai vizsgálatát végezte, amely a műfaj jellege miatt a kutatás legidőigényesebb fázisát jelenti. A munkálatokat két szakaszra osztotta: a citátumokat először a műfaji sajátosságok és a másolói magatartás tekintetében tanulmányozta, majd vizsgálni kezdte a tizenegy ókori szerző – összesen mintegy huszonkét mű – bizánci utóéletét, és hozzászólott a *Florilegium*ban foglalt idézetek szöveghagyomány szerinti osztályozásához. Ezidáig három *auctortól*, Sophoklésztl, Euripidéstől és Oppianostól vett citátumokat teljes mértékben, az Aristophanés-, valamint Aischylos-idézeteket két-két mű esetében vizsgálta át. Bár az idézetgyűjtemény terjedelméhez képest az elemzett citátumok száma csekély, az egymással összecsempő eredmények a korábbi hipotézisek közül kettővel kapcsolatban is információval szolgálnak: 1. Az antológia *scribája* olyan művet vagy műveket másolt le, amelyek a kor négy nagy tudósához közvetlenül nem köthetőek, Alexander Turyn fogalmával élve *vetustioresek*. 2. Mivel a *florilegiumi* idézetek forrásaként nem egy kódexet, hanem számtalan kéziratot is meg lehet jelölni, ésszerűtlen lenne azt állítani, hogy a másoló maga válogatta ki és rendezte össze azokat – főként, ha figyelembe vesszük a *Florilegium Vindobonense* idézeteinek szigorú rendszerezését. A kutatás jelen állása szerint így sokkal valószínűbbnek tűnik az, hogy a *scriptor* forrása egy vagy több, már korábban összeállított idézetgyűjtemény volt. Előadás: Anmerkungen zu den Marginalien des *Florilegium Vindobonense* – *Byzanz und das Abendland* konferencia.

Hegyí Orsolya a Cod. Theol. Gr. 190 és az abban hagyományozott *Florilegium* átfogó vizsgálatát, a szövegrészletek azonosítását tervezte. Mindennek eredményeképpen megállapította, hogy a kódex 15. századi keletkezése után a 16. században Velencébe, majd Firenzébe került, itt vásárolta meg Zsámboki János. Így kerülhetett a mai Osztrák Nemzeti Könyvtár tulajdonába. Keletkezési idejével kapcsolatban annyit lehet biztosan megállapítani, hogy az egyházunió kérdését tárgyaló bázel-ferrara-firenzei zsinat (1431–1445) után állították össze, mert a kódexben szerepel Giuliano Cesarini bíboros (1398–1444) 1438. november 11-én elhangzott zsinati beszéde. Az egyes szövegek mindenképpen tudatos válogatás eredményeként kerültek a kódexbe, az összeállító szándéka egyértelmű: a nyugati egyház álláspontjának igazolása a keleti egyházzal szemben. Ez a szándék különösen a ff. 197^r – 222^r között található szöveggyűjtemény esetében nyilvánul meg. Bár a kódex összeállítója minden esetben feltünteti az adott szöveg szerzőjét és címét, néhány esetben azonban helytelenül. Így például a ff. 202^r – 208^r Szent Ágostonnak tulajdonított öt mű részleteit olvashatjuk, a vizsgálat alapján azonban kiderült, hogy Szent Ágoston csak négy részlet valódi szerzője, az ötödik az afrikai származású Szent Fulgentius műve. Előadás: *Florilegium Patrum Latinorum de Processione Spiritus Sancti* – *Byzanz und das Abendland* (Budapest, 2012).

Szegvári Zoltán Anna Komnéné *Alexias* című történeti műve kapcsán több részvizsgálatot is végzett. Diplomamunkájában a művel kapcsolatos eddigi nyelvészeti, irodalmi és történeti vizsgálatok kutatástörténetét foglalta össze, bemutatta a fontosabb kutatási irányokat, azok fejlődését és jelenlegi állását, és mérleget vont eredményességükről. Emellett Komnénének a nyugatiakról festett képét tanulmányozta. Eredményeiből az Eötvös József Collegium szervezésében *Byzanz und das Abendland* címmel megrendezésre került nemzetközi bizantinológiai konferencián előadást is tartott. Mindemellett a mű legkorszerűbb, Reinsch-féle kritikai kiadása alapján elvégezte a *prooimion*, vagyis a bevezető rész fordítását. Bár az *Alexias* egy részét Passuth László az 1940-es évek folyamán már lefordította magyarra, fordítása jelentős szövegrészeket egyszerűen kihagyott az olvasmányosság érdekében, szövegkritikai kérdésekkel pedig ugyanezen okból lényegében nem foglalkozott. Előadás: *Anna Komnene and the West*. Előadás az Eötvös József Collegium *Byzanz und das Abendland* című nemzetközi konferenciáján (2012.11.26-29). Tanulmány: Szegvári Zoltán: *Anna Komnéné és a Nyugat*. In *Ad perpetuam rei memoriam*. Szerk.: Ternovác Bálint. Bp., Eötvös József Collegium, 2013. 69-75.

Ötvös Zsuzsanna az ÖNB Suppl. Gr. 45. kódexben található terjedelmes görög-latin szótár főszövegét írta át, illetve a már meglévő átírásokat egységesítette, pontosította és egészítette ki. Az átírásokon túl a kódexben, a margókon található nagyszámú széljegyzet feldolgozásával foglalkozott, különös tekintettel a forrásuk, szöveghagyományuk vizsgálatára. Behatóan vizsgálta az egyik nagy széljegyzetcsoporthoz, amelybe vegyes tartalmú (lexikográfiai és grammatikai), többféle nyelven íródott (görög, latin és olasz), különböző terjedelmű margináliák tartoznak. Ezeket a széljegyzetek három másik kódex (Vat. Pal. Gr. 194; EK Cod. Gr. 4 és Res. 224) eltérő szöveghagyományba tartozó görög-latin szótárának a szóanyagával kollacionálta. A kollacionálás eredményeként megállapította, hogy a bécsi kódexben lévő széljegyzetcsoporthoz végső soron a humanista görög-latin szótárak egy másik hagyományára vezethető vissza. A jobbára Aristophanés-scholionokat és a *Synopsis Major Basilicorum* című jogi munkát idéző széljegyzeteket jelenleg egy madridi kódexben (Σ I 12) lévő görög-latin szótár széljegyzet-anyagával kollacionálta. Előadás: Ötvös Zsuzsanna: *The Ms. ÖNB Suppl. Gr. 45 and Some Other Greek-Latin Dictionaries from the 15th Century*. (*Byzanz und das Abendland*, Eötvös-József-Collegium, Budapest. 26-29. November 2012.)

Schüsler Tamara a Biblioteca Universitaria 2682 proveniencia-vizsgálatát és a kódex leírását tervezte. Megállapította a kézirat provenienciáját. A könyv Váradi Pétertől mai ismereteink szerint a 16. században került Itáliába, a chiesa di San Salvatore tulajdonára volt Bolognában, majd átkerült az egyetemi könyvtárba. Ezt követően rövid ideig Párizsban őrizték, majd visszakerült a bolognai egyetemi könyvtárba, mai helyére. Ezekről az eredményekről és a provenienciát megerősítő külső jegyekről, illetve a kódex teljes külleméről a 2012. november 26 és 29. között megrendezett *Byzanz und das Abendland* konferencia keretén belül összefoglaló előadásban számolt be: *A Manuscript*

from the Library of Péter Váradi: Physical Features címmel. A munkát ezt követően a kötet lapszéli jegyzeteinek átírása, értelmezése és elemzése jelentette. A kódex digitális másolatát a bolognai egyetemi könyvtár bocsátotta rendelkezésre. A marginálisok az eddigi eredmények alapján három fő típusba sorolhatók. Az ezirányú kutatás első fázisáról 2013. augusztus 26. és 28. között Bécsben szakmai egyeztetés keretein belül számolt be.

Locsmándi Dániel a kutatás kiindulópontjaként a Lambeck-levelek kiválasztását tervezte. A kutatás első szakaszában a Lambeck által hátrahagyott és öt kódexben őrzött levélkorpuszt tekintette át. A későbbre tervezett munkához (a levelezés egyes részeinek kiadása) szükséges volt a levelekről készített katalógus létrehozása. Bár az eredeti tervekben ez nem szerepelt, a latin nyelvű levelek katalogizálásának nagy részét elvégezte. Jóllehet a munkának ez a része mind a mai napig késedelmet szenved, a katalogizálás során gyűjtött információkat igyekezett felhasználni. A latin nyelvű levelezésből kiindulva arra törekedett, hogy Lambeck kapcsolati rendszerét felderítse: életének egyes szakaszaiban Európa mely részeivel és milyen intenzitással levelezett a bécsi könyvtáros.

Bizánc és a Nyugat (*Byzanz und das Abendland*) című nemzetközi konferencia és szemináriumsorozat. 2012. november 26-29 (*Byzance et l'Occident : Rencontre de l'Est et de l'Ouest* – Bizánc és a Nyugat: Kelet és Nyugat találkozása. Budapest.) A konferenciáról készült részletes szakmai tudósítást az *Élet és tudomány* folyóirat közölte: *Byzance et l'Occident : Rencontre de l'Est et de l'Ouest „Kelet és nyugat találkozása”, Élet és Tudomány*, LXVIII. évfolyam, 1. szám, 2013. január 4., p. 4–5.

A tervezett „Collegium Danubianum I. (a partnerpályázatok munkaértekezlete, Bécs, ÖAW Institut für Byzanzforschung), 2013. május, a kiterjedt pályázat résztvevőinek kötöttségei miatt végül 2013. augusztus 26–28. között valósult meg. A ÖAW Wohllebendgasse alatti kutatóközpontjában (Institut für Byzanzforschung) a társ-pályázat kutatói jelenlétében és aktív közreműködése mellett a magyar kutatócsoport tagjai beszámoltak eddigi eredményeikről és megvitatták a közös kutatás további lehetőségeit.

„A Bizánci kiskönyvtár / Bibliotheca Byzantina I.” tanulmánykötet kézírata a 2012. évi nemzetközi konferencia előadásaiból elkészült. A szerkesztői és tördelői munkálatok végeztével a kötet 2013 novemberében megjelent, és az osztrák–magyar nagy nemzetközi pályázat szellemében az Osztrák Kulturforum támogatásával mutattuk be 2013. november 27-én.

Összességében – OTKA hivatkozási számmal: 2 monográfia, 7 tanulmány, 2 szerkesztett mű, 1 recenzió, 20 konferencia-előadás született.

(8) *Thukydidesz bizánci utóélete* - Mészáros Tamás posztdoktori kutatása OTKA PD 104876 és Bolyai János kutatási ösztöndíj

„A kutatási ösztöndíj első évében a terveknek megfelelően elvégeztem a Codex Palatinus Graecus 252 (Heidelberg) jelzetű kézirat Thukydidesz történeti művéhez írt scholionjainak részletes vizsgálatát. Maga a kézirat feltehetően a konstantinápolyi császári könyvtár egyik scriptoriumában készülhetett, valószínűleg a IX. század második, esetleg a X. század első felében. A kérdéses scholionok közül mintegy ötven, iambikus trimeterben írott széljegyzet a kutatás jelen állása szerint a bizánci költő és grammatikus Ióánnész Tzetzés kezétől származik. A scholion-gyűjtemény egyes darabjait a tinta azonossága, az írásképek megegyezése, az azonos versforma, valamint az egységes stílus (támadó hangvétel, ismétlődő fordulatok) köti össze. A Tzetzés által megfogalmazott általános esztétikai értékelés lényegében a mindenkori Thukydidesz-kritika visszatérő érvét ismétli, amennyiben a történetíró érthetlenségig homályos mondatfűzését, a „fás kifejezéseket” kárhoztatja. A magyarázatok többnyire megmaradnak az alaktan területén, tartalmi kérdéseket csak elvétve érintenek, a verssorok gyakrabban szólnak a másoló által elkövetett vélt vagy valós hibákról, mint magáról a szövegről. Az olvasóban az a benyomás alakul ki, hogy Thukydidesz műve csak ürügyül szolgált arra, hogy Tzetzés kifejthesse saját véleményét, ízlését, meggyőződését – olykor dühösen, olykor ironikusan.

Az eredményekről angol nyelvű előadásban számoltam be (*Some Byzantine Scholia on Thucydides*) a *Byzanz und das Abendland: Begegnungen zwischen Ost und West* című nemzetközi konferencián (Eötvös József Collegium, 2012. november 26–29), az előadás átdolgozott változata angol (*Byzantine Scholia on Thucydides*. In: P. Fodor – Gy. Mayer – M. Monostori – K. Szovák – L. Takács [Hrsg.]: *More modoque. Die Wurzeln der europäischen Kultur und deren Rezeption im Orient und Okzident. Festschrift für Miklós Maróth zum siebzigsten Geburtstag*. Budapest, 2013, 67–76), bővített formája magyar nyelven jelent meg (*Tzetzés Thukydidesz-scholionjai*. Antik Tanulmányok 57 [2013] 53–65).

Megvizsgáltam a korai bizánci historiográfia irodalmi forráshasználatának gyakorlatát egy Thukydidesz-szöveghely (Plataiai ostroma) recepcióján (Dexippos, Priskos, Prokopios) keresztül. Kimutattam, hogy a szövetszerű egyezések mögött tudatos utánzás áll, amit Prokopios esetében a teljes egészében fennmaradt mű szerkezeti hasonlóságai is alátámasztanak. Mindez azonban nem érinti az említett szerzők hi-telességének kérdését, mert az *imitatio* pusztán formai jellegű, tartalmi kérdésekre nem terjed ki. Az utánzásban egy magasabb elv megjelenését látjuk. Legyen szó akár költészetről, akár történetírásról a cél ugyanaz: a klasszikus örökség megszakítatlan fenntartása. Ez a bizánci historiográfia, sőt a teljes bizánci irodalom egyik – ha nem a legfontosabb – alapelve.

Az eredményeket mind angol (*Variations On A Theme: From Thucydides to Procopius*. Acta Ant. Hung. 52 [2012] 225–234), mind magyar nyelven (*Változatok egy témára: Thukydidesztől Prokopiosig*. In: Fodor Gy. – Sarbak G. [szerk.]: *Ünnepi kötet Maróth Miklós hetvenedik születésnapja tiszteletére*. Budapest, 2013, 107–116) közzétettem.

A helyszínen tanulmányoztam a bécsi Vind. hist. Gr. 33 kódex Thukydidesz-szövegét. Megkezdtem a Madridban őrzött Matritensis 4561 jelzetű kézirat részleges kollacionálását (különös tekintettel a Markellinos-életrajz szövegére). Megfigyeléseinket egy későbbre tervezett nagyobb összegzés részeként tervezzük bemutatni.”

Mészáros Tamás

(9) A bizánci regény recepciója a 12. századi francia irodalomban – Egedi-Kovács Emese posztdoktori kutatása OTKA PD 108622

Az OTKA 2013. évi pályázati kiírása keretében Egedi-Kovács Emese három éves futamidejű posztdoktori ösztöndíjat nyert. A kutatóhely az ELTE Eötvös Collegium. Egedi-Kovács Emese 2013. szeptember 1-től megkezdte a megvalósítást. A kutatás lényegi elemeit a pályázó összegzésében közöljük.

„Korábbi kutatásaim témája, amelyet doktori értekezésemben összegeztem, a „tetszhalott lány” motívumának vizsgálata volt a középkori francia és okszitán elbeszélésekben. Doktori értekezésemben az ismert regény- és mesemotívum kialakulásának és sajátosságainak feltárásán túl arra is rávilágítottam, hogy a görög/bizánci regények minden bizonnyal már a 12. században is ismertek voltak a francia szerzők számára, s hatásukkal a francia udvari regény születésénél is fontos tényezőként kell számolnunk. A posztdoktori kutatás során a korábbi eredmények kiszélesítésével a bizánci regények 12. századi francia recepcióját tervezem vizsgálni, a disszertációmban már kidolgozott elvek alapján, kimutatva a jellegzetes görög/bizánci regénymotívumok továbbélését egyes francia művekben, a lexikai, formai, strukturális és jelentésbeli eltérések feltárásával. Kutatásaimban ugyanakkor a feltételezhető bizánci hatás történeti hátterét is szeretném feltárni, amelyben a francia-magyar-bizánci dinasztikus kapcsolatoknak köszönhetően egyrészt fontos szerepe lehetett a magyar „közvetítésnek”, másrészt a magyar-bizánci vonatkozások egyes francia művekkel kapcsolatban is szolgálhatnak új eredményekkel.

A görög regénynek a francia középkori irodalomra gyakorolt hatását korábban – az időbeli, térbeli és nyelvi távolságok miatt – az irodalomtörténészek és kutatók eleve kizárták, és ennek megfelelően a kérdést érdemben fel sem vetették. A „tetszhalott lány” motívumának vizsgálatával, a filológiai és irodalmi elemzések révén azonban egyértelműen ki tudtam mutatni, hogy a 12. századi bizánci regény kapcsolatot teremtett az ókori görög és a középkori francia regényirodalom között. A bizánci regények középkori francia recepciója kevésbé kutatott terület. Egyfelől a bizánci regényirodalom, pontosabban az a négy regény, amelyek fennmaradtak, csupán az utóbbi évtizedekben vált a kutatások számára ténylegesen hozzáférhetővé. Ezen műveket ugyanis korábban a kritika a hellénisztikus regények utánzataként tartotta számon, és ezért teljesen mellőzte vizsgálatukat. Ami pedig a bizánci-francia irodalmi kapcsolatot illeti, a kérdés ez idáig rendre fordított „irányban” vetődött fel – tudniillik a francia regény hatott-e és milyen mértékben a bizánci

regényirodalomra –, és mindez az általam vizsgált időszak utáni korokra vonatkozott. A bizánci regény francia irodalomra gyakorolt hatását azonban még szinte egyáltalán nem vizsgálták: néhány óvatos megjegyzéstől eltekintve a szakirodalomban nem tárgyalták. Korábbi kutatásaim során az irodalmi párhuzamok feltárásán túl igyekeztem azon történeti vonatkozásokra is felhívni a figyelmet, amelyek szintén kapcsolódási pontot jelenthetnek a bizánci és francia regényirodalom között. Posztdoktori kutatási tervem szerint azonban új és még érdekesebb összefüggéseket tárhatunk fel, ha a történeti/irodalmi kérdéseket a 12. században elmélyülő francia-magyar-bizánci dinasztikus kapcsolatok tükrében vizsgálom. A téma aktualitását különösen indokolja, hogy a középkori francia regényre vonatkozó szakirodalomban egyre gyakrabban és sürgetőbben merül fel a kérdés, vajon a műfaj melyik csoportjába soroljuk, és milyen előképekhez kössük azon középkori francia szerelmi és kalandregényeket, amelyek az „udvari regények” jellegzetes kategóriába („artúr regény”, „antik regény”, latin és kelta eredetű művek stb.) nehezesen illeszthetők. Véleményem szerint kutatásaim során erre a kérdésre is választ találhatunk, mert ezek a művek a görög/bizánci szerelmi regények jellegzetes vonásait közvetítik.

A kutatás tervezett eredményeként, amely publikációkban (előadások és tanulmányok) válik hozzáférhetővé, a francia középkori regényirodalom újabb, mindeddig ismeretlen aspektusait sikerülne feltárnom, ami nemcsak az udvari regény, hanem tágabb értelemben véve az európai regényirodalom kezdeteiről és kialakulásának körülményeiről alkotott képünket is árnyalhatja. Ezen kívül a tervezett motívumindex elkészítése a további kutatásokhoz értékes segédanyagként szolgálhat, amennyiben a későbbiek folyamán átültethető más *corpus*-okra is. A kutatások ily módon az európai udvari irodalmak párbeszédének vonatkozásában is tovább szélesíthetők, azon folyamatok vizsgálatával, amelyek a motívumok fejlődése, változásai alapján kirajzolódnak. A szervezésemben működő Udvari Irodalom Nemzetközi Társaság magyar tagozatának munkáján belül összehangolt kutatásokra is lehetőség nyílhat a jövőben. A magyar vonatkozások feltárása révén nemzeti örökségünk bővítésének tekintetében is fontos eredmények születhetnek. Összességében a kutatás a regény műfajának nyugati fejlődésében olyan összefüggéseket tárhat fel, amely a regényirodalom árnyaltabb, a modern irodalomelméleti módszerek eredményeit kiegészítő értelmezését szolgálja.”

Egedi-Kovács Emese

(10-12) „A kollégium kutatóműhelyeinek könyvkiadása” (57178-1/2013/FOFEJL), „szak-kollégista utánpótlásnevelés és tehetségtábor” (57180-1/2013/FOFEJL), „Eötvös József Tanulmányi Verseny” (57185-1/2013/FOFEJL) című pályázatok

Balog Zoltán Miniszter úr (Emberi Erőforrások Minisztériuma) miniszteri keretéből meghívásos pályázat formájában az Eötvös Collegium három szakmai tevékenységi területét részesítette támogatásban 2013. december 19-én. A pályázatok futamideje 2013. október 31. – 2014. június 30. A három pályázat összértéke: 4.8 millió Ft. A megvalósítást megkezdtük.

III. Eötvös József Tanulmányi Verseny (2013. október-december)

Előzmények

„2013-ban immár harmadik alkalommal rendeztük meg az Eötvös József Tanulmányi Versenyt az ELTE interdiszciplináris szakkollégiumában, az Eötvös József Collegiumban. A collegisták 2011-ben elindított kezdeményezésének folytatása először hárult a Collegium Diákbizottságára, amely több szempontból is ésszerűnek tűnt. A kilenctagú bizottságban mindenkinek megvan a kialakult szerepe, így a szervezéstől a pályázáson keresztül a promócióig és a szakmaiság felügyeletéig rutinosan tudják a tagok egymás között felosztani a munkát, így biztosítják a verseny gördülékeny lebonyolítását. Szakmai szempontból a közvetlen feladatunk a műhelytitkárok és EJTV-műhelybizottságok közötti kommunikáció működtetése, mind a Collegiumon belül, mind kívül. Az, hogy a DB közvetlenül nem érintett a szekciók szakmai színvonalának biztosításában, azzal a pozitív hozadékkal is jár, hogy semmilyen szempontból nem volt elfogult a versenyzők iránt, és hitelesen tudta megőrizni a jelentkezők anonimitását az első forduló során.

A verseny szabályrendszerét a Műhelytitkári fórum aktualizálta 2013 tavaszán, amikor a korábbi, műhelyenként eltérő számú fordulót egységesen kettőre csökkentették, és kialakították a verseny szervezésért felelős műhelybizottságokat is. Ezen bizottságokat egységesen a műhelytitkárok vezették, az ő feladatuk volt, hogy a megoldandó feladatok a középiskolások számára kihívást és élményt jelentsenek, ugyanakkor a verseny szakmai színvonalán se essen csorba.

A fórum, felismerve, hogy a magyar oktatásban mennyire különbözik a középiskolás érettségi és az egyetemi oktatás elvárásrendszere, és olykor mekkora színvonalkülönbség tapasztalható köztük, olyan versenykonceptiót támogatott, amely kifejezetten az egyetem felé orientálja a résztvevőket. Ezzel egy, ha az országos viszonylatban nem is egyedülálló, de mindenképpen különleges verseny kialakítása mellett kötelezte el magát.

A verseny

A szervezés kezdetén nehézséget jelentett, hogy a Diákbizottság őszi tagsága közel sem volt azonos az előző évi, a versenykiírást is megalkotó szervezettel – a collegisták természetes fluktuációjának köszönhetően egyedül az elnök, Róth Judit személye maradt változatlan, a többi poszt mindegyikén tagcsere következett be. A DB-választásra hagyományosan ősszel kerül sor, így az új tagok kiválasztásával és beépítésével a szeptember jórészt el is telt.

Talán ennek is köszönhető, hogy viszonylag kevés jelentkezőt sikerült elérnünk a verseny hirdetésével. Hiába kapta meg mintegy 200 középiskola a verseny felhívását, 70 jelentkezőt sikerült regisztrálni. Ők is jellemzően azoknak a tanároknak a tanítványi köréből kerültek ki, akik már az előző években is sikerrel versenyeztették diákjaikat, így szívügyük volt megismertetni velük a versenyt. A jövőben mindenképp fejlődni kell ezen a téren, és nagyobb mértékben kell támaszkodni erre a tanári körre, amely a verseny sikerét és továbbélését biztosíthatja.

2014-ben 14 szekciót hirdettünk: *Irodalom, Nyelvészet, Latin, Német, Orientalisztika, Spanyol, Olasz, Angol, Filozófia, Társadalomtudomány, Biológia, Földrajz, Informatika*. Az első forduló a középiskolák bevonásával otthoni munkán alapuló esszé beadását, vagy internetes feladatlap kitöltését jelentette. A beérkező jelígis pályamunkákat a Diákbizottság közvetítette a műhelybizottságok felé – a bírálathoz beérkezése után pedig értesítette a döntőre behívottakat.

51 jelentkező kapott meghívót a döntőbe, amelynek – a hagyományoknak megfelelően – a Collegium adott otthont. Az egyes műhelyek által lebonyolított döntők immár a tudományterületek szaktekintélyei és a műhelytanárok vezetésével zajlottak. Örömmel volt viszontlátni a bizottságokban egykori collegistákat, alumnusokat, akik tanársegédként, PhD-sként segítettek a versenyen. Az egész napos rendezvényen önkéntes collegisták segítségével saját erőnkön túl biztosítottuk a hideg büfét és az innivalót.

A szakmai meghallgatások lezárultával kölcsönös bemutatkozásra került sor, a műhelyek képviselői bemutatták szakmai és közösségi munkájukat, majd a versenyzők is egyenként beszámoltak terveikről. Az esemény fővédnöke Horváth László igazgató úr volt, aki a DB képviselőjével együtt moderálta a beszélgetést. A Collegium Germanisztika-, Spanyol-, Társadalomtudományi- és Angol-amerikai műhelyének részvételével lezajlott beszélgetés műhelytitkárok egyöntetű visszajelzése szerint sikeres volt, és előrevetítheti egy gyümölcsöző jövőbeni együttműködés lehetőségét. A diákok közül többet a januári Tehetségábrában ismét vendégül láthattunk.

A nap záróeseménye az ünnepélyes díjkiosztás volt, amelyre előzetesen a Typotex kiadó ajánlott fel könyvjutalmakat a verseny szekcióinak megfelelő tudományágak témakörében. A mintegy 40 000 Ft értékű felajánlás mellett a DB további 30 000 Ft-tal támogatta az elismeréseket. A 57185-1/2013/FOFEJL című pályázat keretében pedig 500 000 Ft-ot fordíthattunk könyvjutalmakra, amely igen értékes buzdítást jelent a következő évi versenyekre is. Emellett saját kiadványainkat és a Tudományos Ismeretterjesztő Társulat által korábban felajánlott Élet és Tudomány-lapszámaint is terjesztettük. Igazgató úr és Róth Judit diákbizottsági elnök szavai zárták a III. Eötvös József Tanulmányi Verseny döntőjét.”

Szabó Mátyás

(13) Kiseb, illetve ismétlődő támogatáson alapuló pályázatok: Beloit College és MFIA

A csaknem két évtizedes múltú visszatekintő cserekapcsolat keretében a Wisconsin (USA) állambeli Beloit College-ból 2013 őszén nem érkezett a Collegiumba bentlakó és tanuló hallgató (amerikai cserediák). 2013 tavaszán szakmai egyeztetésre érkezett hozzánk Shawn Gillen és Betsy Brewere, akik a cserekapcsolatot hosszú évek óta működtető Sánháné Gedeon Mária tanárnővel, Fejérvári Boldizsár műhelyvezetővel és a Collegium igazgatójával közvetlen megbeszéléseket folytatott a 2014 tavaszára tervezett csoportos amerikai látogatásokról. 2013 tavaszán Kassai Gyöngyi tartózkodott Beloit-ban, beszámolóját alább közöljük. A Magyar Francia Ifjúsági Alapítvány (MFIA) 2013-ben is kiemelten támogatta a Collegiumot: pályázatot nyertünk francia anyanyelvi lektor fogadására Franciaországból.

III. SZAKMAI-TUDOMÁNYOS RENDEZVÉNYEK

Az Eötvös Collegiumban megrendezett tudományos rendezvények nagyobb része a különféle pályázatok keretében (lásd II. KUTATÁSI TEVÉKENYSÉG [PÁLYÁZATOK]), részint az Eötvös Collegium egésze, illetve szervezeti egységei, valamint a Collegiumban működő egyesületek (Gellérthegyvédő Egyesület, Udvari Irodalom Nemzetközi Társaság és Magyar Bizantinológiai Társaság) és a Baráti Kör illetve a Diákbizottság szervezésében valósultak meg.

Az egyes műhelyek önálló szervezésében megvalósított – a Collegium honlapján is kiemelt - rendezvényeket a műhelyek beszámolóinak részeként ebben a kötetben (lásd *Műhelybeszámolók*), illetve az ECCE IV. kötetében közöljük. (Világunk határai hallgatói konferencia [2013. február 22–24.]; IV. „Közel ’s Távol” Orientalisztikai konferencia [2013. március 1–3.]; Cathedra Magistrorum, Lehrerforschung. Lehrer-Denken und Lehrer-Wissen [2013. március 11–13.]; Germanisztika műhely – műhelykonferencia [2013. április 29.]; Geography and Nation Building in Central and East Central Europe – nemzetközi konferencia [2013. július 11–12.]; „Pillantás a mai Olaszországra” kurzus [2013. szeptember 18, október 9, november 13, és 27.]; Kötetbemutató – „Ügyse hiába” – emlékezések és tanulmányok a műhelyalapító Géher István tiszteletére [2013. szeptember 27.]; „Száz éve született Szabó Árpád” emlékülés [2013. október 16.]; Ungarnbilder im 17. Jahrhundert, kötetbemutató [2013. október 21.]; „Közel ’s Távol Keddek” – Birtalan Ágnes előadása [2013. október 22.]; Kettős kötetbemutató: *A csonkakezü királylány* és *Tableaux Changeants* [2013. október 24.]; „Közel ’s Távol Kedd” – Filmvetítés a Collegiumban [2013. november 26.]; Kötetbemutató: *Ad perpertuam rei memoriam* [2013. december 4.])

Az alábbiakban a Collegium központi szervezésében vagy a Collegium egészének közreműködésével megvalósított rendezvényeket ismertetjük.

Latintanári szakmai napok (2013. február 15–16.) (1); Gyergyai Albert-emléktábla avatása (2013. május 25.) (2); megemlékezések a trianoni békediktátum 93. évfordulóján (2013. június 3–4.) (3); Marc Mézard, az ENS Paris igazgatójának látogatása, kettős kötetbemutató (2013. június 14.) (4);

ELTE Kárpát-medencei nyári egyetem, Humántudományi szekció (2013. július 9–13.) (5); Franciánarok nyári egyeteme (2013. július 8–12.) (6); Ungvári Nemzeti Egyetem – levéltári múzeumi gyakorlat (2013. július 29. – augusztus 1.) (7); Bartoniek Géza lépcső avatása (2013. szeptember 5.) (8); Eötvös József MNB emlékérem kibocsátása (2013. szeptember 11.) (9); ELTE – EC Innovációs Klub (2013. október 15.) (10); Byzanz und das Abendland II. nemzetközi konferencia (2013. november 25–28.) (11); Egyesületi rendezvények (12).

(1) *Latintanári szakmai napok (2013. február 15–16.)*

ARS DOCENDI HODIE ET CRAS

Február 15. péntek Eötvös Collegium

- 15.25 Megnyitó
- 15.30 Savaria – egy római colonia a Borostyánkő út mentén – Kiss Péter régész, a szombathelyi Savaria Múzeum munkatársa
- 16.15 Orpheus és Eurydice a Georgicában és az európai irodalomban – Szörényi László egyetemi tanár (SZTE BTK Klasszika-Filológia és Neolatin Tanszék), MTA Irodalomtudományi Intézete
- 17.00 Philemon és Baucis története – narratológiai szempontok – Acél Zsolt Sch. P. (Kecskeméti Piarista Gimnázium)

17.45 – 18.00 szünet

- 18.00 Papirológia – Ókortudomány – Latintanítás – Horváth László habilitált egyetemi docens (ELTE BTK Görög Tanszék), az Eötvös Collegium igazgatója
- 18.45 A hennai Déméter és a rómaiak – Kopeckzy Rita egyetemi adjunktus (KRE BTK Szabadbölcészlet Tanszék)
- 19.30 Történelem és irodalom: Tacitus – Takács László tanszékvezető, habilitált egyetemi docens (PPKE BTK Klasszika-Filológia Tanszék)

Február 16. szombat MRE Zsinati Székház

- 10.00 Áhítat
- 10.15 Aut prodesse aut delectare (?) – Ritoók Zsigmond akadémikus, az ELTE professor emeritusa, az MTA Vallástudományi Komplex Bizottságának elnöke
- 11.00 Néhány lehetőség a Képes Krónika jelentőségének, értékeinek bemutatására – Szovák Kornél habilitált egyetemi docens (PPKE BTK Történettudományi Intézet Medieviztika Tanszék)
- 11.45 Romanizáció és építészet – Timár Lőrinc tudományos munkatárs (ELTE BTK Régészettudományi Intézet Ókori Régészeti Tanszék)

- 12.30 Ebéd
- 13.30 Vergilius rejtjeles üzenetei az Aeneisben – Szőke Ágnes, az ELTE Apáczai Csere János Gyakorló Gimnázium és Kollégium tanára
- 14.15 A latin örökségünk tantárgy kerettanterve – Dobszay Ambrus László tudományos munkatárs (Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet)
- 15.15 – 15.30 szünet
- 15.30 Kerettantervből helyi tanterv – Török Márta, a Szentendrei Református Gimnázium tanára
- 16.30 A Traditio Viva I. tankönyv új, színes kiadásának bemutatója. Tájékoztató könyvekről, internetes lehetőségekről, fórum, vita – Czeglédi Sándor, a hódmezővásárhelyi Bethlen Gábor Református Gimnázium tanára

(2) Gyergyai Albert-emléktábla avatása (2013. május 25.)

Gyergyai Albert születésének 120. évében a II. kerületi Önkormányzat, a Budapesti Francia Intézet, az ELTE Eötvös József Collegium, a Magyar Írószövetség, Szávai János professzor, Társasház, 1024 Budapest, Fillér utca 1. közössége emléktáblát avatott Gyergyai Albert egykori lakóházának falán (Fillér utca 1).

„Tisztelt Igazgató úr! Tisztelt Ünneplő közönség!

Aurélien Sauvageot, a híres nyelvész, a magyar és a finnugor nyelvek kutatója 1923-1931 között volt az Eötvös József Collegium francia anyanyelvi tanára, lektora. Lebilincselően érdekes *Magyarországi életutam* című emlékiratát épp a Budapesti Francia Intézettel közösen készül újra kiadni a Collegium. A kritikus szellemű kiváló francia tudós, ekképpen vall Gyergyairól, aki szinte mint Danténak Vergilius, állandó kísérője volt azon a felfedező úton, amelyen a francia a hamisítatlan magyar irodalmat és szellemet kereste:

„A Collegiumba új kolléga érkezett. A francia irodalom fiatal szakértője volt, a neve Szegő, de Gyergyai Albert írói néven ismerték. Éppen négy esztendővel volt idősebb nálam, és lefordította André Gide *Meztelen* című művét. A mondatformálás szigora és nagyon finom kritikai szellem jellemezte.”

„Gyergyai Albert ... hasonlított Kunczra. Franciaország, mely oly mostohán bánt vele, megőrizte szemében aranyló glóriáját. Legjobb íróit fordította, és a mi gimnazistáink is okulhatnának, ha elolvasnák tollából a francia regény történetét. Sok tanulmányt is írt a francia irodalomról, főleg a jelenkor irodalmáról.”

„Nagyon jó volt nekem, hogy a Collegiumba került. Rögtön barátságot kötöttünk, és ez a barátságunk egészen a haláláig tartott. Magára vállalta, hogy megismerteti velem az irodalmi világot, melyben ő már előkelő helyet foglalt el. Valamiféle aszkéta volt Gyergyai, akinél a szellem mindenek fölött állt. Magas, kicsit hajlott alakja volt, modularaiban árnyalatnyi esetlenség, melyet kimértséggel próbált ellensúlyozni. Hangja kellemes és lágy volt, beszédmódja kicsit lassú, fegyelmezett, hanghordozása egyenletes. Öltözképe mindig egyszerű és kifogástalan, ha nem is kimondottan elegáns. Modora finom, udvarias, egész személyisége a szellem arisztokráciájára vallott. Csaknem tökéletesen beszélt franciául. Legfeljebb egyszer vagy kétszer vettem észre, hogy hibázik, mikor *plus-que-parfait* helyett véletlenül *imparfait*-t használt. De egy magyarnak olyan nehéz francia igeidőkben gondolkodni!”

Ezen ünnepélyes alkalommal azonban nem a nagyszerű műfordító, a francia regények kutatója és a tudós-tanár Gyergyai Albert előtt szeretnék tisztelegni, aki 1926-tól (kényszerű távollétét nem tekintve) a Collegium bukásáig kiválóan látta el feladatát, nem is az azt megelőző diák- és hadifogoly éveket szeretném visszaidézni - bár már collegista tagságának éve is szimbolikus: épp 1911-ben a Ménesi úti épület avatásának évében lett collegista.

A Collegium szellemiségét átörökíteni igyekvő tanárt és a tehetséget féltve gondozó kivételes egyéniséget köszöntöm, aki az új, K-betűs Collegium indulásánál is ott sáfárkodott. A kommunista szétveretés, 1950 után a Bárány Eötvös Collegium megszűnt létezni. Az épület azonban maradt és a szellemi romokon, a tömeg-diákszálláson Tóth Gábor

kezdte meg 1958-ban azt a fokozatos építkezést, amely 1983-ban a szakkollégiummá válásban teljesedett ki. Az igazgatónak a Bölcsészettudományi Kar dékánjához írt első szakkollégiumi évről szóló jelentésében (1958. december 10-én) olvashatunk az Eötvös Kollégium próbaévről. Ebből kiderül, hogy a Kollégium élén intézőbizottság működött. Ilyen, hasonló bizottság kirendelését épp Keresztury Dezső kezdeményezte 1948-ban kényszerű lemondása előestéjén. Az igazgatói bizottság 1958. évi felállítása keresetten a folyamatosság, a régi és az újonnan szerveződő kollégium közötti folytonosság keresésének és megteremtésének első szimbolikus lépése. Keresztury, akivel Gyergyai Albert tanárkorában szellemi közösséget teremtett ekképpen fogalmazott: „Az Eötvös Collegium Tanárképző Főiskola tanulmányi és szervezeti rendje mélyreható átalakulás előtt áll. Mivel helyesnek és szükségesnek tartom, hogy ennek az átalakulásnak előkészítése és végrehajtása a Collegium minden értékes hagyományának megtartásával történjék, arra kérem Miniszter Urat, hogy mellém egy olyan teljes felelősségű igazgató tanácsot kiküldeni szíveskedjék, amelynek tagjai a Collegium idősebb, tudományos és közéleti szempontból egyaránt tekintélyes volt növendékei közül kerüljenek ki.”)

Tíz évvel később, a gyökeresen eltérő helyzetben létrehozott 1957/58-as intézőbizottság tagjai a következők voltak: Sötér István, Kardos László, Oroszlán Zoltán, Gyergyai Albert és Tóth Gábor (igazgató). Gyergyai rögtön az első szakkollégiumi évben már orát is adott: a mai francia regény címmel és mindvégig a Collegium hú tagja maradt.

Gyergyai Albert személye, tanári munkája tehát összeköti a régi és az új kollégiumot akkor is, ha a régi Collegium többé soha nem térhetett és térhet vissza igazán. Mégis az igényeket, a magyar tehetség támogatásának hivatása tovább él és a megváltozott körülmények között más eszközökkel és lehetőségekkel, de mégis kimagasló eredményeket terem. Itt és most tehát nem csupán egy nagy collegista alakja előtt, a múltba tekintve tisztelgünk, hanem példát és erőt is merítünk a folytatásra.

Végezetül köszönöm a Társasház vállalkozását és gratulálok a nemes kezdeményezéshez, ahhoz a rengeteg munkához, amelynek eredményeképpen létrejöhettek mindez.”

Horváth László

(3) Megemlékezések a trianoni békediktátum 93. évfordulóján (2013. június 3-4.)

A Bethlen Gábor Alapítvány a trianoni békediktátum aláírásának 93. évfordulóján, 2013. június 4-én, kedden 18 órakor, az Eötvös József Collegiumban megemlékezést tartott Teleki Pál szobránál (XI. Ménesi út 11-13. I. em.).

Emlékező beszédet mondott: Dr. Szakály Sándor történész, a Nemzeti Közszerológiai Egyetem tudományos rektorhelyettese. Alkalmához illő vers és ének elhangzása után Lezsák Sándor a kuratórium elnöke, átadta a 2013. évi Teleki Pál Érdemérmeket.

Az Alapítvány kuratóriuma 2013. ápr. 10-i ülésén a következő személyeknek ítélte oda és adományozza a Teleki Pál érdemérmét magyarságszolgálatuk elismeréseként:

Bartók Csaba, felvidéki filmalkotó, TV stúdióvezető és tudósító, Szepsi

Sidiropulos Archimédesz, a Trianon Kutatóintézet alapító igazgatója

Kiss Melitta, a Magyar Örökség-díj Bizottság titkára

Szöllősi Antal, az Északi Magyar Archívum létrehozója és tulajdonosa, Stockholm

Barabás László, a Marosvásárhelyi Kántor Tanítóképző igazgatója

Kátó Sándor és Bene Zoltán, a dél-alföldi amatőr népszínház alapítói és éltetői.

„Mi minden erő, ami a haza javára akar és tud lenni, nem eltiporni, hanem együvé fogni kívánunk.”

Az ELTE Eötvös József Collegium 2013-ban immár hagyományos trianoni megemlékezését a vajdasági Temerinben tartotta. A megvalósult program:

Június 2. 18:00 óra. Helyszín: temerini Tájház

Kerekasztal-beszélgetés Csorba Béla íróval, néprajzkutatóval, politikussal, Gusztony Andrással, Temerin volt polgármesterével és Ternovác István újságíróval.

Június 3. 9:00 óra. Helyszín: temerini Nyugati temető

Koszorúzás a nyugati (katolikus) temetőben az 1944-1945-ben kivégzettek Nagy Tömegsírja előtt.

Megemlékező beszédet mondott: Ternovác István újságíró

Tisztelegő szavakat mondott: Horváth László, az Eötvös Collegium igazgatója.

Ternovác István beszéde a temerini tömegsírnál:

„Tisztelt Collegium! Tisztelt Igazgató Úr! Tisztelt Tanárok és Diákok! Kedves Nemzettársaim!

A trianoni döntés az én dédapáim, az itt jelen levő fiatalok ükapáinak az időszakában történt. 93 év múlt el az óta. Ebből következik, hogy Trianon ma már történelem. Mégis hajlamosak vagyunk eltávolodni a jelentől és minden nyomorunkért a párizsi döntést kárhoztatni. Tény, hogy a nemzetet padlóra küldő békediktátum következtében Magyarország elveszítette területeinek több mint a kétharmadát, lakosságának több mint a felét és hogy 3 millió 300 ezer magyar rekedt az anyaországon kívül, meg hogy Trianon az elmúlt 93 évben számtalan gondnak-bajnak az előidézője volt. Tudnunk kell róla, feledni nem szabad, de ettől függetlenül, el kell, hogy múljon a siránkozás időszaka. Akkor is, ha könnyebb panaszzkodni, mint jövőt építeni, a sebeket nyalogatni, mint összeszorított fogakkal menetelni, és könnyebb gyűlölni, mint szeretni. Ha le kívánjuk győzni a trianoni traumát, akkor nincs más választás, mint az építkezés. Az alapozást azonban a saját fejünkben kell elkezdni.

Eddie Jorgan egykori kiváló író autóversenyző mondta egyszer azt, hogy „soha ne nézz vissza, ha nem tudsz nevetni! Soha ne nézz előre, ha nem tudsz álmodni!”

De idézhetjük Reményik Sándor 1934-ben írt *Kelj fel és járj* c. versének utolsó sorait is, amelyben a költő így mutat iránymutatást:

„...többé ne sírj és ne lamentálj,
Vedd bűneid s bánatod nyoszolyáját,
Aztán hajítsd magadtól messzire:
Kelj fel és járj!”

Merész álmok szövögetése, azok megvalósítására való törekvés nélkül tehát nincs sikerélmény és nincs fennmaradás. Sikerélmény nélkül pedig nincs öröm, legfeljebb káröröm. A Vajdaságban 1990-ben nem sokkal az egypártrendszer megszűnése után a történelmi VMDK megfogalmazta az itt élő nemzetrész világos autonómiaigényét. A magyarok nyolcvan százaléka 1993-ban EZÉRT szavazott bizalmat az akkor még egyetlen délvidéki magyar érdekszervezetnek. Ilyen fokú támogatottságról ma csak álmodozhat a magyar érdekvédelem hatalomba beépült része a Vajdaságban. Az azóta is aktuális, máig megvalósulatlan nemzeti autonómiaigényt azonban nem szabad összetéveszteni a manapság sokat emlegetett, kétharmados szerb többségű Vajdaság autonómiájával. Utóbbi elsősorban arra jó, hogy elterelje a figyelmet a részleges nemzeti önrendelkezésre és a garantált kisebbségi parlamenti helyek törvényes szavatolására vonatkozó követelésről. Itt és most jogos a kérdés: ha a magas fokú nemzeti autonómia és a garantált parlamenti helyek intézménye az Ahtisaari-béketerv értelmében jár a Koszovóban kisebbségbe került szerbeknek, akkor ez a jog miért nem illeti meg a vajdasági magyarokat? Erre a kérdésre a délvidéki magyar közösség politikai képviselőinek és a budapesti kormánynak KÖZÖSEN kell megtalálnia a választ és a megoldást. Mert újabban, az aktuális magyarországi kormánytöbbségnek köszönhetően, mint tudjuk MINDEN MAGYAR FELELŐS MINDEN MAGYARÉRT!

A Magyar Országgyűlés 2010-ben a Nemzeti Összetartozás melletti tanúságtételről szóló törvénnyel ezt a napot a Nemzeti Összetartozás Napjává nyilvánította és ugyanabban az évben lehetővé tette a külhonban rekedt nemzettársak számára a magyar állampolgárság könnyített úton történő megszerzését. Ennek az igényét elsőként itt Temerinben fogalmazták meg a VMDP vezetői 1997-ben. A tartalommal kitöltött nemzeti önrendelkezés megvalósulása azonban a Vajdaságban, Koszovótól eltérően a mai napig várolistán van, de ugyanez a helyzet a Kárpát-medence mindegyik országában, ahol a magyarok kisebbségben élnek. Tennivaló tehát van bőven. Sok a munka, kevés a kéz. Mi itt a Duna-Tisza közének a csücskében nem adjuk fel. Tesszük a dolgunkat annak érdekében, hogy június 4-ét ne a trianoni tragédia, hanem a Nemzeti Összetartozás napjaként élhessük meg, az egyetemes magyarság részeként és hogy motiválhasson bennünket egy újabb sikerélmény. Legyen így mindenütt, éljen a nemzet!”

A koszorúzásról és a megemlékezésről a Magyar Televízió is beszámolt.

(4) *Marc Mézard, az ENS Paris igazgatójának látogatása, kettős kötetbemutató (2014. június 14.)*

Az ELTE Eötvös József Collegium 118 éves történetében először a legmagasabb szintű küldöttség érkezett az anyaintézményből, a párizsi École Normale Supérieure-ből a Ménesi út 11-13-ba. Marc Mézard igazgató 2013. június 14-én a nagykövetségi diplomáciai programokat követően Horváth László igazgatóval együtt kereste fel a „magyar École-t”, hogy az együttműködés további erősítésére közvetlen eszmecserét folytassanak. A program zárásaképpen 18.00 órától a Budapesti Francia Intézet kettős kötetbemutatónak adott otthont: az Eötvös Collegium és a Francia Intézet közös gondozásában jelent meg Aurélien Sauvageot *Magyarországi életutam* című műve. A Collegium Sauvageot (Francia) műhelyének köszönhetően a tudományos feldolgozás után, önálló kötetekbe szerkesztve, a francia (*Souvenirs de ma vie hongroise*) és a magyar változatot egyaránt újra kiadták. A bemutatót részt vett Roland Galharague, a Francia Köztársaság nagykövete és François Laquière, a Budapesti Francia Intézet igazgatója is.

(5) *ELTE Kárpát-medencei nyári egyetem, Humántudományi szekció (2013. július 9–13.)*

A részletes program.

ELTE Kárpát-medencei nyári egyetem EGYSÉGBEN A TUDOMÁNY

A Humántudományi szekció programja Szaknyelvek, szakmák nyelve

2013. július 9., kedd (Eötvös Collegium, 1118 Budapest, Ménesi út 11–13., 016-os terem)
Szakmai felelős: Laczkó Krisztina, EC Magyar műhely vezetője

13.30–14.30 Laczkó Krisztina: Szaknyelvi helyesírási kérdések

15.00–16.00 Mártonfi Attila: Nyelvi gyakorlatok a szaknyelvek köréből

*

2013. július 10., szerda

(Eötvös Collegium, 1118 Budapest, Ménesi út 11–13., 018-os terem)

Szakmai felelős: Győri Róbert, EC Mendöl Tibor Földrajz- és Földtudományi műhely vezetője

9.00 – 10.30: Fazekas Péter: Ember és környezet.

11.00 – 12.30 Csuta Virág Regina (ELTE EJC Társadalomtudományi – Földrajz műhely): Informatika – Földrajz – Társadalom, avagy a digitális térképezés lehetőségei a társadalomtudományokban

12:30 – 14:00 – EBÉDSZÜNET

14.00 - 16.00: Lukács Tamás: Látogatás és gyakorlat az ELTE ásványtárban.

*

2013. július 11., csütörtök

(Eötvös Collegium, 1118 Budapest, Ménesi út 11-13, 016-os terem)

Szakmai felelős: Bozsonyi Károly műhelyvezető (EC Társadalomtudományi műhely)

9:00 - 9:55 Krasznai Zoltán, PhD (Kutatási programfelelős, Európai Bizottság, Kutatási és Innovációs Főigazgatóság, Brüsszel, Belgium): Horizont 2020: Bölcsész- és társadalomtudományok az új európai kutatási keret-programban

10:00 – 10:55: Milován Orsolya (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium Nemzetpolitikai Államtitkárság Stratégiai Tervező és Tájékoztatási Főosztályának vezetője): A nemzetpolitika aktuális kérdései

11:00 – 11:55: Horváth Ágoston (ELTE EJC Társadalomtudományi műhely): Társadalompolitika története egy szociológus szemével: a szocialista településpolitika társadalomszerkezeti hatásai

12:00 – 12:55 – EBÉDSZÜNET

13:00 – 13:55: Havrancsik Dániel (ELTE TáTK szociológia PhD): Kultúra, civilizáció, társadalom

14:00 – 14:55 Megadja Gábor (ELTE ÁJK politikatudomány PhD): A törvény uralma és a bíraskodás társadalomfilozófiai szemszögből

15:00- 15:55 Ditzendy Orsolya (ELTE EJC Társadalomtudományi műhely vezető-tanár, BCE Szociológia és Szociálpolitika PhD): Matematikai alapú modellek a társadalomban: a lopás, mint társadalomrendező elv

*

2013. július 12., péntek

(Eötvös Collegium, 1118 Budapest, Ménesi út 11-13, 016-os terem)

Szakmai felelős: Boros Lili, EC Szlavisztika Orosz műhelyének vezetője és

Mészáros Tamás, EC Bollók János Klasszika-filológia műhely vezetője

Intermedialitás és nyelvhasználat

8:15-9:45 Boros Lili: A nevek szemantikája, a hős és a név kapcsolata a művészi szövegben

9:45-11:45 Kocsis Géza: A zene nyelvének ábrázolási lehetőségei 19. századi orosz irodalmi alkotásokban

11:45 – 13:30 – EBÉDSZÜNET

13.30–14.30 Mészáros Tamás: Természettudomány és filológia, szaknyelvi kérdések

15.00–16.00 Juhász Erika: Interdiszciplináris kutatások a klasszika-filológiában

*

2013. július 13., szombat

(Eötvös Collegium, 1118 Budapest, Ménesi út 11–13., , 016-os terem)

Szakmai felelős: Fejérvári Boldizsár, EC Angol–Amerikai műhely vezetőtanára és Faragó-Szabó István, az EC Filozófia műhely vezetője

9.30-11.00 Fejérvári Boldizsár: Fordítás és nyelvi sokszínűség angol szakszövegekben
11.00-12.30 Sántha Ferencné: Nyelvtanítás – nyelvtani szakszavak nélkül?

12:30 – 14:00 - EBÉDSZÜNET

14.00-14.45 Tóth Olivér István: A természet nyelvének keresése – Hegel természet-filozófiája

15.00-15.45 Takó Ferenc: Kína fordítva – Az újkor Kína-képe terminusokban

16.00-16.45 Corsano Dániel és Kapelner Zsolt: Test-lélek vetélkedő

Záróbeszéd:

„Tisztelt Dékán úr! Tisztelt Professzor Urak! Kedves Egyetemisták!

A humántudományi szekció idén a *Szaknyelvek, szakmák nyelve* címet viselte és ennek megfelelően ezekhez a fogalmakhoz kötődve szerveződtek a különféle diszciplínákhoz igazodó előadások. A közös gyűjtőpont mellett sokszínű volt a kínálat, és épp ebben rejlik a szekció gazdájának, az Eötvös József Collegiumnak különlegessége. A tudányszakok közötti párbeszéd az egymás szellemét, gondolatait működésbe hozó, eleinte az adott tudányszaktól távol álló kutatót, tanárt, diákot mehökkentő megközelítések.

Néhány szemináriumcímet emelek csupán ki az egy híján húsz foglalkozásból:

Laczkó Krisztina: Szaknyelvi helyesírási kérdések, Mártonfi Attila: Nyelvi gyakorlatok a szaknyelvek köréből. Fazekas Péter: Ember és környezet. Csuta Virág Regina: Informatika – Földrajz – Társadalom, avagy a digitális térképezés lehetőségei a társadalomtudományokban. Lukács Tamás: Látogatás és gyakorlat az ELTE ásványtárban. Krasznai Zoltán: Horizon 2020: Bölcsész- és társadalomtudományok az új európai kutatási keretprogramban. Milován Orsolya: A nemzetpolitika aktuális kérdései. Horváth Ágoston: Társadalompolitika története egy szociológus szemével: a szocialista településpolitika társadalomszerkezeti hatásai. Havrancsik Dániel: Kultúra, civilizáció, társadalom. Megadja Gábor: A törvény uralma és a bíraskodás társadalomfilozófiai szemszögből. Ditzendy Orsolya: Matematikai alapú modellek a társadalomban: a lopás mint társadalomrendező elv. Boros Lili: A nevek szemantikája, a hős és a név kapcsolata

a művészi szövegben. Kocsis Géza: A zene nyelvének ábrázolási lehetőségei 19. századi orosz irodalmi alkotásokban. Mészáros Tamás: Természettudomány és filológia, szaknyelvi kérdések. Juhász Erika: Interdiszciplináris kutatások a klasszika-filológiában. Fejérvári Boldizsár: Fordítás és nyelvi sokszínűség angol szakszövegekben. Sántha Ferencné: Nyelvtanítás - nyelvtani szakszavak nélkül? Tóth Olivér István: A természet nyelvének keresése - Hegel természetfilozófiája. Takó Ferenc: Kína fordítva - Az újkor Kína-képe terminusokban. Corsano Dániel és Kapelner Zsolt: Test-lélek vetélkedő

Előadóink, a Collegium tanárai és felsőéves tagjai mindannyian örömmel és jólélekkel vállalták előadásukat. Remélem, nemcsak sok új ismerettel gazdagodtak, hanem megérezték őszinte szeretetünket is.

Végezetül pedig engedjék meg, hogy a tekintetes Collegium reám ruházott felelősségével és jogkörével élve az Eötvös József Collegium tiszteletbeli tagjává avassam Önöket. Ennek írásos bizonyágát majdan a Collegium évkönyvében, az ECCE-ben is olvashatják, amelynek első számában elődeik - köztük néhány most is ittlévő veterán nyári egyetemista - nevét megtalálják.

További egyetemi pályafutásukhoz sikereket, életükhöz boldogságot kívánok.

És most egyenként szólítom a résztvevőket, hogy átvegyék oklevelüket és a kreditigazolást, illetve az otthoniak buzdítására intézményenként magukkal vigyenek egy-egy collegiumi évkönyvet.”

Horváth László

ELTE Kárpát-medencei Nyári Egyetem (2013. július 9–13.) Humántudományi szekció – Eötvös József Collegium résztvevői:

1. Baki Beáta	12. Gergely Ildikó- Juliánna	24. Péterfy Tünde
2. Barató Erika	13. Hafják Antónia	25. Piszár Hajnalka
3. Barta Julianna	14. Jaczkovics Brigitta	26. Popovics Jenő
4. Bartha Éva	15. Jula Mátyás Botond	27. Ráczkövy Mónika
5. Beta Agneza	16. Keresztyén Gabriella	28. Sándor Z. Szidónia-Mónika
6. Blénesi Enikő	17. Kopacz Réka	29. Sinka A. Enikő-Szidónia
7. Bódi Tímea	18. Kovács Emese	30. Szaniszló Katalin
8. Daruda Tímea	19. Kovács Judit-Tünde	31. Szökő S. Izabella-Zsuzsanna
9. Dávid Botond	21. Kovalchuk Yulianna	
10. Fábán Beáta	22. Kovalenko Krisztina	
11. Ferenc Alexandra	23. Pápay Boróka-Tímea	

(6) *Franciatanárok nyári egyeteme (2013. július 8-12.) A Budapesti Francia Intézet összességében*

Résumé /

L'Institut français en Hongrie et l'Association Hongroise des Enseignants de Français (AHEF) ont organisé, du 8 au 13 juillet 2013, la seconde édition de l'Université d'été lancée 2012. Cette formation d'une semaine s'est adressée à tous les professeurs de Français Langue Etrangère (FLE) et de Disciplines Non Linguistiques (DNL) qui souhaitent perfectionner leurs connaissances linguistiques et didactiques en suivant des modules et des ateliers animés par des professionnels de la formation.

Texte /

Suite au succès de la première édition, l'Institut français en Hongrie et l'Association Hongroise des Enseignants de Français (AHEF) ont organisé, en partenariat avec l'université Eötvös Loránd (ELTE), le Centre Interuniversitaire d'Etudes Françaises (CIEF), la Fondation franco-hongroise pour la jeunesse (FFHJ) et le Collegium Eötvös József, une université d'été à destination d'une soixantaine d'enseignants de Français langue étrangère (FLE) et de Disciplines non linguistiques (DNL) en Hongrie.

Un programme riche adapté aux demandes des enseignants :

Les évaluations de l'édition 2012 ont permis de proposer aux enseignants un programme adapté à leurs besoins en rapport avec les pratiques et techniques innovantes pour la classe, les nouvelles méthodologies, la conception de ressources et l'évaluation, conformément aux recommandations du Cadre européen commun de référence pour les langues. Les premières évaluations de cette semaine de formation font apparaître une grande satisfaction des professeurs aussi bien pour l'organisation que pour le programme qui a manifestement répondu à leurs attentes. Comme l'an dernier, les 32 crédits dont vont pouvoir bénéficier les participants se justifient par 16 heures de modules, 12 heures d'ateliers et 4 heures de conférence.

Les matinées, 4 formateurs ont animé des modules de formation sur les thématiques suivantes :

- Intégrer la perspective actionnelle dans des classes de débutants par *Céline Mézange, du centre Thélème International*
- Concevoir et évaluer des tâches de compréhension et production orale, niveau A2 à B2 du CECRL - *Nelly Mous du CIEP*
- Intégrer les TICE en classe de langue et concevoir des ressources / travailler en interdisciplinarité avec le Web 2.0 - *Elodie Ressouches de formationsfle.fr*
- De la section bilingue à l'université - *Laurent Gajo de l'école de langue et de civilisation françaises de Genève*

L'après-midi, les stagiaires ont pu travailler en petits groupes lors d'ateliers variés animés par 14 formateurs français et hongrois : initiation et perfectionnement au Tableau Blanc Interactif (TBI), grammaire, analyse réflexive d'une langue inconnue (turc), gastronomie, chanson en classe de FLE, caricature en classe de FLE, art et civilisation, argot, lecture expressive, perfectionnement linguistique, adaptation du texte à l'écran et technique de l'écrit.

Des conférences ont également rassemblé les stagiaires autour de présentations de plateformes et de supports destinés aux enseignants : présentation de *Culturethèque*, du site *T'enseignes-tu le FLE ?*, de l'Agence universitaire de la Francophonie (AUF), ou encore de l'Association hongroise des enseignants de français.

Comme en 2012, l'université d'été a réuni 60 enseignants venus de toute la Hongrie, dont un quart d'enseignants en sections bilingues. Environ la moitié des participants avait déjà pris part à la première édition.

Trois séminaires professionnels

En parallèle du séminaire de cours de l'université d'été à destination des enseignants se sont tenus deux autres séminaires :

Un séminaire européen sur l'enseignement bilingue avec la participation de l'Ambassade d'Espagne, du British Council, de l'Institut Goethe, de l'Institut italien, du lycée Szent László et des autorités éducatives hongroises s'est tenu les 8 et 9 juillet pour les chefs d'établissements et professeurs exerçant dans les sections bilingues francophones, anglophones, germanophones et hispanophones et italophones. Cette rencontre de deux jours s'est déroulée sous la forme de tables rondes, avec pour objectif principal la valorisation des sections bilingues et d'ateliers pour les enseignants de DNL autour des ressources et des pratiques pédagogiques. Plus de 80 personnes ont pris part à ce séminaire, soutenu par l'Institut français de Paris.

Un séminaire co-organisé avec et pour l'AUF dans les locaux de l'Institut français sur la formation des personnels des Centres de réussite universitaire (CRU) du 8 au 13 juillet. Les responsables ont eu la possibilité de se perfectionner à l'utilisation des Tableaux Blancs Interactifs (TBI) et à la conception de cours en ligne sur la plateforme Moodle.

Commentaires

Cette deuxième édition a permis d'impliquer davantage l'association hongroise des professeurs de français et de renforcer les partenariats avec l'université Eötvös Loránd qui a mis à disposition ses locaux et la Fondation franco-hongroise pour la

Jeunesse. Son succès justifie l'organisation d'une troisième édition avec, espérons-le, une implication plus importante du Secrétariat d'Etat à l'éducation hongrois.

(7) *Ungvári Nemzeti Egyetem – levéltári múzeumi gyakorlat (2013. július 29.-augusztus 1.)*

„2013. július 29. és augusztus 1. között a budapesti Eötvös József Collegium segítségével az Ungvári Nemzeti Egyetem magyar nemzetiségű, második évfolyamos történelem szakos hallgatói a nyári levéltári-múzeumi gyakorlat néhány napját a budapesti múzeumok és a Magyar Nemzeti Levéltár megismerésével tölthették. A Collegium vezetőségének köszönhetően 14 diák és 1 kísérőtanár kapott ingyenes elhelyezést a Collegium épületében, ezzel jelentősen könnyítve a budapesti tartózkodás anyagi terheit. Az Ungvári Nemzeti Egyetem diákjai ezúton is hálásan köszönik a Collegium vezetőségének segítségét, mivel a gyakorlat egyéb költségeit kénytelenek saját maguk állni.

Program

2013. július 29.

- 07:27 – indulás Csapról Záhonyba
- 09:03 – indulás Záhonyból Budapestre
- 13:37 – érkezés a Nyugati pályaudvarra
- 14:10 – megérkezés a szálláshelyre. *Eötvös József Collegium*
- 15:30 – 17:30 – séta a Fiumei úti sírkertben
- 18:00 – visszatérés a szálláshelyre

2013. július 30.

- 10:00 – 12:00 Magyar Nemzeti (Országos) Levéltár. Speciális szakmai előadásokkal
- 12:00 – ebédszünet
- 13:00 – 14:30 – Terror Háza
- 15:00 – 16:00 – a Parlament és a Szent Korona megtekintése
- 16:00 – 19:00 – *szabad program*
- 19:00 – visszatérés a szállásra

2013. július 31.

- 9:00 – 10:30 – Hadtörténeti Intézet és Múzeum
- 11:30 – 15:00 – Magyar Nemzeti Múzeum
- 15:00 – 18:00 – *szabad program*
- 19:00 – visszatérés a szállásra

2013. augusztus 1.

- 06:00 – kijelentkezés a kollégiumból
- 07:23 – indulás Kárpátaljára, a Nyugati pályaudvarról
- 11:21 – érkezés Záhonyba
- 11:40 – indulás Csapra
- 11:58 – érkezés Csapra, vámellenőrzés

Névsor

1. Bimba Brigitta
2. Bolyog Renáta
3. Dolinai Zsuzsanna
4. Fábán Miklós
5. Fehér Emese
6. Herceg Anita
7. Kacsibaja Lerry
8. Kis Sándor
9. Megyesi Csaba
10. Menyhárt Gyula
11. Milyó Alexandra
12. Molnár Izabella
13. Molnár Nóra
14. Smajda Anikó

Bihari Csaba
kísérőtanár

(8) *Bartoniék Géza lépcső avatása (2013. szeptember 5.)*

„Dr. Hoffmann Tamás
Polgármester úrnak
Budapest Főváros XI. Kerület Újbuda Önkormányzata
Polgármesteri Hivatal
1113 Budapest, Zsombolyai u. 4.

Tárgy: kérelem a Kollégium lépcső Bartoniék Géza lépcsőre történő átnevezésére

Tisztelt Polgármester úr!

Tisztelettel kérem Polgármester úr és a képviselőtestület szíves támogatását és engedélyét ahhoz, hogy a Kollégium lépcsőt a Kerület, illetve Budapest Főváros Bartoniék Géza lépcsővé nevezze át.

Bartoniék Géza az Eötvös József Collegium első, nagy tekintélyű, nemzetközi hírű igazgatója volt, akinek emlékét sajnos ezidáig sem szobor sem utcanév nem őrzi. Az Eötvös Collegium testületeinek régi törekvése, hogy a nemzeti felsőoktatás legpatinásabb bentlakásos intézménye, a Collegium első igazgatójának emlékét méltóképp megjeleníthessük, őrizzük.

A korábbi képviselőtestülethez elődöm (Takács László) azzal a kéréssel fordult, hogy a Somló lépcsőt nevezzük át az igazgató úr nevére. A képviselőtestület – számomra érthető módon – a kérést nem támogatta. Nyilván nemcsak praktikus (a bejelentett lakók viszonylag nagy száma, okmánykiállítási költségek), hanem eszmei szempontok (a Somló név egyedisége, hagyományos, szőlészettel kapcsolatos név) is szerepet játszottak a Kerület döntésében. Tudomásomra jutott az is, hogy a testület döntést hozott arról, hogy a Kollégium lépcsőt nem kívánja átnevezni Ahn Eak-Tai koreai zeneszerző nevére, akinek a Korea-Magyar Társaság – hosszas tárgyalások után – végül a Városligetben emelt szobrot. Így a korábbi kérelem okafogyottságát megismerve úgy gondolom, alkalom nyílik az indokoltabb átnevezési kérelemre.

Kérelmemet Bartoniék Géza tudós személyiségének méltó tisztelete mellett az alábbiakkal is alátámasztom. A Kollégium lépcsőt (amelyet a régi kollégisták, így Borzsák István akadémikus, néhai kurátorunk, „csuszká”-nak neveztek) 1974-ben nevezték el abból a megfontolásból, hogy az az Eötvös Collegiumhoz vezet. A lépcső eszmei alapon tehát kezdettől fogva a Collegiumhoz kötődik. Mindemellett gyakorlati szempontból is egyszerűbb lenne átnevezése, hiszen – az arra járó szemlélő számára olybá tűnik – talán nincs is bejelentett lakó erre az utcanévre.

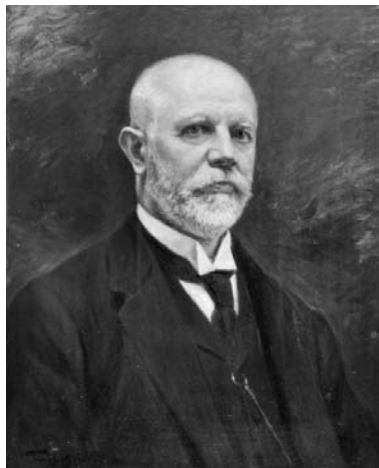
Az átnevezés különösen szép, időszerű gesztus lenne, hiszen 2010/2011-ben ünnepeltük a Collegium épületének százéves fennállását. Az ünnepi év (*Lustrum Saeculare Collegii*) megnyitóján (2010. október 25.) számos nagykövet és nemzetközi híresség mellett köszöntőt mondott Hoffmann Rózsa államtitkár asszony és Dux László helyettes-államtitkár úr. Ezen ünnepségsorozat végső, magasztos eseménye lehetne a Bartoniek Géza lépcső névtáblájának ünnepélyes leleplezése.

Polgármester úr megértését és támogatását köszönöm.

Budapest, 2012. október 3.

Tisztelettel,

Horváth László
igazgató

Bartoniek Géza

„Tisztelt Collegium, tisztelt hallgatóság, kedves Collegisták!

A hely és az alkalom, úgy gondolom, megfelelő arra, hogy az Eötvös József Collegium diákságának nevében, Bartoniek Géza Igazgató Úr méltatása mellett a lépcső átnevezésének hatásáról, a diákság ehhez való viszonyáról és a mai Collegiumról is szóljak néhány szót.

Azt hiszem, a collegisták nevében mondhatom, hogy a mai ünnepélyes leleplezésnek szimbolikus jelentése, jelentősége van számunkra. Ez a jelképesség több elemből áll össze.

Egyrészt Bartoniek Géza pedagógusként a tudóstanárképzés magas színvonalú képviselője és támogatója, így emlékeztet minket arra, hogy milyen céllal alapult a Collegium, és megerősít minket a tanárképzés Collegiumon belüli helyének fontosságában, rendíthetetlen voltában. A hagyomány folytonosságát és nem-kiüresedett jellegét pedig jelenleg is fennálló, a tanárképzést támogató műhelyünk, illetve tanárnak készülő collegistáink magas száma és az állandóan változó képzésben is elkötelezett hozzáállása mutatja.

A szimbolikusság második alkotóeleme Bartoniek Igazgató Úr szakmájából fakad, hiszen ő, mint fizikus, természettudós volt jelen a Collegium bölcsész-tengerében. Így tekinthetjük a - collega kifejezéssel élve - filosz-dögész közösség megalapítójának, egyik első képviselőjének is. Ez a finom egyensúly, a természettudósok, informatikusok, pedagógusok, bölcsészek és társadalomtudósok egymás mellett élése, egymásra hatása a mai Collegium egyik specifikuma, ami azzá teszi Collegiumot, ami.

A harmadik, és talán legfontosabb dolog, ami eszébe juthat minden collegistának a Bartoniek Géza lépcső avatása kapcsán, a hagyomány. Az, hogy a Collegium régi, Csillag utcai épületében székelő első igazgatójának nevét viseli a mai, Ménesi úti épülettől néhány méterre lévő lépcső, az egyfajta folytonosságot teremt a múltbeli és a mai Collegium között. Ez az átélés elmélyíti a hagyományokat, segíti azok átadását és közösségteremtő funkciója is van: az együvé tartozás érzését erősíti a jelenlegi és a régi collegisták között.

Ezen ünnepélyes alkalomból tehát kívánom, hogy a Bartoniek Géza lépcsőn járva minden valaha volt és leendő collega hasonlóan érezzen!”

Róth Judit
Elnök
EC Diákbizottság

XI. kerület, Gellérthegy **Bartoniek Géza lépcső**

A Bartoniek Géza lépcső felavatását követően Dr. Hoffmann Tamás Polgármester úr biztosította a Collegium vezetését arról, hogy a Kerület számára fontos kulturális örökséget tevékenyen kívánja megőrizni. A támogatás kézzel fogható eredménye, hogy az Eötvös Collegiumban 2014-re tervezett állandó kiállítás elkészítésére a Kerület 800 000 Ft támogatást folyósít.

ÚJBUDA
 BUDAPEST FŐVÁROS XI. KERÜLET
 ÚJBUDA ÖNKORMÁNYZATA
 POLGÁRMESTER

Iktatószám.: I-1124-5/2013.
 Tárgy: Támogatás értesítő

Ügyintéző: Gódor Ildikó
 Telefon: 3723-469

Eötvös Collegiumért Alapítvány
Dr. Horváth László
 igazgató úr
 részére

1118 Budapest,
 Ménesi út 11-13.

Tisztelt Igazgató Úr!

Ezúton értesítem, hogy az **Eötvös Collegiumért Alapítvány** részére a collegiumtörténeti kiállítás tárlóinak készítéséhez és beszerzéséhez **Br. 800.000,- Ft** támogatást biztosítok, melynek átutalásáról jelen levelemmel egy időben intézkedem. Kérem, hogy az államháztartáson kívüli források (támogatások) átadásának, átvételének rendjéről szóló 35/2013. (VII. 19.) számú önkormányzati rendelet, valamint a megkötött támogatási szerződés szerint elszámolni szíveskedjék a Programkoordinációs Csoporton keresztül a Pénzügyi és Költségvetési Bizottság felé legkésőbb **2014. június 15-ig**.

Budapest, 2013. november 27.

Üdvözléttel:

Dr. Hoffmann Tamás

1113 Budapest, Zombolyai u. 5. • Telefon: 372-4638 • Fax: 372-4601 • e-mail: polgarmester@ujbuda.hu • www.ujbuda.hu

(9) Eötvös József MNB emlékérem kibocsátása (2013. szeptember 11.)

A Magyar Nemzeti Bank Kommunikációs és Protokoll Főosztályának hivatalos közleménye.

„Budapest, 2013. szeptember 11. – Eötvös József államférfi és író születésének 200. évfordulója alkalmából a Magyar Nemzeti Bank 3000 forintos címletű ezüst emlékérmét bocsát ki szeptember 11-én.

Az emlékérmét Kertész Géza ötvös iparművész tervezte. Az emlékérmé előlapján fent, középen, egymás alatti vízszintes sorokban a „MAGYARORSZÁG” felirat, a „3000” értékjelzés valamint a „FORINT” felirat olvasható. A bal oldali mezőben egy csukott könyv ábrázolása látható, amelyen az „EÖTVÖS JÓZSEF MUNKÁI” felirat olvasható. Az emlékérmé alsó szélén, jobb oldalon, két sorban a „2013” verési évszám és a „BP” verdejel olvasható.

Az emlékérmé hátlapján, a bal oldali mezőben Eötvös József mellképének ábrázolása látható. A mellképtől jobbra, az emlékérmé szélén, köriratban az „EÖTVÖS JÓZSEF” és az „1813-1871” felirat olvasható, egymástól pontszerű körmotívummal elválasztva. A mellkép háttérében Eötvös József kézírásának és aláírásának ábrázolása látható. A mellképtől balra, az emlékérmé szélén Kertész Géza tervezőművész mesterjegye látható.

Az emlékérmé 925 ezrelék finomságú ezüsből készült, súlya 12,5 gramm, átmérője 30 mm, széle recézett.

Az emlékérméből 5000 darab készíthető, amelyből 3000 darab különleges – ún. proof – technológiával verhető.

Az Eötvös József emlékérmé megvásárolható a Magyar Pénzverő érmeboltjában (Magyar Nemzeti Bank Látogatóközpont, V. ker. Budapest, Szabadság tér 8-9.), illetve a honlapján üzemeltetett webáruházban (www.penzvero.hu), ahol számos, korábban megjelent arany, ezüst és színesfém emlékérmé is kapható, valamint az emlékérmé ünnepélyes kibocsátásának helyszínén (Eötvös József Collegium, 1118, Budapest, Ménesi út 11-13.).”

Eötvös József születésének 200. évfordulója 200th Anniversary of Birth of József Eötvös Ezüst emlékpénzérme Silver collector coin	
Az érme technikai adatai/ Technical data of the coin	
Névérték/Denomination	3000 Ft/HUF
Minőség/Quality	BU & Proof
Finomság/Fineness	Ag .925
Összsúly/Gross weight	12,5 g
Átmérő/Diameter	30 mm
Verhető/Issue limit	2000 db/pcs BU 3000 db/pcs Proof
Tervező/Designer	KERTÉSZ Géza
Kibocsátás dátuma/Date of issue	2013. szeptember/ September 2013
 Elnök/Governor	

(10) ELTE – EC Innovációs Klub (2013. október 15.)

Az Eötvös Collegium az ELTE Pályázati és Innovációs Központjával összefogva kísérletet tett az Innovációs Klub létrehozására. A Klub 2013 őszén rendezvényt szervezett, ahol

Csóti Gábor (Business Lab): *Tehetség, innováció, üzlet* című előadását közel húsz collegista hallgatta meg és beszélgetett az ott felvetett kérdésekről:

- Mi a tehetség, ki a tehetséges? Neked mi a személyes versenyelőnyöd?
- Miért olyan fontos az innováció? Te milyen újdonságokon töröd a fejed?
- Mi van az ötleten túl? Hogyan lesz egy egyszerű gondolatból valódi üzleti érték?
- Milyen lehetőséget kínál számodra az egyetemi Business Lab Műhely?

(11) *Byzanz und das Abendland II nemzetközi konferencia (2013. november 25–28.)*

Byzanz und das Abendland / Byzance et l'Occident II. : Studia Byzantino-Occidentalia, Gallica – Italica – Germanica – Graeca (Eötvös József Collegium, 2013. november 25–29.)

A beszámolót a konferencia négy nagy egysége szerint, az illetékes szervezők tollából, azonos szerkezetű fejezetekre bontva állítottuk össze.

1) *Gallica – Tradition, transmission, traduction**Előzmények*

2010 óta szoros tudományos együttműködés alakult ki az ELTE Eötvös József Collegium és számos nyugat európai, elsősorban francia, egyetem között (Université Paris III – Sorbonne Nouvelle, Université Rennes 2, ENS rue d'Ulm, Université de Lausanne etc.). 2010-ben szerveztünk először középkoros konferenciát az ELTE és az említett intézmények közreműködésével, amelyen további francia, svájci és olasz egyetemek kutatói is részt vettek (2010. június 4–5, *Littérature et folklore dans le récit médiéval* [Irodalom és folklór a középkori elbeszélésben], Nemzetközi konferencia, Budapest). A rendezvényen megalakult az Udvari Irodalom Nemzetközi Társaság (International Courtly Literature Society [ICLS]) magyar tagozata. A magyar tagozat székhelye az Eötvös József Collegium lett. 2011-ben az Udvari Irodalom Nemzetközi Társaság magyar tagozata újabb interdiszciplináris konferenciát szervezett (2011. június 3–4, *Dialogue des cultures courtoises* [Udvari kultúrák közötti párbeszéd], Nemzetközi konferencia, Budapest), amelynek fontos célkitűzése volt, hogy párbeszéd lehetőségét nyújtsa a különböző nyelvterületekhez kötődő középkori irodalommal foglalkozó kutatóknak, így a francia mellett spanyol, portugál, olasz, német, angol, magyar, sőt bizánci középkori kultúrával foglalkozó kutatók is közreműködtek a programban. A 2012-es *Byzance et l'Occident : Rencontre de l'Est et de l'Ouest* című konferencia a megkezdett sorozatot folytatta, amelyen a tematikát kiszélesítve a nyugati középkori irodalommal foglalkozó kutatók a bizantinológus kollégákkal együtt vehettek részt. Az első rendezvény előadásaiból készült tanulmánykötet 2011-ben (*Littérature et folklore dans le récit médiéval*, éd. E. EGEDI-KOVÁCS, Collège Eötvös József ELTE, Budapest, 2011), a második 2012-ben (*Dialogue des cultures courtoises*, sous la direction d'E. EGEDI-KOVÁCS, Collège Eötvös József ELTE, Budapest, 2012), a harmadik kötet 2013-ban jelent meg (*Byzance et l'Occident : Rencontre de l'Est et de l'Ouest*, sous la direction d'E. EGEDI-KOVÁCS, Collège Eötvös József ELTE, Budapest, 2013). Mindhárom kötetet a Francia Intézetben mutattuk be. A tavalyi konferenciához hasonlóan, a francia szekciók idén is a Bizánc és Nyugat közötti kulturális és irodalmi hatásokat vizsgálták. Az ülésszakok idei tematikája (*Tradition, transmission, traduction*) lehetőséget nyújtott ugyanakkor a témában való komolyabb elmélyülésre, a lehetséges „közvetítőeszközök” közelebbi vizsgálata által. Az irodalmi hagyományok

és motívumok átöröklődésén, a korabeli fordítások/fordítók kérdéskörén túl konkrét kéziratokról is szó esett, amelyek Kelet és Nyugat találkozásának „kézzelfogható” megvalósulását mutatják.

Résztevők

A rendezvénysorozat legtöbb résztvevője a francia középkori irodalom kutatója volt, de az Udvari Irodalom Nemzetközi Társaság interdiszciplináris jellegének megfelelően történész, színháztörténeti, valamint középkori angol, német, spanyol, és magyar irodalommal foglalkozó kutatók is előadtak:

1. Florence Tanniou (Université Paris X); 2. Palágyi Tivadar (ELTE); 3. Kiss Sándor (Debreceni Egyetem); 4. Zuzana Černáková (Comenius University in Bratislava); 5. Alexandra Ilina (University of Bucharest, Université Paris III – Sorbonne Nouvelle); 6. Slíz Mariann (ELTE); 7. Képes Júlia (Nemzeti Tankönyvkiadó); 8. Rajnavölgyi Géza; 9. Bánki Éva (Károli Gáspár Református Egyetem – ELTE); 10. Stefana Pop-Curseu (University Babes-Bolyai Cluj); 11. Egedi-Kovács Emese (EC); 12. Slíz Mariann (ELTE); 13. Vladimir Agrigoroaei (Université de Poitiers); 14. Vargyas Brigitta (EC); 15. Emma Goodwin (University of Oxford); 16. Arató Anna (Debreceni Egyetem); 17. Seláf Levente (ELTE); 18. Majorossy Imre (Pázmány Péter Katolikus Egyetem); 19. Szentgyörgyi Rudolf (ELTE).

Tudományos eszmecsere, előadások

A konferenciát november 25-én hétfőn, ünnepélyes keretek között, S.E. Roland Galharague, Franciaország nagykövete, Dimitris Yannakakis, Görögország nagykövete, Horváth László, az EC igazgatója, valamint Egedi-Kovács Emese, az EC tudományos munkatársa nyitotta meg. Ezt követően tudományos előadások hangzottak el különféle témákban. Az előadók az irodalmi hagyományok és motívumok átöröklődésén, a korabeli fordítások/fordítók kérdéskörén túl a Bizánc és Nyugat közötti lehetséges „közvetítőeszközöket” vizsgálták (Florence Tanniou: *Troie, miroir de Constantinople dans quelques Romans de Troie médiévaux (XIIe-XIVe siècles)*; Palágyi Tivadar: *Héraclius et Eracle : l'image de Byzance dans la chronique latine de Guillaume de Tyr et dans son adaptation en ancien français*; Kiss Sándor: *Deux perceptions du temps : chronique latine et roman courtois*; Zuzana Černáková: *Image of Byzantium in the 12th Century French Fiction: a Historical Perspective*; Alexandra Ilina: *Se moquer d'Aristote au Moyen Âge*; Slíz Mariann: *Byzantine Effects on the Name-Giving Practices of the Hungarian Árpád Dynasty*; Képes Júlia: *Medieval English Vernacular Poetry in Hungary*; Rajnavölgyi Géza: *Réflexions sur le monde poétique de Guillaume d'Aquitaine (Guilhem de Peitieu)*; Bánki Éva: *Tradition und Innovation – Der Natureingang im Mittelalter*; Stefana Pop-Curseu: *L'offre du spectacle dans le monde byzantin et le chemin de l'Occident*; Egedi-Kovács Emese: *Le codex Ivron 463 : approches paléographique et philologique*; Vladimir Agrigoroaei: *Le Barlaam du Mont Athos : le contexte historique de la seule traduction française médiévale faite à partir du grec ancien*; Vargyas Brigitta: *Le Melyador, dernier roman arthurien en vers – tradition*

ou trahison d'un modèle ?; Emma Goodwin: Les occidentaux en Orient – échange culturel ou conflictuel ? Perspectives sur la *Chanson d'Antioche* et la *Canso d'Antiocha*; Arató Anna: Philippe de Rémi et le genre épique dans la tradition littéraire balkanique; Seláf Levente: Byzance et le Moyen Orient dans les suites du *Roman des sept sages*; Majorossy Imre Gábor: Dû bist diu liebe vrouwe mîn! Grenzenlose Liebe und schwere Entscheidung in *Aucasin et Nicolette* und der vierten Fassung der *Heidin*; Szentgyörgyi Rudolf: The *auctor monasterii* of the Byzantine monastery of Veszprém Valley).

A rendezvény részeként november 25-én a Budapesti Francia Intézetben mutatta be az Udvari Irodalom Nemzetközi Társaság magyar tagozata a *Byzance et l'Occident : Rencontre de l'Est et de l'Ouest* című tanulmánykötetét (szerk.: Egedi-Kovács Emese), amely az Eötvös József Collegium kiadásában jelent meg, és amely egyszersmind a társaság harmadik kiadványa. A kötetbemutatón közreműködött Korompay Klára, Hervé Ferrage, a Budapesti Francia Intézet igazgatója, Horváth László és Egedi-Kovács Emese.

(A kötet elektronikus változata megtalálható a Collegium honlapján: <http://honlap.eotvos.elte.hu/byzance>).

Eredmények

A nemzetközileg elismert kutatók a magyarországi szakmai munkát tapasztalataink alapján nagyra becsülik. A *Byzance et l'Occident* konferencia sorozat harmadik rendezvényére komoly szaktekintélyek fogadták el meghívásunkat (többek között Michel Zink, Collège de France, Michelle Szkilnik, Université Paris III – Sorbonne Nouvelle, Christine Ferlampin-Acher, Université de Rennes 2). A magyarországi bizánci és francia középkori kutatások erősödésének, a nemzetközi figyelemnek olyan áldásos következményei is lehetnek, hogy a magyarországi francia kultúrképviseltek hatékonyabban tudják támogatni a legfiatalabb kutatógenerációt is. Az Eötvös József Collegium, a korábbi együttműködéseknek köszönhetően, az idei évben közös MA képzésről (bizantinológia szakirány) szóló egyezményt kötött a párizsi EHESS-sel. Hasonló keretegyezmény van előkészületben, amely a Rennes 2 egyetem középkori kutatócsoportja (CELLAM, <http://www.cellam.fr/>) és az Eötvös József Collegiumban működő bizánci kutatócsoport közötti együttműködést hivatott szorosabbra fűzni.

A konferencia előadásainak írott változata a tervek szerint a jövő év folyamán tanulmánykötetben jelenik meg.

Egedi-Kovács Emese

2) Germanica - Quelle und Deutung I

Előzmények

Az utóbbi öt év collegiumi germanisztikai szakmai tevékenységének egyik komoly eredményeként tartjuk számon az Osztrák Tudományos Akadémia Középkori Kézirat- és Könyvosztályával (Österreichische Akademie der Wissenschaften, Abteilung Schrift- und Buchwesen des Instituts für Mittelalterforschung) fokozatosan kiépített együttműködést, melynek első komolyabb mérföldköveként a *Byzanz und das Abendland*-konferenciasorozat keretében az idén először önálló, egész napos kollokvium formájában medievisztikai paleográfiai szakmai eszmecsere is sor kerülhetett a Collegiumban.

A Germanisztika műhely középkori és koraújkori paleográfiai kutatási tevékenységének mentora osztrák részről Christine Glaßner (2013-tól már a Kézirat- és Könyvosztály osztályvezetője), aki az elmúlt öt éves időszakban szinte évente a Collegium vendége volt, és kurzusok és projektszemináriumok keretében vezette be a hallgatókat a kézirat kutatás rejtelmeibe, ill. támogatott és támogat bennünket aktuális kutatási projektünkben is. A Germanisztika műhely Glaßner tanárnő javaslatára jelenleg a francia Johannes Gerson XIV. századi, latin nyelvű *Opusculum tripartitum* címen ismert műve német nyelvű fordításának (ill. fordításainak) kilenc fennmaradt, a XV. századra datálható kéziratvariánsát dolgozza fel, ill. tervezi megjelentetni kritikai kiadás formájában. A műhelymunka az őszi félévtől rendszeres projektszemináriumi keretben zajlik; a kutatás jelen szakaszában a szövegek transkripciójával, nyelvi értelmezésével és mai német nyelvre való fordításával, valamint a latin eredeti szöveghelyeivel való összevetéssel foglalkozunk, de kitekintésszerűen már az egyes kéziratok párhuzamos szöveghelyeinek összehasonlítására is sor kerül.

További kutatási tevékenységünkre és az Osztrák Akadémia Kéziratosztályával folytatott együttműködésre nézve igen ígéretes az az Ausztriában jórészt egyházi levéltárakban és egyéb gyűjteményekben található, hatalmas mennyiségben feldolgozásra váró, közép- és koraújkori német nyelvű kéziratanyag, melynek kutatása a hazai germanista képzésben részt vevő hallgatók szakmai fejlődését és kibontakozását is jelentős mértékben elősegítheti (a már katalógusba vett német nyelvű középkori kéziratokról – így a magyarországi „leletanyagról” is – a www.handschriftencensus.de weboldal ad tájékoztatást).

Résztvevők

A *Quelle und Deutung* (Forrás és értelmezés) című szakmai rendezvényen kilenc hazai és külföldi kutató vállalt szereplést. Christine Glaßner osztályvezető asszony idén négy fiatal, egymást kiegészítő szakterületeken kutató munkatársával együtt látogatott el a Mènesi útra. A feldolgozatlan kéziratok katalogizálására szakosodott kutatócsoport tagjaiként a filigranológus Maria Stieglecker, a művészettörténész Maria Theisen, valamint Astrid Breith és Nikolaus Czifra filológusok számoltak be munkájuk legújabb,

ill. legértékesebb eredményeiről. Magyar részről Nobilisé Lauf Judit (MTA/OSzK, Fragmenta Codicum Műhely), valamint Berzeviczy Klára (PPKE, Német Nyelv és Irodalom Tanszék) vettek még részt. Különös megtiszteltetés volt és nagy örömünkre szolgált, hogy vállalta a szereplést Vizkelety András középkorász professzor úr is (akinek collegiumi kötődése sem újkeletű: évekig az MTA/OSzK közös, a Collegiumban működő Fragmenta Codicum-kutatócsoportjának munkáját irányította, de a mai napig a műhely aktív tagja). Ígéretes fiatal kutatóként üdvözölhattuk körünkben végül a müncheni egyetemen nemrég doktori címet szerzett Sztulik-Kniesl Balázst is (München/Budapest).

Tudományos eszmecserék, előadások

A konferenciát november 28-án, szerdán Susanne Bachfischer, az Österreichisches Kulturforum Budapest igazgatónője nyitotta meg; köszöntőt mondott Horváth László, a Collegium igazgatója és Sára Balázs, az EC Germanisztika műhelyének vezetője. A három ülészak elnöki tisztét Astrid Breith, Christine Glaßner és Vizkelety András látták el.

A több paleográfiai (rész-, ill. segéd-)szakterület, valamint a különböző szakmai „generációk” képviselőjeként megjelent előadóknak köszönhetően a szakmai program is igen színes, változatos képet mutatott. Christine Glaßner *Die St. Pauler Reimbibel (A St. Paul-i „Verses biblia”)* címmel – újabban fellelt kéziratrövidkeket is tekintetbe véve – tartott referátumot a csupán töredékekben fennmaradt bibliai témájú költeményről, melyben Rudolf von Ems világrónikájának nagyobb részei is fellelhetők. Vizkelety András előadásának címe *Text oder Bild? – Prioritätsfrage einer Quelle (Szöveg vagy kép? – Egy forrás prioritásának kérdéséhez)*, melyben az előadó egy XV. századi, a Széchenyi Könyvtárban őrzött millstatti mariológiai traktátus tartalmazta (kép nélküli) képleírás szövegkiadása kapcsán felmerült újabb szempontokat mérlegelt. Az első ülészak lezárásaként Maria Stieglecker (*Verborgene Zeichen – Handschriftenkunde und Wasserzeichenanalyse / Rejtett jelek – Kézirat kutatás és vízjelelemzés*) c. előadása hangzott el a filigranológia újabb technikáiról, módszereiről és eredményeiről.

A második ülészak első előadása Berzeviczy Klára *Fragen des Zeremoniells während einer Gesandtschaftsreise – Einige Beispiele aus dem Reisebericht des Hans Ludwig Freiherrn von Kuefstein (Egy küldöttségi út és az udvari protokoll kérdéseinek néhány példája H.L. Freiherr von Kuefstein útibeszámolója alapján)* című, magyar történelmi vonatkozásokat sem nélkülöző referátuma volt. Nikolaus Czifra *Deutschsprachige Handschriften und Fragmente aus kleineren Sammlungen in Salzburg (Kisebbsalzburgi gyűjteményekből származó német nyelvű kéziratok)* címmel egy, az utóbbi három évben zajlott katalogizálási projekt néhány érdekesebb eredményét vázolta. Lauf Judit előadásának címe *Zur liturgischen Praxis Wiens und des Schottenstifts im 15. Jahrhundert im Spiegel der Ödenburger Kodexfragmente (Bécs és a Schottenstift XV. századi liturgikus gyakorlata a soproni kódextöredékek tükrében)* volt, többek közt azt a soproni levéltári

dokumentumok kötésére használt kódextörédek tartalmazta missale-sorozatot tárgyalta, melyek alapján rekonstruálhatóvá vált az ún. „passaui rítus” egy önálló, bécsi változata is.

A harmadik ülészakot Maria Theisen *Das personalisierte Buch: über die visuelle Aufbereitung eines Klassikers für König Wenzel IV. von Böhmen* (A „nevesített” könyv: egy klasszikus mű IV. Vencel cseh király számára készült „látványterve”) c. referátuma nyitotta, melyben az előadó – művészettörténeti szempontból – a Willehalm-trilógia Bécsi Nemzeti Könyvtárban őrzött, a XIV. század végén illuminált kódexét vetette össze egyéb Willehalm-kéziratokkal és vont le a készítőik ill. a készítettő uralkodó saját korára, ön- és világképére vonatkozó következtetéseket. Sztulik-Kniesl Balázs egy a pannonhalmi apátsági könyvtárban őrzött, a kézirat kutatásban egyedülállónak számító, kizárólag allegorikus állatfigurákkal illusztrált, a passiót tematizáló miniatűr kódexről folytatott vizsgálatai legfontosabb eredményeiről számolt be *Geistreiche Fantasie und/oder fromme Kompilation: Eine unikale Handschrift aus dem 17. Jahrhundert in der Stiftsbibliothek zu Pannonhalm* (Ötletesség, fantázia és/vagy jámbor kompiláció: egy unikumnak számító XVII. századi pannonhalmi kézirat) c. előadásában. A konferenciát végül Astrid Breith *Die Thekla-Legende im Legendar L 69 aus dem Zisterzienserinnenkloster Lichtenthal und ihre Bearbeitung durch die Schreibmeisterin Schwester Regula* (A lichtenthali cisztercita kolostor L 69-es legendáriumában található Thekla-legenda és annak Regula nővértől származó feldolgozása) c. előadása zárta, melyben egy XV. századi kézirat kapcsán próbálja rekonstruálni a század keresztény reformmozgalmainak az „épületes” céllal készített, sok esetben az „írómesterek” által kommentált szövegfeldolgozások folyamatára gyakorolt hatását.

Eredmények

Bár a most első ízben megrendezett konferencia eredményei nyilván hosszabb távon lesznek egyértelműen érzékelhetők, a kollokvium közvetlen „hasznát” mind az aktív résztvevők, mind pedig az érdeklődő hallgatóság érzékelhette. Kompetens, tapasztalt előadók több szomszédos tudományterületet lefedő előadásai hangzottak el, az egyenként három referátumból álló üléseket élénk és termékeny szakmai eszmecsere követte.

A konferencia meggyőződésünk szerint messzemenően megalapozta egy reményeink szerint immár kollokviumok formájában is éves rendszerességgel megszervezhető, középkori paleográfiai súlypontú fórum létrehozásának tervét, mely adott esetben – tekintve a szakterületen tevékeny hazai kutatók viszonylag alacsony számát – a jövőben akár a korai, főképpen XVI–XVII. századi nyomtatványok kutatásának területére is kiterjeszthető volna (ld. pl. Balogh F. Andrásnak a Collegium kiadásában legutóbb megjelent *Ungarnbilder im 17. Jahrhundert* című, XVII. századi szövegek kommentált szövegkiadását tartamazó kötetét).

A konferencia előadásaiból terveink szerint azonos címmel kötet készül, melyet a Collegium Germanisztika műhelye 2014 novemberére, a *Byzanz und das Abendland*

III rendezvényeinek keretében megrendezendő *Quelle und Deutung II*-re kíván megjelentetni.

A germanisztikai paleográfiai konferenciát az Osztrák Kulturforum Budapest is támogatja. A rendezvényről készült német nyelvű beszámolót és az előadások német nyelvű absztraktjait is tartalmazó programot alább közöljük.

Sára Balázs

3) *Italica*

Előzmények

A *Fonti ed interpretazioni* olasz középkori stúdiumokat bemutató szekció előzménye az Eötvös Collegium Olasz műhelyének immár 5 éves működése, amelynek során számos kiváló kutató látogatott el intézményünkbe meghívott előadóként, órátartóként. Hasonlóan fontos szerepet játszottak külkapcsolataink a bolognai egyetem jeles oktatójával, Chiara Faraggianával, aki több éve kapcsolatban áll a Collegiummal, és a bolognai cserekapcsolatunk létrehozását is szorgalmazta. Hála e kettős kapcsolati rendszernek, nemcsak az Eötvös Loránd Tudományegyetem és a Pázmány Péter Katolikus Egyetem oktatói, hanem a Collegio Superiore di Bologna kutatói is részt vehettek az első *Italica* szekció előadóiként.

A Budapesti Olasz Kultúrintézzettel való kapcsolat is az olasz ülősszakban teljesedett ki: a kultúrintézet nem csupán támogatta az előadók hazánkba érkezését, Gina Giannotti Igazgatónő örömmel vállalta felkérésünket az esemény megnyitására is, valamint a Bródy Sándor utcai Régi Képviselőházban tartott könyvbemutató után fogadást adott.

Résztvevők

A *Fonti ed interpretazioni* (Források és értelmezések) című szakmai rendezvényen hét magyar és külföldi előadó vett részt. Chiara Faraggianát idén elkísérte Rezo Tosi, az Università di Bologna nemzetközi hírű klasszika-filológusa, aki nem csupán az olasz napon adott elő, hanem a hallgatónak is örömmel tartott bevezetést három alkalommal a görög lexikográfiába, emellett részt vett a szerdán kezdődő *Graeca* ülősszakon is. Magyar részről Giampaolo Salvi (ELTE-BTK), Michele Sità (PPKE-BTK) és Falvay Dávid (ELTE-BTK) mellett két tehetséges fiatal kutató is bemutatkozott: Huszthy Alma nyelvész, az ELTE-BTK adjunktusa valamint Kuffart Hajnalka másodéves doktoranduszhallgató a Pázmány Péter Katolikus Egyetemről.

Tudományos eszmecserek, előadások

A konferencia olasz szekcióját november 26-án Gina Giannotti, a Budapesti Olasz Kultúrintézet Igazgatója nyitotta meg, és köszöntőt mondott Horváth László, az Eötvös Collegium igazgatója. A hét előadást magában foglaló két ülősszak moderátori szerepét

Szörényi László (MTA-IT) és Giampaolo Salvi (ELTE-BTK) látták el.

A szakmai program a nyelvészeti, filológiai és filozófiai témájú előadásoknak köszönhetően színes és változatos élményt nyújtott a hallgatóságnak. Az első szekció nyitóelőadásaként Chiara Faraggiana a XVI. században ismert írnok, Valeriano Albini da Forlì szerteágazó kulturális tevékenységét mutatta be *Fra letteratura e calligrafia: il ruolo di Valeriano Albini da Forlì nella storia della cultura del Cinquecento* címmel. Giampaolo Salvi nyelvtörténeti érdekességet felsorakoztató előadásának címe *Filologia e linguistica: dall'officina della 'Grammatica dell'italiano antico'*, amely a 2010-ben, Bolognában kiadott kétkötetes műből ízelítéként kiemelt példák segítségével illusztrálta az ólasz nyelv különlegességeit, hibáit, valamint azt, hogy milyen szoros az együttműködés a nyelvészeti kutatások és a filológiai vizsgálódások között ezen a területen (is). Renzo Tosi a hallgatóknak tartott háromrészes lexikográfiai szakszeminárium után *Radici classiche della moderna tradizione proverbiale europea* című előadásában arra mutatott rá, milyen régről, egészen az ókortól eredeztethetők a napjainkban használt közmondások, és hogy az idők viharában és a kultúrák sodrásában milyen változásokkal kerültek be a szólások és közmondások a kortárs szóhasználatba, ismeretekbe. A régi és mai kor hagyományának kapcsolódási pontjait emelte ki Michele Sità előadása is *Attorno ai concetti di essenza ed esistenza: tra filosofia medievale ed esistenzialismo* címmel, melyben az egzisztencializmus főbb szervező gondolatainak középkori eredetét, jelenlétét, időbeni változását vizsgálta. A Giampaolo Salvi által elnökölt második ülészakon elsőként Huszthy Alma előadását hallgathattuk meg *Testo e contesto: un testimone peculiare dei Vangeli italiani del Medioevo* címmel, amelyben egy umbriai evangéliumi kézirat különlegességeit emelte ki a kutató, mind a keletkezés, mind a nyelvhasználati érdekességek okaira magyarázatot keresve. Falvay Dávid is filológiai témát boncolgatott: az *Edizione di testi devozionali volgari: problemi metodologici* című előadásában a *Meditationes Vitae Christi* mű filológiai vizsgálati problémáin keresztül világított rá a középkori vulgáris nyelveken írott vallási témájú kéziratok nehézségeire, a kutatási eredmények és a kritikai kiadások problémáira. Az olasz ülészak záróelőadásaként Kuffart Hajnalka *I libri contabili di Ippolito I d'Este, cardinale di Esztergom* című, a Hungarica-kutatás szempontjából is fontos elemzésében rövid történelmi áttekintés után Estei Hippolit, esztergomi érsek számadáskönyveinek különlegességeit ismertette, utalt a korabeli könyvelési gyakorlatra. Helységnévtáblázattal, személynév-gyűjteménnyel mutatta be kutatásának hátterét, amelyet doktori tanulmányaiban folytat tovább.

Eredmények

Az idén először megrendezett olasz ülészak eredménye kétségtelenül az, hogy több tudományterület és intézmény képviselői mutathatták be egymásnak és az italianista hallgatóságnak a számos területen egymáshoz kapcsolódó kutatásaikat. A résztvevők az ülészakok végén élénk, barátságos szakmai eszmecserébe bonyolódtak, amely új gondolatokat, vizsgálati kérdéseket vetett fel. A konferencia kezdeményezés volt a jövőben kialakítható, rendszeres, a keleti és itáliai középkori kultúra kölcsönhatását

vizsgáló kulturális rendezvényekre. Az elhangzott előadásokat terveink szerint önálló kiadányban jelentetjük meg és a kötetet a *Fonti ed Interpretazioni II* szakmai napon a *Byzanz und das Abendland III* konferencián keretében, az idei olasz szekció lezárásaként Armando Nuzzo, Szovák Kornél és Giampaolo Salvi közreműködésével bemutatott *Esercizi di filologia* kötethez hasonló formában mutatjuk be. A rendezvényt a Budapesti Olasz Kultúrintézet támogatta, programukban megjelent a teljes konferencia időpontja, színhelye, témája.

Ludmann Ágnes

4) Graeca – Philologie und Archäologie

Előzmények

Az Eötvös József Collegium Bollók János Klasszika-filológia műhelyéhez kötődő nemzetközi pályázat (*Klasszikus ókor, Bizánc és humanizmus. Kritikai forráskiadás magyarázatokkal*. OTKA NN 104456) vállalkozásaként 2013-ban indult nemzetközi konferenciasorozattal kettős célt igyekeztünk elérni: a legfrissebb külföldi tudományos eredmények magyarországi megjelenítése mellett legalább ilyen fontosnak tartjuk, hogy a magyar kutatóknak is lehetőséget biztosítsunk a nemzetközi megmérettetésre, hiszen a magyar kutatási eredmények csak elenyésző hányadban jutnak el a tudós külföldi közvéleményhez. A tudományos előadások mellett a konferenciák legnagyobb hozadéka a kötetlen eszmecsere lehetőség, melyek nemcsak termékeny tudományos vitákhoz vezethetnek, de további szakmai együttműködések kialakítását is lehetővé teszik. Az Eötvös Collegiumban rendezett korábbi nemzetközi konferenciák ennek ékes bizonyítékát szolgáltatták, s az évek során kialakult egy – a környező országok, Franciaország, Olaszország és Németország világhírű kutatóiból álló – szakmai, támogatói (és sokszor baráti) kör, akiknek tudományos érdeklődése (mindenekelőtt a források előtérbe helyezése) kellő garanciát jelentett egy ilyen nagyszabású rendezvénysorozat megindításához. Az első konferencián (*Byzanz und das Abendland: Begegnungen zwischen Ost und West*), melyre 2012. november 26-29-én került sor, két nap jutott a bizánci szekciónak. A 2013 novemberében lezajlott második konferencia már egy hetesre nyúlt, s három napon át hallgathattuk a szűkebb értelemben vett bizantinológiai tárgyú előadásokat. A 2014-re tervezett (hasonló nagyságrendű) rendezvény előkészületei már megkezdődtek.

Résztevők

Horváth László (ELTE Eötvös József Collegium, Budapest), Peter Schreiner (az Universität zu Köln *professor emeritusa*), Claudia Rapp (Österreichische Akademie der Wissenschaften, Institut für Mittelalterforschung, Abteilung Byzanzforschung, Bécs), Renzo Tosi (Università degli Studi di Bologna, Collegio Superiore, Bologna), Christian Gastgeber (Österreichische Akademie der Wissenschaften, Institut für

Mittelalterforschung, Abteilung Byzanzforschung, Bécs), Juhász Erika (ELTE Eötvös József Collegium, MTA-ELTE-PPKE Ókortudományi Kutatócsoport, Budapest), Jana Gruskova (Österreichische Akademie der Wissenschaften, Institut für Mittelalterforschung, Abteilung Byzanzforschung, Bécs; Univerzita Komenského, Pozsony), Zsupán Edina (Országos Széchényi Könyvtár, Budapest), Ötvös Zsuzsanna (ELTE Eötvös József Collegium, Budapest), Andrea Cuomo (Österreichische Akademie der Wissenschaften, Institut für Mittelalterforschung, Abteilung Byzanzforschung, Bécs), Takács Miklós (MTA Bölcsészettudományi Kutatóközpont, Régészeti Intézet, Budapest), Bálint Csanád (MTA Bölcsészettudományi Kutatóközpont, Régészeti Intézet, Budapest), Peter Soustal (Österreichische Akademie der Wissenschaften, Institut für Mittelalterforschung, Abteilung Byzanzforschung, Bécs), Révész Éva (Szegedi Tudományegyetem, Szeged), Filippo Ronconi (L'École des hautes études en sciences sociales, Párizs), Vratislav Zervan (Österreichische Akademie der Wissenschaften, Institut für Mittelalterforschung, Abteilung Byzanzforschung, Bécs), Bojana Pavlović (Bizantoloski Institut Csrpke Akademije Nauka i Umetnoszi, Belgrád), Vlastimil Drbal (Slovanský ústav Akademie věd České Republiky, Prága), Tóth Iván (ELTE Eötvös József Collegium, Budapest; Szegedi Tudományegyetem, Szeged), Berkes Lajos (ELTE Eötvös József Collegium, Budapest; Ruprecht-Karls-Universität, Heidelberg), Jozef Kordos (Trnavskej Univerzity, Nagyszombat), Solti Dóra (Eötvös Loránd Tudományegyetem, Budapest), Konstantinos Nakos (Eötvös Loránd Tudományegyetem, Budapest), Németh András (Biblioteca Apostolica Vaticana, Vatikán), Ekler Péter (Országos Széchényi Könyvtár, Budapest), Giulia Rossetto (Università degli Studi di Padova, Padova), Hegyi Orsolya (ELTE Eötvös József Collegium, Budapest), Szegvári Zoltán (ELTE Eötvös József Collegium, Budapest), Schüsler Tamara (ELTE Eötvös József Collegium, Budapest)

Előadások

A konferencia nyitónapján, 2013. november 25-én reggel a francia nagykövet mellett Dimitris Yannakakis, Görögország magyarországi nagykövete is köszöntötte a konferencia résztvevőit. Nagykövet úr a megnyitó előtt találkozott a Collegium klasszika-filológus és bizantinológus tagjaival, akik beszámoltak (bizánci vonatkozású) kutatásaikról és a 2013 nyarán Thessalonikiben szervezett bizánci nyári egyetemen szerzett tapasztalataikról.

A filológiai és régészeti előadások sora november 27-én (szerdán) Michael Zimmermann osztrák nagykövet és Horváth László, az Eötvös Collegium igazgatójának megnyitó beszédével vette kezdetét. Az ülészakot – immár hagyományosan – Peter Schreiner, az Universität zu Köln *professor emeritus*a, az Eötvös Collegium Bollók János Klasszika-filológia műhelyének vendégoktatója és támogatója nyitotta meg. Plenáris előadása szimbolikus címével (Isidor von Kiew und Ungarn) utalt a magyar-bizánci kapcsolatokra, de a magyar bizantinológia további feladataira, a kutatás lehetséges irányaira is kitért. Claudia Rapp, az Österreichische Akademie der Wissenschaften, Institut für Mittelalterforschung, Abteilung Byzanzforschung vezetőjének elnöklete mellett még három filológiai illetve kodikológiai jellegű előadást hallgathattak meg

az érdeklődők (Renzo Tosi: Osservazioni sui rapporti fra filologia classica italiana e cultura tedesca; Christian Gastgeber: Manipulierte Texte: Papst und Patriarch von Konstantinopel in der Auseinandersetzung von 1054; Juhász Erika: Die Abschriften des *Chronicon Paschale*), majd az előző évi konferencián elhangzott előadásokból készült kötet (Byzanz und das Abendland: Begegnungen zwischen Ost und West. Eötvös József Collegium, Budapest 2013. szerk.: Juhász Erika) bemutatójával az Österreichisches Kulturforum épületében zárult az első nap programja. A könyv a Collegiumban alapított *Antiquitas · Byzantium · Renascentia* kiadványsorozat ötödik köteteként, azon belül a *Bibliotheca Byzantina* alsorozat első köteteként jelent meg. Susanne Bachfischer, az Österreichisches Kulturforum igazgatónőjének köszöntő szavai után Peter Schreiner és Christian Gastgeber ismertette a kötet tartalmát és a megvalósulását lehetővé tevő nemzetközi együttműködéseket.

A második nap első szekciójának előadói – Peter Schreiner elnökle mellett – továbbra is a görög nyelvű kéziratok kutatásának fontosságára igyekeztek felhívni a figyelmet (Jana Gruskova: Herbert Hunger als Klassischer Philologe: Zu den Wiener Fragmenten aus Herodians Akzentlehre; Zsupán Edina: „Filikos...” Eine griechische Bemerkung am Rand einer Handschrift aus dem Besitz von Johannes Vitéz de Zredna (Wien, ÖNB. Cod. 141); Ötvös Szuzsanna: Exploring the Source of the Aristophanic and Legal Marginal Notes in the Ms. ÖNB Suppl. Gr. 45; Andrea Cuomo: Nicephoros Gregoras und Angelo Poliziano: Zwei aufmerksame Leser des Zosimos), míg a kávészünet után – Takács Miklós elnökletével – a tárgyi források kutatása került előtérbe (Bálint Csanád: Die Awaren und das Abendland; Peter Soustal: Tabula Imperii Byzantini 11: Makedonien, südlicher Teil: Projektbericht und Fallbeispiel Kastoria: Der Südwesten Makedoniens im Spiegel eines osmanischen Registers des 15. Jahrhunderts; Révész Éva: Die Rolle der ersten byzantinischen Oberpriester *Turkias*).

Az ebéd utáni szekció előadói egyes motívumok Bizánc és a Nyugat közötti vándorlását vizsgálták (Filippo Ronconi elnökletével (Vratislav Zervan: *Ad imaginem miraculosam in Thurocz*. Wie sah das ursprüngliche *Patrona nostra*-Gnadenbild aus? Zur möglichen Migration eines byzantinischen Motivs; Bojana Pavlović: Der serbische Alexanderroman zwischen Byzanz und dem Abendland: die Frage der kulturellen Einflüsse; Vlastimil Drbal: Die christliche und pagane Pilgerfahrt in der Zeit Konstantins des Großen: die Heilige Helena vs. Nikagoras von Athen), a Jana Gruskova vezette szekcióban elhangzott előadások pedig már a bizánci történetírás kérdéseire hívták fel a hallgatóság figyelmét (Filippo Ronconi: La Bibliothèque de Photius comme reflet de ses contrastes avec la papauté. Pour une nouvelle datation du *Myriobiblos*; Tóth Iván: Some Suggestions on the Speeches of Mehmed II in Kritobulos' *Historiai*; Berkes Lajos: Griechisch und Koptisch in der Verwaltung des früh-arabischen Ägypten: Ein neues *entagion*; József Kordos: Cassius Dio on the History of his Own Time and the Epitome of Xiphilinus. Az utóélet-kutatással foglalkozó előadások (Solti Dóra: Das Byzanzbild der ungarischen Literatur des 20. Jahrhunderts; Konstantinos Nakos: Byzanz in der Poesie von Konstantinos Kavafis; Németh András: Byzantine Historiography at the Ottonian Court Around 1000; Ekler Péter: The 1513 Edition of Bessarion's Two Works) Vlastimil Drbal elnökle mellett

hangzottak el. A konferencia zárónapján került sor a – már szintén hagyományosnak mondható – hallgatói szekcióra, melyben a bizánci stúdiumok ígéretes tehetségei, a klasszika-filológiai és bizantinológiai kutatások reményteljes továbbvivői adtak számot legújabb kutatásaikról a nemzetközi plénum előtt (Giulia Rossetto: Codex Phil. gr. 100 der Österreichischen Nationalbibliothek: Untersuchungen zu dem Antigraphon der „aristotelischen Sammlung”; Hegyi Orsolya (Μαρτυρίαι αγίων διδασκάλων Λατίνων; Szegevári Zoltán: A Byzantine Exorcismus-rotulus; Schüzler Tamara: Reading *De vita Moysi* – Conclusions Based on Marginal Notes). A szekció elnöke a hallgatókat évek óta oktató és támogató bécsi kutató, Christian Gastgeber volt.

Eredmények

A meglévő nemzetközi kapcsolataink mellett (melynek ékes bizonyítéka a konferencia francia, olasz és német nyelvű tematikus egysége) a magyarországi görög külképviselettel tervezett együttműködés ígéretes szakmai lehetőségeket tartogat.

A konferenciára érkező előadók számtalan szakkönyvvvel gazdagították a Bollók János Klasszika-filológia Műhely könyvtárát, a külföldi intézetekbe eljuttatott collegiumi kiadványok pedig további nemzetközi kapcsolatok kiépítéséhez járultak hozzá.

A konferencián elhangzott előadások újabb – idegen nyelvű – konferenciakötetben fognak megjelenni, melynek bemutatójára a 2014 novemberében megrendezésre kerülő *Byzanz und das Abendland III.* konferencia alkalmával kerül sor.

Juhász Erika

Byzanz und das Abendland

Byzance et l'Occident II.

Studia Byzantino-Occidentalia

Gallica - Italica - Germanica - Graeca

Internationale Konferenz / Colloque International
Eötvös-Collegium, Budapest / Collège Eötvös József, Budapest
25.-29. November 2013 / 25-29 novembre 2013
1118 Budapest, Ménesi út 11-13.

országok kulturális körnet

INSTITUT
FRANÇAIS
BUDAPEST

ELTE EÖTVÖS
KÖZTUDOMÁNYI
KUTATÓKÖZPONT

MAGYAR BYZANTOLÓGIAI TÁRSASÁG

QUELLE UND DEUTUNG I – VERANSTALTUNGSBERICHT
(ÖSTERREICHISCHES KULTURFORUM BUDAPEST)

Name der österreichischen oder in Österreich lebenden Wissenschaftler sowie allf. anderer Teilnehmer:

Christine GLASSNER	ÖAW – Leiterin der Abteilung Schrift- und Buchwesen des Instituts für Mittelalterforschung
Maria THEISEN	ÖAW – Wiss. Mitarbeiterin der Abteilung Schrift- und Buchwesen des Instituts für Mittelalterforschung
Astrid BREITH	ÖAW – Wiss. Mitarbeiterin der Abteilung Schrift- und Buchwesen des Instituts für Mittelalterforschung
Maria STIEGLECKER	ÖAW – Wiss. Mitarbeiterin der Abteilung Schrift- und Buchwesen des Instituts für Mittelalterforschung
Nikolaus CZIFRA	ÖAW – Wiss. Mitarbeiter der Abteilung Schrift- und Buchwesen des Instituts für Mittelalterforschung
András VIZKELETY	Ungarische Akademie der Wissenschaften / Széchenyi-Nationalbibliothek (Ungarn)
Judit LAUF	Ungarische Akademie der Wissenschaften / Széchenyi-Nationalbibliothek (Ungarn)
Klára BERZEVICZY	Lehrstuhl für Germanistik an der Pázmány-Péter-Universität der Katholischen Kirche Ungarn (Ungarn)
Balázs SZTULIK-KNIESL	Ungarn

Titel bzw. Thema der Veranstaltung und (sofern zutreffend) Angabe des genauen Programms:

Quelle und Deutung

Eine österreichisch-ungarische Tagung zur Erforschung und Edition von Handschriften des Mittelalters und der frühen Neuzeit

(zu einzelnen Details s. das beigegefügte Programmheft)

Ort:	ELTE Eötvös-József-Collegium, 1118 Budapest, Ménesi út 11-13
Zeit:	27.11.2013 (Mittwoch), 9.00–15.45 Uhr
Besuchierzahl:	Insgesamt ca. 35 Interessenten (EC-Kollegiaten des Germanistischen Seminars, Dozenten von der ELTE, PPKE, KRE und Teilnehmer der Konferenz <i>Byzanz und das Abendland II</i>).

Veranstaltungspartner:

- Österreichisches Kulturforum Budapest: Reisekosten für die österreichischen Teilnehmer und Mittagsmahl für 15 Personen am Tagungstag
- OTKA (Nationaler Forschungsfonds Ungarn – Hungarian Scientific Research Found) NN 104456: Classical Antiquity, Byzantium and Humanism. Critical

Editions of Latin and Greek Sources with Commentary – Forschungsprojekt
im ELTE Eötvös-József-Collegium

Beurteilung und Bemerkungen zu Besucherkreis, Programm, Aufnahme im Publikum:

Die erste selbständige germanistische EC-Tagung mit dem Titel *Quelle und Deutung* zur Erforschung und Textedition deutschsprachiger Handschriften des Mittelalters und der frühen Neuzeit fand unter Mitwirkung von neun prominenten Vortragenden aus Österreich und Ungarn im Rahmen der zweiten internationalen Konferenz *Byzanz und das Abendland* statt. Als besonders wichtig für die Tagung galt die aktive Beteiligung von ÖAW-Abteilungsleiterin Dr. Christine Glaßner, die bereits seit mehreren Jahren paläographisch-texteditorische Kurse am EC hält, und dem Germanistischen Seminar zu dessen Forschungsarbeiten zu sichten und für die Textedition aufzubereitende Materialien zur Verfügung stellt. Ebenso bedeutend war bei der Veranstaltung die Anwesenheit des in Fachkreisen angesehenen Experten der germanistischen und lateinischen Mediävistik Prof. Dr. András Vizkelety, Mitglied der Ungarischen Akademie der Wissenschaften, Leiter mehrerer Forschungsgruppen (z.Z. an der Széchényi-Nationalbibliothek). Die Tagung umfasste neun Vorträge zu verschiedenen Teilbereichen der deutschsprachigen Handschriftenkunde bis ins 16./17. Jahrhundert hinein. Es ging u.a. um Katalogisierung, Identifizierung und Ortung von Handschriftenfunden, Überlieferungsproblematik, kunsthistorische Fragen in Bezug auf illustrierte und illuminierte Manuskripte, Filigranologie etc. (s. hierzu die beige-farbenen Abstracts). Die Veranstaltung kann man sowohl hinsichtlich des Austauschs neuer Ergebnisse, Erkenntnisse und Erfahrungen zwischen österreichischen und ungarischen Experten, als auch bezüglich der künftigen Zusammenarbeit des Eötvös-Collegiums mit der Abteilung für Schrift- und Buchwesen des Mittelalters der ÖAW als recht erfolgreich bewerten. Die anwesenden Studenten aus der Forschungsgruppe des Germanistischen Seminars konnten sich dabei ihre Kenntnisse auf den verschiedensten Teilgebieten der Paläographie erweitern bzw. nachhaltig vertiefen, und die Tagung gab nicht zuletzt auch für die eigene Forschung (aktuell an insgesamt neun – in österreichischen Bibliotheken aufbewahrten – Handschriften mit der deutschen Übersetzung des Werks *Opusculum tripartitum* des Johannes Gerson aus dem 15. Jahrhundert) neue Anregungen. Die Veröffentlichung der Konferenzbeiträge in einem eigenständigen Band ist bis zur zweiten *Quelle und Deutung*-Tagung im November 2014 geplant.

Medienreaktionen/Werbung:

Für die Konferenz wurde von der Eötvös-Loránd-Universität, der Károli-Gáspár-Universität der Reformierten Kirche Ungarns sowie sonstigen offiziellen Fachwebsites geworben. In der ungarischen Zeitschrift *Élet és Tudomány* soll demnächst mit dem Titel *Nemzetközi konferencia a szellemi és anyagi kultúra kölcsönhatásáról. Bizánc és a Nyugat* („Internationale Konferenz zur Wechselwirkung geistiger und materieller Kultur: Byzanz und das Abendland“) ein illustrierter Bericht über die *Byzanz*-Konferenz resp. der *Quelle*-Tagung veröffentlicht werden.

Allf. sonstige Kommentare:

Das Germanistische Seminar des EC darf dem Österreichischen Kulturforum auch hiermit seinen innigen Dank für die nachhaltige freundliche Unterstützung aussprechen. Wir dürfen uns des Weiteren bei Frau Direktorin Dr. Susanne Bachfischer für ihre persönliche Anwesenheit bei der Tagung, die freundliche Grußadresse an die Vortragenden und Interessenten sowie die großzügige Einladung zu einem gemeinsamen gemütlichen Mittagssmahl erneut recht herzlich bedanken.

Balázs Sára

(12) Egyesületi rendezvények

Az Eötvös Collegiumban öt egyesület működik, amelyek az oktató-kutatói munka hatékonyságát erősítik. Az Eötvös Collegium Baráti Köre, amelynek hivatalos újbóli bejegyeztetését, a folytonosság biztosítását 2012-ben készítettük elő. Az 1991-ben alapított Collegium Hungaricum Societatis Europaeae Studiosorum Classicae Philologiae (CHSEC), a Gellérthegyvédő Egyesület, amelyhez a Collegium az igazgató személyén keresztül szimbolikusan 2012-ben csatlakozott (egyszersmind befogadtuk a rendezvényeket), az Udvari Irodalom Nemzetközi Társaság és a Magyar Bizantinológiai Társaság. Utóbbi két társaságot, illetve egyesületet az alakuló közgyűlések után az ELTE (2012. december 17-i) szenátusi határozatai alapján Eötvös collegiumi (1118 Budapest, Ménesi út 11-13) székhellyel jegyeztetjük be.

Néhány rendezvény az egyesületek működéséből:

CHSEC

Mihálykó Ágnes beszámolója: *A klasszika filológia sokszínű világa*

2013. május 30-án, Piliscsabán rendezte meg a Collegium Hungaricum Societatis Europaeae Studiosorum Philologiae Classicae (CHSEC) a nyolcadik országos konferenciáját Piliscsabán, a Pázmány Péter Katolikus Egyetemen. A konferencián, melyen Szegedről, Piliscsabáról és az Eötvös Collegiumból érkező hallgatók adtak elő, meggyőződhettünk arról, hogy milyen sokoldalú kutatás folyik a magyar klasszika filológia műhelyeiben.

Hallhattunk előadást narratológiából Kerber Balázstól, aki Ovidius Amoresének elejét elemezte meggyőző magabiztossággal. Gellérfi Gergő Juvenalis életművének egy kevésbé kutatott forrásvidékét, az elégikus hatásokat tárta fel. A fordító munkájának nehézségeire világított rá Gábor Dávid Catullus egy verse kapcsán, Mórén Judit pedig Babits Mihály műfordításait mutatta be. A görög kultúra irodalmi hatásait vizsgálta Juhász Benedek is Shakespeare Periklész, Tyrus hercege című, kevésbé ismert drámája

kapcsán. Az antik történetek továbbélésére, metamorfózisára csodálkozhattunk rá *Szerepi Anna* előadása során egy 6. századi bizánci történetíró, Johannes Malalas világkrónikájában. Az antik örökség állt *Szilágyi Ákos* előadásának középpontjában is, aki annak identitásformáló hatását elemezte Nikétas Choniátész bizánci krónikás munkásságában. A bizánci történetírás egy eddig elhanyagolt műfaja, a *chronicon breve* volt *Szikora Patrícia* témája, aki ezekből a rövid terjedelmű, kései forrásokból a magyar vonatkozású elemeket gyűjtötte ki, és elemezte filológiai alaposággal. A történetírás hellenisztikus történetéből idézte meg *Hajdú Attila* Ephobosz és Homérosszal kapcsolatos elméleteit.

Három előadás a történettudomány különböző területeiből merítette témáját. *Horti Gábor* a Római Birodalom hadtörténetével foglalkozott madártávlatból, egy egységes császárkori védelmi koncepció léte mellett sorakoztatott fel érveket. *Gönczi Gergő* a filozófiatörténet a megvalósuláshoz legközelebb álló utópiájának, Plótinosz Platonopolis-tervezetének politikai hátterét ismertette. *Kiss Balázs* pedig a középkori magyar királyi politika és az eszmétörténet fontos forrásait, az oklevelek árengéit elemezte IV. László korában. A nyelvészet és kultúrtörténet fontos és sokat vizsgált határterületét, a szóbeliség és írásbeliség közötti átmenetet tárgyalta *Lovász Lilla* előadása a Kr. e. 5–4. századra vonatkozó eredmények áttekintésével. A fordítástechnika már többször érintett témakörét nyelvészeti eszközökkel közelítette meg *Lágler Éva*, aki Janus Pannonius görög szókinsét tárta fel aprólékos munkával első költőnk fordításaiból kiindulva. Két előadás foglalkozott az antik retorikával. *Varga Viktor* Cicero meggyőzőesztétikáját elemezte a faktív igék használatának vizsgálatán keresztül, *Kárpáti András* pedig Gorgias Helenéjét elemezte.

A három, tágabb értelemben a vallástörténet körébe sorolható előadás is jól szemlélteti, hány kultúrát és korszakot foglal magában a klasszika filológia. *Tuhári Attila* egy hésiodosi, a babonák körébe sorolható életviteli előírás értelmezéséhez hívta Ovidius két sorát segítségül. *Mihálykó Ágnes* a késő antik görög és kopt nyelvű mágikus papiruszokban fellelhető elemek különbségeit mutatta be, és próbálta megmagyarázni. *Bujdosó Ádám* pedig Aquinói Szent Tamás teológiai gondolatait ismertette a világ örökkévalóságáról.

A konferencia ismét megmutatta a magyar klasszika filológiai kutatás sokszínűségét, hogy ez a tudományterület Egyiptomtól a brit limesig, a narratológiától a faktív igéig, Homérostól Janus Pannoniusig, sőt, Babits Mihályig hány témát kínál az ifjú kutatóknak. Köszönjük a szekcióvezetőknek, *Takács Lászlónak*, *Mayer Gyulának*, *Nagyvillás Jánosnak* és *Tóth Ivánnak* közreműködésüket, valamint *Adorjáni Zsolt*nak fáradságos szervezőmunkáját.

Gellérthegyvédő Egyesület:

Horváth Edina és Csillag Péter: *Szagrális helyek a Gellérthegyen* című előadása (2013. április 16)

Az előadók a Gellérthegynek a múlt század fordulója táján bekövetkezett városi funkcióváltásában jelentős szerepet játszó egyházi intézmények megtelepedésének, működésének és mai szerepének a bemutatására vállalkoztak. Szó volt a Lazaristák, a Vincés nővérek, a Pálosok, majd pedig a Ciszterciek intézményeiről, a szűkebb közösségeket, illetve a tágabb nyilvánosságot szolgáló katolikus és örmény katolikus kápolnákról, valamint a baptisták és metodisták intézményeiről és istentiszteleti helyeiről is.

Forum (2013. május 28-án, kedden 17.00 órai kezdettel)

A fórumon a Gellérthegy problémáit és a Gellérthegyvédő Egyesület ezek kezelésével és megoldásával kapcsolatos elképzeléseit mutatták be és vitatták meg, különös tekintettel arra, hogy ezek milyen módon jeleníthetők meg hatékonyabban a Civil Fórum közreműködésével az önkormányzati munkában. Témák: rendezési terv, értékvédelmi stratégia, védelmi javaslatok, építészeti értékek katasztere, közterületek állapotvizsgálata, közterületek szabályozása és védelme, az Egyesület ismeretterjesztő tevékenysége.

Az Udvari Irodalom Nemzetközi Társaság magyar tagozata (International Courtly Literature Society [ICLS], Hungarian Branch)

2012 és 2013-ban két nemzetközi konferencián szervezett önálló szekciót, felolvasó üléseket tartott az Eötvös József Collegiumban, valamint a társaság legújabb kötetait a Francia Intézetben mutatta be: *Dialogue des cultures courtoises*, sous la direction d'E. EGEDI-KOVÁCS, Collège Eötvös József ELTE, Budapest, 2012. *Byzance et l'Occident : Rencontre de l'Est et de l'Ouest*, sous la direction d'E. EGEDI-KOVÁCS, Collège Eötvös József ELTE, Budapest, 2013. *Byzanz und das Abendland II. / Byzance et l'Occident II : Tradition, transmission, traduction*, Nemzetközi konferencia, ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2013. november 25-28. *Byzanz und das Abendland: Begegnungen zwischen Ost und West / Byzance et l'Occident : Rencontre de l'Est et de l'Ouest*, Nemzetközi konferencia, ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2012. november 26-29.

Előadások:

2013. február 15. Kiss Sándor: *Jaufré Rudel rímei*

2013. június 7. Bánki Éva: „Lovagok eleven tükörben”. A középkori udvari költészet interpretációja a magyar műfordításirodalomban.

Magyar Bizantinológiai Társaság

Felolvasó ülés (2013. június 5.)

Prof. Dr. Andrea Jördens (Ruprecht-Karls-Universität Heidelberg, Zentrum für Altertumswissenschaften Institut für Papyrologie): *Rolle, Codex, Rotulus - Buchformate zwischen Antike und Mittelalter.*

Délvidéki kirándulás

IV. KÖNYVKIADÁS

Az Eötvös Collegium 2013. évi kiadványai:

Szepessy Tibor: *Bevezetés az ógörög verstanba* (Budapest, 2013); Tóth Iván: *Alexandros Homérosa – Arrhianos-tanulmányok* (Budapest, 2013); *ELTE ECCE Eötvös Collegium – Collegiumi Értesítő* (szerk.) Horváth László és Markó Anita (Eötvös Collegium, Budapest, 2013); *Emlékezések és tanulmányok a műhelyalapító Géher István tiszteletére* (szerk.) Szlukovényi Katalin (Eötvös Collegium, Budapest, 2013); *Középkori magyar címereslevelek I (1439-1503)* (szerk.) Köröendi Tamás (Eötvös Collegium, Budapest, 2013); *Aurélien Sauvageot: Magyarországi életutam* (szerk.) Vargyas Brigitta (Eötvös Collegium, Budapest, 2013); *Aurélien Sauvageot: Souvenirs de ma via hongoroise* (szerk.) Vargyas Brigitta (Eötvös Collegium, Budapest, 2013); *Philologia Nostra – Bollók János összegyűjtött tanulmányai* (szerk.) Mészáros Tamás (Eötvös Collegium, Budapest, 2013); *Philippe de Rémi: A csonkakezü királylány (Manekine). Jehan és Blonde* (szerk.) Szabics Imre (Eötvös Collegium, Budapest, 2013); *Ad perpetuam rei memoriam* (szerk.) Ternovác Bálint (Eötvös Collegium, Budapest, 2013); « *Tableaux changeants* » - *Anthologie des étudiants de l'Atelier d'Études françaises „Aurélien Sauvageot” du Collegium Eötvös József* (szerk.) Gyuris Kata (Eötvös Collegium, Budapest, 2013); *Az illír mozgalom. A horvát nemzeti megújulás történetének dokumentumai* (szerk.) Lukács István (Eötvös Collegium, Budapest, 2013); Kuffart Hajnalka és Huszthy Alma: *Esercizi de filologia* (Eötvös Collegium, Budapest, 2013); Kapitánffy István, Szepessy Tibor (szerk.): *Bevezetés az ógörög irodalom történetébe* (Eötvös Collegium, Budapest, 2013); *Ungarnbilder im 17. Jahrhundert* (szerk.) Balogh András (Eötvös Collegium, Budapest, 2013); *A kincset csak fáradtsággal hozhatjuk napvilágra. Tanulmánykötet báró Eötvös József születésének 200. évfordulójára* (szerk.) Gángó Gábor (Eötvös Collegium, Budapest, 2013); *Byzance et l'Occident: Rencontre de l'Est et de l'Ouest* (szerk.) Egedi-Kovács Emese (Budapest, 2013); *Byzanz und das Abendland: Begegnungen zwischen Ost und West.* (szerk.) Juhász Erika (Budapest, 2013); *Hétfő este a Ménesi úton – Tizenhat beszélgetés kortárs írókkal* (szerk.) Förköli Gábor, Gintli Tibor, Inzsöl Kata (Eötvös Collegium, Budapest, 2013).

Az EC Diákbizottság kiadványai:

Adsumus X-XI. A XII-XIII. Eötvös Konferencia tanulmánykötete (szerk.) EC Diákbizottság (Budapest, 2013); ∞. *ECloga*, 9. (szerk.) Markó Anita

Délvidéki kirándulás

V. KÜLFÖLDI KAPCSOLATOK

A pályázatok támogatásával 2013-ban intenzíven működtetett nemzetközi együttműködésekről a II.) KUTATÁSI TEVÉKENYSÉG (PÁLYÁZATOK) fejezetben, illetve a III. SZAKMAI-TUDOMÁNYOS RENDEZVÉNYEK című fejezetben fentebb írtunk. 2013-ben is kiemelt célnak tekintettük a határon túli testvér-intézményekkel kialakuló hálózatunk bővítését. Ennek köszönhattuk, hogy az ELTE Kárpát-medencei nyári egyetemen 2013-ben összesen 30 határon túli hallgatót fogadhattunk.

Az École Normale Supérieure-vel érvényben lévő Erasmus keretegyezménynek köszönhetően (Erasmus-cserekapcsolatunk az ELTE BTK hatáskörébe tartozik) 2013 őszén egy collegistát (Farkasvölgyi Noémi) küldhettünk Párizsba. Az ENS – keretegyezményünknek megfelelően – ingyenes szállást biztosított hallgatónknak. Mindemellett jól működő kapcsolati hálót működtetett az Udvari Irodalom Nemzetközi Társaság Magyar Tagozata a külfönféle frankofón intézményekkel. Ennek is köszönhetően 2013-ben tovább erősödött az intenzív szakmai kapcsolat a Budapesti Francia Intézettel. Rendszeresen szervezünk közös rendezvényeket (konferenciákat és kötetbemutatókat). Mindemellett az ENS-ből delegált lektor megnyerése érdekében, a François Laquièze igazgató úr a Collegiumban elszállásolt és dolgozó fiatalnak néhány intézeti munkaóra fejében bérkiegészítést biztosított, ezzel tette megnyerőbbé az ENS-diákok számára a budapesti tartózkodást. A francia kapcsolatrendszerünk szilárdságát több szimbolikus esemény igazolta. A Collegium fennállása óta első alkalommal látogatott el hozzánk az ENS igazgatója, Marc Mézard szívélyes és baráti közeledését mi sem bizonyítja jobban, mint a Collegiumnak adományozott, az ENS-t ábrázoló dedikált metszet és a *Nomina Hospitum* bejegyzése: „*Quel immense plaisir que celui de cette visite à cette institution cousine ! C'est l'occasion de souligner les liens historiques entre nos établissements, liens qui s'expirent aussi dans l'atmosphère du lieu, qui n'est pas sans rappeler celle qui règne rue d'Ulm. C'est donc une occasion toute particulière que nous célébrons aujourd'hui, prendre visite d'un directeur de l'École normale supérieure au Collegium, pour sceller notre collaboration. Avec mes meilleurs vœux pour le futur, Marc Mézard*”. Jean-Marc Ayrault, a Francia Köztársaság miniszterelnöke 2013. február 1-én kelt rendeletében az Akadémiai Pálmák Rendjének

lovagjává (*Chevalier dans l'Ordre des Palmes Académiques*) nevezte ki Horváth Lászlót, az ELTE Eötvös József Collegium igazgatóját. A kitüntetést a francia miniszterelnök a Collegium igazgatójának az oktatás, a tudomány és a tudományszervezés, valamint a francia-magyar kapcsolatok építésében elért kiemelkedő eredményeiért adományozta. A „lovaggáütés” zártkörű ceremóniáját François Laquièze, a Budapesti Francia Intézet igazgatója július 5-én a Francia Intézetben celebrálta. Hervé Ferrage, a Budapesti Francia Intézet újonnan kinevezett igazgatója is ellátogatott a Collegiumba. Az Eötvös Collegium legújabb francia kiadványai megjelenését követően 2013. szeptember 17-én, első hivatalos szereplései között megismerkedett a Collegium Aurélien Sauvageot műhelyében folyó oktatási-kutatói tevékenységgel, és találkozott a francia vendéghallgatókkal (és lektorokkal), egykori ösztöndíjasokkal és a műhely tagjaival.

2013 tavaszán először valósult meg a gyakorlatban is, hogy a párizsi anyaintézményünk a „szobát a szobáért” elvének szellemében, az ENS-hez kötődő Erasmus ösztöndíjaktól függetlenül – a Ménesi úton a francia hallgatóknak egész évben fenntartott szobáért cserébe – a Rue d’Ulm-on az előzetesen egyeztetett beosztásnak megfelelően szobát biztosított összesen öt collegistának, illetve fiatal kutatónak (Arató Anna, Gyuris Kata, Szatmári Zsófia, Szívós Eszter és Vargyas Brigitta).

2012-ben megvetettük az alapjait annak, hogy a párizsi EHESS intézménnyel olyan cserekapcsolatot építsünk ki, amelynek keretében bizantinológiai résztanulmányokat folytató collegisták Párizsban is szerezhethetnek MA diplomát. Az egyetemek közötti keretegyezmény alfejezeteként az alábbi megegyezés biztosította azt a háttérrel, amelynek köszönhetően, a Budapesti Francia Intézet támogatásával (egyéves francia állami ösztöndíj) Szegvári Zoltán 2013 októberében megkezdhetette MA tanulmányait.

Convention de coopération scientifique
entre

l'Ecole des hautes études en sciences sociales et l'Eötvös Collegium

L'Ecole des hautes études en sciences sociales,
établissement public à caractère scientifique, culturel et professionnel,
ayant son siège 190 avenue de France, 75013 Paris, France,
représentée par son président, Monsieur Pierre Cyrille Hautcoeur,
ci-après dénommée l'EHESS,
d'une part,

et

L' ELTE Eötvös Collegium,
ayant son siège à 11-13 Ménesi út, 1118 Budapest, Hongrie,
représenté par son directeur, Monsieur László Horváth, dûment habilité à la signature
des présentes,
d'autre part.

Ensemble désignées les parties

Attendu que les parties souhaitent instaurer un accord de coopération destiné à établir
un programme d'échange et de collaboration sur des activités communes apportant un
bénéfice mutuel aux deux institutions.

Il est convenu ce qui suit :

Article 1 : objet

La présente convention cadre a pour objet de définir les modalités de coopération
scientifique et culturelle entre l'ELTE Eötvös Collegium et l'EHESS dans les domaines
de l'enseignement en sciences humaines et sociales.

L'ELTE Eötvös Collegium souhaite créer un programme d'enseignement complétant
la formation universitaire de master en sciences sociales spécialisé en Byzantinologie au
sein de son établissement afin de permettre à ses étudiants d'acquérir une connaissance
approfondie dans cette discipline.

Il a choisi l'Ecole des hautes études en sciences sociales afin de l'aider à mettre en
place ce programme.

Article 2 : Mise en application

Chaque institution désignera un coordonnateur pour superviser et faciliter la mise
en œuvre de cette convention. Les coordonnateurs, en lien avec les administrateurs res-
pectifs des deux établissements, auront la responsabilité de s'accorder régulièrement sur

les questions concernant l'organisation et le contenu du programme d'études. Les parties veillent à ce que les enseignements proposés permettent de réaliser cette convention.

Afin de mettre en place ce parcours de spécialisation en Byzantinologie pour la 1re année du Master d'Histoire / ou de Philologie classique enseigné à l'Université Eötvös Loránd, l'ELTE Eötvös Collegium s'engage à accueillir annuellement jusqu'à trois enseignants-chercheurs de l'EHESS qui assureront ces enseignements. Les frais de transport des enseignants seront pris en charge par l'EHESS et les frais d'hébergement par l'Eötvös Collegium.

Article 3 : Conditions et déroulement du cursus

Les parties s'accordent sur les conditions suivantes :

Les parties dressent conjointement la liste des activités de formation pour les étudiants participants à partir de leurs enseignements respectifs. Cette liste apparaît en annexe A et peut être modifiée chaque année si nécessaire.

Les parties conviennent que un à quatre étudiants parmi ceux inscrits en 1re année à l'ELTE Eötvös Collegium pourront participer à ce cursus. Ils seront sélectionnés par une commission constituée par les coordonnateurs des deux parties pour pouvoir effectuer leur 2ème année à l'EHESS. Le français étant obligatoire, les candidats doivent justifier de très bonnes connaissances linguistiques dans cette langue, au niveau du diplôme approfondi de langue française (DALF). Des dérogations peuvent toutefois être accordées par les responsables du programme.

Article 4 : Inscription et frais d'études

Les étudiants seront inscrits à l'ELTE Eötvös Collegium en 1re année de Master d'Histoire / ou de Philologie classique et s'inscriront la 2ème année à l'EHESS en Master en Sciences sociales, mention Histoire, spécialité Histoire et Civilisation, parcours de spécialisation « Histoire et cultures du sud est européen » à condition d'avoir obtenu les 60 crédits nécessaires pour le passage en 2ème année et conformément aux règlements des examens en vigueur à l'Université Eötvös Loránd et à l'ELTE Eötvös Collegium.

Le paiement des droits d'inscription sera acquitté à l'Eötvös Collegium pour la 1re année et à l'EHESS pour la 2ème année.

Les étudiants seront responsables de tous les frais additionnels entraînés par cet échange, ce qui inclut les frais de transport, de logement, de subsistance, d'assurance médicale et autres. L'Eötvös Collegium sera en charge des logements pour ses étudiants à Paris.

Article 5 : Conditions d'obtention du diplôme

Les étudiants qui ont satisfait aux critères d'obtention de crédits (120 crédits) reçoivent le diplôme de Master en Sciences sociales, mention Histoire, spécialité Histoire et Civilisation, parcours de spécialisation « Histoire et cultures du sud est européen »

de l'EHESS. L'ELTE Eötvös Collegium n'ayant pas le droit de donner diplôme s'engage à apporter son soutien aux étudiants afin que ceux-ci obtiennent le diplôme de Master en Historie / ou en Philologie classique de l'ELTE. A chaque diplôme sera joint une annexe au diplôme qui précisera le parcours de spécialisation.

Les étudiants qui interrompent leur cursus avant de l'avoir terminé à l'EHESS, n'obtiendront qu'un certificat comprenant la liste des cours suivis. En aucun cas, ils n'obtiendront le diplôme de master de l'EHESS.

Article 6 : Durée

La présente convention entre en vigueur pour une durée de 3 ans à compter de l'année universitaire 2012/2013. Elle peut être renouvelée par voie d'avenant.

Article 7 : Modification, Dénonciation, Litiges

Toute modification de la présente convention s'effectue par voie d'avenant signé des deux parties.

A la demande de l'une ou l'autre partie, la présente convention pourra être dénoncée et résiliée par les parties, sous réserve d'un préavis de trois mois. Dans ce cas, les étudiants ne seront pas concernés et pourront terminer les activités programmées.

En cas d'inexécution par l'une ou l'autre des parties de l'une quelconque des obligations prévues dans la présente convention, et un mois après la première présentation d'une lettre recommandée avec accusé de réception de mise en demeure de s'exécuter, demeurée infructueuse, la présente convention sera, si bon semble à l'autre partie, résiliée de plein droit sans formalité judiciaire, aux torts exclusifs de la partie défaillante, et ce, sans préjudice de tous dommages et intérêts.

Tout litige qui pourrait naître de l'application du présent acte sera réglé par accord amiable entre les parties. En cas de différend persistant, le litige sera réglé selon les règles du centre de médiation et d'arbitrage de la Chambre de commerce et d'Industrie de Paris par un collège arbitral composé d'un arbitre nommé par chacune des Parties et d'un troisième arbitre désigné de commun accord entre les deux premiers arbitres.

Fait en quatre (4) exemplaires originaux, deux (2) en français et deux (2) en hongrois, la version française faisant foi

A Paris, le
Le président de l'Ecole des
hautes études en sciences sociales

A Budapest, le
Le directeur de l'ELTE Eötvös Collegium

Pierre Cyrille Hautcoeur

László Horváth

Ludmann Ágnes vezetőtanár, majd műhelyvezető munkájának köszönhetően – a szakmai konferenciákon kívül is – tovább erősödtek kapcsolataink az Olasz Kulturintézettel. Az Eötvös Collegium olasz nyelvet kötelezően tanuló hallgatói az Olasz műhely tagjaival kiegészülve a 2012/2013. év tavaszi és a 2013/2014. év őszi félévében részt vettek az Intézetben először megrendezett *Pillantás a mai Olaszországra* című 5, majd 4 alkalmas szeminárium-sorozaton, és a megszerzett tudásukról szóbeli beszámolóban adtak számot. Az előadások különféle, aktuális témákba nyújtottak betekintést: olasz gazdaság, Olaszország történelme 1945 után vagy a *made in Italy* fogalma, nem beszélve a kutatás-fejlesztés ágazatáról, amelyhez interaktív kiállítás is járult. Az előadásokat olaszországi meghívott vendégek és magyar beszélgetőtársaik eszmecseréje, majd kérdések és válaszok követték. A programban részt vevő oktatási intézmények közül az Eötvös Collegium volt az egyetlen, amely a NEPTUN-rendszerben 2 kreditet tanegységként meg is hirdette a kurzust: az első alkalommal 23, az őszi félévben pedig 17 fő látogatta az előadásokat, és szerzett igazolást részvételéről.

*Istituto Italiano di Cultura di Budapest**Budapesti Olasz Kulturintézet**Il Direttore*

Budapest, 6 marzo 2014

Gentile Prof. László Horvath,

ho il piacere di informarLa che ventitré studenti del Collegio Eötvös József da Lei diretto hanno partecipato, nel semestre primaverile dell'anno accademico 2012-13, agli incontri del seminario di studi italiani *Sguardi sull'Italia di oggi*, contribuendo così alla buona riuscita dell'iniziativa.

Ci auguriamo che questi incontri siano stati per i partecipanti un'occasione di aggiornamento sulla cultura, storia e società italiane e che abbiano fattivamente integrato la normale attività didattica proposta dal vostro ateneo.

RingraziandoLa per l'aiuto fornitoci, contiamo ancora una volta sulla Sua cortese collaborazione per i futuri incontri del seminario.

Le trasmetto i miei migliori saluti.

Il Direttore

Dott.ssa Gina Giannotti

Kiemelkedő mozzanata nemzetközi tevékenységünknek az a szoros tudományos együttműködés, amely a klasszika-filológia és a bizantinológia területén 2012-ben az OTKA NN (nagy nemzetközi együttműködést jelentő) nyertes pályázatban világosan körülhatárolt, négyéves futamidejű kereteket kapott. Ennek az együttműködésnek jelentős eredménye az egyre bővülő *Byzanz und das Abendland* négynapos nemzetközi konferencia-sorozat. A Cathedra Magistrorum változatlanul erős osztrák kapcsolati tőkével rendelkezik, amelyet Feld-Knapp Ilona vezetőtanár a szakmai rendezvényeken kimagaslóan kamatoztat. Susanne Bachfischer, az Osztrák Kulturforum igazgatója töretlenül támogatta mind a CM, mind az osztrák kapcsolatokat működtető Bollók János Klasszika-filológia műhely szakmai programjait. Ezen a területen is örömteli új fejlemény volt a Sára Balázs vezette Germanisztika műhely kiteljesdő szövegkritikai kutatási tevékenysége, amely szorosan kapcsolódik az ÖAW német nyelvű kéziratokat feldolgozó kollégáinak munkájához és a „Quelle und Deutung” konferencia-rész révén a magyarországi osztrák tudományos horizont biztos részévé vált.

Nemzetközi kapcsolataink sikereinek hátterében francia területen a műhely vezetése mellett (Szabics Imre és Vargyas Brigitta) Egedi-Kovács Emesének, olasz területen a műhelyvezetőnek Ludmann Ágnesnek, osztrák-német területen a CM vezetése (Feld-Knapp Ilona) és a Bollók János Klasszika-filológia, illetve a Történelem műhely vezetése mellett (Mészáros Tamás és Farkas Zoltán) Sára Balásznak és Juhász Erikának kiemelkedő és meghatározó szerepe volt.

Az alábbiakban (1) Aurélia Peyrical ENS-lektor; (2-3) Jennifer Radulovic és Ilaria Sommaruga olasz vendégtanárok; (4) Farkasvölgyi Noémi Erasmus-ösztöndíjas (ENS); (5) Gyuris Kata, Szívós Eszter, Vargyas Brigitta; (6) Kassai Gyöngyi (Beloit); (7) Silvia Nittnaus lektor; (8) Federico Gusmeoli lektor beszámolóját közöljük.

(1)

Aurélia Peyrical
ENS-lektor

1. Situation géographique

Ancienne seconde capitale de l'Empire Austro-hongrois, Budapest jouit d'une situation géographique assez exceptionnelle en Europe de l'Est. Le Danube qui sépare Pest l'industrielle de Buda la nostalgique offre un cadre de vie très agréable. C'est la ville

des Bains mais aussi de l'architecture – du gothique au néo-rococo. Son histoire, des premières dynasties chrétiennes – son premier roi, Saint Etienne de Hongrie, se fait baptiser en 1000 et on date la fondation de l'Empire magyar de 896 – aux deux totalitarismes qui obscurcissent son vingtième siècle, est pleine de péripéties et à tord ignorée. Depuis son adhésion à l'Union Européenne, en 2004, la Hongrie fait figure de « mauvais élève ». Les frasques du très controversé premier ministre, Victor Orbán, font juger trop hâtivement de l'établissement d'une « néo-dictature » autoritaire – et les échos dans la presse françaises sont pour le moins caricaturaux. En réalité, c'est un laboratoire culturel, artistique et politique et un peuple très accueillant que j'ai eu l'occasion de découvrir – pour peu que l'on ose s'exprimer un peu en hongrois. Ici, l'histoire ne s'est pas arrêtée. Il faut bien comprendre que les hongrois profitent d'un véritable état de droit depuis seulement vingt et trois années, et qu'ils peinent, par habitude, à la prendre en main. Le climat est radical : été et hiver – parfois rigoureux, jusqu'à -15 parfois – mais la ville, avec ses grandes avenues, ses dizaines de bars et de cafés, ses espaces verts, est sans doute l'une des plus agréables d'Europe. Les transports sont plus nombreux et plus fréquents qu'à Paris, et on se repère facilement dans un centre ville grand comme deux arrondissements parisiens.

2/3/4/5. Le poste de lecteur/trice

Les relations entre le Collegium Eötvös József de Budapest et l'Ecole normale supérieure datent de la fondation de celui-ci à la toute fin du XIXème siècle. Pensé sur le modèle de l'ENS, le Collegium accueille des étudiants recrutés sur critères d'excellence pour effectuer une scolarité en parallèle de l'Université, laquelle se déroule sur trois ans au minimum. Depuis 2011, tous les étudiants doivent commencer une nouvelle langue – espagnol, italien, allemand ou français – ce qui assure qu'environ ¼ des Collégiens étudient le français en première année.

Les cours débutent véritablement la deuxième semaine de septembre après rencontre avec les étudiants de français, organisée par les professeurs de français du Collegium. Des congés d'une semaine (du mercredi au mercredi) sont prévus fin octobre, fin avril et pour les vacances de Noël (pour 1 mois, car les cours ne reprennent que début février). 2 Le poste de lecteur/trice comprend dix heures d'enseignement et plusieurs heures de corrections d'épreuves pour la publication des actes des colloques organisés au Collegium (deux par an environ). Le/la lecteur/trice est également à la disposition du Collegium pour animer ou participer à tout événement en relation avec le français, ainsi qu'assurer des relectures des publications des élèves, qu'ils souhaitent les soumettre à des revues extérieures ou constituer des recueils de leurs travaux communs. Pour communiquer avec les étudiants j'ai ouvert un groupe facebook que mon successeur pourra reprendre. Je lui conseille de ne pas hésiter à discuter avec les étudiants (qui, finalement, ont le même âge que nous !) mais d'établir malgré tout une distance nécessaire pour le bon déroulement des cours.

Le lecteur/trice est logé au Collegium et a accès à internet (chambre avec salle de bain mais cuisine à l'extérieur, env. 20m²). Il/elle est rémunéré/e par le biais de la Fondation franco-hongroise pour la jeunesse qui emploie d'autres jeunes enseignants – les Jeunes Diplômés – pour enseigner le français dans une cinquantaine d'établissements en Hongrie. En plus du salaire mensuel (88 000 forints, l'équivalent de 300 euros), le lecteur dispose d'une carte de transports aux frais de la Fondation ainsi que de 1 000 euros de prime d'arrivée et 1 000 euros de prime de départ. Le lecteur signe deux contrats, un contrat global avec la fondation et un contrat local avec le Collegium, lequel rappelle ses obligations et le règlement intérieur de l'établissement. La fondation prend en charge l'établissement d'une carte de séjour et d'une carte européenne d'assurance maladie (hongroise).

Au Collegium, un/une professeur coordinateur/trice se charge des démarches administratives avec le lecteur, et l'oriente dans son installation en Hongrie : c'est une aide précieuse et indispensable.

Les heures de cours sont réparties comme suit :

deux fois deux heures pour une classe de niveau B1-B2 (niveau 3)

deux fois deux heures pour une classe de niveau C1-C2 (niveau 4)

deux heures de « Civilisation française », selon la formation du lecteur, histoire, géographie, sociologie, littérature, philosophie... (français courant)

Pour le niveau B1-B2, je conseille de choisir un manuel (par exemple, *France euro express B1 B2* de Michel Soignet et Szabo Anita) pour que les étudiants ne soient pas trop perdus et aient toujours des exercices à faire s'ils veulent en faire plus. A mélanger avec des sources pédagogiques d'autres ouvrages, et aussi des documents authentiques (émissions de radio de Radio France, articles de journaux...).

Pour le cours de civilisation française, je conseillerais un cours de littérature/linguistique ou d'histoire de France – plus prisé des étudiants et plus utiles, tout en s'informant des programmes de la faculté ELTE pour ne pas faire de doublons. Pour chaque cours il faut donner une note de fin de semestre (qui peut être la moyenne de plusieurs notes obtenues lors d'évaluations au cours du semestre) pour chacun des étudiants.

Les effectifs sont d'environ 10 étudiants pour le niveau B1-B2, entre 3 et 10 pour le niveau C1-C2 et entre 3 et 10 pour le cours de civilisation française. Les étudiants ont en effet de nombreux cours obligatoires à l'université et des emplois du temps assez difficilement conciliables entre eux. Malgré tout il faut souligner que les étudiants, bien qu'en petit nombre, sont d'autant plus motivés et que les cours se révèlent tout autant profitables pour eux que riches d'enseignement pédagogique pour un/e jeune enseignant/e. La confiance des autres professeurs et de la direction envers le/a lecteur/trice représente un précieux soutien pour une première expérience d'enseignement.

2/3/4/5. Le stage à l'Institut Français

Concernant le poste à l'Institut Français, (à 10 mn en tram du Collegium, face au Parlement et avec vue sur l'Eglise Mátyás, superbe) la charge de travail représente quatre demi-journées, réparties 3 selon les disponibilités du/de la stagiaire, en accord avec son/sa maître de stage, l'Attaché/e de coopération scientifique, technique et universitaire. Le stage donne lieu à une indemnité mensuelle prévue par la loi 2009-1437 du 29 novembre 2009, qui s'élève à 450 € environ. L'indemnité peut être versée sur le compte français ou sur le compte hongrois du/de la stagiaire. (Je conseille le compte français car le cours du forint est extrêmement haut en ce moment. Le coût de la vie n'est vraiment pas élevé.)

Le travail du/de la stagiaire consiste dans la valorisation en amont et en aval du travail de mise en place des événements et des activités organisées par l'Institut Français dans le domaine du débat d'idée. Le/la stagiaire est invité/e à participer à l'organisation des manifestations organisées par le secteur de Coopération technique. Des missions de publication et de communication lui seront également confiées. La tenue de colloques philosophiques, ardemment soutenue par M. Laquière, directeur de l'Institut (jusqu'à fin août 2013) ont été une excellente expérience, car j'ai pu entendre et rencontrer certains professeurs, français et hongrois, avec qui je n'aurais pas pu échanger autrement.

Le/la stagiaire profite d'une grande liberté de manœuvre et d'initiative pour promouvoir les activités de l'Institut. Il est possible de s'impliquer dans des projets transversaux avec le Secteur de coopération linguistique et éducative ou le Secteur de coopération culturelle. Les nouveaux venus sont toujours accueillis, intégrés et encadrés avec une bienveillance admirable.

Des cours de hongrois sont prévus pour les niveaux débutants et intermédiaires. Personnellement, j'ai préféré faire un échange linguistique avec un jeune professeur d'anglais de ELTE, qui avait besoin de cours de français. Avec 3 heures de cours de « frongrois » par semaine, j'ai pu discuter de manière informelle (en français !) des problèmes politiques et sociaux de la Hongrie. En 1 an il n'était de toute façon pas possible de maîtriser une langue aussi complexe. Je me débrouille dans la vie courante, et rien de tel pour faire sourire les étudiants que de leur parler un peu hongrois.

6. Cours et bibliothèques

Concernant la vie à l'université, n'espérez aucun cours en français hormis les cours du CIEF (centre interuniversitaire d'études françaises) de ELTE. Je ne m'y suis personnellement pas rendue, préférant profiter de mon temps libre pour travailler par moi-même, car aucun cours de philosophie n'est disponible en français. Un nouveau master en anglais s'est ouvert, de philosophie des sciences, mais je n'en connais pas le niveau. La CEU (Central European University), université privée, dispense ses cours en anglais (se mettre en relation via Vincent Liegey qui connaît les professeurs susceptibles de faire exceptionnellement une carte de bibliothèque, normalement réservée aux

étudiants de la CEU) dans toutes les matières. Les quelques cours que j'ai pu suivre m'ont cependant déçue, mais je n'ai pas fait de nombreuses tentatives.

Le Collegium dispose d'une bibliothèque de travail (9h-17h), les ouvrages y sont à 80% en hongrois, mais l'Institut français est bien doté. Pour l'allemand, l'Institut Goethe possède les essentiels et pour l'anglais la CEU est idéale. D'autres bibliothèques, comme OIK et la Bibliothèque Nationale (au Château) disposent d'ouvrages en russe, espagnol, etc. Mieux vaut apporter une bibliothèque personnelle.

7. Vie culturelle

Budapest est une ville d'histoire et de patrimoine, mais n'a pas été touchée de plein fouet par l'industrie touristique de masse. Avec tous les guillemets possibles, on pourrait dire qu'il s'agit d'une ville culturelle « authentique » : il y en a pour tous les goûts. Il faut s'essayer à la danse folklorique, à la Palinka – alcool local qui est toute une institution – aux longues balades à vélo au bord du Danube, aux soirées à l'Opéra et aux concerts de musique tsigane, s'intéresser à l'actualité et essayer de rencontrer des hongrois – pas toujours facile car on a tendance à rester entre soi dans le petit monde des stagiaires et des VI. Depuis Budapest les villes de province se visitent aisément – Debrecen, Pécs, 4 Szeged sont à moins de 3 heures de train. Le Lac Balaton, en fin d'été et au printemps, est la destination préférée des hongrois, à 1 h de Budapest. Il est facile et très agréable de prendre le vert en partant en randonnée pour un week-end.

8. points positifs / négatifs

Points positifs : l'accueil de tous, collègues et responsables ; la littérature hongroise, une très belle découverte ; le logement tout proche de la place Mórítz d'où partent pas moins de six trams et une dizaine de bus ; le cadre de vie, avec le Mont Gellért tout proche ; le coût de la vie, tout à fait raisonnable ; l'expérience professionnelle, on peut apprendre très vite et bien du métier de professeur, et il ne faut pas hésiter à solliciter les conseils des autres enseignants – on apprend à transiger sur ce que l'on pensait être bon pour l'apprentissage d'une langue, il faut apprendre à privilégier l'oral et le relationnel !

Points négatifs : la photocopieuse, vieille et capricieuse, qu'il faut apprivoiser, et il manque parfois du papier ; des étudiants un peu muets, il faut les mettre à l'aise ; pas de formation en FLE, on est perdu au début, et même si l'on s'adapte, cela peut être un peu désagréable. Ne pas hésiter à assister à des cours de langue, au Collegium et au centre de langue de l'Institut.

(2)

Jennifer Radulovic
vendégtanár

„Ho iniziato il mio soggiorno a Budapest alla fine del mese di febbraio del 2013 e mi sono fermata nella capitale ungherese per oltre un mese per motivi di ricerca. Sto infatti concludendo il dottorato di ricerca preso l'Università degli Studi di Milano con una tesi dedicata al regno d'Ungheria nelle prime decadi del XIII secolo e in particolare alla politica interna dei sovrani Andrea II e Bela IV e alla invasione dei Mongoli nel paese.

In quel periodo sono stata ospitata dalla struttura del Collegio József Eötvös, dove ho anche avuto il privilegio di poter tenere due piccoli corsi di Lingua Italiana a due distinti gruppi di studenti dell'Università Eötvös Loránd. L'accoglienza, la cordialità, la disponibilità e la competenza delle persone che ho incontrato, che mi hanno ricevuto e che vi lavorano – *in primis* il magnifico ed eruditissimo Direttore Horváth - è stata eccezionale. Sono stata ricevuta e trattata con gran riguardo e calore e ho trovato degli studiosi raffinatissimi, estremamente preparati e attivi. Mi è stata assegnata una stanza singola deliziosa, completa di tutti i comfort. Ho trovato molto carina sia la struttura storica dove è ubicato il Collegio, sia il quartiere cittadino dove è ospitato che rimane su una delle alture collinari di Buda, in un luogo molto ben servito dai mezzi pubblici e quindi a pochi minuti dal centro storico e dall'ateneo magiaro.

Gli studenti che ho seguito per quattro settimane provenivano da percorsi di studio diversi ed erano accomunati dall'interesse per la lingua e la cultura italiana. Sotto il profilo grammaticale - per quanto concerne ortografia, morfologia e sintassi - li ho trovati subito molto ben preparati e attenti. Avevano seguito già diversi corsi, in particolar modo officiati dalla dottoressa Ágnes Ludmann, giovane studiosa molto brillante e dinamica, dall'umanità straordinaria e con un ottimo dominio della lingua italiana in tutti i suoi aspetti più peculiari. Nonostante la giovane età, ha orchestrato i corsi con professionalità notevole, alternando all'affabilità del suo carattere precisione e severità appropriate, risultando oltre modo autorevole.

I ragazzi che ho seguito hanno dato immediatamente dimostrazione di spiccato interesse e grande profondità nell'approccio con una lingua e una cultura altra. Molti di essi erano poliglotti e alla lingua italiana hanno associato lo studio di altri idiomi nazionali. Le estrazioni erano sia umanistiche che scientifiche. Visto le loro buone basi linguistiche, ho orientato le mie lezioni soprattutto verso percorsi volti all'approfondimento e alla scoperta di tratti più sofisticati dell'esposizione orale e scritta, addentrandomi anche in contesti di linguaggio tecnico. Ho deciso di organizzare le lezioni attraverso temi monografici che avessero a che fare con la cultura in senso lato, il costume e la società. Questo mi consentiva di coniugare

aspetti ludico-ricreativi, atti a stimolare l'interesse e la partecipazione, con l'analisi e la riflessione su alcuni aspetti strutturali piuttosto che idiomatici. Partendo quindi da argomenti apparentemente "leggeri" che creavano allegria e rilassatezza tra i presenti, si scoprivano così le più svariate origini etimologiche (soprattutto latine o greche), gli slittamenti semantici (in particolar modo originatisi in età medievale) e l'uso contemporaneo. Mi sono attenuta a testi di Umberto Eco – come il Trattato di Semiotica Generale – e del linguista Tullio De Mauro. Mi è parso utile indagare anche risvolti sociali, storici ed antropologici. Abbiamo, tra le altre, tenuto lezioni sui tabù (dalla morte alla sfera intima) oppure ancora sui colori. Il mio obiettivo era, infatti, quello di fornire delle chiavi di lettura onnicomprensive e di dare ai miei studenti gli strumenti per poter interagire con completezza espressiva con italofoni, soprattutto in prospettiva di soggiorni di studio o di piacere nel Bel Paese. Chiunque abbia delle minime competenze linguistiche conosce i principali nomi dei colori, così come della morte o dei rapporti sentimentali, ma a tutti era ignoto cosa significassero termini ed espressioni come "antracite", "canna di fucile", "oltremare", "ottanio", che il bianco possa essere "ghiaccio, crema, panna, optical, sporco", che il rosso sia "vermiglio, fuoco, scarlatto, primario, Valentino" oppure che non si dica quasi mai che qualcuno è morto, ma che "è mancato all'affetto dei suoi cari, è trapassato, è spirato, si è spento", passando anche per temi sanitari o fisici sino alle donne "in stato interessante" o "in dolce attesa". Questi sono solo alcuni esempi. Ovviamente ogni vocabolo era foriero di riflessione e se ne ripercorrevano gli ambienti e i contesti d'uso prevalenti, nonché le origini storiche con il fine di renderli in grado di leggere e comprendere un quotidiano oppure anche solo fare acquisti in autonomia, poiché, ad esempio, anche la moda ha un suo linguaggio specifico. Abbiamo parlato anche dei proverbi che per le loro formule caratteristiche possono apparire di primo acchito criptici, poiché basati su un sistema-idioletto, oltre che dello stile giornalistico o politico. Gli studenti hanno dimostrato grande entusiasmo, grande attenzione e anche grande affetto. Ho cercato di impostare i nostri incontri in maniera seminariale e corale, proprio per spingerli a dialogare, così da farli allenare nell'esposizione in lingua. Avendo io soltanto pochi rudimenti della magnifica lingua ungherese, essi erano costretti ad adoperarsi il più possibile per comunicare con me, perché non potevano ricorrere all'ausilio della lingua natia. Li ho anche fatti esercitare, dando loro dei libri in ungherese e chiedendo che mi traducessero delle frasi in italiano per esortarli a uno sforzo di traduzione che è prima di tutto intellettuale e riflessivo. Questa esercitazione mi pare sia stata molto apprezzata e li abbia coinvolti adeguatamente: interagivano e si correggevano tra di loro per potermi dare una versione corretta. Ho scelto volumi di letteratura italiana contemporanea rinvenuti direttamente in aula.

Oltre alle lezioni, ho portato avanti le mie ricerche, soprattutto all'Università Loránd Eötvös, alla CEU, alla Biblioteca Nazionale Széchényi e all'Archivio di Stato di Budapest. Ho lavorato per la stragrande maggioranza del tempo presso la biblioteca e sezione di medievistica della Eötvös/CEU sita nella sede centrale della prima."

(3)

Ilaria Sommaruga
vendégtanár

„Mi chiamo Ilaria e sono una studentessa italiana e studio relazioni internazionali e studi dell’immigrazione in Italia, e mi sto preparando per il master di L2, per insegnare italiano agli stranieri. Durante il semestre autunnale dell’anno accademico 2013-2014 sono stata lettrice di lingua italiana presso l’Eötvös József Collegium di Budapest. Come sono capitata qui, vi chiederete!? La mia è una lunga storia! Io sono nata e cresciuta in Italia da genitori italiani eppure ormai mi sento per metà ungherese. Per quale motivo?! Il semestre all’ELTE non è stata la mia prima esperienza in Ungheria, ma bensì la terza. A 17 anni ho deciso di partire per un anno, vivendo con una famiglia ospitante e frequentando una scuola straniera, a me non importava il Paese nel quale mi avrebbero mandato, a me importava fare un’esperienza del genere. E il destino ha voluto che finissi in Ungheria, terra della quale mi sono perdutamente innamorata! Il primo approccio è stato difficile, non per colpa degli ungheresi ma per colpa mia, nonostante volessi fare questo tipo di esperienza il giorno della partenza mi sono terrorizzata e non volevo più partire. Quando siamo atterrate all’aeroporto di Budapest le altre ragazze che erano con me facevano i salti di gioia, ogni cosa era bellissima per loro, io non facevo altro che pensare a casa mia e cercavo solo un modo per tornare indietro. All’inizio è stato davvero difficile, pensavo di non farcela a lasciare tutti i miei amici, i miei genitori, mio fratello e la mia casa, per interi giorni ho pianto sentendomi in colpa, ero convinta di aver fatto l’errore più grande della mia vita partendo.

Ma dopo tutto questo sconforto e nostalgia sono riuscita ad aprire gli occhi e a vedere i lati positivi che aveva da offrirmi questa esperienza e così ho cominciato a divertirmi e ho capito che il trucco per questa metamorfosi sta nel guardare ogni novità come una piccola sfida e provare e riprovare senza alcuna fretta! Io sono stata davvero fortunata, sono stata ospitata da una famiglia straordinaria, ed ora ho una mamma, un papà, una sorella, un fratello, dei nonni e degli zii anche in Ungheria! Ed è soprattutto grazie a loro che ho imparato ad amare questo Paese, la sua cultura e la sua lingua! All’inizio ero disperata, non riuscivo a comprendere la fine di una frase con l’inizio di un’altra, ma poi, poco a poco, ho iniziato a distinguere i suoi, le parole e senza nemmeno accorgermene ho iniziato ad impararla! Oltre ad avere imparato una nuova lingua, ho stretto rapporti con tantissime persone che mi hanno cambiato la vita, senza le quali ora mi sentirei persa! Ma la cosa più importante è che non ho semplicemente imparato una nuova cultura, l’ho resa proprio mia, anche ora che sono qui, quando c’è qualche celebrazione o qualcosa di particolare, o anche solo una semplice festiccioia, mi viene spontaneo dire: “noi in Ungheria facciamo così...”, l’Ungheria ormai è la mia seconda casa, è il paese che mi ha fatta diventare una donna, che mi ha fatto crescere, che mi ha fatta piangere e ridere, è casa mia.

Nel 2012, dopo aver preso la laurea triennale ho deciso di prendermi un semestre sabbatico e quale posto migliore della mia bella Ungheria per staccare un po'?! Ed è così che per la seconda volta sono tornata a vivere qualche mese a Budapest, dove ho insegnato italiano in una scuola elementare. Purtroppo dopo 6 mesi sono dovuta rientrare in Italia per riprendere gli studi, ma ero sicura di poter trovare un modo per poter ritornare ancora una volta, e quindi eccomi qui! Come studentessa Erasmus in questa magica città, dove la storia è presente in ogni centimetro, in ogni respiro e in ogni sorriso.

Mi sento a casa qui, ma mi sento anche sempre in debito con questo Paese per tutto ciò che mi ha dato, così, quando mi è stato chiesto di insegnare italiano a degli studenti dell'Eötvös József Collegium, mi è sembrato il modo perfetto per poter ripagare i miei debiti con questa Nazione. Io non farò l'insegnante di professione, ma adoro insegnare e adoro far conoscere la mia lingua e la mia cultura! Mi piace moltissimo poter conoscere studenti di tanti paesi e potermi confrontare con loro presentando il mio paese. L'aver potuto insegnare la mia lingua e l'aver visto degli ottimi risultati da parte dei miei studenti mi ha riempito di orgoglio! Sono stata ambasciatrice della mia cultura e credo di aver arricchito la conoscenza dei miei studenti. Per questo sono entusiasta di aver collaborato con l'Eötvös József Collegium nell'insegnamento della lingua italiana e spero che anche per i miei studenti, coi quali ho stretto un bellissimo rapporto, sia stata una bella esperienza. Non posso far altro che ringraziare il direttore del collegio, il sig. Horváth László, la mia collega e amica Ludmann Ágnes per l'opportunità che mi hanno dato!"

(4)

Farkasvölgyi Noémi
Erasmus-ösztöndíjas
ENS Paris

„2013. szeptember 10-től 2014. február 9-ig, 5 hónapon keresztül Párizsba tartózkodtam. A Collegium támogatásával, ám az Erasmus program keretében ez idő alatt az École Normale Supérieure-ön tanultam, ahol a Collegiummal fennálló kapcsolatoknak köszönhetően a lakhatásom is biztosítva volt. A Párizsban töltött félév célja középporral, középkori francia irodalommal kapcsolatos tanulmányok folytatása, francia nyelvtudásom megerősítése illetve kapcsolatépítés volt.

A kint végzett kurzusokat sajnos nem tudtam teljes mértékben érdeklődésemnek és a középkori tanulmányok megfelelően kialakítani. Az Erasmus program elvárásai miatt kénytelen voltam bizonyos számú órát intézményen belül teljesíteni, melyek időpontja olykor egybeesett más egyetemeken meghirdetett, a középporral, a középkori irodalom, művészet egy aspektusával foglalkozó kurzuséval. Szintén sajnálatos módon a 2013/14-es tanév első félévében az École-ban magában nem került meghirdetésre

középkori irodalommal foglalkozó kurzus. Így kint folytatott tanulmányaim a középkori történelemre vonatkozó ismereteim bővítésére koncentráltak, de a félév elején pár alkalommal részt tudtam venni *L'écriture du corps au Moyen Age: entre répulsion et fascination* c. szemináriumon is, melynek témája a test ábrázolása a középkori művekben volt. A későbbiekben óráütközés miatt a kurzust nem tudtam látogatni.

Három középkorral foglalkozó kurzust végeztem el a félév során: *Initiation à l'histoire médiévale, Sources pour l'histoire de l'Europe médiévale, Introduction aux sources arabes médiévales*. A három kurzusból kettőt François Menant tartott, az egyiket Diane Chamboduc de Saint-Pulgent-nal közösen. Az *Initiation* valóban alapvető ismeretanyag átadását célzó, alapvetően előadás jellegű kurzus volt. A kurzus teljesítésének feltétele a jelenlét mellett egy beadandó leadása volt. Nem volt komolyabb megkötés a feladattal kapcsolatban, pusztán javaslatokat foglalmaztak meg, de attól eltérően is lehetett szabadon választani. Végül egy forrás bemutatását választottam.

Sources c. kurzus volt az egyik legmeghatározóbb a félév során. Tematikusan válogatott forrásokkal dolgoztunk az órán. Itt lehetőségem volt a kurzushoz is kapcsolódóan folytatni Joinville Szent Lajos életrajzához kapcsolódó vizsgálódásaimat, és az egyik óra során röviden, szóban bemutathattam a művet korábbi tanulmányaimat felhasználva, de ki is egészítve azokat. A tanár úr meg volt elégedve a munkámmal, ami az értékeléséből is kiderül.

Bár sok új ismerettel gazdagodtam, e két kurzus anyagára vonatkozóan természetesen már rendelkeztem előismeretekkel. A téma újdonságát tekintve a leginkább kiemelendő kurzus a *Introduction aux sources arabes médiévales* volt. Erről eddig nem nagyon volt lehetőségem előadásokat hallgatni. Több témakör került szóba a félév folyamán, különböző előadókkal (irodalmi források, nem irodalmi jellegű, írott források, hagyomány, régészet stb.). A kurzus teljesítésének követelménye itt – ahogy a legtöbb történelem szakos kurzus esetében – recenzió írása volt.

Annak érdekében, hogy az itthon még hátralevő kurzusaimat teljesíteni tudjam, végeztem más korszakhoz köthető kurzusokat is, amelyek szerencsére sokszor más szempontból is hasznosnak bizonyultak. Az *Atelier de l'historien moderniste et contemporainiste : Apprentissages* c. kurzus keretében olyan könyvet dolgozhattam fel, melynek témája az „idegen” volt. Azt vizsgálta, hogy kik és milyen kritériumok alapján voltak az idegenek közé sorolhatók. Számos felvetés, megközelítés hasznosítható lehet más területek vagy korszakok esetében is.

A félév során a magyar történelemtől sem kellett teljes mértékben elszakadnom. A *Penser la Méditerranée moderne et contemporaine, XVIe–XXe siècle* c. kurzus keretében foglalkozhattam Molnár Antal *Le Saint-Siège, Raguse et les missions catholiques de la Hongrie Ottomane 1572–1647*. c. könyvével. A könyv témáját nagyon érdekesnek találtam, a szerző jelentős mennyiségű forrásanyagot és szakirodalmi művet használt fel. Mivel francia nyelven jelent meg, nyelvi szempontból is hasznosnak találtam: segítséget jelenthet a magyar történelem specifikus kifejezéseinek francia nyelvre fordításában. Fontosnak tartom, hogy tudjunk külföldi ismerőseink számára is érthető módon beszélni történelmünkről.

A középkoros, illetve kötelező órákon túl fontosnak tartottam, hogy a latin nyelv tanulását is folytassam. Mivel nem tudtam, milyen szinten tartok, ezért (újra)kezdő csoportba jelentkeztem. Így természetesen az anyag jó része ismétlés volt, de még így is hasznosnak és szükségesnek éreztem. Ilyen körülmények között persze nem okozott gondot jó eredménnyel teljesíteni.

A kurzusok teljesítése mellett nem maradt annyi szabadidőm, mint szerettem volna. Igyekeztem ezt az időt is hasznosan tölteni. A könyvtárban elsősorban középkorral, középkori irodalommal, Joinville-lel, illetve IX. Lajossal foglalkozó műveket kerestem. Természetesen a párizsi múzeumokat is felkerestem, különös tekintettel a Musée de Cluny-re, amelynek anyagát igyekeztem minél alaposabban megtekinteni, és ahová többször is visszatértem.

A szakmai munkához közvetlenül (még) kevésbé köthető tevékenységek a beilleszkedésre, kapcsolatteremtésre irányultak elsősorban. Bár mint írtam, ez nem kapcsolódik szervesen a szakmai munkához, mégis fontosnak tartom kiemelni beszámolómban, hiszen az így megismert emberek tették számomra igazán emlékezetessé a párizsi félévet. Jelenlétük, olykor konkrét segítségük biztosította a szükséges háttérrel tanulmányaim végzéséhez is.

Az École ideális munka- és életkörülményeket biztosít, és biztosított így számomra is az 5 hónap alatt. Praktikusán kialakított, egy személyes szobában lakhattam. A campuson belül jól felszerelt, gyakorlatilag szabadpolcos rendszerben működő könyvtár állt rendelkezésre. Az intézmény menzáján szintén épületen belül az étkezés is könnyen megoldható volt. Számos szabadidős- és sportprogram kerül megszervezésre, szintén a campus területén különböző klubok formájában. A félév során többször sikerült eljutnom színházba az egyik intézményi diákszervezetten keresztül.

Ezúton is szeretném megköszönni, hogy lehetőséget kaptam arra, hogy ezt a félévet Párizsban tölthessem, nagyon nagy élményt jelentett a számomra. Úgy vélem és remélem, hogy a kint töltött félév hozzájárult franciatudásom fejlesztéséhez, előbbé válásához, szakmai előmenetelemhez és személyiségem fejlődéséhez is”

(5)

Gyuris Kata

Séjour d'études à l'ENS en 2012-2013

I. J'étais accueillie dans le NIR (439) entre le 20 février et le 7 mars en tant que pensionnaire étrangère. Pendant ce bref séjour, j'étais préoccupée avec mon mémoire et la révision d'un volume. Cependant, j'ai eu l'occasion de participer à la vie culturelle de l'École et de rendre visite à plusieurs de mes amis normaliens. Une seule remarque : puisque j'étais la première parmi quatre étudiantes hongroises venues pour deux ou trois semaines, on m'a dit que c'était impossible de me donner une carte multifonction pour un si bref séjour, ce qui a rendu ma vie un peu difficile à l'ENS. Les autres venant après moi ont reçu cette carte.

II. Pendant mon séjour, j'ai eu l'occasion de consulter plusieurs documents concernant le sujet de mon mémoire. J'ai également rendu visite à quelques cours et conférences pendant ces deux semaines. Le travail dans la bibliothèque et les professeurs que j'ai eu l'occasion d'écouter m'ont inspiré à revenir à l'ENS pour un séjour plus long, pour en vraiment profiter. Depuis le début mars, j'ai fini mon mémoire et reçu de bonnes critiques, ce qui est dû en partie à mon séjour à l'ENS.

III. J'ai obtenu mon diplôme de master en langue et littérature anglaises ce juin et j'ai remis ma candidature pour un doctorat en littératures postcoloniales comparées (anglaises et françaises) à ELTE, Budapest. J'espère commencer le programme en septembre.

Szívós Eszter

Séjour d'études à l'ENS en 2012-2013

Conditions matérielles du séjour

Grâce à la bourse de séjour court de CampusFrance et dans le cadre de l'accord d'échange du Collegium Eötvös avec l'École Normale Supérieure, j'ai séjourné à Paris du 6 jusqu'au 18 avril 2013. J'ai logé sur le site de la rue d'Ulm.

Mon séjour avait deux buts principaux. D'une part, il m'a permis de finir mon mémoire de licence en langue et civilisation françaises, qui propose une analyse herméneutique de *La putain respectueuse* (l'une des pièces sartriennes les plus délaissées par la critique) en trois phases. D'abord, je me suis intéressée aux principales problématiques de la pièce que j'ai récupérées à travers les motifs clés du texte. Dans un deuxième temps, j'ai relu le texte sous l'angle de la philosophie sartrienne pour voir dans quelle mesure une telle lecture peut contribuer à la compréhension du message de la pièce. Enfin, lors d'une troisième lecture, ayant pour point de départ l'interview de Sartre, dans lequel il désigne la pièce de « comédie-bouffe », j'ai examiné si la pièce s'inscrit dans une tradition théâtrale comique pour voir dans quelle mesure la définition de Sartre est juste. Le but final de mon analyse était de démontrer que, bien que la plupart des analyses de cette pièce de Sartre visent avant tout à l'expliquer en tant que *commentaire* socio-politique de sorte que la pièce semble être plutôt *engagée* que *littérature*. C'est l'analyse *littéraire* qui est la clé pour repérer l'idée en faveur de laquelle Sartre *s'engage*. La Bibliothèque de l'ENS m'a fourni un grand nombre d'ouvrages sans lesquels je n'aurais pas pu finir mon travail.

D'autre part, mon séjour avait également pour objectif de consulter les livres qui figurent sur la bibliographie que j'ai dû joindre à ma candidature pour la Sélection Internationale de l'ENS, mais ne sont pas accessibles en français en Hongrie ainsi que de me renseigner sur les épreuves écrites et les entretiens de la SIL que je viens de passer. Tout cela m'était très utile pour la préparation de ce concours.

Projets pour l'année 2013-2014

Je viens d'être admise en M1 du Cogmaster (master de recherche en sciences cognitives) de l'ENS. J'ai également été sélectionnée pour passer les épreuves de la Sélection Internationale (section Lettres) dont je n'ai pas encore les résultats. L'année prochaine, je voudrais effectuer un stage de recherche chez M. Gianfranco Dalla Barba qui dirige à l'INSERM une équipe de recherche travaillant depuis quelques années sur la genèse des confabulations chez les patients atteints de la maladie d'Alzheimer et chez les patients amnésiques confabulants. Je m'intéresserai à l'apparition de différentes formes de confabulation dans ces deux types de maladie. Ma recherche sera fondée sur les données accumulées à l'aide de la batterie de confabulation développée par M. Dalla Barba et ses collaborateurs.

Vargyas Brigitta

Séjour d'études à l'ENS en 2012-2013

I. Conditions matérielles du séjour

Une légère angoisse me vient à l'esprit en évoquant le jour de mon arrivée, car (malgré l'heure tardive) en raison d'une manifestation, les bus ne circulaient pas comme prévu, et les premières rencontres nocturnes que j'ai faites pendant ce trajet n'étaient pas non plus des plus rassurantes. Ainsi, j'ai d'autant plus apprécié de voir qu'à l'École, tout était préparé avec soin et une enveloppe avec toutes les informations utiles ainsi que la clé de ma chambre m'attendaient à la loge. J'étais tout aussi heureuse de trouver dans ma chambre tout ce qu'il fallait pour la vie de tous les jours : literie, serviettes, mais aussi quelques ustensiles de cuisine. (Quant à la vie pratique, mon seul regret était de ne pas avoir accès à l'aspirateur : la clé n'était jamais à sa place.)

Si mon séjour avait quelques inconvénients, cela s'explique en première ligne par sa courte durée : travaillant uniquement à la bibliothèque, j'avais évidemment moins de possibilités pour faire connaissance avec les autres ou dépasser le cadre étroit des échanges quotidiens.

II. Travail scientifique accompli et le rôle joué par le séjour à l'ENS dans ce résultat

D'une part, ce séjour m'a permis de prendre connaissance des résultats les plus récents d'autres chercheurs dans mon domaine de recherche et de positionner, ou éventuellement de re-positionner mon travail sur certains points par rapport à cela. Ces études m'ont convaincu de la nécessité et du bien-fondé d'une approche narratologique et textuelle dans l'étude des récits de rêve et d'autres états seconds dans la littérature médiévale française. À part la réflexion sur les perspectives et les enjeux théoriques dont ma thèse devrait rendre compte, le travail en bibliothèque m'a également rendu possible d'enrichir le corpus des textes à étudier. Parallèlement à ce travail de documentation, je me suis plus particulièrement penchée sur la question du statut des récits de rêve / autres états seconds au sein de l'historiographie.

Dans un deuxième temps, comme j'ai découvert à la bibliothèque des manuels qui contenaient de précieux renseignements sur la méthodologie de l'analyse de texte (manuels conçus pour la préparation aux concours d'agrégation), je m'en suis inspirée pour préparer un cours de lecture et d'explication de texte méthodique. (Il faut savoir que même si le Collegium a été fondé à l'instar de l'ENS, notre système ne connaît pas les classes préparatoires. Cela explique la nécessité de présenter à nos élèves un cadre théorique et des outils pratiques qui peuvent les aider à dégager le sens d'un texte dans sa complexité.)

La bibliothèque, et par sa richesse (un bon nombre des ouvrages indispensables à mon travail sont introuvables à Budapest) et par le fait que la plupart de son fonds est à portée de main, sur des rayons librement consultables, m'a ainsi permis de recueillir des informations précieuses dans les deux domaines de mon activité.

III. Projets pour l'année 2013-2014

– Travail sur ma thèse.

– Mise en place d'un cours d'analyse de texte pour les élèves en première année du Eötvös Collegium.

(6)

Kassai Gyöngyi

Beloit-ösztöndíjas

„Idén engem ért az a megtiszteltetés, hogy Beloit College-ban tölthettem a tavaszi félévet. Ez a tanulmányút meghatározó élményeket jelentett számomra, mind szakmai, mind emberi, mind kulturális szempontból. Habár néhány mondatban szinte lehetetlen összefoglalni mindazt, amit átéltem, mégis szeretném megosztani néhány tapasztalatomat és köszönetet mondani azoknak, akik lehetővé tették ezeket számomra.

Ha egy évvel ezelőtt valaki azt mondta volna nekem, hogy jövő ilyenkor Amerikában leszek ösztöndíjjal, valószínűleg jót mosolyogtam volna rajta, de mégis megtörtént. Amikor megláttam a pályázati kiírást, úgy gondoltam, mindenképp érdemes megpróbálni, de magam sem hittem el eleinte az eredményt. A legnagyobb motivációt számomra – angol szakosként – az anyanyelvi környezet jelentette, hiszen mindig is tudtam, hogy a nyelvnek sok olyan aspektusa van, amelyet csak ilyen közegben lehet megismerni, elsajátítani. Így utólag elmondhatom, hogy ez tényleg mérföldkövet jelentett az angol nyelvvel való kapcsolatomban – az élő nyelvhasználatban sokat fejlődtem, a kiejtésem finomodott, a szókincsem pedig sok gyakorlati kifejezéssel gyarapodott. Összességében sokkal magabiztosabb lettem a nyelvi kompetenciáimat illetően.

Beloit College ideális hely volt számomra cserediákként. Mivel ez egy privát intézmény, kevesebb diákja van, közülük is mindenki ott lakik a campuson, ahol tíz perces sétával mind a lakó- mind a tanulmányi épületek elérhetőek. Ez egy kis szigetet képez a város-

kában – ez azzal is együtt jár, hogy nehezen lehet autó nélkül kimozdulni, mivel a tömegközlekedés kevésbé általános, mint itthon, de azért megoldható az utazás. A családi hangulathoz az is hozzájárul, hogy napi háromszori étkezés biztosított a közös ebédlőben, ami nekem sokat jelentett a barátságok kialakulása és ápolása szempontjából. Továbbá meglepett az a figyelem, amellyel a cserediákok felé fordulnak – külön iroda foglalkozott velünk, az orientációs napok keretében sok eligazítást kaptunk, valamint mindenkinek kijelöltek egy „advisor”-t a tanárok közül, aki segített az órafelvételben és a félév során is bármikor lehetett hozzá fordulni.

Érdekes volt megtapasztalni az ottani tanítási módszerek is. Ez egy „Liberal Arts College”, ami többek között abban nyilvánul meg, hogy a diákokat arra bátorítják, hogy minél több tudományterületet próbáljanak ki, és ha már kiválasztották a főszakjukat és minorukat (ami a négy éves BA képzés második évének végén történik meg), akkor is vegyenek fel más szakokról tárgyakat. Így végeztem én is pszichológia kurzust, ami nagyon tetszett. Ezen kívül angolos tárgyakat, franciát és kórust vettem fel – ez utóbbi nagyon jó közösségi élményt jelentett. Az amerikai irodalom különösen érdekes volt, hiszen bepillantást nyerhettem abba, hogy ők hogyan gondolkodnak a saját múltjukról és jelenükről (pl. az indiánokról). Ez volt az az óra, ahol a leginkább éreztem, hogy az ottani felfogás a tanulásról, tanításról miben különbözik az itthon megszokottól. Úgy találtam, hogy ők a tények, adatok megtanulása, átadása helyett a kritikus gondolkodásmódot, az együtt gondolkodást hangsúlyozzák, a diákok szerepe sokkal aktívabb az órák során, az egyéni véleményeknek nagyobb teret engednek, a tanár szerepe kevésbé kiemelt. Nekem eleinte nehezemre esett az, hogy „kötelező” hozzászólni, de a végére egészen hozzászoktam. Tetszett, hogy a különböző korszakok, művészeti ágak egymásra hatását vizsgáltuk sok esetben, ez a fajta kapcsolatteremtési képesség igen fontos lehet. Persze ezeknek a módszereknek is megvan a veszélye – a „beszélgetősebb” órákból néha hiányoltam a megfelelő háttértudást. Összességében azonban szemléletformáló hatású volt, és úgy gondolom, sok pozitív dolgot tanulhatunk tőlük, megfelelő egyensúlyt teremtve az esetleges végletek között.

A nyelvi és szakmai fejlődésen kívül nagyon örültem annak is, hogy más kultúrákba bepillantást nyerhettem – elsősorban az amerikaiba, de a cserediákok révén még sok másikba, főleg távol-keletiekbe. Ehhez adott nagyon jó keretet az International Club, amellyel szinte minden héten összegyűltünk valamilyen szabadidős program keretében. Beloitban egyébként rengeteg Club működik, amelyek a közös érdeklődésű diákokat gyűjtik össze, akár nyelvekről, akár szórakozási formákról, akár életmódról legyen szó (pl. Slow Food Club). Nekem is lehetőségem nyílt a magyar kultúrát képviselni, ami új kihívások elé állított, de reményeim szerint sikerrel helytálltam. Prezentációt lehetett tartani, valamint a Tastes of the World eseményre nemzeti ételekkel, és egy kis bemutatóval (pl. ének, néptánc) készültem. A campuson dolgozó kedves magyar házaspár ebben is támogatott, valamint megkértek, hogy vállaljak tutorálást a kezdő magyaros csoportban. A College-ban ugyanis tutori rendszer működik, amelynek révén a diákok személyes foglalkozást, korrepetálást igényelhetnek egy adott tárgyból; a tutorok tanári ajánlás és egy rövid képzés segítségével válnak alkalmassá a feladatra, és ilyen módon zsebpénzhez

is jutnak az egyetem jóvoltából. A magyartanítás izgalmas területet jelentett számomra, és a saját anyanyelvemet új megvilágításba helyezte.

Külön öröm volt számomra, hogy sok támogatóra leltem még ilyen messze is, mind a diákok, tanárok, mind a gyülekezet, mind az ottani magyarok – a College-beli házaspár és családja, valamint az itthoniak ismerősei – között; ez utóbbi kapcsolataimért és a magyarok közti összetartásért a többi cserediák mindig irigyelt. Így juthattam el Madisonba, Wisconsin fővárosába többször is, Chicagóban két hétvégét tölthettem, valamint a tavaszi szünetben az egyik barátnőm meghívott a családjukhoz Washington D.C.-be, ami életre szóló élményt jelentett. Továbbá a College-ban működik egy ún. „host family program”, amelynek keretében megismerhettem Shawn Gillen-t, aki már többször volt Magyarországon, jó kapcsolatot ápol a Collegiummal és azon fáradozik, hogy a cserekapcsolat a jövőben még jobban fellendüljön.

Nagyon hálás vagyok Istennek ezért az egész félévért és köszönöm mindenkinek a sok támogatást. Rengeteg olyan tapasztalattal gazdagodtam, amelyet a későbbiek során kamatoztatni tudok. Örömmre szolgált az is, hogy a tanulmányi eredményeim alapján felkerültem a College dékáni listájára. Végezetül hadd köszönjem meg külön a Collegiumnak magát a lehetőséget, és hadd bátorítsak mindenkit arra, hogy használjon ki minden olyan alkalmat, amikor külföldi élményei segítségével mind tudásban, mind emberileg gazdagodhat.”

(7)

Silvia Nittnaus
vendégtanár

„Film und Text in rot-weiß-rot

Als Auslandspraktikantin für Deutsch als Fremdsprache begab ich mich im September auf die Reise nach Budapest. Meine Mission war, die österreichische Kultur und Sprache nach Ungarn zu bringen. Anders als bei anderen Auslandspraktikanten der Uni Wien, die es nach Japan, Kamerun oder gar nach Kasachstan verschlägt, ist der Kulturunterschied zwischen diesen beiden Nachbarländern nicht so groß beziehungsweise fast nicht vorhanden, waren wir doch noch vor 100 Jahren ein Land. Meine Überlegungen waren daher, viel Neues und Außergewöhnliches aus allen Ecken und Enden der österreichischen Kultur in den Unterricht zu bringen und das möglichst kreativ verpackt. Für meinen Kurs am Eötvös Collegium entschied ich mich für das Thema „Österreichische Landeskunde, Literatur & Film“, um die Möglichkeit zu nutzen, Gegenwartsliteratur, aktuelle Geschehnisse und Medien in den Unterricht einzubinden und auf diese Weise ein möglichst authentisches Bild über das kleine Österreich zu schaffen.

Das Programm war breit gefächert. Wir verbrachten einen Tag im Kaffeehaus, um Topfenstrudel zu essen und Gedichte von Peter Altenberg zu lesen, bestellten am

Würstelstand „eine Eitrige mit Buckl und einem Krokodil“ mit Wiener Schmäh (für Nichtwiener: ein Käsekrainer mit Brotanschnitt und Essiggurke), begaben uns gemeinsam mit dem Purbacher Türken in die Welt der Sagen und Märchen, besuchten mit Ernst Jandl den Heldenplatz und erforschten mit Markus Köhle das neue Genre des Poetry Slams. Zu Weihnachten lernten wir, warum eigentlich das Christkind die Geschenke bringt und welche Weihnachtstraditionen es neben Krampus, Nikolaus und dem Christbaum noch gibt. Dabei wurden die Ähnlichkeiten zwischen Ungarn und Österreich sehr deutlich.

Außerdem tauchten wir in die Welt des österreichischen Films. „Falco – verdammt wir leben noch“ erzählte uns die Geschichte des österreichischen Popstars, der weltweit erfolgreich war. Wie man als Student leben soll, wurde uns durch den Film und das Buch von Thomas Glavinic klar. Einen weiteren Film- und Buchvergleich nahmen wir anhand des Werkes „Komm süßer Tod“ von Wolf Haas vor. Der Krimi stand nicht nur repräsentativ für den morbiden Humor der Österreicher, der ihnen oft nachgesagt wird, sondern gab auch Einblick in den umgangssprachlichen Schreibstil von Wolf Haas. In der vielfältigen Themenliste durfte auch der österreichische Bestsellerroman von Daniel Glattauer „Gut gegen Nordwind“ nicht fehlen.

Die musikalische Ader kam ebenfalls nicht zu kurz und es wurde ein bisschen in die österreichische Musiklandschaft hineingehört. Zu jedem Stundeneinstieg wurde ein österreichisches Lied gespielt. Die Auswahl ging quer durch den Gemüsegarten angefangen vom Wienerlied, bis über klassischen Austropop von Wolfgang Ambros und Georg Danzer, bis hin zu moderner Volksmusik wie der von Hubert von Goisern oder alternativen Sound von Attwenger.

Durch gemeinsame Arbeit entstanden auch Texte im Seminar. Zu manchen Themen sollten die Studierenden mit unterschiedlichen Methoden Gedichte und Geschichten verfassen. Zum Beispiel wurde ein Textausschnitt von „Gut gegen Nordwind“ in der Methode des kooperativen Schreibens fortgesetzt. Kaffeehausgedichte und neue Märchen entstanden und alle Texte wurden gesammelt und auf einem Blog veröffentlicht. So konnten die Studierenden einerseits Einblicke in die Texte anderer erhalten und diese gleichzeitig kommentieren und bewerten. Andererseits erhielt jeder eine Textsammlung als Erinnerung an die gemeinsame Arbeit.

Wichtig zu erwähnen ist, dass das Seminar nie so gut klappen hätte könne ohne die nette Gruppe, die ich unterrichtete. Die Studierenden waren nicht nur äußerst motiviert und zeigten Interesse an der Thematik, ihre Sprachkenntnisse waren auch auf einem sehr hohen Niveau, sodass wir anspruchsvolle Lerneinheiten abhalten konnten. Zudem waren sie dazu angehalten eigene Beiträge zum Thema zu leisten. In diesem Sinne konnte auch ich viel Neues über mein Heimatland lernen. Die Referate waren bunt gemischt und behandelten Themen wie Franz Schubert, österreichische Politik, Passionsspiele im deutschsprachigen Raum, deutschsprachige Dialekte, Otto von Habsburg, österreichischen Tourismus und Popmusik.

Leider war die Zeit zu knapp um alle Ideen verwirklichen zu können und das Semester neigte sich schneller zu Ende als mir lieb war. Die österreichische Literatur- und Filmwelt verbirgt doch mehr Geheimnisse, als man denken möchte und ich hoffe, ich habe das Interesse aller geweckt, die österreichische Kultur zu erforschen.”

(8)

Federico Gusmeroli

Olasz lektor

„L’esperienza presso il Collegio Eötvös è stata davvero positiva: ho imparato moltissimo non solo in termini di conoscenza, ma anche di vita vissuta, di cultura e tradizione. Certamente questa possibilità ha enormemente ampliato la mia vita da studente Erasmus a Budapest.

Ho avuto anche l’occasione più unica che rara di tenere alcuni corsi di italiano per i miei compagni di collegio. Nella fattispecie, sono stato incaricato dalla prof.ssa Ludmann di occuparmi dell’intero corso degli studenti del corso di italiano avanzato e di collaborare per la classe intermedia.

Per quest’ultimo gruppo, meno numeroso dell’altro, ho tenuto diverse lezioni a cadenza settimanale: il tema cambiava di volta in volta, ma basandoci sul manuale di preparazione all’esame abbiamo visto il lessico specifico di diversi ambiti. Le lezioni sono state sempre impostate con una prima parte nella quale ho spiegato il tema: ho fornito ai ragazzi, anche scrivendole alla lavagna, le parole più importanti e poi ho raccontato, utilizzando le stesse cose, la mia esperienza in quell’ambito: la casa, il lavoro, la scuola, la sanità, i trasporti, i viaggi, feste... la seconda parte invece ho chiesto direttamente a loro, anche basandosi su quello che avevano imparato durante la lezione e il mio racconto, di raccontarmi in italiano come vivono loro in Ungheria queste cose.

Per il gruppo avanzato, invece, ho preferito dividere il corso in due tematiche differenti, per differenziare le lezioni e consentire ai ragazzi di svolgere due incontri settimanali, da dividersi in uno più “impegnato” e corposo ed uno invece più leggero, di svago. D’accordo con i ragazzi, ai quali ho proposto cinque diversi percorsi, sono stati scelti un percorso sulla storia italiana dal dopoguerra ad oggi, con un focus sulla prima parte della costituzione, e uno sui maggiori cantautori italiani.

Le lezioni sono sempre state molto partecipate, in special modo quelle sui cantautori, che abbiamo affrontato al ritmo di uno a settimana: Ligabue, Dalla, Guccini, Vecchioni, DeGregori, DeAndré, Gaetano e molti altri. In tutte le lezioni ho cercato di alternare parti discorsive a contributi multimediali, video o canzoni, cercando di coinvolgere i ragazzi chiedendo loro impressioni, pareri, e cercando di spiegare loro i termini più insoliti. Un focus particolare è stato riservato all’album *Non al denaro, né all’amore né*

al cielo, di Fabrizio DeAndré, e a una lezione nella quale sono stati affrontati dei testi, cantati in vari dialetti regionali dai cantautori precedentemente studiati.

La lezioni sulla storia italiana contemporanea hanno invece riguardato i temi di maggiore interesse del periodo compreso tra il 1943 e il 2011: ho potuto raccontare ai ragazzi come il mio Paese ha affrontato gli anni del boom economico, terminati nel 1969 con l'inizio degli anni di piombo, caratterizzati dalle bombe di Piazza Fontana, della stazione di Bologna, dell'Italicus, dal rapimento di Moro e da molti rapimenti e omicidi. Abbiamo poi affrontato quelli che Montanelli ha chiamato "gli anni di fango", ovvero gli anni '80 in cui la corruzione e lo spreco dilagante hanno gettato le fondamenta di un malessere che perdura ancora oggi, e poi gli anni di Tangentopoli e gli anni 2000, forieri di grandi cambiamenti per il mio Paese e per tutta l'Europa. In ogni occasione ho sempre tentato di collegare la storia italiana con quella ungherese, stimolando i ragazzi a raccontare cosa succedeva nello stesso periodo in Ungheria e capire il perché delle differenze.

Di particolare interesse, un vero e proprio valore aggiunto della mia permanenza in collegio, sono state le lezioni che ho potuto svolgere per imparare la lingua ungherese. Più che lezioni sarebbe forse meglio dire ripetizioni, in quanto sono stati degli incontri sempre uno a uno con la mia bravissima professoressa, Lilla Lovász. Con grande impegno Lilla si è cimentata nell'arduo compito di insegnarmi la sua lingua parlando italiano, e dunque con sforzo doppio.

Partendo da zero, è riuscita a insegnarmi un ungherese bastevole ad interloquire con brevi frasi, rispondere ad alcune domande più frequenti, ordinare da mangiare o chiedere informazioni. Il punto centrale delle nostre lezioni, per comune accordo, è stato però quello inerente alla lingua scritta: abbiamo tradotto insieme diversi scritti, soprattutto filastrocche, poesie e discorsi.

Ho sempre trovato una bellissima accoglienza e tanta disponibilità, in primis dai collegiali che mi hanno incluso nel gruppo e coi quali ho avuto diverse interessantissime conversazioni e molte belle partite di calcio, ma anche dal personale col quale per mesi mi sono inteso molto più con una simpaticissima comunicazione non verbale, visto il mio lento apprendimento della lingua ungherese.

Durante il mio soggiorno presso il Collegio Eötvös c'è stato anche l'incontro con la direttrice dell'Istituto Italiano di Cultura di Budapest, durante il quale alla presenza degli studenti della classe di Italiano, si è avuto un piacevolissimo scambio di idee e vedute.

Grazie a tutti coloro che hanno reso la mia esperienza così unica! È stato davvero bello vedere come i nostri due paesi siano legati e molto simili, per certi aspetti. Sono certo che il "gemellaggio" tra il Collegio Superiore e il Collegio Eötvös sia foriero di molte possibilità per tutti e di un legame ancora più stretto tra Budapest e Bologna, tra Ungheria e Italia."

VI. AZ EC KÖLTSÉGVETÉSÉNEK SAROKSZÁMAI (SAJÁT BEVÉTELEK)

Az EC költségvetési sarokszámaiból kiemeljük az ELTE szakkollégiumi támogatását, amely 2013-ban 9 900 000 Ft volt (szolidaritásból a Bibó Kollégium javára 250 000 Ft-ról lemondtunk). A Collegium közüzemi költségeit az egyetem központi forrásból fedezi. A sarokszámok ismertetését követően a saját bevételek alakulását részletezzük. A támogatások és a saját bevételek kedvező alakulásának köszönhetően az EC a 2013 végén 2 275 456 Ft pozitívummal, maradvánnyal zárt.

A 2013. évre benyújtott és az egyetemtől jóváhagyott, előirányzott költségvetés szerint az EC a bevételi oldalon saját bevétel: 20 886 000 Ft-ot, támogatásból 21 666 500 Ft-ot, összesen: 42 552 500 Ft-ot tervezett. Saját bevétel tervezése: kollégiumi díj 10 890 000 Ft, terembérlet 6 400 000 Ft, kereskedelmi szálláshely bevétel 3 200 000 Ft, lakbér: 300 000 Ft, bevételek 5%-os elvonása felújításra – 480 000 Ft, alaptevékenység kiszámlázott termékei és szolgáltatások ÁFA-ja 576 000 Ft.

A 2013. évi (a költségvetési előirányzathoz képest) tényleges bevételeink az alábbi tételekből álltak. Kollégiumi díj: 10 066 820 Ft, terembérlet: 4 456 180 Ft, kereskedelmi szálláshely bevétel: 5 855 100 Ft, lakbér: 277 000 Ft. Összesen: 20 655 300 Ft.

2013 végén a Collegium pénzügyi mérlege: 2 275 456 Ft volt.

A pozitív mérlegeredmény hátterében a legfontosabb tényező: a költségvetési fegyelem (a működési kiadások minimalizálása, a dologi beruházások szinte teljes mellőzése.) Az elmúlt évtized negatív pénzügyi mérlege először 2010-ben fordult pozitívumba. A korábbi tapasztalatok óvatosságra intenek, ezért a Collegiumban folyó szakmai munkára (a közel 120 kurzusra, illetve az előadókra) nem terveztünk és nem fizettünk honoráriumot. Mindemellett a biztosan nem tervezhető szállásbevételeknek köszönhetően (az őszi félévben több szobát tartósan bérelt egy amerikai diákcsoport) olyan eszközvásárlást is megvalósíthattunk, amelyre hosszú évek óta nem volt alkalom (fénymásológép és nyelvtanári szakkönyvek).

A bevételek (szállás- és terembérlet) pontosan nem tervezhetők, mert a lehetőségeket nem hirdethetjük, állandó vevői körünk korlátozott. Terembérlet formában kiadtuk tornatermünket, sportpályánkat és nagytermünket is. Nemcsak egyének, hanem csoportok (pl. nyári egyetem, évközi kurzusok) is béreltek a Collegiumban szállást. Bevételeinket növelte, hogy külföldi ösztöndíjas hallgatóink helyét rendre Erasmus hallgatóknak adtuk ki.

EC 2013.	szállás /Ft	terembérlet /Ft	összesen/hó /Ft
január	202 400	172 500	374 900
február	788 000	140 000	928 000
március	298 000	264 500	562 500
április	284 400	545 000	829 400
május	386 000	80 000	466 000
június	66 000	375 500	441 500
július	218 400	880 880	1 099 280
augusztus	304 000	1 171 500	1 475 500
szeptember	152 000	252 600	404 600
október	1 110 400	377 300	1 487 700
november	1 210 500	95 400	1 305 900
december	835 000	101 000	936 000
mindösszesen:	5 855 100	4 456 180	10 311 280

VII. EGYÉB

2013-ban felvettük a kapcsolatot az Oktatási Hivatallal, hogy felajánljuk támogatásunkat a vidékről a fővárosba, az OKTV versenyek döntőjére érkező diákok elszállásolására. A vidéki versenyzők esélyegyenlősége jelentősen nő azáltal, hogy a döntő előestéjén kipihenhetik magukat, másfelől a Collegium az utánpótlás megnyerésére további lehetőséget kap. Szállást a mindenkori lehetőségeink szerint, előzetes igénylések alapján tudunk biztosítani a versenyzőknek és a kísérő tanároknak. A versenyzők érkezéséről a Collegium gondnoka – az erre a célra fenntartott e-mail címre érkező jelzések alapján – a szakos műhelyvezetőket értesíti, így kollégáink közvetlen kapcsolatokat építhetnek. Az alábbiakban közöljük azt a formalevelet, amelyeket az OH a Collegium címét is feltüntetve a versenyzőknek kiküld.

Oktatási Hivatal

1055 Budapest, Szalay utca 10-14.
 Postacím: 1363 Budapest, Pf. 19.
 Telefon: (+36-1) 374-2100 Telefax: (+36-1) 374-2485
 Honlap: www.oktatas.hu
 E-mail: ok.kozpont@ok.gov.hu

Ügyiratszám: _____
 Ügyintéző: _____
 Telefonszáma: _____
 Tárgy: értesítés döntőbe jutásról

<<név>>t
 igazgató részére

<<iskola>>

<<cím>>

Tisztelt Igazgató Úr!

Örömmel értesítem, hogy az Ön által vezetett intézményből a következő tanuló(k) jutott(ak) be a 2013/2014. tanévi <<tárgy>> OKTV <<kategória>> döntő fordulójába:

felsorolás

Kérem, hogy szíveskedjék átadni a versenyző(k)nek a mellékeltet küldött, névre szóló értesítőt, amelyet be kell mutatni a döntőn a személyi- vagy diákigazolvánnyal együtt.

A döntő időpontja: <<időpont>>

A döntő helyszíne: <<cím>>

Az esetleg felmerülő útiköltséget és szállásköltséget megtéríteni nem tudjuk.

Ebben a tanévben ismételten adott az a lehetőség, hogy az ELTE Eötvös József Collegium (1118 Budapest, Ménesi út 11-13. honlap cím: <http://honlap.eotvos.elte.hu/kapcsolat>) – szabad kapacitásának függvényében – ingyenes diákszálló elhelyezést biztosít a döntő előtti éjszakára a képzési profiljához kapcsolódó OKTV-k (a <<tárgy>> OKTV ilyen) döntősei és szükség esetén tanulónként legfeljebb egy fő kíséret számára.

Aki élni kíván ezzel a lehetőséggel, az mihamarabb jelezze igényét az okszallas@eotvos.elte.hu e-mail címen. A Collegium a beérkezett igényeket korlátozott számban, a rendelkezésre álló férőhely és az igények beérkezési sorrendjének figyelembe vételével tudja kielégíteni.

A felkészítő munkához gratulálók, a tanuló(k)nak további sikeres versenyzést kívánok!

Budapest, ...

Tisztelettel

Balázsiné Dobos Zsuzsanna
 osztályvezető
 Érettségi és Versenyszervezési Osztály

Az alábbi kimutatás tartalmazza az együttműködés első, bevezető évének eredményét.

OKTV verseny szálláskérők					
	postázás dátuma	döntő időpontja	szállás éjszakája	szállástkérő diákok száma döntő előtti éjszakára	szállástkérő tanárok száma döntő előtti éjszakára
informatika I. kategória	5-Mar	23-Mar	22-Mar	3	2
latin nyelv	8-Mar	26-Mar	25-Mar		
magyar nyelv	8-Mar	5-Apr	4-Apr	1	1
anogol nyelv I.	8-Mar	3-Apr	2-Apr		
angol nyelv II.	8-Mar	4-Apr	3-Apr		
spanyol nyelv I.	18-Mar	10-Apr	9-Apr	2	1
kémia I.	19-Mar	6-Apr	5-Apr		
kémia II.	19-Mar	6-Apr	5-Apr		
német nyelv I.	19-Mar	8-Apr	7-Apr		
francia nyelv I.	20-Mar	12-Apr	11-Apr		
francia nyelv II.	20-Mar	12-Apr	11-Apr		
német nyelv II.	21-Mar	9-Apr	8-Apr	3	1
magyar irodalom	21-Mar	11-Apr	10-Apr		
spanyol nyelv II.	21-Mar	15-Apr	14-Apr		
olasz nyelv I.	21-Mar	16-Apr	15-Apr		
olasz nyelv II.	21-Mar	17-Apr	16-Apr	2	1
orosz nyelv	21-Mar	19-Apr	18-Apr		
fizika I.	25-Mar	13-Apr	12-Apr		
fizika II.	25-Mar	13-Apr	12-Apr	2	
történelem	29-Mar	22-Apr	21-Apr	4	3
földrajz		23-Apr	22-Apr	3	
filozófia	29-Mar	18-Apr	17-Apr		
biológia I.	2-Apr	20-Apr	19-Apr	2	
biológia II.	2-Apr	20-Apr	19-Apr	1	
			össz:	23	9

Az Eötvös Collegium kurátora az igazgató személyi javaslatai alapján a Kuratórium támogatásával – a régebbi collegiumi gyakorlatot felelevenítve – 2009-től az őszi ünnepi közgyűlésen a Collegium önzetlen támogatóinak Eötvös Collegiumért emlékérmet adományoz. Köszönetünket három területen fejezzük ki: „külfilosz”, azaz nem collegista, „öreg collegista”, azaz korábban végzett növendék és „távozó collegista”, azaz a Collegiumból kiköltöző collegista kategóriákban.

Emlékérmeket kaptak:

„Öreg collegista”

Szabics Imre, az Aurélien Sauvageot műhely tiszteletbeli elnöke

„Távozó collegista”

Huszár Kristóf és Tóth Olivér

„Külfilosz”

Susanne Bachfischer (az Osztrák Kulturforum igazgatója)

Elisabeth Kornfeind (az Osztrák Kulturforum leköszönt igazgatója)

„FILOSZ” ÉS „DÖGÉSZ”

Takó Ferenc

KÍNA-KÉPEK A XVIII. SZÁZAD EURÓPÁJÁBAN¹

I. Bevezetés

Az európai Kína-recepció történetét több aspektusból szemlélhetjük. Tekinthetünk rá úgy, mint az európai történetfilozófia kialakulásának sajátos lenyomatára, általánosabb értelemben a XVII–XIX. század közötti társadalmi-politikai-technikai változásokra adott reakciók tükréként kezelhetjük, de a nyugati sinológia létrejöttének előzményeit is nyomon követhetjük benne. Attól függően, hogy melyik megközelítésmódot választjuk, más és más helyen véljük felfedezni a Kína-interpretáció „fordulópontjait”. Ahelyett azonban, hogy markánsan kirajzolódó fordulatokat keresünk, sokkal célszerűbb, ha e Kína-képeket egyetlen hosszú folyamat vált(ak)ozó elemeiként fogjuk fel.

E folyamat egyik legmeghatározóbb alakja Gottfried Wilhelm Leibniz, aki a XVII–XVIII. századi európai gondolkodástörténetben is kiemelkedően fontos szerepet játszott. Egy korábbi tanulmányban kísérletet tettem arra, hogy áttekintsem e rendkívül sokoldalú tudós Kína-képének legfontosabb mozzanatait,² így ezen a helyen csak arra hívom fel a figyelmet, hogyan kapcsolódnak össze munkásságában az európai Kína-értelmezés egyes irányvonalai. A *Metafizikai értekezés* és a *Monadológia* szerzője ugyanis, egyfelől, közvetlen levelezésben állt a kor számos jezsuita tudósával és misszionáriusával (elég itt a Bouvet-vel folytatott levelezésre utalnom³), s bár protestánsként is tőlük némiképp eltérő módon közelített a kérdéshez, a misszió „akkomodációs” stratégiája⁴ mellett

¹ E tanulmány „Selyem-út. A német gondolkodástörténet Kína-konceptiói a kora újkortól a XX. századig” című szakdolgozatom (TAKÓ 2013a) egy fejezetének kismértékben átdolgozott változata.

² „Leibniz Kínája” (TAKÓ 2013b).

³ Leibniz érdeklődéséhez ld. COOK–ROSEMONT JR. 1994, 2. skk., Bouvet munkásságához SWIDERSKI 1980, 136. sk.; a levelezéshez MUNGELLO 2009, 101. skk.

⁴ Az akkomodáció módszere a kínai rítusok és a keresztény tradíció összeegyeztetésén alapul, nagymértékben támaszkodva a fordítás nyújtotta lehetőségekre is. Ld. ehhez BRANCACCIO 2007, 54–58.

tört lándzsát a rítus-vitában is.⁵ Másfelől Leibniz, bizonyos értelemben diplomáciai tevékenysége részeként, folyamatosan azon munkálkodott, hogy a keleti birodalmat a szó szoros értelmében közelebb hozza a nyugati világhoz, Kína oktatási és kormányzati elveinek felhasználásával igyekeztén meg támogatni Európát az általa a moralitás hanyatlásaként szemlélt korban – e tárgykörben születik kiemelkedő jelentőségű írása, az általa kiadott *Novissima Sinica* (1697/99) című gyűjtemény előszava.⁶ Végül – noha máig vitatott, hogy milyen mértékben – maga is inspirációt merít a neokonfuciusus világmagyarázati modellnek a különböző jelenségeket átfogó struktúrájából – ennek bizonyítéka befejezetlen, *A kínaiak természetes teológiájáról* (1716) szóló írása. E tanulmányban az európai Kína-recepció közvetlenül Leibniz életét követő szakaszát, a nála összefutó utak újbóli szerteágazását követem nyomon.

II. A kínai bölcselet „profanizálása” – Christian Wolff

Bár Christian Wolff Kínát érintő írásai közvetlenül nem bírnak kiemelt jelentőséggel, Leibniz szellemi hagyatékának örököseként és Voltaire-re gyakorolt hatása révén fontos szerepet tölt be az európai Kína-kép alakulástörténetében. Annak ellenére, hogy Leibniz nyomdokain haladva folytatta filozófiai vizsgálódásait, nincs rá bizonyíték, hogy a kínaiak „praktikus filozófiájáról” írott munkája keletkezésekor ismerte Leibniz bármely, Kínát érintő művét.⁷ Annyi bizonyos, hogy a XVIII. század első éveiben levelezésben állt Leibnizcel, s e levélváltásoknak a *characteristica universalis* kapcsán Kína is tárgyát képezte.⁸ Miután hosszabb ideig semmilyen publikációban nem ad számot Kína-képéről, 1721-ben egy egyetemi beszédben (*De Sinarum philosophia practica*), több száz hallei professzortársa előtt fejti ki nézeteit a kínai oktatásról és a praktikus filozófiáról, amivel oly mértékű ellenérzést vált ki kollégáiból, hogy két év

⁵ Az ún. „rítus-vita” Róma és a jezsuiták között a XVII. század első harmadában kezdődik el és változó intenzitással egészen a XVIII. század közepéig folyik. Középpontjában az áll, hogy Róma nem nézte jó szemmel az akkomodációs stratégiát, különös tekintettel a fordításban alkalmazott megoldásokra (pl. a *Deus* „ég”-ként [*tian*] való fordítására). Ld. BRANCACCIO 2007, 63–72.

⁶ Nagy Péter cárhoz írott levelében Leibniz arról az ideális állapotról beszél, amelyben a kínai műveltséget és anyagi kultúra, illetve Európa között Oroszország képezne mintegy „hidat”. Ld. LACH 1945, 439–440.

⁷ Lehetséges, hogy valamilyen megfontolásból szándékosan nem hivatkozik Leibnizre (ALBRECHT 1985, XXII).

⁸ LACH 1945, 561.

múlva el kell hagynia Poroszországot.⁹ Voltaire ezt a *Filozófiai ábécé* „Kína” címszavában örökíti meg.¹⁰ A beszéd maga, s a később ebből megszülető *Oratio de Sinarum philosophia practica* a kínai oktatást és a rá épülő államszervezési, kormányzati, társadalmi rendszert mint európai jellegű vallási alapeszmék nélkül is virágzó, példás etikai normarendszerrel szabályozott struktúrát vizsgálja – kiváltva ezzel az ateizmus vádját.

Wolff egyfelől a kínai bölcsellettől való mélyebb megismerkedése előtt is egy általános, racionális alapokon, a természettörvény megismerésén nyugvó morál-filozófia mellett tört lándzsát.¹¹

Az ész [Vernunft] nem más, mint a dolgok összefüggésébe való be-látás; ezáltal az ész által ismerjük fel a jót és a rosszat. Így tanítja meg nekünk az ész, mit kell tennünk és engednünk [...].¹²

Fontos, másfelől, hogy furcsamód nem a korban legnépszerűbb, Kínával foglalkozó írásból, Couplet *Confucius Sinarum Philosophus*ából nyerte ismereteit, hanem François Noël *Sinensis Imperii Classici sex* (1711) című gyűjteményéből. Ennek a munkának két kiemelkedő vonása, hogy elsőként tartalmazta a *Mengzit*, illetve hogy jórészt elvetette elődei vallásos gyökerű szóhasználatát és értelmezését.¹³ Wolff előadása és az *Oratio* első kiadása 1726-ban kizárólag Noël munkájára támaszkodik, s csak később, amikor 1735-ben másodszor megjelenik, egészül ki roppant bő jegyzetanyaggal, melyet Wolff Couplet *Confucius*ának felhasználásával készít el.

Az *Oratio* első szakasza a kínai bölcsélet születésének leírását adja, kiemelve Fu Xit, a jezsuiták által is számos helyen említett mitikus őst és a platóni ideált is megvalósító „filozófusuralkodókat”.¹⁴ Konfuciusz mint a *példamutatása* révén kiemelkedő tanító jelenik meg, aki maga is az ősökől vesz példát. Noha ez a későbbi sinológiaiában nem szokatlan, sőt, olykor már-már közhelyszámba menő jellemzése a kínai bölcsélet alakjainak, Wolff idejében nem volt evidens (igaz, hasonló súlypontokat emel ki a *Novissima Sinica*ban Leibniz is).

⁹ LACH 1945, 564. skk.; FRANKE 1962, 54–55

¹⁰ VOLTAIRE 1944, 111–112.

¹¹ ALBRECHT 1985, XXXII. skk., XL. sk.; JÄGER 2012, 167–168.

¹² WOLFF: *Deutsche Ethik* (WW I, Bd. 4, 18, 23. §), idézi ALBRECHT 1985, XXXIV.

¹³ Noël Wolffra gyakorolt hatásához és a gyűjtemény jellegzetességéhez ld. JÄGER 2012 (kül. 175–178).

¹⁴ WOLFF 1985, 12. sk.

A szöveg az „Egy ellenvetés megválaszolása” című alfejezetben nyílik meg, ahol Wolff hozzáfog az alapelvek vizsgálatához.

Jól tudom, hogy emberfeletti bölcsességű férfiak – őket tiszteljük a „teológus” néven – jó okkal állítják, hogy aki az isteni kegyelemben részeltetik, olyasmit is elérhet, ami nyilvánvalóan a természet erőit is felülmúlja. Az mármost, amit azok is elismernek, akik az isteni fénytől világosítottatnak meg, mindenféleképpen egyezik a dolog igazságával, vagyis nem mondhat ellent állításomnak. Az emberi lélek ugyanis fogékony az isteni kegyelemre – máskülönben nem tudná magába fogadni, amikor az felé irányul –, lényegében és természetében kell lennie egy alapnak [*ratio*], akárhogyan legyen is ott, amely által [a kegyelmet] magába fel tudja venni. Hogy a természet erői a kegyelem által kibővülnek és egy magasabb szintre emeltetnek, megfelel az emberi természetnek. Semmi akadály a tehát, hogy a bölcsesség alapelvei [*principia*] számára próbakövet állítsunk, vagy emeljünk, amennyiben megítéljük, megfelelnek-e ezen alapelvek az emberi szellem természetének. Ennek során elfogadjuk azokat az elveket, melyek alapját ebben [a természetben] megtaláljuk, és mint hamisakat vetjük el azokat, melyek számára nem találunk alapot benne. A kínai bölcsélet [*sapientia Sinicae*] alapelvei teljes mértékben kiállják e próbát.¹⁵

A vizsgálandó alapelvek közül az első éppen az, hogy a kínaiak semmi olyan célt nem tűznek az ember elé, amely ne felelne meg természetének. Az erényre nevelés folyamatában nem a bűn elkerülése kap hangsúlyt,¹⁶ a jó és rossz közötti különbségtétel kizárólag a természet törvényeinek megfelelően működő ész feladata.¹⁷ Ezzel összhangban épül fel Wolff leírása szerint a kínai oktatás, melyet hosszan magasztal és saját elveivel egyezőként tüntet fel. Az alsóbb szinten, írja, egy általános gyakorlati képzés áll, később és csak bizonyos személyek számára következik erre „a lélek magasabb régióinak” építése.¹⁸

¹⁵ WOLFF 1985, 22–24.

¹⁶ Uo., 26–28.

¹⁷ Uo., 32.

¹⁸ Uo., 36–38.

Az ifjak iskolájában [...] engedelmességre [*obsequium*¹⁹], a felnőttében uralkodásra [*imperium*] készítették fel őket, hogy ezáltal [...] azok, akik szolgáltra születtek, engedelmeskedjenek az uralkodóknak, az uralkodók pedig csak jótékony rendeleteket adjanak ki [...].²⁰

A vázolt Kína-kép összességében egy olyan társadalom struktúráját mutatja, melynek tagjai maguk és mások állandó jobbá tételén munkálkodnak. A Wolff által újra és újra kiemelt legfőbb tanítás a soha meg nem szűnő törekvés egy vég-cél (*finis ultimus*) felé, melyet bár maga Konfuciusz sem ért el,²¹ mindenkinek igyekeznie kell a lehető legnagyobb mértékben megközelíteni.²² A legfontosabb azonban nem az, hogy az alapelveket végigsorolja, hanem hogy hangsúlyozza ezek gyakorlati hasznát:

ebben rejlik az, ami a beszédben valóban új: a kínai szokáserkölcst és államszervezetet úgy vizsgálja mint az alapként szolgáló elmélet helyességének próbáját.²³

Ki kételkedne valamiben, ami sokoldalú próbák révén [*multiplici experimento*] rég megerősítettett, főként az után, hogy fent kimutattam, e dolgok [ti. a társadalom megfelelő nevelésének és

¹⁹ Amit itt Wolff a fiatalok engedelmességre tanításáról mond, nagy jelentőséget kap majd a német idealizmusban, de épp ellentétes előjellel: Herder (és részben Hegel is) a kínaiak gyermeki engedelmességét épp mint a kínai társadalom megrekedtségének fő okát emelik ki (ld. HERDER 1978, 185–186., HEGL 1979b, 194.).

²⁰ *Uo.*, 40.

²¹ Wolff a mű második kiadásához fűzött jegyzetekben többször is visszatér erre a problémára (ld. a 66, 80, 158, 166. megjegyzéseket). A 66. megjegyzésben a következő sorokat idézi Couplet nyomán: „Négy szabály van, melyet egy kiteljesedett férfi [*vir perfectus*] kell, hogy kövessen, melyek közül azonban én [...] egyetlen egyet sem tudok betartani. 1. Úgy szolgálni az apámat, ahogyan a fiamtól én elvárom, erre még nem vagyok képes. 2. Ugyanazzal a hűséggel szolgálni uramat, mint alárendeltemtől én elvárom, erre még nem vagyok képes. 3. Ugyanazzal a tisztelettel szolgálni idősebb fiútestvéremet, ahogyan fiatalabb testvéremtől én elvárom, erre még nem vagyok képes. 4. Társamra és barátomra ruházni a fő hasznát [a fő hivatalokat] és megelőzni őket az illő kötelességekben, erre még nem vagyok képes. Egy kiteljesedett férfi azonban ezeket minden tetteben mint egészen hétköznapi és szokásos erőnyeket gyakorolja minden alakoskodás nélkül. [...]” (WOLFF 1985, 164). Az idézet a *Zhong yongból* („A közép mozdulatlansága”) származik (ld. TŐKEI 2005, 200–201. [13.]). – Vö. *Lunyu* VII/3, 16, 25, 32. A *vir perfectus* a *jun zi* (君子), fordítása, amit ma a legtöbben a „nemes ember” megfelelővel adnak vissza.

²² *Uo.*, 54. Vö. ALBRECHT 1985, LXV.

²³ ALBRECHT 1985, XLIII.

szervezésének] próbája minden népek között sehol sem található meg olyan biztossággal, mint a régi kínaiaknál, akiknél pedig egyáltalán nem létezett semmiféle vallás – sem természetes, sem kinyilatkoztatott – s akik soha semmiféle külső mozgató oknak nem vetették alá magukat?²⁴

Itt fogalmazódik meg nyíltan a wolffi „praktikus filozófia” és a vallási etika közti feszültség, mely az egész beszédet áthatja, s mely egyben Wolff „száműzetésének” oka lesz.²⁵ A „praktikus filozófia” Wolffnál sokkal szűkebb kört fog át, mint Leibniznél – a kínai bölcséletet azonban még mindig kitünteti e téren való élenjárása. Így az alapelvek – főként az önmagunk és mások morális kiteljesítésére (*perfectio*) való törekvés –, melyeket Wolff szélesebb körben még nem tudott „kipróbálni”, de amelyeket már régóta hangsúlyozott,²⁶ s amelyek protektorátusa idején vezérelték,²⁷ igazolást nyernek a kínai kultúra évezredes fennállásában.²⁸ Ezen a ponton explicit módon is kifejeződik a wolffi Kína-interpretációban rejlő Európa-kritika, az értelmezés Leibniznél is markánsan jelen lévő önreflexív jellege.

Wolff munkáját számos kortárs bíráló érte hazájában, a közeli utókor ítéletét azonban nem e kritika, hanem egy francia kortárs, Voltaire értékelése befolyásolta leginkább.²⁹

A hallei egyetem híres matematikatanára, Wolf[f], egy napon gyönyörű dicsőítő beszédet mondott a kínai filozófiáról. [...]

Néhány európai író, aki sohasem volt Kínában, azt állította, hogy a pekingi kormány istentagadó. Wolf[f] dicsérte a pekingi filozófusokat, ebből tehát az következett, hogy Wolf[f] istentagadó. Az irigység és a gyűlölet sohasem okozkodik jobban.³⁰

²⁴ WOLFF 1985, 46.

²⁵ Vö. ALBRECHT 1985, XLIII.

²⁶ Vö. WOLFF 1985, 54.

²⁷ WOLFF 1985, 64. – Wolff explicitté teszi, hogy a műben felsorolt alapelvek vezérlő csillagul (*cynosura*) szolgáltak számára hivatala idején.

²⁸ Vö. JÄGER 2012, 185. – Nem Wolff az egyetlen a korban, aki a kínai alapelveket az európai gyakorlatban alkalmazná. XV. Lajos minisztere, Bertin például azt javasolja az uralkodónak, hogy az elhatalmasodó problémák orvosságaként Franciaországot „oltsák be a kínai szellemmel” (VÁRNAI 1974, 146).

²⁹ A bírálatokról ld. ALBRECHT 1985, LXXI–LXXIX.

³⁰ VOLTAIRE 1944, 111–112.

Hogy a leibnizi–wolffi sinofília és a kanti „nem-érdekeltség” közötti átmenetet minden oldalról bemutathassam, a következő fejezetben röviden áttekintem Voltaire Kína-interpretációját.

III. Voltaire Kínája és a *philosophie de l'histoire*

1. Voltaire szerepe Kína történelemfilozófiai vizsgálatában

Voltaire, a francia felvilágosodás egyik legkiemelkedőbb gondolkodója, aki egyben a leginkább kiérdemelte a „sinofil” jelzőt, Kína tárgyalásával nyitja meghatározó történeti munkáját, az *Essai sur les mœurs*-t (1756).³¹ A szakasz a mű két fejezetét teszi ki: az első a kínai törvényrendszert, tudományt, szokásokat, hatalmi struktúrát, a második a kínai bölcséletet (a kínai „vallást”) ismerteti.³² Utóbbi különösképp a Voltaire által számos műben magasztalt konfucianizmus áttekintését tartalmazza, jezsuita források alapján.³³ Voltaire tehát az első, aki – amellet, hogy ugyanebben a műben elsőként használja a „történelemfilozófia” kifejezést is³⁴ – történetfilozófiai keretben tárgyalja Kínát, méghozzá különösen kiemelt helyen. Nyilvánvaló, hogy célja ezzel nem pusztán Kína bemutatása volt:

[a]mikor az „Essai” élére Kínát tette, mint egyébként később Hegel is,³⁵ akkor ez mindenekelőtt azért történt, mert meg akarta mutatni, hogy a társadalmi és kulturális együttélésnek azok a formái, amelyeket másutt és Európától teljesen függetlenül fejlesztettek ki, éppen annyira alkalmasak, sőt talán még alkalmasabbak arra, hogy az ember létének boldogságát biztosítsák.³⁶

Voltaire szerepe Kína történetfilozófiai vizsgálatában kulcsfontosságú mozzanata az európai Kína-recepciónak. Értekezései eszmei keretét mindig a társadalmi kontextus adta,³⁷ s a morális ideálképévé váló kínai társadalom is mint a közösség elvének legszilárdabb mintája játszik kiemelkedő szerepet

³¹ A mű teljes címe: *Essai sur l'histoire générale, et sur les mœurs et l'esprit des nations* (VOLTAIRE 1835).

³² VOLTAIRE 1835, 202–220.

³³ *Uo.*, 176. skk.

³⁴ Vö. ROSENTHAL 1955, 151.

³⁵ Vö. TAKÓ 2012a.

³⁶ VÁRNAI 1983, 24.

³⁷ Vö. VOLTAIRE 1991a, 182.

vizsgálódásaiban.³⁸ Szorosan kapcsolódik ide deista szemlélete, mely Istennek azt a szerepet adja, hogy elhelyezze az emberben a képességeket,³⁹ akinek feladata ezután az, hogy saját vezérelvét megtalálja, és alkalmazni kezdje.

Vajon miért hozta úgy a végzet – szegényére talán a nyugati nemzeteknek –, hogy a legtávolibb Keleten kell keresnünk az egyszerű, mértékletes, igaz bölcset, aki arra oktatta az embereket, hogy kell boldogan élniök, s tette ezt hatszáz évvel közösleges időszámításunk előtt, [...]?⁴⁰

Hegel, ahogyan Voltaire is, történelemfilozófiája elejére helyezi majd Kínát – melynek bölcselete azonban nála, éppen „praktikus” jellegéből adódóan, nem része az „igazi filozófiának”.⁴¹ Itt azt kell megvizsgálnom, milyen módon képezi részét a kínai bölcselet Voltaire „igazi filozófiájának”, s miben rejlik az a sajátos jellege, melynek révén nemcsak mint az első, kezdeti mozzanat, de mint kiemelt példa is az *Essai* elejére kerül.

Mi jut eszünkbe nekünk nyugatiaknak, hogy elkeseredetten és a szidalmak özönével vitatkozunk arról, vajjon tizennégy fejedelem uralkodott-e Fohi kínai császár előtt vagy kevesebb [...]?

Mi tegnapiak [...], mi kelta leszármazottak, akik még csak alig tettük termővé bozótos rengetegeinket, nyugodtan eltűrhetjük, hogy a kínaiak és hinduk élvezzék szép éghajlatukat és ősi voltukat.⁴²

2. Voltaire morálfilozófiája és a kínai bölcselet

Voltaire morálfilozófiájának fő alapelve az erény egyetemessége, amellyel – minthogy a különböző népek más-más cselekedeteket tartanak erényesnek – együtt jár az egyes „helyi erények” elfogadása is. Voltaire-nek tehát bizonyos mértékben relativistává kellett válnia, hogy fenntarthassa univerzalizmusát. A konfuciánus „morált” azonban a világon élő népek helyi erényeinél „univerzálisabbnak” állítja be.

³⁸ Kína ilyen jellegéhez ld. MASPERO 1978, 371–372.

³⁹ E képességek kibontakoztatását biztosítja a „cselekvés képessége”, a szabadság. Vö. VOLTAIRE 1991a, 191; VOLTAIRE 1991b, 395.

⁴⁰ VOLTAIRE 1983, 159–160.

⁴¹ HEGEL 1977, 104.

⁴² VOLTAIRE 1944, 112–113.

Amit legjobban ismertek és legjobban kifejlesztettek, ezek az erkölcsük és a törvényeik. A gyermekeknek az apa iránti tisztelete az alapja a kínai kormányzásnak. Az apai autoritás sohasem gyengül.⁴³ Az írástudó mandarinokat úgy tekintik, mint a városok és provinciák atyjait, és a császárt, mint a birodalom atyját.⁴⁴

A tiszta erkölcs, a szülőtiszteltet Kínája Voltaire számára elsősorban nem *oka* volt az Európával való összehasonlításnak és az európai „nevelés, a haza, és kivált a filozófia előítéleteitől” való megszabadulásnak,⁴⁵ hanem várva-várt eszköze. A kereszténység európai „egyeduralmával” szemben a több ezer éves kínai kultúra annak bizonyítékát jelentette, hogy a vallás elsősége nélkül is szilárd állam építhető ki. Nem azt hangsúlyozza, hogy a kínai bölcsélet nem vallás (az *Essai*-ben a „vallás” címszó alatt tárgyalja és elutasítja Kína ateistának bélyegzését⁴⁶), hanem hogy ha annak tekintjük is, az erkölcsre (és nem a „babonára”) alapozódik.

Miben áll évszázadok óta minden becsületes kínai ember vallása?
Ebben: *imádjátok az Eget és legyetek igazságosak.*⁴⁷

Ami Voltaire számára a kínai „vallást” az európai vallásosság fölé helyezte, a tolerancia abban felfedezni vélt elve volt.⁴⁸ Az már főként a források jezsuita interpretációjának tudható be, hogy számos ponton olyan tanításokat is konfucianusként azonosít, melyek nem, vagy csak bizonyos formában találhatók meg a konfucianus klasszikusaiban.⁴⁹

⁴³ Voltaire-nek ebben még inkább igaza van, mint gondolta. A fiúi kötelességtudat (*xiao* 孝) ugyanis magában foglalja azt is, hogy a szülők halála után a gyermek köteles áldozni szellemeiknek (ld. *Lunyu* II/5). Ugyanígy kulcsszerepe van a szertartásoknak a fejedelem és alattvalói kapcsolatában is (ld. *Lunyu* II/3, III/19; vö. MASPERO 1978, 128. skk.). Következésképp e tanítás csak egyes elemeit figyelmen kívül hagyva áll meg mint a vallás nélküli erkölcsrendszer példája.

⁴⁴ VOLTAIRE XI, 173. – Idézi (ford.) VÁRNAI 1983, 36.

⁴⁵ VOLTAIRE 1991a, 161.

⁴⁶ VOLTAIRE XI, 177.

⁴⁷ VOLTAIRE 1991b, 429–430. – Vö. ROSENTHAL 1955, 159. skk.

⁴⁸ DAVIS 1983, 541; ROWBOTHAM 1932, 1056–1057. – Voltaire-nek e nézet fenntartásához ki kell zárnia az ősök tiszteletének nem-morálfilozófiai aspektusát, amely nyilvánvalóan egy sokkal szigorúbb követelményrendszerhez kapcsolódik, mint amilyennek a kínai vallásosságot láttatni akarja. Ezek után nem marad más, mint a *tian* (天) kultusza, amely mellett a buddhizmus tanítása valóban „megfér” a kínai társadalomban.

⁴⁹ *A tudatlan filozófus* Konfuciusz-fejezete szerint például a mester „megbocsátásra” buzdít (VOLTAIRE 1991b, 430). Bár találhatók a *Lunyu*-ben passzusok, melyek így interpretálhatók, Konfuciusz nem beszél megbocsátásról az európai–keresztény értelemben.

Voltaire, miként számos kortársa, a források alapján igazolva látta azon feltételezését, hogy a kínai állam összetartó ereje a konfuciánus erkölcsstan, nem pedig a despotizmus, vagy a vallás. A patriarchális despotizmust *csak* patriarchálisnak véli, despotikusnak nem.⁵⁰ Ennek oka ismét az, hogy saját kora számára az erkölcsös állam ideálképét felállítandó eltekint bizonyos tényezőktől. Itt sem az a fontos azonban, hogy hol torzítottak a források,⁵¹ vagy mely pontokat értelmezte félre, hanem hogy az ok „kora megváltoztatásának modellizálási kísérlete” volt. Ez „az, ami Voltaire számára a kínai patriarchális despotizmust felvilágosultként »ismerteti fel«, azért, hogy az abszolutizmust tegye felvilágosodottá.”⁵² Ebben rejlik Voltaire sinofiliájának önreflexív jellege.

IV. Hatás és ellenhatás

1. Sinofiliából sinofóbia

A XVIII. század második felére a Kína iránti érdeklődés általánosan lecsökken, illetve „sinofóbiába” csap át. Ha arra gondolunk, hogy Wolff és Voltaire még a század derekán is Kína „morálbölcseletét” magasztalták, úgy tűnik, a sinofilia elhalása igen rövid idő alatt ment végbe. A vonatkozó szakirodalom e folyamat okaként alapvetően négy tényezőt emel ki: 1) a rítus-vitát lezáró pápai rendeleteket, 2) Kína elutasító magatartását, 3) a rassz-elméletek megjelenését, és hogy 4) a figyelem Kína „példaértékű” bölcseleti hagyományáról gazdasági-politikai „fejletlenségére” terelődik.⁵³ A következőkben áttekintem e mozzanatokat, rámutatva arra, hogy ezek együttesen sem magyarázzák kellőképpen a Kína-kép átalakulását.

1. A rítus-vita Matteo Ricci halála után egyre intenzívebbé vált, s hullámozó jelleggel végighaladt a XVII. századon. A Ricci nevéhez kötődő akkomodációs stratégiát már 1645-ben dekrétum korlátozza, majd egy ideiglenes enyhítés után – amikor viszont a jezsuitákat már dominikánus és ferences szerzetesek kezdik felváltani Kínában – 1704-ben és 1715-ben ismét korlátok közé szorítják a Rendet. XIV. Benedek 1742-es pápai bullája (*Ex quo singulari*) végleg betiltja a jezsuiták kínai tevékenységét.⁵⁴ Eddig is több példán keresztül bemutattam azonban, hogy a jezsuiták céljai csaknem minden ponton különböztek

⁵⁰ Ld. VÁRNAI 1983, 36, 38.

⁵¹ ROWBOTHAM 1932, 1065.

⁵² VÁRNAI 1983, 25.

⁵³ A legfontosabb munkákat említve ld. BRANCACCIO 2007; FRANKE 1962; MUNGELLO 2009.

⁵⁴ Ld. BRANCACCIO 2007, 64–72, kül. 71; FRANKE 1962, 50, FUCHS 2006, 2. §.

a felvilágosodás-kori filozófusokétól. A rítus-vita illetően lezárása már csak azért sem lehetett oka a filozófiai gondolkodás Kínától való elfordulásának, mert nem sokkal később Franciaországban intézményesült a modern sinológia, vagyis Kína vizsgálata éppen afelé tartott, hogy kikerüljön az egyházi körökből.

2. A jezsuiták munkája és a kereszténység terjedése több okból is ellenérzéseket váltott ki Kínában. Ilyen ok például az, hogy a tradicionális konfuciánus szabályrendszeren alapuló hivatalnoki réteg pozícióját veszélyeztette a tanítás egyre szélesebb körű terjedése.⁵⁵ A Qing dinasztiaiabeli Kangxi (ur. 1661–1722) uralkodása első szakaszában a jezsuiták még folytatták térítő tevékenységüket, s tudományos munkát végeztek az udvarban – Ferdinand Verbiest ebben az időszakban lesz a „matematikai bizottság” elnöke.⁵⁶ A későbbiekben azonban Kína is egyre zártabbá válik, s még Kangxi idejében betiltják a kereszténység terjesztését (nem utolsó sorban Róma jezsuitákkal szembeni rendelkezéseinek hatására). Az azonban, hogy Kína elutasítónak válik Európával szemben, nem vezetne egyenesen az európai gondolkodók Kínával szembeni elutasításához.

3. Az európai tudósítások a Kínával való első találkozástól egészen az 1770-es évekig mint fehérbőrű, „kellemes fiziognómiájú” embereket írták le a kínaiakat.⁵⁷ Buffon 1749-ben kiadott *Histoire naturelle, générale et particulière* című könyvében már párhuzamot vél felfedezni a bőrszín-árnyalat sötétsége és a fejletlenség között.⁵⁸ Hasonlóképp vélekedik Hume 1777-ben.⁵⁹ Kant már két évvel korábban, 1775-ös *Von den verschiedenen Racen der Menschen* című munkájában „sárga”-nak nevezi a kínaiakat,⁶⁰ a később sokat kritizált hegeli rassz-felosztás⁶¹ pedig már közismert állomása az európai rassz-elméletek alakulástörténetének. Bár több gondolkodó (így például Kant) nem kapcsol értékítéletet az ázsiai ember „sárga”-ként való megkülönböztetéséhez, az európaiak mint „fehérek” leírása és a „nem fehér” „rassz”-ba tartozók közülük való megkülönböztetése között nem elhanyagolható párhuzam áll fenn. Mindazonáltal a rassz-elméletek sem jelenthetik Kína szerepváltozásának fő okát – különösképp, mert ilyen alapon az India iránti érdeklődés megszűntére is komoly esély lehetett volna, ez azonban nem történt meg.

⁵⁵ Ld. bővebben FRANKE 1962, 42–49.

⁵⁶ VÁRNAI 2011, 66–67.

⁵⁷ DEMEL 1992, 629.

⁵⁸ *Uo.*, 645–646.

⁵⁹ Ld. MUNGELLO 2009, 132. – Hume vitatott lábjegyzete nem említ kínaiakat, megjegyzéseit a „négerekre” (*negroes*) korlátozza.

⁶⁰ KANT 2005, kül. 318 sk.; vö. DEMEL 1992, 649; MUNGELLO 2009, 133.

⁶¹ HEGEL 1968, 58–71 (393–394. §).

4. A jezsuita tudományosság képviselői Kína (szellemi) történelme iránt érdeklődtek, s közülük többen – köztük is kiemelendő Athanasius Kircher neve – elsősorban azt kívánták kimutatni, hogy e tradíció összeköthető a kereszténység gyökerének tekintett ősi bölcsességgel.⁶² Ez után az időszak után, főként a misszionáriusok fordítói tevékenységének és a felvilágosodás néhány gondolkodója Kína iránti tiszteletének köszönhetően a hangsúly a kínai „móráról” praktikus alkalmazhatóságára helyeződik. Ezzel párhuzamosan azonban Kína megítélése sokszor negatív előjelet is kap, aminek egyik ismérve a kínaiak „technikai” és politikai fejletlenségének „megállapítása”.

Egy történelmi egybeesés folytán a reneszánsz és a kora újkor időszakában, illetve a Ming és a Csing (mandzsu [Qing]) dinasztia hatalomváltásának időszakában történt meg az európai tudományok fellendülése [...]. Tekintettel arra, hogy a robbanás Nyugaton következett be, a meghaladás valamennyi tudományágban természetesen az európai tudományosság javára dőlt el.⁶³

A tudományos elmaradottság mellett Kína „despotizmusa” is negatív kritikát váltott ki számos szerzőnél, akik közül a legjelentősebb Montesquieu és Condorcet voltak. Ami azonban Montesquieu-t illeti, nála sem találjuk Kína egyértelmű elutasítását. Kína ugyanis, bár a „despotikus” jelző tökéletesen illik rá, megítélése szerint *csak* despotikus volt, „zsarnoki” önkényuralmi állam azonban nem. Az ugyanis, hogy Kína ilyen szilárdan áll évezredek óta, annak köszönhető, hogy törvényei és kötelemsziszteme az uralkodóra is vonatkoznak.⁶⁴ A Montesquieu-nél megjelenő politikai alap tehát szintén nem lehet Kína elutasításának fő mozgatója, ahogy önmagában Kína technikai fejlettségének megítélése sem szülhetett negatív *filozófusi* ítéleteket.

Annak fő oka, hogy az európai gondolkodók Kínához fűződő viszonya megváltozott, minden felsorolt tényező hatása mellett elsősorban nem Európa Kínához való viszonyának alakulásában keresendő, hanem Európa *saját magáról és az emberiség történelmében elfoglalt helyéről* alkotott képének átalakulásában. Sokkal közelebb visz minket az európai Kína-kép tendenciáinak megértéséhez

⁶² Athanasius Kircher Kínát érintő munkáihoz ld. TAKÓ 2012c, 2–11. és az ott idézett forrásokat.

⁶³ VÁRNAI 1998, 91. – Az előző húsz évszázad során Európa primátusa korántsem mondható kontinuusnak, egyes időszakokban egyértelműen elmarad a kínai tudomány mögött. Ld. ehhez NEEDHAM 1984, 72.

⁶⁴ Ld. MONTESQUIEU 2000, XIX–XXI; vö. VÁRNAI 1983, 18. skk.

Condorcet Kelet-képe, aki „kortársaihoz hasonlóan [...] arra törekedett, hogy a teológiai világszemléletet teleológiaival helyettesítse”,⁶⁵ beleértve véleményét Kína babonaszágban való megrekedtségéről.⁶⁶

Egyetlen nép tudja csak kivonni magát e kettős befolyás [a babona és a despotizmus] alól. A gyermekkor kötelékeitől megszabadult emberi szellem szilárd léptekkel halad az igazság felé e boldog földről, ahol a szabadság csak az imént gyújtotta meg a lángelme fákláját.⁶⁷

A felvilágosodás számos felismerése közül az egyik legjelentősebb éppen az, hogy ez a kor a felvilágosodás kora – s ezzel együtt, hogy minden megelőző időszak *nem volt* felvilágosodott. A kezdeti évtizedekben, amikor a XVII. század gondolkodói – élükön Leibnizzel – Európa *megreformálásán* dolgoztak (a szó minden értelmében), s később, amikor Voltaire az egyház irányította Európa morális hanyatlására hívta fel a figyelmet, Kína államszervezete a *szilárdság* mintája lett. Diderot írja:

[k]ivételt kell tennünk a bölcs Confucius vallásával [a megtévesztő vallások között]. [...] Ebben a vallásban nyoma sincsen csodáknak, isteni sugallatnak, csodás történeteknek és mégsem lehet elképzelni tökéletesebb kormányformát, mint a kínaiaké.⁶⁸

Amint azonban a *ratio* „hivatalosan” is követelni kezdte jogait, és Európa gondolkodói elkezdtek választ keresni a kérdésre „Mi a felvilágosodás?”, Kína egyetlen hatalmas, évezredes példába sűrített szimbólumává vált mindannak, amit a korszak saját érdemei által meghaladottnak tartott. A folyamat nem tökéletesen homogén, s ennek oka épp az önreflexióban rejlik: az egyes gondolkodók véleményét nagyban befolyásolta saját társadalmuk és államuk struktúrája. Ez az oka annak, hogy a fiziokraták még magasztalják „a kínai »tradicionális« termelészervezet szervezett rendszer[ét]”,⁶⁹ a skótok számára azonban, saját iparosodásuk szükségével nézván szembe, „a stagnáns jegyek szembeötlőek”.⁷⁰

⁶⁵ VÁRNAI 1983, 78.

⁶⁶ *Uo.*, 79.

⁶⁷ CONDORCET 1986, 188.

⁶⁸ DIDEROT 1983, 201.

⁶⁹ VÁRNAI 1977, 31; ld. még MUNGELLO 2009, 128.

⁷⁰ *Uo.* – Meg kell említenem Rousseau álláspontját, aki nem osztja a kínaiak tudományos megrekedtségének nézetét, ugyanakkor ez épp Kína gúnyos elmarasztalására indítja. „Ha a tudományok

E nézetek ellentettsége azután a német filozófiában – a sajátos helyzet következtében – szintetizálódik, s a Kelet úgy jelenik meg, mint az emberi kultúra bölcsője (*Herder*), avagy a történelem kezdete (*Hegel*), de világossá válik az is, hogy az Európán kívüli társadalmak struktúrájukban hordozzák a megrekedés tendenciáját.⁷¹

2. A kanti nem-érdekeltség

A leibnizi rendszertől Kanthoz vezető út szereplői közül meg kell még említenem Georg Bernhard Bilfinger, aki nemcsak a metafizika, de Kína dicsérete terén is követője volt Christian Wolffnak. 1724-es munkája, a *Specimen Doctrinae Veterum Sinarum* nagy szerepet játszik abban, hogy Wolff kiadja az *Oratio* bővített változatát.⁷² Bilfinger, akárcsak Wolff, kínai elemeket épít saját filozófiájába is: épp a Wolff *Deutsche Metaphysikjéhez* írott, kínai kozmológiával is áthatott *Dilucidationes Philosophiae* miatt kényszerül elhagyni Tübingent.⁷³

Kant ismerte Bilfinger munkásságát, a *Gedanken von der wahren Schätzung der lebendigen Kräfte* több pontján – jórészt kritikával – reflektál rá.⁷⁴ Hogy ismerte-e Kínát érintő nézeteit, vagy csak a *Gedanken* témájába vágó *De viribus corpori moto insitis et illarum mensurát*, nem tudható biztosan – mindenképpen durva túlzás volna azonban azt állítani, hogy Bilfinger sinofiliája hatott Kant *mechanikai* vizsgálódásaira.⁷⁵

Kant, ha említi is Kínát, általában szarkasztikusan teszi. A *Minden dolgok vége*ben például egy rövid megjegyzést találunk Laozi „miszticizmusáról”:

Lao-ce rendszerének szörnye [...] ama *legfőbb jó*, mely állítólag a *Semmi* [Nichts] [...]; aminek hogy valamiképpen előérzetét szerezzék, kínai filozófusok sötét szobákban, lehunytt szemmel azon erőlködnek, hogy elgondolják és átérezzék ezt az ő *Semmi*jüket.⁷⁶

jobbá tennék az erkölcsöket, [...] Kína népei okvetlenül bölcsek, szabadok és legyőzhetetlenek volnának” – írja, utalva arra, hogy a kínaiak nem tudták megakadályozni a mongol hatalomátvételt. – ROUSSEAU 1978, 16. Vö. VÁRNAI 1983, 56.

⁷¹ VÁRNAI 1977, 31.

⁷² JÄGER 2012, 176–177.

⁷³ *Uo.*, 177.

⁷⁴ KANT AA I, 98. skk. (91. §)

⁷⁵ Schönfeld több cikkében is ebbe a túlzásba esik. Ld. pl. SCHÖNFELD 2006.

⁷⁶ KANT 1993, 105–106.

A kínai „vallásról” a *Physische Geographie* III. részének Kína-szakaszában ír.

A vallást itt eléggé közömbösen kezelik. Sokan egyáltalán nem hisznek semmiféle istenben; mások, akik elfogadnak egy vallást, nem merülnek el benne mélyen. A Fo⁷⁷ szektái a legszámosabbak. Fón egy megtestesült istenséget értenek, aki különösképp a barantolai nagy Lámában lakozik, Tibetben, s benne imádják, halála után azonban egy másik lámába költözik. A Fo tatár papjait lámáknak nevezik, a kínaiak boncoknak.⁷⁸ Az alapján, ahogyan a katolikus misszionáriusok leírják a Fót érintő hitelveket, világossá válik, hogy az nem lehet más, mint egy mély pogányságba süllyedt kereszténység.⁷⁹ Az istenségben három alakot határoznak meg, s a második adta a törvényeket és az emberi nemért vérént ontotta. A nagy láma is kenyérrel és borral kell hogy ellásson bizonyos fajta szentséget. Tisztelik Konfuciuszt avagy Con-fu-tset is, a kínai Szókratészt.⁸⁰ Van ott néhány zsidó is, akik ugyanúgy, mint akik a malabári partoknál élnek, már Krisztus születése előtt odamentek, és a zsidóságról már alig tudnak valamit. A Fo szektája hisz a lélekvándorlásban. Elterjedt nézet közöttük, hogy a semmi [das Nichts] a kezdete és a vége minden dolognak, így az érzésnélküliség és az, ha bizonyos időre minden munkát elutasítanak, hithű [gottselig] gondolatnak számít.⁸¹

E sorok pusztán Kína „kötelező” megemlítését célozzák, felületi áttekintésben. Kant kritika nélkül támaszkodik a korban elterjedt, közhelyes leírásokra,⁸² s hasonló terjedelemben szól a kínai kultúra más aspektusairól is. A *Physische Geographie* III. része valóban az, amit címe ígér: „A különböző tájak legjelentősebb természeti érdekességeinek összefoglaló vizsgálata

⁷⁷ A buddhizmus, ill. a Buddha nevének a korban szokásos átírása.

⁷⁸ Kant azonosnak tekinti a tibeti lámaizmust a kínai buddhizmussal. Ez tájékozatlanságából ered, mely azonban nem a források ilyen mértékű hiányának tudható be: Kant nem érdeklődött ennél mélyebben Kína iránt.

⁷⁹ Nem világos, hogy Kant mely leírásokra gondol, az állítás mindenestre a kircheri elméletet idézi fel.

⁸⁰ A Konfuciusz és Szókratész összehasonlíthatóságáról folyó diskurzus évszázadokra nyúlik vissza, Kant hasonlata azonban nem több reflektálatlan megfeleltetésnél. Az összevetésre az időbeli közelség, a dialógus-forma, a „morálfilozófiai” tanításban vélt párhuzamok adnak alapot.

⁸¹ KANT AA IX, 382. (Az idézett szakasz a teljes fejezet.)

⁸² Gondoljunk itt a korban népszerű, a Kelet egzotikumával foglalkozó fél-tudományos magazinnokra, amilyen például az *Asien* is volt.

földrajzi rendben”.⁸³ Az első világrész (Ázsia) tárgyalása Kínával kezdődik, e szavakkal:

E nagy birodalom északi részén a tél hidegebb, mint Európa hasonló területein. A birodalom kétség kívül a legnépesebb és a legnagyobb mértékben művelt [*cultivirteste*] az egész világon.⁸⁴

A „*cultivirteste*” a kínai írásbeli hagyomány régiségére utal, nem takar a korabeli Európához fogható „szellemi műveltséget”: csak „civilizálódást” jelent, „moralizálódást” nem.⁸⁵

Azok a népek, melyek ősi nyelve nem keveredik [másokkal], lehetnek nagyon is műveltek, mint a kínaiak, de sosem lesznek felvilágosodottak és foglalkoztak korlátozottak maradnak.⁸⁶

Kant azonban nem szól becsmérően a kínaiak kultúrájáról. Megemlíti a tudomány fejlettségét, és három „alapvetet”: a gyermekek szülők iránti engedelmességét (*Gehorsam*)⁸⁷, a feljebbvaló iránti hűséget és az udvariasságot.⁸⁸ Nem találunk kifejtett értékítéletet, az Európával való összevetés pedig csak érdeklődésmentes szarkazmusban ölt formát. Valódi „vizsgálat” helyett pusztán végighalad a korszak közhelyszámba menő „vázlatpontjain”, melyeket Kína említésekor „érinteni illik”. Amiben tehát különbözik számos elődjétől, az a Kína iránti valódi érdeklődés hiánya, az őt követő korszakot pedig Kína távolságtartó, involválódás nélküli szemlélésével előlegezi. Annak ellenére azonban, hogy nem akar egyetemes történetet írni, az emberiség *haladásának* célját kutató történelemfilozófiai vizsgálódások áramlatát, melynek keretei közt a következő évszázadban Kína értékelése ismét nagy hangsúlyt kap, ő indítja el.

Tekintve, hogy az embereknel és ténykedésüknel semmiféle értelmes *saját szándékot* nem feltételezhet, a filozófus számára itt nincs más kiút, mint az emberi dolgok ez értelmetlen menetében megkísérelni

⁸³ KANT AA IX, 377.

⁸⁴ *Uo.*

⁸⁵ Vö. KANT 1974, 73. („*Civilizálódunk, szinte túlságosan is, mindenféle illemben és modorban. De ahhoz, hogy úgy vélhessük, moralizálódunk is, még nagyon sok hiányzik.*”)

⁸⁶ KANT AA XV, 637 (*Reflexionen zur Anthropologie*)

⁸⁷ Ugyanez a felfogás megjelenik a kultúrák egyenrangúságát elismerő Herder Kína-interpretációjában is. Herder Kína-képéhez ld. TAKÓ 2012b.

⁸⁸ KANT AA IX, 381.

egy *természeti cél* felfedezését, amelyből következően mégiscsak lehetséges lenne a saját terv nélkül eljáró teremtményeknek egy meghatározott terv szerinti történelme.⁸⁹

Egy ilyen „meghatározott terv szerinti történelemnek” mint a Szellem kifejlése folyamatának megragadása lesz a célja a XIX. század meghatározó jelentőségű rendszeralkotó gondolkodója, G.W.F. Hegel munkásságának, akinek vallás- és filozófiatörténetében épp úgy, mint történetfilozófiájában Kína „a történelem gyermekkorát” jelképező, a kezdetet, sőt, a kezdet *előtti* állapotot szimbolizáló birodalomként jelenik meg.⁹⁰ Nincs módom ezen a helyen kitérni a XIX–XX. századi Kína-recepció lépéseire, melyekre Hegel gondolkodása komoly hatást gyakorolt. Fontos azonban látnunk, hogy akár Kína sokat magasztalt „gyakorlati filozófiájáról”, akár „megrekedtségéről” van szó, ezek egyaránt az önreflexió eszközévé, illetve egy adott elmélet igazolásává válnak, az egyes gondolkodók általi értékelésükön pedig Európa *önképének* alakulástörténete is nyomon követhető.

Felhasznált irodalom

Elsődleges irodalom

CONDORCET, Marie Jean Antoine 1986: *Az emberi szellem fejlődésének vázlatos története*, Bp., Gondolat, 1986. (PÖDÖR László fordítása)

DIDEROT 1983: „Bevezetés az alapelvekbe” = SZIGETI József (szerk.): *Válogatott filozófiai művei*, Bp., Akadémiai, 198–206. [CSATLÓS János ford.]

HEGEL, Georg Wilhelm Friedrich

1968: *A filozófiai tudományok enciklopédiájának alapvonalai: A szellem filozófiája*, Bp., Akadémiai Kiadó. [Szemere Samu ford.]

1977: *Előadások a filozófia történetéről*, I., Bp., Akadémiai Kiadó. [Sz. S. ford.]

1979: *Előadások a világtörténet filozófiájáról*, Bp., Akadémiai Kiadó. [Sz. S. ford.]

⁸⁹ KANT 1974, 62.

⁹⁰ Hegel Kína-képét „»Az ész láncolata« – A kínai filozófia hegeli megítéléséről” című tanulmányomban tekintettem át (TAKÓ 2012a), az európai Kína-recepcióban elfoglalt helyéről pedig bővebben is szó esik „A hasonlóság tanítói és a tanítók hasonlósága” című dolgozatomban (TAKÓ 2012c).

HERDER, Johann Gottfried 1778: „Eszmék az emberiség történetének filozófiájáról” = *Eszmék az emberiség történetének filozófiájáról és más írások*, Bp., Gondolat Kiadó, 41–454. [IMRE Katalin–ROZSNYAI Ervin ford.]

KANT, Immanuel

1974: „Az emberiség egyetemes történetének eszméje világpolgári szemszögből” = *A vallás a pusztaság határain belül és más írások*, Bp., Gondolat Kiadó, 61–79. [VIDRÁNYI Katalin ford.]

1993: *Minden dolgok vége* = Jacques DERRIDA, Immanuel KANT: *Minden dolgok vége*, Bp., Századvég. [ANGYALOSI Gergely, MESTERHÁZI Miklós, NYÍZSNYÁNSZKY Ferenc ford.]

2005: „A különféle emberi rasszokról az 1775. évi nyári szemeszter fizikai földrajzi előadásainak meghirdetésekként” = *Antropológiai írások*, Bp., Osiris/Gond–Cura Alapítvány, 313–332. [MESTERHÁZI Miklós ford.]

AA I: Kurd LASSWITZ (szerk.): „Gedanken von der wahren Schätzung der lebendigen Kräfte...” = *Akademieausgabe*, Bd. I: *Vorkritische Schriften*, I, 1747–56, (1902), 3–181.

AA IX: Paul GEDAN (szerk.): „Physische Geographie” = *Akademieausgabe*, Bd. IX: *Logik, Physische Geographie, Pädagogik*, (1923), 151–436.

AA XV: Erich ADICKES (szerk.): „Reflexionen zur Anthropologie” = *Akademieausgabe*, Bd. XV: *Handschriftlicher Nachlaß – Anthropologie*, (1913), 57–654.

LUNYU = TÓKEI 2005, 57–177. (KONFUCIUSZ: „Beszélgetések és mondások”) [TÓKEI F. ford.]

MONTESQUIEU, Charles de Secondat Baron de 2000: *A törvények szelleméről*, Bp., Osiris-Attraktor. [CSÉCSY Imre–SEBESTYÉN Pál ford.]

ROUSSEAU, Jean-Jacques: „Javított-e az erkölcsökön a tudományok és a művészetek újraéledése?” = *Értekezések és filozófiai levelek*, Bp., Magyar Helikon/Európa, 1978, 5–38. [Kis János ford.]

VOLTAIRE

1835: *Essai sur les mœurs et l'esprit de nations*, I, Paris, Lebigre Frères.

- 1944: *Filozófiai ábécé*, Bp., Phoenix Kiadás. [n.f.]
- 1983: *Filozófiai ábécé*, Bp., Európa Könyvkiadó. [GYERGYAI Albert–RÉZ Pál ford.]
- 1991a: „Metafizikai értekezés” = LUDASSY Mária (szerk.): *Voltaire válogatott filozófiai írásai*, Bp., Akadémiai Kiadó, 160–206. [Kis János ford.]
- 1991b: „A tudatlan filozófus” = LUDASSY Mária (szerk.): *Voltaire válogatott filozófiai írásai*, Bp., Akadémiai Kiadó, 385–438. [Kis János ford.]
- WOLFF, Christian 1985: *Oratio de Sinarum philosophia practica – Rede über die praktische Philosophie der Chinesen*, Hamburg, Felix Meiner Verlag.

Másodlagos irodalom

- ALBRECHT, Michael 1985: „Einleitung” = Michael ALBRECHT (ford., bev., kiad.): *Christian WOLFF: Oratio de Sinarum philosophia practica – Rede über die praktische Philosophie der Chinesen*, Hamburg, Felix Meiner Verlag, IX–VXXXIX.
- BRANCACCIO, Lavinia 2007: *China accomodata, Chinakonstruktionen in jesuitischen Schriften der Frühen Neuzeit*, Berlin, Frank & Timme.
- COOK, Daniel J.–ROSEMONT, Henry Jr. 1994: „Introduction” = *Leibniz: Writings on China*, Chicago and LaSalle, Open Court, 1–44.
- DAVIS, Walter W. 1983: „China, the Confucian Ideal, and the European Age of Enlightenment”, *Journal of the History of Ideas*, Vol. 44, No. 4, 523–548.
- DEMEL, Walter 1992: „Wie die Chinesen gelb wurden?”, *Historische Zeitschrift*, Bd. 255, H. 3, 625–666.
- FRANKE, Wolfgang 1962: *China und das Abendland*, Göttingen, Vandenhoeck & Ruprecht.
- FUCHS, Thomas 2006: „The European China-Receptions from Leibniz to Kant”, *Journal of Chinese Philosophy*, Vol. 33, No.1, 35–49. [Martin SCHÖNFELD ford.]
- JÄGER, Henrik 2012: „Konfuzianismusrezeption als Wegbereitung der deutschen Idealismus”, *Allgemeine Zeitschrift für Philosophie*, 37/2, 165–189.

- LACH, Donald F. 1945: „The Sinophilism of Christian Wolff”, *Journal of the history of Ideas*, Vol. 14, No. 4, 561–574.
- MASPERO, Henri 1978: *Az ókori Kína*, Bp., Gondolat. [CSONGOR Barnabás ford.]
- MUNGELLO, David E. 2009: *The Great Encounter of China and the West, 1500–1800*, Maryland, Rowman and Littlefield Publishers, Inc.
- NEEDHAM, Joseph 1984: *Kína öröksége*, Bukarest, Kriterion Könyvkiadó. [KÁSZONI Zoltán István ford.]
- ROSENTHAL, Jerome 1955: „Voltaire’s Philosophy of History”, *Journal of the History of Ideas*, Vol. 16, No. 2, 151–178.
- ROWBOTHAM, Arnold H. 1932: „Voltaire, Sinophile” = *PMLA*, Vol. 47, No. 4, 1050–1065.
- SCHÖNFELD, Martin 2006: „From Confucius to Kant – The Question of Information Transfer”, *Journal of Chinese Philosophy*, 33/1, 67–81.
- SWIDERSKI, Richard M. 1980: „Bouvet and Leibniz: A Scholarly Correspondence”, *Eighteenth-Century Studies*, Vol. 14, No. 2, 135–150.

Takó Ferenc

- 2012a: „»Az ész láncolata« – A kínai filozófia hegeli megítéléséről” = TAKÓ Ferenc–TÓTH Olivér István (szerk.): *...de van benne rendszer: Tanulmányok az Eötvös Collegium Filozófia műhelye 15 éves fennállásának évfordulójára*, Bp., Eötvös Collegium, 114–136.
- 2012b: „A lélek szava: Herder Kína-képéről”, *Elpis Filozófiai folyóirat*, VI/2, 53–65.
- 2012c: „Catena – Chaîne – Verkettung: Kína-értelmezések univerzális rendszerekben Athanasius Kirchertől Hegelig”, *Első Század*, XI/3, 1–31. [<http://elsoszazad.elte.hu/tako-ferenc-catena-%E2%80%93-chain-%E2%80%93-verkettung/>]
- 2013a: „Selyem-út. A német gondolkodástörténet Kína-koncepciói a kora újkortól a XX. századig.” Mesterszakos diplomamunka. ELTE BTK, Budapest.
- 2013b: „Leibniz Kínája.” = GELLÉRFI Gergő – HAJDÚ Attila (szerk.): *Eötvözet II. Az Eötvös József Collegium és az Eötvös Loránd Kollégium II. közös bölcsészkonferenciáján elhangzott előadások.*

Szegedi Tudományegyetem Eötvös Loránd Kollégiuma, Szeged,
2013, 136–149.

VÁRNAI András

- 1974: „Az európai Kína-kép alakulása és hatása a felvilágosodás korában” = KLANICZAY Gábor–PAJKOSSY Gábor–RING Éva (szerk.): *Dolgozatok a feudáliskori művelődéstörténet köréből*, Bp., ELTE Bölcsészettudományi Kara, 125–154.
- 1977: „»Ex oriente lux«: Marco Polo – avagy miért kell visszatérnünk forrásainkhoz?”, *Világosság*, XVIII/1, 25–31.
- 1983: *A francia felvilágosodás történetiszemléletéről*, A filozófia időszerű kérdései/57.
- 1998: „Közvetítés Európa és a Kelet tudományossága között: Jezsuita misszionáriusok a kínai udvarban (esettanulmány)” = Bruno WÖRAN–HRONSZKY Imre–TÓTH Attiláné–GALÁNTAI Zoltán (szerk.): *Tudomány- és technikafilozófiai, tudomány- és technikatörténeti tanulmányok*, Bp., Arisztotelész Stúdium Bt., 91–99.
- 2011: „Matteo Ricci és a korai jezsuita Kína-misszió” = PATSCH Ferenc SJ. (szerk.): *Misszió, globalizáció, etika: Matteo Ricci szellemi öröksége*, Bp., JTMR Faludi Ferenc Akadémia/L'Harmattan, 51–68.

Janosov Milán

BOLYONGÓ CSILLAGOK

A közelünkben

Bevezetés

A legjellegzetesebb égi objektum, a hozzánk legközelebbi valódi csillag, a Nap jelentőségét már a civilizációk előtti időkben is különös becsben tarthatták, hiszen a Nap az emberek legfontosabb fény- és hőforrása. Az állatoknak is fontos, ez „világos, mint a Nap”. Ugyanakkor a növények számára is legalább ennyire szükséges, bár esetükben a kapcsolat nem nyilvánvaló, hiszen a növények lát-szólag nem sok mindent tesznek másképp nappal, mint éjszaka. (Leszámítva az olyan növényeket, mint a napraforgó.) De a rendszeres növénytermesztés (földművelés) megjelenése már mutatja, hogy már a korai civilizációk is felismerték a Nap szerepét a növények életében, ahogyan már korábban a földét (szántás), a vizét (öntözés) és a magokét is (vetés).

Mindez szépen kifejeződik az „őselemekben” való gondolkodásban, amelynek jegyében képesek vagyunk megérteni, hogy bizonyos dolgok megvalósulásához egyszerre több, adott esetben négy feltétel együttes bekövetkezése szükséges. Konkrét példánál maradva a növények termesztéséhez elengedhetetlen a termőföld, a víz, a Nap és a mag is. Mindez nem is egyetlen tudományos elmélet, hanem egy egész paradigma volt, mert sok más területen is meghatározta az első földművelő civilizációk gondolkodását, legyen szó szinte bármiről, amely egy ilyen kezdetleges civilizáció életében felmerülhet. Vagyis úgyszólván valamennyi bonyolultabb dolog magyarázatánál visszanyúltak a földművelés négy őselemének a modelljéhez.

A fejlődés következő szintjén igyekeztek mind jobban megismerni az őselemek természetét és kapcsolatait. Például a felhőzet képes korlátozni a nap-sütést, de az éltető (és szintén őselem) esővíz forrása is. Azt, hogy a felhők nincsenek igazán magasan, azt a hegyekben élők hamar kitapasztalhatták, de akár még az alföldön élők is, ha összehasonlították a felhők égi mozgását a földre vetett árnyékukéval.

A spekulációk később elvezettek egyes őselemek tisztább, elméletibb meghatározásához. Ezután a „föld” és a „víz” megmaradtak őselemnek, de a „Nap” helyébe fokozatosan a „tűz” került (ebbe talán a tűzgyújtás kiemelkedő becsülete is belejátszhatott), a „mag” helyébe pedig a „levegő”. A „Nap” és a „tűz” rokonsága nyilvánvalónak tetszik, a „mag” és a „levegő” kapcsolata nem annyira. Csakhogy a „mag” a növények életének kiinduló pontja (forrása), és éppen valami hasonlót gondoltak az állatok és az emberek lélegzetéről is. Vagyis az újabb spekulációk szerint a negyedik őselem, azaz *az élet*, a legtisztább formájában valamilyen légnemű anyag (lásd „lélek”). Ez összhangban volt azokkal a megfigyelésekkel, hogy a halottak nem lélegeznek, vagy hogy bizonyos esetekben a mesterséges lélegeztetéssel újra életre lehet kelteni embereket (amit egyesek csóknak hittek).

Visszatérve az égre, második legfontosabb objektuma a Hold, amely méretében, alakjában és fényében is sok hasonlatosságot mutat a Nappal, ám akadnak feltűnő különbségek is: a fénye sokkal gyengébb és hidegebb, sötétebb területek vannak rajta, rendes napi mozgása során fokozatosan lemarad a Naphoz képest, és közben periodikus fényváltozást (alakváltozást) is mutat. Égi útvonala nem pontosan követi a Napét, hanem föl-le ingázik, és mert főleg éjszaka látható, a Nap és a Hold között van valamilyen egymást kiegészítő jelleg. Ha a Hold a Nap látszólagos környezetében is látható lenne, akkor az időnkénti napfogyatkozásokból hamar kitalálhatták volna, hogy ilyenkor a Hold egyszerűen eltakarja a Napot, és hogy ezért a Hold a Napnál bizonyosan közelebb van hozzánk. Ez egy napfogyatkozás esetén mai szemmel könnyen megfigyelhető és értelmezhető, a jelenség természeténél fogva ritka előfordulása viszont olyan babonás jelentések társítását eredményezte, amelyek a kor legkiválóbb tudósait is eltántorították. Mivel a Nap környezetében túl fényes az égbolt, ezért ott a Hold nem látható, és így csak akkor sikerül megérteni a jelenséget, ha pontos megfigyelésekre és matematikai módszerekre támaszkodva olyankor is meg tudjuk jósolni a Hold pillanatnyi helyét, amikor éppen nem látható. Jellemző, hogy amikor már az egyiptomi csillagász papok pontosan meg tudták jósolni a napfogyatkozásokat, az egyszerű nép számára továbbra is „kiszámíthatatlan” isteni jelenség maradt. A napfogyatkozások mintájára a Hold fogyatkozásait is megérthetjük (ilyenkor a Föld árnyékolja be a Holdat), sőt az árnyék görbületéből még a Hold és a Föld méretarányára is következtethetünk. Ám ehhez szintén tudnunk kell követni az éppen nem látható égitestek pillanatnyi helyét, csak ez esetben a Napét. (Holdfogyatkozás csakis telehold idején látható, és csak olyankor, amikor a Nap a horizont alatt van.)

A Holdnak más különleges hatásaira is felfigyelhettek már az egészen régi időkben. Az óceánok (és nagyobb tengerek) partján az árapály jelenséggel való kapcsolata kézenfekvő, de az állatok párázási szokásaira (pl. peteérési ciklusára) kifejtett hatása a szárazföldeken is ismert lehetett. Mindkettő magyarázható valamilyen különleges „vonzódással”.

Mindezek a jelenségek naptárszerűen meghatározták, hogy a földművelő embernek mikor milyen tevékenységnek volt célszerű nekikezdenie. E naptárnak nem az önmagában vett idő folyamatos mérése volt a feladata (öncélúan), hanem csak az ember számára fontos pillanatok és időszakok jelzése. Mondhatjuk, hogy az égi jelenségek észlelése, dokumentálása, modellezése, magyarázata, naptárként való felhasználása és a gazdálkodási műveletek ennek megfelelő helyes időzítése mind nagyon fontos tudományt jelentettek.

Ilyen előzmények után a tudós emberek már alighanem kezdtek úgy gondolkodni, hogy akár a legparányibb látható égi objektumnak is fontos hatást tulajdonítsanak az élet valamely területére. E hipotézisek ellenőrzéséhez azonban pontosabb és megbízhatóbb megfigyelések lettek volna szükségese-
sek. Következésképpen szüntelenül szaporodtak az ellenőrizetlen elméletek, amelyek idővel egy sajátos rendszerbe összeállva létrehozták az asztrológiát. Szerencsére a csillagászati tudásnak és gondolkodásnak nem ez volt az egyedi örököse.

Mik történtek az ókorban?

A történelemkönyvek jellemzően az olyan jelentős dolgokat tárgyalják hosszasan, mint birodalmak felemelkedése, illetve uralkodók tettei és háborúk vége-láthatatlan sorai. Elvégre a történelmet a győztesek diktálják az írnokaiknak, akik ennek ellenére szerencsére más eseményekről is meséltek a piactéren, és a „beváltak” közül párat le is jegyeztek. A tipikus emberi érdeklődés aligha változott azóta: vagyis szívesen hallgathattak eseménydús részleteket a harcmezőről vagy a tehetősebbek magánügyeiről (mint afféle bulvársajtó). Nem tudni, hogy a tudományról mesélni mennyire volt kifizetődő, de megbecsülendő a maroknyi fennmaradt írás.

Persze a fantáziálás a tényszerű leírásnál sokkal könnyebb, ráadásul illet nem csak az írástudók tudnak, akik akkortájt alapos kisebbségben voltak. Az elképzelések egy része átvészelte a történelem viharait, és ezek közül néhányat megvizsgálva úgy találjuk, hogy már az ókoriak is megpróbálták hasznosítani a megfigyeléseiket. Egy ilyen, csillagászati szempontból fontos kísérlet Eratoszthenész nevéhez fűződik: valójában mekkora is a Föld? Észleléseit Szüéné (ma Asszuán) városában végezte a nyári napfordulón, amikor is a Nap

pontosan a feje fölül sütött függőlegesen, azaz a zeniten állt. Ugyanekkor viszont az északabbra fekvő Alexandriában azt tapasztalták, hogy a beeső napsugarak a teljes szög egy bizonyos részével térnek el a függőlegetől. Ezen észrevétel alapján pedig évezredekkel ezelőtt, némi geometriai ügyeskedés árán sikerült a ma elfogadott értékhez képest 10%-os hibával megadni a Föld sugarát.

Mások érdeklődését is felkeltette a fenti felfedezés. Poszeidóniosz tovább vitte a probléma megoldását, mint Eratoszthenész: ő egy csillagot használt a méréséhez. Sajnos a mérése nem sikerült tökéletesen, és a valódinál jóval kisebb értéket kapott a Föld egy délkörének hosszára. Ennek ellenére még ennek a kísérletnek is igen komoly haszna lett, tudniillik Amerika felfedezése. Ugyanis Poszeidóniosz eredményei fennmaradtak, főként az akkori polihisztorok révén, majd eljutottak egészen Kolumbuszig, aki ennek alapján jelentősen alábecsülte az Indiába tartó fordított irányú tengeri út a hosszát, és így merészelt vállalkozni rá. (Aztán India helyett valahol a Bahama-szigeteken találta magát.) Kolumbusz vállalkozása még így is nagyon vakmerő volt, hiszen az akkoriban elfogadott nézet szerint a Föld lapos volt. A tengerészek egy része másként gondolta, számukra ékes bizonyíték lehetett volna India elérése nyugatra hajózással. Érdekes meggondolni, ahogy Amerika felfedezése gazdasági szempontból óriási jelentőségű lett, utóbb a tudományokra is sokkal nagyobb összegeket fordíthattak, noha Kolumbusz kísérlete tudományos szempontból „kudarc”, elvégre nem ért körbe a Földön, nem jutott el Indiába.

A következő égi állomásunk a Hold. Számunkra nyilvánvaló, hogy a Hold a Föld holdja (azaz követő égiteste), ám ez akkoriban nem volt tiszta. Miután rájöttek, hogy csak a Nap fényét veri vissza, a sokkal ridegebb és gyengébb fényű Holdat sokan úgy képzelték el, mint egy nagy ezüst korongot. Bizonyos vallási körökben is ez volt az elfogadott, ám az árnyékok jellegzetességeiből később arra következtettek, hogy a Hold (és maga a Nap is) gömb alakú.

Ha már voltak elképzeléseik a Földről, a Holdról és a Napról, továbbá ezek égi haladását is megfigyelték, továbbá még csillagokat is láttak, érthető, hogy ezek logikus rendszerezésére is törekedtek. Az akkori gondolkodásmódra ugyanakkor jellemző volt, hogy nem a szigorú, tényeken alapuló számítások, hanem főleg vallási és politikai szempontok vezették, elvégre a fáraók hatalmát is indokolni kellett...

Később egy másik görög tudós Szamosz városából, név szerint bizonyos Arisztarkhosz, egy korai heliocentrikus világmép modelljével állt elő. A modellt az illetékesek teológiai okokból azonnal elvetették, de egyértelmű kísérleti bizonyíték híján a tudós társadalom sem fogadta el. Arisztarkhosz elmélete

mindenesetre megjósolta a parallaxis nevű jelenséget, amely a távoli égitestek távolságmérésre ma is használatos, és alapja a Föld Nap körüli keringése. Az itt mérhető paraméterek igen kicsik, nem csoda hát, hogy nem tudta hitelesen megmérni, ám valami mást igen. Ez pedig a Föld és a Hold közötti távolság, amelyet egy holdfogyatkozás és némi matematikai okoskodás segítségével sikeresen megbecsült.

Nemcsak a görögök végeztek azonban érdemleges csillagászati megfigyeléseket, hanem az ókori kínaiak is. Ők is felismerték az égitestek gömb alakját, és világmépmodellt is alkottak. Modelljüket úgy lehet elképzelni, mint két egymásba illesztett gyűrűt, amelyek közepén a Föld áll. A gyűrűkkel mint körökkel a pályákat jól modellezték, és a gyűrűk két pontban fedték egymást. Ez logikusnak tűnő magyarázat volt a nap- és a holdfogyatkozásokra is.

A Napra bátran számíthattak az emberek az idők kezdete óta. Pont ezen állandósága miatt a napfogyatkozásoknak különös veszélyt tulajdonítottak. Hérodotosz írta a következőt: „A nap kellős közepén az égbolt hirtelen elsötétült a thermopülai és szalamiszi csaták után”. (Tudván, hogy a nevezett történelmi események egyazon évben történtek, míg a napfogyatkozások ennél jóval ritkábbak, lehetséges, hogy Hérodotosz éppenséggel feltalálta a politikai újságírást?)

Szerencsére hosszabb távon megbízhatónak bizonyult a Nap, mindennap felkelt, sütött és lenyugodott. Ezt felhasználva alakíthatták ki a (naptári) nap fogalmát, immár kisbetűvel. A napsütést már folytonos időmérésre is használhatták. Így alkották meg a napórát, amelynek előnye a homokórához képest, hogy – a napfogyatkozásokat leszámítva – mindennap közel ugyanazt a pályát futja be, nem befolyásolja emberi ügyetlenség, így nem is romolhat el. Igaz ugyan, hogy a pályák nem mindig ugyanazok, miként az éjszakák és nappalok hossza is változik, sőt még napforduló is bekövetkezik évente kétszer. Mindezt ismerték és használták is, ahogyan a részletezett kísérletek eredmények is megszülettek.

Ha ennyi érdekes és gyakorlati alkalmazással bíró felfedezést tettek a Napról, nem meglepő, ha a „Milyen messzi van?” és „Mekkora?” kérdések is felmerültek. Nem is csak felmerültek, de meg is válaszolták őket. Szamoszi Arisztarkhoszról már esett szó. Neki, korának nagy tudósaival szemben, csak egyetlenegy, ám igen figyelemre méltó írása maradt fenn, amelynek címe: *A Nap és a Hold méreteiről és távolságáról*. Ebben ma is elfogadható, modern elméletekkel is indokolható módon határozta meg azt az arányszámot, amely megmutatja, mennyivel van messzebb tőlünk a Nap, mint a Hold. A problémát egy szög-

mérési feladatra vezeti vissza. A megméréndő szög aktuálisan elfogadott értéke is kicsi, kb. $0,3^\circ$, amelynek pontos megmérése drága műszerek nélkül ma is csak trükkösen lehetséges. Hogy ő hogyan mért, nem tudjuk, de mint oly sokszor, itt is becsúszhatott valamilyen hiba, mert a szöget a valódinál ötször nagyobbban mérte. Ez pedig, akárhogy is nézzük, jelentős hiba, de még mindig jobb teljesítmény, mint „vaktában” (azaz csupán filozófiai megalapozással) mondani valamit.

Csillagok és más apróságok

Nem mind egyforma?

A Napon, a felhőkön és a Holdon kívül is akadnak szépségek az égbolton, főleg sötétedés után. Ilyenek a viharok idején gyakorta észlelhető villámok is, de most maradjunk a csillagoknál. Ezek a picike (majdhogynem pontszerű) fényes „pöttyöcskék” változatos fényerejűek, esetenként színesek, és a nevüknek megfelelően csillognak. Nem egyenletesen helyezkednek el, és nem is teljes összevisszaságban, hanem kisebb-nagyobb, jellegzetes alakú és állandó csoportokban. Ezeknek gyakran nevet is adtak (csillagképek), és felhasználták őket az éjszakai tájékozódáshoz. A csillagok nagy többsége egymáshoz képest állandó távolságban rója égi útját még sok-sok évnvi megfigyelés során is (ezek az ún. „állócsillagok”).

De akad néhány csillag, ráadásul elég fényesek, amelyek kilógnak e rendből, mert hol gyorsabban, hol meg lassabban haladnak a többiekhez képest (Jupiter, Szaturnusz, Mars), vagy esetleg kimondottan csak a Nap látszólagos közelében mutatkoznak, hol hajnalban, hol pedig alkonyatkor (a Vénusz = Esthajnal csillag és a Merkúr). Ezek az ún. bolygó csillagok, avagy röviden bolygók. Érthető, hogy a törvényszerűségeket kereső emberi elme megpróbált ezeknek is különös jelentőséget tulajdonítani. Kevés sikerrel. Feltevésekben ugyan nem volt hiány, csak a kísérleti bizonyítékok maradtak el. A bolygóknak a bolyongáson túl is van jellegzetes különbségük az állócsillagokhoz képest, mégpedig az, hogy a fényük nem csillog (vibrál) annyira. A Jupiteré például szembetűnően nyugodt szokott lenni, még viharos légköri viszonyok mellett is. Ebből tulajdonképpen lehetne következtetni a látszólagos méretükre (szögátmérőjükre), de ennek felfedezéséről nem tudunk. Ehelyett a különféle csillagok látszólagos méretét leginkább a fényességük alapján becsülték meg, Tycho Brahéig bezárólag. Márpedig ez csak akkor lenne kielégítő módszer, ha a bolygók felületi fényessége egyforma lenne. De nem egyforma, hiszen

egyrészt eltér a fényvisszaverő képességük (albedójuk), másrészt a Naptól való eltérő távolságuk miatt a megvilágítottságuk is. Ezeken túl a belső bolygóknál még a Holdéhoz hasonló fényváltozást is figyelembe kellene venni, a Szaturnusznál pedig a szintén világító gyűrű hatását. E sok szempontot a jelek szerint egyöntetűen figyelmen kívül hagyták. Valószínűleg egyszerűen csak átvették a korábbi csillagászok adatait, legfeljebb, ha kisebb „korrekciókkal”. E korrekcióknál támaszkodhattak újabb megfigyelésekre vagy filozófiai elvárásokra. Több bolygóról is vannak antik mérési jegyzetek, így például Ptolemaiosz hagyatékában vagy az indiai csillagászatot összefoglaló Surya Siddhantában vagy a már említett újkori felfedező, Tycho Brahe írásában. Ezek a számok egymáshoz közel, de a ma elfogadott valós értékekhez képest kissé távolabb esnek.

1. táblázat

A bolygók látszólagos szögátmérője különböző szerzők szerint, szögpercben

	Surya Siddhanta	Ptolemaiosz	Tycho Brahe	Modern
Mars	2.000	1.570	1.670	0.392
Szaturnusz	2.500	1.740	1.830	0.344
Merkúr	3.000	2.090	2.170	0.166
Jupiter	3.500	2.610	2.750	0.827
Vénusz	4.000	3.130	3.250	1.050

Forrás: R. Thompson [1997]: Planetary Diameters in the Surya Siddhanta

Persze minden csillagot egyesével követni képtelenség lenne, mert hiszen „annyi van belőlük, mint égen a csillag”. Ezért egy általánosan alkalmazható módszert kellett találni, amelyre a csillagok fényességének a vizsgálata jó kiindulási ismeret. Ehhez viszont azonosítani kellett, hogy mely csillagot is vizsgálták korábban. Így felismerték a csillagtérképek fontosságát. Maga a térkép aligha volt újdonság, hiszen már az ősemberek is készítettek barlangrajzokat a vadászataikról, útjaikról. A „sík” térképek földrajzi megfigyelésekhez jók voltak, amíg nem volt szükség a Föld görbületének figyelembevételére. Az égboltnál más a helyzet, hiszen alkalmanként egy félgömb felületét látjuk belülről, 180°-os térszögben. Ezért az ábrázolást különféle geometriai trükkkel oldották meg.

A babiloni csillagászok számos jelentős eredményt értek el, mégis csak kis részük neve maradt fenn. Megfigyelték a Napon és Holdon kívül az öt szabad

szemmel látható bolygót, valamint csillagászgenerációkon át tartó megfigyelés sorozatokat is végeztek, és mindezeket le is jegyezték: feltérképezték az égboltot, legalábbis az általuk jól látható és fontosnak ítélt részét. Talán épp a sok csillagászgeneráción át folyó munka burkolta legtöbbjüket névtelenségbe. Egy máig ismert babiloni csillagász Bérosszosz, akinek csillagkatalógusait tanulmányozva jött rá Hipparkhosz, hogy a Skorpió csillagképben feltűnt egy új csillag. A sok csillag mellett még egy csillag nem lett volna egetverő, de az már igen, hogy vajon hogyan keletkezhett? Hiszen az (álló)csillagokat fix, valamilyen gömbfelülethez rögzített objektumoknak tekintették, ellentétben bolygó társaikkal. Ez a megfigyelés arra ösztönözte a kor csillagászeit, hogy ártértékeljék nézeteiket: az állócsillagok eszerint mégsem mind állnak. Sőt, ami azt illeti, némelyikük kifejezetten lehullani látszott az égről, és Hipparkhosz ezzel kapcsolatos munkásságának sincs még vége. A csillagokat fényességük szerint is katalógusokba rendezte. Még egy olyan kiegészítést is tett, hogy a fényességük nem állandó. Ez pedig a csillagokról, azok állandóságáról (helyzet és fényesség) alkotott korábbi elképzelésnek egy merőben új és haladó szellemű ártértékelése az ókorban. Ugyanis így már érthetővé vált, hogy a lehulló csillagok kifényesednek, majd elenyésznek. Bár a nagy, fényes és régről ismert csillagok valahogy sohasem hullottak le, feltehető volt, hogy bizonyára egy-egy halványabb és így korábban nem számon tartott csillag hullott le, és mert közeledett hozzánk, hát kifényesedett. Egyes esetekben sikerült megfigyelniük, hogy a hullócsillag konkrétan hova hullott le, és az ott talált („isteni adomány” jellegű) meteoritot a maguk módján hasznosították. Úgy tűnik, hogy az emberiség a fémvasat éppen a vas-nikkel meteoritok jóvoltából ismerte meg, még jóval azelőtt, hogy rájöttek volna, hogy a vasat az érceiből hogyan lehet előállítani. A vas kiválóan használható különféle eszközök (kivált fegyverek) előállításához, de azokban az időkben csak rendkívül kevés állt rendelkezésre, szóval ritkább kincs volt, mint manapság az arany. Csak a legrangosabb, leggazdagabb, legnagyobb hatalmú egyének birtokolhatták. Azt is észrevették, hogy ha a meteorit anyagában nem is mindig találnak vasat, gyakran különleges ötvöző hatása van bronzok készítéséhez, illetve furcsa hatása van a növényekre és az állatokra is, beleértve az embert. Ezért az ilyen „szent kövekből” még talizmánokat is készítettek. Egy-egy komolyabb (kisbolygó-) becsapódás szembetűnő károkat is okozott, tűzvészről az özönvízig, de ez nem csökkentette a hullócsillagok jelentőségét, csak megtanította az embereket arra, hogy kétoldalúan értékeljék a dolgot, azaz: hozhat jót is, rosszat is. Hasonlót gondoltak az „üstökkel bíró csillagokról” is. Ezek szintén a csillagok változékonyságát mutatták, de a hullócsillagokkal

szemben nem zuhantak le a Földre, csak megközelítették, és esetleg fenyegették azt. Nem tudjuk, hogy az üstökösök és a meteorrajok kapcsolatáról sejtettek-e valamit, de egyáltalán nem zárhatjuk ki, hogy igen.

Mindezek az események, jelenségek csak évszázadok/évezredek megfigyeléseit összevetve érthetők meg igazán. Így, ha Hipparkhosz egy emberöltő helyett tíz emberöltőn át kémlelte volna az eget, valószínűleg biztosabb lett volna állításaiban, esetleg további érdekességeket is észrevett volna. Ami hangsúlyozza a babilóniak módszerét, akik azt vallották, hogy komoly csillagászati megfigyelésekhez emberöltőkön átívelő összehangolt és egymásra épülő megfigyelésekre van szükség. Ezzel az egyik fő nehézség, hogy ha valaki megszakítja a megfigyelést, vagy nem tudja tudását továbbadni, akkor vége a kísérletnek. Másik hátulütő, hogy közben esetleg annyit fejlődik a technika, hogy utóbb sokkal pontosabb méréseket produkálnak, mint korábban. Sőt, egyes régi adatokról kiderülhet, hogy túlzottan pontatlanok. (Hasonló huzavonák manapság is lejártszódnak a tudományban, például a neutron élettartamát illetően.) Ma is létezhetnek olyan problémák, amelyek lehet, hogy csak ezer év múlva kifejlesztett módszerekkel fognak kielégítően megoldódni, vagy épp egy nyolcszáz éven át zajló megfigyeléssorozattal...

Summa summarum

A csillagászat történetéből a teljesség igénye nélkül kiválasztott megfigyeléseken, ötleteken, kísérleteken és eredményein szembeötlő, hogy a régi korokban is milyen nagyszerű felfedezéseket tettek kíváncsi tudósok, pedig mindehhez milyen szerény eszközök álltak rendelkezésükre. Mai szemmel nézve egyedül az időtényező az, amiből irigylésre méltóan sok lehetett nekik, de a modern („eszközalapú”) csillagászat szemszögéből az eredményeikhez képest gyakorlatilag semmijük sem volt. „Semmiből egy új világot” teremtettek (Bolyai János). És mégsem arattak le minden gyümölcsöt! Egy következő cikkemben a bolygók látható méreteire vonatkozó olyan konkrét méréseket mutatok be, amelyek akár az ókorban is elvégezhetőek lettek volna, mégisincs semmi bizonyíték arra, hogy rájöttek volna.

Irodalom

R. THOMPSON [1997]: Planetary Diameters in the Surya Siddhanta – Journal for Scientific Exploration, Vol. 11, No. 2, pp. 193–200

L. KRUMENAKER [1992]: Measuring the Moon – Sky and Telescope (December 1992) (Using an eclipse to size up Luna).

SAIN MÁRTON [1986]: Nincs királyi út, Gondolat kiadó, Budapest.

HÉRODOTOSZ: VII. Könyv. 37.

MŰHELYBESZÁMOLÓK

I. A műhelyekben és a szervezeti egységekben meghirdetett kurzusok

A 2012-2013. tanév első (ősz) félév

ÓRÁK CÍME	OKTATÓ
Angol–Amerikai műhely	
Haladó angol 1: Academic Skills	Fejérvári Boldizsár
Haladó angol 2: Critical Thinking	Karla Kelsey
Haladó angol 3: C1 vizsgaelőkészítő	Sántháné Gedeon Mária
Középfaladó angol: B2 vizsgaelőkészítő	Sántháné Gedeon Mária
Bollók János Klasszika-filológia műhely	
Görög irodalom a Kr. u. II. században.	Szepessy Tibor
Görög nyelvtani gyakorlatok	Mészáros Tamás
Latin	Horváth László
Cathedra Magistrorum	
Cathedra Magistrorum - tanárkutatás	Feld-Knapp Ilona
Francia műhely	
Francia 1	Vargyas Brigitta
Francia 1	Vargyas Brigitta
Francia 2	Vargyas Brigitta
Francia 2	Vargyas Brigitta
Francia 3	Vargyas Brigitta
Francia 4	Vargyas Brigitta
Francia nyelvű szakszövegolvasás	Vargyas Brigitta
Francia nyelv és civilizáció	Vargyas Brigitta
Hogyan írjunk dolgozatot?	Vargyas Brigitta
A francia udvari elbeszélés 1.	Szabics Imre
Műfordítói szeminárium	Horváth Ágnes
Germanisztika műhely	
Német nyelv kezdőknek (A1)	Sára Balázs
Német nyelv középfaladóknak (A2-B1)	Sára Balázs
Német nyelv haladóknak (B2)	Sára Balázs
Német nyelv haladóknak (C1)	Sára Balázs
Német stílusgyakorlatok	Sára Balázs
Német nyelvtörténet III.	Sára Balázs
Többszervezés - projekt szeminárium	CM szervezésében
Német gazdasági szaknyelv I.	Sára Balázs
Európai művészettörténet I.	Dávid Gábor Csaba

Magyar műhely

Vitakör és tanulmányírás

Kutatószeminárium

XX. századi drámaelmélet

Irodalmi proszeminárium

Funkcionális nyelvészeti kutatóműhely.

Szeminárium.

Elmélet és módszer. Nyelvészeti előadások.

(Kéthetente)

Olasz műhely

Olasz kezdő 1/a

Olasz kezdő 1/b

Olasz félközéphaladó/újrakezdő 3/a

Olasz félközéphaladó/újrakezdő 3/b

Olasz középfaladó

Olasz nyelvi gyakorlatok

Olasz kortárs irodalmi tanulmányok

Orientalisztika műhely

Orientalisztikai kutatószeminárium

Skandináv műhely

A skandináv irodalom fogadtatása

Magyarországon az elmúlt 20 évben

Spanyol műhely

Spanyolország történelmének és művelődéstörténetének fejezetei 2.

Spanyol irodalom Magyarországon

Spanyol nyelv

Társadalomtudományi műhely

Orál história és memória

Média

Poltika és etika

Magyarország társadalomtörténete

1945 után

Bibliismeret mindenkinek

Szimulációs módszerek

a társadalomtudományokban

Történész műhely

Kezdő latin

Haladó latin

Magyar Herold munkacsoport

Újszövetségi görög szövegolvasás

Kiss Farkas Gábor

Kiss Farkas Gábor

Darida Veronika

Kosztolányi Tibor

Tátrai Szilárd és Laczkó Krisztina

Laczkó Krisztina

Ludmann Ágnes

Ludmann Ágnes

Ludmann Ágnes

Ludmann Ágnes

Ludmann Ágnes

Ludmann Ágnes

Ludmann Ágnes

Csibra Zsuzsanna, Máté Zoltán

Masát András, Ásó Zsófia,

Nagy Emese

Bubnó Hedvig,

Klempáné Faix Dóra

Klempáné Faix Dóra

Bubnó Hedvig

Bubnó Hedvig,

Klempáné Faix Dóra

Klempáné Faix Dóra

Bubnó Hedvig

Bubnó Hedvig,

Klempáné Faix Dóra

Klempáné Faix Dóra

Bubnó Hedvig

Farkas Zoltán

Farkas Zoltán

Farkas Zoltán

Farkas Zoltán

Kutatásmódszertan	Boa Krisztina
Rendiség és törökellenes határvédelem	ifj. Arató György
Collegiumtörténeti kutatások	ifj. Arató György
Orosz nyelv kezdőknek	Arató Györgyné

A 2012-2013. tanév második (tavaszi) félév

ÓRÁK CÍME	OKTATÓ
Angol–Amerikai műhely	
B2 nyelvvizsga előkészítő	Sántháné Gedeon Mária
C1 nyelvvizsga-előkészítő	Sántháné Gedeon Mária
C1 szakmai írásgyakorlat	Fejérvári Boldizsár
Cathedra Magistrorum	
Cathedra Magistrorum - tanárkutatás	Feld-Knapp Ilona
Francia műhely	
Francia 1	Vargyas Brigitta
Francia 1	Vargyas Brigitta
Francia 2	Vargyas Brigitta
Francia 2	Vargyas Brigitta
Francia 3	Vargyas Brigitta
Francia 4	Vargyas Brigitta
Bevezetés a 20. századi francia filozófiába	Vargyas Brigitta
L'écrivain devant la langue	Vargyas Brigitta
Francia udvari elbeszélés 2.	Szabics Imre
Germanisztika műhely	
Német nyelv kezdőknek (A1-A2)	Sára Balázs
Német nyelv középfeladókknak (A2-B1)	Sára Balázs
Német nyelv haladóknak (B2)	Sára Balázs
Német nyelv haladóknak (C1)	Sára Balázs
Német stílusgyakorlatok	Sára Balázs
Német nyelvtörténet IV:	
Középfelnémet szövegolvasás	Sára Balázs
Országismeret	Sára Balázs
Német gazdasági szaknyelv II.	Sára Balázs
Európai művészettörténet II.	Dávid Gábor Csaba
Magyar műhely	
Írásmódszertan	Kosztolánczy Tibor
Ember és környezet viszonya	
olvasószeminárium 3.	Fazekas Péter

Olasz műhely

Olasz–magyar kulturális és irodalmi kapcsolatok

a 13-17. században: előadássorozat

Falvy György Dávid és Kiss

Farkas Gábor

Olasz kezdő 2/a

Ludmann Ágnes

Olasz kezdő 2/b

Ludmann Ágnes

Olasz félközéphaladó 4/a

Ludmann Ágnes

Olasz félközéphaladó 4/b

Ludmann Ágnes

Olasz középfaladó 2.

Ludmann Ágnes

Cinema italiano 1.

Ludmann Ágnes

Geografia culturale dell'Italia 1.

Ludmann Ágnes

Olasz nyelvi gyakorlatok 2.

Ludmann Ágnes

Olasz kortárs irodalmi tanulmányok 2.

Ludmann Ágnes

Sguardi sull'Italia di oggi

Ludmann Ágnes, Gina Giannotti

Orientalisztika műhely

Orientalisztikai kutatószeminárium

Csibra Zsuzsanna, Máté Zoltán

Skandináv műhely

Kortárs Skandináv Film

Masát András, Ásó Zsófia,
Nagy Emese**Spanyol műhely**

Magyar irodalom

a mai spanyol könyvpiacon 2.

Faix Dóra

A spanyol – magyar irodalmi

kapcsolatok intézményes keretei

Faix Dóra

Spanyol nyelv B2

Bubnó Hedvig

Társadalomtudományi műhely

„Rendszerváltás” kutatószeminárium

(csak Eötvös Collegistáknak!)

Ditzendy Orsolya

Bibliismeret mindenkinek

Ditzendy Orsolya

A MapInfo használatának alapjai

(csak Eötvös collegistáknak)

Bozsónyi Károly

Történész műhely

Dualizmus kor emlékiratok.

Csapó Csaba

Latin 2.

Farkas Zoltán

Latin 4.

Farkas Zoltán

A magyar nemzettudat története

Őze Sándor

Latin oklevélolvasás

Körmendi Tamás

XIX. Század építészete

Feld István Márton,
Horváth László

Orosz nyelv kezdőknek 2

Horváth László

Angol–Amerikai műhely

2012/2013. I. félév

FÉLÉVES MŰHELYVEZETŐI JELENTÉS

I. TANULMÁNYI ADATOK

A műhely által meghirdetett vagy befogadott collegiumi szemináriumok
oktatója és címe

Sántháné Gedeon Mária: Nyelvvizsga-előkészítő (B2)

Sántháné Gedeon Mária: Nyelvvizsga-előkészítő (C1)

Karla Kelsey: Nyelvvizsga-előkészítő (C1)

Karla Kelsey: Az amerikai irodalom gyöngyszemei

Karla Kelsey: Kritikus gondolkodás

Fejérvári Boldizsár: Academic Writing (C1)

A műhely kérésére valamelyik tanszéken meghirdetett vagy EC-kódú
egyetemi órák

kódja	oktatója és címe	befogadó kar és tanszék
BBI-ANG-112E	Fejérvári Boldizsár: Bevezetés az angol–ame- rikai irodalomtudományba	Angol Tanszék
BBN-ANG-216	Fejérvári Boldizsár: Áttekintő irodalmi szeminárium (1890–1960)	Angol Tanszék

A műhely ösztöndíjasai

ösztöndíj fajtája	ösztöndíjas neve
köztársasági ösztöndíj	Gyuris Kata
Eötvös Loránd hallgatói ösztöndíj	Sándor Júlia
köztársasági ösztöndíj	

II. COLLEGIUMI MUNKA

A műhely szakmai rendezvényei

A 2012. őszi félév különösen izgalmas és eseménydús volt az Angol–Amerikai műhely életében.

Sor került a szokásos műhelykonferenciára, amelyen ezúttal a collegista hallgatókon kívül külsősök is részt vettek, és a szekciók elnöki tisztjét is megosztottuk a Collegium oktatói, illetve a meghívott vendégek között. Kiváló szervezésben lehetett részünk; a meglehetősen sűrű programot gyakorlatilag csúszás nélkül vittük végig; a résztvevőkön és a szekcióelnökökön kívül megemlítendő két kiváló hallgatónk, Gyuris Kata és Lőrincz Nanetta szervezőmunkája. A konferencia anyagát – a Géher István-émlékkötettel együtt – színvonalas kiadványban jelentjük meg 2013 első felében.

Decemberben lebonyolítottuk a szakmai tanulmányi verseny anglisztikai szekcióját. Ugyan I. díjat ezúttal nem adtunk ki, de a három helyezett eredménye mindenképpen említésre méltó. Reméljük, hogy az elmúlt évhez hasonlóan (amikor is Rózsa Ida a tanulmányi verseny megnyerése után felvételizett sikerrel a Collegiumba) idén is bővült e rendezvény által a Collegiumba jelentkezők köre.

A januári tehetségtábor a nehézkes indulást követően igazi sikertörténeté fejlődött: a résztvevők igen aktívan és érdeklődően viszonyultak úgy a szakos, mint a délutáni különfoglalkozások iránt, és bízunk benne, hogy elviszik a jó hírünket az általuk képviselt oktatási intézményekbe is. Szeretném külön kiemelni a szemináriumvezetőket: rajtam kívül Sántháné Gedeon Mária tanárnő, illetve a Collegium diákjai közül Gyuris Kata, Sándor Júlia és Kucsera Márton tartott egy-egy műhelyfoglalkozást, nagy sikerrel. A jövőben azért a körütekintőbb előkészületek sokban javíthatnák a részvételt, illetve elkerülhető lenne talán az idén oly jellemző kapkodás.

Továbbra is igen kiváló eredményességgel folyik az amerikai vendéghallgatók bevonása a nyelvi tutorálás rendszerébe; örömmre ad okot az a kölcsönös lelkesezés, amellyel a hallgatók kihasználják az ebben rejlő fejlődési lehetőségeket.

Közösségi munka, rendezvények

A fent említett szakos rendezvényeken kívül megemlítendő a szokásos karácsonyi ünnepség, ahol köszönthettük a tavaszi félévben órát vállaló két kiváló

professzort, Halácsy Katalint és Nádasdy Ádámot is. Nagy reményekkel várjuk a korábban oly gyümölcsöző gyakorlat újraéledését, melynek keretében a Rákóczi úti campus oktatóit hívjuk meg, hogy egy-egy szakos óra erejéig hozzájáruljanak a Collegium Angol–Amerikai műhelye presztízsének és órákinálatának gazdagításához. Úgy vélem, műhelyünk leginkább ezzel tisztelgethet korábbi műhelyvezetőjének, a felejtethetlen Géher Istvánnak emléke előtt.

A műhelyvezető igazgatói dicséretre javasolja a következő műhelytagokat

Gyuris Kata

Kucsera Márton

Lőrincz Nanetta

Sándor Júlia

Fejérvári Boldizsár

TANÁRI JELENTÉS

I. A SZEMINÁRIUM ADATAI

CÍME	Bevezetés az angol-amerikai irodalomtudományba
OKTATÓJA	Fejérvári Boldizsár
MEGHIRD. MŰHELYE	Angol–Amerikai műhely
TAGJAI	Bánfai Dávid László Bihari Alexandra Bischof Tamás Dezsényi Balázs Hegymegi Flóra Kiss Veronika Kovács Milán Makó Emese Megyeri Enikő Németh Gábor Csaba Rózsa Ida Szabó Mátyás Szujer Orsolya Tóth Lilla
HELYE ÉS IDEJE	016, kedd 12.00
TANEGYSÉGKÓDJÁ	BBI-ANG-112E

II. A SZEMINÁRIUM CÉLJA ÉS RENDJE (TEMATIKA, FELADATOK)

A szeminárium az elsőéves hallgatókat készíti fel a későbbi irodalmi szemináriumokra és előadásokra, valamint a szövegelemzéshez és a kritikai megközelítésekhez kínál megfelelő alapokat. Metrikai elemzés, különböző kritikai és elméleti iskolák bevezetése és a különböző műnemekben kiválasztott változatos írásművek szoros olvasása révén kíván megfelelő keretet biztosítani az önálló irodalmi kutatáshoz és értő olvasáshoz.

A hallgatók az órai munkán kívül két rövid esszét nyújtanak be, valamint segédanyagokkal kísért kiselőadást tartanak egy-egy általuk választott témakörben. A félévet zárthelyivel zárjuk

III. A SZEMINÁRIUM ÉRTÉKELÉSE

Immár sokadik éve tapasztalom, hogy a bevezetés kurzusnak igen jól tesz a külsős és a collegista hallgatók vegyülése. Kölcsönösen inspiráló légkör alakul így ki, és többek figyelmét sikerül felkelteni az EJC egyéb tevékenységi körei iránt is. Nem volt ez másképp az idén sem.

TANÁRI JELENTÉS

I. A SZEMINÁRIUM ADATAI

CÍME	Áttekintő irodalmi szeminárium (1890–1960)
OKTATÓJA	Fejérvári Boldizsár
MEGHIRD. MŰHELYE	Angol–Amerikai Műhely
TAGJAI	Dömösi Gábor Gaál Mónika Lőrincz Nanetta Mikó Katalin Németh Viktória Szatmári Zsófia (francia főszak)
HELYE ÉS IDEJE	015, csütörtök 10.00
TANEGYSÉ GKÓDJA	BBN-ANG-216

II. A SZEMINÁRIUM CÉLJA ÉS RENDJE (TEMATIKA, FELADATOK)

A szeminárium során a Brit-szigetek századfordulós, modernista és 20. századi irodalmát tekintjük át. A tematika összeállításában nagy súllyal szerepelnek az ír és walesi szerzők (Wilde, Beckett, Dylan Thomas) és megfelelő egyensúlyt teremtünk a verses, prózai, illetve színpadi művek bemutatásának. A tematika fix pontjain kívül a hallgatók maguk is részt vehetnek az olvasmánylista véglegesítésében. Idén így került be például Huxley *Szép új világa* a kötelezők közé.

Az értékelés alapja a féléves munka és az órákon való aktív részvétel. Ezenkívül egy szemináriumi dolgozat, illetve a félév végi zárthelyi tartozik még a követelmények közé.

III. A SZEMINÁRIUM ÉRTÉKELÉSE

A szeminárium létszáma igazán családias légkört tett lehetővé, ami valóságos ihletforrást jelentett az órai viták során. Ugyanakkor az is könnyen lehetővé vált, hogy egy más elfoglaltságom miatt elmaradt órát utólag bepótoljunk; ilyen létszám mellett is példás rugalmasságról tettek tanúságot a szeminárium hallgatói.

TANÁRI JELENTÉS

I. A SZEMINÁRIUM ADATAI

CÍME	Az amerikai irodalom gyöngyszemei
OKTATÓJA	Karla Kelsey
MEGHIRD. MŰHELYE	Angol–Amerikai műhely
TAGJAI	Czifra Zsuzsanna Dezsényi Balázs Gaál Mónika Gyuris Kata Kassai Gyöngyi Kovács Györgyi Lőrincz Nanetta Mikó Katalin Varga Zita
HELYE ÉS IDEJE	016, kedd 19.00
TANEGYSÉGKÓDJA	BBN-AME-312.1/EC és BMVD-015.1/EC

II. A SZEMINÁRIUM CÉLJA ÉS RENDJE (TEMATIKA, FELADATOK)

Requirements: **Reading** – Each week I assigned 1-2 full-length philosophical essays along with a novel, novella, or collection of poems. **Writing** – Weekly: A 3-step response. **Presentation and discussion** – Each week one student presented an analysis of the texts to the class. After presenting his or her analysis, the student led us in a class discussion. **Take-home midterm. Final essay** – 4-5 page investigations of one of the topics from our course. Students selected from course texts to work with

III. A SZEMINÁRIUM ÉRTÉKELÉSE

Dr. Karla Kelsey
Gems of American Literature
ELTE Eötvös József Collegium
Fall 2012

My course, “Gems of American Literature,” guided students in employing a lens of philosophical Pragmatism as a means for understanding and interpreting American literature and culture. I wanted to introduce students to Pragmatism, for it is one of the most significant philosophical systems developed in America. Theorized by William James and Charles Sanders Peirce in the late 19th century, Pragmatism develops out of concerns about meaning and morality as well as about society and the individual. While many of us use the turn “pragmatic” in a colloquial way to mean “practical,” the philosophy of Pragmatism goes much deeper. Roughly stated, Pragmatism challenges foundationalism and absolutism while emphasizing contingency, pluralism, and action. A fundamental lens for looking at American literature and culture, this semester we read works by the Pragmatists, as well as by significant American authors who are informed by their tradition. It is my hope that thinking through the tradition of Pragmatism challenged stereotypes about American values and allowed students to more deeply engage with their own ideas concerning literature and culture.

Coursework was divided into several categories:

Reading: Each week I assigned 1-2 full-length philosophical essays along with a novel, novella, or collection of poems. The philosophical essays were written by internationally famous philosophers such as William James and John Dewey. Literary texts featured work by America’s canonical authors. Examples of literary texts include *Daisy Miller* (Henry James), *The Great Gatsby* (F. Scott Fitzgerald), *Malencha* (Gertrude Stein), *Leaves of Grass* (Walt Whitman), *Beloved* (Toni Morrison), *The Road* (Cormac McCarthy).

Written Responses: Weekly: A 3-step response. 1) Students selected a quote (1-3 sentences) from our featured literary author. Students copied out the quote and then, in 3-4 sentences, wrote a response. 2) Students performed this same activity with a quotation from one of the “theory of Pragmatism” selections. 3) Students wrote 3-4 sentences describing the ways in which these two quotes might be in conversation. Connecting the two texts required students to stretch their critical thinking skills, and I was thoroughly impressed by the connections and analysis that they were able to create.

Presentation and Discussion Leadership: Each week one student presented an analysis of the texts to the class. After presenting his or her analysis, the student led us in a class discussion. Student analyses were presented in both written and verbal form. For the written component, students created an expanded

version of the Written Responses (cited above). Students brought copies of this to class and we read responses before embarking on discussion.

While not a formal essay, student handouts went far beyond a bullet-point list of the usual handout which, to my mind, includes information that students should already be engaging with outside of class. An author's biographical information, for example, is not sufficient for a meaningful presentation because this sort of research should be done already by students before coming to class. By requiring students to present formal written responses students not only were required to work on their English-language writing skills, but our discussions were able to reach a substantial depth.

Take-Home Midterm: Students wrote short, 1-page essays on two topics of their choice. These topics came from our course discussion and required students to work with class texts.

Final Essay: Final essays were 4-5 page investigations of one of the topics from our course. Students selected from course texts to work with.

Final Assessment:

My course required quite a bit of work from students and I was thoroughly impressed with their ability and their diligence. Because of the framework of weekly written homework, all students were prepared to engage in discussion and we were able to have meaningful exchanges about the course texts. It was a pleasure to work with such dedicated students.

Notes on the Collegium Experience

Dr. Karla Kelsey

Susquehanna University

Fall 2012

The Eötvös József Collegium students have been thoroughly rewarding to work with. They are not only diligent students, but they are also passionate about literature and discussion. While they take many more courses per semester than their American counterparts, the effort and attention that they gave my courses matched—and exceeded—the effort and attention of my excellent

undergraduates in the U.S. In addition, students here are enormously respectful and appreciative of their professors.

Class sizes are small (10-14 maximum), making discussion intimate and commenting on student work a pleasure rather than a burden. As many of the courses that students take outside of the Collegium are lecture-style, they welcomed discussion and professor feedback with refreshing excitement. In addition, the Collegium gave me more-or-less complete control over course material, given that the courses satisfy some basic requirements (my American literature course was, of course, based on American literature, etc). My teaching load here was perfect: there was enough engagement to meaningfully bring me into a unique part of Hungarian culture, but I also had time to focus on my own research and writing. I cannot really think of any ways that the teaching experience could have been more rewarding.

Additionally, the dorm accommodations were a beneficial aspect of my semester. Practically speaking, not paying rent or utilities while in Budapest has helped me to stretch my sabbatical salary and makes this an attractive option for professors who also have financial obligations in the US that make spending a semester abroad difficult. The location of the Collegium is fantastic, and the building is a wonderful structure that dates from the early 1900s, and it was a unique experience to live and teach in the same building that so many intellectually engaged minds have lived and taught in before me. In terms of facilities, I did not want for any amenity. My room was large, clean, and gave out on a beautiful view. Collegium students are respectful, courteous, and mature, which went a long way in making the shared kitchen, toilette, shower, and laundry accommodations quite comfortable for me as a professor. I am a very private person and never felt even slightly intruded upon. If anything, the focus and energy that the students have for their studies was the best kind of company for my own semester of intellectual and creative engagement.

Délvidéki kirándulás

2012/2013. II. félév

FÉLÉVES MŰHELYVEZETŐI JELENTÉS

I. TANULMÁNYI ADATOK

A műhely által meghirdetett vagy befogadott collegiumi szemináriumok
oktatója és címe

S. Gedeon Mária: *B2 nyelvvizsga előkészítő*

S. Gedeon Mária: *C1 nyelvvizsga-előkészítő*

Fejérvári Boldizsár: *C1 szakmai írásgyakorlat (Academic Skills)*

A műhely kérésére valamelyik tanszéken meghirdetett vagy EC-kódú egyetemi órák

kódja	oktatója és címe	befogadó kar és tanszék
BBN-ANG-312	Fejérvári Boldizsár: <i>Alkalmazott irodalomkritika. Műfordítás elméletben és gyakorlatban</i>	Anglisztika
BBN-ANG-214	Fejérvári Boldizsár: <i>Áttekintő irodalmi szeminárium 1660- 1890</i>	Anglisztika
BBN-ANG-342.54	Nádasdy Ádám: <i>Középgangol szövegolvasás: Chaucer</i>	Angol nyelvészet
BBN-ANG-312.44	Halácsy Katalin: <i>Népszerű középkori műfajok</i>	Anglisztika

A műhely ösztöndíjasai

ösztöndíj fajtája	ösztöndíjas neve
Beloit College féléves ösztöndíj	Kassai Gyöngyi
köztársasági ösztöndíj	Gyuris Kata
Eötvös Loránd hallgatói ösztöndíj, köztársasági ösztöndíj	Sándor Júlia

II. COLLEGIUMI MUNKA

A műhelyben működő szakcsoportok, önképzőkörök, kutatócsoportok tevékenysége

A drámakör, amely több műhelyt felölel az Eötvös Collegium tagságának körében, többek között Sándor Júlia vezetésével működik, és több angolos műhelytagot számlál. Reményeink szerint a beloitos cserekapcsolat révén a drámatevékenységek intenzitása és kiterjedése várható.

Az ELTE központi vitakörének az idei évtől egyik fő pillére Dezsényi Balázs, aki a tavaszi félévben egy nemzetközi retorikai seregszemlén is szép eredménnyel vett részt Írországbán. Arra számítunk, hogy a vitakörbe a közeli jövőben az EJC Angol-Amerikai Műhelye is magasabb szinten beleszerveződik, oktatói és hallgatói szinten egyaránt.

A műhely által benyújtott vagy jegyzett pályázatok

E félévben futott ki a Géher István-émlékkötet, amely a TÁMOP pályázatok sikeres lezárásának minősíthető.

Eredmények

OTDK-helyezések:

Gyuris Kata, 3. hely (Angol nyelvű kultúra és irodalom II.)

Tala Nóra, 3. hely (Szövegtan, stilisztika, alkalmazott nyelvészet)

Czifra Zsuzsanna, kiváló szakdolgozat díj (outstanding thesis award)

Egyéb

A tavasszal nálunk járt a Beloit College delegációja, akikkel egyeztettük a 2014. május–június folyamán tartandó kihelyezett beloiti kurzusok kérdését. Kassai Gyöngyi kimagasló beloiti helytállása olyan légkört teremtett, amelyben a Beloit College vezetőtanárai a messzemenőig számítanak az Eötvös József Collegiummal folytatandó kiemelt együttműködésre.

A műhelyvezető igazgatói dicséretre javasolja a következő műhelytagokat

Gyuris Kata

Kassai Gyöngyi

Dezsényi Balázs

Fejérvári Boldizsár

TANÁRI JELENTÉS

I. A SZEMINÁRIUM ADATAI

CÍME	Alkalmazott irodalomkritika. Műfordítás elméletben és gyakorlatban
OKTATÓJA	Fejérvári Boldizsár
MEGHIRD. MŰHELYE	Angol–Amerikai műhely
TAGJAI	Bánfai Dávid Dezsényi Balázs Dömösi Gábor Gaál Mónika Mikó Katalin Petri Anna Ribiczey Júlia Rózsa Ida Sipos Anikó Szujer Orsolya
HELYE ÉS IDEJE	016, kedd 14.00
TANEGYSÉGCÓDJA	BBN-ANG-312

II. A SZEMINÁRIUM CÉLJA ÉS RENDJE (TEMATIKA, FELADATOK)

Ez volt az első, remélhetőleg hagyományteremtő műfordítói szeminárium, amelyet részben Géher István, a nagy tiszteletben álló műhely-újraalapító híres kurzusainak mintájára építettem fel. Az órák első felében fordításelméleti kérdéseket boncolgattunk, míg a második részben az egyes résztvevők által kiválasztott szövegek és fordításaik kritikai elemzését végeztük. Úgy vélem, a megkezdett munka sokat ígér a jövőre nézve.

III. A SZEMINÁRIUM ÉRTÉKELÉSE

A collega és külsős hallgatók ezúttal is kiválóan működtek együtt. Kimagaslott Mikó Katalin féléves munkája, illetve az ezt összefoglaló félév végi dolgozata, de Rózsa Ida is eredeti szövegválasztással és -értelmezéssel vettette észre magát, és Dezsényi Balázs is alapos munkát végzett. Meglepett, hogy a legtöbben magyar fordításban már megjelent szövegeket választottak fordításra, ami merész

döntés, mivel feltételezi, hogy a már közzétett magyar változatokkal szemben valamiféle előrelépést ígér a fordító.

TANÁRI JELENTÉS

I. A SZEMINÁRIUM ADATAI

CÍME	Az angol irodalom a restaurációtól 1890-ig
OKTATÓJA	Fejérvári Boldizsár
MEGHIRD. MŰHELYE	Angol–Amerikai műhely
TAGJAI	Csornay Annamária Hegymegi Flóra Hajnalka
HELYE ÉS IDEJE	016, kedd 12.00
TANEGYSÉ GKÓDJA	BBN-ANG-214

II. A SZEMINÁRIUM CÉLJA ÉS RENDJE (TEMATIKA, FELADATOK)

Ez az irodalmi áttekintő szeminárium a Brit-szigetek irodalmát veszi végig a restaurációtól a 19. század végéig. Az egyik cél a félév végi vizsgára való felkészítés, ezen belül a korszak irodalmi formáinak, műfajainak, stílusainak és irányzatainak kaleidoszkópszerű összefoglalására teszünk kísérletet. Az olvasmánylista részben követi, részben kiegészíti az előadáshoz kapcsolódó követelményeket.

A hallgatók tevékenyen hozzájárultak az elvégzendő feladatsor összeállításához, javaslataikat – a lehetőségekhez mérten – beépítettem a tematikába. Az értékelés alapját az órai munka, a kötelező kiselőadás, egy beadandó, valamint egy félév végi zárthelyi képezte. A kis létszámú, családi szeminárium remek lehetőséget biztosított a formális oktatáson messze túlmutató beszélgetésekhez, eszmecserékhez, és a hallgatók a tisztes szemináriumi helytállás mellett tudtommal a szemináriumot kísérő vizsgán is vitézkedtek.

III. A SZEMINÁRIUM ÉRTÉKELÉSE

A szeminárium szerencsétlen időzítése miatt mindössze két hallgató vett részt rajta, akikkel azonban a szó szoros értelmében személyre szabott menetrend szerint, egészen kiváló szoros olvasást lehetővé tevő kurzust tudtunk lebonyolítani.

Aurélien Sauvageot francia műhely

2012/2013. I. félév

FÉLÉVES MŰHELYVEZETŐI JELENTÉS

I. TANULMÁNYI ADATOK

A műhely által meghirdetett vagy befogadott collegiumi szemináriumok

oktatója és címe

Aurélia Peyrical, a párizsi École Normale Supérieure végzős hallgatója, az EJC Francia műhelyének lektora:

Aperçu historique et poétique du sonnet français (A francia szonett történeti és poétikai áttekintése)

A műhely kérésére valamelyik tanszéken meghirdetett vagy EC-kódú egyetemi órák

oktatója és címe

befogadó kar és tanszék

Szabics Imre: *A francia udvari elbeszélések 1.* ELTE BTK Francia Tanszék

Horváth Ágnes: *Műfordítói szeminárium* ELTE BTK Francia Tanszék

A műhely ösztöndíjasai

ösztöndíj fajtája

ösztöndíjas neve

ERASMUS

Arató Anna

Márkus Virág

II. COLLEGIUMI MUNKA

A műhely szakmai rendezvényei

Romanisztikai Konferencia (2012. december 8.), amelyen a Francia műhely tagjai közül az alábbi hallgatók tartottak előadásokat:

Farkasvölgyi Noémi: *„Lors m'envoia Diex un Sarrazin...”* – Az ellenség megjelenítése Joinville Szent Lajos életrajzában

Murger Lilla: *Tóth Árpád Őszi chanson versfordításának stilisztikai elemzése*

Szatmári Zsófia: *Újraírás és önfordítás Beckett-nél az Oh les beaux jours és a Happy days c. munkáiban*

Szívós Eszter: *Paul Verlaine antik álma*

Szlamka Zsófia: *Vercors-i fordulatok*

Gyuris Kata: *A reprezentáció kérdése Philippe Grimbert Titok című regényében*

Polgár Tibor: *Anyanyelv-pedagógia nálunk és a francia nemzetnél*

A műhelyben működő szakcsoportok, önképzőkörök, kutatócsoportok tevékenysége

Egy 2012-től elnyert TÁMOP-pályázat keretében kutatócsoport létesült a Sauvageot-Műhelyben egy XIII. századi magyar vonatkozású francia udvari regény, **Philippe de Rémi** *La Manekine*-jének új kiadására és magyarra fordítására. (Minthogy – egy véletlen egybeesés folytán – 2012 végén megjelent Franciaországban a regény új kiadása, erről a szándékunkról le kellett mondanunk.) A kutatócsoport tagjai: Szabics Imre DSc, a kutatócsoport vezetője, Arató Anna, Gyuris Kata, Márkus Virág, Polgár Tibor MA-hallgatók, Förföldi Gábor PhD-hallgató, Vargyas Brigitta vezető tanár, PhD-hallgató.

A kutatócsoport tagjai a 2012-2013. tanév második félévének végéig elvégezték az udvari regény folklór-forrásainak és összeurópai összefüggéseinek meghatározására irányuló kutatásokat – többen a franciaországi ösztöndíjas tanulmányaik során – egy részletes és átfogó francia nyelvű bevezetés elkészítése végett. Ezen kívül a kutatócsoport négy tagja a mű magyar fordítására is vállalkozott, amelynek 80%-át már el is készítette. A kutatócsoport tevékenységéhez kapcsolódó kurzus folyamán részletesen áttekintettük a fordítandó szöveg textológiai és filológiai problémáit, valamint együtt megbeszéltük az egyes fordított részleteket, és javaslatokat tettünk a fordítóknak a szükséges módosítások és egységesítések elvégzésére.

A kutatócsoport tagjai szinte kivétel nélkül nagy lelkesedéssel és odaadással végezték vállalt feladataikat. A fordítók – akik közül már többen jártasságot szereztek egyéb fordítások elkészítésével és megjelentetésével – kiemelkedő szakértelemről és az igényes, színvonalas irodalmi fordításhoz elengedhetetlen fejlett stílus- és nyelvérzékről tettek bizonysgot.

A műhely évfolyamainak vagy hallgatói (szak)csoportjainak jellemzése

A Francia műhely tagjai közül főként a felsőbb éves, MA-hallgatók végeztek kiemelkedő tanulmányi és kutatói tevékenységet mind a felvett collegiumi órákon, mind az önként vállalt *Romanisztikai Konferencián*, amelynek megszervezése és sikeres lebonyolítása **Gyuris Kata** önzetlen és kiváló szervező

munkájának volt köszönhető, aki ezen felül egy elméleti alapvetésű, színvonalas előadást is tartott a konferencián. Rajta kívül intenzív és elmélyült kutatómunkán alapuló, kiemelkedő előadással szerepelt Farkasvölgyi Noémi, Murger Lilla, Szatmári Zsófia, Szívós Eszter és Polgár Tibor.

(A műhely kutatócsoportja tevékenységének értékelését lásd fentebb.)

A műhely által benyújtott vagy jegyzett pályázatok

TÁMOP 4.6.

Közösségi munka, rendezvények

A műhely legtöbb tagja részt vett a *Byzance et l'Occident* nemzetközi konferencia előadásain, s közülük többen „asszisztensi” segítségükkel is hozzájárultak a konferencia eredményes lebonyolításához.

A konferencián a műhely tagjai közül Arató Anna, Szabics Imre és Vargyas Brigitta előadást is tartott a fenti konferencián.

Egyéb

A műhely elmúlt félévi eseményei között kiemelkedő jelentőségű volt Roland Galharague úrnak, a Francia Köztársaság új magyarországi nagykövetének 2012. december 6-án az Eötvös Collegiumban tett látogatása. A nagykövet úr nagy érdeklődéssel fogadta a Francia műhely vezetőjének és tagjainak a műhelyben folyó oktató- és tudományos tevékenységről tartott, prezentációval egybekötött tájékoztatóját, amelyet szívélyes hangú beszélgetés követett a nagykövet úr és a műhely megjelent tagjai között.

A műhelyvezető igazgatói dicséretre javasolja a következő műhelytagokat

Arató Anna
Gyuris Kata
Márkus Virág
Polgár Tibor
Szívós Eszter

Szabics Imre

TANÁRI JELENTÉS

I. A SZEMINÁRIUM ADATAI

CÍME	Francia 1
OKTATÓJA	Polgár Tibor
MEGHIRD. MŰHELYE	Aurélien Sauvageot műhely
TAGJAI	Barcsi Esztella Besenyei Zsuzsanna Bottlyán Réka Budai Bianka Dudlák Tamás Farkas Éva Hegedűs Panna Katona Sándor Kovács Péter Melhardt Gergő Németh Ferenc Rózsa Ida Szücs Péter Takács Diána Zagyva Tamás
HELYE ÉS IDEJE	kedd 20:00-21:30 és csütörtök 20:00-21:30 (019-es terem)
TANEGYSÉGKÓDJA	BBV-200.11/EC és BMVD-200.11/EC

II. A SZEMINÁRIUM CÉLJA ÉS RENDJE (TEMATIKA, FELADATOK)

Tankönyv: Écho 1 (J. Girardet–J. Pécheur)

Tananyag: az említett tankönyv első két fejezete, valamint ezen kívül kiegészítő anyagok (országnevek, intézmények, testrésznevek, külső-belső jellemzés)

A késői időpont és az általános fáradtság ellenére, egészen jól tudtunk haladni. Igaz, hogy csak a könyv első két fejezetét vettük végig, de emellé bőséges kiegészítő anyagok társultak, melyeket nélkülözhetetlennek éreztem a nyelvtanulás e korai szakaszában és a hallgatók részéről is nagy igény mutatkozott erre.

I. A SZEMINÁRIUM ADATAI

CÍME	Francia 1
OKTATÓJA	Gyuris Kata
MEGHIRD. MŰHELYE	Aurélien Sauvageot műhely
TAGJAI	Manninger Mátyás Vona István Bucsics Kati Csúr Gábor Szabó Gergely Szikora Patrícia Laczkó Zoltán Szántó Rita Hoksza Zsolt Varga Zita Deák Adrienn Galgóczi Gábor
HELYE ÉS IDEJE	hétfő 21:00-22:30 és kedd 20:30-22:00 (24-es terem)
TANEGYSÉGKÓDJA	BBV-200:169 és BMVD-200:121

TANÁRI JELENTÉS

II. A SZEMINÁRIUM CÉLJA ÉS RENDJE (TEMATIKA, FELADATOK)

A 2012/2013. tanév őszi félévének egyik kezdő francia csoportja 13 hallgatóval indult, akik közül egy ember nem vette fel hivatalosan az órát. A csoport legtöbb tagja frissen felvett, elsőéves collegista, aki a tavaly óta kötelező nyelvtanulás keretében járt az órára, de akadt néhány olyan diák is, aki a nyelvtanulási kötelezettségen felül, saját érdeklődésből döntött úgy, hogy franciául szeretne tanulni. Ily módon a csoport motivációja nagyon vegyes volt, melyet tovább nehezített az órák késői időpontja. Ugyanakkor néhány hét elteltével az oktató és a csoport is hozzászokott a nem feltétlenül szerencsés körülményekhez és érdemben tudtunk koncentrálni a francia nyelv elsajátítására.

Egy viszonylag hosszabb bevezető szakasz után, mely során a francia nyelv alapjaival ismerkedtünk, s mely a kurzus tankönyvének (*Écho A1/A2) Parcours d'initiation* című bevezető részén alapult, a félév végére a 3. lecke utolsó részéig,

a *futur proche* igeidő tárgyalásáig jutottunk. Ezzel kissé lemaradtunk a féléves tervhez képest, mely szerint bele kellett volna kezdenünk a 4. leckébe, ugyanakkor szükségesnek éreztem, hogy egy-egy problémát többet gyakoroljunk, mint amit a könyv vagy a munkafüzet lehetővé tett. Gyakorlófeladatokhoz elsősorban a *Grammaire progressive du français avec 400 exercices (niveau débutant)* című könyvet használtuk.

Az osztályozás alapját két nagyobb, féléves dolgozat, illetve minden második órán egy-egy rövid ragozási- és/vagy szódolgozat képezte. Az utóbbiak elsősorban az előző héten tanultak elmélyítését és frissen tartását szolgálták. Az első nagydolgozatot a legtöbb diák jó eredménnyel zárta, viszont a félévzáró dolgozatnál már nagyobb különbségek látszottak azok között, akik rendszeresen jártak és készültek az órára és azok között, akik valamilyen oknál fogva nem tudtak mindig egyenlő mértékben készülni. Ugyanakkor a félévet alapvetően sikeresnek ítélem, hiszen aki valóban készült az órákra és valóban a majdani középfokú nyelvvizsga megszerzését tartotta szem előtt, az kellő mértékben haladt is a franciatanulással. Szerencsére a követelményeket lazábban felfogók sem hátráltatták a többiek munkáját, így a félév végére összekovácsolódott a csoport és a többségnél valódi erőfeszítést éreztem a francia nyelv elsajátítására.

I. A SZEMINÁRIUM ADATAI

CÍME	Francia 2 (két csoportban)
OKTATÓJA	Vargyas Brigitta
MEGHIRD. MŰHELYE	Aurélien Sauvageot műhely
TAGJAI	a) csoport
	Almás Zsófia Anikó
	Radnai Dea
	Göndöcs Gabriella
	Fehér Olívia
	Mausz Zsófia
	Varga Nóra
	Gaál Zoltán Kristóf
	Markó Anita
	Szegvári Zoltán
	Szilvási Viktória
	Vereb Viktor
	b) csoport
	Sitkei Dóra

	Rédey János Gergely Földvári Viktória Andrea Kovács Györgyi Benyó Krisztián Farkas Márton Pál Ambrus Tamás
HELYE ÉS IDEJE	a) hétfő 18:30-20:00 (terem: EC 011) és csütörtök 18:00-19:30 (terem: EC 022) b) kedd 16:00-17:30 és szerda 17:15-18:45 (terem: EC 24)
TANEGYSÉ GKÓDJA	BBV-200:47 és BMVD-200:148

TANÁRI JELENTÉS

II. A SZEMINÁRIUM CÉLJA ÉS RENDJE (TEMATIKA, FELADATOK)

Tankönyv: Écho 1, 9-11. lecke

Kiegészítő anyagok:

1. *La Grammaire progressive du français, niveau débutant*, Clé International (Temps verbaux : passé composé, imparfait; Pronoms : pronoms toniques, pronoms COD/COI, en/y, pronoms relatifs qui et que, la négation (rien, personne, jamais, ne... déjà, ne... plus) ; prépositions de temps : il y a, depuis, en, dans, pendant + bilans 7-8)
2. *Guide pratique de la communication*, Didier (Chez un agent immobilier, Une chambre à louer, Une jeune femme se plaint à son propriétaire, Un locataire donne des instructions à sa concierge)

TANÁRI JELENTÉS

I. A SZEMINÁRIUM ADATAI

CÍME	Francia 3
OKTATÓJA	Aurélia Peyrical és Vargyas Brigitta
MEGHIRD. MŰHELYE	Aurélien Sauvageot műhely
TAGJAI	Hétfő-csütörtöki csoport: Mihálykó Ágnes Bálint Zsuzsa Lajos Mátyás György Kassai Gyöngyi Hétfő-szerdai csoport: Szurovecz Illés Toronyi Alexandra Csejtej Dóra Horváth Ágoston Kiss Virág – a félév legelején járt csak Miskei Réka
HELYE ÉS IDEJE	H 19:00-20:30 (Aurélia Peyrical, terem: EC 013) A második órát pedig osztott csoportban tartottuk: Sze 19:30-21:00 (Vargyas Brigitta, terem: 022), Cs 18:00-19:30 (Aurélia Peyrical, terem: 011).
TANEGYSÉGKÓDJA	BBV-200:195 és BMVD-200:22

II. A SZEMINÁRIUM CÉLJA ÉS RENDJE (TEMATIKA, FELADATOK)

Hétfői órák (Aurélia Peyrical)

A hétfői órákon egyrészt a már tárgyalt nyelvtani ismeretek gyakorlása és elmélyítése volt hangsúlyos, illetve emellett az olvasott szövegértés fejlesztése, elsősorban francia újságcikkek olvasásával, a hallott szövegértésé pedig már klasszikusnak számító francia énekesek egy-egy dalán keresztül. A félév második felében az irodalmi nyelv alapvető sajátosságainak megismerésére is (különös tekintettel az igeidő-használatra) lehetőség nyílt.

Szerdai órák (Aurélia Peyrical)

A hétfőihez hasonló módon, újsághírekből kiindulva történt egy-egy, a nyelv-vizsgafelkészüléshez is fontos téma megbeszélése.

Szerdai órák (Vargyas Brigitta)

Az órák célja a DELF B1 nyelvvizsgára történő felkészülés volt. Ennek megfelelően félév elején megállapodtunk egy, a legfontosabb nyelvvizsga-témaköröket felölelő tematikában, illetve menetrendben. A félév során ebből a következő témákra tudtunk sort keríteni: Nature et environnement, Les vacances et les voyages; Les transports, Accidents et incidents; Les problèmes sociaux, Le monde du travail et de l'argent, Croyances et religion, Les fêtes.

Az egyes tematikus egységekhez kapcsolódóan szókincsbővítést, illetve az olvasott, majd pedig a hallott szövegértést célzó feladatokat végeztünk különböző, DELF B1 feladatgyűjteményekből vett példák segítségével.

TANÁRI JELENTÉS

I. A SZEMINÁRIUM ADATAI

CÍME	Francia 4
OKTATÓJA	Aurélia Peyrical
MEGHIRD. MŰHELYE	Aurélien Sauvageot műhely
TAGJAI	Németh Odette – nem kapott jegyet Geszler Attila Szlamka Zsófia Farkasvölgyi Noémi Cseh Viktória Herczegh Viktória Laura Hevesi Krisztina
HELYE ÉS IDEJE	H 8:00-9:30 és K 17:30-19:00 (Terem: EC 24)
TANEGYSÉGKÓDJÁ	BMVD-200:51 és BBV-200:188

II. A SZEMINÁRIUM CÉLJA ÉS RENDJE (TEMATIKA, FELADATOK)

A hétfői órán elsősorban újságcikkek feldolgozásával foglalkozott a csoport (érintett témák: nyaralás, oktatás, a humor szókincse, a politikai élet és nemzetközi kapcsolatok, frankofónia), a keddenként pedig a – francia egyetemeken elvárt – dolgozatformák megismerése és az ezekhez szükséges nyelvi eszközök áttekintése és elsajátítása állt a középpontban.

TANÁRI JELENTÉS

I. A SZEMINÁRIUM ADATAI

CÍME	Hogyan írjunk dolgozatot?
OKTATÓJA	Vargyas Brigitta
MEGHIRD. MŰHELYE	Aurélien Sauvageot műhely
TAGJAI	Ferdinandy Fanni Somogyi Kinga Zsuga Sára Major Dóra Kállay Eszter
HELYE ÉS IDEJE	Péntek 8.00-9.30 (terem: EC 24)
TANEGYSÉ GKÓDJA	BBV-200:29

II. A SZEMINÁRIUM CÉLJA ÉS RENDJE (TEMATIKA, FELADATOK)

A hallgatók az órák során későbbi dolgozataik elkészítéséhez nélkülözhetetlen alapismeretekre tettek szert: a „gyűjtőmunka” különböző lehetőségeivel, a bibliográfiakészítés módjával, illetve – konkrét cikkek összehasonlító elemzésén keresztül – a tudományos szöveg alapvető formai és nyelvi jellemzőivel ismerkedhettek meg.

TANÁRI JELENTÉS

I. A SZEMINÁRIUM ADATAI

CÍME	<i>A francia udvari elbeszélések 1.</i>
OKTATÓJA	Szabics Imre
MEGHIRD. MŰHELYE	Aurélien Sauvageot francia műhely
TAGJAI	Arató Anna Farkasvölgyi Noémi
HELYE ÉS IDEJE	ELTE BTK Francia Tanszék F/10
TANEGYSÉ GKÓDJA	BBV–200.19/EC, BMVD–200.19/EC

II. A SZEMINÁRIUM CÉLJA ÉS RENDJE (TEMATIKA, FELADATOK)

A diszciplináris MA- és BA-hallgatók részére tartott szakszemináriumon – amelyen az EJC Francia műhelyének tagjai is részt vettek – a legjelentősebb XII–XIII. századi francia udvari elbeszéléseket narratológiai, mítoszkritikai és kultúrtörténeti szempontból elemeztük. Ez a komplex megközelítés különösen alkalmasnak bizonyult a szimbolikus-allegorikus motívumok és toposzok szerepének, továbbá a csodás-fantasztikus elemek, helyszínek és a korabeli kulturális hagyományok és társadalmi szokások érintkezésének, keveredésének és „szimbiózisának” kimutatására az elemzett művekben.

A hallgatók az egyes elbeszéléseket néhány előzetesen megállapított szempont szerint, szóbeli és írásbeli feladatok elvégzésével tekintették át illetve elemezték, s a szemináriumot egy témazáró dolgozat elkészítésével fejezték be.

III. A SZEMINÁRIUM ÉRTÉKELÉSE

A szemináriumon mind szóbeli, mind írásbeli folyamatos és egyenletes teljesítményükkel, valamint elmélyült kutatómunkán alapuló igényes és színvonalas, kifogástalan francia nyelvű szemináriumi dolgozatukkal kitűntek a Collegium Francia műhelyének tagjai.

2012/2013. II. félév

FÉLÉVES MŰHELYVEZETŐI JELENTÉS

I. TANULMÁNYI ADATOK

A műhely által meghirdetett vagy befogadott collegiumi szemináriumok
2013. május 13-15.

Prof. Dominique Combe, a párizsi École Normale Supérieure tanára:
L'écrivain devant la langue (Író és nyelv viszonya a franciaországi
posztkoloniális irodalom tükrében – intenzív collegiumi szeminárium)

A műhely kérésére valamelyik tanszéken meghirdetett vagy EC-kódú
egyetemi órák

oktatója és címe

befogadó kar és tanszék

Szabics Imre:

A francia udvari regények és elbeszélések 2.

ELTE BTK Francia Tanszék

Horváth Ágnes:

Francia műfordítói szeminárium

ELTE BTK Francia Tanszék

A műhely ösztöndíjasai

ösztöndíj fajtája

ösztöndíjas neve

ERASMUS

Arató Anna (ENS)

Gyuris Kata (ENS)

Márkos Éva (Paris – Saint Denis)

II. COLLEGIUMI MUNKA

A műhely szakmai rendezvényei

2012. május 8.

Cseppentő István egy. adjunktus előadása a XVIII. századi francia festészet
és irodalom tematikai kapcsolódásairól

**A műhelyben működő szakcsoportok, önképzőkörök,
kutatócsoportok tevékenysége**

Egy 2012-ben elnyert TÁMOP-pályázat keretében kutató- és fordítócsoport
létesült az Aurélien Sauvageot francia műhelyben egy XIII. századi magyar
vonatkozású francia udvari regény, **Philippe de Rémi** *La Manekine*-jének
magyarra fordítására. A kutató- és fordítócsoport tagjai Szabics Imre, DSc,

a kutatócsoport vezetője, Arató Anna, Gyuris Kata, Márkus Virág, Polgár Tibor MA-hallgatók, Förköli Gábor PhD-hallgató és Vargyas Brigitta vezető tanár, PhD-hallgató voltak.

A kutatócsoport tagjai ösztöndíjas franciaországi tanulmányaik során kutatásokat végeztek az udvari regény folklór-forrásainak és összeurópai összefüggéseinek meghatározására egy részletes és átfogó francia és magyar nyelvű előszó elkészítése végett. Ezen kívül a kutatócsoport négy tagja a mű magyar fordítására is vállalkozott, s a lektorált fordítás megjelenés előtt áll (Philippe de Rémi: *A Csonkakezű királylány & Jehan és Blonde*). A kutatócsoport tevékenységéhez kapcsolódó kurzus folyamán részletesen áttekintettük a lefordítandó ófrancia szöveg textológiai és filológiai problémáit, valamint megbeszéltük az egyes lefordított részleteket, és javaslatokat tettünk a fordítóknak a szükséges változtatások és egységesítések elvégzésére.

A kutató- és fordítócsoporthoz tagjai kivétel nélkül nagy lelkesedéssel és odaadással végezték vállalt feladataikat. A fordítók – akik közül már többen jártasságot szereztek egyéb fordítások elkészítésével – kiemelkedő szakértelemről és az igényes, színvonalas irodalmi fordításhoz elengedhetetlen fejlett stílus- és nyelvezékről tettek bizonyosságot.

A műhely évfolyamainak vagy hallgatói (szak)csoportjainak jellemzése

A műhely tagjai közül főként a felsőbb éves, MA-hallgatók végeztek kiemelkedő tanulmányi és szakmai tevékenységet a felvett collegiumi órákon, valamint a 2013. évi Eötvös Konferencián.

A korábban megrendezett Romanisztikai Konferencia megszervezésében és sikeres lebonyolításában kiemelkedő szervező munkát végzett Gyuris Kata, aki ezen felül kötetbe szerkesztette a Francia műhely tagjainak a konferencián elhangzott előadásait, amely *Tableaux changeants* címmel hamarosan megjelenik az EJC kiadásában. A tanulmánykötetben Gyuris Kata, Lőrincz Nanetta, Márkos Éva, Márkus Virág, Polgár Tibor, Szatmári Zsófia, Szívós Eszter és Vargyas Brigitta tanulmányai jelennek meg.

A 2013. évi Eötvös Konferencián a műhely tagjai közül Szatmári Zsófia tartott figyelemre méltó előadást *Újraírás és önfordítás S. Beckett Oh les beaux jours és Happy days című darabjaiban* címmel.

Az Országos Tudományos Diákköri Konferencia Francia Szekciójában **Arató Anna** MA-hallgató előadása és dolgozata I. helyezést ért el.

Ugyancsak I. helyezést kapott szekciójában **Márkus Virág** MA-hallgató előadásáért és dolgozatáért a Kárpát-medencei magyar egyetemi és főiskolai hallgatók ez évi Tudományos Diákköri Konferenciáján.

A műhely által benyújtott vagy jegyzett pályázatok

TÁMOP 4.6

Közösségi munka, rendezvények

2013. március 7. – *Márkus Virág és Lőrincz Nanetta beszámolója az ENS-ben eltöltött félévükről (Erasmus)*

2013. június 14. – *Marc Mézard, az École Normale Supérieure igazgatójának látogatása az ELTE Eötvös József Collegiumban, kettős könyvbemutató a Budapesti Francia Intézetben*

Az ELTE Eötvös József Collegium 118 éves történetében először a legmagasabb szintű küldöttség érkezik az anyaintézményből, a párizsi École Normale Supérieure-ből a Ménesi út 11-13-ba. Marc Mézard igazgató 2013. június 14-én a nagykövetségi diplomáciai programokat követően Horváth László igazgatóval együtt keresi fel a „magyar École-t”, hogy az együttműködés további erősítésére közvetlen eszmecserét folytassanak.

A program zárásaképpen 18.00 órától a Budapesti Francia Intézet kettős kötetbemutatónak adott otthont: az Eötvös Collegium és a Francia Intézet közös gondozásában jelent meg Aurélien Sauvageot *Magyarországi életutam* című műve. A Collegium Sauvageot műhelyének köszönhetően a tudományos feldolgozás után, önálló kötetekbe szerkesztve, a francia (*Souvenirs de ma vie hongroise*) és a magyar változatot egyaránt újra megjelent. A bemutatón részt vett Roland Galharague, a Francia Köztársaság nagykövete és François Laquière, a Budapesti Francia Intézet igazgatója is.

A műhelyvezető igazgatói dicséretre javasolja a következő műhelytagokat

Arató Anna	Gyuris Kata
Márkus Virág	Polgár Tibor
Szatmári Zsófia	Szívós Eszter

TANÁRI JELENTÉS

I. A SZEMINÁRIUM ADATAI

CÍME	<i>A francia udvari regények és elbeszélések 2.</i>
OKTATÓJA	Szabics Imre prof. emeritus
MEGHIRD. MŰHELYE	<i>Aurélien Sauvageot</i> francia műhely
TAGJAI	Farkasvölgyi Noémi
HELYE ÉS IDEJE	ELTE BTK Francia Tanszék F/10 kedd 11.30-13.00
TANEGYSÉGKÓDJÁ	BBV-200.10/EC

II. A SZEMINÁRIUM CÉLJA ÉS RENDJE (TEMATIKA, FELADATOK)

A BA- és diszciplináris MA-hallgatók részére tartott szakszemináriumon – amelyen az EJC Francia műhelyének tagjai is részt vettek – a corpusként kiválasztott XII-XIII. századi francia udvari regényeket a narratológiai és mítoszkritikai elemzéseken kívül kultúrtörténeti szempontból is áttekintettük. Ez a megközelítés különösen hasznosnak bizonyult az elemzett művekben alkalmazott szimbolikus-allegorikus motívumok és toposzok, csodás-fantasztikus elemek, valamint a lovagi-udvari elvek és szokások, s a korabeli feudális társadalmi törvényszerűségek érintkezésének, keveredésének illetve elkülönülésének kimutatására.

A hallgatók az egyes részeket és fejezeteket néhány előzetesen megállapított szempont szerint, szóbeli és írásbeli feladatok elvégzésével ismerték meg, s a szemináriumot egy témazáró dolgozat elkészítésével fejezték be.

Biológia-kémia műhely

2012/2013. I. félév

FÉLÉVES MŰHELYVEZETŐI JELENTÉS

I. TANULMÁNYI ADATOK

A műhely által meghirdetett vagy befogadott collegiumi szemináriumok
oktatója és címe

Rovó Zita: Az alvás neurobiológiai alapjai

Horváth Soma: Talajtan

Koczor Bálint: Kémiai számítási gyakorlat

Műhelytagok beszámolója kutatásaikról

A műhely ösztöndíjsai

ösztöndíj fajtája

ösztöndíjas neve

Köztársasági ösztöndíj

Batki Júlia

Nemes Ákos

A műhely összesített tanulmányi átlaga: 4.66

II. COLLEGIUMI MUNKA

A műhely szakmai rendezvényei

1. I. Eötvös Természettudományos Tábor 2012. július 23-29.

2012 nyarán első alkalommal került megrendezésre a természettudományok és az informatika iránt édeklődő, még egyetemválasztás előtt álló diákokat célzó nyári tábor. A biológia szekcióban 24, míg a kémia szekcióban 10 középiskolás diák vett részt. A bejutás feltétele egy esszé megírása volt, melyet a műhely tagjai értékelték. A hét során plenáris és szakmai előadásokon valamint speciális gyakorlatokon keresztül ismerkedhettek meg a diákok az ELTE-vel és az Eötvös Collegiummal. A kémia szekció koordinátora Rovó Petra, a biológia szekció koordinátora Illés Anett volt. Kiemelt köszönet illeti őket és a segítőként résztvevő műhelytagokat a tábor sikeres lebonyolításáért.

2. II. Eötvös József Tanulmányi Verseny: 2012. december 1.

Ditzendy Orsolya és Gyöngyösi Megyer szervezésében megrendezett tanulmányi versenyre biológia kategóriában 10, kémia kategóriában pedig 6 középiskolás diák jelentkezett. A feladatsor összeállításáért és a verseny lebonyolításáért köszönet illeti Bartha Zsuzsa, Batki Júlia, Benedek Veronika, Erdei Anna, Illés Anett, Kovács Noémi, Samu Viktor, Pitlik László és Zsótér Soma műhelytagokat.

3. Tehetségtábor I – ELTE Eötvös József Collegium: 2013. január 21–25.

A tudományos-tanári pálya iránt elhivatottságot érző középiskolások számára első alkalommal megrendezett tehetségtábor biológia - kémia szakmai programja a következő szemináriumokat tartalmazta:

Hétfő: Miért érdekes a kémia? (Kóczán György)

Kedd: Genetika az orvostudományban (Vellainé Takács Krisztina)

Szerda: Szerves kémia (Jalovszky István)

Csütörtök: Hálózatok a biológiában (Korcsmáros Tamás)

Péntek: Műhelytagok beszámolója az ELTE-n folyó kutatásokról, lehetőségekről

A szekcióban 5 diák vett részt nagy érdeklődéssel.

A műhelyben működő szakcsoportok, önképzőkörök, kutatócsoportok tevékenysége

A műhelyben önálló kutatócsoport nem működik, de másodévtől felfelé minden műhelytag tagja valamilyen egyetemi vagy külsős (akadémiai stb.) kutatócsoportnak, ahol többek között TDK-munka folyik.

A műhely évfolyamainak vagy hallgatói (szak)csoportjainak jellemzése

Az elsősök sikerrel beilleszkedtek az egyetemi tudományos életbe, a biológusok az új, megterhelőbb első éves tanterv ellenére is jól teljesítettek és aktívan részt vettek a műhelymunkában.

A harmadéves Koczor Bálint vegyész hallgató ebben a félévben magára vállalta az elsősök tutorálását. Batki Júlia, Erdei Anna Laura és Koczor Bálint sikerrel szerepelt a TDK-n és bejutottak az OTDK-ra.

A negyedéves évfolyam sikerrel kezdte meg MSc-s tanulmányait és a biológus ötödévesekkel együtt aktívan részt vettek mind a műhelymunkában, mind a szabadidős programok szervezésében.

Egyéb

ELTE TTK Kari TDK 2. hely: Erdei Anna Laura

ELTE TTK Kari TDK 2. hely: Batki Júlia

ELTE TTK Kari TDK 3. hely: Koczor Bálint

A műhelyvezető igazgatói dicséretre javasolja a következő műhelytagokat

Batki Júlia, Erdei Anna Laura, Illés Anett és Koczor Bálint műhelytagokat kiemelkedő tanulmányi és közösségi tevékenységükért.

2012/2013. II. félév

FÉLÉVES MŰHELYVEZETŐI JELENTÉS

I. TANULMÁNYI ADATOK

A műhely kérésére valamelyik tanszéken meghirdetett vagy EC-kódú egyetemi órák

kódja	oktatója és címe	befogadó kar és tanszék
kvvvn9756	Hudecz Ferenc: A modern kémia problémái (Eötvös Collegium-i óra)	TTK – Szerves Kémia

A műhely ösztöndíjasai

ösztöndíj fajtája	ösztöndíjas neve
Erasmus	Bartha Zsuzsa
Köztársasági Ösztöndíj	Batki Júlia
	Nemes Ákos

A műhely összesített tanulmányi átlaga: 4,6

II. COLLEGIUMI MUNKA

A műhelyben működő szakcsoportok, önképzőkörök, kutatócsoportok tevékenysége

A műhelyben önálló kutatócsoport nem működik, de másodévtől felfelé minden műhelytag tagja valamilyen egyetemi vagy külsős (akadémiai stb.) kutatócsoportnak, ahol többek között TDK-munka folyik.

A műhely évfolyamainak vagy hallgatói (szak)csoportjainak jellemzése
A hallgatók lehetőségeikhez mérten aktívan részt vesznek nem csak a műhely kötelező szakmai programjain, hanem a műhely által szervezett és lebonyolított rendezvényeken, ahol elsősorban az utánpótlás biztosítása a cél. A műhelyben nem hivatalos keretek között tutori rendszer is működik, mely igyekszik az első évesek számára minél könnyebb bekapcsolódást biztosítani.
A tavaszi félév a főleg végzős tagok miatt kevésbé volt aktív, de lehetőségeihez és idejéhez mérten mindenki igyekezett bekapcsolódni a közös munkába.
A műhelyvezető igazgatói dicséretre javasolja a következő műhelytagokat Kovács Noémi, a műhely vegyészeket érintő működésének koordinálásáért, és kiváló tanulmányi eredményeiért.

Délvidéki kirándulás

Bollók János klasszika-filológia műhely

2012/2013. I. félév

FÉLÉVES MŰHELYVEZETŐI JELENTÉS

I. TANULMÁNYI ADATOK

A műhely által meghirdetett vagy befogadott collegiumi szemináriumok

kódja	oktatója és címe
BMA-KLFD-GÖR-122:13	Szepessy Tibor: A Kr. u. II. század antik irodalma

A műhely kérésére valamelyik tanszéken meghirdetett vagy EC-kódú egyetemi órák

kódja	oktatója és címe	befogadó kar és tanszék
BBV-200.33/EC	Kosztolánczy Tibor: Írásmódszertan, szövegelemzés	Modern Magyar Irodalomtörténeti Tanszék

A műhely ösztöndíjasai

ösztöndíj fajtája	ösztöndíjas neve
PhD Stipendium, Ruprecht-Karls-Universität Heidelberg, Institut für Papyrologie	Berkes Lajos
TÁMOP-4.2.2/B-IO/1-2010-0030, Önálló lépések a tudomány területén	Delbó Katalin Schüsler Tamara Szikora Patrícia
Comenius tanárasszisztensi pályázat (4 hónapos bécsi ösztöndíj)	Locsmándi Dániel

köztársasági ösztöndíj

Schüsler Tamara
Mihálykó Ágnes

Bursa Hungarica felsőoktatási
önkormányzati ösztöndíj

Kiss Bernadett

A műhely összesített tanulmányi átlaga: 4,81

II. COLLEGIUMI MUNKA

A műhely szakmai rendezvényei

1. Byzanz und das Abendland: nemzetközi konferencia

A konferencia hivatalos sajtóközleménye: Az *ELTE Eötvös József Collegium* 2012. november 26-29-én nemzetközi konferenciát rendez Byzanz und das Abendland / Byzance et l'Occident (Begegnungen zwischen Ost und West / Rencontre de l'Est et de l'Ouest) címmel. A konferencia első két napját a Collegium hagyományos francia kapcsolatainak megfelelően, elsősorban a francia nyelvű középkori irodalomnak és kultúrának (Nyugat) szentelik. A magyar előadók mellett az EHESS, az Université Paris III – Sorbonne Nouvelle, CEMA (Centre d'Études du Moyen Âge), Université Rennes 2, Université de Reims, Université de Lausanne, képviselőiben Michelle Szkilnik, Christine Ferlampin-Acher, Catherine Croizy-Naquet, Karin Ueltschi, Paolo Odorico, Filippo Ronconi, Charalambos Messis, Aurélie Houdebert, Magali Cheynet és Valérie Cangemi ad elő a konferencián. A keddi délutáni előadások, illetve Michael Zimmermann osztrák nagykövet Francia Intézetben elhangzó köszöntője közvetlen átvetést jelentenek a konferencia Bizánccal (Kelet) foglalkozó harmadik és negyedik napjához.

November 28-29-én – a többéves nemzetközi együttműködésnek köszönhetően – francia, osztrák, német, cseh, szlovák, olasz és szerb bizantinológusokat lát vendégül a Collegium. A tematikus ülészakokon (bizánci történelem, irodalom, művészettörténet, régészet, paleográfia, kodikológia) külföldi (Peter Schreiner, Chiara Faraggiana, Christian Gastgeber, Jana Gruškova, Sebastiano Panteghini, Andrea Cuomo, Andreas Rhoby, Vlastimil Drbal, Srđjan Pirivatrić) és magyar kutatók előadásai is elhangzanak. A tapasztalt kutatók mellett a magyar hallgatóknak is lehetősége nyílik a bemutatkozásra, akik előadásokkal is szerepelnek, másrészt a külföldi vendégprofesszorok jóvoltából a konferenciával párhuzamosan intenzív bizantinológiai kurzusokon vesznek részt.

A nemzetközi konferencia keretében, 2012. november 27-én 19.10 órakor a Francia Intézetben mutatják be a *Dialogue des cultures courtoises* című tanulmánykötetet (szerk. Egedi-Kovács Emese), az *ELTE Eötvös Collegium* kiadványát.

2. A Magyar Bizantinológiai Társaság évi rendes közgyűlése

Kiemelkedő jelentőségű esemény, hogy 2012. november 28-án a Collegiumban került sor a Magyar Bizantinológiai Társaság közgyűlésére. A tagság megerősítette tisztjében Bálint Csanád elnök urat, a tisztújításon átesett elnökség újonnan megválasztott tagjai közé pedig számos, a Collegiumhoz kötődő kutató is került: a korábban is elnökségi tag, Farkas Zoltán mellett az új testület tagja lett Horváth László, Juhász Erika (titkári tisztségben), valamint Mészáros Tamás. A közgyűlés arról is határozott, hogy a jövőben a társaság székhelye az Eötvös József Collegium lesz.

3. Kutatók éjszakája

A rendezvény hivatalos sajtóközleménye: *Egyetlen éjszakára idén is játékos és szórakoztató formát ölt a tudomány: 2012. szeptember 28-án pénteken az egyetemek között az ELTE – így az ELTE Eötvös József Collegium is – színes programokkal várja a közönséget. Az Európai Bizottság támogatásával megvalósuló „Kutatók éjszakája” rendezvény célja a kutatói életpálya és a tudomány népszerűsítése, mindenki számára közérthető formában. Az ELTE Eötvös József Collegium szervezeti egységei egymással párhuzamosan 18.00 és 22.00 óra között (időpontok 18.00-19.00; 19.00-20.00; 20.00-21.00; 21.00-22.00) ismétlődő programokkal várja elsősorban a középiskolás diákokat és alsóéves egyetemistákat. Páratlan lehetőség a szó valódi értelmében megtapasztalni a tudományszakok közötti együttműködést (idegen szóval: interdiszciplinaritást).*

Az Officina tagjainak közreműködésével bemutatott játékos-ismeretterjesztő programok a következők voltak:

A Műhely bemutatkozása és története: klasszika-filológia és klasszikus filológusok az Eötvös Collegiumban; Kő – papirusz – pergamen: bevezetés a segédtudományokba a műhely kutatási programjainak részletes bemutatásával; „Már az ókorban is tudták”: a forrásokból nyert megdöbbentő adatok az ókori, bizánci kultúráról; Tollba-mondás: ismerkedés az ókori írástechnológiákkal; ABC vagy ABG: bevezetés a görög írás rejtelseibe.

4. Eötvös József tanulmányi verseny

Az EC Diákbizottságának szervezésében 2012. december 1-én immár másodszor került sor a középiskolások tanulmányi versenyére. Öröndetes fejlemény, hogy a jelentkezők száma a tavalyi többszörösére (kilenc fő!) nőtt. A verseny latin szekcióját (írásbeli nyelvtani feladatsor, fordítás latinról magyarra) Farkas Flóra, az Eötvös József Gimnázium tanulója nyerte.

A műhelyben működő szakcsoportok, önképzőköri körök, kutatócsoportok tevékenysége

1. SEC Collegium Hungaricum

A diákegyesület jövő évi konferenciáját előkészítő állomásnak tekintettük a *Byzanz und das Abendland* konferencia keretében megrendezett *Nachwuchskonferenz* ülészakot, melynek keretében az Officina tagjai idegen nyelven számoltak be kutatásaikról a rendezvény külföldi vendégei előtt. Az egyértelműen pozitív visszhangot kiváltó szereplés megalapozhatja néhány tagunk hosszú távú kutatásait, amennyiben a jövőben várhatóan lehetőségük adódik külföldi tanulmányokra is. A program résztvevői a következők voltak:

Delbó Katalin: *Anmerkungen zu den Marginalien des Florilegium Vindobonense*;

Schüsler Tamara: *A Manuscript from the Library of Péter Váradi: Physical Features*;

Mihálykó Ágnes: *Koptisches Amulett gegen Fieber*;

Szegvári Zoltán: *Anna Komnene and the West*;

Szikora Patrícia: *Studying the Chronicon breve: Fragments Relevant to Hungarian History*.

2. OTDK

A kari TDK forduló (2012. december) nyilvános meghallgatást követően OTDK részvételre javasolta Szikora Patrícia *Chronicon breve - A műfaj sajátosságai a 63-as jelzetű krónika alapján* című dolgozatát.

Antik témából kiindulva, de annak újkori hatásait vizsgálva nyújtotta be TDK dolgozatát Kerber Balázs (*A félelem rejtett elemei Trimalchio lakomáján - Federico Fellini és Szentkuthy Miklós Róma-képe a Satyricon egy jelenetén keresztül*), aki szintén bejutott az országos OTDK-döntőbe.

3. Pro Scientia Aranyérmesek XI. Konferenciája

A tavaly kitüntetett Mihálykó Ágnes az aranyérmesek országos konferenciáján (2012. nov. 10., Szeged) tudományos előadást tartott *A Tangentopoli-botrány: Korrupció és hálózatok* címmel.

A műhely évfolyamainak vagy hallgatói (szak)csoportjainak jellemzése
A rosszabbal kezdve: sajnálatos tény, hogy az elmúlt fél évek során már jelzett szakadás a felsőbb és alsóbb éves hallgatók szakmai munkájának színvonala között egyre inkább érezhetővé válik. Míg a felsőbb évesek szinte kivétel nélkül alkalmasak önálló kutatások végzésére, addig a fiatalabbak komoly nyelvi hiányosságokkal küzdenek, alapvető feladataikat nem, vagy csak ügyel-bajjal teljesítik. Az utánpótlás hiánya rendkívüli nehézségeket okoz: a jelenleg

BA-képzést végzők között nincs olyan hallgató, aki klasszika-filológusként képzelel el a pályáját. További problémát jelent, hogy az évfolyamok töredezettsége miatt szinte nem tudunk olyan órát hirdetni, amelynek tisztességes elvégzését minden tagunktól egyformán elvárhatnánk: hol a képességek hiánya jelent akadályt, hol – visszatérő jelleggel – az időbeosztás. Ebben a helyzetben még inkább nyomasztóan hat, hogy változatlanul igaz az, amit Huszti József fogalmazott meg 1919-es (!) tanári jelentésében: „*Alig múlt el hét, hogy a latin-görög tanulmányokra vonatkozó kedvezőtlen hírek nem kerültek forgalomba. A jövő sötét kilátásai természetesen visszahatottak növendékre és tanítóra egyaránt.*”

Öröm az ürömben, hogy az „öregek”, vagyis az MA-hallgatók többsége és a doktoranduszok változatlanul kiváló munkát végeznek, nemzetközi összehasonlításban is megállják a helyüket. Erről részletesen tanúskodnak jelen beszámoló egyéb pontjai.

A műhely által benyújtott vagy jegyzett pályázatok

1. OTKA–NN 104456

Történelmi jelentőségű eredmény, hogy az OTKA négyéves futamidővel támogatásra érdemesnek ítélte a Collegium klasszika-filológusait egyesítő, *Klasszikus ókor, Bizánc és humanizmus. Kritikai forráskiadás magyarázatokkal* című nemzetközi pályázatot. A témavezető Horváth László, a kutatóhely az Eötvös Collegium. Szimbolikus jelentőségű, hogy a pályázat legidősebb résztvevője Szepessy Tibor, az EC curatora, a legifjabb pedig Szikora Patrícia, az Officina MA első éves hallgatója is. A munkában részt vesz a collegiumi klasszika-filológia színe-virága. A pályázati források egyebek mellett lehetővé teszik internetes adatbázisokkal felszerelt munkaállomások kialakítását, a könyvtár gyarapítását is.

2. OTKA–PD 104846

A jelentős pályázati eredmények közé sorolhatjuk, hogy Mészáros Tamás műhelyvezető hároméves posztdoktori kutatói ösztöndíjat (*Thukydidesz bizánci utóélete: Prokopios*) nyert EC kutatóhellyel. A pályázati források lehetővé teszik egy bizantinológiai kézikönyvtár megalapozását.

3. Hallgatói pályázat(ok)

A Byzanz und das Abendland nemzetközi konferencia szervezésére és lebonyolítására hallgatóink több sikeres pályázatot nyújtottak be az ELTE–HÖK-hoz. Mihálykó Ágnes sikeres pályázatot nyújtott be egy heidelbergi nyári egyetem támogatására (Tudományos Ösztöndíj Pályázat, Tudományszervezési és kutatási pályázat)

Közösségi munka, rendezvények

1. Honlap

Az Eötvös Collegium honlapján megújult és frissítésre került az Officina működését bemutató részegység. Az arculat kialakításában és az anyagok feltöltésében Kocziha Péter germanista hallgató szerzett el nem évülő érdemeket: köszönet érte.

2. Karácsonyi rendezvény

Régi hagyományt újított fel a tagság Szikora Patrícia kezdeményezésére, amelyben a szokásos karácsonyi-évváró találkozót a kötetlen beszélgetés mellett tartalmas programmal (játékos vetélkedő stb.) töltötték meg.

Örvendetes tény, hogy a tagságra a szakmai rendezvények megszervezése, az azokon való részvétel, az egyes feladatok teljesítése komoly közösségépítő hatással van. Még inkább örvendetes, hogy az időnkénti mulasztások vagy hibák műhelyvezetői számonkérése is összekovácsolja a társaságot: a felelősség hárítása helyett ilyenkor inkább egymás védelmében igyekeznek fellépni, ráadásul nem hatásvadász módon, nyilvánosan, hanem négy szemközti keretek között, tanúk nélkül.

Egyéb

Változás történt a műhelytitkári tisztségben. Juhász Erika senior leköszönt, a tagság Kassai Gyöngyit választotta meg utódjául.

TANÁRI JELENTÉS

I. A SZEMINÁRIUM ADATAI

CÍME	A Kr. u. II. század antik irodalma
OKTATÓJA	Szepessy Tibor
MEGHIRD. MŰHELYE	Bollók János Klasszika-filológia Officina
TAGJAI	Kovács István Mihálykó Ágnes Szegevári Zoltán Szikora Patricia
HELYE ÉS IDEJE	EC, Borsák-könyvtár
TANEGYSÉGKÓDJA	BMA-KLFD-GÖR-122:13

II. A SZEMINÁRIUM CÉLJA ÉS RENDJE (TEMATIKA, FELADATOK)

A hatalmas témát igyekeztem részint előadásokban, részint szeminárium-szerűen feldolgozni; utóbbi azt jelentette, hogy sűrűn olvastunk és interpretáltunk rövidebb-hosszabb szövegrészleteket a század olyan szerzőitől, akik az egyetemi auktorolvasási órákon egyáltalán nem, vagy csak véletlenszerűen szerepelnek; egyébként a II. század különben is alig-alig fér bele a „hivatalos” tanrendbe.

Az órák tárgyát az előző félév (az antik regényt tárgyaló második félév) végén a hallgatók választották az általam megjelölt három közül, s eléggé logikus volt, hogy közelebbről kívánják megismerni annak a századnak irodalmát, melyben az antik regény mai tudásunk szerint a virágkorát élte.

A téma útvesztőjét (sejthető volt) végigjárni nem, legfeljebb megkezdeni lehetett. Mindenesetre nagyjából sikerült körüljárjunk a „második szofisztika” újabban – teljes joggal – nem csupán nyelvi, hanem szociális-kulturális jelenségként, azaz szélesen értelmezett fogalmát, bővebben ismertetendő szerzőkként választva Héródész Attikosz, Polemón és kivált Ailiosz Aristeidész; rajtuk kívül egyedül Dión Chrysostomos életművének rövid ismertetésére maradt idő.

III. A SZEMINÁRIUM ÉRTÉKELÉSE

Az órákon ezúttal (különböző óra-ütközések miatt) csak igen kevesen vettek részt, valamennyien kollégisták: Kovács István, Mihálykó Ágnes, Szegevári Zoltán és Szikora Patricia. Munkamoráljuk és fegyelmezettségük ellen nem

lehet kifogásom, hiányzás csak elvétve fordult elő, többnyire akkor is igazoltan, másfelől pedig ha otthoni feladatot kaptak, azt lelkiismeretesen elvégezték.

Befejezésként hadd említsem, hogy nagyon jó benyomást keltett bennem a hallgatók görög tudása; néhányszor ex abrupto volt tisztük fordítani, s kisebb döccenőkkel ilyenkor is megbirkóztak a szövegekkel.

Szepessy Tibor

2012/2013. II. félév

FÉLÉVES MŰHELYVEZETŐI JELENTÉS

I. TANULMÁNYI ADATOK

A műhely kérésére valamelyik tanszéken meghirdetett vagy EC-kódú egyetemi órák

kódja	oktatója és címe	befogadó kar és tanszék
BMA-KLFD-GÖR-462.24	Szepessy Tibor: Bevezetés az ókori görög metrikába	ELTE-BTK Ógörög Tanszék
BMA-KLFD-GÖR-122.15	Mészáros Tamás: Ógörög auktorolvasás: Thukydides	ELTE-BTK Ógörög Tanszék

A műhely ösztöndíjasai

ösztöndíj fajtája	ösztöndíjas neve
PhD Stipendium, Ruprecht-Karls-Universität Heidelberg, Institut für Papyrologie	Berkes Lajos
TÁMOP-4.2.2/B-IO/1-2010-0030, Önálló lépések a tudomány területén	Delbó Katalin Schüsler Tamara Szikora Patrícia
Országos-Eötvös Loránd Hallgatói Ösztöndíj- 2012 (A1-ELMH-12) 2013.02.01-2013.12.01.	Mihálykó Ágnes

Erasmus (London)

Szegevári Zoltán

Beloit College (USA)

Kassai Gyöngyi

Köztársasági ösztöndíj

Mihálykó Ágnes
Schüsler Tamara
Szegevári Zoltán

A műhely összesített tanulmányi átlaga: 4,7

II. COLLEGIUMI MUNKA

A műhely szakmai rendezvényei

1. Tehetségtábor - ELTE Eötvös József Collegium: 2013. január 21-25.

Idézet a hivatalos sajtóközleményből: *Az Eötvös Collegium összetett szakmai és szabadidős program keretében olyan középiskolás diákokat hívott meg egyhetes „táborozásra”, akik a 2011. évi OKTV és egyéb szakirányú versenyeken kiemelkedő helyezést nyertek el, illetve akiket a szakok szerint szerveződő tanári egyesületek és tanár kollégák ajánlottak, és a 2012/2013. tanévben a 12. évfolyamon tanulnak. A rendezvény célja az, hogy a tehetségüket már bizonyított diákokat a tudomány számára szórakoztató programok szervezésével is megnyerjék, és – az augusztusi felvételik, a híres collegiumi „fejkopogtatás” előkészítéseképpen – biztosítsák az ELTE és az Eötvös Collegium tagsága számára a színvonalas utánpótlást. Az Eötvös Collegium műhelyeinek megfelelő 17 szakterület szerint (angol nyelv, biológia, fizika, földrajz, francia nyelv, informatika, kémia, latin nyelv, magyar nyelv- és irodalom, matematika, német nyelv, olasz nyelv, orosz nyelv, spanyol nyelv, történelem) közel 50 középiskolás diák táboroztatása valósul meg 2013. január 21. és 25. (hétfő–péntek) között.*

A tehetségtábor klasszika-filológus szakmai részén két diák (a szentendrei Gerencsér Anna, valamint a budapesti Kemény Zsófia) vett részt. A délelőtti plenáris előadások után (a fellépők közt szerepelt Ritoók Zsigmond, a műhely tutora is), a hallgatók az alábbi szemináriumokat hallgatták:

Hétfő: Klasszika-filológia az Eötvös Collegiumban (Mészáros Tamás)

Kedd: Bevezetés az ókortudományba (Mészáros Tamás)

Szerda: Papyrusz és kódex (Mészáros Tamás)

Csütörtök: Szemelvények a római prózából: Sallustius (Mészáros Tamás)

Péntek: Játsszunk Hellast! (Műhelytagok: Szikora Patrícia, Schüsler Tamara, Lovász Lilla, Mihálykó Ágnes)

2. Ars docendi hodie et cras. Latin tanárok szakmai napja: 2013. február 15.
A régi collegista Czeglédi Sándor által szervezett, hagyományos éves rendezvény első napjának ezúttal is a Collegium adott helyszínt. A nagyklubot megtöltő hallgatóság az alábbi előadásokat hallgatta meg:

Kiss Péter: *Savaria – egy római colonia a Borostyánkő út mentén*

Szörényi László: *Orpheus és Eurydice a Georgicában és az európai irodalomban*

Acél Zsolt Sch. P.: *Philemon és Baucis története – narratológiai szempontok*

Horváth László: *Papyrologia – Ókortudomány – Latintanítás*

Kopeczky Rita: *A hennai Démétér és a rómaiak*

Takács László: *Történelem és irodalom: Tacitus.*

3. A Magyar Bizantinológia Társaság felolvasó ülése: 2013. június 5.

A collegiumi székhelyű Magyar Bizantinológia Társaság rendes felolvasó ülésén első ízben láttunk vendégül külföldi előadót. A heidelbergi ösztöndíját töltő Berkes Lajos közbenjárásával meghívtuk prof. Andrea Jördenst (Ruprecht-Karls-Universität, Heidelberg, Zentrum für Altertumswissenschaften, Institut für Papyrologie), aki *Rolle, Codex, Rotulus - Buchformate zwischen Antike und Mittelalter* címmel tartott előadást.

A műhelyben működő szakcsoportok, önképzőkörök, kutatócsoportok tevékenysége

1. XXXI. OTDK: 2013. április 3-5.

A Debrecenben megrendezett OTDK döntőben Szikora Patrícia *Chronicon breve - A műfaj sajátosságai a 63-as jelzetű krónika alapján* című dolgozata és előadása megosztott második helyezést ért el az „Ókortudomány” szekcióban.

Szintén megosztott második lett „Olasz és spanyol irodalom” kategóriában Kerber Balázs *A félelem rejtett elemei Trimalchio lakomáján - Federico Fellini és Szentkuthy Miklós Róma-képe a Satyricon egy jelenetén keresztül* című munkája.

A kiváló eredmény akár még kiválóbb is lehetett volna, ha az „Ókortudomány” szekcióba nem került volna be érthetetlen módon 10 régész (!!!), akiknek minden józan belátás szerint a Régészet kategóriában kellett volna versenyeznie. Mihálykó Ágnes: *Tangentopoli. Egy korrupciós botrány története* című dolgozata (témavezető: Molnár Anna) az OTDK társadalomtudományi szekciójának politológia I. tagozatán (április 8.) első helyezést ért el.

2. Eötvös Konferencia: 2013. május 3-5.

Az Eötvös Konferencia klasszika-filológia ülésszakán (május 4. szombat) négy előadásra került sor (ebből három előadást a műhely tagjai tartottak). Tóth Iván, a Szegedi Tudományegyetem adjunktusának elnöklése mellett a következőket hallgattuk meg:

Mihálykó Ágnes: *Szentek, angyalok és Péter anyósa: a keresztény elemek elterjedése az egyiptomi mágiában*

Kerber Balázs: *Róma-képek a XX. században*

Szikora Patrícia: *Chronicon breve - a műfaj sajátosságai a 63-as jelzetű krónika alapján.*

Az ülészak legjobb előadásának díját Tóth Iván tanár úr döntése alapján Kerber Balázs nyerte el.

3. II. Eötvöset konferencia: Szeged, 2013. május 10.

A szegedi Eötvös Collegium Quadrivium műhelyével közös rendezvényen a tizenkét bölcsészettudományi tárgyú előadás között hangzott el Szikora Patrícia: *Chronicon breve – Magyar történelmi vonatkozású bejegyzések a rövidkrónikákban* című előadása.

4. SEC Collegium Hungaricum VIII. országos konferenciája: Piliscsaba, 2013. május 30.

A diákegyesület konferenciája előkészítő állomása a következő, novemberben megrendezésre kerülő *Byzanz und das Abendland* konferencia *Nachwuchskonferenz* ülészakának. A piliscsabai tagszervezet rendezvényén a Collegium részéről a következő előadások hangoztak el:

Kerber Balázs: *Az Ovidius: Amores 1. 5. retrospektív narrátora*

Mihálykó Ágnes: *A keresztény mágikus hagyomány a késő antik Egyiptomban*

Szikora Patrícia: *Chronicon breve – Magyar történelmi vonatkozású bejegyzések a rövidkrónikákban*

Lovász Lilla: *Írásbeliség és szóbeliség az V-IV. században.*

A műhely évfolyamainak vagy hallgatói (szak)csoportjainak jellemzése

Általánosságban nem lehet panaszom a Műhely tagjaira. Sőt, mint a fentebbi vázlatos beszámoló mutatja, a tagság jelentős része érdemi szakmai munkát végzett - kiemelkedő színvonalon. Ugyanakkor látnunk kell azt is, hogy beérett a - szempontunkból különösen tragikusnak mondható - bolognai képzési rend gyümölcse: a „hagyományos” rendszerben tanuló hallgatóink már elfogytak, az újak pedig - minden erőfeszítésük és emberi megnyilvánulásuk ellenére - képtelenek a korábbiakéhoz hasonló teljesítményre. Halvány reménysugár, hogy mindez csak a múlttal való összevetésben elkeserítő: a mai állapotokat tekintve tagjaink még mindig jó eséllyel veszik fel a versenyt külföldi társaikkal.

A műhely által benyújtott vagy jegyzett pályázatok

1. OTKA–NN 104456

Második félévét kezdte meg a négyéves futamidővel támogatott, *Klasszikus ókor, Bizánc és humanizmus. Kritikai forráskiadás magyarázatokkal* című nemzetközi OTKA-pályázat.

2. OTKA–PD 104846

Szintén második félévét kezdte meg a *Thukydidesz bizánci utóélete: Prokopios* című PD-pályázat. A pályázati támogatásból megkezdjük a bizantinológiai segédkönyvtár felépítését: az első beszerzés mintegy 600E ft értékű.

Közösségi munka, rendezvények

1. Monumentum Ancyranum

2013. április 12-én közösen tekintettük meg az Országos Széchényi Könyvtár *Monumentum Ancyranum* című kiállítását. Zsupán Edina (a kiállítás egyik rendezője, a műhely tutora) szakértő tárlatvezetésében részletesen ismertette a felirat felfedezésének körülményeit, a magyar kutatók szerepvállalását.

2. kertgondozás (2013. április 25.)

Szikora Patrícia szervezőmunkájának köszönhetően a műhelytagok idén is rendbehozták a Collegium függőkertjének „filológus” parcelláját.

3. részvétel az EC délvidéki kirándulásán

Idézet a sajtóközleményből: „Az út során megemlékeztünk Trianon évfordulójáról és együttműködési megállapodásokat kötöttünk az Újvidéki Egyetem Magyar Tannyelvű Tanítóképző Karával (Szabadka), a Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégiummal és az Újvidéki Egyetem Magyar Tanszékével (Újvidék), valamint a Vajdasági Magyar Pedagógusok Egyesülete által működtetett Apáczai Diákotthonnal (Újvidék).” A collegiumi bemutatkozás keretében több alkalommal beszámoltunk a műhelyben végzett munkáról. A kiránduláson a tagságból Kovács István és Szikora Patrícia vett részt.

Egyéb

A műhelyvezető igazgatói dicséretre javasolja a következő műhelytagokat kiemelkedő tanulmányi- és versenyeredményeik miatt igazgatói dicséretre javasolom

Kerber Balázs és

Szikora Patrícia műhelytagokat.

TANÁRI JELENTÉS

I. A SZEMINÁRIUM ADATAI

CÍME	Bevezetés az ókori görög metrikába
OKTATÓJA	Szepessy Tibor
MEGHIRD. MŰHELYE	ELTE BTK Ógörög Tanszék – EC
TAGJAI	A szeminárium jellegű, az ELTE tanrendjébe is fölvetett órát a kollégisták közül Kocsis Teréz, Kovács István, Mihálykó Ágnes, Schüsler Tamara Szikora Patricia, az ELTÉ-ről Barkó Ferenc, a PPKE-ről Mórén Judit vették fel, de – kötelezettség nélkül, vagyis az órát fel nem véve – olykor be-belátogattak a kollégista Lovász Lilla és – mirabile dictu – végzett mérnök létére Vuchetich Bálint.
HELYE ÉS IDEJE	EC, Borzsák Könyvtár, H 12:00–13:30
TANEGYSÉGKÓDJA	KLFD-GÖR-462.24

II. A SZEMINÁRIUM CÉLJA ÉS RENDJE (TEMATIKA, FELADATOK)

Az órák célja az ókori (Kr. e. 8 – Kr. u. 5. század) görög verselés ma megállapítható szabályrendszerének vázlatos ismertetése volt, melynek során minden fontos szabályt a jelenlévőknek volt feladata egy-egy – a lírából vagy a drámai műfajokból vett példa metrikai elemzésével – ellenőrizni; emellett természetesen szóba került az ókori görög verselés történetének néhány fontos fordulópontja, továbbá a görög metrika modern kutatásának jónéhány dilemmája és neuralgikus pontja.

Vázlatos ismertetés volt, nem is lehetett más: alapjában véve a metrikai elemzés gyakorlására szűk az egy félév, voltaképpen évek óta úgy látom, hogy az igazi bevezetés két félév alatt sikerülhet csupán, ellenkező esetben az elmélet megragadhat ugyan a fejekben, a szabályok beidegzése, az elemzés

gyakorlatához (vagy akár csak a helyes skandaláshoz!) való hozzáedződés viszont csak kisebb mértékben sikerülhet. Mindamellet az órák oldottan, jó hangulatban zajlottak.

III. A SZEMINÁRIUM ÉRTÉKELÉSE

Ami az óralátogatásokat illeti, a kollégiumra feliratkoztak mindegyikének voltak a félév folyamán az órákkal ütköző más, hivatalos teendői, de ezek száma egyiküknél sem haladta meg az elviselhető mértéket – a leglelkiismeretesebb a vendég Mórén Judit volt, aki egyetlen óráról sem hiányzott.

Valamennyi jelenlévő teljesítményét jelesre értékeltem, azt is figyelembe véve, hogy a jó metrikusnak nem csupán szorgalomra, hanem valamelyes zenei-ritmikai érzékre is szüksége van.

Szepessy Tibor

TANÁRI JELENTÉS

I. A SZEMINÁRIUM ADATAI

CÍME	Auktorolvasás: Thukydides
OKTATÓJA	Mészáros Tamás
MEGHIRD. MŰHELYE	ELTE–BTK Ógörög tanszék – EC
TAGJAI	Barkó Ferenc Lovász Lilla Mihálykó Ágnes Szikora Patrícia Kovács István
HELYE ÉS IDEJE	EC Borzsák Könyvtár, P 10:00–11:30
TANEGYSÉ GKÓDJA	KLFD-GÖR-122.15

II. A SZEMINÁRIUM CÉLJA ÉS RENDJE (TEMATIKA, FELADATOK)

A szeminárium célja:

Az órán a hallgatók megismerkednek az antik történetírás csúcspontjaként számon tartott szöveggel, Thukydides 8 könyvből álló történeti művével. A szövegrészletek olvasása mellett kitérünk a görög historiográfia hagyományra, a szerző életére, a mű szerkezetére, valamint a fontosabb szakirodalom vázlatos ismertetésére, a Thukydides–kutatás aktuális kérdéseire.

A jegyszerzés feltételei:

Az óra rendszeres és aktív látogatása (legfeljebb 3 hiányzás), a szakirodalmi feladat teljesítése.

Olvasandó szövegek:

Szemelvények THUKYDIDÉS történeti művéből:

I, 1–23: archaiologia

I, 140–144: Periklés első beszéde

II, 35–46: temetési beszéd a háború első évében elesettek fölött.

Ajánlott szövegkiadások:

H. S. Jones – J. E. Powell: *Thucydides Historiae. Vol I.* Oxford, 1942.

G. B. Alberti: *Thucydides Historiae. Vol. I.* Roma 1972; *Vol. II.* Roma 1992.

Kötelező szakirodalom:

A. W. Gomme: *A Historical Commentary on Thucydides. Vol. 1. Introduction, Book I.* Oxford, 1963.

A. W. Gomme: *A Historical Commentary on Thucydides. Vol. 2. Books II–III.* Oxford, 1956.

S. Hornblower: *A Commentary on Thucydides. Vol. 1. Books I–III.* Oxford, 1997.

Ajánlott szakirodalom:

H. D. Cameron: *Thucydides Book I: A Students' Grammatical Commentary.* Ann Arbor, 2003.

R. B. Strassler – R. Crawley – V. D. Hanson: *The Landmark Thucydides: A Comprehensive Guide to the Peloponnesian War.* New York – London – Toronto – Sydney, 1998.

III. A SZEMINÁRIUM ÉRTÉKELÉSE

Thukydidés közismerten nehéz szerző: stílusa miatt megértése még az anyanyelvi beszélőknek is gondot jelentett. Ennek megfelelően nem meglepő, hogy a kiadott szövegmenyiség – ami megegyezett a „hagyományos” képzésben hajdan olvasott szemelvényekkel – órai feldolgozásának nem értünk végére. A hallgatók összességében derekasan helyt álltak, ki-ki a maga módján próbált megfelelni a követelményeknek. Bár a tanegység a Görög Tanszék meghirdetésében szerepelt, az élet úgy hozta, hogy az óra látogatói egy kivétellel valamennyien collegisták voltak.

Mészáros Tamás

Filozófia műhely

2012/2013. I. félév

FÉLÉVES MŰHELYVEZETŐI JELENTÉS

Órák:

Lautner Péter docens, PPKE: *Ismeretelméleti problémák az antikvitásban. Emlékezés.*

Helyes döntés volt Lautner Péter óráját megtenni a műhely mindenki számára kötelezően látogatandó órájának.

Lautner végig rendkívül magas színvonalú órája élénk látogatottságnak örvendett (magam is jelen voltam minden órán). Az előadásokon az antikvitás 3 kulcsfigurájáról (Platón, Arisztotelész, Plótinosz) volt szó. A szisztéma a következőképpen épült fel: először a szerzők ismeretelméletéről, utána részlete-szebben emlékezés (illetve visszaemlékezés)-elméletükről.

Jóllehet az előadás követése meglehetősen magas felkészültséget követelt, az utolsó órán tartott zárthelyi vizsga nyilvánvalóvá tette, hogy kellő szorgalommal az első évek is képesek voltak követni az elhangzottakat.

Kiemelkedő eredményt ért el: Takó Ferenc, Kovács Dániel

Tőzsér János Docens, Kaposvár: *Az elme természete*

Tőzsér János kurzusán öt fontos kortárs elmefilozófiai problémával foglalkozott:

A mentális jelenségek megkülönböztető jegyei. Mitől mentális entitás például a szomorúság és a fájdalom és miért nem mentális az emésztés és a szív-működés?

Mentális okozás. Hogyan magyarázható, hogy mentális állapotaink oksági hatást képesek kiváltani a fizikai világban?

Fizikalizmus vs. antifizikalizmus vitája: magyarázhatóak-e az elme jelenségei egy tisztán fizikalista ontológián belül?

Intencionalitás és fenomenális tudatosság. Mi az intencionális állapotok szerkezete? Milyen viszony áll fenn a mentális állapotok intencionalitása és fenomenális karaktere között?

Az észlelés elméletei: érzetadatelmélet, adverbális elmélet, intencionális/reprezentációs elmélet és diszjunktív elmélet

Az órán kiemelkedően jó teljesítményt nyújtott Kapelner Zsolt

Erdélyi Ágnes professzorasszony ELTE: *szakfordítói kurzus*

Erdélyi professzorasszony 4 féléves szakfordítói kurzusának utolsó félévében Hanna Arendtnek Jaspers-szel folytatott levelezésből fordítottak a résztvevők. Kiemelkedően aktívak voltak: Kovács Dániel, Takó Ferenc és Horváth Mia, aki már most is dicséretesen jól tudja kamatoztatni német nyelvtudását a nehéz filozófiai szakszövegek értelmezésében.

Csikós Ella docens ELTE: *Hegel-recepciók*

Csikós Ella a német idealizmus kiemelkedő figuráinak Hegel-recepciójáról tartott előadásokat (több meghívott előadóval). Témák: a humboldti és a romantikus tudományeszmény, a Vormärz időszaka és a hegelianizmus szakadása, Freud és Hegel kapcsolata, Croce Hegel-recepciója, Danto Hegel-recepciója, Zizek Hegel-recepciója, Nishida Hegel-recepciója, az angolszász Hegel-recepció.

Faragó-Szabó István: *Academic Writing*

Kiemelkedően jól szerepelt az órán Kovács Dániel.

Konferencia: „Világunk határai”, Eötvös Collegium, február 22–24.

Eredetileg 1 naposra tervezett konferenciánkra olyan sokan jelentkeztek, hogy gyakorlatilag 3 naposra kellett bővítenünk. A konferencia szervezésében kiemelkedő szerepe volt Tóth Olivérnek, Takó Ferencnek és Gyöngyösi Megyernek

TDK

Az ELTE háziversenyén a műhely tagjai hozták el az 1. – 5. helyezéseket. Igazgatói dicséretre szeretném felterjeszteni a konferencia szervezőit, valamint Kovács Dánielt.

Faragó-Szabó István

2012/2013. II. félév

FÉLÉVES MŰHELYVEZETŐI JELENTÉS

I. TANULMÁNYI ADATOK

A műhely által meghirdetett vagy befogadott collegiumi szemináriumok

kódja	oktatója és címe
BBN-FIL-214.01/EC	Schmal Dániel, <i>Emlékezetkonceptiók az újkorban</i>
BBN-FIL-352.01/EC	Szalai Miklós, <i>A történelmi materializmus recepciója</i>
BBN-FIL-401.22/EC	Tőzsér János, <i>Metafizika</i>

A műhely ösztöndíjasai

ösztöndíj fajtája	ösztöndíjas neve
Köztársasági ösztöndíj	Tóth Olivér
	Kapelner Zsolt

II. COLLEGIUMI MUNKA

A műhely szakmai rendezvényei

„Világunk határai” 3 napos interdiszciplináris konferencia (2013. február 22 –24.)

Eddigi legnagyobb, 3 napos konferenciánk a rendkívül sikeres volt, a jelentkezők száma közel duplája volt azoknak, akiket végül befogadtunk. Az egyes szekciókban 1 – 1 tekintélyes, szakmájukban kiemelkedő személyiség tartott előadást. A konferenciakötet előkészületben.

Közösségi munka, rendezvények

A műhely legfontosabb fóruma a műhelygyűlés, amely elsősorban a kötelező műhelydolgozatok megvitatására szolgál. Alkalmi jelleggel (a tagok megkeresésére) más, aktuálisan felmerülő témákat is megvitatunk. Ez a szakmai fórum a közösség legfontosabb kohéziós erejét jelenti. Más közösségképző események:

- Színházlátogatás (Örkény, *Tóték*)
- Balett előadás (*A test filozófiája*, szegedi balett együttes)

Egyéb

Az elmúlt félév kiemelkedő eseménye volt a Kaposvárott rendezett XXXI OTDK.

A műhelynek az OTDK-n szereplő tagjai (Tóth Olivér, Kapelner Zsolt, Takó Ferenc, Cosrsano Dániel) KIVÉTEL NÉLKÜL díjat nyertek.

A versenyre az indulókat a műhely tagjai együtt kísérték el Kaposvárra és a helyszínen szurkoltak nekik.

A műhelyvezető igazgatói dicséretre javasolja a következő műhelytagokat Kovács Dániel I évf műhelytag kiemelkedően jól szerepelt az előző félévben. Kapelner Zsolt ebben a félévben az elvárhatónál sokkal több fórumon szerepelt, számtalan jelentős cikket írt, és kiemelkedő eredményeket produkált

Faragó-Szabó István

TANÁRI JELENTÉS

I. A SZEMINÁRIUM ADATAI

CÍME	Emlékezetkonceptiók az újkorban
OKTATÓJA	Schmal Dániel
	Pázmány Péter Tudományegyetem, docens
MEGHIRD. MŰHELYE	Filozófia műhely
TAGJAI	Ádám Zsófia
	Corsano Dániel
	Gyöngyösi Megyer
	Kapelner Zsolt
	Kovács Dániel
	Lajos Mátyás
	Molnár Bálint
	Szántó Rita
	Szívós Eszter
	Takó Ferenc
	Tóth Olivér István
	Faragó-Szabó István
HELYE ÉS IDEJE	EC 013 csütörtök 19.30
TANEGYSÉ GKÓDJA	BBN-FIL-214.01/EC

II. A SZEMINÁRIUM CÉLJA ÉS RENDJE (TEMATIKA, FELADATOK)

Az „Emlékezetkoncepciók az újkorban” c. szeminárium a műhely főszemináriuma volt az előző félévben, amelyet a műhely minden tagjának kötelező jelleggel látogatnia kellett. A szeminárium az előző félévben megkezdett – s még feltehetően több féléven keresztül tartó nagy ívű vállalkozás része. Az előző félévben Lautner Péter (PP tudományegyetem, docens) az ókori emlékezetkoncepciókról (Platón, Arisztotelész, Plótinosz) tartott szemináriumot.

Schmal Dániel ebben a félévben – egy rövid áttekintéssel a középkori felfogásokat illetően – Descartes, Hobbes, és Leibniz emlékezetfelfogását elemezte.

Az órák rendje a következőképpen zajlott: az előzetesen megadott irodalomból mindenkinek igen alaposan fel kellett készülnie. Az óra menete alapvetően a szövegekre alapozott elemzésekből állt.

Jegyek: az órai szereplésen túl, az osztályzat alapját egy, rövid, alaposan megírt és hivatkozott 3 – 4 oldal terjedelmű írásos beszámoló képezte.

III. A SZEMINÁRIUM ÉRTÉKELÉSE

Az óra rendkívül komoly felkészültséget igényelt. A műhely tagjainak többsége rendszeresen és alaposan készült, komoly viták folytak (emiatt az óra gyakran a késő éjszakába nyúlt).

Kiemelkedően jó szerepeltek az órán:

Az óra népszerűségére mi sem jellemzőbb, mint hogy a tagság felkérte Schmal tanár urat: a jövő félévben folytassa az órát.

TANÁRI JELENTÉS

I. A SZEMINÁRIUM ADATAI

CÍME	Metafizika
OKTATÓJA	Tőzsér János Kaposvári Egyetem, egyetemi docens
MEGHIRD. MŰHELYE	Filozófia műhely
TAGJAI	Ádám Zsófia Corsano Dániel Kapelner Zsolt Lajos Máttyás Oláh János (volt műhelytag) Szántó Rita
HELYE ÉS IDEJE	EC 013 Szerda 20.00
TANEGYSÉ GKÓDJA	BBN-FIL-401.22/EC

II. A SZEMINÁRIUM CÉLJA ÉS RENDJE (TEMATIKA, FELADATOK)

A Tőzsér János által tartott metafizika óra nem volt mindenki számára kötelező, az órát leginkább az analitikus filozófia iránt érdeklődők látogatták. A szeminárium így lehetőséget nyújtott arra, hogy a kontinentális témák mellett az analitikus filozófiai vonal is teret nyerjen, ezáltal a műhely még sokszínűbbé válhasson.

Tőzsér János bevezető órái után a tagok közösen jártak körül különböző metafizikai problémákat (pl. idő, azonosság, lehetséges világok); továbbá megismerkedhettek az azokhoz köthető elméletekkel.

Az óra az előző félévben meghirdetett „Az elme természete” c. óra folytatásának tekinthető, melyet szintén Tőzsér János tartott, s mely akkora sikernek örvendett, hogy a műhely Tőzsér tanár urat egy újabb kurzus megtartására kérte fel.

A jegyszerzés az előzetes tervek szerint egy saját „minikonferencián” tartott előadás alapján történt volna. Ez sajnos nem valósulhatott meg, de a szeminárium interaktív jellegének köszönhetően az órai munka alapján is lemérhető volt a tagok felkészültsége.

III. A SZEMINÁRIUM ÉRTÉKELÉSE

Az óra interaktív jellege minden alkalommal gyümölcsöző vitákat robbantott ki; ezek a viták olykor 4 – 6 órán keresztül tartottak. A közös gondolkodás mindenki számára lehetővé – Tőzsér János pedig kötelezővé – tette, hogy a hallgatók

állást foglaljanak, letegyék voksukat egy már létező elmélet mellett, vagy ha egyiket sem találták elfogadhatónak, saját koncepcióval álljanak elő, természetesen mindkét esetben támasszák alá választásukat releváns érvekkel.

Néhány hallgató – Ádám Zsófia, Oláh János –, akik már az előző félévben is látogatták az órát, némi előnnyel rendelkeztek a többiekkel szemben, így többször tudtak érdemben hozzászólni. A műhely két analitikus filozófiával foglalkozó felsőbb éves tagja – Corsano Dániel, Kapelner Zsolt – volt természetesen a legtájékozottabb. De ugyanolyan hasznos tagjai voltak az órának azok a hallgatók is, akik komolyabb háttér-ismeretek nélkül érkeztek.

TANÁRI JELENTÉS

I. A SZEMINÁRIUM ADATAI

CÍME	A történelmi materializmus recepciója
OKTATÓJA	Szalai Miklós, MTA Történettudományi Intézet
MEGHIRD. MŰHELYE	Filozófia műhely
TAGJAI	Gyöngyösi Megyer Kapelner Zsolt Kovács Dániel Takó Ferenc Tóth Olivér István
HELYE ÉS IDEJE	EC 013 Péntek 15:30
TANEGYSÉGGÓDJA	BBN-FIL-352.01/EC

II. A SZEMINÁRIUM CÉLJA ÉS RENDJE (TEMATIKA, FELADATOK)

Szalai Miklós a történelmi materializmus történetét mutatta be a marxi gyökerektől, az I. és II. Internacionálé szociáldemokráciáján, majd a bolsevik és marxista-leninista irányzaton keresztül a humanista marxizmusig és a frankfurti iskoláig. Az anyag rendkívüli terjedelme (az ebből következő tempó) és a speciális téma miatt, a szeminárium résztvevőinek komoly teljesítmény jelentett a szeminárium teljesítése

A jegyszerzés módja szóbeli felelet volt, mely az elmondottakat és a feladott olvasmányokat kérte számon.

III. A SZEMINÁRIUM ÉRTÉKELÉSE

Az óra jellegét tekintve kevésbé volt interaktív, de természetesen, ha kérdés vagy ellenvetés merült fel, azt mindig megvitatták.

Germanisztika műhely

2012/2013. I. félév

FÉLÉVES MŰHELYVEZETŐI JELENTÉS

I. TANULMÁNYI ADATOK

A műhely által meghirdetett vagy befogadott collegiumi szemináriumok kódja	oktatója és címe
BBV/BMVD-200.31/EC	Sára Balázs: <i>Német nyelvtörténet III.</i>
BBV/BMVD-200.176/EC	Sára Balázs: <i>Német stílusgyakorlatok</i>
BBV/BMVD-200.32/EC	Sára Balázs/Kocziha Péter: <i>Német gazdasági szaknyelv I.</i>
BBV/BMVD-200.146/EC	Dr. Dávid Gábor Csaba: <i>Európai művészettörténet I.</i>
BBV/BMVD-200.39/EC	Perge Gabriella/Jakus Enikő/ Iványi Rudolf (CM): <i>Többszempontosság – projektszeminárium</i>
BBV/BMVD-200.23/EC	Sára Balázs/Németh Odette: <i>Német nyelv kezdőknek (A1)</i>
BBV/BMVD-200.30/EC	Sára Balázs/Györki Tamás/ Hulesch Adél: <i>Német nyelv középfeladókknak (A2/B1)</i>
BBV/BMVD-200.92/EC	Sára Balázs/Oszusky Ágnes/ Kovácsik Antal: <i>Német nyelv haladóknak (B2)</i>
BBV/BMVD-200.68/EC	Sára Balázs: <i>Német nyelv haladóknak (C1)</i>

A műhely ösztöndíjasai

ösztöndíj fajtája	ösztöndíjas neve
Izlandi Állami Ösztöndíj	Rácz Katalin
Erasmus (Heidelberg),	Sedlák Nikolett
Orosz Állami Ösztöndíj (Moszkva)	
Magyar Köztársasági Ösztöndíj,	Györki Tamás, Tóth Dániel
Landesselbstverwaltung	
der Ungarndeutschen jutalomútja	Varga Zoltán
(Baden-Württemberg)	

A műhely összesített tanulmányi átlaga: 4,65

Besenyi Zsuzsa	Miskei Réka
Csúr Gábor	Németh Odette
Dezsényi Balázs	Oszuszkó Ágnes
Gazsó Barbara	Rácz Katalin
Göndöcs Gabriella	Sedlák Nikolett
Györki Tamás	Sós Gabriella
Kocziha Péter	Takács Diána
Kócai Lénárd	Tóth Dániel
Kovácsik Antal	Varga Zita
Melcher Zsanett	Varga Zoltán

II. COLLEGIUMI MUNKA**A műhely szakmai rendezvényei**

Órarenden kívüli szakmai rendezvényt ebben a félévben nem tartottunk (az őszi félév általában jellemzően inkább „tanulós” karakterű, ahol elsősorban az újonnan felvett műhelytagok beilleszkedésére ill. az október-novemberi EJTIV tanulmányi versenyre koncentrálnak).

A műhelyben működő szakcsoportok, önképzőkörök, kutatócsoportok tevékenysége

Az **Editor-szövegszerkesztő** germanisztikai tárgyú szövegkiadások szerkesztésére fejlesztett változata lényegében elkészült (egészen pontosan a kétnyelvű, kettős lábjegyzetapparátussal készülő *Jacob Vogel*-kötet *(Die vngrische Schlacht; részprojektvezető: Dr. Balogh F. András)*). A kiadásra rendelkezésre álló idő szűkössége miatt a kötet mindazonáltal nem ezzel a szoftverrel készül

majd, ami semmit nem von le az elkészült program értékéből, mely elkövetkezendő szövegkiadásoknál sokoldalúan lesz felhasználható. Külön dicséret illeti Kocziha Péter műhelytagot, aki a fejlesztés teljes ideje alatt lelkiismeretesen és körültekintően tesztelte az éppen elkészült szoftververziókat és konstruktív észrevételekkel segítette az informatikus kollégák munkáját.

A Dr. Christine Glaßner neve alatt futó másik részprojektünk (Johannes Gerson *Opusculum tripartitum*-a latin szövegének eddig ismert összesen kilenc német nyelvű kéziratban fennmaradt fordításainak kritikai kiadása) kötettel való lezárása a feldolgozásra váró kéziratmennyiség miatt a pályázati időszak végéig sajnos nem megvalósítható. A Dr. Glaßner által rendelkezésünkre bocsátott anyag valódi kincs, megbocsáthatatlan luxus volna egy sebtében összeállított kötetben kiadni, azt a következő félévek során részben szakszeminárium csoportmunkában szeretnénk feldolgozni. Legelső feladatnak tekintjük a teljes korpusz pontos transzkribálását (feltehetőleg már a most tavaszi félévben induló *Német nyelvtörténet IV: Középfelnémet szövegolvasás* c. kurzus keretében).

A CATHEDRA MAGISTRORUM tanárkutatói projekt első megjelent kötetéről – Ilona Feld-Knapp (Hrsg.): *Beruf und Berufung. Fremdsprachenlehrer in Ungarn* [CM-Beiträge zur Lehrerforschung, Bd. 1]. Typotex Kiadó/Eötvös Collegium 2012 – ld. a CM e félévi beszámolóját.

A félév egyéb kurzusairól

Német stílusgyakorlatok (*Stilübungen Deutsch*, szeminárium, Sára Balázs; 10 fő): A stílusgyakorlat-órát az idén felvett collegisták magas számának köszönhetően 8 fős foglalkozás formájában tartottuk a BA I. és II. évfolyamos hallgatóival (ezúttal társult tagokként két új MA-s műhelytagunk is felvette a kurzust, nagyban hozzájárulva a munka eredményességéhez). A stílári szempontból adekvát szóbeli és írásbeli kifejezőkészség és szókincs ill. grammatikai ismeretek általános bővítésén és fejlesztésén túl az órák elsődleges célja az első évfolyamos BA-s hallgatók első év végén esedékes szakos nyelvi alapvizsgájára való célzott felkészülés ill. az elsőéves műhelytagok beilleszkedésének segítése („osztályfőnöki óra”).

Német nyelvtörténet III. (*Deutsche Sprachgeschichte III*, szeminárium, Sára Balázs; 7 fő): A BA III. és az MA I. évfolyamos hallgatói számára kötelezően előírt, a Collegium utóbbi években folyamatosan erősödő kritikai szövegkiadói profiljához elengedhetetlen ismereteket közvetítő műhelykurzus harmadik félévében elsősorban az ófelnémet nyelv fontosabb nyelvemlékei olvasása keretében a két nyelvtörténeti korszak jellegzetességeit és sajátosságait elemeztük szeminárium formában.

Európai művészettörténet I. (*Europäische Kunstgeschichte I*, előadás, **Dr. Dávid Gábor Csaba** főiskolai docens, ELTE Germanisztikai Intézet): Dávid tanár úr előző, összesen 7 féléves zenetörténeti előadássorozata után ebben a félévben művészettörténeti kurzussorozatot indított (a hagyományokhoz híven ugyancsak német nyelven, ami egyedülálló lehetőséget teremt a bölcsészhallgatók számára általános műveltségük és tájékozottságuk (és nem utolsósorban nyelvtudásuk) elmélyítésére és bővítésére. A kurzus első félévében az ókor első fele művészettörténetének főbb szakaszait mutatta be (die Kunst des Nahen Orients und des östlichen Mittelmeerraumes im Altertum, gegenseitige Wirkungen der Haupttendenzen im Baukunst, der Malerei und Bildhauerei: Mesopotamien, Ägypten, die minoische Kultur, Mykene, griechische Kunst: geometrische bzw. archaische Kunst).

Német gazdasági szaknyelv I. (*Wirtschaftsdeutsch I*, szeminárium, **Sára Balázs / Kocziha Péter**, 6 fő): a kurzus tematikájának főbb pontjai: Einführung in die Wirtschaft, Unternehmensformen, Produktion, schriftliche und mündliche Kommunikation, Werbung und Messe, Verhandlung und Lieferung, Finanzwesen, Wirtschaft: Europäische Union / Ungarn / Deutschland, Österreich und die Schweiz. Az órák megszervezését és lebonyolítását Kocziha Péter negyedéves műhelytag végezte. A tavaszi félévben a kurzus szintén 4-6 résztvevővel folytatódik (*Wirtschaftsdeutsch II*).

Többszempontosság – projektszeminárium (*Mehrsprachigkeit – Projektseminar*, **Perge Gabriella / Jakus Enikő / Iványi Rudolf**, 4 fő): A Cathedra Magistorum három doktorandusz hallgatója által indított kurzus hagyományteremtő célzatú kezdeményezés (Feld-Knapp Ilona tanárnő tervei szerint minden évben oktatnának egy félévet a Germanisztika Műhelyben a CM épp futó projektjében részt vevő doktoranduszhallgatók). Az első ilyen keretben lezajlott kurzus tematikája szerint a többszempontosság témakörét volt hivatott körüljárni a legkülönbözőbb elméleti és gyakorlati szempontok szerint.

A műhely évfolyamainak vagy hallgatói (szak)csoportjainak jellemzése

A **nagyszámú új műhelytag** (Besenyei Zsuzsa, Takács Diána, Kókai Lénárd, Varga Zoltán és Dezsényi Balázs elsőéves, Csűr Gábor másodéves BA-s, Varga Zita és Sós Gabriella elsőéves MA-s) munkája és hozzáállása nagy reményekre jogosít (a némi aggodalomra okot adó létszámbeli fogyatkozás után valóban legfőbb ideje volt a Műhely „feltöltésének” – mindez az általános légkörön is érzik, kimondottan jónak tapasztalom a hangulatot és a munkakedvet. Külön említést érdemel, hogy a félév tapasztalatai alapján jó eséllyel a bejáró új tagok is hosszabb távon helytállnak majd és senkitől nem kell megválnunk a későbbiekben.

A műhelytagok **félévi munkájával** tehát mind szakmai, mind pedig emberi szempontból nagyrészt elégedettek lehetünk. Tanulmányaikat szorgalmasan, odaadással és valódi közösségi szellemben egymást segítve végzik, az órákon és műhelygyűléseken rendszeresen és aktívan részt vesznek, a feladatokat kollegiálisan osztják el. Továbbra is **erősíteniünk kell mindazonáltal a műhelyben a valódi (tudós-tanári) szakmai elkötelezettséget**, amin főleg a kötelező tárgyakon túlmenő, saját kutatási eredményeket célzó tevékenységeket értem (TDK- és OTDK-dolgozatok, konferenciaelőadások) – e célból tavasszal műhelykonferenciát tartunk (erre összesen öt műhelytag jelentkezett előadónak (az idei Eötvös-konferencián eddigi értesüleseim szerint egyelőre csak Tóth Dániel harmadéves műhelytagunk kíván szerepelni).

Külön említést érdemel **Miskei Réka** MA-s műhelytagunk szakdolgozati témájából készített, komoly terjedelmű, szakmai szempontból kiváló, igényesen kivitelezett, a tavalyi évben megjelent **publikációja**, melyről a tavaszi műhelykonferencián is beszámol majd (*Sakrale Denkmäler der Volksfrömmigkeit in Badeseck/Bátaszék*. In: Manherz, Karl [Hrsg.]: Beiträge zur Volkskunde der Ungarndeutschen 26]. S. 103-179).

A műhely által benyújtott vagy jegyzett pályázatok

TÁMOP-pályázati részprojekt – ld. fent.

Közösségi munka, rendezvények

A félév során a műhelytagok megszervezték az **EJTV II. tanulmányi verseny németes szekcióját**. Tapasztalataink az előző évihez hasonlóak, nehéz nagyobb számú igazán tehetséges középiskolás diákot elérnünk és mozgósítanunk. Az összesen hét fő gimnazista indulóból végül hármat hívtunk be a harmadik, szóbeli fordulóra (1. hely: Stein Armin Krisztián; 2. hely: Mónok Eszter; 3. hely: Nyitrai Carolyn). A szervezés idén a tavalyihoz képest sokkal gördülékenyebben folyt, a harmadik év őszi versennyét már most tavasszal igyekszünk előkészíteni.

Nagy reményekre jogosít az idén először megrendezett **EC-tehetségtábor**. Két középiskolás diák, Putterer Elisabeth (Baja) és Vámos Fanny (Budapest) vett részt a Collegium és a Műhely egy hetes rendezvénysorozatán (a déli műhelyes foglalkozásokon – nyelvészeti és irodalomtudományi bevezető órák – az új műhelytagok is szép számban jelentek meg). Külön köszönet illeti Dr. Czeglédy Anita tanárnőt (KRE) a felajánlott óráért (*Wozu die germanistische Literaturwissenschaft?*). Czeglédy tanárnő órája mellett Sára Balázs műhelyvezető tartott két további órát *Wozu die germanistische Linguistik?* ill. *Wozu*

die Sprachgeschichtsforschung? címmel. Feld-Knapp Ilona tanárnő (a Német OKTV jelenlegi elnökszonya) közreműködésével egy esetleges második tehetségtábornak igyekszünk majd ennél jóval nagyobb számú potenciális ELTE-hallgató középiskolást megnyerni.

Nyelvoktatás

A műhelytagok elszánt közreműködésével eredményesen folyt a **collegiumi németoktatás**, az előző félévhez hasonlóan most is összesen hat oktatóval, hét csoportban, öt nyelvi szinten tartottunk kurzusokat a rendszeres felmenő képzés és a felsőbb évfolyamok számára, mégpedig:

Német 1/a,b (A1 – kezdő): Németh Odette; Német 3/a,b (A2 – félközéphaladó): Hulesch Adél gyakornok és Györki Tamás; Német „4” (B1 – középhaladó): Kovácsik Antal; Német 5 (B2 – középhaladó): Oszuszký Ágnes; Német 6 (B2-C1 – haladó): Sára Balázs.

Igazgatói dicséretre javasolt műhelytagok

Több féléves, lelkes és önzetlen, kurzusszervezésre, szoftvertesztelésre valamint a műhelyhonlap fejlesztésére fordított kitartó munkájáért igazgatói dicséretre ebben a félévben **Kocziha Péter** harmadéves hallgatónkat javaslom.

Sára Balázs

A műhely ösztöndíjasai

ösztöndíj fajtája	ösztöndíjas neve
Izlandi Állami Ösztöndíj	Rác Katalin
Orosz Állami Ösztöndíj (Moszkva)	Sedlák Nikolett
Magyar Köztársasági Ösztöndíj	Tóth Dániel, Györki Tamás
Bursa Hungarica Ösztöndíj	Tóth Dániel
Zomercursus Zeist (Zeist, Hollandia)	Tóth Dániel
DAAD nyári egyetem (Aachen)	Oszuszký Ágnes
Orosz nyári egyetem (Várna)	Oszuszký Ágnes

A műhely összesített tanulmányi átlaga: 4,66

Besenyi Zsuzsa	Miskei Réka
Csúr Gábor	Oszuszký Ágnes
Dezsényi Balázs	Rác Katalin
Gazsó Barbara	Sedlák Nikolett
Göndöcs Gabriella	Sós Gabriella
Györki Tamás	Takács Diána
Kocziha Péter	Tóth Dániel
Kókai Lénárd	Varga Zita
Kovácsik Antal	Varga Zoltán

II. COLLEGIUMI MUNKA

A műhely szakmai rendezvényei

Órarenden kívüli szakmai rendezvényként említendő esemény volt ebben a félévben az első, ^{EC}GL¹ (*Germanistische Linguistik, Literaturwissenschaft, Landes- und Volkskunde*) címre keresztelt műhelykonferenciánk, melyet április 29-én a Paepcke-Borzsák teremben tartottunk. A rendezvény első felében három német nemzetiségi néprajzi témájú előadást hallhattunk (Miskei Réka, Melcher Zsanett, Sós Gabriella), a második blokk egy irodalom-, egy kultúra-, és egy nyelvtudományi előadást foglalt magába (előadók: Göndöcs Gabriella, Oszuszký Ágnes, valamint Tóth Dániel).

Miskei Réka tavalyi szakdolgozati témáját adta elő a konferencián (ebből időközben a *Budapester Beiträge zur Ungarndeutschen Volkskunde* múlt évi kötetében terjedelmes, mintegy 80 oldalas, gazdagon dokumentált publikáció is megjelent). Melcher Zsanett júniusban védendő szakdolgozati témáját ismertette (a magyarországi németek népviselete, és ennek

didaktizálási lehetőségei a nemzetiségi nyelvoktatásban); Sós Gabriella pedig a magyarországi németek nem kanonizált szakrális szövegei kutatása terén elért eredményeiről számolt be (a dolgozat idővel – optimális esetben – komolyabb monográfiát is megérdemelhetne).¹

A műhelyben működő szakcsoportok, önképzőkörök, kutatócsoportok tevékenysége

A TÁMOP-programban futó, **Dr. Balogh F. András** részprojektvezető irányításával feldolgozott, Magyarországról szóló 17. századi német irodalmi források szövegkiadása elkészült, jelenleg éppen nyomdában van. Az Editor-szövegszerkesztőt továbbra is Kocziha Péter műhelytagunk felügyeli, aki a fejlesztés teljes ideje alatt lelkiismeretesen és körültekintően tesztelte az éppen elkészült szoftververziókat, és konstruktív észrevételekkel segítette az informatikus kollégák munkáját.

A **Dr. Christine Glaßner** neve alatt futó másik részprojektünk (**Johannes Gerson *Opusculum tripartitum***-a latin szövegének eddig ismert összesen kilenc német nyelvű kéziratban fennmaradt fordításainak kritikai kiadása) kéziratosszövegeit a következő félévek során részben szakszemináriumi csoportmunkában szeretnénk feldolgozni. Első feladat a teljes korpusz pontos transzkribálása volna; az őszi félévben a műhely *Opusculum tripartitum* címmel több félévre tervezett szövegkiadási projektszemináriumot is indít.

A **CATHEDRA MAGISTRORUM** tanárkutatási projekt első megjelent kötetéről – Ilona Feld-Knapp (Hrsg.): *Beruf und Berufung. Fremdsprachenlehrer in Ungarn* [CM-Beiträge zur Lehrerforschung, Bd. 1]. Typotex Kiadó/Eötvös Collegium 2012 – ld. a CM e félévi beszámolóját. Március elején Sara Hägi tanárnő (Bécs) CM-es előadásával és workshopjával egybekötve került megrendezésre a kötet bemutatója a Nagyklubban. A CM második kötete előkészületben van, idén összettel kerül szerkesztésre, fő témaköre a többnyelvűség.

A félév egyéb kurzusairól

Német stílusgyakorlatok (*Stilübungen Deutsch*, szeminárium, **Sára Balázs**; 10 fő): A stílusgyakorlat-órát az idén felvett collegisták magas számának köszönhetően 8 fős foglalkozás formájában tartottuk a BA I. és II. évfolyamos hallgatóival. A stílárius szempontból adekvát szóbeli és írásbeli kifejezőkészség és szókincs ill. grammatikai ismeretek általános bővítésén és fejlesztésén túl az órák elsődleges célja az első évfolyamos BA-s hallgatók első év végén

¹ A konferencia tematikáját a 284 skk. oldalon közöljük.

esedékes szakos nyelvi alapvizsgájára való célzott felkészülés ill. az elsőéves műhelytagok beilleszkedésének segítése („osztályfőnöki óra”).

Német nyelvtörténet IV. (*Deutsche Sprachgeschichte IV*, szeminárium, **Sára Balázs**; 8 fő): A BA III. és az MA I. évfolyamos hallgatói számára kötelezően előírt, a Collegium utóbbi években folyamatosan erősödő kritikai szövegkiadói profiljához elengedhetetlen ismereteket közvetítő műhelykurzus negyedik félévében elsősorban a középfelnémet nyelv fontosabb nyelvmelékei kéziratos és kiadott szövegeinek olvasása keretében a nyelvtörténeti korszak jellegzetességeit és sajátosságait elemeztük szemináriumi formában. A kurzus egyúttal alapozó kurzusként is szolgált Dr. Jónácsik László következő félévben indítandó *Középfelnémet udvari szerelmi líra* c. szemináriumához.

Német országismeret (*Landeskunde der deutschsprachigen Länder*, szeminárium, **Santina Marketou** [Bécs]): A Feld-Knapp Ilona tanárnő közvetítésével hozzánk került bécsi mesterképzős nyelvoktató gyakornok által vezetett kurzust hat collegista látogatta. A kurzus a média adta lehetőségekkel élve interaktívan tematizálta a német nyelvű országok kultúráját.

Európai művészettörténet II. (*Europäische Kunstgeschichte II*, előadás, **Dr. Dávid Gábor Csaba** főiskolai docens, ELTE Germanisztikai Intézet): Dávid tanár úr előző, összesen 7 féléves zenetörténeti előadássorozata után az őszi félévben művészettörténeti kurzussorozatot indított. A kurzus első félévében az ókor első fele művészettörténetének főbb szakaszait mutatta be, jelen félév témája a klasszikus görög és római művészettörténet volt. A sorozat ősszel is folytatódik a Collegiumban (*Bizáncról a gótikáig* címmel).

Német gazdasági szaknyelv II. (*Wirtschaftsdeutsch II*, szeminárium, **Sára Balázs / Kocziha Péter**, 6 fő): Az előző félév során elsajátított gazdasági szaknyelvi alapismeretek elmélyítését szolgálta a kurzus. Az órák megszervezését és lebonyolítását Kocziha Péter negyedéves műhelytagunk végezte.

A műhely évfolyamainak vagy hallgatói (szak)csoportjainak jellemzése

A régi és új műhelytagok munkája és hozzáállása továbbra is nagy reményekre jogosít, a műhely általános hangulata kimondottan jó. Nagy örömmel tapasztalom a műhelytagok kezdeményező kedvét. Hogy csak két példát említsünk: Csűr Gábor a következő félévre Wilhelm Droste tanár urat nyerte meg ismét a műhelynek egy műfordítás-szemináriumra, Varga Zoltán pedig a *Magyarország-kép az európai médiában* témában vállalta kurzussorozat előkészítését és folyamatos szervezését.

A műhely által benyújtott vagy jegyzett pályázatok

TÁMOP-pályázati részprojekt – ld. fent.

Közösségi munka, rendezvények

Paepcke-könyvtár lassú, de hatékony rendezése (az őszre tervezett emlékkonferencia miatt is sürgős lett a rendezés; a három nyári bentlakónk – Rácz Katalin, Varga Zoltán és Miskei Réka – vállalták az állomány előzetes felmérését és a rendezés megkezdését). A végleges rendet várhatóan szeptember közepére állítjuk helyre a hagyatékban.

Külön említést érdemel a **szegedi Eötvös Loránd Szakkollégium** szervezésében zajlott *Eötvözet II* c. hallgatói konferencián való részvételünk. A Germanisztika Műhelyből (jóllehet nem csak germanisztikai témákkal) összesen hat műhelytag szerepelt Szegeden, rekordgyorsasággal adva be előadásai témáját és az absztraktokat. Témakörök: Varga Zoltán germanisztika, Göndöcs Gabriella germanisztika, Varga Zita anglisztika, Györki Tamás russzisztika, Rácz Katalin skandinavisztika. A konferencia anyagából szerkesztett kötet megjelenése a közeljövőben várható.

Germanisztikai-skandinavisztikai témák az alábbiak voltak: Varga Zoltán: *„In memoriam / Valeria Koch, / die es hätte geben können”. Egy kétnyelvű költőnő életművének feldolgozása halálának 15. évfordulója alkalmából*; Göndöcs Gabriella: *Az irónia formái Márai Sándor a Frankfurter Zeitung und Handelsblatt-nál megjelent tárcáiban*; Rácz Katalin: *Sziget-e Izland? – Az izlandi nyelvpolitika fő fejezetei*.

Nyelvoktatás

A műhelytagok elszánt közreműködésével eredményesen folyt a **collegiumi németoktatás**, az előző félévhez hasonlóan most is összesen öt oktatóval, hat csoportban, öt nyelvi szinten tartottunk kurzusokat a rendszeres felmenő képzés és a felsőbb évfolyamok számára, mégpedig:

Német 2 (A1 – kezdő): Varga Zoltán; Német 4/a,b (A2-B1 – félközépfaladó): Györki Tamás; Német 5 (B1-B2 – középfaladó): Kovácsik Antal; Német 6 (B2 – középfaladó): Göndöcs Gabriella és Sára Balázs; Német 7 (C1 – haladó): Sára Balázs.

A kurzusok eredményességét mutatja, hogy a vizsgaelőkészítő németes kurzusokat látogató hallgatók közül e félév végén **öten szereztek „jó”, ill. „jeles” minősítésű ÖSD C1-es felsőfokú nyelvvizsgát**, értesüleseim szerint (legalább) **négyen pedig B2-es szintű középfokú ÖSD-vizsgát tettek**. Külön köszönet

illeti Leonore Peert, a budapesti Österreich Institut igazgatónőjét, akinek jóvoltából tavasszal tíz collegista tehetett ingyenes közép- vagy felsőfokú próba-nyelvvizsgát az intézetnél.

Igazgatói dicséretre javasolt műhelytagok

Több féléves, lelkes és önzetlen, kurzusszervezésre, szoftvertesztelésre valamint a műhelyhonlap fejlesztésére fordított kitartó munkájáért igazgatói dicséretre ebben a félévben **Kocziha Péter** harmadéves hallgatónkat javaslom.

Kiemelkedő szorgalmáért, oktatási tevékenységéért és az Eötvös-konferencián, valamint az Eötvözet II-konferencián való részvételéért **Varga Zoltánt**, az Eötvözet II-konferencián való részvételéért **Varga Zita**, **Göndöcs Gabriella**, **Rácz Katalin** és **Györki Tamás** collegistákat javaslom.

Leköszönt műhelyvezetőnket, **Tóth Dánielt** is dicséret illeti folyamatosan kiváló tanulmányi eredményeiért, és a műhely érdekében több éven át végzett önzetlen szervező munkájáért (posztját ősztől egyébként Varga Zoltán veszi majd át).

Sára Balázs

Sehr geehrte Kolleginnen und Kollegen,
 das Germanistische Seminar des
 Eötvös-Collegiums lädt hiermit
 alle InteressentInnen zu seiner
 diesjährigen öffentlichen
 EC¹ GL -Studententagung herzlich ein.

Zeit 29. April 2013, 17.00-20.30 Uhr

Ort ELTE Eötvös-József-Collegium

1118 Budapest, Ménesi út 11-13

Raum Paepcke-Borzsák-Bibliothek (EG 18)

Programm

17.00–17.05 Begrüßung – DR. LÁSZLÓ HORVÁTH Direktor des
 Eötvös-Collegiums

17.10–17.35 RÉKA MISKEI

Sakrale Denkmäler der Volksfrömmigkeit in Badeseck

Der Vortrag versucht einen Einblick in die in Badeseck/Bátaszék (Komitat Tolna) noch auffindbaren Spuren der Volksfrömmigkeit zu gewähren. Unter Spuren sind die sakralen Denkmäler zu verstehen, mit denen zahlreiche Traditionen verbunden sind und die einst eine wichtige Rolle im Leben der Gemeinschaft spielten. Von diesen Bräuchen sind manche zwar schon verblasst, sie zeugen jedoch nach wie vor von der religiösen Gesinnung der Ungarndeutschen.

17.35–18.00 ZSANETT MELCHER

Interaktionsmuster im Volkskundeunterricht

Die Präsentation behandelt das Thema der ungarndeutschen Volkstrachten innerhalb des Volkskundeunterrichts. Die Untersuchung

ist einerseits eine fachbezogene Arbeit, die das volkskundliche Thema der Trachten bearbeitet, sie soll andererseits aber auch veranschaulichen, wie man das erwähnte Thema den Deutschlernern didaktisch näher bringen kann. Im Mittelpunkt der Empirie stehen die Interaktionsmuster zwischen Lehrer und Schülern in der Unterrichtspraxis.

18.00–18.25 GABRIELLA SÓS

Religiöses Erbe der katholischen Deutschen von Nadasch

Im Vortrag wird das religiöse Erbe der katholischen Ungarndeutschen in Nadasch/Mecseknádasd (Komitat Branau) vor allem in sprachlicher Hinsicht nach folgender Thematik unter die Lupe genommen: 1) Religiosität der untersuchten Dorfgemeinschaft; 2) Religiöse Laienführer in der bäuerlichen Gesellschaft; 3) Apokryphe Gebete und ihre Thematik, Funktion, Ausübung etc.

18.25–18.45 Diskussion – Pause

18.45–19.10 GABRIELLA GÖNDÖCS

Formen der Ironie in den deutschen Feuilletons von Márai

Das Lebenswerk von Sándor Márai erfreut sich nicht nur in Ungarn, sondern auch im Ausland großer Beliebtheit, die insbesondere seinen Romanen „Die Glut“ und „Bekenntnisse eines Bürgers“ zu verdanken ist. Seine Publizistik gilt jedoch als weniger bekannt, obwohl er Mitarbeiter, bzw. Feuilletonist der schon in den 20er Jahren renommierten „Frankfurter Zeitung und Handelsblatt“ war. Im Vortrag werden anhand ausgewählter publizistischer Schriften die Erscheinungsformen von Ironie in Márais Feuilletons präsentiert.

19.10–19.35 ÁGNES OSZUSZKY

Czernowitz – Versunkene Kultur einer versunkenen Welt

Czernowitz, eine Stadt in der heutigen Ukraine, war am Anfang des 20. Jahrhunderts ein Schmuckkästchen im östlichsten Winkel der Donaumonarchie; von hier stammen u.a. auch viele bedeutende Persönlichkeiten der Zeitgeschichte (so etwa Paul Celan und Rose Ausländer). Im Vortrag soll die Stadt sowohl als „Präteritum“ als auch als „Präsens“ vorgestellt werden, wobei auf ihre um die Jahrhundertwende einzigartige kulturelle und gesellschaftliche Vielfalt besonderer Wert gelegt wird.

19.35–20.00 DÁNIEL TÓTH

Es war einmal ein kleines [e]

Unterschiede und Ähnlichkeiten im deutschen und ungarischen Vokalismus: Die ungarische Aussprache sei unheimlich kompliziert, meinen die Deutschen – deutsche Laute könne man nicht erlernen, entgegen die Ungarn. Um im artikulatorischen Irrgarten z.T. Licht zu schaffen, setzt sich der Vortrag zum Ziel, ein einzelnes Segment der Lautung der zwei Sprachen – den Vokalismus – kontrastiv zu untersuchen und eine zusammenfassende Übersicht über dessen Unterschiede und Ähnlichkeiten zu erstellen. Dabei dürfte etwa erhellen, aus welchem Grund deutsche Schulkinder „Mutta“ statt „Mutter“ schreiben; warum die Aufteilung der ungarischen Vokale „a“-„á“ und „e“-„é“ hinsichtlich der Vokallänge problematisch ist; wie man Deutschen das ungarische „a“ beibringen kann, was „staccato“ und „legato“ bedeuten, und wo sich unser lange nicht gesehener Freund, das [e] (oder eben das deutsche [ɛ:]) gegenwärtig versteckt.

20.00–20.10 Diskussion und Pause

Softwarepräsentation

20.10–20.30 PÉTER KOCZIHA

EDITOR «GERMANICUS». Eine Software zur Gestaltung von Editiones criticae in der Germanistik

MODERATION
Balázs Sára
Seminarleiter

ECGL

LITERATUR
LINGUISTIK
LANDES- UND
VOLKSKUNDE

Informatikai műhely

2012/2013. I. félév

FÉLÉVES MŰHELYVEZETŐI JELENTÉS

I. TANULMÁNYI ADATOK

A műhely kérésére valamelyik tanszéken meghirdetett vagy EC-kódú egyetemi órák

kódja	oktatója és címe	befogadó kar és tanszék
IKP-9098/EC	Csörnyei Zoltán: Modern elméletek az informatikában	IK
IKP-9120/EC	Csörnyei Zoltán: Mobil rendszerek elmélete	IK
IKP-9134/EC	Tejfel Máté: Helyességbizonyító eszközök	IK
IKP-9159/EC	Lócsi Levente: Digitális publikációs technikák	IK
IKP-9180/EC	Tóth Melinda: Funkcionális nyelvek 2 (Erlang)	IK
IKP-9202/EC	Diviánszky Péter: Agda	IK
IKP-9203/EC	Páli Gábor: Haladó Haskell	IK
IKP-9215/EC	Kozsik Tamás: Programfejlesztés Scala-ban	IK

II. COLLEGIUMI MUNKA

A műhely szakmai rendezvényei

szeptember 12. Műhelygyűlés

október 24. Járai Antal előadása: Korunk mikroprocesszorai

Az előadás a legmodernebb mikroprocesszorokkal, azok szerkezetével, tervezési elveivel, működésével, korlátaival és nagy hatékonyságú számításokra történő felhasználásával foglalkozott

november 13-15: Sapientia EMTE Kiss Elemér Szakkollégium, Sándor Hunor és Nagy Csaba vendégül látása, előadásai:

Útkeresés ultrahangos rendszerekkel mobil robotok esetén
Okosház vezérlő rendszerek.

December 12: Porkoláb Zoltán előadása: Polimorfizmus öröklődés nélkül

A műhely által benyújtott vagy jegyzett pályázatok

december 6-7: Kari TDK, Horváth Gábor: Mintaillesztési módszerek vizsgálata absztrakt szintaxisfákon, I. díj

Közösségi munka, rendezvények

szeptember 28: kutatók éjszakája

Cséri Tamás: Az EJC Informatikai műhelye és Csörnyei Zoltán: Görög betűk az informatikában című előadásai

november 10: Eötvös verseny első forduló

A versenyzők az első fordulóban három különböző nehézségű feladatot kaptak, interneten keresztül kellett megoldaniuk és feltölteniük a megoldást.

Az eredmények alapján a döntőbe 8 versenyzőt hívtunk be, ebből egy nem tudott eljönni.

december 1: Eötvös verseny

Szervezők: Englert Péter, Gévay Gábor, Cséri Tamás, Hapák József, Parragi Zsolt és Sztupák Sz. Zsolt.

A döntő során az IK által adott számítógépparkból hét (+1 tartalék) számítógép került a 018-as terembe. A versenyzőknek ezeken kellett megoldaniuk a döntő feladatát, melyben egy szigetet kellett benépesíteni településekkel úgy, hogy le kellett győzni egy ellenfelet melynek célja ugyanez volt. (A feladat alapötletét a Catan társasjáték adta.)

A verseny első szakaszában a szervezők által készített ellenfelekkel kellett megküzdeni. A versenyzők az éppen futó programjaikat projektoron kivetítve követhették nyomon a versenyterem falán. A programozási rész után a versenyzők röviden (5-10 percben) szóban megvédték programjukat. Végül a versenyzők programjai egymással is megküzdöttek.

eredmények:

1. Bogye Balázs
2. Pércsi Máté
3. Péter Ottó
4. Leitereg András
5. Csutak Balázs
6. Virág Fausztin Asztrik
7. Kurkó Mihály

január 21-25: EJC tehetségtábor,

előadások:

Hétfő: Komplex függvények színes ábrázolása (Lócsi Levente)

Kedd: Grafikus felületek programozása (Giachetta Roberto)

Szerda: Funkcionális programnyelvek (Tóth Melinda)

Csütörtök: Assembly programozás (Kitlei Róbert)

Péntek: A lambda-kalkulus (Csörnyi Zoltán)

résztevők:

1. Heilig Benedek
2. Kovács Máté
3. Csiszár Áron
4. Császár Kristóf

A műhelyvezető igazgatói dicséretre javasolja a következő műhelytagokat

Englert Péter

Horváth Gábor

TANÁRI JELENTÉS

I. A SZEMINÁRIUM ADATAI

CÍME	Mobilrendszerek elmélete 1.
OKTATÓJA	Csörnyei Zoltán
MEGHIRD. MŰHELYE	Informatikai műhely
TAGJAI	Csatári Andrea Fehér Péter Horváth Gábor Kozár Gábor
HELYE ÉS IDEJE	kedd 18-19:30, 018. terem
TANEGYSÉGKÓDJÁ	IKP-9120/EC

II. A SZEMINÁRIUM CÉLJA ÉS RENDJE (TEMATIKA, FELADATOK)

A 2011-2012. tanév első félévében a speciális kollégium témája – a korábbi évekhez hasonlóan – most is a pi-kalkulus volt. Ezt az előadást a másodéves collegistáknak hirdettük meg.

Az előadásokon áttekintettük a pi-kalkulus fő témaköreit:

A mobilitás fogalma. Szekvenciális és párhuzamos folyamatok. A CCS és CSP rendszerek. A pi-kalkulus szintaxisa. Műveleti szemantika. Redukciók, akciók, strukturális kongruencia. A pi-kalkulus alaptulajdonságai. Működési ekvivalencia. Biszimuláció. A pi-kalkulus általánosításai. Konstansok. A lambda- és a pi-kalkulus kapcsolata.

III. A SZEMINÁRIUM ÉRTÉKELÉSE

A speciális kollégiumot négy collegista végezte el. Mindnyájan sikeresen fejezték be a félévet.

A speciális kollégium résztvevői a félév folyamán az előadásokon aktívan résztvettek, munkájukkal, teljesítményükkel elégedett vagyok. A hallgatók saját kiselőadásokat is készítettek, amit az órákon bemutattak. A kiselőadások tárgyát és az előadás módját is mindegyik esetben részletesen megbeszéltük.

TANÁRI JELENTÉS

I. A SZEMINÁRIUM ADATAI

CÍME	Modern elméletek az informatikában I. /EC
OKTATÓJA	Csörnyei Zoltán
MEGHIRD. MŰHELYE	Informatikai műhely
TAGJAI	Ambrus Tamás Gansperger István Márk Kocsis Zoltán Attila Kósa Ruben Artúr Manninger Mátyás
HELYE ÉS IDEJE	kedd 19:30-21:00, 018. terem
TANEGYSÉGCÓDJA	IKP-9098/EC

II. A SZEMINÁRIUM CÉLJA ÉS RENDJE (TEMATIKA, FELADATOK)

A 2011-2012. tanév első félévében a speciális kollégium témája – a korábbi évekhez hasonlóan – most is a „típusnélküli egyszerű lambda-kalkulus” és a „kombinátor logika” volt. Ezt a speciális kollégiumot az elsőéves hallgatók számára hirdettük meg.

Az előadások témái az előző évekhez viszonyítva nem változtak:

A lambda-kalkulus szintaktikája. A lambda-kalkulus operációs szemantikája. A lambda-kifejezések normál formái. Konstansok és konstans függvények. A rekurzió, lambda-definiálható függvények. A „megoldható” lambda-kifejezések. Konzisztens formális rendszerek. A kombinátor logika szintaktikája. A kombinátor logika operációs szemantikája. Zárójeles absztrakciók. Konstansok és konstans függvények kombinátorokkal. Rekurzió és rekurzív függvények a kombinátor logikában. A lambda-kalkulus és a kombinátor logika kapcsolata.

III. A SZEMINÁRIUM ÉRTÉKELÉSE

A speciális kollégiumot öt collegista végezte el sikeresen.

A speciális kollégium fenti résztvevői a félév folyamán az előadásokon aktívan résztvettek, munkájukkal, az előadásokon nyújtott teljesítményükkel elégedett vagyok. A hallgatók a félév végén feladatokból vizsgadolgozatot írtak, amit mindnyájan sikeresen megoldottak.

TANÁRI JELENTÉS

I. A SZEMINÁRIUM ADATAI

CÍME	Agda
OKTATÓJA	Diviánszky Péter
MEGHIRD. MŰHELYE	Informatika
HELYE ÉS IDEJE	szerda 18:00-19:30 2-123 PC1 labor
TANEGYSÉ GKÓDJA	IKP-9202

II. A SZEMINÁRIUM CÉLJA ÉS RENDJE (TEMATIKA, FELADATOK)

Az Agda a Martin-Löf típuselméletre alapuló programozási nyelv és bizonyításhoz segítő környezet. A szeminárium célja az Agda nyelv alapfokú megismertetése a hallgatókkal.

A félév során először megnéztük, hogy hogyan lehet Agdában definiált típusokkal modellezni az üres halmazt, a logikai értékeket, a természetes számokat, a diszjunkt uniót, a Descartes-szorzatot, listákat, a $\leq$ relációt, az összeadást mint relációt, és az egyenlőséget mint relációt.

Ezután Agdában definiált függvényekkel modelleztünk különböző műveleteket logikai értékeken, természetes számokon, listákon stb. Megnéztük, hogy típusokkal és függvényekkel hogyan modellezhetők bizonyítások és ezzel az eszközzel bizonyítottuk a természetes számok műveleteinek több alapvető tulajdonságát. Ezután rátértünk a konstrukció szerint helyes függvények definiálására. Megnéztük, hogy hogyan lehetséges vektorelem kiválasztása biztonságosan futási idejű indexhatár ellenőrzés nélkül, és hogyan lehet algoritmust adni különböző relációk eldöntésére úgy, hogy az algoritmus helyességbizonyítása elhagyható, mivel a konstrukció módja biztosítja a helyességet.

Az órákon gyakorlatként további típusok és függvények definiálása volt a feladat. Majdnem heti rendszerességgel volt beadandó feladat is, aminek a megoldását az előadásokon megbeszéltük. A vizsgázás történhetett a félév anyagából, vagy egy egyéni beadandó feladat elkészítésével és bemutatásával.

III. A SZEMINÁRIUM ÉRTÉKELÉSE

Az Agda előadást a tárgy indítása óta most végezte el a legtöbb hallgató sikeresen (9/10).

Eredmények:

A diákok aktívan részt vettek az előadás alatt feladott feladatok és a heti beadandó feladatok megoldásában.

TANÁRI JELENTÉS

I. A SZEMINÁRIUM ADATAI

CÍME	Programfejlesztés Scalában
OKTATÓJA	Kozsik Tamás
MEGHIRD. MŰHELYE	Informatikai műhely
TAGJAI	Gévay Gábor Etele Lővei Péter Németh Bence Rigó Ádám Torma Balázs
HELYE ÉS IDEJE	kedd 16:30-18:00, 2-108 PC5 labor
TANEGYSÉGKÓDJA	IKP-9215

II. A SZEMINÁRIUM CÉLJA ÉS RENDJE (TEMATIKA, FELADATOK)

Az imperatív és a funkcionális programozás együttélése, paradigmák előnyei és hátrányai. Objektumelvű funkcionális programozás. A Scala nyelvi elemei: programszerkezet; osztályok és objektumok; magasabb rendű és lambda-függvények; vezérlési szerkezetek és absztrakciók; parametrikus polimorfizmus, variancia; altípusos polimorfizmus, öröklődés, traitek; mintaillesztés; annotációk; assertionök; XML-literálok. Scala programfejlesztési eszközök. A Scala programkönyvtárai: listák és egyéb adatszerkezetek; XML-feldolgozás; grafikus felhasználói felületek. Konkurrencia és az Actor-modell.

III. A SZEMINÁRIUM ÉRTÉKELÉSE

A hallgatók érdeklődése a téma iránt feltűnő volt. Mindannyian rendszeresen jártak az órákra; egyszer-egyszer valaki nem tudott ugyan eljönni valamilyen más programja miatt, de mindenki ott volt az órák nagy részén. A kurzus során lehetőséget adtam az önálló munkára és kísérletezésre, mellyel a hallgatók éltek is. Úgy vélem, hogy szorgalmas, kreatív munkájuknak köszönhetően szakmai tudásuk jelentősen bővült a kurzuson.

TANÁRI JELENTÉS

I. A SZEMINÁRIUM ADATAI

CÍME	Digitális publikációs technikák / EC
OKTATÓJA	Lócsi Levente, Cséri Tamás, Gilián Zoltán
MEGHIRD. MŰHELYE	Informatika műhely
TAGJAI	Botházi Renáta Kovács Györgyi Kovács Noémi Lukács Tamás Pitlik László Vereb Viktor
	Vendéghallgatók: Nagy Ida Lévay Petra
HELYE ÉS IDEJE	EJC 018, keddenként 20:30 és 22:00 között
TANEGYSÉ GKÓDJA	IKP 9159

II. A SZEMINÁRIUM CÉLJA ÉS RENDJE (TEMATIKA, FELADATOK)

A szeminárium célja, hogy a résztvevők egy kicsit mélyebben megismerkedjenek az informatika adta lehetőségekkel írások, munkák nyilvánosságra hozási technikáival kapcsolatban; hogy egy kicsit informatikus, programozói szemmel is lássák, és alapszinten használni tudják ezeket a módszereket. Alapvetően két téma köré csoportosult munkánk: az egyik a honlapok szerkesztése (HTML, XML, CSS), a másik pedig a LaTeX szövegszedő rendszer megismerése. Mindkét témakör igényelte azt is, hogy áttekintsük képek számítógépes kezelését.

Az órákon a témák elméleti és gyakorlati áttekintése, a szükséges eszközök bemutatása után mindenki megismerkedett ezek használatával, működésével önálló és csoportos feladatok megoldása, valamint ezek közös megbeszélése során.

A tárgy teljesítéséhez a két témakörből kellett egy-egy beadandó feladatot elkészíteni; vagyis egy saját honlapot (bemutakozó, vagy éppen egy kedves

témát feldolgozó), illetve egy LaTeX munkát valamely korábbi vagy éppen készülő írás alapján. Elvártuk a munkák collegistához méltó színvonalúságát, nem csak a tárgy szorosan vett témája, hanem az általános esztétikai, nyelv-helyességi stb. szempontokból. Elfogadott munkája alapján a hallgató ezután megkapta a jeles (5) érdemjegyet.

III. A SZEMINÁRIUM ÉRTÉKELÉSE

A szemináriumot sikeresnek ítélem meg, a résztvevők mind elsajátították az anyagot, szép munkákat készítettek; mind órai tevékenységükkel, mint beadandóikkal elégedett vagyok.

TANÁRI JELENTÉS

I. A SZEMINÁRIUM ADATAI

CÍME	Haladó Haskell
OKTATÓJA	Páli Gábor János
MEGHIRD. MŰHELYE	Informatika
TAGJAI	Fehér Péter (BSc) Horváth Gábor (BSc) Nádor István (MSc)
HELYE ÉS IDEJE	ELTE IK, D-00.807 (Adatbázis Labor), 2012/2013. őszi félév, Szerda 14-16
TANEGYSÉ GKÓDJA	IKP-9203/EC/1

II. A SZEMINÁRIUM CÉLJA ÉS RENDJE (TEMATIKA, FELADATOK)

A szeminárium célja a Haskell funkcionális programozási nyelv lehetőségeinek és eszközeinek részletesebb megismerése. A jelentkezőt hallgatók korábban elvégezték a (IP-08bFUNPEG kódú) „*Funkcionális programozás*” nevű tárgyat, ahol a gyakorlaton előzetesen már találkozhattak a programozási nyelv és a hozzá fűződő paradigma alapjaival.

Az órához tartozó előadások keretében a következő témákról beszéltünk: algebrai adattípusok, típusosztályok és ezek gyakorlati alkalmazása (*JSON* és a *Doc* adatszerkezetek, a frontend és backend koncepciója), kiterjesztései (több-paraméteres osztályok, példányátfedések elkerülése, társított típuszinonímák,

funkcionális függőségek). Monádok, monadikus programozás, akciók, a lista mint monád, alapvető monád- és monoidtípusok: *Identity*, *Maybe*, *State*, *Reader*, *Write*, *Monoid*, *Error*, *Either*. Beágyazott nyelvek készítése shallow és deep embedding alkalmazásával, a *Shape* és *Signal* nyelvek mint példák. Monádok kompozíciója: monádtaszformátorok, monádosztályok. Funkcionális programok tesztelése a QuickCheck segítségével, a *Gen*, *Arbitrary* és *Property* típusok bemutatása. Esettanulmány az *STM* (konkurens programozást segítő) monád felhasználásával: párhuzamosított letöltő alkalmazás.

A félév során minden témához meghirdetésre kerül egy-egy házi feladat, hogy segítse a hallgatókat az egyes témakörök megértésében és lehetőséget adjon a tanultak alkalmazására. A számonkérés alapja a beadandó feladatok legalább 50%-os teljesítése, valamint két, több részből álló nagyobb feladatok valamelyikének kidolgozása, majd személyes bemutatása, szinttől függően. A BSc. szakos hallgatók számára kitűzött feladat egy Logo-szerű nyelv beágyazása Haskellbe, amelyet aztán különböző módokon kell kiegészíteni, majd megvalósítani legalább egy módot az így elkészített programok megjelenítésére (pl. SVG állomány előállítás, vagy az ábra kirajzolása a képernyőre). Az MSc. szakos hallgatók számára kiadott feladat egy számításokat visszajátszani tudó monád megvalósítása, amelyet aztán tesztelni kell, utána pedig ezt felhasználni egy egyszerű webalkalmazás elkészítéséhez a CGI protokoll alkalmazásával.

III. A SZEMINÁRIUM ÉRTÉKELÉSE

Ebben a félévben 12 előadás került megtartásra. A korábbi félévhez hasonlóan megmaradt a beadandó feladatok rendszeressége, valamint bevezettem az ehhez kötődő 50%-os elvárást, mivel tapasztalataim szerint a hallgatóknak lényegében kötelező lenne megoldani ezeket a tananyag hatékony elsajátításához, a félévközi figyelem fenntartásához. Némileg frissítettem magukat a feladatokat is, így igyekeztem jobban orientálni a hallgatókat az félév végi összetett vizsgafeladatok felé. Érzésem szerint azok a hallgatók, akik szántak elég időt a tárgyalt történet foglalkozásra, azoknak gond nélkül sikerült teljesíteni az elvárásokat. Noha az MSc. hallgatók számára némileg nehéznek tűnt a nagyobb méretű feladat. De ennek nem titkolt célja az, hogy a tapasztaltabb kollégák se unatkozzanak, lássanak kihívást a feladatban. Többen érdeklődtek a tárgy lehetséges folytatása iránt, és a saját belátásom szerint is rengeteg olyan téma maradt, amelyekről még érdemes lenne szót ejteni.

A tárgyra 3 collegista hallgató jelentkezett. Mindannyian nagyon lelkeseknek és szorgalmasnak bizonyultak a félév során, az előadásokat rendszeresen látogatták, valamint a beadandókat elkészítették, a követelményeket kivétel nélkül maradéktalanul teljesítették. Külön örömmre szolgált, hogy Horváth Gábor és Nádor István, inkább a C++ irányon mozgó, collégistákkal is jobban meg tudtam kedveltetni a funkcionális programozást, rá tudtak érezni a témában rejlő lehetőségekre és remekül alkalmazták ezeket.

TANÁRI JELENTÉS

I. A SZEMINÁRIUM ADATAI

CÍME	Helyességbizonyító eszközök alkalmazása funkcionális programok esetén
OKTATÓJA	Tejfel Máté
MEGHIRD. MŰHELYE	Informatikai műhely
TAGJAI	Horváth Gábor vendégként: Brunner Tibor, Ecsedi Lehel Csaba, Karácsony Máté, Retter Róbert László, Varga Domonkos
HELYE ÉS IDEJE	csütörtök 8-10, IK 4-428 terem.
TANEGYSÉGCÓDJA	IKP-9134/EC

II. A SZEMINÁRIUM CÉLJA ÉS RENDJE (TEMATIKA, FELADATOK)

A félév során az előadás keretében részletesen megvizsgáltuk a programhelyesség fogalmát és azokat a lehetőségeket, amelyek segítségével egy program helyessége biztosítható. Egy-egy kiválasztott eszköz segítségével, példákon keresztül megvizsgáltuk az adott módszer működését, lehetőségeit. A speciálisan funkcionális nyelvekhez készített helyességvizsgálati eszközök (pl. Sparkle, Agda) vizsgálatán túl tanulmányoztunk általános, modellellenőrző (NuSmv, Spin), helyességvizsgálati (pl. Isabelle) és tesztelő eszközöket (pl. QuickCheck) is

III. A SZEMINÁRIUM ÉRTÉKELÉSE

A speciális kollégiumon a vizsgajegy megszerzésének feltétele egy kiválasztott helyességvizsgálati eszköz részletes megismerése, egy az eszközt bemutató honlap elkészítése, illetve egy példafeladat megoldása.

A speciális kollégium résztvevőinek munkájával elégedett vagyok.

TANÁRI JELENTÉS

I. A SZEMINÁRIUM ADATAI

CÍME	Funkcionális programozás 2. (Erlang)
OKTATÓJA	Tóth Melinda
MEGHIRD. MŰHELYE	Informatika műhely
TAGJAI	Horváth Gábor
HELYE ÉS IDEJE	1117, Bp, Pázmány Péter 1/C, 00-803 Csütörtök 08:15-09:45
TANEGYSÉ GKÓDJA	IKP-9180/EC/1

II. A SZEMINÁRIUM CÉLJA ÉS RENDJE (TEMATIKA, FELADATOK)

A félév során 13 előadás alatt a hallgatók megismerkedtek egy dinamikus típusos funkcionális programozási nyelvvel, az Erlanggal.

A bevezető előadás először a funkcionális programozás szemléletét mutatja be és megvizsgáljuk, hogy az általában megfogalmazott funkcionális elvárásoknak mennyiben felel meg az Erlang, illetve mennyiben tér el azoktól. Ezután a tulajdonságait olyan szemszögből vizsgáljuk meg, hogy ezek milyen kapcsolatban vannak ipari alkalmazások hatékony megírásával, illetve mely típusú alkalmazások esetén használnak jelenleg főként Erlangot az iparban.

Ezután az Erlang nyelvi elemeivel folytatjuk, Az alapvető nyelvi elemek illusztrálásához először egyszerűbb szekvenciális Erlang programokkal foglalkoztunk. Az előadások gépteremben vannak, így az órák interaktívak, ahol a hallgatók együtt ismerhetik meg az Erlang nyelvet és oldhatnak meg programozási feladatokat.

A szekvenciális nyelvi elemek megismerése után a nyelv egyik fő erősségével, a beépített párhuzamossággal foglalkozunk. Megismerkedünk a párhuzamosság nyelvi elemeivel, majd azzal hogyan lehet elosztott programokat futtatni az Erlang virtuális gép környezetében. Megírjuk közben például a természetes számok generátorát is. Később azzal foglalkozunk, hogy megtervezünk és implementálunk egy chat programot, ahol a kliensek egy szerveren keresztül, akár több gépről is tudnak kommunikálni egymással. Ahhoz, hogy demonstrálni tudjuk az Erlang/OTP tervezési mintáinak erősségét ezt a chat programot egy jóval könnyebben karbantartható formára alakítjuk a beépített kliens-szerver mintát (gen_server-t) használva. A többi Erlang/OTP által nyújtott mintával is megismerkedünk, bár már kevésbé részletesen.

A speciális kollégiumon a vizsgajegy megszerzésének feltétele egy Erlang nyelven implementált beadandó elkészítése vagy egy előadás tartás valamely Erlangos alkalmazásról. Az előadás és a beadandó témája is érdeklődési körnek megfelelően választható. A teljesítés részben vagy teljes egészében is kiváltható a félév folyamán feladott szorgalmi feladatok megoldásával. Ebből idén 21 db volt, melyek alapján a megajánlott jegyet vagy elfogadják a hallgatók, vagy javítják azt előadással vagy további beadandóval. Ezen kívül lehet még vizsgázni is a tárgy teljesítéséhez, de ezt csak ritkán választják a hallgatók.

III. A SZEMINÁRIUM ÉRTÉKELÉSE

A szemináriumon ebben a félévben 25 hallgató vett részt, közülük két EC-s hallgató volt: Fehér Péter és Horváth Gábor.

TANÁRI JELENTÉS

I. A SZEMINÁRIUM ADATAI

CÍME	Digitális publikációs technikák /EC
OKTATÓJA	Lócsi Levente, Cséri Tamás, Gilián Zoltán
MEGHIRD. MŰHELYE	Informatikai műhely
TAGJAI	Botházi Renáta Kovács Györgyi Kovács Noémi Lukács Tamás Pitlik László Vereb Viktor Vendéghallgatók: Nagy Ida Lévay Petra
HELYE ÉS IDEJE	EJC 018, keddenként 20:30 és 22:00 között
TANEGYSÉ GKÓDJÁ	IKP-9159

II. A SZEMINÁRIUM CÉLJA ÉS RENDJE (TEMATIKA, FELADATOK)

A szeminárium célja, hogy a résztvevők egy kicsit mélyebben megismerkedjenek az informatika adta lehetőségekkel íráskor, munkák nyilvánosságra hozási technikáival kapcsolatban; hogy egy kicsit informatikus, programozói szemmel is lássák, és alapszinten használni tudják ezeket a módszereket.

Alapvetően két téma köré csoportosult munkánk: az egyik a honlapok szerkesztése (HTML, XML, CSS), a másik pedig a LaTeX szövegszedő rendszer megismerése. Mindkét témakör igényelte azt is, hogy áttekintsük képek számítógépes kezelését.

Az órákon a témák elméleti és gyakorlati áttekintése, a szükséges eszközök bemutatása után mindenki megismerkedett ezek használatával, működésével önálló és csoportos feladatok megoldása, valamint ezek közös megbeszélése során.

A tárgy teljesítéséhez a két témakörből kellett egy-egy beadandó feladatot elkészíteni; vagyis egy saját honlapot (bemutakozó, vagy éppen egy kedves témát feldolgozó), illetve egy LaTeX munkát valamely korábbi vagy éppen készülő írás alapján. Elvártuk a munkák collegistához méltó színvonalúságát, nem csak a tárgy szorosan vett témája, hanem az általános esztétikai, nyelvhelyességi stb. szempontokból. Elfogadott munkája alapján a hallgató ezután megkapta a jeles (5) érdemjegyet.

III. A SZEMINÁRIUM ÉRTÉKELÉSE

A szemináriumot sikeresnek ítélem meg, a résztvevők mind elsajátították az anyagot, szép munkákat készítettek; mind órai tevékenységükkel, mint beadandóikkal elégedett vagyok.

Lócsi Levente
tanársegéd

2012/2013. II. félév

FÉLÉVES MŰHELYVEZETŐI JELENTÉS

I. TANULMÁNYI ADATOK

A műhely kérésére valamelyik tanszéken meghirdetett vagy EC-kódú egyetemi órák

kódja	oktatója és címe	befogadó kar és tanszék
IKP-9099/EC	Csörnyei Zoltán, Modern elméletek az Informatikában II	IK
IKP-9120/EC	Csörnyei Zoltán, Mobil folyamatok elmélete II.	IK
IKP-9134/EC	Tejfel Máté, Helyességbizonyítás	IK
IKP-9180/EC	Tóth Melinda, Funkcionális programozás II. Erlang	IK
IKP-9202/EC	Diviánszky Péter, Funkcionális programozás, Agda	IK
IKP-9203/EC	Páli Gábor János, Funkcionális programozás, Haladó Haskell	IK

A műhely összesített tanulmányi átlaga: $\approx 4,67$

II. COLLEGIUMI MUNKA

A műhely szakmai rendezvényei

Szakmai látogatás a marosvásárhelyi Kiss Elemér Szakkollégiumban

Szakmai látogatás a kolozsvári Farkas Gyula Szakkollégiumban

Eötvös Konferencia Informatikai Szekció

Résztvétel a dunaújvárosi Szakkollégiumi Találkozón

A műhely évfolyamainak vagy hallgatói (szak)csoportjainak jellemzése

A műhely munkája csak az előadásokon és gyakorlatokon válik szét évfolyamokra, csoportokra. Összességében a műhely tagjai ebben a félévben is szép, eredményes munkát végeztek.

Közösségi munka, rendezvények

Tanulmányi, szakmai tapasztalatcsere a marosvásárhelyi Kiss Elemér Szakkollégium részképzésen levő hat hallgatójával.

Szakmai tapasztalatcsere a kolozsvári Farkas Gyula Szakkollégiumból az Eötvös Konferenciára jött hallgatóval.

Szakmai tapasztalatcsere a dunaújvárosi Kerpely Antal Computers Szakkollégiumból az Eötvös Konferenciára jött két hallgatóval és kísérő tanárunkkal.

A műhelyvezető igazgatói dicséretre javasolja a következő műhelytagokat
Manninger Mátyás, Horváth Gábor, Kozár Gábor, Balassi Márton, Englert Péter, Gévay Gábor, Nádor István András

Csörneyi Zoltán

TANÁRI JELENTÉS

I. A SZEMINÁRIUM ADATAI

CÍME	Mobil rendszerek elmélete II.
OKTATÓJA	Csörneyi Zoltán
MEGHIRD. MŰHELYE	Informatikai
TAGJAI	Fehér Péter Horváth Gábor Koltai Márton Kozár Gábor
HELYE ÉS IDEJE	EJC, 018. terem, kedd, 20:00-21:30
TANEGYSÉ GKÓDJA	IKP-9120/EC

II. A SZEMINÁRIUM CÉLJA ÉS RENDJE (TEMATIKA, FELADATOK)

Az előadásokon a következő témakörökről volt szó:

Műveleti szemantika
Redukciók, akciók, strukturális kongruencia
Működési ekvivalencia
Biszimuláció
A biszimuláció speciális esetei
erős biszimuláció
gyenge biszimuláció
korai, késői biszimuláció
A π -kalkulus általánosításai

A speciális kollégiumot a másodéves collegista hallgatók számára hirdettük meg.

A foglalkozásokon a hallgatók a LaTeX szövegszerkesztő használatát, tudományos cikkek írását is gyakorolták. Feladatuk volt egy-egy témakör leírása, és nyomdakész pdf szöveg előállítás. A felmerülő problémákat, azok megoldásait mindig megbeszéltük.

III. A SZEMINÁRIUM ÉRTÉKELÉSE

A tantárgyat négy collegista vette fel, és mindnyájan sikeresen, jeles(5) eredménnyel elvégezték.

A speciális kollégium résztvevői a félév folyamán az előadásokon aktívan résztvettek, munkájukkal, az előadásokon nyújtott teljesítményükkel elégedett vagyok.

Az órákat két nem-collegista hallgató is látogatta.

TANÁRI JELENTÉS

I. A SZEMINÁRIUM ADATAI

CÍME	Modern elméletek az informatikában II.
OKTATÓJA	Csörnyei Zoltán
MEGHIRD. MŰHELYE	Informatikai
TAGJAI	Ambrus Tamás Manninger Mátyás Kósa Ruben Artúr Gansperger István Kocsis Zoltán
HELYE ÉS IDEJE	EJC, Nagyklub, Szerda 20:00-21:30
TANEGYSÉ GKÓDJA	IKP-9099/EC

II. A SZEMINÁRIUM CÉLJA ÉS RENDJE (TEMATIKA, FELADATOK)

A speciális kollégium témája most már hagyományosan a típuselmélet és alkalmazása volt.

Az előadásokon, az előző évekhez hasonlóan a következő témakörökről volt szó:

A típus kialakulása és szerepe

Formális típusrendszerek

A típus és a biztonság kapcsolata

Elsőrendű típusos λ -kalkulus

Az altípus bevezetése

A Curry-típusrendszer

Másodrendű polimorfikus típusos λ -kalkulus

Az egzisztenciális típus

A rekurzív típus

A függő típusok

Magasabb rendű típusrendszerek

Az $F\omega$ -típusrendszer és a λ -kocka

Az intuicionista logika és a típuselmélet

A Curry-Howard izomorfizmus

Az objektum elvű programozás leírása

A speciális kollégiumot az elsőéves collegista hallgatók számára hirdettük meg.

III. A SZEMINÁRIUM ÉRTÉKELÉSE

A tantárgyat öt collegista vette fel, és mindnyájan sikeresen elvégezték.

A speciális kollégium résztvevői a félév folyamán az előadásokon aktívan résztvettek, munkájukkal, az előadásokon nyújtott teljesítményükkel elégedett vagyok.

Kocsis Zoltán és Manninger Mátyás teljesítményét emelném ki, akik egy-egy témát önállóan feldolgozva két 1 ½ órás előadást tartottak.

Az órát egy nem-collegista hallgató is rendszeresen látogatta.

TANÁRI JELENTÉS

I. A SZEMINÁRIUM ADATAI

CÍME	Helyességbizonyító eszközök alkalmazása funkcionális programok esetén
OKTATÓJA	Tejfel Máté
MEGHIRD. MŰHELYE	Informatikai
TAGJAI	Ebben a félévben az órát EC-s hallgató nem vette fel.
HELYE ÉS IDEJE	Déli ép. 3-306, Csütörtök 10:00-12:00
TANEGYSÉ GKÓDJA	IKP-9134/1

II. A SZEMINÁRIUM CÉLJA ÉS RENDJE (TEMATIKA, FELADATOK)

A félév során az előadás keretében megismerkedtünk a programhelyesség fogalmával és azokkal a lehetőségekkel, amelyek segítségével a program helyessége biztosítható. Egy-egy kiválasztott eszköz segítségével, példákon keresztül megvizsgáltuk a modelellenőrzés és a helyességbizonyítás módszerének működését, lehetőségeit. Végül részletesen tanulmányoztuk a Clean funkcionális nyelvhez készített Sparkle helyességbizonyító eszközt, a hozzá tartozó axiómarendszert, annak hiányosságait és az alkalmazható levezetési szabályokat. Külön megvizsgáltuk a clean nyelv lusta kiértékelési stratégiája miatt bevezetett speciális szabályokat. Az előadáson az Isabelle/Hol, a Spin, a Nusmv és a Sparkle eszközöket vizsgáltuk meg részletesen.

TANÁRI JELENTÉS

I. A SZEMINÁRIUM ADATAI

CÍME	Agda II
OKTATÓJA	Diviánszky Péter
MEGHIRD. MŰHELYE	Informatikai műhely
TAGJAI	Nádor István András Gévay Gábor Etele Englert Péter Manninger Mátyás Kocsis Zoltán Attila Horváth Gábor Fehér Péter
HELYE ÉS IDEJE	péntek 12:00-14:30 PC7 labor
TANEGYSÉGKÓDJÁ	IKP-9220/EC

II. A SZEMINÁRIUM CÉLJA ÉS RENDJE (TEMATIKA, FELADATOK)

Az Agda a Martin-Löf típuselméletre alapuló programozási nyelv és bizonyításegítő környezet. Az Agda és Agda II szemináriumok célja az Agda nyelv megismertetése a hallgatókkal.

Az Agda első féléves tematikája a következő részeket fedi le: Agdában definiált típusokkal modellezett üres halmaz, logikai értékek, természetes számok, diszjunkt unió, Descartes-szorzat, listák, $\leq$ reláció, összeadás mint reláció, egyenlőség mint relációt.

Agdában definiált függvényekkel modellezett műveletek logikai értékeken, természetes számokon, listákon stb. Típusokkal és függvényekkel modellezett bizonyítások. Konstrukció szerint helyes függvények definiálása.

Az Agda II tematikája:

- Az Agda modulrendszere: egymásba ágyazott modulok, parametrizált modulok, data modulok, importálás
- Rekordok
- Absztrakt algebra fogalmak modellezése Agdában, bizonyítások
- Néhány kategóriaelméleti fogalom modellezése Agdában
- Koindukció
- I/O műveletek Agdában

Az órákon gyakorlatként további típusok és függvények definiálása volt a feladat. Heti rendszerességgel volt beadandó feladat is, aminek a megoldását az előadásokon megbeszéltük. A vizsgázás egyéni beadandó feladat elkészítésével és bemutatásával történt.

III. A SZEMINÁRIUM ÉRTÉKELÉSE

Az Agda II tárgy első megtartása sikeres volt.

TANÁRI JELENTÉS

I. A SZEMINÁRIUM ADATAI

CÍME	Funkcionális programozás 2. (Erlang)
OKTATÓJA	Tóth Melinda
MEGHIRD. MŰHELYE	Informatikai műhely
TAGJAI	Ebben a félévben az órának nem volt EC-s hallgatója.
HELYE ÉS IDEJE	1117, Bp, Pázmány Péter 1/C, 2-219, Szerda 14:00-16:00
TANEGYSÉ GKÓDJA	IKP-9180/EC/1

II. A SZEMINÁRIUM CÉLJA ÉS RENDJE (TEMATIKA, FELADATOK)

A félév során 13 előadás alatt a hallgatók megismerkedtek egy dinamikus típusos funkcionális programozási nyelvvel, az Erlanggal.

A bevezető előadás először a funkcionális programozás szemléletét mutatja be és megvizsgáljuk, hogy az általában megfogalmazott funkcionális elvárásoknak mennyiben felel meg az Erlang, illetve mennyiben tér el azoktól. Ezután a tulajdonságait olyan szemszögből vizsgáljuk meg, hogy ezek milyen kapcsolatban vannak ipari alkalmazások hatékony megírásával, illetve mely típusú alkalmazások esetén használnak jelenleg főként Erlangot az iparban.

Ezután az Erlang nyelvi elemeivel folytatjuk, Az alapvető nyelvi elemek illusztrálásához először egyszerűbb szekvenciális Erlang programokkal foglalkoztunk. Az előadások gépteremben vannak, így az órák interaktívak, ahol a hallgatók együtt ismerhetik meg az Erlang nyelvet és oldhatnak meg programozási feladatokat.

A szekvenciális nyelvi elemek megismerése után a nyelv egyik fő erősségével, a beépített párhuzamossággal foglalkozunk. Megismerkedünk

a párhuzamosság nyelvi elemeivel, majd azzal hogyan lehet elosztott programokat futtatni az Erlang virtuális gép környezetében. Megírjuk közben például a természetes számok generátorát is. Később azzal foglalkozunk, hogy megtervezünk és implementálunk egy chat programot, ahol a kliensek egy szerveren keresztül, akár több gépről is tudnak kommunikálni egymással. Ahhoz, hogy demonstrálni tudjuk az Erlang/OTP tervezési mintáinak erősségét ezt a chat programot egy jóval könnyebben karbantartható formára alakítjuk a beépített kliens-szerver mintát (gen_server-t) használva. A többi Erlang/OTP által nyújtott mintával is megismerkedünk, bár már kevésbé részletesen.

TANÁRI JELENTÉS

I. A SZEMINÁRIUM ADATAI

CÍME	Haladó Haskell
OKTATÓJA	Páli Gábor János
MEGHIRD. MŰHELYE	Informatikai
TAGJAI	Ebben a félévben az órának nem volt EC-s hallgatója–
HELYE ÉS IDEJE	ELTE IK, D-00.803 (Programozás Nyelvi Labor), Csütörtök 12:15-13:45
TANEGYSÉGCÓDJA	IKP-9203/EC/1

II. A SZEMINÁRIUM CÉLJA ÉS RENDJE (TEMATIKA, FELADATOK)

A szeminárium célja a Haskell funkcionális programozási nyelv lehetőségeinek és eszközeinek részletesebb megismerése. A jelentkezett hallgatók korábban elvégezték a (IP-08bFUNPEG kódú) „*Funkcionális programozás*” nevű tárgyat, ahol a gyakorlaton előzetesen már találkozhattak a programozási nyelv és a hozzá fűződő paradigma alapjaival.

Az órához tartozó előadások keretében a következő témákról beszéltünk: saját típusok megadási módja és algebrai adattípusok Haskellben, egy konkrét példa, a JSON formátumon egyszerűsített megvalósításának bemutatásán keresztül, típusosztályok és azok példányai, a velük kapcsolatos problémák és megoldásuk (pl. átfedő típusosztály-példányok). Ezután folytattuk a Doc adatszerkezettel, amellyel dokumentumok absztrakt leírását és azok transzformációját tudjuk

megadni, de alapvetően jól használható a Haskell-programozásban használatos „deep embedding” fontosabb fogalmainak, a frontend-backend szétválasztásának illusztrálására. A másik lehetséges módszer, a „shallow embedding” megvalósítását a Shape nyelven és annak felhasználásán keresztül néztük meg, valamint ez lehetőséget teremtett a monádok megalapozására is. Ennek keretében foglalkoztunk (szintén egy gyakorlati példán keresztül) a funktorokkal és applikatív funktorokkal, amelyek manapság egyre népszerűbbek Haskellben. Utána kezdük el bevezetni a Monad típusosztályt, valamint a különböző alaponadokat: Maybe, State, Writer, Reader, illetve a kombinációjukra lehetőséget teremtő transzformátorokat. A félév végül a QuickCheck tulajdonságalapú tesztelőeszköz bemutatásával zárult.

A félév során nagyjából mindegyik témához meghirdetésre került egy-egy házi feladat, hogy segítse a hallgatókat az egyes témakörök megértésében és lehetőséget adjon a tanultak alkalmazására, valamint felkészítse őket a vizsgafeladat kidolgozására. A számonkérés alapja a beadandó feladatok legalább 50%-os teljesítése, valamint két, több részből álló nagyobb feladatok valamelyikének kidolgozása, majd személyes bemutatása, szinttől függően, hasonlóan az előző félévekhez. A BSc. szakos hallgatók számára kitűzött feladat egy Logo-szerű nyelv beágyazása Haskellbe, amelyet aztán különböző módokon kell kiegészíteni, majd megvalósítani legalább egy módot az így elkészített programok megjelenítésére (pl. SVG állomány előállítás, vagy az ábra kirajzolása a képernyőre). Az MSc szakos hallgatók számára kiadott feladat egy számításokat visszajátszani tudó monád megvalósítása, amelyet aztán tesztelni kell, utána pedig ezt felhasználni egy egyszerű webalkalmazás elkészítéséhez a CGI protokoll alkalmazásával. Terveim között szerepel azonban ezen feladatok felülvizsgálata az eddigi tapasztalatok alapján, mivel ezek eredetileg a Chalmers egyetem kurzusáról származnak. Könnyen elképzelhetőnek tartom, hogy most már el tudnánk rugaszkodni tőle és saját feladatokat definiálni.

III. A SZEMINÁRIUM ÉRTÉKELÉSE

Ebben a félévben 11 előadás került megtartásra. A korábbi félévhez hasonlóan megmaradt a beadandó feladatok rendszeressége, valamint bevezettem az ehhez kötődő 50%-os elvárást, mivel tapasztalataim szerint a hallgatóknak lényegében kötelező lenne megoldani ezeket a tananyag hatékony elsajátításához, a félévközi figyelem fenntartásához. Érzésem szerint azok a hallgatók, akik szántak elég időt a tárgyal történő foglalkozásra, azoknak gond nélkül

sikerült teljesíteni az elvárásokat. Noha az MSc. hallgatók számára némileg nehéznek tűnt a nagyobb méretű feladat. De ennek nem titkolt célja az, hogy a tapasztaltabb kollégák se unatkozzanak, lássanak kihívást a feladatban. Többen érdeklődtek a tárgy lehetséges folytatása iránt, és a saját belátásom szerint is rengeteg olyan téma maradt, amelyekről még érdemes lenne szót ejteni, például: általánosított algebrai adattípusok (GADT-k), típuscsaládok, fantomtípusok, lustaság és mohóság szabályozása a hatékonyabb működés érdekében, párhuzamos (pl. stratégiák, az Eval monád, a Par monád) és konkurens programozási technikák (pl. szálak kezelése, az MVar típus, az STM monád), nyomkövetés és hibakeresés, profilozás, lencsék, tisztán funkcionális adatszerkezetek, kind polimorfizmus. A folytatás valószínűleg abban is segítené, hogy ne az első félévbe kelljen mindent egyszerre belezsúfolni (hiszen ezek többnyire igényelnek némi időt a megértéshez) és növelni lehessen a tárgyat követni tudó, és végül teljesítő hallgatók arányát.

Délvidéki kirándulás.

Ternovác István emlékező beszédet mond a temerini tömegsírnál

Magyar műhely

2012/2013. I. félév

FÉLÉVES MŰHELYVEZETŐI JELENTÉS

Műhelybeszámoló

A Magyar műhely jelenleg 24 tagból áll, amelyet az alumnusháló egészít ki. A műhely vezetője Laczkó Krisztina, az irodalmi kabinet felelőse Kiss Farkas Gábor, a nyelvészeti munkát Tátrai Szilárd segíti. Eötvös Collegium Magyar műhelytagok (2012/2013 tanév)

Balga Nóra
Barcsi Esztella
Bucsics Katalin
Dobszay Balázs
Fazekas Boglárka
Gyöngyösi Megyer
Hrozik Adél
Kovács Györgyi
Markó Anita
Melhardt Gergő
Muntag Vince
Petykó Márton
Rab Fanni
Rédey János
Róth Judit
Sebestyén Ádám
Szabó Gergely
Szemes Botond
Szilvási Viktória
Takács Dóra
Varga Nóra

Az őszi félév során a következő kurzusokon vettek részt a műhelytagok.

Irodalom

Irodalmi proszeminárium (Kosztolánczy Tibor): A kurzus bevezetést nyújt az irodalmi tanulmányok alapjaiba. A hallgatókat megismerteti a különböző irodalmi adatbázisokkal, könyvtárakkal, periodikákkal, hivatkozási sztenderdekkel, korrektúrajelekkel, irodalomtörténeti és interpretációtechnikai alapművekkel és alapfogalmakkal. A kurzus célja, hogy elvégzése során a hallgatók elsajátítsák azon alapvető jelentőségű szakmai kompetenciákat, amelyek elengedhetetlenek ahhoz, hogy az irodalomtudományi diskurzusban részt vegyenek.

XX. századi drámaelmélet (Darida Veronika): A szeminárium heti egy-egy, a 20. században keletkezett színházelméleti vagy drámai mű diszkussziójára épül. A kurzus interaktív jellegénél és tág tematikájánál fogva alkalmas arra, hogy a hallgatók érdeklődésüknek megfelelő műveket vitathassanak meg, és ezen beszélgetések során gyakorlatot szerezhessenek drámai művek interpretációjában, valamint egyéni értelmezésük kifejtésében, az értelmezés helyességének szakmailag megalapozott alátámasztásában.

Vitakör (Kiss Farkas Gábor): A vitakör a szó szoros értelmében vett műhelymunka fóruma. A szeminárium egyes alkalmain a műhely egy-egy tagja beszámolót tart kutatási tevékenységéről, az addig elért eredményekről. A műhely tagjai kérdéseikkel, bírálatukkal segítik az előadót abban, hogy kutatása módszertanilag a lehető legproduktívabb legyen, és a kutatási eredményekről beszámoló tanulmány a szakmai kritériumoknak mind formai, mind tartalmi szempontból megfeleljen.

Kutatószeminárium (Kiss Farkas Gábor): A kurzus célja, hogy hallgatói az OTDK előbb intézményi, majd országos fordulóján a lehető legeredményesebben részt vegyenek. A szemináriumi foglalkozásokon a hallgatók segítséget kapnak ahhoz, hogy kutatási területük legfontosabb kérdéseit megtalálják, az ezen kérdéseket tárgyaló kortárs tudományos diskurzus legjelentősebb álláspontjait megismerjék. A kurzus hallgatói folyamatosan számot adnak kutatásuk előrehaladásáról, a munka során felmerülő kérdéseikről, kételyeikről.

Nyelvészet

Elmélet és módszer (Laczkó Krisztina): Az ötödik féléve tartó előadás-sorozat célja, hogy a műhelytagok megismerhessék a jelenleg Magyarországon folyó legjelentősebb nyelvészeti kutatási irányokat, elméleti kereteket és módszertani

megközelítéseket. Mindehhez jeles kutatókat kérünk fel, akik egyórás összegző előadást tartanak, amelyet kérdések és vita követ. A félév során Szentgyörgyi Rudolf a Tihanyi alapítólevél szörványainak etimológiai felfedezéseivel kapcsolatban mutatta be a filológiai munka autentikus módszertani megközelítését, valamint Szathmári István foglalta össze majd fél évszázados kutatómunkáját a funkcionális stilisztika tárgykörében. A következő félévtől az előadás-sorozat részben megváltozik. Ahhoz, hogy rendszeresebbé tudjuk tenni a munkát a nyelvészeti előadások mellett magyar kortárs irodalmi beszélgetések is helyet kapnak a kurzusban.

Funkcionális pragmatikai kutatószeminárium (Laczkó Krisztina – Tátrai Szilárd): A kutatószeminárium ugyancsak a negyedik félévét kezdte a Collegiumban. Elsődleges célja, hogy a legmodernebb elméleti keretben segítse a hallgatók önálló nyelvészeti kutatómunkáját elsősorban, de nem kizárólagosan a pragmatika területén. A legjelentősebb eredményeket Petykó Márton MA-hallgató érte el, akinek ebben a félévben 4 publikációja látott napvilágot, többek között a Magyar Nyelvőrben és a Tinta Kiadónál megjelent alkalmazott nyelvészeti tanulmánykötetben.

Az őszi félév során három jelentős esemény történt a műhely életében. A november 1-jén és 2-án tartott műhelykonferencia (Eszttika – Etika – Poétika), amelyen minden felsőbb éves műhelytag előadott, kibővülve az ország minden egyeteméről érkező MA-hallgatókkal és doktoranduszokkal. A konferencia szakmai visszhangja minden várakozást felülmúlt. A műhely dicséretes szervezéssel és szakmaisággal bonyolította le az Eötvös József tanulmányi verseny magyaros részét, a sikerességet bizonyítja, hogy a döntős versenyzők mindannyian jelentkeztek a januári tehetségtáborba is. A tehetségtábor megszervezésében ugyancsak dicséretes helytállást mutattak a műhelytagok, a magyaros résztvevők száma meghaladta a tízet, a visszajelzések a szakmai részről is pozitívak.

A félév során négy műhelytagunk tanult külföldön az Erasmus keretében (Fazekas Boglárka: Groningen, Boros Mirjam és Machó Zsófia: London, Hrozik Adél: Turku). Egy műhelytagunk a TÖP pályázaton első helyezést nyert (Petykó Márton), valamint köztársasági ösztöndíjas öt hallgató (Petykó Márton, Gyöngyösi Megyer, Markó Anita, Róth Judit, Kovács Györgyi). Honoratior státuszban van két műhelytag (Balgá Nóra, Róth Judit). Ugyancsak két műhelytag a DB vezetői tisztségét tölti be (Róth Judit, Balgá Nóra). Az EC Eötvös Színházkörének vezetője (Varga Nóra), az EC-honlap

szerkesztője (Kovács Györgyi), valamint az Ecloga főszerkesztője (Markó Anita) is a műhelytagok közül került ki.

További eredmények: a félév során négy műhelytagnak jelent meg vagy fogadták el jeletősebb publikációját magyar nyelvű orgánumok (Petykó Márton 4, Róth Judit 1, Kovács Györgyi 1, Markó Anita: versek). Muntag Vince és Szemes Botondot számottevő szerepet vállaltak szervezőként és előadóként is a PIM Ottlik-élménykonferenciáján. Továbbá megjelenőben van a Ménési úti esték című műhelykiadvány, amely kortárs irodalmi beszélgetéseket tartalmaz Gintli Tibor főszerkesztésében.

A félév során az alábbi tutori munka valósult meg: Tardy Anna és Szabó Gergely, Muntag Vince és Szemes Botond, Gyöngyösi Megyer és Melhardt Gergő, Rab Fanni, Barcsi Esztella. A tutori munka megerősítése a következő félév egyik kiemelt feladata lesz. Előkészületben van az elsőévesek minikonferenciája a műhely keretein belül, amelyen a kezdeti kutatási lépéseikről adnak számot.

A műhely új curriculumának kidolgozása is megtörtént, elfogadása a februári műhelygyűlés feladata lesz. A műhely törekszik arra, hogy együttműködjön az EC többi műhelyével közös órák, kurzusok tartásával is. Ennek első lépése az Olasz műhellyel közösen szervezett óra a magyar–olasz irodalmi kapcsolatokról. Ennek bővítésében jelentősen számítunk azokra a műhelytagokra, akik más műhelyek munkájában is részt vesznek (informatika, angol, filozófia stb.).

Olasz–magyar irodalmi kapcsolatok (Falvy Dávid, Kiss Farkas Gábor): az olasz műhellyel közös óra. Az olasz műhellyel közöt órán egy rendkívül érdekes előadás-sorozat valósult meg, amely a 14. és 18. század közti olasz–magyar irodalmi kapcsolatoat mutatta be. Az előadók az ELTE (Falvy Dávid, Almási Gábor, Szegedi Eszter), a PPKE (Armando Nuzzo, Mátyás Norbert), a PTE (Jankovits László) oktatói, illetve az MTA ITI (Békés Enikő, Molnár Mónika, Szörényi László, Lengyel Réka) kutatói voltak. Az előadás-sorozat a 14. századi vallásos irodalom bemutatásával kezdődött, majd a magyarországi reneszánsz olasz vonatkozásairól esett szó (Vespasiano da Bisticci magyar kapcsolatai, Ficino és az újplatonizmus hatása Magyarországon, Galotto Marzio Mátyás királyról szóló anekdotagyűjteménye, Pier Paolo Vergirio munkássága), szó volt továbbá Jacobus Piso munkásságáról, Balassi Szép magyar komédiájának olasz párhuzamáról (Castelletti), valamint Marsigili magyar vonatkozású írásairól, a magyar és európai petrarkizmusról és Desericzky Incéről. Az órán követelmény volt a négynél kevesebb hiányzás és a félév végén egy szemináriumi dolgozat leadása.

Magyar műhely csoportkép

2012/2013. II. félév

FÉLÉVES MŰHELYVEZETŐI JELENTÉS

Műhelybeszámoló

Műhelyórák

Vitakör (Kiss Farkas Gábor, Bucsics Katalin): az óra célja, hogy műhelymunka keretében másodéves kortól mindenki bemutathassa tudományos tevékenységét (OTDK-dolgozat, konferencia-előadás, publikáció), ezt a műhely megvitassa, jobbító kritikával illesse, segítse a munkát. Az óra mindenki számára kötelező, az elsőéveseket leszámítva, ők fakultatívan vehetnek részt rajta. A tagok beszámolója alapján a műhelymunka egyre gördülékenyebben és hatékonyabban zajlik.

Elmélet és módszer (Laczkó Krisztina): az előadások célja, hogy a kortárs irodalom szereplőit, illetve az irodalom- és nyelvtudomány jeles képviselőit pódiumbeszélgetésre vagy előadásra hívja. A meghívásokat vállalásos alapon szervezik a résztvevők, a beszélgetéseket egy-egy hallgató moderálja. Ebben a félévben a következő pódiumbeszélgetések voltak:

Nádasdy Ádám (moderálta: Melhardt Gergő)

Szvoren Edina (moderálta: Markó Anita)

Závada Pál (moderálta: Barcsi Esztella)

Kemény István (moderálta: Szemes Botond)

Kulcsár Szabó Ernő (moderálta: Muntag Vince)

Máté Gábor (moderálta: Varga Nóra)

Továbbá Muntag Vince meghívására Jákfalvi Magdolna tartott előadást *A Philter-projekt és a historiográfia* címmel.

XXI. századi dráma (Darida Veronika): az óra a XX. század drámairodalmának egy-egy kiemelkedő vagy éppen problematikus művével, illetve ezek kortárs adaptációival foglalkozott. A szeminárium során feldolgozott művekről azokat elemezve, színháztörténeti közegük alapos ismeretében zajlott vita. A kurzus sajátossága az volt, hogy a művek elemzése közben az egyetemen általánossá vált drámai szöveg felőli, filológiai megközelítés helyett a színpadi előadás, előadások felőli megközelítésre helyeződött a hangsúly. A félév végén a kritika, kritikáírás problematikáját járták körbe a résztvevők, a csoporttagok egy-egy, a szemináriumra írt elemzése alapján.

Olasz–magyar irodalmi kapcsolatok (Falvay Dávid, Kiss Farkas Gábor): az olasz műhellyel közös óra.

Konferenciák

A tavaszi Eötvös Konferencia szervezésében és lebonyolításában a műhely tevékenyen részt vett, kiemelendő Róth Judit DB-elnök tevékenysége. A konferencián az alábbi műhelytagok vettek részt: Kovács Györgyi (Informatikai szekció), Markó Anita, Balga Nóra (Régi magyar irodalom szekció), Róth Judit, Takács Dóra (Modern és kortárs magyar irodalom szekció), Petykó Márton (Nyelvészeti szekció), Muntag Vince (Irodalomelmélet szekció).

A műhely 2013. április 26-án hagyományteremtő szándékkal megrendezte az **I. Juvenália** konferenciát, amelynek célja, hogy az elsőéves (elsősorban szakkollégista) magyar szakos hallgatók bemutathassák első önálló kutatásuk eredményét. A szervezők Szilvási Viktória és Varga Nóra voltak. A következő előadások hangzottak el a műhely részéről:

Barcsi Esztella: A képvers-értelmezés lehetőségei

Szabó Gergely: Az anekdota mint a regényszerkezet egyik alapköve Mikszáth *A fekete városában*

Melhardt Gergő: „Most láttam csak, mennyire lehetetlen” – Az elbeszélői pozíció Füst Milán *A feleségem története* című regényében

Szemes Botond: Bogozásba gabalyodás – színes gubanc, vagy rendezett struktúra a *Budában?*

További, nem collegiumi szervezésű konferencián vett részt Petykó Márton (Meaning, Context and Cognition, Lodz; Language and Identity, Bristol; Hungarian Natural Language Processing Meetup, Budapest), Bucsics Katalin (MTA „Kritikai kiadásaink legújabb eredményei”, továbbá négy előadással a Pesti Bölcsész Akadémia által szervezett doktorandusz előadás-sorozaton), Gyöngyösi Megyer (*Literatur und Wahnsinn*, Frankfurt).

A műhely sikeresen vett bonyolította le a januári tehetséggondozó tábor magyaros részét, valamint az EJTV-t.

Publikáció

A félév során két műhelykötet jelent meg:

Hétfő este a Ménesi úton. Tizenhat beszélgetés kortárs írókkal. Szerk.: Gintli Tibor, Förköli Gábor, Inzsöl Kata. 213 lap

Esztétika-Etika-Politika. Szerk.: Gyöngyösi Megyer, Inzsöl Kata. 235 lap

A műhely tagjai közül többen publikálnak rendszeresen: Petykó Márton, Bucsics Katalin, Muntag Vince, Markó Anita, Fazekas Boglárka, Róth Judit, Kovács Györgyi, Takács Dóra, Szilvási Viktória, Varga Nóra.

OTDK

Kiemelkedő helyezések a 31. OTDK-n (2013)

- **Muntag Vince** – Dráma és színház szekció – 1. helyezett
- **Tardy Anna** – Modern magyar irodalom – 1. helyezett és A Pro Scientia Aranyérmesek Társaságának különdíja
- **Petykó Márton** – Szemantika, pragmatika, diskurzuselemzés, kognitív nyelvészet – 2. helyezett
- **Takács Dóra Ildikó** – Kortárs magyar irodalom – 3. helyezett

Egykori műhelytagok:

- **Evellei Kata** - Szövegten, stilsztika, alkalmazott nyelvészet – 1. helyezett
- **Inzsöl Kata** - Modern magyar irodalom – A *Literatura* folyóirat különdíja

Tutorálás

A tutorálási munka még mindig javításra szorul, ám kiemelendő tevékenységet folytatott mint tutor Gyöngyösi Megyer, Muntag Vince, Tardy Anna.

Pályázat

A műhely ebben a félévben két BTK HÖK-ös pályázatot nyert meg Gyöngyösi Megyer és Melhardt Gergő jóvoltából. Az egyikből jelent meg az Esztétika-Etika-Politika című kötet, a másikkól az OTDK-ra utazott el Debrecenbe a műhely majdnem minden tagja, hogy meghallgassák a versenyzőket, továbbá a műhely könyvtárának bővítésére, folyóirat-előfizetésre, az Elmélet és módszer előadások plakátjainak nyomtatására és a Juvenália konferencia megrendezésére fordítottuk a pénzt.

Igazgatói dicséret

Igazgatói dicséretre a műhelyvezető Melhardt Gergőt terjeszti fel, aki március elején vette át a leköszönő Gyöngyösi Megyertől elsőévesként a műhelytitkári feladatokat, és a műhely életének szervezésében példásan helyt állt. Határozott, magabiztos, ezzel együtt kifejezetten kooperatív. Tudományos előrehaladása is kifejezetten ígéretes.

Személyi változások

A félév során kilépett a Collegiumból, így a műhelyből is: Dobszay Balázs, Gyöngyösi Megyer és Rab Fanni. Gyöngyösi Megyer műhelytitkári helyét Melhardt Gergő vette át. Machó Zsófia és Boros Mirjam külföldi tartózkodás miatt felfüggesztették tagságukat.

Jövő félévi óratervek

Folytatódik a Vitakör és az Elmélet és módszer a már bevezetett, megszokott módon. Ugyancsak folytatódik Darida Veronika órája. Bucsics Katalin indít egy Kosztolányi-szemináriumot, Margócsy István elvállalt egy collegiumi szemináriumot, továbbá Petykó Márton az elsőéveseknek tart nyelvészeti módszertani órát. A későbbiekben (az őszi vagy az utána következő tavaszi félévben) szeretnénk az olasz, a francia és a filozófia műhellyel közös órát tartani. Ennek előkészületeit tervezzük az őszi folyamán.

Budapest, 2013. július 5.

Laczkó Krisztina

Nádasy Ádám előadása a magyar műhelyben

Matematika-fizika műhely

2012/2013. I. félév

FÉLÉVES MŰHELYVEZETŐI JELENTÉS

I. TANULMÁNYI ADATOK

A műhely által meghirdetett vagy befogadott collegiumi szemináriumok

kódja	oktatója és címe
ff1n9k41	Varga Dezső: Eötvös Collegiumi kutatószeminárium

A műhely ösztöndíjasai

ösztöndíj fajtája	ösztöndíjas neve
Combinatorics Summer School, Lisbon	Bencs Ferenc
Köztársasági ösztöndíj	Bokányi Eszter
	Nagy Dániel
	Szalkai Balázs
University of Cambridge, Master's degree	Gilyén András

II. COLLEGIUMI MUNKA

A műhely szakmai rendezvényei

A műhely feladata volt az Eötvös József Tanulmányi Verseny matematika és fizika részének szervezése, a feladatok megalkotása, javítása, a döntő megfelelő hangulatú lebonyolításának biztosítása; ezeket sikeresen teljesítette is.

Továbbá részt vettünk a Tehetség táborban a matematika és a fizika iránt érdeklődő középiskolások figyelmének felkeltésével, szakmai programjaiknak biztosításával és felügyeletével igyekeztünk a táborozókat a kellő mennyiségű tudással elharmozni.

A műhelyben működő szakcsoportok, önképző körök, kutatócsoportok tevékenysége

A meghirdetett szeminárium keretében a következő tevékenységeket végezte a műhely:

- Matematika szeminárium: feladatmegoldás számelmélet és dinamikai rendszerek témakörben, versenyfeladatok megoldása (ACM, Schweitzer). A munka felsőbb évesek vezetésével, szemináriumi jelleggel zajlott.
- Fizika szeminárium: Eötvös József Tanulmányi Verseny szervezése, javítása, számítógépes ismeretek (szkriptnyelvek, LaTeX stb.) szemináriumi formában történő feldolgozása (felsőbb évesek vezetésével).

A műhely évfolyamainak vagy hallgatói (szak)csoportjainak jellemzése

A műhelynek mind a matematika, mind a fizika része az elmúlt években megszokott aktív munkát mutatta. Öröndetes, hogy az elmúlt néhány ínséges év után három kiváló fizikus gójával gyarapodtunk.

A fizikus collegisták képviselőjében Bokányi Eszter részt vett 2012 nyarán a JVC-EVC dubrovnikai konferenciáján egy, a kutatási területéről szóló előadással, ezzel is öregbítve Collegiumunk hírnevét is. Gilyén András pedig a Central European Workshop on Quantum Optics Sinaia-i konferenciáján mutathatta be eredményeit. A European Material Research Society őszi találkozóján Janosov Milán kutatócsoportjával együtt szerepelhetett és adhatott számot kutatásaikról.

A matematikus collegák több, neves versenyen is hadba szálltak és dicsőséget is arattak. Bondici László a GEM matematikaversenyén, Bencs Ferenc és csapata pedig az ACM programozói versenyén ért el szép eredményeket. Mindezeket túl Nagy Dániellel lineáris algebra, illetőleg véges matematika gyakorlatokat tartottak az Egyetemen. Poór Márkot beválogatták a Dürer verseny matematika munkacsoportjába 2012 szeptemberében, amelynek azóta is oszlopos tagja.

Közösségi munka, rendezvények

A műhely teljes egésze részt vett a II. Eötvös József Tanulmányi Verseny szervezésében és lebonyolításában, biztosítva ezzel az ígéretes, matematikai vagy fizikai pályára készülő középiskolások számára egy megfelelő „intellektuális küzdőteret”, illetőleg egy lehetőséget arra, hogy bepillantást nyerhessenek a Collegium életébe.

A műhely hagyományosan a collegiumi sportélet mozgatórugója (különös tekintettel a futballra), rendszeres gyakorlások és játshmák mellett kisebb bajnokságokon is részt vesz több műhelytagunk.

Egyéb

Galgóczi Gábor a 6th International Olympiad on Astronomy and Astropysics Rio de Janeiro-i döntőjén dicséretet szerzett. Laczkó Zoltán az Ortvyay Rudolf fizikai problémamegoldó versenyen 2012-ben 3. helyezést ért el, ugyanezen versenyen Vona István dicséretet szerzett.

Szalkai Balázs előadott az MTA Peptidkémiai Munkacsoportjának Tudományos Ülésén 2013 nyarán, továbbá az Ericsson C++ programozói versenyen az előkelő 2. helyezést szerezte meg.

Janosov Milán az Ecloga (a Collegium Diákbizottságának lapja) többszöri szerzője, tanulmány- és cikkírója, műveivel színesíti az amúgy is változatos és gazdag palettát.

A műhelyvezető igazgatói dicséretre javasolja a következő műhelytagokat

Bencs Ferenc: ACM programozói csapatverseny országos 2. hely, közép-európai döntőn a legjobban szereplő magyar csapat. Szemináriumi eladások a versenyről, 5,00-s átlag.

Bokányi Eszter: Az elsősök számára szervezett fizika szeminárium vezetése, 5,00-s átlag.

Janosov Milán: konferencia-részvételek, Campus Hungary ösztöndíj az ETH-ra.

Nagy Dániel: Schweitzer-verseny II. díj, kari TDK I. díj.

Szalkai Balázs: Schweizer-verseny III. díj, szemináriumi előadások.

Tóth László: A matematikai szeminárium vezetése.

Varga László: kari TDK I. díj.

Megjegyzések: Az ACM a legrangosabb programozói verseny egyetmi hallgatóknak, a Schweitzer-verseny pedig a magyar egyetemek legnehezebb és legnagyobb presztízsű matematikaversenye.

Burcsi Péter

2012/2013. II. félév

FÉLÉVES MŰHELYVEZETŐI JELENTÉS

I. TANULMÁNYI ADATOK

A műhely kérésére valamelyik tanszéken meghirdetett vagy EC-kódú egyetemi órák

kódja	oktatója és címe	befogadó kar és tanszék
ff1n9f23	Bántay Péter: Szimmetriák és csoportjaik	ELTE TTK Fizika Intézet, Elméleti Fizika Tanszék

A műhely ösztöndíjasai

ösztöndíj fajtája	ösztöndíjas neve
Campus Hungary (ETH Zürich)	Janosov Milán
Kar Kiváló Hallgatója díj	Janosov Milán
	Nagy Dániel

II. COLLEGIUMI MUNKA

A műhely szakmai rendezvényei

A műhely részt vesz a nyári II. Eötvös Természettudományos Tábor szervezésében, Huszár Kristóf műhelytitkár a tábor egyik főszervezője. A táborba jelentkező középiskolások számára kiírt esszétemák összeállításában és javításában a műhely többsége szerepet vállal, továbbá a megrendezésnél is a tavalyi évhez hasonlóan aktív műhelyrészvételre számíthattunk.

A műhely nagy öröme a Collegiumhoz is viszonylag közel álló Bántay Péter elfogadta a felkérésünket, és a félév folyamán Szimmetriák és csoportjaik címen egy izgalmas és tanulságos kurzussal jutalmazott bennünket. A kurzus mind a fizikusok, mind pedig a matematikusok számára követhető, és kellően sok kihívást magában rejtő volt, még a felsőbb éveseknek is. Egy frappáns és jól strukturált csoportelméleti bevezető után a tanár úr elkauzolta a hallgatóságot a matematikai fizika rejtélyes szegleteibe, bemutatva az eddig elért eredményeket, kitekintve a tudomány jelenlegi állására és a potenciális lehetőségekre

is. A kurzus átfogó volt, a tanár úr igyekezett minél több területet érinteni (kombinatorikus csoportelmélet, ábrázoláselmélet, invariánselmélet, stb.), hogy mindenkinben felkeltse az érdeklődést.

A félév végén megkezdődtek az előkészületek az őszi Kutatók Éjszakája programhoz, amely a későbbiekben nagy sikerrel le is zajlott.

A műhelyben működő szakcsoportok, önképzőkörök, kutatócsoportok tevékenysége

A műhely tagjai a hetente tartott szakdolgozati szemináriumon számoltak be kutatási tevékenységükről. Valamennyi BSc-s vagy MSc-s végzős hallgató bemutatta kutatási témáját, illetve ezúttal az OTDK-ra való felkészülés jegyében két OTDK-résztvevő (Bokányi Eszter és Varga László) is előadta a tudományos munkájáról szóló ismertetőt külön a műhely számára.

A fizika szakcsoportban Bokányi Eszter vezetésével olvasószemináriumot tartottak az elsőéves fizika BSc-s hallgatók.

A műhely tagjai részt vesznek a természettudományos műhelyek nyári táborának, az Eötvös Természettudományos Tábornak a szervezésében.

Az Eötvös Konferencián előadtak:

Benyó Krisztián, Janosov Milán, Sárjai Zoltán.

A műhely évfolyamainak vagy hallgatói (szak)csoportjainak jellemzése

A műhely matematika szakcsoportjának hallgatói évek óta igen hatékonyan dolgoznak csapatként. Bizonyítja ezt a sok kiváló tanulmányi eredmény, a versenyeredmények (pl. OTDK), az aktív szemináriumi élet, a nyári természettudományos tábor, EJTV, OKTV-s tábor stb. szervezésében végzett munka. Az idősebbek mintaszerűen segítik a fiatalabbakat.

Emellett kiemelendő a műhely tagjainak szakmai-közéleti tevékenysége is. A MEDVE Szabadtéri Matematikaverseny és a hozzá kapcsolódó nyári MEDVE Matematikatáborban aktív szerepet vállal Blázsik Zoltán, Márkus Bence és Tóth László Márton. Továbbá a Kavics Kupa, illetőleg a Nemzetközi Kenguru Matematika Verseny táborának szervezésében és lebonyolításában részt vett Földvári Viktória és Fonyó Dávid.

A fizika szakcsoport tagjai is kiemelkedő tanulmányi eredményekkel büszkélkedhetnek, de a csoport létszáma évek óta igen alacsony volt, ezért igen öröndetes hír volt, hogy 2012 őszén két új taggal gyarapodott a fizika rész. Mindkét hallgató (Laczkó Zoltán és Galgóczi Gábor) és az eredetileg a Szlavisztika Műhelybe felvételt nyert szaktársuk (Bozóki Tamás) is lelkesen vetették bele magukat a munkába Bokányi Eszter felügyelete mellett. A Nyílt helyi Fífikus Fizikus Feladatok (NyíFFF) csapatversenyén a gójáink csapata az előkelő második helyezést szerezte meg.

Műhelyünk több tagja is lelkes, aktív segítője a Középiskolai Matematikai és Fizikai Lapok (KöMaL) szerkesztőségének, főképpen az újság által szervezett pontversenyek terén.

Öröndetesnek tartom, hogy a műhely tagjai a Bolyai Kollégiumban dolgozó szaktársakkal is jó kapcsolatot tartanak fenn.

Közösségi munka, rendezvények

Elsősorban nem a műhelyhez kötődő, de annak életében nagy szerepet játszó rendezvények az Eötvös Természettudományos Tábor illetőleg az Eötvös Konferencia. Mindkettő nagy népszerűségnek örend a műhely tagjai között, a műhelyre háruló feladatok, akadályok átvészelésével sem adódtak gondok az idei év során.

Fontos megemlíteni a Matematika-Fizika műhely aktív sportéletét, valamint a collegiumi sportélet élénkítésében, összefogásában betöltött fundamentális szerepét. A műhely tagjaiból álló ECFC csapat ismételt sikerrel vette az ELTE Lágymányosi Bajnokság futballmérkőzéseinek akadályait, az asztalitenisz-briád is lelkesedéséről és odaadásáról tett tanubizonyosságot több, kisebb mérkőzés és házi bajnokság megszervezésével, a Bolyai Kollégiummal összefonódott „sakkélet” sem nevezhető elhanyagolhatónak.

Egyéb

A XXXI. OTDK Fizika-Földtudományok-Matematika szekciójában a következő hallgatók vettek részt:

II. helyezés, Bokányi Eszter, Anyagtudomány, Fázissztválás ötvözet nanoszemcsékben

Janosov Milán, Optika, Spektroszkópiai ellipszometria – rácscsatolt interferometria: kombinált optikai mérések nano- és biotechnológiai vizsgálatokhoz

I. helyezés, Nagy Dániel, Diszkrét matematika, Maximális halmazrendszerek kizárt posetekkel

Kiemelt különdíj (Büki Gyógyfürdő, Babeş-Bolyai Tudományegyetem tanári kara),

Szalkai Balázs, Geometria, Körfedések szimmetriái

III. díj, Varga László, Diszkrét matematika, Problems in PPA and a generalization of Olson's theorem-ből

A műhelyvezető igazgatói dicséretre javasolja a következő műhelytagokat

Benyó Krisztián – kiváló tanulmányi eredményéért, szemináriumi tevékenységéért, a műhelyért végzett munkájáért

Bokányi Eszter – a fizika szakos BSc-s hallgatók segítéséért, a fizika szakcsoport tevékenységének felügyeléséért, az OTDK-n elért eredményéért

Huszár Kristóf – a műhelyért végzett tevékenységéért, különösen a nyári természettudományos tábor szervezéséért, kiváló tanulmányi eredményéért

Nagy Dániel – az OTDK-n elért eredményéért

Szalkai Balázs – kiváló versenyeredményeiért, köztük az OTDK-n elért eredményéért

Varga László – az OTDK-n elért eredményéért

Burcsi Péter

Mendöl Tibor földrész, föld- és környezettudományi műhely

2012/2013. I. félév

FÉLÉVES MŰHELYVEZETŐI JELENTÉS

I. TANULMÁNYI ADATOK

A műhely kérésére valamelyik tanszéken meghirdetett vagy EC-kódú
egyetemi órák

kódja	oktatója és címe	befogadó kar és tanszék
lh2n9712	Győri Róbert: A földrajzi tudás keletkezésének helyei	TTK, FFI, Társadalom- és Gazdaságföldrajzi Tanszék
gggn2999	Fazekas Péter, Sági Tamás: Környezeti minták roncsolásos és roncsolásmentes vizsgálata	TTK, FFI, Közvetlen-Geokémia Tanszék

A műhely ösztöndíjasai

ösztöndíj fajtája	ösztöndíjas neve
Köztársasági Ösztöndíj	Fekete (Lisztos) Mónika
Erasmus Ösztöndíj	Gyimesi Zoltán

A műhely összesített tanulmányi átlaga: 4,39

II. COLLEGIUMI MUNKA

A műhely szakmai rendezvényei

1. A műhely 2012 nyarán részt vett a július 23–29. között megrendezett Eötvös Természettudományos Tábor lebonyolításában. A részletes program: <http://termtudtabor.eotvos.elte.hu/programfuzet.pdf>
2. A műhely bekapcsolódott a 2012. szeptember 28-án tartott collegiumi Kutatók Éjszakája rendezvény lebonyolításába.

3. A műhely 2012. november 9-én **tudományos konferenciát** szervezett egykori műhelyvezetőjének, Fodor Ferencnek a munkásságáról (**A magyar lét geográfusa – 125 éve született Fodor Ferenc**). A konferencia programja letölthető a Collegium honlapjáról: http://honlap.eotvos.elte.hu/uploads/documents/felev12131/fodorkonf_meghivo.pdf

Győri Róbertnek a konferenciáról a Földrajzi Közleményekben közölt beszámolója elérhető a folyóirat honlapján:

http://www.foldrajzitasasag.hu/downloads/foldrajzi_kozlemenyek_2012_136_evf_4_szam.pdf

4. A konferencia kísérőrendezvényeként az egyik, külföldről érkező előadóval angol nyelvű **kerekasztal-beszélgetést** szerveztünk 2012. november 8-án 15.00 és 18.00 között:

Steven Jobbitt: Theory, History, and the Geography of Nation and Self

5. A műhely részt vett a 2013. január 21–25. között tartott **EC Tehetséggondozó Tábor** munkájában. A műhely által szervezett program elérhető:

<http://honlap.eotvos.elte.hu/fooldal/view/hirek/98/tehetseggondozo-tabor>

**A műhelyben működő szakcsoportok, önképzőkörök, kutatócsoportok
tevékenysége**

A műhely tudományos munkája két csoportban szerveződik: a társadalomföldrajz, illetve a természetföldrajz-geológia területén. A magam részéről mindkét csoport munkájával elégedett vagyok, bár voltak már sikerebb generációi is a műhelynek. Némi aggodalomra ad okot a frissen felvett hallgatók teljesítménye, hiszen többen messze alultesztették az elvárt átlagot. Ki kell emelnem ugyanakkor azokat a hallgatókat, akik a Tudományos Diákkörben értek el eredményeket, illetve publikációkkal, konferencia-előadásokkal öregbítették a Collegium jó hírét.

A műhely tagjainak részvétele és helyezései a kari TDK-n (bizonyos szekciókban nem osztnak helyezéseket):

– **Bottyán Emese:** Légköri nedvesség forrásrégiójának meghatározása trajektória-elemzéssel valamint csapadékminták hidrogén- és oxigénizotópos vizsgálatával.

Alkalmazott meteorológia szekció: **I. helyezés**

– **Farkas Márton Pál** (– Kuslits Lukács Benedek): A hőmérséklet- és mélységfüggő viszkozitás hatása a földköpeny-konvekcióra.

Geofizika szekció: **I. helyezés**

– **Fekete (Lisztes) Mónika:** Rezonáns Neptunuszon túli objektumok vizsgálata

Csillagászat szekció

– **Gyimesi Zoltán:** A genealógia és a dekonstrukció szerepe a társadalom-földrajzi irányzatok megértésében: A tér és a hely apóriája

Társadalomföldrajz szekció: **I. helyezés**

– **Gyimesi Zoltán:** Kuhn és a „kvantitatív forradalom” a földrajztudományban

Tudományfilozófia, tudománytörténet szekció (TTK): **I. helyezés**

– **Patkó Levente:** (– Aradi László): Wehrlitesedés folyamatának nyomkövetése a nógrád-gömöri felsőköpenyben.

Geológia szekció

– (Liptai Nóra –) **Patkó Levente:** Deformációs vizsgálatok a Nógrád-Gömör Vulkáni Terület felsőköpeny eredetű ultramafikus xenolitjain.

Geológia szekció

– **Simonkay Márton:** „Áldott felszabadulás a féktelen vizek zsarnoksága alul” – a Rába-szabályozás 1886 és 1893 közötti munkálatainak társadalmi megítélése.

(BTK Történettudomány) 19. század szekció

A műhely tagjainak publikációi:

Csuta Virág Regina: A párválasztás racionalitása térben és időben - Házassági vonzaskörzet vizsgálatok, In: *Otthonunk az ELTE – Az Eötvös Loránd Tudományegyetem Kollégista Hallgatóinak Tanulmánykötete* (szerk. Németh Patrik), Budapest, 2012, Kiadó: Eötvös Loránd Tudományegyetem Kollégiumi Hallgatói Önkormányzata, pp. 46–58.

Gyimesi Zoltán: A tér és a hely apóriája. *Regionális Tudományi Tanulmányok*, 16. sz. (2012) pp. 149–174.

Segyevy Dániel: „...megvédeni igazunkat minden téren” A trianoni béke-előkészületek és a magyar földrajztudomány. In: *Helytállás*. [Acta Historica Collegii de Iosepho Eötvös Nominati. Series I. Nr. 3.] Szerk.: LÁSZLÓ GÁBOR és TORONYI ALEXANDRA. Budapest, 2012. 411–422.

A műhely tagjainak konferencia-előadásai:

Csuta Virág Regina: A párválasztás racionalitása térben és időben – Házassági vonzaskörzet vizsgálatok. Racionalitás a társadalmi cselekvésben – konferencia (a Társadalomtudományi műhelye interdiszciplináris konferenciája), időpont: 2012. október 26-27, A konferencia helyszíne: Eötvös József Collegium.

Aradi, L., **Patkó, Levente.**, Hattori, K., Szabó, Á., O'Reilly, S., Griffin, W. & Szabó, C. (2012) Tracking mantle metasomatism under the Carpathian-Pannonian Region using siderophile and chalcophile elements. 1st European Mineralogical Conference (EMC), September 02-06, 2012, Frankfurt am Main (Germany), USB flash drive, EMC2012-608. - poszter

A műhely évfolyamainak vagy hallgatói (szak)csoportjainak jellemzése

A műhely hallgatóinak jellemzését a tanári jelentések tartalmazzák.

Közösségi munka, rendezvények

A műhely közösségi munkájának fontos eleme volt ebben a félévben is a Mednyánszky Dénes Könyvtár földrajzi gyűjteményének rendszerezése, gondozása. A diákok önzetlen munkájáért köszönettel tartozom, különösen a munkát megszervező Segyevy Dánielnek, továbbá Árvai Anettnek, Csuta Virágnak, Farkas Évának, Mikle Györgynek, Molnár Jánosnak, Tolnai Gábornak és Vereb Viktornak. Ugyancsak köszönet illeti azokat a diákokat, akik a Fodor-konferencia megrendezésében segítettek.

A műhelyvezető igazgatói dicséretre javasolja a következő műhelytagokat

Bottyán Emese
Farkas Márton Pál
Fekete (Lisztes) Mónika
Gyimesi Zoltán
Magyar Levente
Patkó Levente
Simonkay Márton

Győri Róbert

TANÁRI JELENTÉS

I. A SZEMINÁRIUM ADATAI

CÍME	Környezeti minták roncsolásos és roncsolásmentes vizsgálata
OKTATÓJA	Fazekas Péter, Sági Tamás
MEGHIRD. MŰHELYE	Mendöl Tibor Földrajz-Földtudomány- Környezettudomány műhely
TAGJAI	Balogh Viktor Dániel Bottyán Emese Bottyán Réka Farkas Márton Pál Fekete Mónika Éva Garamszegi Balázs Ivanics Balázs Kovács Gellért Péter Lukács Tamás Magyar Levente Mátyás Németh Alexandra Patkó Levente Skoda Péter Somogyvári Márk Rudolf Zagyva Tamás
HELYE ÉS IDEJE	EC 015-ös terem, csütörtök 18:15-19:45
TANEGYSÉ GKÓDJA	gggn2999

II. A SZEMINÁRIUM CÉLJA ÉS RENDJE (TEMATIKA, FELADATOK)

A kurzus célja olyan, a geológiában használatos anyagvizsgálati módszerek megismerése és kipróbálása volt, amelyeket az egyetemi képzés során nem, vagy csak az msc-s tanulmányok során ismernek meg a hallgatók. Rövid analitikai kémiai bevezető után a következő eljárásokat érintettük elméleti előadás és laboratóriumi gyakorlat formájában: a röntgen fluoreszcencia spektroszkópia (XRF), pásztázó elektronmikroszkóp (SEM), röntgen pordiffrakció (XRD) indukzív csatolású plazma – atomemissziós spektroszkópia (ICP-AES), valamint általános mintafeltárás.

Az oktatásban részt vett Bendő Zsolt (ELTE TTK Közettan-Geokémiai Tanszék), Dr. May Zoltán (MTA TTA Anyag- és Környezetkémiai Intézet) és Sajó István (MTA TTK Anyag- és Környezetkémiai Intézet).

Fazekas Péter

Délvidéki kirándulás. A Collegium a temerini tömegsírnál emlékezik

TANÁRI JELENTÉS

I. A SZEMINÁRIUM ADATAI

CÍME	A földrajzi tudás keletkezésének helyei
OKTATÓJA	Győri Róbert
MEGHIRD. MŰHELYE	Mendöl Tibor Földrajz–Földtudomány– Környezettudomány műhely
TAGJAI	Árvai Anett, Csuta Virág Regina, Érdi Gábor, Farkas Éva, Gyimesi Zoltán, Miklé György, Molnár János, Segyevy Dániel, Simonkay Márton Zoltán, Tolnai Gábor, Varga Csilla, Vereb Viktor.
HELYE ÉS IDEJE	EC 018, csütörtök 17.30 – 19.00
TANEGYSÉGCÓDJA	lh2n9712

II. A SZEMINÁRIUM CÉLJA ÉS RENDJE (TEMATIKA, FELADATOK)

A tudományelméleti szövegolvasó kurzus azt a kérdést járta körbe, hogyan jön létre a geográfusok által létrehozott új tudás (új tudomány eredmény), milyen *helyeken* keletkezik a földrajzi tudás. Az elmúlt évtizedben megerősödött tudománytörténeti/tudományelméleti megközelítés (a *geographies of knowledge* elmélete) szerint a tudomány létrehozásának folyamatában nem csak a tudós személye vagy a tudás keletkezésének kora játszik szerepet, hanem azt befolyásolja tudományos működés *helyszíne* is. A kurzus azokon a helyeken kalauzolta végig a hallgatókat, ahol a múltban vagy a jelenben a földrajztudományt „előállították” (terepmunka, laboratórium, levéltár, tudós társaságok, GIS-műhelyek, kormányzati tervezőhivatalok stb.)

A kurzus egy, a múlt évben megjelent angol nyelvű kézikönyv tematikáját követte, minden egyes órán egy-egy kiemelt problémát jár körbe. A bő 600 oldalas kézikönyv első részéből (*Geography's venues*) válogatott ki 12 fejeze-

tet, amelyeket a szemináriumon részletesen elemeztünk. A kötet (AGNEW, John A. – LIVINGSTONE, David N. (eds.): *The Sage Handbook of Geographical Knowledge*. Sage, London, 2011.) a kurzuson résztvevő hallgatók számára elektronikusan hozzáférhető volt (a szeminárium e-learning felületén). A hallgatóknak a szeminárium során minden alkalomra a tankönyv egy-egy fejezetét kellett elolvasniuk (kb. 10-15 oldalas angol nyelvű szöveget), amelyet az órán részletesen megbeszéltünk, a félév végén pedig egy kiválasztott témakörből kellett megírniuk szemináriumi dolgozatukat.

Tankönyv: AGNEW, John A. – LIVINGSTONE, David N. (eds.): *The Sage Handbook of Geographical Knowledge*. Sage, London, 2011.

A kiválasztott témakörök:

1. A földrajz genealógiái (1. fejezet)
2. A földrajz narratívái és eszmetörténete (2. fejezet)
3. A terep (3. fejezet)
4. Múzeumok (4. fejezet)
5. Laboratóriumok, obszervatóriumok (5. fejezet)
6. Levéltár (6. fejezet)
7. Botanikus kertek, állatkertek (7. fejezet)
8. Tudós társaságok (8. fejezet)
9. GIS-labor (9. fejezet)
10. A kalkulációs központ (12. fejezet)
11. Csatatér (16. fejezet)
12. A földrajz és a földrajzosok szerepe a kormányzati szervezeteknél, a tervezésben (20. fejezet)

Győri Róbert

2012/2013. II. félév

FÉLÉVES MŰHELYVEZETŐI JELENTÉS

I. TANULMÁNYI ADATOK

A műhely kérésére valamelyik tanszéken meghirdetett vagy EC-kódú egyetemi órák

kódja	oktatója és címe	befogadó kar és tanszék
llln9266n	Gyuris Ferenc: Hatalom és földrajz	TTK, FFI, Regionális Tudományi Tanszék
gggn2998	Sági Tamás: Közettan terepgyakorlat Eötvös Collegistáknak (haladó)	TTK, FFI, Közettan- Geokémia Tanszék
lh2n9715	Tolnai Gábor: Tematikus térképezés grafikus és térinformatikai eszközökkel	TTK, FFI, Társadalom- és Gazdaságföldrajzi Tanszék

A műhely ösztöndíjsai

ösztöndíj fajtája	ösztöndíjas neve
Köztársasági Ösztöndíj	Fekete (Lisztes) Mónika

II. COLLEGIUMI MUNKA

A műhely szakmai rendezvényei

1. A műhely kiemelt fontosságú szakmai rendezvényt tart 2013. július 11-12-én, amikor egy kétnapos nemzetközi workshopnak ad otthont. A rendezvényről részletes beszámolót a 2013. őszi félévi jelentés fog adni.

A műhelyben működő szakcsoportok, önképzőköri körök, kutatócsoportok tevékenysége

A műhely tudományos munkája két csoportban szerveződik: a társadalom-földrajz, illetve a természetföldrajz-geológia területén. A magam részéről mindkét csoport munkájával elégedett vagyok, különösen azért mert, **műhelyünk hallgatói kiemelkedő sikert értek el a XXXI. OTDK-n: 7 és első helyet és 4 különdíjat hozva el.**

A műhely tagjainak részvétele és helyezései az OTDK-n:**Bottyán Emese:** I. helyezés (Általános meteorológia)

– Légköri nedvesség forrásrégiójának meghatározása trajektória elemzéssel, valamint csapadékminták oxigén-és hidrogénizotópos vizsgálata alapján

Farkas Márton Pál: I helyezés (Geofizika)

– A hőmérséklet- és mélységfüggő viszkozitás hatása a földköpeny-konvekcióra (Társszerző: Kuslits Lukács Benedek)

Fekete Mónika: I. helyezés (Csillagászat és asztrofizika), MTA Csillagászati és Földtudományi Kutatóközpont különdíja, A Magyar Csillagászati Egyesület különdíja

– Rezonáns Neptunuszon túli objektumok vizsgálata

Gyimesi Zoltán: I helyezés (Politikai és történeti földrajz), Pro Scientia Különdíj;

– A „kvantitatív forradalom” narratívái

Gyimesi Zoltán: I. helyezés (Társadalomföldrajz)

– A genealógia és a dekonstrukció szerepe a társadalom-földrajzi irányzatok megértésében: A tér és a hely apóriája

Németh Alexandra: I. helyezés (Üledék- és szerkezetföldtan)

– Árapályciklicitás kimutatása a Budafoki Homokkő Formációból ostrea növekedési vonalak elemzése alapján

Patkó Levente: I. helyezés (Kőzetan, vulkanológia)

– Wehrlitesedés folyamatainak nyomkövetése a nógrád-gömöri felsőköpenyben (Társszerző: Aradi László Előd)

Patkó Levente: kiemelt különdíj (Ásványtan, geokémia)

– Deformációs vizsgálatok a Nógrád-Gömör Vulkáni Terület felsőköpeny eredetű ultramafikus xenolitjain (Társszerző: Liptai Nóra)

Ezen kívül 3 műhelytagunk részesült a **Kar Kiváló Hallgatója** címben:

Gyimesi Zoltán,**Patkó Levente,****Somogyvári Márk Rudolf.**

A műhely tagjai közül 7 hallgató tartott előadást az Eötvös Konferencián.

A műhely két szekciót hirdetett a konferenciára, ahol összesen 10 külsős és

kollégista mutatta be tudományos eredményeit (két műhelytag más szekcióban adott elő).

Az előadók listája és az absztraktok elérhetők: http://ek.eotvos.elte.hu/ek/ek14/program/programfuzet_ek14.pdf

A műhely évfolyamainak vagy hallgatói (szak)csoportjainak jellemzése

A műhely hallgatóinak jellemzését a tanári jelentések tartalmazzák.

Közösségi munka, rendezvények

A műhely közösségi munkájának fontos eleme volt a Mednyánszky Dénes Könyvtár földrajzi gyűjteményének rendezése mellett nemzetközi konferenciára való felkészülés. A munkák megszervezésében nyújtott segítségért most is Segyevy Dánielnek tartozom köszönönettel.

A műhelyvezető igazgatói dicséretre javasolja a következő műhelytagokat

Bottyán Emese, Farkas Márton Pál, Fekete (Liszes) Mónika, Gyimesi Zoltán, Németh Alexandra, Patkó Levente, Somogyváry Márk Rudolf

Győri Róbert

TANÁRI JELENTÉS

I. A SZEMINÁRIUM ADATAI

CÍME	Hatalom és földrajz
OKTATÓJA	Gyuris Ferenc
MEGHIRD. MŰHELYE	Mendöl Tibor Földrajz-Földtudomány műhely
TAGJAI	Bártfai Gergely Érdi Gábor Fricz Gergely Gyimesi Zoltán Ivancsó Szilárd Kovács Gellért Péter Major Dániel János Mikle György Molnár János Segyevy Dániel Zoltán Simonkay Márton Zoltán Spiriev Teodor Kristóf
HELYE ÉS IDEJE	EC 018-as terem, 2012/2013. tanév 2. félév, kedd, 18:15–19:45
TANEGYSÉ GKÓDJA	llln9266n

II. A SZEMINÁRIUM CÉLJA ÉS RENDJE (TEMATIKA, FELADATOK)

A tárgy célja a földrajztudomány és a politikai hatalom kapcsolatának tanulmányozása volt, különös tekintettel e kapcsolat térbeli és időbeli alakulására. A kérdéskör átgondolására olvasószeminárium keretében került sor, amelynek során óráról órára egy-egy sajátos kor és hely geográfiájának politikai összefonódásait vizsgáltuk meg. A résztvevőknek minden órára legalább egy megadott tudományos munkát kellett elolvasniuk, valamint feldolgozniuk. A témakör hazai szakirodalmának meglehetősen szegénysége miatt döntően angol, kisebb részben német nyelvű munkákkal foglalkoztunk (részletesen l. a csatolt olvasmánylistát). A kurzus teljesítéséhez ezért a két idegen nyelv legalább egyikének jó színvonalú, a tudományos munkák értő befogadását lehetővé tévő ismerete volt szükséges. A félévi munka az aktív órai részvétel mellett egy szemináriumi dolgozat megírását is magában foglalta, melynek témáját a hallgatónak a szorgalmi időszak folyamán kellett egyeztetnie a gyakorlatvezetővel.

Az órák látogatása a Tanulmányi és Vizsgaszabályzatban írtaknak megfelelően kötelező volt. A félévi minősítés ötfokozatú gyakorlati jeggyel történt, amelynek értékét az órai munka és a beadott szemináriumi dolgozat színvonala együttesen határozta meg.

Gyuris Ferenc

Hatalom és földrajz (Illn9266n)

Eötvös József Collegium

2012/2013. tavaszi félév

A tárgy célja a földrajztudomány és a politikai hatalom kapcsolatának tanulmányozása, különös tekintettel e kapcsolat térbeli és időbeli alakulására. A kérdéskör átgondolására olvasószeminárium keretében kerül sor, amelynek keretében óráról órára egy-egy sajátos kor és hely geográfiájának politikai összefonódásait vizsgáljuk meg. A résztvevőknek minden órára legalább egy megadott tudományos munkát kell elolvasniuk, valamint feldolgozniuk. A témakör hazai szakirodalmának meglehetősen szegénysége miatt döntően angol, kisebb részben német nyelvű munkákkal foglalkozunk. A kurzus teljesítéséhez ezért a két idegen nyelv legalább egyikének jó színvonalú, a tudományos munkák értő befogadását lehetővé tévő ismerete szükséges. A félévi munka az aktív órai részvétel mellett egy szemináriumi dolgozat megírását is magában foglalja, melynek témáját a hallgatónak a szorgalmi időszak folyamán kell egyeztetnie a gyakorlatvezetővel.

Az órák látogatása a Tanulmányi és Vizsgaszabályzatban írtaknak megfelelően kötelező. A félévi minősítés ötfokozatú gyakorlati jeggyel történik, amelynek értékét az órai munka és a beadott szemináriumi dolgozat színvonala együttesen határozta meg.

Tematika

1. A tudomány és a hatalom kapcsolata – általános megfontolások

– Meusburger, P. (2005). Sachwissen und Orientierungswissen als Machtinstrument und Konfliktfeld. Zur Bedeutung von Worten, Bildern und Orten bei der Manipulation des Wissens. *Geographische Zeitschrift*, 93, 148–164.

– Stenmark, M. (2008). Science and the limits of knowledge. In P. Meusburger & M. Welker & E. Wunder (Eds.), *Knowledge and Space: Vol. 1. Clashes of*

Knowledge. Orthodoxies and Heterodoxies in Science and Religion (pp. 111–120). Dordrecht: Springer.

– Wunder, E. (2008). Introduction to this volume. Clashes of knowledge inside, outside, and at the threshold of science. In P. Meusburger & M. Welker & E. Wunder (Eds.), *Knowledge and Space: Vol. 1. Clashes of Knowledge. Orthodoxies and Heterodoxies in Science and Religion* (pp. 5–9). Dordrecht: Springer.

2. A felfedezések kora: az európai gyarmatosítás „tudományos” megalapozása

– Livingstone, D. N. (2002). Tropical hermeneutics and the climatic imagination. In D. N. Livingstone (Ed.), *Science, Space and Hermeneutics. Hettner-Lectures*, 5 (pp. 43–73). Heidelberg: Department of Geography, University of Heidelberg.

– Livingstone, D. N. (2011). Environmental determinism. In J. A. Agnew & D. N. Livingstone (Eds.), *The SAGE Handbook of Geographical Knowledge* (pp. 368–380). SAGE: London; Thousand Oaks (CA); New Delhi; Singapore.

– van der Velde, Paul (1995). The Royal Dutch Geographical Society and the Dutch East Indies, 1873–1914: from colonial lobby to colonial hobby. In M. Bell, R. Butlin & M. Heffernan (Eds.), *Geography and Imperialism 1820–1940* (pp. 80–92). Manchester: Manchester University Press.

3. Háború és béke – és ami utána jön. A geográfia a politika szolgálatában I.

– Heffernan, M. (2000). Mars and Minerva: Centres of geographical calculation in an age of total war. *Erdkunde*, 54, 320–333.

– Heffernan, M. (2007). European dreaming: France, Britain and the new Europe, c. 1914–c. 1945. In M. Heffernan (Ed.), *The European Geographical Imagination. Hettner-Lectures*, 10. (pp. 41–60). Heidelberg: Department of Geography, University of Heidelberg.

4. Háború és béke – és ami utána jön. A geográfia a politika szolgálatában II.

– Krasznai, Z. (2003). Szakértelem és geopolitika. Földrajztudósok az első világháború után: Emmanuel de Martonne és Teleki Pál. In Zs. K. Horváth & A. Lugosi & F. Sohajda (szerk.), *Léptékváltó társadalomtörténet. (Tanulmányok a 60 éves Benda Gyula tiszteletére.)* (pp. 345–365). Hermész Kör; Osiris: Budapest.

– Keményfi, R. (2006). Egységes magyar államtér alatt egységes közetalap: a Tisia-masszívum mítosza. In R. Győri & Z. Hajdú (szerk.), *Kárpát-medence:*

települések, tájak, régiók, térstruktúrák (pp. 418–438). Budapest; Pécs: Dialóg Campus.

– Keményfi, R. (2008). „Kulturális hatóerőnk” mitikus történeti földrajzi háttere. A magyar Mezopotámia képzete. *Korall*, 31, 101–131.

5. A földrajz „segítő keze” az újabb világégés idején

– Maurer, G. (1995). Siedlungsgeographie und Nationalsozialismus. Kontinuitäten oder Diskontinuitäten in der deutschsprachigen Siedlungsforschung nach 1933? In U. Wardenga & I. Hönsch (Hrsg.), *Kontinuität und Diskontinuität der deutschen Geographie in Umbruchphasen. Studien zur Geschichte der Geographie* (pp. 113–128). Münster: Institut für Geographie der Westfälischen Wilhelms-Universität.

– Barnes, T. & Minca, C. (2012). Nazi spatial theory: The dark geographies of Carl Schmitt and Walter Christaller. *Annals of the Association of American Geographers* (online)

– Schleiermacher, S. (1996). Soziobiologische Kriegsführung? Der 'Generalplan Ost'. *Berichte zur Wissenschaftsgeschichte*, 19, 145–156.

– Barnes, T. (2006). Geographical intelligence: American geographers and research and analysis in the Office of Strategic Services 1941–1945. *Journal of Historical Geography*, 32, 149–168.

6. A geográfia szerepe a hidegháborúban – amerikai szemmel

– Barnes, T. & Farish, M. (2006). Between regions: Science, militarism, and American geography from World War to Cold War. *Annals of the Association of American Geographers*, 96, 807–826.

– Barnes, T. (2008). Geography's underworld: The military-industrial complex, mathematical modelling and the quantitative revolution. *Geoforum*, 39, 3–16.

– Barnes, T. (2004). The rise (and decline) of American regional science: lessons for the new economic geography? *Journal of Economic Geography*, 4, 107–129.

7. A sztálinista földrajz létrehozása és feladata a szovjet blokkban

– Győri, R. (2011). A múlttal való tudományos leszámolás – Eötvös collegista geográfusok az 1950-es években. In L. Horváth, K. Laczkó, K. Tóth & A. Péterffy (szerk.), *Lustrum. Sollemnia aedificii a.D. MCMXI inaugurati* (pp. 288–311). Typotex; Eötvös Collegium: Budapest.

- Győri, R. & Gyuris, F. (2012). The Sovietisation of Hungarian geography, 1945–1960. *Mitteilungen der Österreichischen Geographischen Gesellschaft*, 154, 107–128.
- Gyuris F. & Győri R. (2013). Sovietized science at the service of 'socialist national economy'. The example of Hungarian geography, 1945–1960. *Berichte zur deutschen Landeskunde*, 87 (megjelenés alatt)

8. Kvantitatív fordulat a szovjet földrajzban – új módszerekkel az új idők szolgálatában

- Abella, M. (1956). Vita a földrajzi tudományok filozófiai problémáiról. *Földrajzi Értesítő*, 5, 462–466.
- Markos, Gy. (1955). Reflexiók egy beszámolóhoz. A földrajzi tudományok rendszertani alapjairól. *Földrajzi Közlemények*, 3 (79), 359–365.
- Gerovitch, S. (2001). 'Mathematical machines' of the Cold War: Soviet computing, American cybernetics and ideological disputes in the early 1950s. *Social Studies of Science*, 31, 253–287.
- Saushkin, Yu. G. (1971). Results and prospects of the use of mathematical methods in economic geography. *Soviet Geography*, 12, 416–427.

9. A nyugati marxista földrajz: a hatalom kritikája vagy az „ellenhatalom” igazolása?

- Gyuris, F. (2012). The political discourse of spatial disparities. Propagandistic problematization and scientific legitimization in producing knowledge about geographical inequalities. (Kézirat.) Ruprecht-Karls-Universität, Geographisches Institut: Heidelberg. 282–297., 360–368. (a köztes részt valakinek érdemes volna átfutnia!)
- Smith, A. & Timár, J. (2010). Uneven transformations: Space, economy and society 20 years after the collapse of state socialism. *European Urban and Regional Studies*, 17, 115–125.
- Birch, K. & Mykhnenko, V. (2009). Varieties of neoliberalism? Restructuring in large industrially dependent regions across Western and Eastern Europe. *Journal of Economic Geography*, 9, 355–380.

10. A geográfia (?) és a hatalom viszonya a magyar posztszocializmusban I.

- Név nélkül (2001). A „Földrajz – Regionális tudomány” kerekasztal-beszélgetés. In J. Nemes Nagy (szerk.), *Geográfia az ezredfordulón. Regionális Tudományi Tanulmányok* 6. ELTE TTK Regionális Földrajzi Tanszék: Budapest.

- Rechnitzer, J. (2009). Bevezetés – A társadalomtudomány új ága, a regionális tudomány. In I. Lengyel & J. Rechnitzer (szerk.), *A regionális tudomány két évtizede Magyarországon* (pp. 13–24). Akadémiai Kiadó: Budapest
- Probáld, F. (2007). Társadalomföldrajz és regionális tudomány. *Tér és Társadalom*, 21, 21–33.
- Beluszky, P. (2008). Maradékok boltja. (Egy visszavonuló levelei.) *Tér és Társadalom*, 22, 221–228.

11. A geográfia (?) és a hatalom viszonya a magyar posztszocializmusban II.

- Timár, J. (2003). Lessons from postsocialism: „What’s left for emerging critical geography to do in Hungary?” *Antipode*, 35, 24–33.
- Timár, J. (2006). The transformation of social and cultural geography during the transition period (1989 to present time) in Hungary. *Social & Cultural Geography*, 7, 649–667.
- Beluszky, P. (2009). Maradékok boltja. (Egy visszavonuló levelei.) *Tér és Társadalom*, 23, 205–209.
- Timár, J. (2009). Kritika és társadalomelmélet – néhány érv a kritikai földrajz „védelmében”. *Tér és Társadalom*, 23, 225–231.

Gyuris Ferenc

TANÁRI JELENTÉS

I. A SZEMINÁRIUM ADATAI

CÍME	Közettan terepgyakorlat Eötvös Collegistáknak (haladó)
OKTATÓJA	Sági Tamás
MEGHIRD. MŰHELYE	Mendöl Tibor FFKM
TAGJAI	Balogh Viktor Dániel Farkas Márton Pál Ivanics Balázs Magyar Levente Mátyás Németh Alexandra Patkó Levente
HELYE ÉS IDEJE	Bükk, Szarvaskő, 2013. 05. 18.
TANEGYSÉGKÓDJA	Gggn2998

II. A SZEMINÁRIUM CÉLJA ÉS RENDJE (TEMATIKA, FELADATOK)

A terepgyakorlat célja volt, hogy a hallgatók megismerjék Szarvaskő környékének rendkívül változatos geológiai felépítését, összehasonlíthassák az előző tavaszi féléves terepgyakorlat során Burgenlandban és a Nyugat-Dunántúlon megfigyelt képződményekkel. A hallgatók feladata volt az egyes megfigyelt egységeket logikus sorrendben bemutatató kirándulásvezető készítése és közzétgyűjtemény összeállítása.

TANÁRI JELENTÉS

I. A SZEMINÁRIUM ADATAI

CÍME	Tematikus térképezés grafikus és térinformatikai eszközökkel
OKTATÓJA	Tolnai Gábor
MEGHIRD. MŰHELYE	Mendöl Tibor földrajz-földtudomány- környezettudomány műhely
TAGJAI	Műhelytag hallgatók: Árvai Anett Csuta Virág Regina Farkas Éva Lukács Tamás Mikle György Molnár János További hallgatók: Baka Dorián Boross Gábor Budimácz Tamás Csécsi Dávid Goman István Gulyás Ádám Hegedűs Miklós Kopasz Sándor Obertik József Palisca Attila Prikrill Odett
HELYE ÉS IDEJE	ELTE TTK Déli ép. 1.401.; Szerda 17:00 – 18:30
TANEGYSÉGKÓDJA	lh2n9715

II. A SZEMINÁRIUM CÉLJA ÉS RENDJE (TEMATIKA, FELADATOK)

A kurzus célja hogy a hallgatók magabiztosan ismerjék a tematikus térképek típusait, és azok készítési alapszabályait következetesen használják munkájuk során.

A tematikus térképek készítésének legalkalmasabb eszközei a geoinformatikai szoftverek, melyek közül a hallgatók e kurzus keretében a kötelező (társadalomföldrajzi) szakirányos tananyag részét képező MapInfo néhány alternatívája (ArcMap 10, Q-GIS, Philcarto) által kínált tematikus térképezési lehetőségeket ismerik meg. Mivel az e szoftverek nyújtotta lehetőségek korlátozottak a nyomdakész térképek előállításának tekintetében, ezért indokolt a grafikai eszközökkel való kiegészítés (CorelDraw). A kurzus során a hallgatók, bepillantást nyernek a kevésbé ismert tematikus térképtípusok és torzított kartogramok készítésének módszereibe is (ScapeToad).

A kurzus látogatása kötelező. A hiányzásokra az érvényben lévő HKR. vonatkozó részei érvényesek. A kurzus teljesítésének feltétele az elméleti tudást számon kérő zárthelyi dolgozat legalább „megfelelt” eredménnyel való megírása és a kiadott feladatok (3 db) hiánytalan elvégzése.

Beadandó feladatok:

1. Tematikus térkép készítése CorelDraw segítségével.
2. 4 térképből álló tematikus térképsorozat készítése ArcMap 10 segítségével.
3. Torzított kartogram készítése ScapeToad segítségével.

Tematika:

1. óra: Kartográfiai alapfogalmak, alapszabályok áttekintése.
2. óra: Tematikus térképészet elmélet I.
3. óra: Tematikus térképészet elmélet II. + Adatbázisok, interaktív térkép-készítés (KSH, TEIR).
4. óra: Zh. + CorelDRAW X3 (szimbólumkezelő, diagram importálás).
5. óra: ArcGIS – ArcMap 10 alapok: fájlformátumok, állományok elérési útja, vetületválasztás, raszteres állományok georeferálása.
6. óra: ArcGIS – ArcMap 10 digitalizálás, adattáblák kapcsolása, tematikus térképezési eszközök.
7. óra: ArcGIS – ArcMap 10 nyomdakész térképek készítése, névrajz szerkesztés (Maplex).
8. óra: Open source geoinformatika (QGIS).
9. óra: Open source tematikus térképezés (Philcarto).
10. óra: Alternatív tematikus térképek, Torzított kartogram (CDV, Scapetoad).

Olasz műhely

2012/2013. I. félév

FÉLÉVES MŰHELYVEZETŐI JELENTÉS

I. TANULMÁNYI ADATOK

A műhely által meghirdetett vagy befogadott collegiumi szemináriumok

kódja	oktatója és címe	
BBV-200:148	Ludmann Ágnes	Olasz félközépfaladó/újrakezdő 3/a
BBV-200:49	Ludmann Ágnes	Olasz középhaladó
BBV-200:69	Ludmann Ágnes	Olasz kezdő 1/b
BBV-200:37	Lukács András	Olasz félközépfaladó/újrakezdő 3/b
BBV-200:27	Ludmann Ágnes	Olasz kezdő 2/a
BMVD-200:69	Ludmann Ágnes	Olasz kezdő 1/a
BMVD-200:26	Federico Gusmeroli	Olasz nyelvi gyakorlatok
BBV-200:34	Ludmann Ágnes	Olasz kortárs irodalmi tanulmányok

A műhely összesített tanulmányi átlaga: 4,638

II. COLLEGIUMI MUNKA

A műhely szakmai rendezvényei

2012. szeptember 28. Kutatók Éjszakája
2012. október 18. Armando Nuzzo, műhelyvezető könyvbemutatója az Olasz Intézetben
2012. november 16. Caleidoscopio Italia
2012. november 28. Gina Giannotti, a Budapesti Olasz Kultúrintézet Igazgatónőjének látogatása, az Olasz műhely bemutatkozása
2012. december 8. Neolatin konferencián való részvétel Dr. Falvay Dávid műhelyvezető helyettes képviselésével
2013. január 21-25. OKTV tehetségtábor

**A műhelyben működő szakcsoportok, önképzőkörök, kutatócsoportok
tevékenysége**

TDK olasz kortárs irodami művek fordítása

A műhely által benyújtott vagy jegyzett pályázatok

Olaszország külügyminisztériuma által kiírt támogatási pályázat (döntés folyamatban)

Közösségi munka, rendezvények

2012. szeptember 28. Kutatók Éjszakája

2012. november 16. Caleidoscopio Italia

Egyéb

A műhely munkáját ebben a félévben Federico Gusmeroli, Erasmusos diák segítette a bolognai Collegio Superiore intézményből.

A műhelyvezető igazgatói dicséretre javasolja a következő műhelytagokat

Hegyí Brigitta

Kerber Balázs

Falvay Dávid

TANÁRI JELENTÉS

I. A SZEMINÁRIUM ADATAI

CÍME	Olasz kortárs irodalmi tanulmányok
OKTATÓJA	Ludmann Ágnes
MEGHIRD. MŰHELYE	Olasz műhely
TAGJAI	Csarnó Helga Gabriella (etr-ben nem vette fel a kurzust) Csejtei Dóra Fridl Viktória Hegyi Brigitta Kerber Balázs Pálóczy Emese
HELYE ÉS IDEJE	Eötvös Collegium, 016, csütörtök 18.30-20.00
TANEGYSÉ GKÓDJA	BBV-200:34

II. A SZEMINÁRIUM CÉLJA ÉS RENDJE (TEMATIKA, FELADATOK)

A szemináriumon a hallgatók betekintést nyerhettek a modern és kortárs olasz irodalmi irányzatok jellemző szövegeibe, a bűnügyi regénytől kezdve, a megbízhatatlan narrátor által jellemzett realista regény példáiba.

Az olvasott szerzők Leonardo Sciascia, Luigi Malerba, Paolo Nori, Ermanno Cavazzoni, Daniele Benati és Gianni Celati.

A kurzus a tavaszi félévben is folytatódik az irodalom határmezsgyéjén egyensúlyozó, népszerű olvasmányok jellemzésével, kritikájával.

A kurzus nyelve: olasz

Meghívott előadó: dr. Fried Ilona, a 30-as évek olasz irodalmi valóságába tartott bevezetőt.

Érdemjegy előadás és beadandó dolgozat alapján.

TANÁRI JELENTÉS

I. A SZEMINÁRIUM ADATAI

CÍME	Olasz félközéphasaladó/újrakezdő 3/a
OKTATÓJA	Ludmann Ágnes
MEGHIRD. MŰHELYE	Olasz műhely
TAGJAI	Birizsló Bence Bondici László Corsano Dániel Farkasvölgyi Noémi Isó Gergely Jankovich M. Éva (az etr-ben nem vette fel a kurzust, geológus doktorandusz, félévi jegy 5 lett volna) Kocsis Teréz Kovács Dóra Kovács Noémi Mackovic Anna Mikle György Skoda Péter Szabó Melinda Szekeres-Ugron Villő
HELYE ÉS IDEJE	Eötvös Collegium 016, Hétfő 18.30-20.00, Csütörtök 20.00-21.30
TANEGYSÉGKÓDJA	BBV-200:148, BMVD-200:139

II. A SZEMINÁRIUM CÉLJA ÉS RENDJE (TEMATIKA, FELADATOK)

Ebben a félévben a tavalyi anyag ismétlésén túl a hallgatók számos új ismeretet sajátíthattak el: a jövő idő és a jövő idő a múltban, és az ehhez párosítható kötőszavak megtanulása és a birtokos névmások elsajátítása után a hallgatók megismerték az imperfetto múlt időt, és ennek alkalmazását. a tárgyas névmásokat, a visszaható igék különböző fajtáit, és párosításukat modális igékkel, prepozíciókat, tematikusan szókincsüket film, étkezési kultúra és öltözékek tekintetében bővíthették.

A kötelező tanórákon kívül szívesen vettek részt közülük jó páran fakultatív programokon, mint az Olasz Filmhét egyik vetítésén vagy éppen koncerten a budapesti Olasz Kultúrintézetben.

A számonkérés 3 témazáró dolgozat és véletlenszerű röpdolgozatok formájában, valamint írott fogalmazások segítségével történt.

Óraszám: heti 2-szer 1,5 óra

Tananyag: T. Marin - S. Magnelli *Nuovo Progetto Italiano 1.*, Edilingua, Roma, 2006.
5-9. leckéig
T. Marin - S. Magnelli *Nuovo Progetto Italiano 1., Quaderno degli esercizi*, Edilingua, Roma, 2006.
könyvhöz tartozó munkafüzeti feladatok elsajátítása
Angelo Chiuchiú, Fausto Minciarelli, Marcello Silvestrini *In italiano*. Guerra Edizioni, Perugia, 2008.
a Progetto leckéi alapján elsajátított ismeretek elmélyítése az adott leckék és gyakorlatok segítségével, az imperfetto tekintetében
Consonno, Silvia - Bailini, Sonia, *I verbi italiani*, Alma Edizioni, Firenze, 2003
Nyelvtani összegzésre szolgáló feladatgyűjtemény, nyelvtani táblázatok az adott témákhoz

A következő félévben a hallgatók megismerkednek a felszólító mód alkalmazásával, a részes névmásokkal, a feltételes móddal, és az első könyv befejezése után a 2. kötetben megismerkednek az összetett névmásokkal, majd pedig a kötőmóddal.

TANÁRI JELENTÉS

I. A SZEMINÁRIUM ADATAI

CÍME	Olasz félközéphaladó/újrakezdő 3/b
OKTATÓJA	Lukács András
MEGHIRD. MŰHELYE	Olasz műhely
TAGJAI	Cséke Balázs Kolak Fatma Schüsler Tamara Sebestyén Ádám Somogyi Kinga
HELYE ÉS IDEJE	Eötvös Collegium 015, szerda 18.00–19:30, 19:40–21:10
TANEGYSÉGKÓDJA	BBV-200:148, BMVD-200:139

II. A SZEMINÁRIUM CÉLJA ÉS RENDJE (TEMATIKA, FELADATOK)

A hallgatók nem a szintjük szerint, hanem a számukra kedvező szerda esti időpont alapján választották ezt a kurzust, így meglehetősen heterogén csoport alakult ki. A fő hangsúlyt nyelvtani ismétlésre, pontosításra valamint a szókincsfejlesztésre fektettük, amelyekhez különböző olaszországi tankönyvekből szolgáltattam a feladatsorokat. Az órákon az otthonra kiadott feladatok ellenőrzésén, megbeszélésén túl a beszédképesség fejlesztése kapott nagyobb szerepet. Nyilvánvaló, hogy a hatékonyság szempontjából nem kedvező a tömbösítés, de ráérhetőségben csak a szerda este volt a közös nevező a hallgatókkal. Az esti órákban ugyan gyakran lehetett érezni a fáradtságot a hallgatókon, de motiválhatók voltak, az utolsó előtti hétig készültek az órákra, érdeklődve tanultak, lelkesen vettek részt a párbeszédekben, szituációs gyakorlatokban, tehát öröm volt velük dolgozni.

TANÁRI JELENTÉS

I. A SZEMINÁRIUM ADATAI

CÍME	Olasz gyakorlatok
OKTATÓJA	Federico Gusmeroli
MEGHIRD. MŰHELYE	Olasz műhely
TAGJAI	Csejtei Dóra Fridl Viktória Hegyi Brigitta Kerber Balázs Lovász Lilla Pálóczy Emese Szabó Luca (Etr-ben nem vette fel a kurzust)
HELYE ÉS IDEJE	Eötvös Collegium 015 és 018, Kedd 20.00-21.30, Csütörtök 20.00-21.30
TANEGYSÉGKÓDJA	BBV-200:102, BMVD-200:26

II. A SZEMINÁRIUM CÉLJA ÉS RENDJE (TEMATIKA, FELADATOK)

Heti 2-szer másfél óra.

A kurzust Federico Gusmeroli anyanyelvi lektor tartotta.

A kurzus célja a hallgatók írásbeli és szóbeli kifejezőképességének javítása, szókincsük bővítése, finomítása, ismereteik bővítése az olasz nyelv és kultúra területén. Ehhez eszközül különféle olasz nyelvű, főképp történelmi és politikai szövegek, valamint olasz zene szolgált.

A számonkérés fogalmazások útján történt.

TANÁRI JELENTÉS

I. A SZEMINÁRIUM ADATAI

CÍME	Olasz kezdő 1/a
OKTATÓJA	Ludmann Ágnes
MEGHIRD. MŰHELYE	Olasz műhely
TAGJAI	Baráth Dóra Bodnár Bence Érdi Gábor Imrefi Ildikó Kiss Alpár Kiss B. Bernadett Kocsis Zoltán Attila Kókai Lénárd Major Dóra Mihály Judit Rab Fanni Samu Viktor Szemes Botond
HELYE ÉS IDEJE	Eötvös Collegium 019 és 018, Kedd 18.30-20.00, Csütörtök 8.00-9.30
TANEGYSÉGKÓDJA	BBV-200:181, BMVD-200:69

II. A SZEMINÁRIUM CÉLJA ÉS RENDJE (TEMATIKA, FELADATOK)

Ebben a félévben az alapozáson volt a hangsúly: a hallgatók először megismerkedtek az olasz helyesírással és kiejtési szabályokkal, a főnevek nemeivel, a határozott és határozatlan névelőkkel a különböző nemeknél, a melléknévvel, a tő- és sorszámnevekkel, a segédigékkel, a kijelentő mód jelen idejű szabályos és szabálytalan igékkel, a modális igékkel, helyhatározó szavakkal, prepozíciókkal, *c'è* és *ci sono* formákkal, a birtokos névmásokkal, a visszaható igékkel, valamint a félév végén belekóstoltak az egyszerű közelmúlt idejű igék képzésébe is.

Különböző témákban alapvető szókincset sajátítottak el: bemutatkozás, család, lakás, szabadidő.

Az órákon feladatok és szituációk segítségével mind az írást, mint a beszédet gyakorolták a hallgatók, valamint hangzó és írott szövegek segítségével mind írott, mint beszélt szövegértésük fejlődött.

A számonkérés 3 témazáró dolgozat és véletlenszerű röpdolgozatok formájában, valamint írott fogalmazások és memoriterek segítségével történt.

Óraszám: heti 2-szer 1,5 óra

Tananyag: T. Marin - S. Magnelli *Nuovo Progetto Italiano 1.*, Edilingua, Roma, 2006.
0. leckétől a 4. lecke elejéig
T. Marin - S. Magnelli *Nuovo Progetto Italiano 1. Quaderno degli esercizi*, Edilingua, Roma, 2006.
Könyvhöz tartozó feladatgyűjtemény
Angelo Chiuchiú, Fausto Minciarelli, Marcello Silvestrini *In italiano*. Guerra Edizioni, Perugia, 2008.
7. lecke a visszaható igékről (a Progetto ezeket indokolatlanul későn veszi)
Consonno, Silvia - Bailini, Sonia, *I verbi italiani*, Alma Edizioni, Firenze, 2003
Nyelvtani összegzésre szolgáló feladatgyűjtemény, nyelvtani táblázatok az adott témákhoz

A következő félévben a hallgatók elsajátíthatják a már említett múlt idő első formáját, megtanulják a jövő idő alkalmazását, múltbéli kifejezőkészségüket fejlesztik az imperfetto múlt idő elsajátításával.

TANÁRI JELENTÉS

I. A SZEMINÁRIUM ADATAI

CÍME	Olasz kezdő 1/b
OKTATÓJA	Ludmann Ágnes
MEGHIRD. MŰHELYE	Olasz műhely
TAGJAI	Bartos Ágnes (hivatalosan nem vette fel a kurzust) Gansperger István Horváth Mária Kovács István Varga Zoltán
HELYE ÉS IDEJE	Eötvös Collegium 022, Szerda 18.00-19.30, Péntek 12.30-14.00
TANEGYSÉGKÓDJA	BMVD-200:122, BBV-200:69

II. A SZEMINÁRIUM CÉLJA ÉS RENDJE (TEMATIKA, FELADATOK)

Ebben a félévben az alapozáson volt a hangsúly: a hallgatók először megismerkedtek az olasz helyesírással és kiejtési szabályokkal, a főnevek nemeivel, a határozott és határozatlan névelőkkel a különböző nemeknél, a melléknévvel, a tő- és sorszámnevekkel, a segédigékkel, a kijelentő mód jelen idejű szabályos és szabálytalan igékkel, a modális igékkel, helyhatározó szavakkal, prepozíciókkal, *c'è* és *ci sono* formákkal, a birtokos névmásokkal, a visszaható igékkel, valamint a félév végén belekóstoltak az egyszerű közelmúlt idejű igék képzésébe is.

Különböző témákban alapvető szókincset sajátítottak el: bemutatkozás, család, lakás, szabadidő.

Az órákon feladatok és szituációk segítségével mind az írást, mint a beszédet gyakorolták a hallgatók, valamint hangzó és írott szövegek segítségével mind írott, mint beszélt szövegértésük fejlődött.

A számonkérés 3 témazáró dolgozat és véletlenszerű röpdolgozatok formájában, valamint írott fogalmazások és memoriterek segítségével történt.

Óraszám: heti 2-szer 1,5 óra

- Tananyag:
- T. Marin - S. Magnelli *Nuovo Progetto Italiano 1.*, Edilingua, Roma, 2006. 0. leckétől a 4. lecke elejéig
 - T. Marin - S. Magnelli *Nuovo Progetto Italiano 1. Quaderno degli esercizi*, Edilingua, Roma, 2006.
 - Könyvhöz tartozó feladatgyűjtemény
 - Angelo Chiuchiú, Fausto Minciarelli, Marcello Silvestrini *In italiano*. Guerra Edizioni, Perugia, 2008.
 - 7. lecke a visszaható igékről (a Progetto ezeket indokolatlanul későn veszi)
 - Consonno, Silvia - Bailini, Sonia, *I verbi italiani*, Alma Edizioni, Firenze, 2003
 - Nyelvtani összegzésre szolgáló feladatgyűjtemény, nyelvtani táblázatok az adott témákhoz

A következő félévben a hallgatók elsajátíthatják a már említett múlt idő első formáját, megtanulják a jövő idő alkalmazását, múltbéli kifejezőképességüket fejlesztik az imperfetto múlt idő elsajátításával.

TANÁRI JELENTÉS

I. A SZEMINÁRIUM ADATAI

CÍME	Olasz középhaladó
OKTATÓJA	Federico Gusmeroli, Ludmann Ágnes
MEGHIRD. MŰHELYE	Olasz műhely
TAGJAI	Bacsadi Zsófia Balga Nóra Kollár Tamás (hivatalosan nem vette fel a kurzust) Lovász Lilla Szabó Luca Széll Zsófia Zagyva Tamás (félév közben francia kezdőre váltott)
HELYE ÉS IDEJE	Eötvös Collegium 015, Hétfő 17.00-18.30, Szerda 9.00-11.00
TANEGYSÉGKÓDJA	BBV-200:49, BMVD-200:198

II. A SZEMINÁRIUM CÉLJA ÉS RENDJE (TEMATIKA, FELADATOK)

Heti 2-szer 1,5 óra.

Tananyag: Consonno, Silvia - Bailini, Sonia, *I verbi italiani*, Alma Edizioni, Firenze, 2003
Nyelvtani összegzésre szolgáló feladatgyűjtemény

Témák: igeidő-egyeztetés a jelenben és múltban
függő beszéd
kötőmód alakjai, használata
jövőidő a jelenben és a múltban
feltételes mondatok
általános alany
tematikus szókincsbővítés (utazás, lakás, magánélet, oktatás, a munka világa, turizmus, hobbi, egészségügy, étkezés, Olaszország, Magyarország, környezetvédelem, egyéb nyelvvizsgatémák)

Ciulli, Cinzia- Proietti, Anna Lisa *Da zero a cento*. Alma Edizioni, Firenze, 2005

Nyelvi tesztek A1-től C2 szintig különféle témákban.

Fried, Ilona - Kenyeres, Judit, *Situazioni. Olasz nyelvi beszédhelyzetek*, Ponte Alapítvány, Budapest, 2003.

Adott, két- vagy többszereplős beszédhelyzeteket tartalmazó gyakorlókönyv, vezetett kommunikációval, mondattárral, tipikus beszélt nyelvi fordulatokkal

Nocchi, Susanna, *Grammatica pratica della lingua italiana*. Alma Edizioni, Firenze, 2006

Nyelvtani gyakorlókönyv az érintett témákhoz

T. Marin *Ascolto medio*, Edizioni Edilingua, Roma, 2004

T. Marin *Ascolto avanzato*, Edizioni Edilingua, Roma, 2004

A hallás utáni szövegértés fejlesztését célzó feladatsorok

A kurzuson Federico Gusmeroli anyanyelvi lektor és Ludmann Ágnes tanítottak. A kurzus résztvevői nagyjából azonos tudásszintről indultak.

A kurzus során Federico Gusmeroli a szókincs bővítésére és beszédképességük fejlesztésére összpontosított, Ludmann Ágnes a nyelvtani problémákra, főként az igeidők megfelelő használatára koncentrált, és a hallgatók hallás utáni szövegértését igyekezte fejleszteni. Ehhez eszközként szolgáltak olasz nyelvi szövegek, kiegészítendő feladatok, adott témájú, vezetett fogalmazások elkészítése, szituációk feldolgozása megadott kifejezéstár és kerettörténet alapján.

A hallgatók sokat fejlődtek a félév során, és mind írott, mind beszélt nyelvtudásuk pontosabbá, kifejezőbbé vált, bátrabban mernek megszólalni. Többük egy éven belül nyelvvizsgázni szeretne.

Számonkérés: félévzáró zárthelyi dolgozat alapján

Jövőre vonatkozó tervek:

A következő félévben a már megbeszélt nyelvtani kérdések gyakorlása, és az esetlegesen még problémás pontok kifejtése, elsajátítása a cél. A kurzus célja a hallgatók felkészítése a középfokú komplex nyelvvizsgára, hogy a 2012/2013. tanév végére, vagy a 2013/2014. tanév őszi félévében minden hallgató képes legyen teljesíteni ezt a kihívást.

TANÁRI JELENTÉS

I. A SZEMINÁRIUM ADATAI

CÍME	Cinema italiano I.
OKTATÓJA	Ludmann Ágnes
MEGHIRD. MŰHELYE	Olasz műhely
TAGJAI	Baráth Dóra Csejtei Dóra Kovács Dóra Major Dóra Mihály Judit Szabó Melinda Takács Diána Varga Zoltán
HELYE ÉS IDEJE	Eötvös Collegium, Nagyklub, péntek 16:00-19:00
TANEGYSÉ GKÓDJA	BBV-200.27/EC

II. A SZEMINÁRIUM CÉLJA ÉS RENDJE (TEMATIKA, FELADATOK)

A szemináriumon a hallgatók öt olasz filmművészeti kalésszikust néztek meg, és elemeztek, rövid bevezető után, magyar nyelven, olasz felirattal, és olasz nyelven, olasz felirattal.

A filmek: Federico Fellini: A bikaborjak
Vittorio De Sica: Házasság olasz módra
Michelangelo Antonioni: Vörös sivatag
Dino Risi: Előzés
Luigi Comencini: Kenyér, szerelem, fantázia

Számonkérés beadandó magyar nyelvű fogalmazások és dolgozat útján

III. A SZEMINÁRIUM ÉRTÉKELÉSE

A szeminárium hasznosnak bizonyult azon nem olasz főszakos hallgatók számára, akik az olasz nyelvet kötelező második nyelvként tanulják a Collegiumban, és mélyebben szeretnének elmerülni Itália kultúrájában.

TANÁRI JELENTÉS

I. A SZEMINÁRIUM ADATAI

CÍME	Geografia culturale dell'Italia 1.
OKTATÓJA	Ludmann Ágnes
MEGHIRD. MŰHELYE	Olasz műhely
TAGJAI	Herczegh Viktória Laura Kovács Dóra Major Dóra Mihály Judit Szabó Melinda
HELYE ÉS IDEJE	Eötvös Collegium, 011, kedd 16:00-17:30
TANEGYSÉ GKÓDJA	BBV-200.28/EC

II. A SZEMINÁRIUM CÉLJA ÉS RENDJE (TEMATIKA, FELADATOK)

A szemináriumon a hallgatók megismerkedhettek Olaszország 10 különböző régiójával Északról Délre haladva, természetföldrajzi, gazdasági, kulturális nézőpontokból.

Minden hallgató 5 perces olasz nyelvű előadással készült egy általa választott városról.

A kurzus az Olasz-Magyar Évad 2013 jegyében zajlik, és következő félévben folytatódik.

Segédanyag: *Regione per regione*, Maria Cristina Peccianti, Marietti, 1998.

Qua e là per l'Italia, Linda Cusimano, Luciana Ziglio, Alma Edizioni, Firenze, 2011

III. A SZEMINÁRIUM ÉRTÉKELÉSE

A szeminárium hasznosnak bizonyult azon nem olasz főszakos hallgatók számára, akik az olasz nyelvet kötelező második nyelvként tanulják a Collegiumban, és mélyebben szeretnének elmerülni Itália kultúrájában.

2012/2013. II. félév**TANÁRI JELENTÉS****I. A SZEMINÁRIUM ADATAI**

CÍME	Olasz kortárs irodalmi tanulmányok
OKTATÓJA	Ludmann Ágnes
MEGHIRD. MŰHELYE	Olasz műhely
TAGJAI	Csarnó Helga Gabriella Csejtei Dóra Fridl Viktória Hegyi Brigitta Kerber Balázs Pálóczy Emese
HELYE ÉS IDEJE	Eötvös Collegium, 015, péntek 8.30-10.00
TANEGYSÉ GKÓDJA	BBV-200:30/EC

II. A SZEMINÁRIUM CÉLJA ÉS RENDJE (TEMATIKA, FELADATOK)

A szemináriumon a hallgatókkal azt fejtegettük, hogy az erre a félévre kiválasztott szövegek az irodalomhoz sorolhatók, vagy nem képviselnek értéket.

Az olvasott szerzők között Federico Moccia, Fabio Volo, Giuseppe Lupo, Marco Malvaldi, Natalia Ginzburg, Isabella Santacroce és számos további író is szerepelt.

A kurzus nyelve: olasz

A hallgatók beadandó dolgozat és előadás alapjáin szerezték meg érdemjegyüket.

TANÁRI JELENTÉS

I. A SZEMINÁRIUM ADATAI

CÍME	Olasz félközéphaladó/újrakezdő 4/a és 4/b
OKTATÓJA	Ludmann Ágnes
MEGHIRD. MŰHELYE	Olasz műhely
TAGJAI	Bondici László Corsano Dániel Farkasvölgyi Noémi Herczegh Viktória Laura Isó Gergely Jankovich M. Éva (az etr-ben nem vette fel a kurzust, geológus doktorandusz) Kocsis Teréz Kovács Dóra Kovács Noémi Mackovic Anna Mikle György Skoda Péter Szabó Melinda Szekeres-Ugron Villő
HELYE ÉS IDEJE	Eötvös Collegium 016, Hétfő 18.00-19.30 és 21.00-22:30 Csütörtök 20.00-21.30
TANEGYSÉGKÓDJA	BBV-200.25/EC

II. A SZEMINÁRIUM CÉLJA ÉS RENDJE (TEMATIKA, FELADATOK)

Ebben a félévben a tavalyi anyag ismételésén túl a hallgatók számos új ismeretet sajátíthattak el: a részes névmásokat, a felszólító mód tegező és magázó formáit, a feltételes mód jelen és múlt idejét, az összetett névmásokat és a congiuntivo előkészítéseképp átismelteltk a magázó felszólítás.

A kötelező tanórákon kívül részt vettek az Olasz Intőzet szemináriumán, Sguardi sull'Italia di oggi címmel, melynek köszönhetően új ismeretekkel gazdagodtak.

A számonkérés 3 témazáró dolgozat és véletlenszerű röpdolgozatok formájában, valamint írott fogalmazások segítségével történt.

Óraszám: heti 2-szer 1,5 óra, csütörtök mindenkinek, hétfő osztott csoport

Tananyag: T. Marin - S. Magnelli *Nuovo Progetto Italiano 1.*, Edilingua, Roma, 2006.
9-11. leckéig
T. Marin - S. Magnelli *Nuovo Progetto Italiano 2.*, Edilingua, Roma, 2006.
1 és 6. lecke
T. Marin - S. Magnelli *Nuovo Progetto Italiano 1.*, *Quaderno degli esercizi*, Edilingua, Roma, 2006.
T. Marin - S. Magnelli *Nuovo Progetto Italiano 2.*, *Quaderno degli esercizi*, Edilingua, Roma, 2006.
könyvhöz tartozó munkafüzeti feladatok elsajátítása
Consonno, Silvia - Bailini, Sonia, *I verbi italiani*, Alma Edizioni, Firenze, 2003
Nyelvtani összegzésre szolgáló feladatgyűjtemény, nyelvtani táblázatok az adott témákhoz

A következő félévben a hallgatók megismerkedhetnek a várva várt közömmóddal, a feltételes mondatokkal, viszonyító melléknevekkel és melléknév fokozással, valamint a vonatkozó névmásokkal.

TANÁRI JELENTÉS

I. A SZEMINÁRIUM ADATAI

CÍME	Olasz kezdő 2/a és 2/b
OKTATÓJA	Ludmann Ágnes
MEGHIRD. MŰHELYE	Olasz műhely
TAGJAI	Baráth Dóra Érdi Gábor Gansperger István Imrefi Ildikó Kiss Alpár Kiss B. Bernadett Kókai Lénárd Kovács István Major Dóra Mihály Judit Samu Viktor Varga Zoltán
HELYE ÉS IDEJE	Eötvös Collegium 016, Hétfő 19:30-21:00, Csütörtök 18:30-20:00, Péntek 10:00-11:30
TANEGYSÉGKÓDJA	BBV-200.24/EC

II. A SZEMINÁRIUM CÉLJA ÉS RENDJE (TEMATIKA, FELADATOK)

Ebben a félévben a hallgatók az előző félév anyagának ismétlése után elsajátították az összetett múlt időt, a jövő időt és az előidejűség kifejezését a jövőben, átismételték a birtokos névmásokat és azok alkalmazásának rendhagyó szabályait, végül megitanulták az egyszerű múlt időt, és ennek együttes alkalmazását az összetett múlttal.

Különböző témákban alapvető szókincset sajátítottak el: étkezés, közlekedés, szóakozás, főzés, film.

Az órákon feladatok és szituációk segítségével mind az írást, mint a beszédet gyakorolták a hallgatók, valamint hangzó és írott szövegek segítségével mind írott, mint beszélt szövegértésük fejlődött.

A számonkérés 3 témazáró dolgozat és véletlenszerű röpdolgozatok formájában, valamint írott fogalmazások és memoriterek segítségével történt.

Óraszám: heti 2-szer 1,5 óra, hétfői csoport közös, csütörtök és péntek 8 és 4 hallgatóval

Tananyag: T. Marin - S. Magnelli *Nuovo Progetto Italiano 1.*, Edilingua, Roma, 2006.

4. leckétől a 7. lecke végéig

T. Marin - S. Magnelli *Nuovo Progetto Italiano 1. Quaderno degli esercizi*, Edilingua, Roma, 2006.

Könyvhöz tartozó feladatgyűjtemény

Consonno, Silvia - Bailini, Sonia, *I verbi italiani*, Alma Edizioni, Firenze, 2003

Nyelvtani összegzésre szolgáló feladatgyűjtemény, nyelvtani táblázatok az adott témákhoz

A következő félévi cél befejezni a könyv maradék 4 leckéjét.

Délvidéki kirándulás. Előadások Újvidéken

TANÁRI JELENTÉS

I. A SZEMINÁRIUM ADATAI

CÍME	Olasz középfaladó
OKTATÓJA	Jennifer Radulovic, Ludmann Ágnes
MEGHIRD. MŰHELYE	Olasz műhely
TAGJAI	Bacsadi Zsófia Balga Nóra Kolák Fatma Sárai Zoltán Schüsler Tamara Sebestyén Ádám
HELYE ÉS IDEJE	Eötvös Collegium 015, Hétfő 8.00-9.30, Csütörtök 16.00-17.30
TANEGYSÉGKÓDJÁ	BBV-200.26/EC

II. A SZEMINÁRIUM CÉLJA ÉS RENDJE (TEMATIKA, FELADATOK)

Heti 2-szer 1,5 óra.

Tananyag: Consonno, Silvia - Bailini, Sonia, *I verbi italiani*, Alma Edizioni, Firenze, 2003
Nyelvtani összegzésre szolgáló feladatgyűjtemény
Témák: igeidő-egyeztetés a jelenben és múltban
függő beszéd
kötőmód alakjai, használata
jövőidő a jelenben és a múltban
feltételes mondatok
általános alany
olasz névmási rendszer
tematikus szókincsbővítés (utazás, lakás, magán-élet, oktatás, a munka világa, turizmus, hobbi, egészségügy, étkezés, Olaszország, Magyarország, környezetvédelem, egyéb nyelvvizsgatémák)
Jafrancesco, E. *Parla e scrivi*, Cendali Editore, Firenze, 2011
Nyelvtani tematikus gyakorlófeladatok

Fratteggiani Tinca, Maria Tessa-Rossi Giacobbi, Orietta
Parlare, leggere, scrivere, Edizioni Guerra, Perugia, 2004.

Katerinov, Katerin *La lingua italiana per stranieri. Corso medio*. Edizioni Guerra, Perugia, 2012.

Nyelvtani gyakorlófeladatok

Bulinszky, Marianna-Horváth T. Krisztina, *Esami comunicativi in italiano*. Editio Meditteranica, Budapest, 2004.

Nyelvvizsgafelkészítő könyv

T. Marin, *Ascolto medio*, Edizioni Edilingua, Roma, 2004

T. Marin, *Ascolto avanzato*, Edizioni Edilingua, Roma, 2004

A hallás utáni szövegértés fejlesztését célzó feladatsorok

A kurzuson Jennifer Radulovic anyanyelvi lektor és Ludmann Ágnes tanítottak. A kurzus résztvevői kissé eltérő tudásszintről indultak.

A kurzus során Jennifer Radulovic a szókincs bővítésére és a hallgatók beszéd-készségének fejlesztésére összpontosított, Ludmann Ágnes a nyelvtani problémákra, főként az igeidők megfelelő használatára koncentrált, és a hallgatók hallás utáni szövegértését igyekezte fejleszteni.

Ehhez eszközként szolgáltak olasz nyelvi szövegek, kiegészítendő feladatok, adott témájú, vezetett fogalmazások elkészítése, szituációk feldolgozása megadott kifejezéstár és kerettörténet alapján.

A hallgatók sokat fejlődtek a félév során, és mind írott, mind beszélt nyelvtudásuk pontosabbá, kifejezőbbé vált, bátrabban mernek megszólalni.

Kettejük nyáron, sokan összel készülnek nyelvvizsgára.

Számonkérés: félévzáró nyelvvizsga felmérő alapján.

TANÁRI JELENTÉS

I. A SZEMINÁRIUM ADATAI

CÍME	Olasz gyakorlatok
OKTATÓJA	Jennifer Radulovic
MEGHIRD. MŰHELYE	Olasz műhely
TAGJAI	Csejtei Dóra Fridl Viktória Hegyi Brigitta Kerber Balázs Lovász Lilla Pálóczy Emese
HELYE ÉS IDEJE	Eötvös Collegium, 015 és 016, Hétfő 17.00-19.30, Kedd 20.00-21.30, Csütörtök 20.00-21.30, Péntek 10:00-11:30
TANEGYSÉGKÓDJA	BBV-200.29/EC

II. A SZEMINÁRIUM CÉLJA ÉS RENDJE (TEMATIKA, FELADATOK)

Heti 4-szer másfél óra tömbösítve.

A kurzust Jennifer Radulovic anyanyelvi lektor tartotta.

A kurzus célja a hallgatók írásbeli és szóbeli kifejezőképességének javítása, szókincsük bővítése, finomítása, ismereteik bővítése az olasz nyelv és kultúra területén. Ehhez eszközül különféle olasz nyelvű, főképp történelmi és politikai szövegek, valamint olasz zene szolgált.

Számonkérés fogalmazások útján történt.

Orientalisztika műhely

2012/2013. I. félév

FÉLÉVES MŰHELYVEZETŐI JELENTÉS

I. TANULMÁNYI ADATOK

A műhely által meghirdetett vagy befogadott collegiumi szemináriumok

kódja	oktatója és címe
BBV-200.44/EC	Orientalisztikai kutatószeminárium (Dr. Csibra Zsuzsanna, Máté Zoltán)
BMVD-200.44/EC	Orientalisztika kutatószeminárium (Dr. Csibra Zsuzsanna, Máté Zoltán)

A műhely kérésére valamelyik tanszéken meghirdetett vagy EC-kódú egyetemi órák

kódja	oktatója és címe	befogadó kar és tanszék
BBV-102.03/EC	Kopt papiruszok olvasása (Dr. Hasznos Andrea)	BTK Egyiptológia

A műhely ösztöndíjasai

ösztöndíj fajtája	ösztöndíjas neve
Köztársasági ösztöndíj	Dudlák Tamás
Tudományos Ösztöndíj Pályázat (TÖP)	Dudlák Tamás
Köztársasági ösztöndíj	Sándor Angelika

A műhely összesített tanulmányi átlaga:

II. COLLEGIUMI MUNKA

A műhely szakmai rendezvényei

Kutatók Éjszakája (2012. szept. 28.)

Eötvös József Tanulmányi Verseny (2012. dec. 1.)

A műhelyben működő szakcsoportok, önképzőkörök, kutatócsoportok
tevékenysége

A Kutatók Éjszakája rendezvényen a műhely öt tagja adott elő igen változatos témákban. Hevesi Krisztina: A papirológia az egyiptológiában; Dudlák

Tamás: A kávé az iszlám világban; Almády Bertalan: Konfucianizmus a modern Kínában; Kovács Bence Miklós: A kettészakadt Korea – újraegyesítés kontra államérdekek; Takó Ferenc: (Félre)értés

További részletek: <http://honlap.eotvos.elte.hu/orientalista-ejszaka>

Az Eötvös József Tanulmányi Versenyre öt pályamunka érkezett, melyek elbírálásában, a verseny lebonyolításában Takó Ferenc műhelyvezető irányításával az alábbi tagok vettek részt: Sitkei Dóra, Sándor Angelika, Kovács Bence Miklós, Almády Bertalan, Dudlák Tamás, Deák Adrienn, Hevesi Krisztina; Geszler Attila

A műhely évfolyamainak vagy hallgatói (szak)csoportjainak jellemzése

A korábbi években a műhely tagságát az egyenletes, magas színvonalú szakmai, tanulmányi munka jellemezte, azonban az idei évben sajnos öt (főként első-éves) hallgatónak nem sikerült a Collegium által elvárt minimális (4,25) átlag teljesítése. Ennek oka elsősorban az, hogy az első évfolyamos, keleti nyelveket választó hallgatók nincsenek tisztában azzal, milyen plusz nehézségeket okoz egy keleti nyelv tanulása, így „túlvállalják” magukat.

Ennek elkerülése érdekében nagyobb hangsúlyt kell fektetni arra, hogy a felsőbbéves műhelytagok átadják tapasztalataikat a tanulmányaikat újonnan kezdő „golyáknak”, tantárgyfelvételnél tanácsokkal lássák el őket.

A műhely által benyújtott vagy jegyzett pályázatok

ELTE BTK HÖK Tudományszervezési és kutatási pályázat 2012. december (a IV. „Közel, s Távolság” Orientalisztika Konferencia támogatására)

Közösségi munka, rendezvények

A félév során elkezdődtek a IV. Közel s Távolság Orientalisztika Konferencia (2013. március 1-3.) előkészületei. A háromnaposra tervezett eseményre több mint ötven előadó jelezte részvételi szándékát.

Egyéb

Sándor Angelika sikeres TOPIK 3 (koreai nyelvvizsga)

Almády Bertalan sikeres HSK4 (B2-es szintű kínai nyelvvizsga)

A műhelyvezető igazgatói dicséretre javasolja a következő műhelytagokat

Takó Ferenc

Máté Zoltán

TANÁRI JELENTÉS

I. A SZEMINÁRIUM ADATAI

CÍME	Orientalisztikai kutatószeminárium
OKTATÓJA	Dr. Csibra Zsuzsanna, Máté Zoltán
MEGHIRD. MŰHELYE	Orientalisztika
TAGJAI	Almády Bertalan (sinológia) Csarnó Helga (sinológia) Geszler Attila (sinológia) Herczegh Viktória Laura (sinológia) Takó Ferenc (filozófia/japanológia) Dudlák Tamás (arabisztika) Fehér Olívia (japanológia) Kovács Bence (koreanisztika) Mihály Judit (japanológia) Sándor Angelika (koreanisztika) Sitkei Dóra (koreanisztika) Szabó Luca (koreanisztika)
HELYE ÉS IDEJE	Előzetes egyéni egyeztetés alapján
TANEGYSÉGGÓDJA	BBV-200.44/EC ill. BMVD-200.44/EC

II. A SZEMINÁRIUM CÉLJA ÉS RENDJE (TEMATIKA, FELADATOK)

Az őszi félév feladata az volt, hogy a szeminárium hallgatói önálló témaválasztás után 5-10 oldal terjedelmű (a szakjuknak megfelelő) orientalisztika tárgyú dolgozatot készítsenek. A téma meghatározásához a hallgatók tanári segítséget kérhettek, majd vizsgaidőszakban került sor a dolgozatok leadására és az értékelésre. A hallgatókkal való előzetes egyeztetés alapján rendszeres konzultációkra került sor, melyek során az egyéni érdeklődésnek megfelelően az oktató segítette eligazodásukat a források és a szakirodalom terén.

III. A SZEMINÁRIUM ÉRTÉKELÉSE

Sinológia (Dr. Csibra Zsuzsanna):

A dolgozatokat egy kivétellel a megadott időpontra elkészítették a hallgatók. A téma kijelölésével akadtak kezdeti problémák, mely a tudományterület ismeretének hiányosságaiból adódtak az első éves hallgatók esetében, de végül mindenki a műfaj keretein belül maradva, jól oldotta meg a feladatot.

A dolgozatok között három a konfucianizmus témaköréből merített, Csarnó Helga az alapfogalmak elemzésére vállalkozott, pontos, filológiai szempontú munkájára jelest kapott.

Almády Bertalan a konfucianizmus modern kori történetét vizsgálta, a cím kissé félrevezető megfogalmazásának ellenére szintén jeles dolgozatot írt.

Takó Ferenc filozófiai megközelítésben világosította meg a konfuciánus xin fogalmat, alapos, jó stílusú elemzése az eddigi munkáinak sorába illik, szerves egészet képez kutatási területének részeredményeivel.

Herczegh Viktória az állatmotívumok művészetben megjelenő szimbolikájáról írt, a téma nem könnyű megközelítése mellett a filológiai követelmények teljesítése jelentett problémát, ezért jó eredménnyel zárta a félévet.

Geszler Attila Pu Szung-ling egyik novellájának elemzését tűzte ki célul, a dolgozat kis késéssel elkészült, az időhiány miatt azonban rövid (5 oldal) és felületes áttekintésre épülő ismertetés számos területen hiányérzetet hagyott maga után (pl. a korabeli prózai hagyomány ismertetése az író életrajza helyett), így közepesre értékeltem.

(Csarnó Helga, Geszler Attila, Herczegh Viktória a kurzust nem vették fel a félév elején, így érdemjegyük nem került az indexbe.)

Japanológia, koreanisztika, arabisztika (Máté Zoltán):

Dudlák Tamás: a Kutatók Éjszakáján tartott előadásának továbbfejlesztett írott változatában a kávé közel-keleti, iszlám világban való elterjedésének történetét és kultúrtörténeti jelentőségét írta le.

Fehér Olívia: a japán vallások, évközi ünnepek és átmeneti rítusok kapcsolatának elemzése mellett megpróbálta feltárni ezen események színszimbolikáját is.

Kovács Bence: politológiai, politikatörténeti elemzésében kísérletet tett az észak-koreai „változások” és a gorbacsovi glasznoszty, peresztrojka közötti párhuzamosságok, eltérések feltárására.

Mihály Judit: az erdélyi költő, Kovács András Ferenc haiku költészetét mutatja be a szerző Időmadárkönyv c. kötetén keresztül. A bevezetőben ismerteti a hagyományos haiku költészet tartalmi és formai ismérveit, majd ennek tükrében elemzi KAF haiku költészetét.

Sándor Angelika: kontrasztív nyelvészeti témájú dolgozatában a koreai és japán nyelv téma- és alanyjelölő partikuláinak használati jellegzetességeit foglalta össze.

Sitkei Dóra: bemutatja a koreai Chuseok ünnep eredetére vonatkozó egyes elméleteket, az ünnephez köthető egyéb néphagyományokat és szerepét a mai koreai társadalomban

Szabó Luca: bemutatja a Budapesten működő Koreai Kulturális Központ tevékenységét, ill. három interjúalany bemutatásával bepillantást nyerhetünk a hazánkban élő koreaiak magyarországi életéről.

Az egyes dolgozatok teljesítették a kötelező mennyiségi (formai) és minőségi (tartalmi) kritériumokat, így azokat jelesre értékeltem.

TANÁRI JELENTÉS

I. A SZEMINÁRIUM ADATAI

CÍME	Kopt papiruszok olvasása
OKTATÓJA	dr. Hasznos Andrea
MEGHIRD. MŰHELYE	Orientalisztika
TAGJAI	Hevesi Krisztina Takács Dániel Deák Adirenn
HELYE ÉS IDEJE	ELTE BTK Egyiptológia Tsz. Múzeum krt. 4B, 112. terem, K. 11 – 12.30
TANEGYSÉ GKÓDJA	BBV-102.03/EC

II. A SZEMINÁRIUM CÉLJA ÉS RENDJE (TEMATIKA, FELADATOK)

A korábbi évek során megszerzett kopt nyelvtudás elmélyítése és felhasználása a cél, ötvözve a görög nyelv egyre jobb megismerésével és a koptban előforduló görög jövevényszavak egyre magabiztosabb 'kezelésével'. Mindez kiadatlan, részben erősen töredékes kopt szövegek feldolgozásán keresztül történik, így módon a filológiai munka alapvetéseit és a szövegkiadás gyakorlatát is elsajátítja a hallgató. Tervünk két bécsi papirusz kiadása, ehhez gyűjtöttünk párhuzamos szövegeket és másodlagos szakirodalmat ebben a félévben. Most a szerteágazó anyag szortírozásán és egységes publikációvá alakításán dolgoznak a Hallgatók.

III. A SZEMINÁRIUM ÉRTÉKELÉSE

A kurzus óráin minden jelentkezett hallgató rendszeresen részt vett és lelkiismeretesen, sőt lelkesen készültek hétről hétre.

Hevesi Krisztina: kopt nyelvtudása egyre biztosabb lett és folyamatosan fejlődik. A szöveghez (mágikus papirusz) tartozó párhuzamok és háttér kutatásában ő jeleskedett társai között a leginkább.

Takács Dániel: jelenleg Londonban dolgozik, de e-mailen keresztül tartjuk a szakmai kapcsolatot.

Deák Adrienn: az órákra lelkiismeretesen készült, a szöveggel hősiesen küzdött, a háttérmunkákban, másodlagos irodalmak felkutatásában és a nehezen olvasható szakaszok tekintetében is jeleskedett.

Mindannyian jeles érdemjeggyel zárták a félévet.

2012/2013. II. félév

FÉLÉVES MŰHELYVEZETŐI JELENTÉS

I. TANULMÁNYI ADATOK

A műhely által meghirdetett vagy befogadott collegiumi szemináriumok

oktatója és címe

Orientalisztikai kutatószeminárium

(Dr. Csibra Zsuzsanna, Máté Zoltán)

A műhely kérésére valamelyik tanszéken meghirdetett vagy EC-kódú
egyetemi órák

oktatója és címe

befogadó kar és tanszék

Kopt papiruszok olvasása

BTK Egyiptológia

(Dr. Hasznos Andrea)

A műhely ösztöndíjasai

ösztöndíj fajtája

ösztöndíjas neve

Köztársasági ösztöndíj

Dudlák Tamás

Köztársasági ösztöndíj

Sándor Angelika

II. COLLEGIUMI MUNKA

A műhely szakmai rendezvényei

Közel, s Távol Orientalisztika Konferencia (2013. március 1–3.)

XIV. Eötvös Konferencia Orientalisztika szekció (2013. május 3.) – első alkalommal az Eötvös Konferenciák történetében

A műhely évfolyamainak vagy hallgatói (szak)csoportjainak jellemzése

Sándor Angelika a 2013-as OTDK Orientalisztika szekciójában II. helyezést ért el, további aktív tagja volt az Erasmus Kollégiumnak is

Takó Ferenc kitüntetéses oklevelet szerzett az ELTE BTK Filozófia mesterképzésén, 2013 őszétől az egyetem doktori képzésén tervezi folytatni tanulmányait.

Közösségi munka, rendezvények

Az Orientalisztika műhely 2013. március 1–3. között rendezte meg a IV. „Közel, s Távolság” Orientalisztika Konferenciát. A három nap alatt összesen 53 orientalista Hallgató tartotta meg előadását a legkülönbözőbb témákban a japanológiától és a sinológiától az indológián és a mongolisztikán át az egyiptológiáig és az arabisztikáig. Műhelyünk az idei rendezvényen is képviseltette magát: Dudlák Tamás (arabisztika), Hevesi Krisztina (egyiptológia), Herczeg Viktória Laura, Csarnó Helga, Almády Bertalan és Takó Ferenc (sinológia), Kovács Bence Miklós (koreanisztika), Sándor Angelika (koreanisztika–japanológia) és Mihály Judit (japanológia) tartottak előadást.

Az idei konferencia volt az első országosan meghirdetett rendezvény, melynek felhívását számos nem budapesti egyetemre juttattuk el. Előadókat fogadhattunk többek között a Szegedi Egyetem és a szegedi Gál Ferenc Főiskola, a Debreceni Egyetem, a Pécsi Egyetem, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem hallgatói közül, de szélesedett a budapesti egyetemek skálája is: az Eötvös Loránd Tudományegyetem mellett számos Hallgató érkezett a Károli Gáspár Református Egyetem, a Tan Kapuja Buddhista Főiskola és a Budapesti Corvinus Egyetem kötelékéből. A konferencián a hallgatósággal együtt több mint 100 fő vett részt, a közönség soraiban számos oktatót, kutatót köszönthettünk. A szekciók vezetésére neves kutató oktatókat kértünk fel.

A félév első felében a „Közel, s Távolság” II. című tanulmánykötet munkálatai befejeződtek, a IV. „Közel, s Távolság” Konferencia utolsó napjának záróeseményeképp Takó Ferenc, a műhely titkára bemutatta a kötetet.

A negyedik rendezvény után megkezdődtek a „Közel, s Távolság” III. című kötet munkálatai, amelyet immár lektorált tanulmánykötetként fog kiadni a műhely. A konferencia előadóinak előzetes jelentkezése alapján megkezdtük a szakmai lektorok felkérését.

A műhely különösen büszke rá, hogy – három hallgatónk előadásával – idén első alkalommal orientalisztika szekció került az Eötvös Konferencia programjába. A következő években törekedni fogunk rá, hogy a szekció ismét, és akár nagyobb teret is kapjon a rendezvényen, felkeltvén a nem-collegista jelentkezők érdeklődését is.

Egyéb

Közvetve a „Közel, s Távolság” konferenciához kapcsolódóan az Orientalisztika műhely hozzákezdett az ELTE BTK tanszékeivel fenntartott kapcsolatának megerősítéséhez, mivel kiemelten fontos feladatunknak tartjuk, hogy a lehető legszélesebb hallgatói kör számára biztosítsunk teret a bemutatkozásra a konferenciákon és szakmai kutatási lehetőséget a műhelybe való jelentkezés esetén.

A műhelyvezető igazgatói dicséretre javasolja a következő műhelytagokat

Takó Ferenc

Máté Zoltán

Délvidéki kirándulás. Együttműködés: VMFK–EC

TANÁRI JELENTÉS

I. A SZEMINÁRIUM ADATAI

CÍME	Orientalisztika kutatószeminárium
OKTATÓJA	Dr. Csibra Zsuzsanna
MEGHIRD. MŰHELYE	Orientalisztikai műhely
TAGJAI	Almády Bertalan Csarnó Helga Geszlér Attila Herczegh Viktória Laura
HELYE ÉS IDEJE	Hétfő 11.30-13.00.

II. A SZEMINÁRIUM CÉLJA ÉS RENDJE (TEMATIKA, FELADATOK)

A félév során a hallgatók jórészt önálló kutatómunka keretében, melyről a megadott időpontokban beszámolót kellett tartaniuk, a következő feladatokat kapták:

1. egy szemináriumi dolgozatban összefoglalható kutatási téma kiválasztása, esetleg az előző félév kutatásának folytatásaként, vagy ahhoz kapcsolhatóan,
2. az ehhez fellelhető szakirodalom felkutatása, anyaggyűjtés, ennek dokumentálása,
3. egy tetszés szerint kiválasztott tanulmány ismertetésének, recenziójának összeállítása,
4. a szemináriumi dolgozat témavázlatának elkészítése.

A félév értékelése a fenti feladatok teljesítése és az elkészült szemináriumi dolgozat alapján történt.

III. A SZEMINÁRIUM ÉRTÉKELÉSE

A hallgatók egyéni témaválasztást követően készítették el szemináriumi dolgozataikat. Többségében első éves hallgatókról lévén szó a téma kijelölésében elsődleges szempont volt az orientáció erősítése, ezért a még kezdő szinten nehezen feldolgozható területeken is igyekeztek olyan kérdést körüljárni, amelyhez a nélkülözhetetlen, jórészt idegen nyelvű szakirodalom megfelelő ismeretanyagot közvetít.

TANÁRI JELENTÉS

I. A SZEMINÁRIUM ADATAI

CÍME	Kopt papiruszok olvasása
OKTATÓJA	dr. Hasznos Andrea
MEGHIRD. MŰHELYE	Orientalisztika
TAGJAI	Hevesi Krisztina Deák Adirenn

II. A SZEMINÁRIUM CÉLJA ÉS RENDJE (TEMATIKA, FELADATOK)

A korábbi évek során megszerzett kopt nyelvtudás elmélyítése és felhasználása a cél. Két kiadatlan, részben erősen töredékes kopt szöveg (Bécsi Papiruszgyűjtemény) feldolgozásán keresztül történik, így módon a filológiai munka alapvetéseit és a szövegkiadás gyakorlatát is elsajátítja a hallgató.

III. A SZEMINÁRIUM ÉRTÉKELÉSE

A kurzus óráin minden jelentkezett hallgató rendszeresen részt vett és lelkiismeretesen, sőt lelkesen készültek hétről hétre.

Hevesi Krisztina: kopt nyelvtudása egyre biztosabb lett és folyamatosan fejlődik. A szöveghez (mágikus papirusz) tartozó párhuzamok és háttér kutatásában ő jeleskedett társai között a leginkább.

Deák Adrienn: az órákra lelkiismeretesen készült, a másodlagos irodalmak felkutatásában és a nehezen olvasható szakaszok tekintetében is jeleskedett.

Skandinavisztika műhely

2012/2013. I. félév

FÉLÉVES MŰHELYVEZETŐI JELENTÉS

I. TANULMÁNYI ADATOK

A műhely által meghirdetett vagy befogadott collegiumi szemináriumok

kódja	oktatója és címe
BMVD- 200:141	A skandináv irodalom fogadtatása Magyarországon az elmúlt 20 évben
oktatók:	Prof. Dr. Masát András, Ásó Zsófia, Nagy Emese

A műhely összesített tanulmányi átlaga: 4,6

II. COLLEGIUMI MUNKA

A műhely szakmai rendezvényei

A műhelyben működő szakcsoportok, önképzőkörök, kutatócsoportok
tevékenysége

A 2012/13-as őszi félévben a műhely munkája elsősorban a Magyarországon fordításban megjelent skandináv művekre összpontosult. A hallgatók feladata az 1990-es évektől napjainkig magyar fordításban megjelenő, kortárs skandináv művek vizsgálata volt. Ez részben önállóan, részben a műhelyben tartott foglalkozások keretein belül történt, ahol a hallgatóknak lehetőségük volt megfigyeléseik, elméleteik prezentálására. Cél volt a jellegzetesen skandináv motívumok felfedezése, ill. annak megfigyelése, hogy hogyan értelmezi ezeket egy skandináv és egy magyar olvasó. Felmerült a kérdés, hogy mennyiben adható vissza mindez fordításban. A félév végén egy beadandó dolgozatban kellett a hallgatóknak összefoglalni vizsgálódásaik eredményét. Ezt önállóan, vagy csoportban is megtehették.

Spanyol filológiai műhely

2012/2013. II. félév

FÉLÉVES MŰHELYVEZETŐI JELENTÉS

I. TANULMÁNYI ADATOK

A műhely által meghirdetett vagy befogadott collegiumi szemináriumok

kódja	oktatója és címe
BBV-200.35/EC, BMVD-200.35/EC	Az „A spanyol–magyar irodalmi kapcsolatok intézményes keretei” című kurzus konkrét témája: <i>A polgárháború utáni spanyol irodalom</i> oktató: Klempáné Faix Dóra (adjunktus, ELTE)
BBV-200.34/EC, BMVD-200.34/EC	A „Magyar irodalom a mai spanyol könyvpiacra” című kurzus konkrét témája: <i>Nyelvi kölcsönhatások</i> Balázs-Piri Péter (adjunktus, ELTE) Berta Tibor (docens, Szegedi Tudományegyetem) Klempáné Faix Dóra (adjunktus, ELTE) Morvay Károly (nyugalmazott tanár, ELTE) Szijj Ildikó (docens, ELTE)

A műhely ösztöndíjasai

ösztöndíj fajtája	ösztöndíjas neve
Köztársasági ösztöndíj	Bálint Zsuzsa

A műhely összesített tanulmányi átlaga: 4,75

II. COLLEGIUMI MUNKA

A műhely szakmai rendezvényei

A félévre meghirdetett nyelvészeti műhely egyben szakmai rendezvénynek is tekinthető, mivel olyan szakmailag igen elismert oktatók előadássorozatából állt, akik nem feltétlenül az ELTE oktatói, és/vagy akikkel a hallgatók tanulmányaik során nem feltétlenül találkoznak. A kurzus keretében a kiemelkedő nyelvész kollégák interaktív előadásokat tartottak a spanyol nyelvet érintő nyelvi kölcsönhatásokról. Az egyetemi tanulmányok során a nyelvészet kapta mindig a legkevesebb hangsúlyt, ezért gondoltuk azt, hogy ez egy jó alkalom lenne arra, hogy a hallgatók jobban megismerjék az Ibériai-félsziget nyelveit és a köztük fennálló kapcsolatot, kölcsönhatásokat.

Az előadások időpontja és tematikája a következő volt:

2013. április 9. Morvay Károly (nyugalmazott tanár, ELTE): *Az euskera és a szomszédos nyelvek*:

Az óra tematikája: a baszk nyelv eredete, lehetséges elméletek más nyelvek való kapcsolatáról, a baszk nyelv nyelvészeti érdekességei és sajátosságai, baszk hatások a spanyol nyelvben, lexikai áthatások

2013. április 23. Berta Tibor (docens, Szegedi Tudományegyetem): *Katalanizmusok a mai spanyol nyelvben*:

Két nyelv együttélésének elméleti háttere, a katalán norma kialakulásának története és folyamata, spanyol nyelv hatása a katalánra (lexika, szintaxis), katalán nyelv hatása a spanyolra (tipikus nyelvi hibák a katalán anyanyelvűek spanyol használata közben, lexika, szintaxis)

2013. április 30. Balázs-Piri Péter (adjunktus, ELTE): *Anglicizmusok a spanyol frazeológiában*

Elméleti bevezető a frazeológiába; metafora, metonímia; konkrét példák az anglicizmus jelenségére a mai spanyol nyelvben (közmondások, kifejezések, szófordulatok)

2013. május 7. Szijj Ildikó (docens, ELTE): *Kölcsönszavak az iberoromán nyelvekben*

Az Ibériai-félsziget nyelvei közti kapcsolat (kasztíliai spanyol, katalán, portugál, gallego, baszk), arab kölcsönhatások a lexikában

A félév végén a hallgatók írásban számoltak be a kurzus során szerzett ismereteikről, egy 40 kérdésből álló dolgozatban, melynek helyes megoldásait és eredményét közösen elemeztük ki.

A műhelyben működő szakcsoportok, önképzőkörök, kutatócsoportok tevékenysége

A műhely másik kurzusa alkalmat adott személyes kutatások megvalósítására és bemutatására. Elsődleges célunk az volt, hogy a hallgatók megismerjék azt a korszakot, mely kiindulópontja volt és a mai napig jelentősen meghatározza a kortárs spanyol irodalmat, másrészt pedig egy olyan témát dolgoz fel, melyre az egyetemi képzés keretében viszonylag kevés hangsúlyt fektetünk. A hallgatók először betekintést nyerhettek a polgárháború utáni korszak történelmi, társadalmi és kulturális helyzetébe, ezen belül helyeztük el az egymást követő irodalmi nemzedékeket (az első generáció, azaz a 36-os nemzedék; az 50-es évek írói; a 60-as évek újításai; irodalom 1975 után). Ezt követően minden hallgató egyéni kutatás során készült fel a korszak egy-egy szabadon választott írójának életművéből és egy konkrét mű elemzéséből, majd ezt bemutatta a csoportnak is. Így mindenkinek lehetősége nyílt alaposabban megismerni a korszak legjelentősebb képviselőit és műveit.

A választott írók és a kiemelten kezelt művek a következők voltak:

Ignacio ALDECOA: *El aprendiz de cobrador* (elbeszélés) – Fazekas Boglárka

Juan García HORTELANO: *Tormenta de verano* (regény)

Juan MARSÉ: *Últimas tardes con Teresa* (regény) – Almás Zsófia

Carmen MARTÍN GAITE: *Las ataduras* (a kötet több elbeszélésének összevetése) - Kolak Fatma

Luis MARTÍN-SANTOS: *Tiempo de silencio* (regény) – Gaál Zoltán Kristóf

Eduardo MENDOZA: *La ciudad de los prodigios* (regény) – Bálint Zsuzsa

Enrique VILA-MATAS: *El mal de Montano* (regény) – Varju Kata

A műhely évfolyamainak vagy hallgatói (szak)csoportjainak jellemzése

Műhelytitkár: Bálint Zsuzsa

Műhelytagok:

Almás Zsófia

Bálint Zsuzsa

Fazekas Boglárka

Gaál Zoltán Kristóf

Kolak Fatma

Varjú Kata

A műhely tagjai ebben a félévben is aktívan és intenzíven dolgoztak a félévre kitűzött nyelvészeti és irodalmi kurzusokon, saját kutatómunkát is végeztek, önálló gondolatokkal és eredményekkel járultak hozzá nem csak a műhely irodalmi és kulturális témájához, hanem a műhely profiljának szélesítéséhez is.

Közösségi munka, rendezvények

A 2013. május 3–4. Eötvös Konferencián a műhelyből Almás Zsófia, Bálint Zsuzsa és Varju Kata tartottak színvonalas előadást, Bálint Zsuzsamegkapta a szekció legjobb előadása címet.

A műhelyvezető igazgatói dicséretre javasolja a következő műhelytagokat

Bálint Zsuzsa műhelytitkár elismerést érdemel nem csak a titkárként elvégzett feladatai lelkiismeretes elvégzéséért, hanem a félév során végzett színvonalas szakmai munkájáért egyaránt.

Klempáné Faix Dóra

Délvidéki kirándulás. Jó hangulat az újvidéki magyarok között

Szlavisztika műhely

2012/2013. I. félév

FÉLÉVES MŰHELYVEZETŐI JELENTÉS

I. TANULMÁNYI ADATOK

A műhely kérésére valamelyik tanszéken meghirdetett vagy EC-kódú egyetemi órák

kódja	oktatója és címe	befogadó kar és tanszék
BMVD- 141.50/EC	A XX. SZÁZADI OROSZ PRÓZA A SZÁZADFORDULÓTÓL NAPJAINKIG (oktató: dr. Nagy István)	Orosz Nyelvi és Irodalmi Tanszék
BMVD- 141.45/EC	Kulturális és poétikai hagyományozódás Dosztojevszkij, Tolsztoj és Csehov műveiben (Oktatók: Boros Lili, Kocsis Géza)	Orosz Nyelvi és Irodalmi Tanszék

A műhely összesített tanulmányi átlaga: 4,76

II. COLLEGIUMI MUNKA

A műhely szakmai rendezvényei

2013 januárjában a Szlavisztika Műhely szakmai programokkal vett részt az Eötvös Collegium OKTV Tehetséggondozó Tábor programjában, az előadásokra két gimnáziumból érkeztek tanulók.

A műhelyben működő szakcsoportok, önképzőkörök, kutatócsoportok tevékenysége

Az „Alkotó Műhely” – az előző félévhez hasonlóan – gyűlésszerűen nem működött, de sor került a műhely- és OKTV-dolgozatokhoz fűződő szakmai konzultációkra.

A műhely évfolyamainak vagy hallgatói (szak)csoportjainak jellemzése

A Szlavisztika műhely tagjai kivétel nélkül megfelelően, lelkiismeretesen teljesítették collegiumi feladataikat és szinte kivétel nélkül kiemelkedő tanulmányi eredménnyel végezték el az őszi szemesztert.

Bocskay Zsófia nagyon sokat segített a műhelyvezetőnek, és igen lelkiismeretesen látta el műhelytitkári feladatait, Cegelnik Natália pedig kiemelkedő dolgozatot írt Marina Cvetajeva Szonyecska regénye című művéről.

Boros Lili

TANÁRI JELENTÉS

I. A SZEMINÁRIUM ADATAI

CÍME	Kulturális és poétikai hagyományozódás Dosztojevszkij, Tolsztoj és Csehov műveiben
OKTATÓJA	Boros Lili, Kocsis Géza
MEGHIRD.	Szlavisztika műhely
TAGJAI	Bocskay Zsófia Budai Bianka Cegelnik Natália
HELYE ÉS IDEJE	Szerda 17-18:30 D/5
TANEGYSÉGKÓDJÁ	BMVD-141.45/EC

II. A SZEMINÁRIUM CÉLJA ÉS RENDJE (TEMATIKA, FELADATOK)

A kurzus célja volt, hogy áttekintsük – a hallgatók már meglévő ismereteire is támaszkodva – a szöveggköziség, az intertextualitás fogalmaira vonatkozó tudományos megközelítéseket (főként Ju. Tinyanov, Ju. Lotman és P. Torop tanulmányain keresztül), majd e megközelítéseket konkrét műelemzési példákön keresztül szemléltessük. Nem mellőztük az intermedialitás problémakörét, az irodalmi-kulturális (képzőművészet, zene) hagyományok folytathatóságának a kérdését sem. Lermontov *Démon* című poémájának kapcsán a műfaj mint irodalmi hagyománytextus kérdését jártuk körül, Puskin *Anyeginjét* a levél mint irodalmi műfaj és mint kulturális tény kontextusában értelmeztük. Csajkovszkij *Anyeginjében* a „levéljelenet” vizsgálatakor az opera műfajának alapvetően interszemiotikus jellegére, szöveg, zene és színpad folyamatos

kölcsönhatására utaltunk. Dosztojevszkij *Gyenge szív* című műve kapcsán tértünk át a szentimentalizmus hagyományának a kérdésére, kitekintve a „Liza-szövegek”-re (V. N. Toporov terminusa). A hagyományértelmezés témakörét folytatva Rousseau és Karamzin természetkoncepcióját vázoltuk fel, a kert-és tájábrázolások hagyományára, a vizuális ábrázolás irodalmi szövegen belüli jelenségét is érintve. Tolsztoj szentimentalizmushoz való viszonyát kertművészeti és festészeti párhuzamok alapján határoztuk meg. A kurzus további célja az is volt, hogy a hallgatókat önálló kutatómunkára és szakirodalmi feldolgozásra ösztönözzük, ezért a jegy megszerzésének a feltétele egy szakirodalmi tétel feldolgozása és előadása, majd pedig egy szabadon választott mű elemzése és közös vitára való bocsájtása volt.

III. A SZEMINÁRIUM ÉRTÉKELÉSE

A szemináriumnak három collegista hallgatója volt: Bocskay Zsófia, Budai Bianka és Cegelnik Natália, akik aktívan részt vettek a szemináriumokon. A problémafelvető kérdésekre okosan reagáltak, és értékes gondolatokkal kapcsolódtak be a műelemző előadások közös megvitatásába. A megadott szakszövegekből minden alkalommal kiválóan felkészültek, s az önálló kutatómunkára ösztönző műelemző előadások is alapos kutatómunkáról tanúsítottak, de az elemzés szempontjait nem sikerült minden esetben helyesen kiválasztani.

TANÁRI JELENTÉS

I. A SZEMINÁRIUM ADATAI

CÍME	XX. századi orosz próza a századfordulótól napjainkig
OKTATÓJA	Dr. Nagy István
MEGHIRD. MŰHELYE	Szlavisztika műhely
TAGJAI	Bocskay Zsófia Budai Bianka Cegelnik Natália Györki Tamás Oszuszi Ágnes
HELYE ÉS IDEJE	Sz 10-11:30, D. ép./6. sz.
TANEGYSÉGGÓDJA	BMVD-140.50/EC

II. A SZEMINÁRIUM CÉLJA ÉS RENDJE (TEMATIKA, FELADATOK)

A szeminárium célja, hogy átfogó képet adjon a hallgatók számára az orosz próza alakulásáról a modernen és a posztmodernen keresztül az ezredfordulóig. A szemináriumi órákon nem mellőztük a regénypoétikai vonatkozásokat sem, így a pétervári elbeszélés keretein belül Andrej Belij *Petyerburgát*, az autobiografikus regény szemszögéből pedig Bunyin *Arszenyev élete* című művét elemeztük. Bulgakov *Mester és Margaritája* a művészregény, Platonov *Csevangurja* a modern mítosz nézőpontjából került bemutatásra. Az újraíródó (szentimentális-romantikus) hagyomány volt a fő elemzési szempont Marina Cvetajeva (*Szonyecska regénye*) és Ljudmila Ulickaja műveiben (*Szonyecska*). A féléves kurzust a történelmi elbeszélést (Ajtmatov: *A versenyló halála*), a posztmodern regény és az író mítoszt problematizáló (Jerofejev: *A jó Sztálin*) művek említésével zártuk. A jegy megszerzésének a feltétele a szépirodalmi művek ismerete és egy szemináriumi dolgozat megírása volt.

III. A SZEMINÁRIUM ÉRTÉKELÉSE

A kurzuson öt collegista hallgató vett részt, akik az órákra kielégítően készültek a primer és szekunder irodalmakból. A jegy megszerzésének feltételeként beadott dolgozatok kivétel nélkül megfelelő színvonalúak voltak. Bocskay Zsófia és Cegelnik Natália dolgozata OKTV-pályamunkává fejlődött.

2012/2013. II. félév

FÉLÉVES MŰHELYVEZETŐI JELENTÉS

I. TANULMÁNYI ADATOK

A műhely kérésére valamelyik tanszéken meghirdetett vagy EC-kódú egyetemi órák

kódja	oktatója és címe	befogadó kar és tanszék
BMA-UKRD-311	Zoltán András Irodalmi/nyelvészeti szakszeminárium (Szláv-magyar nyelvi kapcsolatok)	Orosz Nyelvi és Irodalmi Tanszék
BMA-SZEMD-343	Kroó Katalin Kulturális szövegekben modellált jelrendszerek	Orosz Nyelvi és Irodalmi Tanszék

A műhely ösztöndíjsai

ösztöndíj fajtája	ösztöndíjas neve
Köztársasági Ösztöndíj	Györki Tamás
DAAD	Oszuszký Ágnes
Nyári Egyetem, Várna	Oszuszký Ágnes

A műhely összesített tanulmányi átlaga: 4,74

II. COLLEGIUMI MUNKA

A műhely szakmai rendezvényei

Az ELTE Kárpát-medencei nyári egyetem (2013. július 9-14.) humántudományi szekciójában az alábbi programmal vesz részt:

Intermedialitás és nyelvhasználat

8:15–9:45 Boros Lili: A nevek szemantikája, a hős és a név kapcsolata a művészi szövegekben

9:45–11:15 Kocsis Géza: A zene nyelvének ábrázolási lehetőségei 19. századi orosz irodalmi alkotásokban

A műhely évfolyamainak vagy hallgatói (szak)csoportjainak jellemzése

A 2012/13. tanulmányi év 2. félévében két műhelytag vett részt moszkvai rész-képzésen: Czegelnik Natália és Bocskay Zsófia. A részképzésre való tekintettel a két hallgató a műhelyórák elvégzése alól műhelyvezetői felmentést kapott. Moszkvában az elvégzett kurzusok alapján nyelvtudásukat nagy mértékben fejlesztették, az egyetemi kurzusokat elvégezték. Györki Tamás a Collegiumban tartott nyelvórák miatt méltányosságból a műhelyóra alóli felmentését kérte. Budai Bianka egyenletes színvonalú teljesítménnyel végezte a félévét, a műhely követelményeinek megfelelt.

Egyéb

A műhelyórák elvégzése alól felmentést kért két végzős hallgató, Herczeg Ildikó és Györki Tamás. Herczeg Ildikó kérelmét nem támogattam, a műhelyórát nem végezte el.

Boros Lili

Délvidéki kirándulás

TANÁRI JELENTÉS

I. A SZEMINÁRIUM ADATAI

CÍME	Irodalmi/nyelvészeti szakszeminárium (Szláv-magyar nyelvi kapcsolatok)
OKTATÓJA	Prof. Dr. habil. Zoltán András
MEGHIRD. MŰHELYE	Szlavisztika műhely
TAGJAI	Budai Bianka
HELYE ÉS IDEJE	ELTE D ép. 11.
TANEGYSÉ GKÓDJA	BMA-UKRD-311

II. A SZEMINÁRIUM CÉLJA ÉS RENDJE (TEMATIKA, FELADATOK)

A szláv–magyar nyelvi kapcsolatok c. szakszeminárium célja az, hogy bevezesse a hallgatóságot a magyar nyelv legnagyobb idegen eredetű szókészlet-csoportjának tanulmányozásába. A félév elején néhány előadásban megvilágítottam e jövevényszó-réteg nagyságrendi mutatóit, időrendi rétegeit, kutatástörténetét és megoldatlan problémáit. A hallgatóság a félév elején szemináriumi dolgozati témát választott, s a félév második felében ezek hangzottak el és kerültek megvitatásra.

III. A SZEMINÁRIUM ÉRTÉKELÉSE

A szeminárium céljai teljes mértékben megvalósultak. A kurzust egy bejáró Eötvös collegista, Budai Bianka a fák és cserjék témakörbe tartozó szláv jövevényszavainkat dolgozta fel a szakirodalom értő felhasználásával, az etimológiai és dialektológiai szótárakból vett anyagot olvasmányos formában előadva, jó színvonalú előadásban és írott formában is.

Zoltán András

Társadalomtudományi műhely

2012/2013. I. félév

FÉLÉVES MŰHELYVEZETŐI JELENTÉS

I. SZAKMAI TEVÉKENYSÉG

I. 1. Kurzusok

A Társadalomtudományi műhely a tanév első felében négy kurzust hirdetett meg. Ezek közül az egyik óra elvégzése minden tag számára kötelező volt, kettő másiktól a hallgatóknak kötelezően egyet kellett választaniuk. Ezenkívül meghirdettünk egy fakultatív órát is.

Ditzendy Orsolya műhelytitkár *Magyarország társadalomtörténete 1945 után* című órájának elvégzése kötelező volt valamennyi hallgató számára. Az óra bevezetést nyújtott a magyarországi szocialista rezsim társadalmi eseményeibe, folyamataiba, a Harmadik Köztársaság 1989-es kikiáltásával bezárólag. A kurzust önálló kutatáson alapuló tízoldalas tanulmány megírásával vagy szóbeli vizsga keretében teljesíthették az órára járók. A szemináriumot valamennyien jeles eredménnyel végezték el.

Megadja Gábornak, az ELTE ÁJK doktoranduszának esztétörténeti órája a *Politika és etika* címet viselte. A hallgatók a klasszikus politikaelmélet dilemmáival és vitáival ismerkedtek meg. A félév végén valamennyiüknek be kellett nyújtania egy 3-5 oldalas dolgozatot egy, a félév folyamán megvitatott témában. Mindannyian jeles érdemjegyet kaptak.

Kmetty Zoltán *Szimulációs módszerek a társadalomtudományokban* órájának elvégzése a műhely szociológus és közgazdász hallgatóinak volt kötelező. Az alapvető társadalomtudományi szimulációs eljárásokkal foglalkozó tárgyat jeles eredménnyel teljesítették a hallgatók.

A Társadalomtudományi műhely negyedik kurzusa, a *Bibliaismeret mindenkinek* fakultatív tantárgy volt, egyben nyitott a Collegium többi hallgatója számára is. Az órán a Biblia egyes témáival a biblikai teológia módszerével ismerkedtek meg a hallgatók. A Ditzendy Orsolya műhelytitkár által tartott kurzust a hallgatók jeles eredménnyel végezték el.

A félévben a műhely hallgatóinak összesített átlaga 4,62 lett.

I. 2. Egyéb előírások

A műhely minden tagjának kötelező volt a vizsgaidőszak folyamán egy önálló kutatáson alapuló, legalább 10 oldalas tanulmányt – *műhelydolgozatot* – bemutatniuk.

További követelmény volt egy *rezümé* vagy – a felsőbbéves hallgatók számára – *recenzió* megírása egy önállóan választott, majd a műhelyvezető tanár által jóváhagyott idegen nyelvű tanulmány alapján.

I. 3. Eredményeink

Budai Mihály Egon és Gönczö Levente Zoltán, a műhely harmadéves, nemzetközi tanulmányok alapszakos hallgatói az előző tanévi eredményük alapján részt vehetnek a 2013. április 8–10-én, Kaposvárott megrendezendő XXXI. OTDK-n.

Budai Mihály Egon és Gönczö Levente Zoltán a 2012–2013-as tanévre megkapták Magyarország Kormányának *köztársasági ösztöndíját*.

Gönczö Levente Zoltán Erasmus ösztöndíj keretében a félévet a Heidelbergi Ruprecht Karl Egyetemen töltötte.

II. PROGRAMJAINK A COLLEGIUMBAN

II. 1. Kutatók Éjszakája

2012. szeptember 28-án a Társadalomtudományi műhely is részt vett a Collegium szervezésében megrendezésre kerülő Kutatók Éjszakáján.

A műhely hallgatói saját, közösen írt színdarabjukat mutatták be, amely az „*Aki a Facebookról törli magát, társadalmi öngyilkosságot követ el.*” állítás vitáját mutatta be egy parlamenti disputa formájában. Az előadás sikerét mutatja az érdeklődők magas száma is.

II. 2. Műhelykonferencia

A 2012. nyári műhelytitkári egyeztetéseken megbeszéltek alapján a műhely 2012. október 27-én szervezte meg saját előválogató konferenciáját a 2013. májusi, XIV. Eötvös Konferenciára.

A „*Racionalitás a társadalmi cselekvésben*” konferencia témája a társadalomtudományok által sokat hangsúlyozott racionális cselekvésmód vizsgálata volt. A rendezvényen a műhely hallgatóin túl az ELTE és a Budapesti Corvinus

Egyetem hallgatói is előadtak. Az előadások igen színvonalasnak bizonyultak, és termékeny vita bontakozott ki az előadásokat követően.

A konferencia egyben a műhely első saját konferenciája volt.

II. 3. Eötvös VitaCör – „*Words without swords*”

A Társadalomtudományi műhely célja, hogy kéthavi rendszerességgel tartson egy aktuális társadalmi-politikai kérdésekről szóló vitakört. Minden esetben egy vagy több olyan vendéget hívunk meg, aki(k) szavára valamiért érdemes lehet odafigyelnünk.

2012 novemberében dr. Lányi Andrást, az ELTE TáTK egyetemi docensét hívtuk meg kerekasztal-beszélgetésre a környezetvédelem társadalmi jelentőségéről, eszmetörténeti és morális hátteréről és az esetleges megoldási stratégiákról.

II. 4. Eötvös József Tanulmányi Verseny

A Társadalomtudományi műhely külön szekciót indított a 2012-es (II.) EJTV-n.

A jelentkező középiskolásoknak elsőként választaniuk kellett egyet az általunk megadott témák közül, majd abból esszét írniuk. A döntő első részében sor került a dolgozat megvédésére, a második fordulóra pedig párosával hívtuk be a versenyzőket, s egy-egy borítékból húzott témáról kellett vitatkozniuk egymással úgy, hogy a kapott, egy oldalas cikkek érvkésztét és álláspontját kellett képviselniük a vita során. A verseny eredményeként mindhárom behívott középiskolásnak helyezést osztottunk ki.

Csuta Virág Regina másodéves szociológushallgató és Németh Ágnes Adél elsőéves nemzetközi tanulmányok alapszakos hallgató a versenyzőkkel való kapcsolattartásból és az egyéb háttérmunkából vették ki részüket; a zsűri tagjai Ditzendy Orsolya, Budai Mihály Egon és Horváth Ágoston harmadéves szociológushallgató voltak.

II. 5. Tehetséggondozó tábor

A Társadalomtudományi műhely képviseltette magát a 2013. január végén, középiskolásoknak rendezett tehetséggondozó táboron is.

Az érdeklődő hallgatóknak Ditzendy Orsolya műhelytitkár és Budai Mihály Egon mutatták be műhelyünket.

III. KÖZÖSSÉGÉPÍTÉS

III. 1. Műhelygyűlések

A félév során három műhelygyűlésre került sor.

A 2012. szeptember eleji műhelygyűlés témája az új tagok bemutatkozása és a féléves kötelezettségek, feladatok ismertetése volt. A novemberben tartott egyeztetésen az addigi tapasztalatok cseréjére, valamint a műhelydolgozat témáinak bemutatására került sor. A decemberi műhelygyűlést a szakmai megbeszélés mellett karácsonyi ünneplés és ajándékozás zárta.

III. 2. Műhelykirándulás

A műhely tagjai tavaly októberben egy budapesti utazás keretében látogatták meg a Sziklakórházat és a Mátyás-templomot.

III. 3. Műhelyszínház

A Társadalomtudományi műhely minden félévben ellátogat egy színházi előadásra, amelynek célja, hogy a tagok a kötelező órákon és szakmai munkán kívül könnyed szórakozás keretében is találkozzanak egymással, és összetartóbb közösséget alakítsanak ki.

2012 novemberében Ottlik Géza *Iskola a határon* című regényének adaptációját tekintettük meg, a Bárka Színház előadásában.

FÉLÉVES MŰHELYVEZETŐI JELENTÉS

Ditzendy Orsolya értékelése

(Magyarország társadalomtörténete 1945 után)

Tematika: A kurzus célja bevezetést nyújtani az elmúlt időszak társadalmi eseményeibe, folyamataiba, a magyarországi szocialista rezsim kezdetétől egészen a harmadik köztársaság kikiáltásáig (1989). A kurzus formája szeminárium; a félév a korabeli szövegek, illetve társadalomtörténeti tárgyú tanulmányok közös elemzésén alapszik. A kurzus abszolválásának feltétele a rendszeres órára járás és a feladott szövegek előzetes, önálló feldolgozásán kívül a félév végi szóbeli vizsga, amit egy önálló kutatáson alapuló kb. 10 oldalas tanulmány válthat ki. A kurzus azoknak a hallgatónak ajánlott, akik kevésbé jártasak a huszadik század második felének magyar társadalomtörténetében, de kellően nyitottak ahhoz, hogy a félév során felvetett témákról olvassanak és gondolkodjanak.

Értékelés: A csoport teljesítménye, úgy gondolom, kimagasló volt minden tekintetben, mind az órákra való felkészültségben, mind pedig az órai aktivitást, kognitív képességeket tekintve. A csoporttal összességében és a műhelytagokkal egyenként is nagyon meg vagyok elégedve, szorgalmat, kitartást, lelkesedést láttok a hallgatókban, átlagon felüli teljesítményeket eredményezve mindezzel. A hallgatók érdemjegye: 5.

A kurzus hallgatói: Boros Anikó, Budai Mihály Egon, Gönczö Levente Zoltán, Katona Sándor, Németh Ágnes Adél, Németh Ferenc, Petróczy Dóra Gréta, Szurovecz Illés.

Megadja Gábor értékelése

(Politika és etika)

Annotáció: A kurzus célja megismertetni a hallgatókkal a klasszikus politika-elmélet dilemmáit és vitáit. A hallgatók megismerkednek e viták érveivel, és a cél az, hogy ők maguk is tudjanak érvelni pro és kontra. A kurzus formája szeminárium, azaz a hallgatók aktív részvételére épít. A kurzus résztvevői egy témából referátumot tartanak, amit vita követ, majd a félév végén egy 3-5 oldalas dolgozatban foglalják össze a témájuk problémáját (lehetőség szerint reflektív módon, azaz a dolgozat ne pusztán az előadott esszé kivonata legyen).

Értékelés: A csoport összteljesítményével elégedett vagyok, a kiselőadások rendben lezajlottak. Az órákra mindenki felkészülten érkezett, a hallgatók nyitottak és aktívak voltak végig a kurzus során. Kérdéseik, hozzászólásaik mindenképp mélyítették a vizsgált szövegek megértését, ezáltal a kortárs politikai eszmék megismerését is.

A hallgatók érdemjegye: 5.

A kurzus hallgatói: Botházi Renáta, Budai Mihály Egon, Csuta Virág Regina, Gönczö Levente Zoltán, Horváth Ágoston, Szoszín Rudolf, Szurovecz Illés.

Kmetty Zoltán értékelése

(Szimulációs módszerek a társadalomtudományokban)

Annotáció: Alapvető szimulációs ismeretek, A szimulációs megközelítés társadalomtudományi használata, Klasszikus szimulációk: Schelling modell, Szimulációs eljárás önálló leprogramozása, és bemutatása (2 óra)

Értékelés: Elégedett voltam a diákokkal, jól dolgoztak, a félév végére mindenki előre tudott valamennyit lépni. Az nagyon sokat számított, hogy a csoportból 2 diáknak már nagyon alapos előismeretei voltak, és jól tudtak programozni is, a többiek pedig nulláról indultak. Ez picit megnehezítette az órátartást. A csoport teljesítményével, hozzáállásával, szorgalmával azonban elégedett vagyok.

A hallgatók érdemjegye: 5.

A kurzus hallgatói: Csuta Virág Regina, Horváth Ágoston, Katona Sándor, Petróczy Dóra Gréta.

Ditzendy Orsolya értékelése szabadon választható tárgyról

(Bibliaismeret mindenkinek)

Annotáció: A kurzus célja a Biblia kijelentéseit oly módon megismerni, hogy annak tartalmát nem tesszük a modern teológiatörténet mérlegére, hanem a *biblia teológia* mint módszer segítségével próbáljuk megérteni azt az üzenetet, amiért a könyvek Könyve mellett a mai napig nem lehet állásfoglalás nélkül elmenni, s ami miatt a kereszténység időről időre megújulni képes, még ha

a vallásgyakorlás módja sok esetben a keresztény-keresztyén felekezetekben néhol különbözik is. A szeminárium célja több mint egy általános bevezetőt adni a Bibliáról, ehelyett a gyakran előforduló fogalmakat, központi problémákat tárgyaljuk, s azt próbáljuk megérteni, hogy az Ó- és Újszövetség a próféciákban és történetekben miért és hol kapcsolódnak össze; valamint hogy a kereszt(y)ény világ számára mit jelent, hogy a Messiás eljött, s még jönni fog.

Értékelés: A hallgatók rendkívül érdeklődők és nyitottak voltak a kurzus során végig, a hallgatók alacsony létszáma lehetővé tette a Biblia szövegeinek beszélgetés általi megértését. A hallgatókkal rendkívül meg vagyok elégedve, hozzáállásuk, szorgalmuk szabadon választható tárgy esetében egészen figyelemre méltó volt.

A hallgatók érdemjegye: 5.

A kurzus hallgatói: Budai Mihály Egon, Csuta Virág Regina, Németh Ágnes Adél, Németh Patrik.

Délvidéki kirándulás. Gion Nándor szülőháza

2012/2013. II. félév

FÉLÉVES MŰHELYVEZETŐI JELENTÉS

I. TANULMÁNYI ADATOK

A műhely által meghirdetett vagy befogadott collegiumi szemináriumok

kódja	oktatója és címe
BBV-200.37/EC, BMVD-200.37/EC	Rendszerváltás kutatószeminárium (Ditzendy Orsolya)
BBV-200.38/EC, BMVD-200.38/EC	Bibliaismeret mindenkinek (Ditzendy Orsolya)
BBV-200.39/EC, BMVD-200.39/EC	A MapInfo használatának alapjai (dr. Bozsonyi Károly – Csuta Virág Regina)

A műhely ösztöndíjasai

ösztöndíj fajtája	ösztöndíjas neve
köztársasági ösztöndíj	Budai Mihály Egon Gönczö Levente Zoltán

XIII. OTDK,
Társadalomtudományi Szekció, Gönczö Levente Zoltán
I. helyezés

II. COLLEGIUMI MUNKA

A műhely szakmai rendezvényei

Egyén és közösségek változó viszonyai (The Shifting Relations of Individuals and Communities) c. interdiszciplináris konferencia (2013. március 22.)

A műhely évfolyamainak vagy hallgatói (szak)csoporthainak jellemzése

A Társadalomtudományi műhely e félévben is az interdiszciplináris és tutoriális képzésre fektette a hangsúlyt. Tanév elején felvett hallgatóinkat folyamatosan segítették a felsőbbéves hallgatók az egyetemi és collegiumi elvárásoknak való megfelelésben. Az újonnan felvett első- és negyedéves hallgatók az első

és második félévben is teljesítették a Collegium által támasztott átlagkövetelményt, aktívak voltak a műhely és a Collegium egyéb óráin, továbbá bekapcsolódtak belső életünk szervezésébe is.

A műhely felsőbbéves tagjaival szemben elvárás a sikeres egyetemi és collegiumi előmenetel – amely két hallgatónknál a szakdolgozatírást és záróvizsgázást is magában foglalta –, a közösségi aktivitás, az elsőéves tagok segítése, valamint az önálló tudományos tevékenység. Ditzendy Orsolya PhD-hallgató egy tanulmányát a *Hitel* c. folyóirat, valamint egy recenzióját a *socio.hu* c. internetes társadalomtudományi folyóirat jelentette meg; műhelyünk két hallgatója, Csuta Virág Regina és Horváth Ágoston előadtak a XIV. Eötvös Konferencián; Budai Mihály Egon és Gönczö Levente Zoltán tavalyi előadásait pedig beválogatták az előző két év alapján készülő *Adsumus* kötetbe. Csuta Virág Regina, Ditzendy Orsolya és Horváth Ágoston is előadtak az ELTE Kárpát-medencei Magyar Nyári Egyetemen.

A jövő tanévben szeretnénk a tutori rendszert megerősíteni, és a sokszínű kurzuskínálattal fenntartani a műhely interdiszciplináris jellegét.

Közösségi munka, rendezvények

- az Eötvös Konferencia társadalomtudományi szekcióinak – a Politika a társadalomban és a Szociológia szekcióknak – a megszervezésében segítségnyújtás.
- Giacomo Puccini *Pillangókisasszony* c. művének közös megtekintése a Magyar Állami Operaházban (2013. május 16.), a darab közös értékelése.

Egyéb

A műhely eddigi programjának megfelelően sor került a következő tevékenységekre is:

- előző féléves műhelydolgozat megvitatása (2013. február–március)
- egy tetszőleges idegen nyelvű cikkről írott rezümé (felsőbbéves hallgatók esetén recenzió) benyújtása (2013. április)
- e féléves műhelydolgozat benyújtása (a vizsgaidőszak végéig)
- előadások az ELTE Kárpát-medencei Magyar Nyári Egyetemen (2013. július 11.)

Igazgatói dicséretben részesültek

Budai Mihály Egon
Csuta Virág Regina
Ditzendy Orsolya (senior)
Gönczö Levente Zoltán

Bozsonyi Károly

Operalátogatás (Társadalomtudományi műhely)

TANÁRI JELENTÉS

I. A SZEMINÁRIUM ADATAI

CÍME	A MapInfo használatának alapjai
OKTATÓJA	Bozsonyi Károly (Csuta Virág Regina)
MEGHIRD. MŰHELYE	Társadalomtudományi műhely
TAGJAI	Csuta Virág Regina Gönczö Levente Zoltán Horváth Ágoston Katona Sándor Petróczy Dóra Gréta
HELYE ÉS IDEJE	Eötvös József Collegium, 013 tanterem, csütörtök 16:00-17:30
TANEGYSÉ GKÓDJA	BBV-200.39/EC (alapképzés), BMVD-200.39/EC (mesterképzés)

II. A SZEMINÁRIUM CÉLJA ÉS RENDJE (TEMATIKA, FELADATOK)

A szeminárium célja:

Olyan általános és programspecifikus számítógépes térképezési ismeretek átadása, melyek lehetővé teszik a készítő igényeinek megfelelő tematikus térképek létrehozását.

Tematika:

1. A digitális térképezés alapfogalmai
2. A tematikus térképek típusai és felhasználási lehetőségei
3. Alapinformációk a MapInfóról
4. Dokumentumok megnyitása MapInfóban
5. Digitális alaptérképek készítése
 - 5.1. Belső attribútumtábla
 - 5.1.1. Szerkesztése, adatokkal való feltöltése
 - 5.1.2. Új mutató létrehozása a programon belül
 - 5.1.3. Excel adattáblák megnyitása MapInfóban
 - 5.2. Geometriai objektumok térképi ábrázolása
 - 5.2.1. Felületszerű objektumok
 - 5.2.2. Vonalas objektumok
 - 5.2.3. Pontszerű objektumok
 - 5.2.4. Feliratok

- 5.3. Térképek összerendelése, rétegkezelő használata
- 6. Tematikus térképek létrehozása és módosítása
 - 6.1. Felületmódszeres ábrázolás
 - 6.1.1. Egyedi megjelenítési paraméterek (Individual)
 - 6.1.2. Fokozatos ábrázolás (Ranges)
 - 6.2. Szimbólum módszer (Graduated)
 - 6.3. Pontsűrűség (Dot Density)
 - 6.4. Oszlopdiagram (Bar Chart)
 - 6.5. Kördiagram (Pie Chart)
 - 6.6. Jelmagyarázatok
- 7. Elrendezések (Layoutok)

Jegyszerzés feltételei:

- 1. Az órák rendszeres látogatása.
- 2. Egy kiválasztott országcsopotról alaptérkép készítése a megbeszélte területi szinten, a legfőbb városok (esetleg szükség esetén legfőbb utak és vízfelületek) feltüntetésével.
- 3. Min. 3 db tematikus térkép elkészítése az adott országcsopotról, oly módon, hogy mind a 3 térképen különböző mutató kerül ábrázolásra, különböző módszerek felhasználásával.
- 4. Utolsó órában a térképek prezentálása egymásnak (néhány percben).

III. A SZEMINÁRIUM ÉRTÉKELÉSE

A szeminárium értékelése:

A szeminárium sikeresnek tekinthető, hiszen év végére minden hallgató képessé vált arra, hogy MapInfo segítségével jó minőségű, igényes vektoros alaptérképeket, illetve hozzájuk tartozó adattáblákat és tematikákat hozzon létre. A hallgatók félév közbeni teljesítménye is stabil volt, a csoport nem szakadt szét, végig együtt tudott haladni a feladatok megoldásában, illetve senki sem lépte túl a megengedett hiányzási korlátot.

TANÁRI JELENTÉS

I. A SZEMINÁRIUM ADATAI

CÍME	Rendszerváltás kutatószeminárium
OKTATÓJA	Ditzendy Orsolya
MEGHIRD. MŰHELYE	Társadalomtudományi műhely
TAGJAI	Borosová Anikó Botházi Renáta Budai Mihály Egon Csuta Virág Regina Gönczö Levente Zoltán Horváth Ágoston Katona Sándor Németh Ágnes Adél Németh Ferenc Petróczy Dóra Gréta Szurovecz Illés
HELYE ÉS IDEJE	kedd, 19:00-20:30, 015
TANEGYSÉ GKÓDJA	BBV-200.37/EC, BMVD-200.37/EC

II. A SZEMINÁRIUM CÉLJA ÉS RENDJE (TEMATIKA, FELADATOK)

A kurzus során a '89 utáni magyar társadalom változásainak főbb vonalait a hallgatókkal vendégelőadók ismertetik meg, a kurzus célja a kevésbé vizsgált, ismert területek önálló kutatómunka révén való feltárása.

A kurzus formája szeminárium, a hallgatók minden második órán elismert kutatók vendégelőadásait hallgathatják meg, a félév többi részében pedig a szeminárium vezetőivel való folyamatos konzultációk során kutatómódszertant tanulnak, illetve saját kutatási tervet állítanak össze.

A félév végi jegy három részjegyből áll: a félévközi munka, a tématervezés elkészítése, valamint annak megvédése.

A félév menete:

1. FEBRUÁR 19. A félév tematikájának megbeszélése, a választott kutatási témák egyeztetése. Szükséges módszertani alapok kiválasztása. A tématervezés felépítésének követelményei.
2. FEBRUÁR 26. Hogyan írjunk kutatási tervet? – A kutatási terv követelményei

3. MÁRCIUS 5. Módszertan. (interjú)
4. MÁRCIUS 12. Módszertan. (interjú)
5. MÁRCIUS 19. **Vancsó Anna:** *Globalizáció kontra szocializmus: változó értékek, változó ifjúság*
6. MÁRCIUS 26. **Papp István:** *Miért nem lett harmadikutas a rendszerváltás?*
7. ÁPRILIS 9. ELMARAD
8. ÁPRILIS 16. **Horváth Gergely Krisztián:** *Polgárosodás. Múltértelmezések és jövőképek a 70-es-80-as évekből.*
9. ÁPRILIS 23. **Varga Zsuzsanna:** *Kárpótlás vagy kártevés? Rendszerváltás a mezőgazdaságban.*
10. ÁPRILIS 30. A tématervek megbeszélésének folytatása, opponálás, védés.
11. MÁJUS 7. A tématervek megbeszélésének folytatása, opponálás, védés.
12. MÁJUS 14. A tématervek megbeszélésének folytatása, opponálás, védés.
13. + PÓTÓRA KÖZÖS MEGEGYEZÉS ALAPJÁN

A tématerv tartalmi követelményei:

A tématervnek tartalmaznia kell a választott kutatási terület általános bemutatását, a kutatás indoklását és jelentőségét. További fontos szempont a hipotézisek felállítása, a módszertan pontos kidolgozása és indoklása, valamint a kutatás elméleti keretekben való elhelyezése. A félév során ajánlott témavezetőt keresni a kutatáshoz.

A tématerv felépítése: absztrakt, bevezetés, hipotézisek, kutatási kérdések, módszertan, összegzés és bibliográfia.

III. A SZEMINÁRIUM ÉRTÉKELÉSE

A kurzus célja a társadalomtudományos kutatómunkában, pályázások során oly fontos tervezés megértetése és gyakorlása. A szeminárium során a hallgatók önállóan felépítettek egy általuk szabadon választott témában – mely érinti a '90-es évek rendszerváltás időszakát – egy saját kutatási tervet, mely feladatot minden hallgató a maga szintjének megfelelően abszolválta. A kurzus során minden hallgatónak nem pusztán megírnia kellett a kutatási tervét, hanem azt előszóban is prezentálnia kellett a többiek előtt. Minden egyes beadott, és a csoport minden tagja számára közzétett kutatási tervet a csoport két másik tagja írásban és szóban is kritikai észrevételekkel látott el. A kritikai beszámoló írásával további célom volt a hallgatók egymás és a saját munkájuk iránti kritikai érzékének fejlesztése is. A kurzust vendégelőadók órái is

színesítették – minden órára a hallgatók lelkiismeretesen felkészültek, azokon kivétel nélkül részt vettek.

Az újragondolt és újra beadott munkákon látszik, hogy a hallgatók a kritikai észrevételeket maximálisan figyelembe vették, így sokat fejlődtek a félév során. A hallgatók kiemelt érdeklődéssel és lelkiismeretesen vettek részt a kurzuson, a csoport munkájával összességében maximálisan elégedett vagyok. A végzős hallgatók – saját bevallásuk szerint – nagy segítséget kaptak a kurzus során a saját szakdolgozatuk átgondolásában, felépítésében. Igyekeztem személyes konzultációkkal, írásbeli korrektúrával is segíteni a hallgatók munkáját.

A hallgatók munkáját egyenként értékelni nem szükséges, sem pozitív, sem negatív értelemben kiemelkedő teljesítmény nem volt senki részéről sem a kurzuson.

Opera után

Történelem műhely

2012/2013. I. félév

FÉLÉVES MŰHELYVEZETŐI JELENTÉS

I. TANULMÁNYI ADATOK

A műhely által meghirdetett vagy befogadott collegiumi szemináriumok

oktatója és címe

Arató György Gábor: Collegium-történelmi kutatások

Arató György Gábor: Rendiség és törökellenes határvédelem

Boa Krisztina: Kutatásmódszertan

Farkas Zoltán: Magyar Herold munkacsoport

Farkas Zoltán: Latin nyelv 1. (kezdő)

Farkas Zoltán: Latin nyelv 3. (haladó)

Kosztolánczy Tibor: Írásmódszertan, szövegelemzés

A műhely kérésére valamelyik tanszéken meghirdetett vagy EC-kódú
egyetemi órák

oktatója és címe

Körmendi Tamás:

Bevezetés a történelmi kutatás módszereibe

befogadó kar és tanszék

BTK A Történelem

Segédtudományai Tanszék

Körmendi Tamás:

A középkorkutatás segédtudományai

BTK A Történelem

Segédtudományai Tanszék

Körmendi Tamás:

Középkori oklevélolvasás

BTK A Történelem

Segédtudományai Tanszék

Szabó Péter:

Erdély és a Magyar Királyság

BTK Középkori és Kora

Újkori Magyar Történelmi
Tanszék

A műhely ösztöndíjasai

ösztöndíj fajtája	ösztöndíjas neve
PhD doktori ösztöndíj	Boa Krisztina
PhD doktori ösztöndíj	Bojtos Anita
PhD doktori ösztöndíj	Garai Imre
PhD doktori ösztöndíj	Nagy János
PhD doktori ösztöndíj	Szász Lajos
Köztársasági ösztöndíj	Kapitány Adrienn
Köztársasági ösztöndíj	Szekeres-Ugron Villő
Köztársasági ösztöndíj	Toronyi Alexandra
TÁMOP-4.2.2/B-10/1-2010-0030 – Önálló lépések a tudomány területén	Isó Gergely
TÁMOP-4.2.2/B-10/1-2010-0030 – Önálló lépések a tudomány területén	Simonkay Márton
Szociális ösztöndíj	Szekeres-Ugron Villő

A műhely összesített tanulmányi átlaga: 4,7

II. COLLEGIUMI MUNKA

A műhely szakmai rendezvényei

2012. augusztus 27. – szeptember 7.: a Történész műhely kéthetes gólyatábora
 2012. szeptember 11.: tanévnyitó műhelygyűlés; a műhely új titkára:
 Nagy János senior
 2012. ősz: a műhely tagjainak részvétele a 2013. évi OTDK kari fordulón
 2012. november 29. – december 2.: szakmai kirándulás a bécsi levéltárba
 2012. december 1.: Eötvös József Tanulmányi Verseny (történelem szekció)
 2013. január 21–25.: Tehetségtábor az Eötvös Collegiumban
 (történelem szekció)

A félév során a műhely senior tagjai (Garai Imre, Boa Krisztina, Bojtos Anita, Nagy János, Szász Lajos) több szakmai konferencián adtak elő.

A 2012. évi Eötvös Konferencia Történeti szekciójának anyagát Ternovác Bálint szerkeszti, a kötet a tavaszi félévben jelenik meg (2013. április).

A Szabó Miklós Archivum létrejöttében a Történész műhely tagjai közül közreműködött Bojtos Anita és Biriszló Bence.

A műhelyben működő szakcsoportok, önképzőkörök, kutatócsoportok tevékenysége

A Magyar Herold munkacsoport kiadásra készít elő öt kötetet, melyek előreláthatólag a tavaszi félévben fognak megjelenni (2013. június).

A műhely évfolyamainak vagy hallgatói (szak)csoportjainak jellemzése

Az első évfolyam (Baráth Dóra, Kiss Alpár) jól beilleszkedett a Collegiumba és a műhelybe. A második évfolyam önálló közösséget alkot a műhelyen belül, kiemelkedő képességű és szorgalmú hallgatókkal (Biriszló Bence, Farkasvölgyi Noémi, Isó Gergely, Kovács Dóra, Mačković Anna, Szabó Melinda, Szekeres-Ugron Villő); többen a történelem főszak mellett nyelvi mellékszakot végeznek (francia, latin, lengyel). Az első két évfolyam kötelező nyelvként egységesen a latin és az olasz nyelvet tanulja.

A harmadik évfolyam jellegzetessége, hogy a hallgatók fő (vagy fontosabb) szakja nem a történelem, hanem a minor szak, így: Hegyi Brigitta: olasz; Salamon Gáspár: művészettörténet; Simonkay Márton: földrajz; Székely Márton: török és iranisztika; mind a négyen esélyesek, hogy bejussanak az OTDK országos döntőjébe. A negyedik évfolyamot alkotó Ternovác Bálint töretlenül és sikeresen halad választott hivatása (Levéltár MA – mediévisztika) felé; kiváló OTDK dolgozatot írt. Az ötödik évfolyam (László Gábor, Toronyi Alexandra) valószínűleg nem végez ebben a tanévben párhuzamos képzés(ek) és külföldi ösztöndíj(ak) miatt. A hatodik évfolyam két végzett tanára, Kovácsik Antal (történelem – német nyelv) és Locsmándi Dániel (történelem – latin nyelv), 2013 januárjában védte meg szakdolgozatát és tette le államvizsgáját; évfolyamtársuk, Kapitány Adrienn a tanév végén két MA szakot (történelem – levéltár) fejez be.

A műhely által benyújtott vagy jegyzett pályázatok

TÁMOP-4.2.2/B-10/1-2010-0030 – Önálló lépések a tudomány területén (A Collegium több műhelyével közösen)

Közösségi munka, rendezvények

Műhelykirándulás, műhelyvacsorák (névnaphoz vagy születésnaphoz kötötten), szilveszteri óév-búcsúztató.

Egyéb

A 2012. szeptember 20-i tanévnyitó közgyűlésen az Eötvös József Collegium Igazgatójának előterjesztésére a Kuratórium támogatása alapján Eötvös Collegiumért emlékérmét kapott – megosztva – mint a „Collegiumból épp távozott collegista”, Arató György, aki három éven át volt a Történész műhely titkára.

A műhelyvezető igazgatói dicséretre javasolja a következő műhelytagot
Simonkay Márton

Farkas Zoltán

TANÁRI JELENTÉS

I. A SZEMINÁRIUM ADATAI

CÍME	Rendiség és törökellenes határvédelem
OKTATÓJA	Arató György
MEGHIRD. MŰHELYE	Történész műhely
TAGJAI	Birizsló Bence Dudlák Tamás (IV. évf.) Farkasvölgyi Noémi Isó Gergely Kovács Dóra Mačković Anna Salamon Gáspár (III. évf.) Segyevy Dániel (III. évf.) Szabó Melinda Szekeres-Ugron Villő Székely Márton (III. évf.)
HELYE ÉS IDEJE	Történész műhely, 2012. őszi félév, csütörtök este 6-f8
TANEGYSÉGKÓDJA	BBV-200.60/EC, BMVD-200.60/EC

II. A SZEMINÁRIUM CÉLJA ÉS RENDJE (TEMATIKA, FELADATOK)

Szemináriumom az Eötvös Collegium Történész műhelyének képzési tervébe illeszkedett: a műhely második évfolyama számára az őszi félévben előírt koraiújkori témájú szeminárium feladatát töltötte be. Célja az volt, hogy a másodéves történelemszakos műhelytagok egyetemi tanrendi kurzusaikon kívül, ezeket kiegészítve átfogó ismereteket szerezzenek az adott korszak egy nagyobb problémaköréről.

A szeminárium társadalomtörténeti megközelítésben vizsgálta azt a két évszázados berendezkedést, amely a széthullott középkori Magyar Királyság területén az oszmán hódítók és a magyar rendiség között kialakult, különös tekintettel a fölfegyverzett magyar hátország belső szervezetére. A földrajzi és politikai keretek megismerése után a XVI–XVII. századi magyar társadalom militarizált rétegeinek szervezetét, szerepét, azonosságtudatát tárgyaltuk megadott olvasmányok alapján.

A szeminárium elvégzéséhez a megbeszélésre kijelölt olvasmányokat kellett ismerni, és részt kellett venni az órai munkában (beszélgetés, kiselőadások). Szemináriumi és zárthelyi dolgozat nem volt.

1. **MOHÁCS. Olvasmány:** Barta Gábor: *A Sztambulba vezető út (1526–1528)*. Bp., [1983.] 5–61. + térkép; a *Történelmi világtalasz és SZAKÁLY FERENC: Magyar adóztatás a török hódoltságban*. Bp., 1981. 30–43. alapján.
2. **A VÉDELMI VONAL. Olvasmány:** PÁLFFY GÉZA: *A Magyar Királyság és a Habsburg Monarchia a 16. században*. Bp., 2010. 136–186. **Kiselőadás:** HEGYI KLÁRA: *A török hódoltság várai és várkatonasága*. Bp., 2007. I. kötet: *Oszmán védelmi rendszer Magyarországon*. L. különösen 15–31., 233–269.
3. **ERDÉLY „SZÜLETÉSE”. Olvasmány:** BARLAY SZABOLCS: *Romon virág. Fejezetek a Mohács utáni magyar reneszánszról*. Bp., 1986. 96–182. **Kiselőadás:** BARTA GÁBOR: *A Sztambulba vezető út (1526–1528)*. Bp., [1983.] 62–201.
4. **BOCSKAI ISTVÁN. Olvasmány:** BENDA KÁLMÁN: *Habsburg-politika és rendi ellenállás a 17. század elején*. *Történelmi Szemle* 1970. 404–427., ill. ugyanez in: BENDA KÁLMÁN: *A nemzeti hivatástudat nyomában. Történelmi, történelemelméleti, művelődéstörténeti, iskolapolitikai és csángómagyar tanulmányok, írások, interjúk*. Összeáll.: LUKÁTS JÁNOS. Bp., 2004. 35–59.
5. **A FŐÚRI UDVAR. Olvasmány:** KOLTAI ANDRÁS: *Batthyány Ádám. Egy magyar főúr és udvara a XVII. században*. Győr, 2012. 15–28. **és** ELIAS, NORBERT: *Az udvari társadalom. A királyság és az udvari arisztokrácia szociológiai jellemzőinek vizsgálata*. Bp., é.n. III. fejezet: *A lakóhelyek felépítése mint a társadalmi struktúra mutatója*. 56–83. **Kiselőadás:** KOLTAI ANDRÁS: *Batthyány Ádám. Egy magyar főúr és udvara a XVII. században*. Győr, 2012. IV. fejezet: *„Az jó és hű szolgákat” – Az udvari társadalom*. 239–392.
6. **A SZERVITOROK ÉS A VÁRMEGYE. Olvasmány:** DOMINKOVITS PÉTER: *A rendi jogok védelmezője – a központi utasítások végrehajtója: a 17. századi magyar vármegye*. *Századok* 2005. 855–888.
7. **A VITÉZLŐ REND – I. Olvasmány:** SZAKÁLY FERENC: *Magyar adóztatás a török hódoltságban*. Bp., 1981. 10–43. **Kiselőadás:** Uez: 60–73.

8. **A VITÉZLŐ REND – II. Olvasmány:** NYAKAS MIKLÓS: Bocskai és a hajdúk. In: „Nincsen nekünk több hazánk ennél...” *Tanulmányok a Bocskai-felkelés történetéhez.* Bp., 2004. 31–46. és VÉGH FERENC: A „szabad rend”. A XVII. századi katonatársadalom egy elfeledett csoportjáról. In: *Hadtörténelmi Közlemények* 2009. 443–457. **Kiselőadás:** Zimányi Vera: Adatok a dunántúli hajdúk történetéhez. In: *Századok* 1960. 387–407.
9. **ÖNAZONOSSÁG-TUDAT – I. Olvasmány:** ÖZE SÁNDOR: *A határ és a határtalan. Identitáselemek vizsgálata a 16. századi magyar ütközőzóna népességénél.* Bp., 2006. 261–305. (Apokaliptika és nemzeti mítoszok c. fejezet.)
10. **ÖNAZONOSSÁG-TUDAT – II. Olvasmány:** SZÜCS JENŐ: Ferences ellenzéki áramlat a magyar parasztháború és a reformáció hátterében. In: *Irodalomtörténeti Közlemények* 1974/4. 409–435. **Kiselőadás:** TÓTH PÉTER: A lázadók teste és az árulók büntetése. A pápai vallon zsoldosok kivégzése és a megtorlás hóhéritechnológiájának kultúrtörténeti emlékei. In: *Acta Musei Papensis. Pápai Múzeumi Értesítő.* Szerk.: LÁSZLÓ PÉTER. Pápa, 2002. 19–69.
11. **ÉRTÉKELÉS. Olvasmány:** SZAKÁLY FERENC: *Török kori történelmünk kritikusi kérdései.* [Akadémiai székfoglaló, 1997. február 7. Bp., 1999.]

III. A SZEMINÁRIUM ÉRTÉKELÉSE

A szemináriumot Eötvös-collegiumi szokás szerint közös olvasmányokra építettem. Minden olvasmányt az óra címében megjelölt témának, és minden témát a szeminárium címének és följebb leírt szándékának a megvilágításához használtunk föl. Folyamatos fölkészültséget kívántam fönntartani, ezért alkalmi számonkérések helyett minden alkalommal a közös olvasmányélményre vonatkozó kérdésekkel jártuk körbe tárgyunkat. Az órákon a közös olvasmányokról beszélgettünk, a kiselőadások nem lehettek hosszabbak húsz percnél, hogy az óra utolsó harmadában összegezhessük az órán megbeszélt tudásanyagunk a korábbi témákkal való kapcsolatát. Elsősorban a másodévesek rendszeres részvételére számítottam, a felsőbbévesek érdeklődésükhöz közel álló témákból választhattak „korreferensi” feladatokat.

A szeminárium tagjai csak betegség miatt, alig-alig hiányoztak. Az írásbeli értékelés mércéje szerint a szeminárium minden tagja jelesen teljesített. Személyes értékelést a különbségek érzékeltetésére ezért nem tartok szükségesnek. Személyes megjegyzésem: az utóbbi évek több segéd tudományi

– „alapozó – szemináriuma után ez volt az első olyan óra, amelyet klasszikus „főszeminárium” formájában tarthattam meg; nem kívánhatok szorgalmasabb, együttműködőbb társaságot collegiumi összehasonlításban sem.

2012/2013. II. félév

FÉLÉVES MŰHELYVEZETŐI JELENTÉS

I. TANULMÁNYI ADATOK

A műhely által meghirdetett vagy befogadott collegiumi szemináriumok

oktatója és címe

Őze Sándor: A magyar nemzettudat története

Ludmann Ágnes: Olasz kezdő 2.

Ludmann Ágnes: Olasz félközéphaladó 4.

Farkas Zoltán: Latin nyelv kezdő 2.

Farkas Zoltán: Latin nyelv haladó 4.

A műhely kérésére valamelyik tanszéken meghirdetett vagy EC-kódú
egyetemi óra

oktatója és címe

Körmendi Tamás: Latin oklevélolvasás

befogadó kar és tanszék

Segédtudományi Tanszék

A műhely ösztöndíjasai

ösztöndíj fajtája

PhD doktori ösztöndíj

PhD doktori ösztöndíj

PhD doktori ösztöndíj

PhD doktori ösztöndíj

Köztársasági ösztöndíj

Köztársasági ösztöndíj

Köztársasági ösztöndíj

Szent Imre Ösztöndíj

Nemzeti Kiválóság Progr. Eötvös Ösztöndíj

ösztöndíjas neve

Garai Imre

Szász Lajos

Boa Kriszina

Nagy János

Kapitány Adrienn

Szekeres-Ugron Villő

Toronyi Alexandra

Ternovác Bálint

Ternovác Bálint

A műhely összesített tanulmányi átlaga: 4, 8

II. COLLEGIUMI MUNKA

A műhely szakmai rendezvényei

A félév során a műhely senior tagjai több szakmai konferencián adtak elő.

A XXXI. OTDK-n Debrecenben II. helyezést ért el Kapitány Adrienn és Salamon Gáspár.

A XIV. Eötvös Konferencián (2013. május 3.) a Történész műhely tagjai közül előadott Garai Imre, Ternovác Bálint és Székely Márton.

A collegiumi TÁMOP-pályázat keretében megjelent a *Középkori magyar címereslevelek I. (1439-1503)* című kötet.

A collegiumi TÁMOP-pályázat keretében Ternovác Bálint szerkesztésében megjelent a 2012. évi Eötvös Konferencián elhangzott előadások írott változataiból szerkesztett *Ad perpetuam rei memoriam* című kötet.

A műhely évfolyamainak vagy hallgatói (szak)csoportjainak jellemzése

Az első évfolyam beilleszkedett a Collegiumba és a Történész műhelybe.

A második évfolyam önálló közösséget alkot a műhelyen belül, kiemelkedő képességű és szorgalmú hallgatókkal; többen a történelem főszak mellett nyelvi mellékszakot végeznek; az első két évfolyam kötelező nyelvként egységesen latint és olaszt tanult.

A harmadik évfolyamon a hallgatók fő (vagy fontosabb) szakja nem a történelem, hanem a minor szak.

A negyedik évfolyamon Ternovác Bálint sikeresen halad előre szakmai pályáján.

Az ötödik évfolyamon Toronyi Alexandra nem végez ebben a tanévben párhuzamos képzés(ek) és külföldi ösztöndíj(ak) miatt.

A hatodik évfolyamon Kapitány Adrienn két MA szakot (történelem – levéltár) fejezett be.

A műhely senior tagjairól lásd a seniori beszámolókat.

A műhely által benyújtott vagy jegyzett pályázatok

TÁMOP-4.2.2/B-10/1-2010-0030 – Önálló lépések a tudomány területén
(A Collegium több műhelyével közösen)

Közösségi munka, rendezvények

Az Eötvös Collegium délvidéki útjának (2013. május 31. – június 5.) szervezésében kiemelkedő közösségi munkát végzett Ternováczt Bálint.

A műhelyvezető igazgatói dicséretre javasolja a következő műhelytagot
Ternováczt Bálint

Farkas Zoltán

Cathedra Magistrorum

2012/2013. I–II. félév

FÉLÉVES VEZETŐI JELENTÉS

I. TANULMÁNYI ADATOK

Meghirdetett vagy befogadott collegiumi szemináriumok

kódja	oktatója és címe
BMVD-200:	Feldné dr. Knapp Ilona:
156	Cathedra Magistrorum – tanárkutatás

BBV-200:	Feldné dr. Knapp Ilona:
101	Cathedra Magistrorum – tanárkutatás

Összesített tanulmányi átlag: 5

II. COLLEGIUMI MUNKA

Szakmai rendezvények

A Cathedra Magistrorum (CM) eddig kialakított koncepciójának megfelelően az 2012/2013-as tanév őszi félévi munkájának középpontjában az egyéni kutatómunka, a megszerzett tudományos ismeretek szisztematizálása, valamint reflektálása és publikációk készítése állt. A Tanárakadémia tagjai intenzíven dolgoztak a CM új könyvsorozatának „Cathedra Magistrorum – Lehrerforschung” első kötetébe készülő tudományos munkáikon. A publikációk elkészítését egy hosszú fázis előzte meg, amelyben a műhelytagok rendszeresen vettek részt műhelytalálkozók, csoportos és egyéni konzultációkon. A találkozók alkalmával ismertették a koncepcióikat, az addig elkészült munkájukat és ezt megvitatták a jelen lévőkkel. A tapasztalatcsere közben számos impulzust kaptak a készülő cikkekhez. A kötet 2012 decemberében jelent meg *Beruf und Berufung. Fremdsprachenlehrer in Ungarn* címmel Feldné dr Knapp Ilona, a Cathedra Magistrorum alapítójának és műhelyvezetőjének, és dr. Horváth László, az Eötvös Collegium igazgatójának kiadásában. A kötet

a többnyelvűség jegyében íródott, olvashatók benne német, angol, francia és spanyol nyelvű írások. A publikációk mindegyike a „Lehrwissen und Lehrerdenken” mottója alatt íródott és céljuk, hogy a leendő, illetve a már gyakorlott idegennyelv-tanároknak segítséget nyújtsanak saját szakmai önértelmezésük (berufliches Selbstverständnis) kialakításában. A kötet írásai egyaránt alkalmazhatók a tanárképzésben és a tanártovábbképzésben. Az írók között találjuk a szakdidaktika neves külföldi és hazai képviselőit, PhD-hallgatókat és idegennyelv-tanár szakos mesterképzéses hallgatókat. Minden szerző résztvevője volt a CM eddigi rendezvényeinek és projektjeinek. Az írásokat ezek a projektek inspirálták.

A Cathedra Magistrorum a megalakulása óta együttműködik a Német Nyelvtanárok Magyarországi Egyesületével (UDV). Számos CM tag szerepelt már több alkalommal is előadóként az UDV szakmai rendezvényein. A 2012. november 17-én megrendezett konferencia középpontjában az idegennyelv-tanári praxis kihívásai álltak (*Neue Herausforderungen in der Schulpraxis: Wortschatzarbeit und Projekte*). Ennek keretében az előadók a szókincsmunkára, és az annak fejlesztésével kapcsolatos projektek bemutatására helyezték a hangsúlyt. A sokszínű előadások (úgy, mint a kollokációk, illetve az új médiumok szerepe az idegennyelv-tanulásban, a Goethe Intézet egy új filmalapú projektje vagy az Osztrák Intézet új nyelvvizsgálói), valamint a különböző tematikájú workshopok a CM tagjai számára hozzájárultak tanári tudásuk további kiépüléséhez és bővüléséhez. Az UDV rendezvénye lehetőséget biztosított számukra, hogy az idegennyelv-tanári szakma profilt, és a szakma komplexitását még behatóbban megismerjék. Ez segítségül szolgál az egyéni szakmai profil kialakításában, amely a Cathedra Magistrorum munkájának egyik alapvető célkitűzése.

Mind a CM, mind az UDV munkájában fontos szerepet tölt be a jövő generációjának gondozása, a leendő tanároknak a pályával való megismertetése. Ezért is kiemelkedő jelentőségű az UDV *Forum junger Deutschlehrer* rendezvénye, ahol a fiatal tanárok lehetőséget kapnak, hogy egymással és tapasztalt pályatársaikkal egyaránt szakmai kérdéseket vitassanak meg, illetve tapasztalatot szerezzenek. 2012 őszén a *Forum* középpontjában gyakorlati kérdésfelvetések álltak. A rendezvényre a budapesti Németh László Gimnáziumban került sor *Erlebte Unterrichtspraxis* címmel. A résztvevők, köztük a CM tagjai, az ott tanító német mint idegen nyelv tanárok óráin vettek részt, majd egy reflektív beszélgetés keretében megosztották egymással szakmai tapasztalataikat.

A félév az Eötvös Collegium által szervezett Tehetségtáborban való részvétellel zárult 2013. január 24-én és 25-én, amelyen a CM alapítója és szakmai vezetője, Feldné dr. Knapp Ilona és három állandó tagja, Jakus Enikő, Perge Gabriella és Iványi Rudolf „Tanárnak lenni” címmel tartottak két előadást. Az előadásokon a tanári hivatásról, a személyes tapasztalatokról, valamint a tanári szakmai profil kialakulásáról és fejlődéséről beszéltek a meghívott középiskolai tanulóknak.

Szakszervezetek, önképzőkörök, kutatócsoportok tevékenysége

A Cathedra Magistrorum tagjai a félév során folyamatosan végeztek kutatómunkát. Ennek egyik fontos eleme volt a XXXI. OTDK-ra való felkészülés. A Tanárákadémia tagjai különböző témákban végeztek kutatásokat és írták meg OTDK dolgozataikat. A dolgozatok megírását hosszú, tudatosan felépített kutatómunka, műhelymunka, valamint számos konzultáció előzte meg.

A 2012 őszen megrendezett kari TDK fordulón mindenki bemutatta a kutatását és a szakmai zsűri javaslatára mindegyik dolgozatot továbbküldték az országos fordulóra. A Tanulás- és Tanításmódszertani-tudástechnológiai szekcióba négy, a Humántudományi szekcióba egy dolgozat került.

Ezen túl a CM tagjai folytatták a korábban elkezdett kutatásukat a idegennyelv-tanári szakmai profil és az idegennyelv-tanári motiváció témakörökben. A félév során nagymértékben kibővítették a kutatás anyagát, felépítve ezzel egy az idegennyelv-tanár szakos hallgatók kutatásihoz alapvetően fontos korpuszt. A kutatások hozzájárultak ahhoz, hogy a CM tagjai megismerjék a tanárkutatás (*Lehrerforschung*) területén végzett munkát, és tapasztalatot szerezzenek ezen kutatások terén. A tudományos kutatómunka elengedhetetlen feltétele a tudós tanári létnek, valamint a tanári professzionalitásnak. A tanári gondolkodásmód a kutatások és az új ismeretek által formálódik, valamint differenciálódik. A tanári munka egyik legmeghatározóbb kulcsa ugyanis a tanári tudás és a tanári gondolkodás.

A hallgatók jellemzése

A CM tagjai az egész félév során kiemelkedő teljesítményt nyújtottak, nagy érdeklődést mutatva a tanári pálya, és a kutatás, valamint a tudományos munka iránt. Mutatja ezt az OTDK iránti nagyfokú érdeklődés és elköteleződés, illetve az oda készült tudományosan megalapozott dolgozatok. A Tanárákadémia tagjai az egész félév során magas színvonalú kutatómunkát végeztek, aktívan részt vettek a munkatalálkozókon, a konzultációkon és a szakmai rendezvényeken.

Sokan közülük publikációkat készítettek az elkészült kötetbe, és azóta is további tanulmányokon dolgoznak, további kutatásokat készítenek elő.

Javaslat igazgatói dicséretre

Perge Gabriella

Feldné dr. Knapp Ilona

Délvidéki kirándulás

TANÁRI JELENTÉS

I. A SZEMINÁRIUM ADATAI

CÍME	Cathedra Magistrorum – tanárkutatás
OKTATÓJA	Feldné dr. Knapp Ilona
MEGHIRD. MŰHELYE	EC
TAGJAI	Gersli Viktória Gombos Nóra Andrea Györki Tamás Havasi Helga Kránicz Eszter Melo Eszter Miskei Réka Németh Odette Perge Gabriella Schiller Emese Taczman Andrea Treuer Nóra Varga Zita
HELYE ÉS IDEJE	EC, projektszeminárium (tömbösített órák megbeszélés szerint)
TANEGYSÉGKÓDJÁ	BMVD-200: 156 és BBV-200: 101

II. A SZEMINÁRIUM CÉLJA ÉS RENDJE (TEMATIKA, FELADATOK)

A Cathedra Magistrorum (CM) az Eötvös Collegiumban (EC) létrehozott új kezdeményezés, amely a tanár szakos hallgatókat kívánja megerősíteni és támogatni abban az elhatározásukban, hogy tanárok legyenek, megtalálják és kialakítsák saját tanári profiljukat, felépítsék egyéni tanári tudásukat és gondolkodásmódjukat, valamint útmutatást kapjanak saját szakmai önértelmezésük kialakításában. A CM programja a tudóstanár utánpótlás képzéséhez kíván hozzájárulni, középpontba állítva a tanárság és a tanulás kutatását. A CM azokat a hallgatókat kívánja megszólítani, akik különleges elhivatottságot éreznek a tanári pálya iránt és nyitottak a tanárságot kutató tudományos munka végzésére. A program egy olyan műhelymunka keretében valósul meg, mely alkalmat ad a tanítás- és tanuláskutatás legújabb eredményeinek a megismerésére

és idővel saját kutatómunka folytatására is. A műhelymunkában részt vesznek hazai és külföldi neves tudósok, szakemberek is. A CM programjával erősítheti az EC pozícióját és pozitív kisugárzását a tanárképzésben, továbbá hozzájárulhat hazánkban a tudóstanár eszményének újraélesztéséhez.

A Tanárákadémia munkájának koncepciója szerint az őszi szemeszterben a hallgatók egyéni kutatásokat végeznek, munkatalálkozókra gyűlnek össze, ahol szakmai megbeszéléseket tartanak, kutatási eredményeiket ismertetik a többi résztvevővel, és dokumentálják eredményeiket, valamint publikálják azokat. Ennek megfelelően a 2012-2013-as tanév őszi félévében a Tanárákadémia tagjai elkészítették a CM új sorozatának („CM-Beiträge zur Lehrerforschung”) első kötetébe szánt tudományos munkáikat. A kötet, *Beruf und Berufung. Fremdsprachenlehrer in Ungarn* címmel, 2012 decemberében jelent meg.

Ezen túl a CM tagjai folytatták a korábban elkezdett, két témában (idegennyelv-tanári szakmai profil és az idegennyelv-tanári motiváció) végzett tanárkutatást, hozzájárulva ezzel egy az idegennyelv-tanár szakos hallgatók kutatásaihoz alapul szolgáló korpusz kiépítéséhez.

A CM tagjai intenzíven dolgoztak az XXXI. OTDK-ra benyújtandó dolgozataikon, azokat a kari TDK fordulón eredményesen mutatták be. Valamint részt vettek a Német Nyelvtanárok Magyarországi Egyesülete (UDV) által szervezett szakmai rendezvényeken.

A Tanárákadémia tagjai a félév során rendszeresen tartottak szakmai találkozókat és konzultációkat, amelynek keretein belül a kötetben megjelenő cikkeik gondozására került sor. Ennek a tudatos és alapos munkának köszönhető a magas színvonalon megírt, tudományosan megalapozott munkák.

Az UDV novemberi *Forum junger Deutschlehrer* programja, amelyen a CM tagjai részt vettek:

Forum Junger Deutschlehrer 2012

„Erlebte Unterrichtspraxis”

Donnerstag, 15. November 2012, 10.30 – 14.40 Uhr

Németh László Gymnasium (Budapest 1131 Nővér u. 15-17.)

Programm:

10.30

Ankunft, Begrüßung

10.50

Unterrichtsbesuch im 10. Jahrgang: Deutsch als 2. Fremdsprache
(Zoltán Ruppert, Referendar)

11.45

Unterrichtsbesuch im 11. Jahrgang: Deutsch als 2. Fremdsprache
(Dr. János Heltai, Németh-László-Gymnasium)

12.50

Unterrichtsbesuch im 12. Jahrgang: Deutsch als 2. Fremdsprache
(Réka Sámson, Németh-László-Gymnasium)

13.40

Abschlussgespräch

14.40

Ende des Programms

Az UDV novemberi szakmai konferenciájának programja, amelyen a CM tagjai részt vettek:

Fachtagung am 17. 11. 2012:

„Neue Herausforderungen in der Schulpraxis: Wortschatzarbeit und Projekte“

Programm

9.00 - 10.00

Registration, Verlags- und Institutsausstellungen

10.00-10.15

Begrüßung und Eröffnung

10.15-11.00

Dr. Anna Reder (Pécs)

Wörter miteinander – Kollokationen im Spracherwerb

11.00-11.20

Réka Sámson (Budapest)

Neue Medien im Fremdsprachenunterricht. Reflexionen über ein Fortbildungsseminar für DaF-Lehrende

11.20-11.40

Pause

11.40-12.40

Dr. Ida Dringó-Horváth (Budapest)

Schule im Wandel - ein Projekt des Goethe Instituts

Leonora Peer (Budapest)

Neues aus dem Österreich Institut und neue Jugendprüfungen des ÖSD auf den Stufen B2 und C1

12.40-14.00

warmes Mittagessen

14.00-15.30

Dr. Ida Dringó-Horváth (Budapest)

Workshop1 – *Rákóczi Str. 5. Raum 021*

Im Workshop werden die wichtigsten Ziele und Inhalte des Kurses „Schule im Wandel“ behandelt, bzw. bestimmte ausgewählte Kursmaterialien präsentiert, erprobt und evaluiert.

Leonora Peer (Budapest)

Workshop2 - *Rákóczi Str. 5. Raum112*

Im Workshop geht es um die neue trinationale B1-Prüfung. Das alte Zertifikat wird im Laufe des Jahres 2013 durch ein neues, modulares Zertifikat ersetzt. Was sich dabei ändern wird, wird im Workshop vorgestellt. Im Workshop wird mit praktischen Beispielen gearbeitet.

Beatrix Bukus (Budapest)

Workshop3 - *Rákóczi Str. 5. Raum 253*

Im Workshop werden zum Thema „Fremdsprachen lehren und lernen transnational“ praktische Beispiele vorgestellt und erprobt.

Dr. Anna Reder (Pécs)

Workshop4 – *MUK 4/A Raum 047*

Im Workshop analysieren wir Beispiele aus Unterrichtsmaterialien hinsichtlich der Kollokationsvermittlung. Die Aktivitäten haben die Funktion zu testen, in wie weit sich die im Vortrag präsentierten theoretischen Erkenntnisse, in der Praxis umsetzen lassen.

III. A SZEMINÁRIUM ÉRTÉKELÉSE

A CM a 2012-2013-as tanév őszi félévét sikeresen zárta. Folytatódott a már korábban elkezdett tanárkutatás és folyamatosan bővült az ahhoz készített korpusz. A műhely számos tagjának jelent meg tudományos publikációja a CM sorozatának első kötetében. A kötet 2012 decemberében jelent meg, nagy sikert aratva mind hazánkban, mind külföldön. A „CM-Beiträge zur Lehrerforschung” sorozat kötetei az idegennyelv-tanár szakos hallgatók számára mérőkövetőnek tekinthető, hiszen az egyes publikációk a szakdidaktika aktuális kutatási témáihoz illeszkednek (úgy, mint a többnyelvűség, a tanulói autonómia, az új médiumok szerepe az idegennyelv-oktatásban, a migráció vagy a nyelvi tudatosság) és ezek segíthetik a szakmai fejlődésüket, tanári szakmai önértékelésük kialakulását, tanári tudásuk és gondolkodásmódjuk formálódását.

A CM kereteiben belül több OTDK dolgozat is készült, amelyek a Tanulás-és Tanításmódszertani-tudástechnológiai szekcióban, valamint a Humántudományi szekcióban kerültek értékelésre.

TANÁRI JELENTÉS

I. A SZEMINÁRIUM ADATAI

CÍME	Cathedra Magistrorum – tanárkutatás
OKTATÓJA	Feldné dr. Knapp Ilona
MEGHIRD. MŰHELYE	EC
TAGJAI	Gersli Viktória Gombos Nóra Andrea Györki Tamás Kránicz Eszter Miskei Réka Perge Gabriella Schiller Emese Varga Zita
HELYE ÉS IDEJE	EC, projektszeminárium (tömbösített órák megbeszélés szerint)
TANEGYSÉGKÓDJA	BMVD-200.20/EC és BBV-200.20/EC

II. A SZEMINÁRIUM CÉLJA ÉS RENDJE (TEMATIKA, FELADATOK)

A Tanárákadémia munkájának koncepciója szerint az őszi szemeszterben a hallgatók egyéni kutatásokat végeznek, munkatalálkozókra gyűlnek össze, ahol szakmai megbeszéléseket tartanak, kutatási eredményeiket ismertetik a többi résztvevővel, és dokumentálják eredményeiket, valamint publikálják azokat.

A tavaszi szemeszterben műhelymunkák, és projektek zajlanak hazai és külföldi szakemberek, kutatók bevonásával. Így volt ez a 2012/2013-as tanév tavaszi félévében is, amelynek központi témája a többnyelvűség megközelítése volt a nyelvi variabilitás, és a pluricentrizmus oldaláról. Ezen túl a hallgatók tanárkutatásban vettek részt, az ahhoz készített korpuszon dolgoztak, létrehoztak egy adatbázist, kiértékeltek az elkészített interjúk, és kérdőívek eredményeit. Saját publikációkat készítettek a CM könyvsorozatának első kötetébe, illetve OTDK dolgozatokat írtak, és sikeresen vettek részt annak szóbeli fordulóján is.

A Tanárákadémia tagjai a félév során rendszeresen tartottak műhelymunkákat, illetve szakmai találkozókat és tudatosan készítették elő a következő kötetben megjelenő publikációikat, és jövőbeni kutatásaikat. A Német Nyelvtanárok Magyarországi Egyesületének (UDV) tavaszi konferenciáján 2013. május 25-én

a CM több tagja is előadóként vett részt, amelynek témái alapvető fontosságúak a tanárképzésben, és gyakorló, illetve fiatal tanárok számára egyaránt.

A CM márciusi projektjének programja:

MONTAG, 11.03.2013

09.30 - 10.00

Begrüßung: Dr. László Horváth, Direktor des Eötvös Collegiums
Dr. Susanne Bachfischer,
Direktorin des Österreichischen Kulturforums Budapest
Dr. Ilona Feld-Knapp,
Leiterin der CATHEDRA MAGISTRORUM

10.00-12.00

Forschungsberichte der Mitglieder der CATHEDRA MAGISTRORUM

Moderation: Gabriella Perge, Sekretärin der CM

12.00-13.00

Mittagspause

13.00-16.00

Zugänge zur Mehrsprachigkeit Inputreferat und Workshop (Dr. Sara Hägi, Wien)

16.00-18.00

Buchpräsentation: „Beruf und Berufung. Fremdsprachenlehrer in Ungarn“
(Bd1 CM-Beiträge zur Lehrerforschung, 2012)

Moderation: Dr. László Horváth

DIENSTAG, 12.03.2013

10.00-12.00

Arbeitstreffen für die Mitglieder der CM

12.00-13.00

Mittagspause

13.00-15.00

Auswertung und Reflexion der Forschungen an der CM

MITTWOCH, 13.03.2013

10.00-12.00

Recherchearbeit zu den nächsten Publikationen

Vorbereitung von weiteren Forschungen

Az UDV májusi rendezvényének programja, amelyen a CM tagjai előadóként vettek részt:

Generalversammlung und Fachtagung 2013, DaF-Lehrerausbildung und Fortbildung im Wandel

Samstag, 25. Mai 2013, 9.15-15.45 Uhr

Programm

9.15-10.00

Verlags- und Institutsausstellungen

10.00-10.15

Begrüßung und Eröffnung

Prof. Dr. Károly Manherz, Präsident des UDV

Grußworte der Vertreter der deutschsprachigen Länder

10.15-11.00

Plenarvortrag: DaF-Lehrerausbildung im Wandel

Ilona Feld-Knapp (ELTE Budapest)

11.00-11.45

Plenarvortrag: Fortbildung im Wandel

Gisela Gibtnier (Goethe Institut Budapest)

11.45-12.15

DaF-Lehrer in DSD-Schulen

Susan Kersten (Evangelisches Sándor Petőfi Gymnasium Mezőberény)

12.15-12.45

DUFU 25 Jahre alt – Vorstellung des neuen Bandes

Katalin Boócz-Barna (ELTE Budapest)

12.45-13.00

Bericht über die Aktivitäten des UDV 2012

Ilona Feld-Knapp, Generalsekretärin

Finanzbericht des UDV 2012

Judit Bradeán-Gacs, Schatzmeisterin

13.00-14.00 – warmes Mittagessen

14.00-15.45

Unser Nachwuchs stellt sich vor

14.00-14.20

DaF-Lehrer im Vorbereitungsjahr

Enikő Jakus (Deutsches Nationalitätengymnasium Budapest)

14.20-14.40

Gemeinsamer Einsatz neuer Medien (interaktive Tafel) und der konkreten Poesie im DaF-Unterricht

Nóra Gombos (ELTE Budapest) und Réka Sámson (Németh László Gimnázium Budapest)

14.40-15.00

Förderung des autonomen Lernens im Rahmen der Lernberatung

Emese Schiller (ELTE) und Mónika Jász-Kajmádi (ELTE Trefort Ágoston Gyakorlóiskola)

15.00-15.20

Texte der Gegenwartsliteratur im DaF-Unterricht

Viktória Gersli (ELTE) und Éva Szabó (ELTE Trefort Ágoston Gyakorlóiskola)

15.20-15.40

Podcasting im modernen DaF-Unterricht

Dóra Rohonyi (KRE) und Ida Dringó-Horváth (KRE)

III. A SZEMINÁRIUM ÉRTÉKELÉSE, TAGJAINAK EGYENKÉNTI JELLEMZÉSE

A CM a 2012-2013-as tanévben sikeres tavaszi félévet zárt. A már korábban elkezdett tanárkutatáshoz készített korpusz kiértékelése, és összegzése lezárult, amely későbbi publikációkhoz is alapul szolgálhat. A hallgatók szakmai fejlődését, tanári szakmai önértelmezésük kialakulását, illetve formálódását segítette a márciusban megrendezett műhelymunka, és az ott elsajátított ismeretek.

A CM kereteiben belül több OTDK dolgozat is készült, amelyek a Tanulás-és Tanításmódszertani-tudástechnológiai szekcióban, valamint a Humánszekcióban kerültek bemutatásra. A következő eredmények születtek:

Tanulás- és Tanításmódszertani-tudástechnológiai szekcióban

Idegennyelv-pedagógia 1 Tagozat

1. helyezés: Gombos Nóra

Különdíjak:

Gombos Nóra a Pro Scientia Társaság különdíja a pályamunka tudományos újszerűségéért

Schiller Emese a zsűri különdíja kiemelkedő munkájáért

Idegennyelv-pedagógia 2 Tagozat

3. helyezés: Taczman Andrea

Humán szekcióban

német nyelvészet tagozat

2. helyezés: Perge Gabriella

Mednyánszky Dénes Könyvtár és Levéltár

2013 szeptemberétől ügyeleti rendet alakítottunk ki, amely igazodott a collegisták igényeihez. Önkéntesek segítségével több nap késő estig lehetett használni a könyvtárat.

Eötvös József Collegium Mednyánszky Dénes Könyvtár nyitva tartás (ügyelet): Hétfő: 8:00–23:00; kedd: 8:00–14:00; szerda: 8:00–18:00 és 21:00–23:00; csütörtök: 8:00–20:00 és 21:00–23:00; péntek: 8:00–18:00. Az ügyeletet ellátó kollegák Bodnár Anita, Garai Imre, Hegyi Orsolya és Kádár Gyöngyvér voltak.

A szabadpolcos rendszerben működő könyvtári helyiségekben több helyen alakítottunk ki tanulószarkokat, így az olvasótermi szolgáltatón túl, tanulótermi működést is biztosítottuk. A könyvtár kis létszámú, ugyanakkor biztos közönséget tudhatott magáénak.

A könyvvállományt kizárólag a Collegiumban, mint kutatóhelyen működő pályázatok könyvbeszerezéseiből, illetve adományokból tudtuk gyarapítani. A 2013. évben emellett a költségvetési év végén – a tervezetthez képest megvalósult többletbevételből – a Collegium a nyelvoktatás támogatására hosszú évek után először nyelvkönyveket, segédleteket tudott vásárolni mintegy háromszázezer forint értékben.

Az OTKA NN 104456 „Klasszikus ókor, Bizánc és humanizmus. Kritikai forráskiadás magyarázatokkal” pályázatból 121-, az OTKA PD 104876 „Thukydidesz bizánci utóélete” című pályázatból 77 idegen nyelvű tételt szereztünk be.

Kiemelt feladata volt Kovács Györgyi könyvtárosnak és Kocsis Teréz könyvtárszakos collegistának, hogy Probáld Ferenc professzor 800 kötetes adományát folytatólagosan katalogizálja. A feldolgozásba, amely 2013 végére az állomány felét már felölelte, a Collegium igazgatója az ELTE Egyetemi Könyvtár vezetésének, Székelyné Török Tünde támogatásával gyakornokokat is bevont.

Állandó tevékenységet jelentett szeptembertől a különböző termék rendezése, a hagyatékok fogadása, a levéltári kutatószolgálat biztosítása, valamint a saját kiadású könyvek kezelése.

Felszabadítottuk a korábban raktárként használt, immár „kistanárinak” nevezett termet, ahol a 2013 végén beszerzett többfunkciós fénymásolót is elhelyeztünk. A „kistanári” rendezésében nagy szerepet vállalt Sára Balázs nyelvi munkaközösség-vezető, munkáját sok collegista segítette.

Kovács Györgyi és Kádár Gyöngyvér

NYELVTANULÁS

A 2012/13-as tanév őszi félévének rendszeres francia, német és olasz nyelvi kurzusai az Eötvös Collegiumban

Összeállította: Sára Balázs

I. Francia nyelv

Rendszeres felmenő képzés

Polgár Tibor: Francia nyelv kezdőknek (1/a csoport, A1)

Gyuris Kata: Francia nyelv kezdőknek (1/b csoport, A1)

Vargyas Brigitta: Francia nyelv félközephaladóknak (3/a-b csoportok, A2)

Egyéb francia nyelvi kurzusok

Aurélia Peyrical/Vargyas Brigitta: Francia 4 (B1)

Aurélia Peyrical: Francia 5 (B2-C1)

II. Német nyelv

Rendszeres felmenő képzés

Németh Odette: Német nyelv kezdőknek (1/a-b csoport, A1)

Hulesch Adél: Német nyelv félközephaladóknak (3/a csoport, A2)

Györki Tamás: Német nyelv félközephaladóknak (3/b csoport, A2)

Egyéb német nyelvi kurzusok

Kovácsik Antal: Német nyelv félközephaladóknak (4-es csoport, B1)

Oszuszkai Ágnes: Német nyelv közephaladóknak (5-ös csoport, B1/B2)

Sára Balázs: Német nyelv haladóknak (6-os csoport, C1)

III. Olasz nyelv

Rendszeres felmenő képzés (2. félév)

Ludmann Ágnes: Olasz nyelv kezdőknek (1/a-b csoport, A1)

Ludmann Ágnes: Olasz nyelv félközephaladóknak (3/a csoport, A2)

Lukács András: Olasz nyelv félközephaladóknak (3/b csoport, A2)

Egyéb olasz nyelvi kurzusok

Federico Gusmeroli/Ludmann Ágnes: Olasz nyelv közephaladóknak

(4-es csoport, B1-B2)

Federico Gusmeroli: Olasz gyakorlatok (5-ös csoport, C1)

I. Francia nyelvi kurzusok (4 oktató, 7 csoport, 62 tanuló)

A felmenő rendszer kurzusai (3 oktató, 4 csoport, 45 tanuló)

Csoport	Francia 1/a	Francia 1/b
Szint	A1	A1
Oktató	Polgár Tibor	Gyuris Kata
Időpont	k. 20.00–21.30 cs. 20.00–21.30	h. 21.00–22.30 k. 20.30–22.00
Névsor	Barcsi Esztella Besenyei Zsuzsanna Bottyán Réka Budai Bianka Dudlák Tamás Farkas Éva Hegedűs Panna Katona Sándor Kovács Péter Melhardt Gergő Németh Ferenc Rózsa Ida Szücs Péter Takács Diána Zagyva Tamás	Bucsics Katalin Csűr Gábor Deák Adrienn Galgóczi Gábor Hoksza Zsolt Laczkó Zoltán Manninger Mátyás Szabó Gergely Szántó Rita Szikora Patrícia Varga Zita Vona István
Tananyag	Girardet – Pêcheur: <i>Le Nouvel Echo</i> 1, 1–2. ill. 1–3. lecke + egyéb kiegészítő segédanyagok	

Csoport	Francia 3/a	Francia 3/b
Szint	A2	A2
Oktató	Vargyas Brigitta	Vargyas Brigitta
Időpont	h. 18.30–20.00 cs. 18.00–19.30	k. 16.00–17.30 sz. 17.05–18.45
Névsor	Almás Zsófia Anikó Fehér Olívia Gaál Zoltán Kristóf Göndöcs Gabriella Markó Anita Mausz Zsófia Radnai Dea Szegevári Zoltán Szilvási Viktória Varga Nóra Vereb Viktor	Ambrus Tamás Benyó Krisztián Farkas Márton Pál Földvári Viktória Andrea Kovács Györgyi Rédey János Gergely Sitkei Dóra
Tananyag	Girardet – Pêcheur: <i>Le Nouvel Echo</i> 1, 9–11. lecke + egyéb kiegészítő segédanyagok	

Egyéb francia kurzusok (2 oktató, 3 csoport, 17 tanuló)

Csoport	Francia 4/a	Francia 4/b	Francia 5
Szint	B1	B1	B2
Oktató	Vargyas Brigitta / Aurélia Peyrical		Aurélia Peyrical
Időpont	3/a-b: h. 19.00–20.30 3/a: sz. 19.30–21.00 – 3/b: cs. 18.00–19.30		h. 8.00–9.30 k. 17.30–19.00
Névsor	Bálint Zsuzsa Kassai Gyöngyi Lajos Mátyás György Mihálykó Ágnes	Csejte Dóra Horváth Ágoston Kiss Virág Miskei Réka Szurovecz Illés Toronyi Alexandra	Cseh Viktória Farkasvölgyi Noémi Geszlér Attila Herczegh Viktória Laura Hevesi Krisztina Németh Odette Szlamka Zsófia
Tananyag	[nyelvoktatói összeállításban]		

II. Német nyelvi kurzusok (6 oktató, 7 csoport, 55 tanuló)

A felmenő rendszer kurzusai (3 oktató, 4 csoport, 24 tanuló)

Csoport	Német 1/a-b	Német 3/a	Német 3/b
Szint	A1	A2	A2
Oktató	Németh Odette	Hulesch Adél	Györki Tamás
Időpont	[keresztezett óralátogatást is lehetővé tevő, összesen 2 × 2 párhuzamos órában]	h. 18.30–20.00 cs. 19.30–21.00	k. 19.00–20.30 p. 9.30–11.00
Névsor	Botházi Renáta Corsano Dániel Czank Tamás Csejtej Dóra Gyimesi Zoltán Kassai Gyöngyi Kósa Ruben Kovács Gellért Péter Márkus Bence Murger Lilla Petri Anna Szabó Luca	Krausz Sarah Laky Tibor Oláh János Salamon Gáspár Széll Melinda Takács Dóra	Ádám Zsófia Almády Bertalan Bocskay Zsófia Cseh Viktória Hevesi Krisztina Molnár János
Tananyag	<i>Themen aktuell</i> 1, 1–5. lecke	<i>Themen aktuell</i> 2, 1–3. lecke	<i>Themen neu</i> 1, 9–10. lecke <i>Themen aktuell</i> 2, 1–2. lecke

Egyéb német kurzusok (3 oktató, 3 csoport, 31 tanuló)

Csoport	Német 4	Német 5	Német 6
Szint	B1	B1-B2	B2-C1
Oktató	Kovácsik Antal	Oszuszký Ágnes	Sára Balázs
Időpont	k. 19.00–20.30 sz. 20.00–21.30	cs. 19.00–20.30 p. 14.00–15.30	h. 16.00–17.00 / 21.00–22.00 sz. 19.00–20.30
Névsor	Balogh Viktor Erdei Anna Fehér Péter Horváth Gábor Karginova Alana Kovács Dóra Kozár Gábor Mackovic Anna	Blázsik Zoltán Bozóki Tamás Ferdinándy Fanni Gévay Gábor Kapitány Adrienn Mikó Katalin Simonkay Márton	Besenyei Zsuzsa Deák Adrienn Farkas Éva Garamszegi Balázs Gyöngyösi Megyer Ivanics Balázs Kovács Dániel Lukács Tamás Mausz Zsófia Mihálykó András Novotnik Ádám Petykó Márton Pitlik László Róth Judit Szántó Rita Tala Nóra
Tananyag	<i>EM neu – Hauptkurs</i> Dreyer-Schmitt: <i>Lehr-und Übungsbuch</i> Brill – Techmer: <i>Großes Übungsbuch -</i> <i>Wortschatz</i>	<i>Themen neu 2,</i> 6–10. lecke	Buscha–Linthout: <i>Das</i> <i>Oberstufenbuch</i> Österreich Institut C1-es típusú minta-tesztjei, saját összeállítású mintatesztek

III. Olasz nyelvi kurzusok (3 oktató, 6 csoport, 51 tanuló)

A felmenő rendszer kurzusai (2 oktató, 4 csoport, 37 tanuló)

Csoport	Olasz 1/a		Olasz 1/b
Szint	A1		A1
Oktató	Ludmann Ágnes		Ludmann Ágnes
Időpont	k. 18.30–20.00 cs. 8.00–9.30		sz. 18.00–19.30 p. 12.30–14.00
Névsor	Baráth Dóra	Kókai Lénárd	Bartos Ágnes
	Bodnár Bence	Major Dóra	(nem reg.)
	Érdi Gábor	Mihály Judit	Gansperger István
	Imrefi Ildikó	Rab Fanni	Horváth Mária
	Kiss Alpár	Samu Viktor	Kovács István
	Kiss B. Bernadett	Szemes Botond	Varga Zoltán
	Kocsis Zoltán Attila		
Tananyag	Marin–Magnelli: <i>Nuovo Progetto Italiano</i> 1., 0–4. lecke		
	Marin–Magnelli: <i>Nuovo Progetto Italiano</i> 1.		
	<i>Quaderno degli esercizi</i>		
	Chiuchiu–Mausto–Minciarelli–Silvestrini:		
	<i>In italiano</i> . 7. lecke		
	Consonno – Bailini: <i>I verbi italiani</i>		

Csoport	Olasz 3/a		Olasz 3/b
Szint	A2		A2
Oktató	Ludmann Ágnes		Lukács András
Időpont	h. 18.30–20.00 cs. 20.00–21.30		sz. 18.00–19.30 p. 19.40–21.10
Névsor	Birizsló Bence Bondici László Corsano Dániel Farkasvölgyi Noémi Isó Gergely Jankovich M. Éva Kocsis Teréz	Kovács Dóra Kovács Noémi Mackovic Anna Miklé György Skoda Péter Szabó Melinda Szekeres-Ugron Villó	Cséke Balázs Kolák Fatma Schüsler Tamara Sebestyén Ádám Somogyi Kinga
Tananyag	Marin–Magnelli: <i>Nuovo Progetto Italiano</i> 1., 5–9. lecke Marin–Magnelli: <i>Nuovo Progetto Italiano</i> 1. <i>Quaderno degli esercizi</i> Chiuchiú–Fausto–Minciarelli–Silvestrini: <i>In italiano</i> Consonno–Bailini: <i>I verbi italiani</i>		

Egyéb olasz nyelvi kurzusok (2 oktató, 2 csoport, 14 tanuló)

Csoport	Olasz 4	Olasz 5
Szint	B1-B2	B2-C1
Oktató	Federico Gusmeroli / Ludmann Ágnes	Federico Gusmeroli
Időpont	h. 17.00–18.30 sz. 9.00–10.30	h. 20.00–21.30 cs. 20.00–21.30
Névsor	Bacsadi Zsófia Balga Nóra Kollár Tamás Lovász Lilla Szabó Luca Széll Zsófia Zagyva Tamás (> franciára)	Csejtej Dóra Fridl Viktória Hegyi Brigitta Kerber Balázs Lovász Lilla Pálóczy Emese Szabó Luca
Tananyag	Cinzia-Proietti: <i>Da zero a cento</i> Fried–Kenyeres: <i>Situazioni</i> Nocchi: <i>Grammatica pratica della lingua italiana</i> Marin: <i>Ascolto medio</i> Marin: <i>Ascolto avanzato</i>	nyelvoktatói összeállításban (különféle olasz nyelvű, főképp történelmi és politikai szövegek, valamint olasz zene)

I. Francia nyelv

Rendszeres felmenő képzés

Polgár Tibor: Francia nyelv kezdőknek (1/a csoport, A1-es szint)

Tankönyv: *Écho 1* (J. Girardet–J. Pécheur)

Tananyag: az említett tankönyv első két fejezete, valamint ezen kívül kiegészítő anyagok (országnevek, intézmények, testrésznevek, külső-belső jellemzés)

A késői időpont és az általános fáradtság ellenére egészen jól tudtunk haladni. Igaz, hogy csak a könyv első két fejezetét vettük végig, de emellé bőséges kiegészítő anyagok társultak, melyeket nélkülözhetetlennek éreztem a nyelvtanulás e korai szakaszában és a hallgatók részéről is nagy igény mutatkozott erre.

Ebben a félévben egy adminisztrációs hiba folytán négykredites lett a kurzus, ebből kifolyólag a jegyek valamelyest pozitívabb képet mutatnak, mint ami a valóság.

Gyuris Kata: Francia nyelv kezdőknek (1/b csoport, A1-es szint)

A 2012/2013. tanév őszi félévének egyik kezdő francia csoportja 13 hallgatóval indult, akik közül egy ember nem vette fel hivatalosan az órát. A csoport legtöbb tagja frissen felvett, elsőéves collegista, aki a tavaly óta kötelező nyelvtanulás keretében járt az órára, de akadt néhány olyan diák is, aki a nyelvtanulási kötelezettségen felül, saját érdeklődésből döntött úgy, hogy franciául szeretne tanulni. Ily módon a csoport motivációja nagyon vegyes volt, melyet tovább nehezített az órák késői időpontja. Ugyanakkor néhány hét elteltével az oktató és a csoport is hozzászokott a nem feltétlenül szerencsés körülményekhez és érdemben tudtunk koncentrálni a francia nyelv elsajátítására.

Egy viszonylag hosszabb bevezető szakasz után, mely során a francia nyelv alapjaival ismerkedtünk, amely a kurzus tankönyvének (*Écho A1/A2) Parcours d'initiation* című bevezető részén alapult, a félév végére a 3. lecke utolsó részéig, a *futur proche* igeidő tárgyalásáig jutottunk. Ezzel kissé lemaradtunk a féléves tervhez képest, mely szerint bele kellett volna kezdenünk a 4. leckebe, ugyanakkor szükségesnek éreztem, hogy egy-egy problémát többet gyakoroljunk, mint amit a könyv vagy a munkafüzet lehetővé tett. Gyakorlófeladatokhoz elsősorban a *Grammaire progressive du français avec 400 exercices (niveau débutant)* című könyvet használtuk.

Az osztályozás alapját két nagyobb, féléves dolgozat, illetve minden második órán egy-egy rövid ragozási- és/vagy szódolgozat képezte. Az utóbbiak első-sorban az előző héten tanultak elmélyítését és frissen tartását szolgálták. Az első nagydolgozatot a legtöbb diák jó eredménnyel zárta, viszont a félévzáró dolgozatnál már nagyobb különbségek látszóttak azok között, akik rendszeresen jártak és készültek az órára és azok között, akik valamilyen oknál fogva nem tudtak mindig egyenlő mértékben készülni. Ugyanakkor a félévet alapvetően sikeresnek ítélem, hiszen aki valóban készült az órákra és valóban a majdani középfokú nyelvvizsga megszerzését tartotta szem előtt, az kellő mértékben haladt is a franciatanulással. Szerencsére a követelményeket lazábban felfogók sem hátráltatták a többiek munkáját, így a félév végére összekovácsolódott a csoport és a többségnél valódi erőfeszítést éreztem a francia nyelv elsajátítására.

Egyéb francia nyelvi kurzusok

Vargyas Brigitta: Francia nyelv félközépfaladónak
(3/a-b csoport, A2-es szint)

Tankönyv: Écho 1, 9-11. lecke

Kiegészítő anyagok:

1. *La Grammaire progressive du français, niveau débutant*, Clé International (Temps verbaux : passé composé, imparfait; Pronoms : pronoms toniques, pronoms COD/COI, en/y, pronoms relatifs qui et que, la négation (rien, personne, jamais, ne... déjà, ne... plus) ; prépositions de temps : il y a, depuis, en, dans, pendant + bilans 7-8)
2. *Guide pratique de la communication*, Didier (Chez un agent immobilier, Une chambre à louer, Une jeune femme se plaint à son propriétaire, Un locataire donne des instructions à sa concierge)

A félév tapasztalata számomra az, hogy sokkal komolyabban (és gyakrabban) kell számon kérnem a tanultakat, mert a diákoknak nehézséget jelent a rendszeres tanulás, így viszont azzal szembesülünk, hogy – megfelelő alapok, elmélyült tudás híján – újra meg újra vissza kell térnünk (általam már tudottnak vélt) témák megbeszélésére, így lassan tudunk csak haladni. Kitűzött céljainkat (nyelvvizsga) csak akkor tudjuk elérni, ha a következő félévben lelkiismeretesen készül mindenki az órákra.

Aurélia Peyrical/Vargyas Brigitta: Francia nyelv középhaladóknak (4-es csoport, B1-2)**Hétfői órák (Aurélia Peyrical)**

A hétfői órákon egyrészt a már tárgyalt nyelvtani ismeretek gyakorlása és elmélyítése volt hangsúlyos, illetve emellett az olvasott szövegértés fejlesztése, elsősorban francia újságcikkek olvasásával, a hallott szövegértése pedig már klasszikusnak számító francia énekesek egy-egy dalán keresztül. A félév második felében az irodalmi nyelv alapvető sajátosságainak megismerésére is (különös tekintettel az igeidő-használatra) lehetőség nyílt.

Szerdai órák (Aurélia Peyrical)

A hétfőihez hasonló módon, újsághírekből kiindulva történt egy-egy, a nyelvvizsgára való felkészüléshez is fontos téma megbeszélése.

Szerdai órák (Vargyas Brigitta)

Az órák célja a DELF B1 nyelvvizsgára történő felkészülés volt. Ennek megfelelően félév elején megállapodtunk egy, a legfontosabb nyelvvizsga-témaköröket felölelő tematikában, illetve menetrendben. A félév során ebből a következő témákra tudtunk sort keríteni: Nature et environnement, Les vacances et les voyages; Les transports, Accidents et incidents; Les problèmes sociaux, Le monde du travail et de l'argent, Croyances et religion, Les fêtes.

Az egyes tematikus egységekhez kapcsolódóan szókincsbővítést, illetve az olvasott, majd pedig a hallott szövegértést célzó feladatokat végeztünk különböző, DELF B1 feladatgyűjteményekből vett példák segítségével.

Aurélia Peyrical: Francia nyelv haladóknak (5-ös csoport, B2-C1)

A hétfői órán elsősorban újságcikkek feldolgozásával foglalkozott a csoport (érintett témák: nyaralás, oktatás, a humor szókincse, a politikai élet és nemzetközi kapcsolatok, frankofónia), a keddenként pedig a – francia egyetemeken elvárt – dolgozatformák megismerése és az ezekhez szükséges nyelvi eszközök áttekintése és elsajátítása állt a középpontban.

II. Német nyelv

Az őszi félévben a collegiumi kurzuskínálatban 5 németes műhelytag és a CM-es gyakornok Hulesch Adél közreműködésével sikerült ismét öt nyelvi szinten összesen hét német nyelvi kurzust tartanunk. Az oktatók összbenyomása pozitívnak mondható.

Rendszeres felmenő képzés

Németh Odette: Német nyelv kezdőknek (1/a-b csoport, A1-es szint)

A csoportok a *Themen aktuell 1* első felét (1–5. lecke) vették át, rendszeres számonkérés mellett. A csoportok teljesítménye ingadozó, az óralátogatási morál nem a legjobb. A két csoportot a tavaszi félévben az alacsony létszám miatt célszerű lesz egyesíteni, az így alakuló 10-12 fős kurzust Varga Zoltán németes műhelytag viszi tovább.

Györki Tamás: Német nyelv félközépfeladókknak (3/b csoport, A2-es szint)

Tananyag: Miskei Rékával a *Themen neu 1* 8. leckéjéig jutott a csoport, így szeptemberben közösen kitöltöttünk egy általam összeállított, addigi anyagokat összegző/ismétlő feladatlapot, majd írtunk egy A1-es ÖSD tesztfeladatlapot, ami mindenkinek nagyon jól sikerült. Eztán vágtunk bele a 9. leckébe (Kaufen und schenken. Gramm: Dativ). Ezt témazáró követte, a 10. leckéből pedig csak a Genitivet vettük az elmaradás miatt. Rátértünk a *Themen aktuell 2*-re: Lektion 1 (Aussehen, Persönlichkeit. Gramm: Adjektivdeklinatión). Innentől kezdve szinte minden órán volt röpdolgozat a melléknévragozás miatt. A leckét ugyancsak témazáróval fejeztük be, majd elkezdtük a következőt (Schule, Ausbildung, Beruf). Január végén ill. február első hetében tartunk órákat.

A csoportról: A körülményeket figyelembe véve nagyon jól dolgoztak, a kis csoportlétszám miatt pedig jobban együtt is tudtunk működni. Bocskay Zsófia, Cseh Viktória és Hevesi Krisztina külön dicsértet érdemelnek, szinte minden órán megjelentek, aktívak voltak, otthon is dolgoztak az anyaggal. A többiek kicsit talán jobban érződött, hogy nem tudnak/szeretnének annyi energiát befektetni németes tanulmányaikba, de több ösztönzéssel ők is munkára foghatóak bizonyultak.

Egyéb német nyelvi kurzusok

Kovácsik Antal: Német nyelv középfaladóknak (4-es csoport, B1-es szint)

A nyolcfős csoportból négyen tavaly is egész évben hozzám jártak németórára (Fehér Péter, Horváth Gábor, Karginova Alana, Kozár Gábor). A másik négy diák most szeptemberben csatlakozott: Balogh Viktor, Erdei Anna, Kovács Dóra, Mackovic Anna. A félév elején röviden átismételtük a tavalyi anyagot, a *Themen neu 2* első hat leckéjét. A szemeszter többi részében négy új lecke-t vettünk még át, ezzel befejeztük a könyvet. Decemberben még jutott kis idő további ismételésre is. A diákok három zárthelyi dolgozatot írtak, ezenkívül a szorgalmi időszak végén egy írásbeli fogalmazást kellett összeállítaniuk a 10. lecke szóanyagából. Akik a zárthelyi dolgozatok jegyeivel nem érték el a 4,5-ös átlagot, plusz fordítást vagy német nyelvű összefoglalót küldtek be egy legalább 2000 karakteres német újságcikkről, hogy megkaphassák az ötöst. A csoport teljesítményével a jegyek alapján összességében meg voltam elégedve, a hiányzások mennyisége sem haladta meg a kritikus értéket (5-6 alkalom a 22-ből), bár voltak, akik viszonylag sokat mulasztottak. A csoportlétkört legtöbbször jónak, oldottnak éreztem, amely részben annak is köszönhető, hogy a csoport felét már tavalyról ismertem. Nehézség ugyanakkor, hogy a jó hangulat a késő esti órákban olykor dekoncentrátságot és a témától való elkalandozást eredményez. Sajnos lehetetlen délutáni időpontokat találni a kurzusokat illetően. Mindezeket leszámítva a diákok legtöbbször kellő érdeklődést mutattak, és motiváltan dolgoztak. A középfokú nyelvvizsgáláshoz szükséges nyelvtani anyag legnagyobb részét már legalább egyszer átvettük az eddigi másfél év alatt, e téren már csak a folyamatos ismétlés és gyakorlás van hátra. Nagy hiányosságok vannak viszont a csoport legtöbb tagjánál a szókincset és a szóbeli produkciót tekintve. A második félévben erre szeretnék majd nagyobb hangsúlyt fektetni. A *Themen neu 3* könyvből haladunk majd tovább, de arra fogok törekedni, hogy a tankönyv által felkínált témákat mindenki egyénileg is dolgozza fel, alakítsa a saját hétköznapijaihoz, igényeihez, gondolkodásához, és az így összeállított szövegekből, mondatsorokból rendszeresen beszámoljon az órákon szóban.

Oszuszký Ágnes: Német nyelv középfaladóknak (5-ös csoport, B1/B2-es szint)

Év elején a csoport nagyobb létszámban indult, viszont minthogy a diákok nem voltak egy nyelvi szinten, ezért morzsolódott is. A tavaszi félévben elkezdett *EM neu Hauptkurs* könyvből tanultunk, ismételve mellé a már átvett nyelvtani témákat. Kiegészítőként a Dreyer-Schmitt-féle *Lehr- und Übungsbuch*-ból, valamint a Brill-Techmer-féle *Großes Übungsbuch-Wortschatz*-ból oldottunk kiegészítő feladatokat, melyek abban segítettek, hogy a nyelvtani, valamint szókincset érintő témaköröket a diákok jobban elsajátítsák. A csoporttal sikerült befejezni a tankönyvet, és néhányukat bátran küldeném nyelvvizsgára. Nehézség volt az, hogy a végére sem volt azonos szinten a csoport, akadt olyan diák, akinek legalább egy év hátránya volt a többiekhez képest, sajnos nem sikerült mindig külön figyelmet fordítani rá. Problémát okozott az, hogy egyes diákok nem vették komolyan a jelenlétet, akadt olyan csütörtök esti, ill. péntek délutáni óra, amit három, néha két diáknak tartottam. Összességében jónak találom az idei félévet, remélem a diákok tovább fejlesztik majd nyelvtudásukat, és lesznek olyan bátrak, hogy jelentkeznek nyelvvizsgára.

Sára Balázs: Német nyelv haladóknak (6-os csoport, C1-es szint)

A C1-es kurzus immár hagyományosan jó hangulatban zajló óráin nagy örömmre idén az újoncok közül is több igen jó nyelvi képességű és máris stabil nyelvtudású collega vett részt. Az órákon a hangsúly továbbra is a szókincsbővítésen és a felsőfokú nyelvvizsga feladatainak leginkább megfelelő vizsgastratégiák elemzésén és gyakorlásán van. A feladatok nagy részét szóbeli pármunkában oldjuk meg, igyekezve biztosítani ezzel a rendszeres és intenzív beszédgyakorlást. Az őszi félévben felsőfokú nyelvvizsgát tett hallgatóról nincs tudomásom, tapasztalataim szerint a hallgatók vizsgára a tavaszi félévben jelentkeznek szívesebben (ld. az előző év öt sikeres nyelvvizsgázóját). Több diák esetében fennáll az a különös körülmény, hogy bár nyelvtudásuk stabil C1-es szinten van, minden biztatásom mellett is csak nehezen szánják rá magukat a vizsgára (talán az újabb keletű magyar önbizalomhiány teszi). Leonore Peer igazgató asszony tavalyi felajánlásával (tíz ingyen próbavizsga-lehetőség az Österreich Institutnál Eötvös-collegistáknak) ez okból idén mindenképpen élni szeretnénk. Tananyag: Buscha-Linthout: *Das Oberstufenbuch* (5. fejezet) ill. a Goethe Intézet és az Osztrák Intézet C1-es típusú mintatesztjei stb.

III. Olasz nyelv

Rendszeres felmenő képzés

Ludmann Ágnes: Olasz nyelv kezdőknek (1/a-b csoport, A1-es szint)

Ebben a félévben az alapozáson volt a hangsúly: a hallgatók először megismerkedtek az olasz helyesírással és kiejtési szabályokkal, a főnevek nemeivel, a határozott és határozatlan névelőkkel a különböző nemeknél, a melléknévvel, a fő- és sorszámnevekkel, a segédigékkel, a kijelentő mód jelen idejű szabályos és szabálytalan igékkel, a modális igékkel, helyhatározó szavakkal, prepozíciókkal, *c'è* és *ci sono* formákkal, a birtokos névmásokkal, a visszaható igékkel, valamint a félév végén belekóstoltak az egyszerű közelmúlt idejű igék képzésébe is. Különböző témákban alapvető szókincset sajátítottak el: bemutatkozás, család, lakás, szabadidő.

Az órákon feladatok és szituációk segítségével mind az írást, mint a beszédet gyakorolták a hallgatók, valamint hangzó és írott szövegek segítségével mind írott, mint beszélt szövegértésük fejlődött. A számonkérés 3 témazáró dolgozat és véletlenszerű röpdolgozatok formájában, valamint írott fogalmazások és memoriterek segítségével történt.

A következő félévben a hallgatók elsajátíthatják a már említett múlt idő első formáját, megtanulják a jövő idő alkalmazását, múltbéli kifejezőkészségüket fejlesztik az *imperfetto* múlt idő elsajátításával.

Tananyag:

T. Marin – S. Magnelli *Nuovo Progetto Italiano 1.*, Edilingua, Roma, 2006.

0. leckétől a 4. lecke elejéig

T. Marin – S. Magnelli *Nuovo Progetto Italiano 1. Quaderno degli esercizi*, Edilingua, Roma, 2006.

Könyvhöz tartozó feladatgyűjtemény

Angelo Chiuchiú, Fausto Minciarelli, Marcello Silvestrini *In italiano*.

Guerra Edizioni, Perugia, 2008. 7. lecke a visszaható igékről
(a *Progetto* ezeket indokolatlanul későn veszi)

Consonno, Silvia – Bailini, Sonia,

I verbi italiani, Alma Edizioni, Firenze, 2003

Nyelvtani összegzésre szolgáló feladatgyűjtemény, nyelvtani táblázatok az adott témákhoz

**Ludmann Ágnes: Olasz nyelv félközephaladóknak
(3/a csoport, A2-es szint)**

Ebben a félévben a tavalyi anyag ismételésén túl a hallgatók számos új ismeretet sajátíthattak el: a jövő idő és a jövő idő a múltban, és az ehhez párosítható kötőszavak megtanulása és a birtokos névmások elsajátítása után a hallgatók megismerték az imperfetto múlt időt, és ennek alkalmazását, a tárgyas névmásokat, a visszaható igék különböző fajtáit, és párosításukat modális igékkel, prepozíciókat, tematikusan szókincsüket film, étkezési kultúra és öltözékek tekintetében bővíthették.

A kötelező tanórákon kívül szívesen vettek részt közülük jó páran fakultatív programokon, mint az Olasz Filmhét egyik vetítésén vagy éppen koncerten a budapesti Olasz Kultúrintézetben. A számonkérés 3 témazáró dolgozat és véletlenszerű röpdolgozatok formájában, valamint írott fogalmazások segítségével történt.

Tananyag:

T. Marin – S. Magnelli *Nuovo Progetto Italiano 1.*, Edilingua, Roma, 2006.
5-9. leckéig

T. Marin – S. Magnelli *Nuovo Progetto Italiano 1., Quaderno degli esercizi*, Edilingua, Roma, 2006.
könyvhöz tartozó munkafüzeti feladatok elsajátítása

Angelo Chiuchiú, Fausto Minciarelli, Marcello Silvestrini *In italiano*.
Guerra Edizioni, Perugia, 2008.

a Progetto leckéi alapján elsajátított ismeretek elmélyítése
az adott leckék és gyakorlatok segítségével, az imperfetto
tekintetében

Consonno, Silvia – Bailini, Sonia, *I verbi italiani*, Alma Edizioni, Firenze,
2003

Nyelvtani összegzésre szolgáló feladatgyűjtemény, nyelvtani
táblázatok az adott témákhoz

A következő félévben a hallgatók megismerkednek a felszólító mód alkalmazásával, a részes névmásokkal, a feltételes móddal, és az első könyv befejezése után a 2. kötetben megismerkednek az összetett névmásokkal, majd pedig a kötőmóddal.

Lukács András: Olasz félközéphaladó (3/b csoport, A2-es szint)

A hallgatók nem a szintjük szerint, hanem a számukra kedvező szerda esti időpont alapján választották ezt a kurzust, így meglehetősen heterogén csoport alakult ki. A fő hangsúlyt nyelvtani ismétlésre, pontosításra valamint a szókincsfejlesztésre fektettük, amelyekhez különböző olaszországi tankönyvekből szolgáltattam a feladatsorokat. Az órákon az otthonra kiadott feladatok ellenőrzésén, megbeszélésén túl a beszédkészség fejlesztése kapott nagyobb szerepet. Nyilvánvaló, hogy a hatékonyság szempontjából nem kedvező a tömbösítés, de ráérhetőségben csak a szerda este volt a közös nevező a hallgatókkal. Az esti órákban ugyan gyakran lehetett érezni a fáradtságot a hallgatókon, de motiválhatók voltak, az utolsó előtti hétig készültek az órákra, érdeklődve tanultak, lelkesen vettek részt a párbeszédekben, szituációs gyakorlatokban, tehát öröm volt velük dolgozni.

Federico Gusmeroli / Ludmann Ágnes: Olasz nyelv középhaladóknak (4-es csoport, B2)

A kurzuson Federico Gusmeroli anyanyelvi lektor és Ludmann Ágnes tanítottak. A kurzus résztvevői nagyjából azonos tudásszintről indultak.

A kurzus során Federico Gusmeroli a szókincs bővítésére és beszédkészségük fejlesztésére összpontosított, Ludmann Ágnes a nyelvtani problémákra, főként az igeidők megfelelő használatára koncentrált, és a hallgatók hallás utáni szövegértését igyekezett fejleszteni. Ehhez eszközként szolgáltak olasz nyelvi szövegek, kiegészítendő feladatok, adott témájú, vezetett fogalmazások elkészítése, szituációk feldolgozása megadott kifejezéstár és kerettörténet alapján.

A hallgatók sokat fejlődtek a félév során, és mind írott, mind beszélt nyelvtudásuk pontosabbá, kifejezőbbé vált, bátrabban mernek megszólalni. Többük egy éven belül nyelvvizsgázni szeretne.

Tananyag:

Consonno, Silvia – Bailini, Sonia, *I verbi italiani*, Alma Edizioni, Firenze, 2003
Nyelvtani összegzésre szolgáló feladatgyűjtemény

Témák: igeidő-egyeztetés a jelenben és múltban

függő beszéd

kötőmód alakjai, használata

jövőidő a jelenben és a múltban

feltételes mondatok

általános alany

tematikus szókincsbővítés (utazás, lakás, magánélet,

oktatás, a munka világa, turizmus, hobbi, egészségügy, étkezés, Olaszország, Magyarország, környezetvédelem, egyéb nyelvvizsgatémák)

Ciulli, Cinzia – Proietti, Anna Lisa *Da zero a cento*. Alma Edizioni, Firenze, 2005

Nyelvi tesztek A1-től C2 szintig különféle témákban.

Fried, Ilona – Kenyeres, Judit, *Situazioni. Olasz nyelvi beszédhelyzetek*, Ponte Alapítvány, Budapest, 2003.

Adott, két- vagy többszereplős beszédhelyzeteket tartalmazó gyakorlókönyv, vezetett kommunikációval, mondattárral, tipikus beszélt nyelvi fordulatokkal

Nocchi, Susanna, *Grammatica pratica della lingua italiana*. Alma Edizioni, Firenze, 2006

Nyelvtani gyakorlókönyv az érintett témákhoz

T. Marin *Ascolto medio*, Edizioni Edilingua, Roma, 2004

T. Marin *Ascolto avanzato*, Edizioni Edilingua, Roma, 2004

A hallás utáni szövegértés fejlesztését célzó feladatsorok

Számonkérés: félévzáró zárthelyi dolgozat alapján

Jövőre vonatkozó tervek:

A következő félévben a már megbeszélt nyelvtani kérdések gyakorlása, és az esetlegesen még problémás pontok kifejtése, elsajátítása a cél. A kurzus célja a hallgatók felkészítése a középfokú komplex nyelvvizsgára, hogy a 2012/2013. tanév végére, vagy a 2013/2014. tanév őszi félévében minden hallgató képes legyen teljesíteni ezt a kihívást.

Federico Gusmeroli: Olasz nyelvi gyakorlatok (5-ös csoport, B2-C1)

A kurzus célja a hallgatók írásbeli és szóbeli kifejezőképességének javítása, szókincsük bővítése, finomítása, ismereteik bővítése az olasz nyelv és kultúra területén. Ehhez eszközül különféle olasz nyelvű, főképp történelmi és politikai szövegek, valamint olasz zene szolgált. Számonkérés fogalmazások útján történt.

Délvidéki kirándulás. A Collegium technikus-karbantartója

A 2012/13-as tanév tavaszi félévének rendszeres francia, német és olasz nyelvi kurzusai az Eötvös Collegiumban

Összeállította: Sára Balázs

I. Francia nyelv

Rendszeres felmenő képzés

Polgár Tibor: Francia nyelv kezdőknek (2/a csoport, A1)

Gyuris Kata: Francia nyelv kezdőknek (2/b csoport, A1)

Vargyas Brigitta: Francia nyelv félközéphaladóknak (4/a-b csoportok, A2-B1)

Egyéb francia nyelvi kurzusok

Aurélia Peyrical: Francia 5 (B2)

Aurélia Peyrical: Francia 6 (C1)

II. Német nyelv

Rendszeres felmenő képzés

Varga Zoltán: Német nyelv kezdőknek (2-es csoport, A1)

Györki Tamás: Német nyelv félközéphaladóknak (4-es csoport, A2-B1)

Egyéb német nyelvi kurzusok

Kovácsik Antal: Német nyelv félközéphaladóknak (5-ös csoport, B1-B2)

Göndöcs Gabriella/Sára Balázs: Német nyelv középhaladóknak
(6-os csoport, B2)

Sára Balázs: Német nyelv haladóknak (7-es csoport, C1)

III. Olasz nyelv

Rendszeres felmenő képzés

Ludmann Ágnes: Olasz nyelv kezdőknek (2/a-b csoport, A1)

Ludmann Ágnes: Olasz nyelv félközéphaladóknak (4/a-b csoport, A2-B1)

Egyéb olasz nyelvi kurzusok

Jennifer Radulovic / Ludmann Ágnes: Olasz nyelv középhaladóknak
(5-ös csoport, B2)

Jennifer Radulovic: Olasz gyakorlatok (6-os csoport, C1)

I. Francia nyelvi kurzusok (4 oktató, 6 csoport, 52 tanuló)

A felmenő rendszer kurzusai (3 oktató, 4 csoport, 41 tanuló)

Csoport	Francia 2/a	Francia 2/b
Szint	A1	A1
Oktató	Polgár Tibor	Gyuris Kata
Időpont	k. 18.00–19.30 cs. 20.00–21.30	h. 20.00–21.30 k. 20.00–21.30
Névsor	Barcsi Esztella Besenyei Zsuzsanna Bottyán Réka Dudlák Tamás Hegedűs Panna Katona Sándor Kovács Péter Melhardt Gergő Németh Ferenc Rózsa Ida Szücs Péter Takács Diána Zagyva Tamás	Bucsecs Katalin Csűr Gábor Galgóczi Gábor Hoksza Zsolt Laczkó Zoltán Manninger Mátyás Szabó Gergely Szántó Rita Szikora Patrícia Vona István
Tananyag	Girardet/Pêcheur: <i>Le Nouvel Echo</i> 1, 4–6., ill. 4–7. lecke; <i>Grammaire progressive du français avec 400 exercices</i> (niveau débutant); egyéb segédanyagok	

Csoport	Francia 4/a	Francia 4/b
Szint	A2-B1	A2-B1
Oktató	Vargyas Brigitta	Vargyas Brigitta
Időpont	h. 18.30–20.00 cs. 19.30–21.00	k. 18.15–19.45 sz. 16.30–18.00
Névsor	Ambrus Tamás Fazekas Boglárka Fehér Olívia Gaál Zoltán Kristóf Göndöcs Gabriella Kovács Györgyi Markó Anita Mausz Zsófia Radnai Dea Rédey János Gergely Szilvási Viktória Vereb Viktor	Benyó Krisztián Farkas Márton Pál Földvári Viktória Andrea Sitkei Dóra Varga Nóra Vuchetich Bálint
Tananyag	Girardet/Pêcheur: <i>Le Nouvel Echo</i> 1, 12–16. lecke; <i>La Grammaire progressive du français, niveau intermédiaire</i>	

Egyéb francia kurzusok (1 oktató, 2 csoport, 11 tanuló)

Csoport	Francia „5”	Francia „6”
Szint	B2	C1
Oktató	Aurélia Peyrical	Aurélia Peyrical
Időpont	h. 19.00–20.30 cs. 19.00–20.30	h. 8.00–9.30 k. 17.30–19.00
Névsor	Bálint Zsuzsa Csejtei Dóra Horváth Ágoston Lajos Mátyás György Mihálykó Ágnes Miskei Réka Németh Ágnes Szabó Mátyás Szurovecz Illés	Farkasvölgyi Noémi Geszler Attila
Tananyag	[nyelvoktatói összeállításban]	

II. Német nyelvi kurzusok (5 oktató, 5 csoport, 41 tanuló)

A felmenő rendszer kurzusai (2 oktató, 2 csoport, 18 tanuló)

Csoport	Német 2	Német 4
Szint	A1	A2-B1
Oktató	Varga Zoltán	Györki Tamás
Időpont	k., cs. 18.30–20.00 sz. 20.00–21.30	h. 19.30–21.00 sz. 18.00–19.30
Névsor	Botházi Renáta Corsano Dániel Czank Tamás Csejtej Dóra Kósa Ruben Kovács Gellért Péter Márkus Bence Szabó Luca	Ádám Zsófia Almády Bertalan Cseh Viktória Gévay Gábor Hevesi Krisztina Krausz Sarah Laky Tibor Oláh János Széll Melinda Takács Dóra
Tananyag	<i>Magnet Deutsch 1</i> , 9–13. lecke; <i>Zwanzig weniger eins</i> , 1. témakör; <i>Német nyelvtani füzetek 1.</i>	<i>Themen aktuell 2</i> , 3–6. lecke

Egyéb német kurzusok (3 oktató, 3 csoport, 23 tanuló)

Csoport	Német 5	Német 6	Német 7
Szint	B1-B2	B2	C1
Oktató	Kovácsik Antal	Göndöcs Gabriella / Sára Balázs	Sára Balázs
Időpont	k. 19.00–21.00 sz. 19.00–20.00	k. 8.00–9.30 sz. 19.30–21.00 cs. 19.30–21.00	h. 12.45–13.45 h. 20.30–21.30 k. 21.00–22.00
Névsor	Balogh Viktor Erdei Anna Fehér Péter Horváth Gábor Karginova Alana Kovács Dóra Kozár Gábor Mackovic Anna	Kapitány Adrienn Mikó Katalin Simonkay Márton Szilvási Viktória	Deák Adrienn Garamszegi Balázs Ivanics Balázs Katona Sándor Kovács Dániel Lukács Tamás Mausz Zsófia Mihálykó András Németh Ágnes Novotnik Ádám Tala Nóra
Tananyag	<i>Themen 3</i> , 1–5. lecke	Österreich Institut B2-es típusú mintatesztjei	Österreich Institut C1-es típusú mintatesztjei, saját összeállítású mintatesztek

III. Olasz nyelvi kurzusok (3 oktató, 6 csoport, 51 tanuló)

A felmenő rendszer kurzusai (1 oktató, 4 csoport, 26 tanuló)

Csoport	Olasz 2/a-b		
Szint	A1		
Oktató	Ludmann Ágnes		
Időpont	h. 19.30–21.00, cs. 18.30–20.00, p. 10.00–1.30		
Névsor	Baráth Dóra Érdi Gábor Gansperger István Imrefi Ildikó	Kiss Alpár Kiss B. Bernadett Kókai Lénárd Kovács István	Major Dóra Mihály Judit Samu Viktor Varga Zoltán
Tan- anyag	Marin/Magnelli: <i>Nuovo Progetto Italiano 1.</i> , 4–7. lecke Marin/Magnelli: <i>Nuovo Progetto Italiano 1. Quaderno degli esercizi</i> Consonno/Bailini: <i>I verbi italiani</i>		

Csoport	Olasz 4/a-b		
Szint	A2-B1		
Oktató	Ludmann Ágnes		
Időpont	h. 18.00–19.30, h. 21.00–22.30, cs. 20.00–21.30		
Névsor	Bondici László Corsano Dániel Farkasvölgyi Noémi Herczegh Viktória Laura Isó Gergely	Jankovich M. Éva Kocsis Teréz Kovács Dóra Kovács Noémi Mackovic Anna	Miklé György Skoda Péter Szabó Melinda Szekeres-Ugron Villő
Tan- anyag	Marin/Magnelli: <i>Nuovo Progetto Italiano 2.</i> , 1. és 6. lecke Marin/Magnelli: <i>Nuovo Progetto Italiano 1-2. Quaderno degli esercizi</i> Consonno/Bailini: <i>I verbi italiani</i>		

Egyéb olasz nyelvi kurzusok (2 oktató, 2 csoport, 12 tanuló)

Csoport	Olasz 5		Olasz 6	
Szint	B2		C1	
Oktató	Jennifer Radulovic / Ludmann Ágnes		Jennifer Radulovic	
Időpont	h. 8.00–9.30 cs. 16.00–17.30		h. 17.00–19.30, k. 20.00–21.30 cs. 20.00–21.30, p. 10.00–11.30	
Névsor	Bacsadi Zsófia Balga Nóra Kolák Fatma	Sárai Zoltán Schüszler Tamara Sebestyén Ádám	Csejtei Dóra Fridl Viktória Hegyí Brigitta	Kerber Balázs Lovász Lilla Pálóczy Emese
Tan- anyag	Consonno/Bailini: <i>I verbi italiani</i> . Fratteggiani et al.: <i>Parlare, leggere, scrivere</i> . Katerinov: <i>La lingua italiana per stranieri. Corso medio</i> . Bulinszky/Horváth: <i>Esami comunicativi in italiano</i> . Marin: <i>Ascolto medio</i> . Marin, <i>Ascolto avanzato</i> .			nyelvoktatói összeállításban

I. Francia nyelv

Rendszeres felmenő képzés

Polgár Tibor: Francia nyelv kezdőknek (2/a csoport, A1-es szint)

A megelőző félévhez képest valamivel lassult az a tempó, amellyel a tananyagot föl tudtuk dolgozni. Így a tervekkel ellentétben a részelő névelőt már nem sikerült beilleszteni az oktatási folyamatba, ám amit vettünk, az viszonylag jól rögzült. Ez a lassúbbodás annak is tulajdonítható, hogy a hallgatók számára előtérbe került az egyetemi szakmai munka és az átlag teljesítésének a szándéka. Sajnálatos, hogy ez nem történhetett a francia nyelv tanulására fordított idő csökkenése nélkül. Ebből kifolyólag (és minden igyekeztem ellenére) a csoporton belüli különbségek egyre markánsabbak.

Gyuris Kata: Francia nyelv kezdőknek (2/b csoport, A1-es szint)

Az idei tanév egyik kezdő francia csoportja a tavaszi félévben némiképp csökkent létszámmal, de egyébként változatlan körülmények között folytatta szeptemberben megkezdett tanulmányait.

Az előző félévben a kurzus tankönyvének (*Écho A1/A2*) harmadik leckéjéig, a *futur proche* igeidő tárgyalásáig jutottunk, a tavaszi félév végén pedig a hetedik lecke legelején, a visszaható igék ragozásánál, valamint a mindennapos tevékenységek leírásához szükséges szókészletnél hagytuk abba. Mivel a félév elején két hetet Párizsban töltöttem az ENS-en, távollétemben Vargyas Brigitta és Szatmári Zsófia helyettesített. A négyestől a hetes lecke elejéig terjedő nyelvtani és tematikus anyag mellett ebben a félévben külön hangsúlyt fektettünk a beszédalképzés fejlesztésére, amelyet a legtöbb órán páros, illetve csoportos szituációs feladatokkal igyekeztünk gyakorolni. Ezenkívül a tankönyv végén található igeragozási táblázat helyes elsajátítása is előtérbe került, hogy később ne okozzon gondot a különböző igeidőkben történő ragozás. Gyakorlófeladatokhoz továbbra is a *Grammaire progressive du français avec 400 exercices (niveau débutant)* című könyvet használtuk.

Az osztályozás alapját két nagyobb, féléves dolgozat, illetve több kisebb ragozási és/vagy szódolgozat képezte. Az utóbbiak elsősorban az előző héten tanultak elmélyítését és frissen tartását szolgálták, külön hangsúlyt fektetve az igeragozásra, amelyet kisebb egységekre bontva, apránként kértem számon

a csoporttól. Ezenfelül ebben a félévben több fogalmazást is írtunk (az órán, illetve házi feladatként), hogy a szóbeli készségek mellett az íráskészséget is fejlesszük. Örömmel tapasztaltam, hogy a második, félévzáró dolgozat kivétel nélkül mindenkinek jobban sikerült, mint az első, ami azt is jelzi, hogy mindenki többé-kevésbé megfelelően elsajátította az egész éves tananyagot. Ugyanakkor az előző félév végéhez képest most talán még hangsúlyozottabban jelen vannak a csoport tagjai közötti különbségek, amely elsősorban az órán kívüli energiabefektetésnek vagy annak hiányának köszönhető, és leginkább a szóbeli készségekben nyilvánul meg, illetve abban, hogy nem mindenki tudta azonos mértékben követni a most már csaknem teljes mértékben franciául zajló órákat. Másfelől viszont nem érzem úgy, hogy ezek a lemaradások a következő két évben ne lennének pótolhatók tudatos és rendszeres készüléssel.

Egyéb francia nyelvi kurzusok

Vargyas Brigitta: Francia nyelv félközépfaladóknak (4/a-b csoport, A2/B1-es szint)

A félév során örömmel láttam, hogy – néhány kivételtől eltekintve – mindkét csoport tagjai szívesen járnak az órákra, igyekeznek minél többet tanulni és minél jobb eredményeket elérni. A diákok által írt levelek és szóbeli beszámolóik pedig arról győzték meg, hogy eddigi munkánk nem volt hiábavaló, és hogy aki komolyan veszi a tanulást, valóban eljuthat – a Collegium által biztosított keretek közt is – a középfokú nyelvvizsgáig. Viszont azt is tapasztalom, hogy nagyon fontos a rendszeres számonkérés.

Aurélia Peyrical: Francia nyelv haladóknak (5-ös csoport, B2-es szint)

A szeminárium célja a B2-es szintnek megfelelő nyelvi kompetenciák elsajátítása a lektor által összeállított tananyag segítségével. A tematika rövid összefoglalása:

Nyelvtani ismeretek/szókincs	Témakörök
Ismétlés: igeidők, feltételes mód, vonatkozó mellékmondatok; új elem: <i>passé simple</i>	Perrault meséi (mesék olvasása, elemzése és saját történetek írása, különös tekintettel az igeidő-használatra)
Szókincs: család, házasság, érzelmek kifejezése	
Szókincs: mozi és filmművészet	A francia filmek
Nyelvtan: tiltás, kötelezettség, szándék kifejezése	(filmkritikák olvasása és írása)
Ismétlés: összehasonlítás	
Szókincs: testrészek, egészség-betegség kifejezései	Egészség-betegség
Ismétlés: határozók és prepozíciók	Az iskola
Szókincs: a vita szókincse	
Ismétlés: ok-okozati viszonyok kifejezése, <i>subjonctif</i> használata	A konyhában
Szókincs: a gazdaság, <i>dire</i> és <i>faire</i> szinonímái	A munka világa és a természet
A vita művészete (gyakorlat)	
A <i>passé simple</i> a történelmi elbeszélésben	Egy kis történelem

Aurélia Peyrical: Francia nyelv haladóknak (6-os csoport, C1)

Az órák célja a C1-es szintnek megfelelő nyelvi kompetenciák elsajátítása a lektor által összeállított tananyag segítségével.

Nyelvtani ismeretek/szókincs

Szókincs: a statisztikák nyelve

Nyelvtan: ok-okozati viszonyok kifejezése

Szókincs: filmek bemutatása
Nyelvtan: múlt idők ismétlése

Szókincs: politikai élet

Szókincs:
gazdaság, vállalati szféra, divat

Szókincs: természetvédelem

Szókincs:
a táj bemutatásának lehetőségei

Szókincs:
a keresés-kutatás rokonértelműi

Zsurnalisztikai szaknyelv
+ a történelem szókincse

A hangok/zajok leírására alkalmas kifejezések

Ismétlés: feltételes mód használata
Egy-egy olvasmányélmény szóbeli bemutatása

Témakörök

A vallások helyzete egy laikus államban
(újságcikkek + hallgatott szöveg)

Éghajlatváltozás: bizakodók és borúlátók

A serdülőkor bemutatása
a mozivásznzon (hallás utáni szövegértés + újságcikkek)

A francia kormány

A francia luxusipar szimbólumai

Nyelvi divatok
(argó és nyelvi regiszterek)

Biológiai és ökológiai viták
Franciaországban

Franciaország földrajza

Vásárlás rendhagyó módon:
látogatás a bolhapiacra és
a zsibárusoknál

A sport kultúrtörténete

Zajos környezetünk

Ha így lenne...: virtuális világok felfedezése

II. Német nyelv

Rendszeres felmenő képzés

Varga Zoltán: Német nyelv kezdőknek (2-es csoport, A1-es szint)

Tananyag: *Magnet Deutsch 1*, 9–13. lecke; *Zwanzig weniger eins*, 1. témakör; *Német nyelvtani füzetek 1*.

A hallgatók előző félévről helyettesítések révén ismertek már, így nem jelentett gondot átvételük Német Odette-től. Óraütközéseiket két párhuzamos és egy közös órával hidaltuk át, ezáltal még alacsonyabb létszámú csoportok jöttek létre, lehetővé téve az effektívebb nyelvtanulást; több időnk jutott ismétlésekre, esetleg korrepetálásokra. A félév elején átismételtük az előző félév nyelvtani anyagát, szókinccset gyarapítottunk, ismerkedtünk a német nyelvvizsgatípusok összetevőivel, kreatív feladatokat oldottunk meg. A nyelvtanulás mellett hangsúlyt kapott a német nyelvű országok kultúrájának, földrajzának és történelmének megismerése. A hallgatóknak alkalmuk volt a tanultak praktizálására órán belül anyanyelvi vendéggel, Santina Marketou-val is. Az órákon többször hallgattunk német nyelvű zeneszámokat, rádióriportot, néztünk meg videókat, és a szövegeket együtt fordítottuk le. Szókinccsük gyarapítására több módszert is teszteltünk, egyik jól bevált a Wortigel lett, amelyben adott témakörhöz kapcsolódó kifejezéseket gyűjtöttünk egy központi elem (pl. *Sprache*) köré. A csoport tagjaira kivétel nélkül jellemző volt a szilárd nyelvtani háttér és szintnek megfelelő szóismeret, ám a tanultakat szóban alkalmazni, illetve mondatokat alkotni nemigen vagy csak minimális szinten tudtak. Ennek érdekében dalszövegeken keresztül mutattam meg nekik nyelvtani jelenségeket, ezzel a többségben rögződtek bizonyos szintaktikai elemek, amelyeket később jól tudtak alkalmazni. A félév során leghosszabb időt igénybe vevő (és egy ponton bizonyos törést okozó) nyelvtani rész a módbeli segédigék objektív használata volt, amelyből kétszer is írtunk röpdolgozatot. Ezután a német igeidőkben merültünk el, különös tekintettel a Perfektre, de a csoport lelkesen ízlelgette az előrevetített elő- és utóidejűséget és a feltételes módú alakokat is, amely ezen a szinten még nem várható el. Számonkérés a félév első felében röpdolgozatok formájában zajlott, a tavaszi szünet utáni első zh után az órai tevékenységüket értékeltem, mivel egyfajta általános fáradtság jelentkezett a csoportban. Év végi zh-t csak javítani szándékozó collegisták írtak, amely rendkívül

jól sikerült. Utolsó órán négy hallgató a megbeszéltek szerint saját maguk által választott (kötetlen) témából prezentált, a koreai ábécétől a magyar néptáncn át az olajgeológiáig széles volt a paletta. Az érdemjegyek a hallgatók egyértelmű fejlődésének tükrében kerültek kiosztásra.

Györki Tamás: Német nyelv félközépfeladókknak (4 csoport, A2-B1-es szint)

Teljesített: *Themen aktuell* 2, 3–6. lecke

Az előző félévvel ellentétben – az összevonást követően – immáron csak egy csoport maradt, nyelvóra szempontjából a létszám azonban így is optimálisnak volt nevezhető (8+3 fő). A hallgatók a késői időpontok ellenére rendszeresen látogatták az órákat, nagyobb számú hiányzás előzetes értesítés mellett csak szakdolgozók esetében fordult elő. A szemeszter során mindenki aktívan részt vett a munkában, a házi feladatok időnkénti elmaradása ellenére legtöbbjük mozgósítható volt az órákon. Külön öröm volt számomra a három hallgató, akik kötelezettség nélkül is bejártak, ezzel is emelve a csoport teljesítményét (Bodnár József, Kapelner Zsolt, Szilvay Máté). Az előző félévben a *Themen aktuell* 2 második fejezeténél hagytuk abba a munkát, innen indítottunk egy rövid kis ismétléssel, összefoglalással, és májusra a hatodik fejezetig jutottunk el; így eltekintve a tankönyv utolsó két irreleváns blokkjától szinte befejeztük az anyagot. A fennmaradó nyelvtani részek, amelyektől az említett leckék tartalmaznak, releváns témájú szövegekkel viszonylag hamar elsajátíthatók. A szemeszter során témazárókkal és röpdolgozatokkal igyekeztem visszajelzést adni az aktuális nyelvtudás szintjéről, a félév közeledtével pedig megírtuk az ÖSD A2-es mintanyelvvizsgáját, ez kifogástalanul sikerült mindenkinek, továbbá ezt követően kiadtam önálló feladatnak a B1-es feladatsort is, ami előreláthatólag nagyobb kihívást jelent majd a csoport tagjai számára, de véleményem szerint ezt is sikeresen teljesítik. Mivel a nyelvvizsga-feladatsorok bizonyították, hogy a hallgatók elérték a kitűzött szintet, vagy legalábbis egy kicsivel több energiárafordítás mellett biztosan elérnék azt, ezúttal mindenkinek ötöst adtam, ezzel is kifejezve elégedettségemet a csoport teljesítményével. Külön szeretném kiemelni Hevesi Krisztina, Széll Melinda és Laky Tibor számtalan elfoglaltságuk mellett is tanúsított lelkiismeretes és példaeértékű munkáját.

Egyéb német nyelvi kurzusok

Kovácsik Antal: Német nyelv középfeladókknak (5-ös csoport, B1-B2-es szint)

A kurzuson a *Themen* 3 könyv első öt leckéjét vettük át alaposabban, mivel ezek jól lefednek kapcsolódó nyelvvizsgatémákat. A többi leckéből csak néhány érdekesebb vagy releváns szöveget, hanganyagot választottam ki, amit az utolsó pár alkalommal vettünk. Maga a könyv a hosszú, részben elavult szövegei miatt kevésbé alkalmas a hatékony nyelvtanításra, ráadásul a szövegekhez alig vannak a feldolgozást segítő feladatok benne, tehát aki ebből akar a jövőben tanítani, annak a *Themen neu* 2-hoz képest több időt kell fordítani a készülésre.

A számonkérésen némileg változtattam az eddigiekhez képest, minden nagyobb téma után meg kellett írniuk a diákoknak egy 15 mondatos szöveget, amelyben saját élményeiket, gondolataikat fejezhették ki a téma kapcsán (pl. bevásárlási szokások, középiskolai élmények, lakásviszonyok stb.), majd miután ezt kijavítottam nekik, szűrőpróbaszerűen szóban is felmondták fejből. Így mindenki legalább háromszor felelt a félév során. Célom a szókincs bővítése és a szövegalkotási, nyelvtani tudatosság elősegítése volt ezzel. A diákok szépen teljesítették a feladatokat, és meglátásom szerint legtöbbjüknek – ha a némettanulásra változatlanul legalább ekkora hangsúlyt fektet az elkövetkező évben is – jó esélyük van jövő tavasszal a B2-es nyelvvizsga megszerzésére.

Jövő évben az *EM neu Hauptkurs* c. könyvből szeretnék majd haladni a csoportommal, amelyből Oszuszký Ágnes jóvoltából digitális változat is rendelkezésre áll.

Göndöcs Gabriella / Sára Balázs: Német nyelv középfeladókknak (6-os csoport, B2-es szint)

Az emelt óraszámú, heti 3×90 percben tartott középfokú nyelvvizsga-előkészítő kurzust kis létszámú csoport látogatta (összesen 4 collegista). A célzottan ÖSD-nyelvvizsgafeladatok megoldására irányuló órák eredményességét az is mutatja, hogy a félév végén három fő szerzett „nagyon jó” minősítésű osztrák állami nyelvvizsgát. A munkamenet szerint Göndöcs Gabriella óráin (2×90 perc) főleg az írásbeli vizsgarészre koncentrált a munka, Sára Balázs órái (1×90) perc pedig elsősorban a szóbeli részre való felkészülést szolgálták.

A kurzus eredményességében nagy szerepe volt Leonore Peernek, az Österreich Institut igazgatónőjének, aki a májusi vizsgaidőszakban tíz ingyen

próbanyelvvizsga-lehetőséget ajánlott fel az EC hallgatóinak, illetve az ÖI által autorizált, kiváló minőségű gyakorló nyelvvizsga-feladatsoroknak. A következő félévekben hasonló kurzusokat mindenképpen tervezünk, adott esetben akár már a rendszeres képzés harmadik évét végző, kiemelkedően jól teljesítő hallgatók részvételével.

Sára Balázs: Német nyelv haladóknak (7-es csoport, C1-es szint)

A C1-es kurzus jó hangulatban zajló óráin az előző félévhez hasonlóan az újoncok közül is több igen jó nyelvi képességű és máris stabil nyelvtudású collegista vett részt.

Az órákon a hangsúly továbbra is a szókincs bővítésén és a felsőfokú nyelvvizsga feladatainak leginkább megfelelő vizsgastratégiák elemzésén és gyakorlásán van. A feladatok nagy részét szóbeli pármunkában oldjuk meg, igyekezve biztosítani ezzel a rendszeres és intenzív beszédgyakorlást. A kurzus eredményességéhez (a B2-es előkészítőhöz hasonlóan) hozzájárultak az ingyenes ÖSD-próbanyelvvizsgák, illetve az ellenőrzött minőségű gyakorló nyelvvizsga-feladatsorok is.

Várakozásaimnak megfelelően az eddigi gyakorlathoz képest most első alkalommal jelentős számú hallgatónk szerzett „jó”, ill. „nagyon jó” minősítésű C1-es nyelvvizsga-bizonyítványt: Kovács Dániel, Mausz Zsófia, Novotnik Ádám, Tala Nóra (végül a még nem collegista, de a nyáron a Collegium Germanisztika műhelyébe felvételizni szándékozó Galac Ádám, aki a tavasszal lelkesen és kivételes szorgalommal látogatta az EC németes óráit).

III. Olasz nyelv

Rendszeres felmenő képzés

Ludmann Ágnes: Olasz nyelv kezdőknek (2/a-b csoport, A1-es szint)

Ebben a félévben a hallgatók az előző félév anyagának ismételése után elsajátították az összetett múlt időt, a jövő időt és az előidejűség kifejezését a jövőben, átismételték a birtokos névmásokat és azok alkalmazásának rendhagyó szabályait, végül megtanulták az egyszerű múlt időt és ennek együttes alkalmazását az összetett múlttal. Különböző témákban alapvető szókincset sajátítottak el: étkezés, közlekedés, szórakozás, főzés, film.

Az órákon feladatok és szituációk segítségével mind az írást, mint a beszédet gyakorolták a hallgatók, valamint hangzó és írott szövegek segítségével mind írott, mint beszélt szövegértésük fejlődött.

A számonkérés 3 témazáró dolgozat és véletlenszerű röpdolgozatok formájában, valamint írott fogalmazások és memoriterek segítségével történt.

Ludmann Ágnes: Olasz félközépfaladó (4/a-b csoport, A2-B1-es szint)

Ebben a félévben a tavalyi anyag ismételésén túl a hallgatók számos új ismeretet sajátíthattak el: a részes névmásokat, a felszólító mód tegező és magázó formáit, a feltételes mód jelen és múlt idejét, az összetett névmásokat és a *congiuntivo* előkészítéseképp átismételtük a magázó felszólítást. A kötelező tanórákon kívül részt vettek az Olasz Intézet szemináriumán (*Sguardi sull'Italia di oggi* címmel), amelynek köszönhetően új ismeretekkel gazdagodtak. A számonkérés 3 témazáró dolgozat és véletlenszerű röpdolgozatok formájában, valamint írott fogalmazások segítségével történt.

A következő félévben a hallgatók megismerkedhetnek a kötőmóddal, a feltételes mondatokkal, viszonyító melléknevekkel és melléknév fokozással, valamint a vonatkozó névmásokkal.

Egyéb olasz nyelvi kurzusok

Jennifer Radulovic / Ludmann Ágnes: Olasz nyelv középhaladóknak (5-ös csoport, B2)

A kurzuson Jennifer Radulovic anyanyelvi lektor és Ludmann Ágnes tanítottak. A kurzus résztvevői kissé eltérő tudásszintről indultak. A kurzus során Jennifer Radulovic a szókincs bővítésére és a hallgatók beszédképességének fejlesztésére összpontosított, Ludmann Ágnes a nyelvtani problémákra, főként az igeidők megfelelő használatára koncentrált, és a hallgatók hallás utáni szövegértését igyekezett fejleszteni. Ehhez eszközként szolgáltak olasz nyelvi szövegek, kiegészítendő feladatok, adott témájú, vezetett fogalmazások elkészítése, szituációk feldolgozása megadott kifejezéstár és kerettörténet alapján.

A hallgatók sokat fejlődtek a félév során, és mind írott, mind beszélt nyelvtudásuk pontosabbá, kifejezőbbé vált, bátrabban mernek megszólalni. Kettejük nyáron, sokan ősszel készülnek nyelvvizsgára. Számonkérés: félévzáró nyelvvizsga felmérő alapján.

Jennifer Radulovic: Olasz nyelvi gyakorlatok (6-os csoport, C1)

Heti 4-szer másfél óra tömbösítve. A kurzust Jennifer Radulovic anyanyelvi lektor tartotta.

A kurzus célja a hallgatók írásbeli és szóbeli kifejezőképességének javítása, szókincsük bővítése, finomítása, ismereteik bővítése az olasz nyelv és kultúra területén. Ehhez eszközül különféle olasz nyelvű, főképp történelmi és politikai szövegek, valamint olasz zene szolgált. Számonkérés fogalmazások útján történt.

Délvidéki kirándulás

SENIORI BESZÁMOLÓK

2012/2013 őszi félév

BERKES LAJOS

A 2012/2013. tanév őszi félévében tovább dolgoztam doktori disszertációmon Heidelbergben. A dolgozat szerkezete, valamint célkitűzése (*Dorfverwaltung, Dorfgemeinschaft und Dorfelite im spätantiken Ägypten*) kifarrott a félév folyamán. Disszertációm a tervezettnél megfelelően 2013 szeptemberében kívánom benyújtani a heidelbergi egyetemem. DAAD ösztöndíjam (*Promotionsstipendium*) második és egyben utolsó meghosszabbítását is elnyertem, így 2013 októberéig biztosított a munkám támogatása. A papirológiai intézet három óráját látogattam: *Lektüre ausgewählter Papyri; Griechische Literatur auf Papyrus; Das Urkundswesen im griechisch-römischen Ägypten*. Szeptember óta közreműködöm a collegiumi székhelyű OTKA, NN 104 456: *Classical Antiquity, Byzantium and Humanism. Critical Editions of Latin and Greek Sources with Commentary* pályázat munkálataiban. Ennek keretében koordinálom a Bollók János Klasszika-filológia műhely hallgatóinak munkáját a prágai papiruszgyűjtemény kiadatlan anyagán.

Augusztus végén, illetve szeptember elején a heidelbergi kopt papirológiai nyári egyetemen (*4th International Coptic Summer School*) a szervezők felkérésére angol nyelvű előadást tartottam doktori témámról (*Village Administration in Byzantine and Early Islamic Egypt*), valamint hallgatóként is megfejtettem egy kiadatlan kopt papiruszt, amelyet a nyári egyetemen feldolgozott dokumentumokat tartalmazó kötetben fogok közzétenni. November 4–12. között a collegiumi székhelyű OTKA-pályázat támogatásával Alexandriában, Kairóban illetve a Fajjúm-oázisban jártam tanulmányúton a *The Greeks in Egypt: From Alexandria to the Fayum* nemzetközi „téli egyetem” (*winter school*) keretei közt, ahol *Greek Language and Culture after the Islamic Conquest* címmel tartottam előadást. Emellett részt vettem a CEU és a heidelbergi egyetem *Trans-European Diasporas: Migration, Minorities, and Diasporic Experience in East/Central Europe and the Eastern Mediterranean 500–1800* közös projektjének második, budapesti workshopján (*Trading Diaspora's Role in Trade and Diplomacy*; Október 8–9.). November 29-én a collegiumi *Byzanz und das*

Abendland konferencián mutattam be disszertációm egy fejezetét *Der maior domus in Byzanz* címmel.

A félév folyamán a következő publikációim jelentek meg:

- Die Ungarn bei Niketas Choniates, *Acta Ant. Hung.* 51 (2011) 353–371.
- (Khaled M., Younes-szal), A Trilingual Scribe from Abbasid Egypt? A Note on CPR XXII 17, *Archiv für Papyrusforschung* 58 (2012) 97–100.

A fentiek fényében tisztelettel kérem bejáró seniori státuszom meghosszabbítását utolsó collegiumi félévemre.

CSÉRI TAMÁS

A félévben folytattam tanulmányaimat az ELTE Informatikai Doktori Iskolájában. Kutatási témám „Információnyerés C++ programokból”, ezen belül C++ programokból statikus elemzéssel kinyert adatok lekérdezésének kérdése. Kutatásomat területem friss eredményeinek feldolgozásával és továbbgondolásával folytattam: 2012 nyarán a Google mérnökei publikáltak egy olyan lekérdező nyelvet, amely a célkitűzéseimből több pontot is megvalósított. További kutatásaim során ezt a nyelvet veszem alapul, és vizsgálom, hogy célkitűzéseim további pontjai hogyan teljesíthetők vele.

Az egyetemi kutatással szorosan összefonódva továbbra is dolgoztam az egyetemen a nagyméretű C++ források statikus elemzésével foglalkozó projektben is. A projekt az Ericsson Magyarország megbízásából indult néhány hónappal a doktori tanulmányaim kezdete előtt. Az adatok perzisztens tárolásáért felelős réteg karbantartásával foglalkoztam.

A kutatásban kutatótársaimmal közös (az előző féléves beszámolómban már említett) két cikket is elfogadtak konferencia-részvételre, ezek szeptemberben bemutatásra kerültek. Pataki Norberttel és Szűgyi Zalánnal a feladatspecifikus C++ stílusellenőrzésről szóló cikket a *2nd Symposium on Computer Languages, Implementations and Tools (SCLIT)* konferencián én adtam elő, míg Szűgyi Zalánnal és Porkoláb Zoltánnal a program kommentjeinek szabályalapú AST-be való illesztéséről szólót a *Balkan Conference in Informatics (BCI) konferencia Workshop on Software Quality Analysis, Monitoring, Improvement, and Applications (SQAMIA)* szekciójában Porkoláb Zalán mutatta be. Erről az előadásról rövid cikkünket beválogatták a konferencia ACM által kiadott kötetébe is.

A félév során oktatási tevékenységet is folytattam az egyetemen. Informatikus hallgatóknak tartottam C++ programozási nyelv órát (és ahhoz csatlakozó 2×1 óra konzultációt).

Az egyetemen kívül a Collegiumban is tartottam órát, Digitális publikációs technológiák szeminárium keretein belül fiatal collegákat vezettünk be a HTML, az XML és a LaTeX rejtelmibe. Idén már hárman tartottuk az órát, az oktatók sora Gilián Zoltánnal bővült. Lócsi Leventével abban állapodtunk meg, hogy az óra a jövőben csak az őszi félévekben lesz megtartva.

Szintén a Collegiumhoz kötődik az Eötvös József tanulmányi verseny, Informatikai szekciójának a szervezésében vettem részt. A főszervezői

feladatokat idén már Englert Péter fiatalabb collegának adtam át. A jelenlegi és volt collegistákból álló csapattal – tavalyi év tapasztalatait figyelembe véve – a versenyre ismét színvonalas feladatsort sikerült összeállítanunk, amelynek sikeres megoldásához az OKTV által mért algoritmikus tudáson felül a versenyzőknek kreativitásra is szükségük volt. A feladatok érdekességét támasztja alá, hogy idén már visszatérő versenyzőt is üdvözölhettünk a döntősök között.

Az Eötvös Collegium egyik rendszergazdájaként is tevékenykedtem rendszergazdatársammal, Hapák Józseffel. A félév során minden rendszer megfelelően működött, új fejlesztésekre azonban sajnos nem jutott idő.

Szabadidőmben algoritmikus versenyeken is részt vettem. Ebben a félévben az Ericsson Magyarország által rendezett programozó versenyen első helyezést sikerült elérnünk (csapatban, csapattársaim Sztupák Sz. Zsolt és Parragi Zsolt voltak). Jutalmul egy stockholmi utat nyertünk, ahol a nyár folyamán az Ericsson központját látogathatjuk meg.

GARAI IMRE

A félév során az előző jelentésemben jelzett ütemben sikerült doktori dolgozattal haladnom. Ez főleg annak köszönhető, hogy 2012 nyarának jelentős részét a levéltári források áttekintésével töltöttem.

A Collegiumban a tanári jelentéseket (MDKL 52. dob. 101/a dossz. – 54. doboz 101/10/b. dossz.), illetve a tanári értekezletek jegyzőkönyveit (MDKL 54. doboz 102/a. dossz. – 54. doboz 102/d. dossz.), valamint a Collegium belső történetére vonatkozó forrásokat (88. doboz 185/1–5. dossz.) dolgoztam fel. A tanári jelentések közül ugyan 2012 májusáig áttekintettem az 1941/1942. tanévig az anyagot, ám a nyári hónapokban nem csupán a Collegiumban, hanem az Országos Levéltárban is dolgoztam. Boa Krisztina tanácsára itteni munkálataimmal igyekeztem gyorsan befejezni, ugyanis a levéltár átszervezésével tartani lehetett attól, hogy a kutatói szolgálat minősége drasztikusan leromlik. E félelmet a referensektől szerzett értesüleim is megerősítették. A Bécsi kapu téren a MOL K. 636 49 doboz, 25. tétel (1919) és az 1024. doboz, 44–1. tétel (1942–1944–1) közötti részeket, valamint a K 592. 143. csomó (1920) 18. tétel. – 172. csomó 18. tétel (1921) jelzet alatt levő forrásokat, tehát a Collegium 1919–1944 közötti minisztériumi iratanyagait tekintettem át Erdélyi Andrea referens közreműködésének köszönhetően. A Hess András téren Keresztes Csaba segítségével a MOL XIX-I-1-h. 112. doboz 90–3. tétel (1946–1947) –1515./1949–1950 (358. doboz) jelzett alatt levő, a Collegium 1946–1950 közötti történetére vonatkozó iratok mellett átnéztem a Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium Egyetemi és Főiskolai Ügyosztályának 1950-es ügyeit, a VKM Elnöki Osztályának törvény-előkészítésre vonatkozó forrásait, továbbá a Magyar Dolgozók Pártja Központi Vezetőségének Agitációs és Propaganda Osztályának üléseiről készített jegyzőkönyveit. Utóbbiakra azért volt szükség, hogy a Collegium, 1950-es, második felszámolásának körülményeit minél pontosabban fel tudjam tárni.

Levéltári munkámat 2012. október elején fejeztem be. Ezt követően elkezdtem a disszertáció megírását. 2013. január 15-i állapot szerint elkészült a dolgozat előszava, a kutatás-módszertani és historiográfiai részek, a Collegium előtörténete,¹ továbbá az intézet 1895–1918, illetve az 1949–1950 közötti történetére

¹ Ez főleg a Lustrum kötetben megjelent munkám lerövidített, illetve kiegészített változatából áll.

vonatkozó fejezetek. A kronologikus haladástól való eltérést az indokolta, hogy először a legtöbb munkával járó fejezeteket írtam meg. A Collegium második, 1950-es bezárására vonatkozó dolgozatot, mind a Történezműhely vezetője, mind a Collegium igazgatójának rendelkezésére bocsájtottam. Terveim szerint legkésőbb 2013 júniusára a teljes dolgozat elkészül. A doktori védési eljárást 2013 májusában tervezem elindítani, de még ebben a naptári évben szeretném dolgozatomat leadni, 2014 első felében pedig megvédeni.

A félév folyamán a NEVD A-04 *Előadássorozat*, illetve a NEVD P-04:12 *Tekintélyelvű államok és diktatúrák pedagógiája a XX. századi Európában* című kurzusokat vettem fel Kelemen Elemér, illetve Sáska Géza tanár úrnál. Mindkét kurzust jeles érdemjeggyel teljesítettem. Így a következő félévre egyetlen doktori kurzust kell az abszolutórium megszerzéséhez elvégezni. Az ELTE PPK Pedagógia- és Történeti tanszék munkájában három teljes kurzus tartásával és egy kurzusban segédoktatóként, valamint különböző tanszéki feladatok teljesítésével (Neveléstudományi Doktori Iskola Moduláris Képzési programjának szerkesztése, oktatók helyettesítése, Doktori műhely ügyeinek vitelében való segédkezés Németh András professzor kérésére) vettem részt.

A félév során elfogadta publikációm a *Pedagógusképzés*, illetve a *History of Education & Children's Literature* című római folyóirat. Utóbbinak fordítási munkálatai miatt Ötvös Zsuzsa számára kell köszönetet mondanom. Továbbá a Pedagógia- és Történeti doktori program által 2013 tavaszán kiadásra kerülő tanulmánykötetben vélhetően helyet kap a Collegium 1950-es bezárásáról írott tanulmányom. Pályázatot nyújtottam be továbbá a *Summer School of History of Education 2013* című konferenciára, amelyet 2013 júniusában Hamburgban fognak megrendezni. Ennek eredményét egyelőre nem ismerem. Az Apáczai Csere János Doktorandusz Ösztöndíj elnyerésére benyújtott pályázatomat az eljárás során formai okokra hivatkozva kizárták a pályázatból. Reményeim szerint az ehhez hasonló Jedlik Ányos Doktorjelölt Ösztöndíj Pályázatában korrigálhatom a formai hiányosságokat.

Tisztelettel kérem beszámolóim elfogadását és tagságom meghosszabbítását a képzési időm utolsó félévére.

HAPÁK JÓZSEF

Ebben a félévben kezdtem meg tanulmányaimat az ELTE Informatikai Doktori Iskolájában. Kutatási témám „3D-4D rekonstrukció”, amelynek keretében eljárásokat, módszereket dolgozunk ki szinkronizált videofelvételek alapján a szintér 4D-s, azaz időben és térben változó rekonstrukciójához. Kutatómunkám helyszíne a Magyar Tudományos Akadémia Számítástechnikai és Automatizálási Kutatóintézete, mivel itt található a munkához szükséges speciális kísérleti stúdió.

A munkát már az egyetem utolsó évében elkezdtem. Diplomamunkám témája a stúdióhoz készült meglévő szoftverrendszer kiegészítése egy új komponenssel, amely lehetővé teszi a stúdióban történtek valósídejű, azonnal szemmel látható, megjeleníthető rekonstrukcióját. Az elért eredményekből már több publikáció is született hazai illetve nemzetközi konferenciákon, mint például a *GRAFGEO 2012: Hatodik Magyar Számítógépes Grafika és Geometria Konferencia*, a *VII Conference on Articulated Motion and Deformable Objects*, a *Spring Conference on Computer Graphics 2012*, illetve a *3rd IEEE International Conference on Cognitive Infocommunications*. Első félévem feladata általánosabban megismerkedni a területen elért eredményekkel, és feltérképezni az esetleges kutatási lehetőségeket.

A félév során oktatási tevékenységet is folytattam. Szakterületemnek megfelelően számítógépes grafikai alapismeretekből tartottam gyakorlatot.

Az Eötvös Collegiumon belül rendszergazdai és informatikai referensi feladatkört is ellátok. Rendszergazdatársammal lehetőségeinkhez képest biztosítjuk a collegisták folyamatos internetkapcsolatát, elhárítjuk az esetleges felmerülő problémákat. Mivel egy évvel ezelőtt a meglévő rendszert sikeresen átalakítottuk egy sokkal megbízhatóbb, robosztusabb megoldásra, ezért utóbbi időben egyre kevesebb probléma merül fel. Az új rendszer ellenére még számos javítási, finomhangolási lehetőség van, illetve az alkalmazott szoftverek naprakészen tartása is folyamatos felügyeletet igényel. Az általunk gondozott szerverparkon kerülnek üzemeltetésre a Collegium fontosabb weboldalai, mint például a hivatalos honlap, az Eötvös József tanulmány verseny, az Eötvös-konferencia és az Ecloga kiadvány honlapjai is.

Októbertől diákbizottsági tagként is tevékenykedem. Informatikai referensként segítem a collegium rendezvényeinek szervezését, illetve megoldom a diák-

bizottsági munka során felmerülő számítástechnikai problémákat. Segítséget nyújtottam a hagyományos Eötvös collegiumi Gójabál és az Eötvös József tanulmányi verseny informatikai szekciójának szervezésében is. Elkészítettem és a műhelytitkári fórum által meghozott döntéseknek megfelelően aktualizáltam a XIV. Eötvös-konferencia weboldalát is.

TOLNAI GÁBOR NÁNDOR

Név:	Tolnai Gábor Nándor
Doktori iskolai státusz:	állami ösztöndíjas PhD-hallgató, Földtudományi DI, Földrajz–Meteorológia program
Tanulmányok kezdete:	2012. szeptember
PhD téma címe:	Településszerkezeti változások vizsgálata Budapesten
Témavezető:	Győri Róbert

Tanulmányok:

Őszi szemeszter során elvégzett kurzusok:

- A földrajztudomány története (Győri Róbert)
- Társadalmi térinformatika (Jakobi Ákos)

Tavaszi szemeszterre felvett kurzusok:

- Történeti földrajz (Győri Róbert)
- A földrajztudomány elméleti kérdései (Probáld Ferenc)

A disszertációhoz kapcsolódó kutatási tevékenység

A disszertációm elméleti megalapozásához az első félév során a klasszikus morfológiai és funkcionális kutatási szemlélet hazai fejlődését tekintettem át a szakirodalom alapján.

A második félévben a rendszerváltás utáni funkcionális morfológiai irodalom feldolgozását (MTA Földrajzi Társaság Könyvtára, ELTE TTK Kari Könyvtár), illetve külföldi szakirodalmi kitekintés elkészítését tervezem.

Az első két félév során tehát a disszertáció tudománytörténeti elméleti alapjait szeretném elkészíteni.

Publikációs tevékenység

Tolnai Gábor: Városi vasúti területek változásának és jelenlegi környezeti állapotának vizsgálata légifelvételek alapján. *RS&GIS Távérzékelési technológiák és Térinformatika Online*. ISSN 2062-8617, OSZK Elektronikus Periodika Archivum; 27 p.

Elérés: <http://www.rsgis.hu/index.php/component/content/article/152>

Konferencia-részvétel:

Fény-Tér-Kép konferencia (Gyöngyös, 2012. szept. 27–28.):

A budapesti rozsdáöv átalakulásának légifelvételeken való nyomkövetése

ESRI Magyarország felhasználói konferencia (Budapest, 2012. okt. 11–12.):

Településszerkezeti változások vizsgálata térinformatikai módszerekkel

Egyéb kutatási tevékenység:

Térképek készítése és adatfeldolgozás az *Alföld tájainak társadalomföldrajzi jellemzése* című, Beluszky Pál által vezetett kutatáshoz (MTA Csillagászati és Földtudományi Kutatóközpont Földrajztudományi Intézet).

Oktatási tevékenység:

2012/2013 őszi félév: Népeség- és településföldrajz gyakorlat (BSc földrajz I. évf.).

2012/2013 tavaszi félév: Tematikus térképezés grafikus és térinformatikai eszközökkel (speciálkollégium, EC szeminárium).

Eötvös collegiumi szakmai tevékenység:

Előadások a Kutatók Éjszakája program keretében, 2012. szeptember 28.:

Rozsdaövezeti területek vizsgálata légifelvételek segítségével

Légi fotók alkalmazhatóságának vizsgálata városi vasúti területek rehabilitációjához

Előadás a EC Tehetségtábor program keretében, 2013. január 21.:

Térképészet: a ferdíthető valóság

EC Tehetségtábor megszervezéséhez a potenciális címzettek listájának elkészítése.

Eötvös József tanulmányi verseny Földrajz szekciójára beérkező dolgozatok bírálása.

2012/2013 tavaszi félév

BERKES LAJOS

Doktori dolgozatomat (*Dorfverwaltung, Dorfgemeinschaft und Dorfelite im spätantiken Ägypten*) a tervezettnél megfelelően sikerült elkészítenem 2013 nyarára. Disszertációmát ösztöndíjam lejártával szeptemberben kívánom benyújtani a Heidelbergi Egyetemen. Ebben a félévben a papirológiai intézet két óráját látogatom (a félév július végéig tart): *Lektüre ausgewählter Papyri; New Late Antique Papyri from Göteborg*. A collegiumi székhelyű OTKA, NN 104 456: *Classical Antiquity, Byzantium and Humanism. Critical Editions of Latin and Greek Sources with Commentary* pályázat keretében több cikket is előkészítettem publikálásra (ld. lent). Április óta mint tudományos segédmunkatárs (*wissenschaftliche Hilfskraft*) dolgozom mellékállásban a papirológiai intézetben a *Duke Databank of Documentary Papyri* (papyri.info) görög, latin és kopt anyagának szerkesztésén.

A CEU és a heidelbergi egyetem *Trans-European Diasporas: Migration, Minorities, and Diasporic Experience in East/Central Europe and the Eastern Mediterranean 500–1800* közös projektjének harmadik, budapesti workshopján (*Religious and Ethnic Identities in the Process of Expulsion and Diaspora Formation From Antiquity to the Seventeenth Century*; június 5–8.) *Greeks in Egypt after the Islamic Conquest* címmel tartottam előadást. Az említett, collegiumi székhelyű OTKA-pályázat támogatásával július végén a Varsóban rendezendő XXVII. papirológus kongresszuson *Village Administration in Jeme* címmel fogok beszámolni disszertációm egy fejezetéről.

A félév folyamán a következő publikációikat nyújtottam be közlésre:

- *Schreibübungen mit einem Psalmzitat: Neues aus der Verwaltung des Fayums im 8. Jh.* (Zeitschrift für Papyrologie und Epigraphik; benyújtva)
- *Writing Exercises from Early Islamic Bawit (with an Appendix by Alain Delattre)* (Az V. arab papirológiai kongresszus kötete, Brill; közlésre elfogadva)
- *Bemerkungen zu Dokumenten aus dem 6.–7. Jh.* (Tyche; közlésre elfogadva)

Ösztöndíjam szeptemberi végi lejártát követően témavezetőm, Andrea Jördens professzor megtisztelő ajánlatára határozott idejű szerződéssel

(17 hónap) tanársegédi állást vállaltam a Heidelbergi Egyetem Papirologiai Intézetében. Mindazonáltal bízom benne, hogy előbb vagy utóbb a külföldön megszerzett tudásomat és képzettségemet a hazai tudományosság szolgálatába állíthatom.

A 2013-as tavaszi félévet követően megszűnik seniori státuszom, és ezzel véget ér kilencéves collegiumi pályafutásom. A collegiumi évek mind szakmai, mind emberi szempontból meghatározó jelentőségűek voltak számomra. Ezért, illetve tanárain, különösen Horváth László igazgató úr, Szepessy Tibor curator úr és Mészáros Tamás műhelyvezető úr támogatásáért és bizalmáért kellőképpen aligha mondhatok köszönetet, de mint a Collegium alumnusa mindig büszkén fogom képviselni az intézmény szellemiségét.

CSÉRI TAMÁS

A félévben folytattam tanulmányaimat az ELTE Informatikai Doktori Iskolájában. Kutatási témám „Információnyerés C++ programokból”, ezen belül C++ programokból statikus elemzéssel kinyert adatok lekérdezésének kérdése, e kutatásomat folytattam a félévben.

Az egyetemi kutatással szorosan összefonódva továbbra is dolgoztam az egyetemen a nagyméretű C++ források statikus elemzésével foglalkozó projektben is. A projekt az Ericsson Magyarország megbízásából indult néhány hónappal a doktori tanulmányaim kezdete előtt. Jelenleg egy szabad szöveges lekérdező modul megvalósításával foglalkozom, később, terveim szerint, ezt szemantikus információk alapján történő lekérdezésekkel egészítjük majd ki.

A félév során egy cikk társszerzője vagyok, amelynek témája véletlenszám-generálás metaprogramok segítségével. Ezt az augusztusban Szegeden megrendezésre kerülő 13th Symposium on Programming Languages and Software Tools (SPLST2013) nemzetközi konferencián fogjuk bemutatni.

A félév során oktatási tevékenységet is folytattam az egyetemen. Informatikus és matematikus hallgatónak tartottam egy-egy C++ programozási nyelv kurzust, valamint ebben a félévben először lehetőségem nyílt az angol nyelvű programtervező informatikus képzés projektesszközök óráját is megtartanom. Utóbbi nemcsak azért volt nagy kihívás, mert idegen nyelven kellett tartani az órát, hanem azért is, mert a tananyag sem volt előre kidolgozva.

Ebben a félévben a Collegiumban nem tartottam órát, viszont felmértem az igényeket, hogy milyen jellegű órát fogadnának szívesen a műhelytagok, és ezek alapján tervezek a következő félévben egy új órát indítani, amely bevezető óra lenne a Linux és különböző linuxos programozási eszközök világába. Egy linuxos bevezető óra korábban az informatikus hallgatók első féléves tananyaga volt, viszont a 2008-as BSc-s tanterv bevezetésekor teljesen kikerült a képzésből; a linuxos programozási eszközöket pedig csak C szakirányon tanítják az egyetemen, holott műhelytagjaink A vagy B szakirányosak. Az óra iránt a Matematika-fizika műhely tagjai közül is voltak érdeklődők, nekik is hasznos ismereteket fog nyújtani a kurzus.

Az Eötvös Collegium egyik rendszergazdájaként is tevékenykedtem rendszergazdatársammal, Hapák Józseffel. A félév során telepítettem a vezeték

nélküli hálózat új tűzfalát, amely az ELTE-s szabályokkal konform módon biztosítja minden collegista nagysebességű vezetéknélküli internetelérését.

Szabadidőmben algoritmikus versenyeken is részt vettem, valamint az előző félévben az Ericsson Bajnokságon nyert stockholmi úton nagyon érdekes látogatást tettünk az Ericsson stockholmi központjában.

DELBÓ KATALIN

A 2012–2013-as tanévben két párhuzamosan futó, szervesen a Collegiumhoz kötődő kutatást végeztem, illetve folytattam tovább. 2010 óta foglalkozom a *Philosophicus-Philologicus Graecus* 169 besorolás alatt álló bécsi kódexnek egyik kéziratával, a XIV. századi *Florilegium Vindobonense*-vel. 2012 ősze óta szervezett keretek között, az NN 104456 számú *Klasszikus ókor, Bizánc és humanizmus. Kritikai forráskiadás magyarázatokkal* című OTKA-pályázat keretében, junior kutatóként végzem a kézirat elemzését. A kutatás négy fő irányvonalon halad: 1. paleográfiai vizsgálat (kiemelt területe a bizánci központosítás), 2. a proveniencia feltárása, 3. a kézirat *florilegium*-hagyományba illesztése, 4. szövegkritikai elemzés.

Ebben a félévben a hangsúly az idézetek szövegkritikai vizsgálatára tevődött, amely első lépéseként az idézetgyűjteményben helyet kapó antik művek kézirati hagyományát tártam fel, nagy hangsúlyt fektetve a bizánci szöveghagyományra. Ennek során a görög drámaíróktól származó szemelvényeket behelyeztem a szöveghagyományozódási folyamatba. A *Florilegium Vindobonense* kritikai vizsgálata két korábbi hipotézissel kapcsolatban is információval szolgált. Bár az idézetgyűjtemény terjedelméhez képest az elemzett citátumok száma még csekélynek mondható (a gyűjtemény negyede), mégis az egymással össze-csengő eredmények arra engednek következtetni, hogy az antológia *scribája* olyan művet vagy műveket másolt le, amelyek a kor négy nagy grammatikus tudósához közvetlenül nem köthetők – Alexander Turyn fogalmával élve *vetustieoresek*. Mivel a *florilegiumi* idézetek forrásaként nem egy kódexet, hanem számtalan kéziratot is megjelölhetnék, ésszerűtlen lenne azt állítani, hogy a másoló maga válogatta ki és rendezte össze azokat – főként, ha figyelembe vesszük a *Florilegium Vindobonense* idézeteinek szigorú rendszerezését (alfabétikus rend; a szerzők és citált művek pontos megadása; az azonos műből vett idézetek sorszám szerint rendezése stb.). A kutatás jelen állása szerint sokkal valószínűbbnek tűnik az, hogy a *scriptor* forrása egy vagy több már korábban összeállított idézetgyűjtemény volt.

A kutatási eredmények lehetővé teszik, hogy a kéziratot további újabb szemléletű elemzésnek vessük alá. Ezek ugyanis nemcsak általános művelődéstörténeti kérdésekre (pl. Mit olvas a XIV. századi olvasó?) adnak választ, hanem társadalomtörténeti információkkal is szolgálnak, akár a kódexnek – illetve

közvetlenül magának a kéziratnak – a készítőjét, akár az olvasók vagy tulajdonosok körét vesszük alapul. A kézirat művelődés-, valamint társadalomtörténeti élű kutatása a TÁMOP-4.2.2/B-IO/1-2010-0030 *Önálló lépések a tudomány területén* ösztöndíjpályázat részét képezte. Számos információval gazdagodtunk például a keletkezési körülményekről, azaz arról, hogy a gyűjtemény szűk körben, feltehetőleg írásgyakorlat céljából készült és keresztény környezetben. A kor olvasási szokásait is jól tükrözi a *Florilegium*, mivel a *scriptor* kizárólag a közkedvelt és a bizánci oktatásban kiemelt szerepet kapó auctorok műveiből idéz, híven tükrözve a XIV. századi gyűjteményes kötetek felépítését.

A kutatás eddigi eredményeiről a *Byzanz und das Abendland / Byzance et l'Occident (Begegnungen zwischen Ost und West / Rencontre de l'Est et de l'Ouest)* nevet viselő, s 2012. november 26–29. között megrendezésre kerülő nemzetközi konferencián számoltam be „*Anmerkungen zu den Marginalien des Florilegium Vindobonense*” címmel.

A tanévben a fentiekkel párhuzamosan foglalkoztam XII. századi bizánci regényekkel is, különös tekintettel Nikétas Eugenianos *Drosilla és Chariklés* című művével. A vizsgálat főként a bizánci regény kutatástörténetének feltárására és a XII. századi irodalmi közeg megismerésére összpontosult. Az utóbbi során arra kerestem a választ, hogy milyen okok állhatnak a csaknem nyolcszázadnyi szünet után újra virágzó műfaj, a szerelmi regény felbukkanásának a hátterében; milyen szerepe volt a királyi udvarnak, illetve a befogadó közegnek a kor irodalmi „fejlődésében”.

Mivel a bizánci műveken az antik regény toposzainak továbbélését már több filológus részletesen kimutatta, magam erre nem tettem kísérletet. A kutatás további céljait ezekre az eredményekre alapozva határoztam meg: az Eugenianos-regény által a műfaj szerkezeti, motívumbeli és lexikográfiai fejlődését, változásait fogom vizsgálni, párhuzamba állítva a szerző mesterének és barátjának, Theodóros Prodomosnak szerelmi regényével.

FAZEKAS PÉTER

Doktori kutatásaim kezdetén olyan vegyületek vizsgálata mellett döntöttünk, amelyek valamilyen módon környezetkárosító hatásúak, és szerkezetük egymástól jelentősen eltér. Tekintetbe véve a termikus plazmák magas üzemeltetési költségeit, olyan modellvegyületeket választottunk ki, amelyek hagyományos égetéses vagy pirólízisalapú technológiák segítségével nem bonthatók le kielégítően. Számos esetben számol be arról a szakirodalom, hogy termikus kezelés során olyan stabil végtermékek, például dioxinok, keletkeznek, amelyek az egészségre és a környezetre ártalmasak, sokszor a kiindulási anyagoknál is jobban.

A plazma előállításához egy rádiófrekvenciás elven működő Tekna PL 35-ös plazmaégőt használtunk. A plazmaoszlopot optikai emissziós spektrométerrel elemeztük a különböző plazmahőmérsékletek kiszámításához és a jelen lévő kis molekulák és gyökök azonosításához. A véggázt acetonos-szárazjeges csapdában, toluolban fogtuk fel, majd gázkromatográfia-tömegspektrometriával (GC-MS) elemeztük. A keletkezett korom felületén adszorbeálódott vegyületeket szintén GC-MS-sel elemeztük. Vizsgáltuk a plazma teljesítményének, a lebontandó anyag adagolási sebességének hatását neutrális és oxidatív atmoszférában a lebontás körülményeinek minél jobb optimalizációja érdekében.

A monoklórbenzolt a halogénezett gyűrűs vegyületek modelljeként választottuk ki. Leginkább szigetelőanyagként, hőcserélőként és oldószerként használták, de a trópusokon rovarirtóként is bevetették. Intermedierként fordult elő fenol és DDT szintéziseiben. Városokban és ipari telepeken még betiltása után is mérhető koncentrációban mutatható ki. Negatív hatással van a vízi élőlények növekedési, fejlődési és szaporodási képességeire, valamint lipofil tulajdonsága miatt felhalmozódik a táplálékláncban. Égetése során keletkező véggázból 114-féle, főleg klórozott fenol-, furán- és PAH-származékokat sikerült kimutatni a szakirodalom szerint. Kísérleteinkkel megmutattuk, hogy termikus plazmában történő lebontás során PAH vegyületek, azok monoklórozott származékai, valamint poliklórbenzolok keletkeznek. Oxigén jelenlétében az előbbi csoport koncentrációja drasztikusan lecsökken, de az utóbbi csekély mértékben megemelkedik. Oxigéntartalmú molekulákat, például dioxinokat, nem sikerült detektálnunk.

A poli(vinil-klorid) a világ harmadik leggyakrabban használt szintetikus polimere. Előnyös fizikai tulajdonságai miatt előszeretettel alkalmazzák nyílás-

zárókban és csövekben, de adalékanyagokkal rugalmasabbá tehető. Inert tulajdonsága miatt nem bomlik el a természetben, ezért mennyisége a Földön folyamatosan növekszik. Fizikailag aprózódva olyan szemcseméretet érhet el, amely állatok számára felvehető. Mivel azok nem tudják megemészteni, felhalmozódik az emésztőrendszerükben, és ez pusztulásukat okozhatja. Lebontásának vizsgálata emiatt is indokolt. Pirolízis hatására sósav és toluol kilépése mellett benzol képződik belőle, ez indokolja lebontásának vizsgálatát termikus plazmában. A telítetlen gyűrűk kialakulásának visszaszorítása érdekében hidrogén hozzáadásának hatását is megvizsgáltuk. A kísérletek lezajlottak, jelenleg a termékek elemzése zajlik.

Publikációk a tanévben:

1. Fazekas Péter, Bódis Eszter, Keszler Anna Mária, Czégény Zsuzsanna, Szépvölgyi János (2012): Klórbenzol lebontása termikus rádiófrekvenciás plazmában. In: *Környezettudományi Doktori Iskolák Konferenciája 2012, Eötvös Loránd Tudományegyetem (Budapest)*, 236–243. (ISBN 978-963-284-242-4)
2. Fazekas P., Bódis E., Keszler A. M., Czégény Zs., Klébert Sz., Károly Z., Szépvölgyi J. (2013): Decomposition of Chlorobenzene by Thermal Plasma Processing. *Plasma Chemistry and Plasma Processing*, 33 (4), 765–778. DOI: 10.1007/s11090-013-9459-3

Konferencia részvételek a tanévben:

- 2012: Kálmán Erika Doktori Konferencia (Mátraháza):
Fazekas Péter, Bódis Eszter, Keszler Anna Mária, Czégény Zsuzsanna, Szépvölgyi János: Klórbenzol lebontása termikus rádiófrekvenciás plazmában
- 2012: Környezettudományi Doktori Iskolák Konferenciája (Budapest):
Fazekas Péter, Bódis Eszter, Keszler Anna Mária, Czégény Zsuzsanna, Szépvölgyi János: Klórbenzol lebontása termikus rádiófrekvenciás plazmában
- 2012: PhD Anyagtudományi Nap (Veszprém):
Keszler Anna Mária, Klébert Szilvia, Fazekas Péter, Sajó István, Drotár Eszter, Bertóti Imre, Szépvölgyi János: TiB_2 szintézise termikus rádiófrekvenciás plazmában

-
- 2013: 5th Central European Symposium on Plasma Chemistry (Balatonalmádi):
Fazekas Péter, Keszler Anna Mária, Czégény Zsuzsanna, Bódis Eszter, Klébert Szilvia, Károly Zoltán, Szépvölgyi János: Degradation of Poly(Vinyl Chloride) by Thermal Plasma Processing

GARAI IMRE

A félév során jelentős mértékű előrelépéseket tettem doktori tanulmányaim sikeres lezárásához: 2013. május végére elkészítettem a disszertáció első szövegvariánsát, illetve elindítottam a doktori védési eljárási folyamatot.

Előző félévi jelentésemben kiemelttem, hogy 2013. január első felében a disszertációból öt fejezet készült el. A következő hónapokban főleg a fennmaradó részek elkészítésének munkálataival töltöttem időm jelentős részét: így elkészültek a Collegium 1919–1948 közötti történetére vonatkozó részek (négy fejezetben), illetve a zárórészek, a bibliográfia és a függelék. Témavezetőm, Prof. Dr. Németh András a munkával kapcsolatosan kifejezte elismerését a feldolgozott források mennyisége miatt, és jóváhagyta a dolgozat elsődleges változatát, így opponenseim (Prof. Dr. Szabolcs Éva és Prof. Dr. Kéri Katalin) kérésére a dolgozatot 2013. május végén rendelkezésükre bocsátottam, hogy a bírálatot a nyári hónapok folyamán elkészíthessék.

A félév folyamán két doktori kurzust végeztem el a doktori abszolutórium megszerzéséhez: a Németh András professzor által tartott *Doktori Műhely* (NEVD-P04:14), illetve a Nagy Péter Tibor professzor által meghirdetett *Iskolázott elitek Magyarországon a 19. és 20. században* című kurzusokat. Előbbi órán a doktori kutatás folyamatát és főbb eredményeit ismerttettem, míg utóbbin a Keresztury Dezső igazgatóságára vonatkozó fejezetet adtam be a disszertációból a teljesítéshez. Mindkét tanegységet sikeresen abszolváltam. A korábbi félévekhez hasonlóan az ELTE PPK Pedagógia-történeti Tanszék munkáját ezúttal is két *Pedagógiai problémátörténet* gyakorlat tartásával segítettem, ezeket a kurzusokat kifejezett örömmel, több collegista is látogatta. A doktori tanulmányi osztály 2013 augusztusával fogja kiállítani a doktori abszolutóriumot, vélhetően ugyanebben a hónapban doktorjelöltté fog nyilvánítani a tudományos bizottság. A doktori szigorlat letételére leghamarabb 2013 decemberében fog lehetőség nyílni, ezt követően megítélésem szerint 2014 februárjában vagy márciusában kerülhet sor a doktori disszertáció házi, illetve nyílt vitájára.

2013. március 7–8. között a Szegedi Akadémiai Bizottság nemzetközi workshopot szervezett *A múlt értékei, a jelen kihívásai, és a jövő?* címmel, amelyen a Collegiumba felvettek statisztikai elemzését mutattam be. Nagy örömmel tettem eleget a collegiumi Diákbizottság felkérésének, amelynek eredményeként

a XIV. Eötvös-konferencián meghívott előadóként lehetőséget kaptam a doktori kutatás, illetve a Collegium 1895–1950 közötti képzési rendszere változásainak bemutatására. 2013. május 24-én az MTA Tantárgypedagógiai Albizottság konferencia felkérésének tettem eleget, Mika Sándor, a Collegium első történész szakvezetőjének munkásságát mutattam be a tiszteletére rendezett emlékülésen.

Az előző jelentésemben említett publikációk közül a *History of Education & Children's Literature* című római folyóiratban megjelent írásom.² A *Pedagógusképzés* című folyóirat helyett az *Iskolakultúrában* próbáltam megjelentetni a tanulmány magyar nyelvű változatát. A folyóirat elfogadta írásomat, amely 2013 júniusában megjelent.³ A Szegedi Akadémiai Bizottság által tartott konferencia szervezői kiadják az előadások írott változatát elektronikus könyv formájában. A tanulmánykötetbe azonban nem a felvettek leíró statisztikai elemzéséről írtam dolgozatot, hanem a kutatás egészét mutattam be.⁴ Az MTA Tantárgypedagógiai Albizottságának egyik tagja, Albert Gábor, az emlékülés szervezője is ígéretet tett arra, hogy az előadások meg fognak jelenni egy akadémiai folyóiratban, így az előadás írott változatát is elkészítettem. Ezen kívül az ELTE PPK Pedagógiatörténeti Tanszéke tanulmánykötetet jelentet meg a doktoranduszok kutatásaiból, ebbe a kötetbe a Collegium 1950-es felszámolásáról írott dolgozatom szerkesztett változatát adtam le, a kiadásra vélhetően 2013 szeptemberében fog sor kerülni.

Jelentésem végén nem mulaszthatok el köszönetet mondani egyfelől Horváth László igazgató úrnak és Farkas Zoltán tanár úrnak, amiért a kutatást mindvégig támogatták, és a levéltári anyag korlátlan hozzáférésére lehetőséget biztosítottak számomra. Bízom benne, hogy ha lesz rá lehetőségem, akkor a collegisták prozopográfiáját is el tudom készíteni. Másfelől a Collegiumnak, mint intézetnek szeretnék köszönetet mondani, amiért tagjaként páratlan mértékű lehetőséget nyújtott számomra az emberi és szakmai fejlődésre. Bár a doktori abszolutórium megszerzésével az egyetemi mellett, a collegiumi tanulmányaim is véget érnek, de a szellemi kötelekek, amelyek az intézethez fűznek feloldhatatlanok maradnak.

² Ez ellenőrizhető a 2013. júniusi számban, a folyóirat honlapján: <http://www.hecl.it/en/Letöltés>: 2013. május 26. 11: 31.

³ Garai Imre (2013): Az Eötvös Collegium, mint a tanári elitképzés műhelye, az 1895–1950 között felvettek személyi anyagainak elemzése. *Iskolakultúra*, 23. 1. sz. 16–28.

⁴ A tanulmánykötet vélhetően 2013 júniusának végére fog elkészülni. Az elkészített dolgozat egyben a téziszfüzet funkcióját is be fogja tölteni.

HAPÁK JÓZSEF

Ebben a félévben folytattam tanulmányaimat az ELTE Informatikai Doktori Iskolájában. Kutatási témám „3D-4D rekonstrukció”, amelynek keretében eljárásokat, módszereket dolgozunk ki szinkronizált videofelvételek alapján a szintér 4D-s, azaz időben és térben változó rekonstrukciójához. Kutatómunkám helyszíne a Magyar Tudományos Akadémia Számítástechnikai és Automatizálási Kutatóintézete, mivel itt található a munkához szükséges speciális kísérleti stúdió.

A félév során folytattam a tudományterületen belüli tudásom elmélyítését. A megszerzett tudást egy újszerű *kiterjesztett valóság rendszer* kifejlesztésében kamatoztattam. A munka során elért eredményeket a nyár folyamán a lehetőségekhez képest több publikációban is szeretném közzétenni. Júniusban az MTA SZTAKI-ban folyó kutatásaimról és azok eredményeiről egy átfogó előadás keretében járultam hozzá a Wigner Intézet által rendezett *GPU-nap 2013* konferenciához.

A félév során oktatási tevékenységet is folytattam. Szakterületemnek megfelelően számítógépes grafikai alapismeretekből tartottam egy nappalis és egy estis gyakorlatot.

Az Eötvös Collegiumon belül rendszergazdai és informatikai referensi feladatkört is ellátok. Rendszergazda társammal lehetőségeinkhez képest biztosítjuk a collegisták folyamatos internetkapcsolatát, elhárítjuk az esetleges felmerülő problémákat. Köszönhetően a megfelelően kiépített rendszernek üzemzavarok minimális mértékben jelentkeztek. A néhány üzemzavar nagy részét is eszközöktől független áramkimaradás okozta. Az általunk gondozott szerverparkon kerülnek üzemeltetésre a Collegium fontosabb weboldalai, mint például a hivatalos honlap, az Eötvös József tanulmány verseny, az Eötvös-konferencia és az Ecloga kiadvány honlapjai is.

Informatikai referensként segítem a collegium rendezvényeinek szervezését, illetve megoldom a diákbizottsági munka során felmerülő számítástechnikai problémákat. A félévben a nagy hagyománnyal rendelkező Eötvös-konferenciának biztosítottam informatikai eszközöket, amely minden probléma nélkül lezajlott.

LESKÓ DÁNIEL

Hatodik, egyben utolsó támogatott félévemet töltöttem az ELTE Informatikai Doktori Iskolájában. Ezen 6 félév során végig sikeresen teljesítettem a követelményeket, így a jövő hónapban abszolutóriumot fogok szerezni.

Ebben a félévben sikeresen lezárult egy kisebb TÁMOP-projekt, amelynek keretében azt vizsgáltuk a témavezetőmmel, hogy hogyan lehetséges hatékonyan és véletlenszerűen olyan típusos λ kifejezéseket generálni, amelyek típusozhatók, zártak és β -normálformában vannak. Ezzel kapcsolatban először a vonatkozó irodalmat ismertük meg, majd kisebb tanulópéldákat készítettünk, végül pedig implementáltunk egy működő prototípust is. A félév további részében ezzel a prototípussal kísérleteztünk, próbáltuk felhasználni tetszőleges magasabb szintű nyelvek programjainak típushelyes generálására.

Egy nagyobb ELTE–Ericsson-projektben is részt veszek, ahol egy új, speciális célú, beágyazott programozási nyelv tervezésén dolgozunk. A feladat elsősorban speciális, többszintű memóriával rendelkező célhardverekre történő optimalizálás, ehhez programozási nyelv illetve fordítóprogram kifejlesztése. Az ebben a projektben szerzett nyelv tervezési tapasztalatokról cikket írtunk a félév során, amelyet egy neves izlandi konferenciára el is fogadtak, így hamarosan megjelenik a publikáció is.

Februárban felvételt nyertem az „EIT ICT Labs Doctoral School On Innovation” doktori programjába, amely egy európai szintű szerveződés. Célja a kutatási eredmények ipari hasznosításának elősegítése. Lényegében gazdasági szemléletű képzést biztosít a hallgatóknak, illetve próbálja fejleszteni az innovációs készséget, illetve vállalkozási kedvet.

Az egyetemi szokásoknak megfelelően idén is két gyakorlatot tartottam, a Fordítóprogramok tárgyhoz.

SZÁSZ LAJOS

A félév során végig bentlakó hallgatója voltam az Eötvös Collegiumnak, folyamatosan folytattam doktori tanulmányaim mellett teológiai stúdiumomat a Károli Gáspár Református Egyetemen.

Doktori disszertációmalt Baltazár Dezső tiszántúli református püspök életművének feltárásból írom. Elsődleges forrásaim az ország különböző egyházi levéltáraiban találhatók, mennyiségileg és minőségileg is a legfontosabb ebből a szempontból a Tiszántúli Református Egyházkerületi Levéltár, ahol a mintegy nyolcvan doboznýra tehető személyes levéltári hagyaték is található. A félév során az említett debreceni levéltárban a püspök 1910-es évekből származó iratait, illetve az általa vezetett Országos Református Lelkészegyesület iratanyagát néztem át. Másodlagos jelentőségű források találhatók a budapesti Ráday Levéltárban és a Zsinati Levéltárban, ahol szintén végeztem kutatásokat, elsősorban a fentebb említett egyesület történetével kapcsolatosan.

Az elmúlt hónapok fontos kutatási célja volt a Baltazár Dezsővel kapcsolatos kiterjedt sajtóanyag feltárása is. Mivel a 20. század első évtizedeinek református egyháztörténete szinte teljesen feltáratlan, ezért a kutatásnak ezen része sem koncentrálódhat tisztán a választott személlyel közvetlenül kapcsolatos témakörökre, eseményekre, hanem egy általános, a korszak egyházi helyzetét nagy vonalaiban bemutató kép kialakításához szükséges szélesebb forrásbázist is be kell vonni. A félév során több egyházi kötődésű és számos politikai lap anyagát kutattam, elsősorban a Lelkészegyesület megalakulásának körülményeit, működését, illetve az abban Baltazár Dezső által játszott szerepre fókuszálva. Az erre vonatkozó kutatásaimmal majdnem végeztem, a készülő tanulmány(ok) befejezése a nyáron várható.

A félév során egy írásom jelent meg: *Az Actio Catholica Magyarországon*. In: Valóság, 2013/5. 103-108. Három további publikációm megjelenése folyamatban van.

A félév során megpróbáltam lehetőségemhez mérten ismét aktívan részt venni a Collegium közösségi életében. Legfontosabbnak a Collegiumi Bibliakör szervezését tartom, amelynek vezetésével kapcsolatos feladatok ebben a félévben szinte kizárólag rám hárultak. Emellett a Collegium környezetvédelmi munkacsoportjának is tagja vagyok.

TOLNAI GÁBOR NÁNDOR

Név:	Tolnai Gábor Nándor
Doktori Iskolai státusz:	állami ösztöndíjas PhD-hallgató, Földtudományi DI, Földrajz–Meteorológia Program
Tanulmányok kezdete:	2012. szeptember
PhD téma címe:	Településszerkezeti változások vizsgálata Budapesten
Témavezető:	Győri Róbert

Tanulmányok:

Őszi szemeszter során elvégzett kurzusok:

- A földrajztudomány története (Győri Róbert)
- Társadalmi térinformatika (Jakobi Ákos)

Tavaszi szemeszterre felvett kurzusok:

- Történeti földrajz (Győri Róbert)
- A földrajztudomány elméleti kérdései (Probáld Ferenc)

Átlagom mindkét félévben 5,0.

A disszertációhoz kapcsolódó kutatási tevékenység:

A disszertációm elméleti megalapozásához az őszi szemeszter során a klasszikus morfológiai és funkcionális kutatási szemlélet hazai fejlődését tekintettem át a szakirodalom alapján.

A tavaszi szemeszter során a városszerkezeti elméletek közgazdaságtani alapjairól, valamint a posztindusziális és posztszocialista városok jellemzőiről szóló szakirodalom feltárásán dolgoztam.

Az első két félév során tehát a disszertáció tudománytörténeti alapjait igyekeztem elkészíteni.

Publikációs tevékenység:

Őszi szemeszter:

- Tolnai Gábor: Városi vasúti területek változásának és jelenlegi környezeti állapotának vizsgálata légifelvételek alapján. *RS&GIS Távérzékelési*

technológiák és Térinformatika Online. ISSN 2062-8617, OSZK Elektronikus Periodika Archívum; 27 p. Elérés: <http://www.rsgis.hu/index.php/component/content/article/152>

Tavaszi szemeszter:

- Tolnai Gábor: Ferencvárosi barnamezők új perspektívából – városszerkezeti vizsgálatok légifelvételek alapján; in: Bottlik Zsolt (szerk.): Önellő lépések a tudomány területén; ELTE TTK Földtudományi Doktori Iskola, Budapest, 2013, pp. 65–82.

Konferencia-részvétel:

Őszi szemeszter:

- Fény–Tér–Kép konferencia (Gyöngyös, 2012. szept. 27–28.): *A budapesti rozsdavető átalakulásának légifelvételeken való nyomkövetése*
- ESRI Magyarország felhasználói konferencia (Budapest, 2012. okt. 11–12.): *Településszerkezeti változások vizsgálata térinformatikai módszerekkel*

Tavaszi szemeszter:

- Rethinking the industrial zone – International workshop (Kijev, 2013. máj. 27–31.):
Produktum: *The site of continuing innovation* (sokszerzős tanulmány, megjelentetés alatt: Heinrich Böll Stiftung, Kijev)

Oktatási tevékenység:

2012/2013 őszi félév:	Népesség- és településföldrajz gyakorlat
(BSc földrajz I. évf.)
2012/2013 tavaszi félév:	Tematikus térképezés grafikus és
térinformatikai eszközökkel
(speciálkollégium, EC szeminárium)

Eötvös collegiumi szakmai tevékenység:

Őszi szemeszter:

- 2 különböző előadás a Kutatók Éjszakája program keretében, 2012. szeptember 28.
- Előadás a EC Tehetségtábor program keretében, 2013. január 21.
- Eötvös József tanulmányi verseny Földrajz szekciójára beérkező dolgozatok bírálása.

Tavaszi szemeszter:

- Eötvös collegiumi szemináriumként is meghirdetett speciálkollégium vezetése.
- „Geography and NationBuilding in Central and East Central Europe” konferencia (2013. júl. 11–12.) szervezői feladatok ellátása.

DIÁKÉLET

DIÁKÉLET AZ EÖTVÖS COLLEGIUMBAN

Eötvös Konferencia

A Collegium Diákbizottsága 2012-ben a tizenharmadik, 2013-ban pedig már a tizennegyedik alkalommal rendezte meg az Eötvös Konferenciát, amely így a diákság legkomolyabb múltra visszatekintő tudományos rendezvénye. A jelentkezők, előadók, részt vevő egyetemek és szakkollégiumok száma minden évben emelkedik. 2013-ban 12 egyetem különböző karairól összesen 105-en adhattak elő, 17 szakkollégium képviselésében. Az ország minden pontjából érkeztek résztvevők, és a korábbi hagyományokhoz híven a kolozsvári Babeş-Bolyai Tudományegyetem is képviselte magát az előadók között.

A 150 jelentkező által benyújtott előadás-kivonatokat a Collegium műhelyeinek vezetői a műhelytitkárokkal közösen bírálták el. Az előzetesen megadott szekciójavaslatok figyelembe vételével, az elfogadásra került előadások viszonylatában alakították ki a konferencia végleges menetrendjét.

A collegiumi profilnak megfelelő négy hagyományos kar, a Bölcsész, a Társadalomtudományi, a Természettudományi és az Informatikai Kar mellett 2013-ban a Pedagógiai- és Pszichológiai kar is képviseltette magát. A Collegiumtörténeti ülészak keretében az EJC tudóstanár-képzési hagyományáról tartott előadást Garai Imre PhD-hallgató. Ezen kívül meghívott plenáris előadóként tartott egy-egy órás előadást többek között Hankiss Elemér Széchenyi-díjas szociológus, filozófus, irodalomtörténész; Mérő László, az ELTE PPK Kísérleti Pszichológiai Tanszékének egyetemi tanára és Bánréti Zoltán, az MTA Nyelvtudományi Intézetének kutatója.

A plenáris előadók megválasztásával kettős célja van a Diákbizottságnak: nemcsak a rendezvény szakmai színvonalát szeretné emelni, hanem a konferencia egyik fő célját, az interdiszciplinaritást is szeretné erősíteni. Ez a célkitűzés megvalósulni látszott, amikor az egyes előadásokon a százas nagyságrendet is meghaladta a hallgatók száma. Az előadók mindig hagytak teret a kérdéseknek is, ha az idő nem bizonyult elegendőnek, akkor a szekciók zavartalan menetének érdekében a vita a kertben folytatódott.

A szekció-előadások moderálására is a Diákbizottság kért fel elnököket, az adott tudományterületek jeles hazai képviselőit. Az ő feladatuk volt többek között a húsz perces előadások rövid értékelése, és további lehetséges kutatási

irányok megbeszélése, illetve a vita beindítása. Mivel a hallgatóság soraiban nemritkán egyetemi oktatók, kutatók is ültek, olykor igazi szakmai ankétba torkollott az előadás. A szekcióvezetők feladata volt, hogy a legjobb előadást oklevéllel jutalmazza.

A háromnapos rendezvény sokrétű szervezési feladatait a collegisták együtt látták el, a naprakész technikai hátteret a rendszergazdáik biztosították. A vidéki résztvevőknek a Collegium szállást biztosított, és az esti közösségi programokon mindenkinek lehetősége nyílt arra, hogy a megkezdett szakmai beszélgetéseket folytassák és elmélyítsék. Mindez együtt járult hozzá a konferencia fő célkitűzéséhez, hogy a magyar és határon túli felsőoktatási intézmények és szakkollégiumok hallgatói bemutathassák egymásnak eredményeiket, a visszajelzések alapján fejlődhessenek, miközben termékeny szakmai kapcsolatokra tesznek szert.

Az Eötvös Konferenciákhoz kapcsolódó két legfontosabb kiadvány a mintegy hetven oldalas programfüzet, amely az előadásokat, a konferencia beosztása mellett az absztraktokat is tartalmazza; és az Adsumus tanulmánykötet, amely idén a 2011-es és 2012-es EK legjobb előadásaiból készült tanulmányokból állt. Mindegyiket a Diákbizottság gondozta és lektorálta. A XIII. Eötvös Konferencia első-, míg a XIV. második helyet ért el az Év Tudományos Rendezvénye pályázatán.

Eötvös József Tanulmányi Verseny

Ditzendy Orsolya és Gyöngyösi Megyer collegisták szervezésében 2011 és 2012 őszén is megrendezésre került az Eötvös József Tanulmányi Verseny. A verseny célja a középiskolai tananyag figyelembevételével az egyetemi tanulmányokra történő ráhangolódás, az ottani kihívásokra való felkészítés. Az ország több száz közoktatási intézményében meghirdetett verseny első, internetes fordulójára az egyes műhelyek állítottak össze feladatsorokat, esszétémákat, amelyek megoldásához főként rugalmasságra és kreativitásra volt szükség, ilyen módon egyenlő esélyekkel indult mind a végzős, mind az egy évvel fiatalabb korosztály. A letehetéseesebbek a Collegiumban vehettek részt a döntőn, amely a collegisták, a szakmai bizottságok és meghívott előadók részvételével igazi közösségi esemény volt. A döntősök már itt elkezdhettek kapcsolatokat építeni jövőbeli oktatóikkal, tutorálásra jelentkezhetek a tapasztalt collegákhoz. Sokukat később az EJC felvételijén láttuk viszont. A 2013. évi versenyről készült beszámolót a 101 skk. oldalon közöljük.

Természettudományos Tábor

A Collegium természettudományos és informatikai műhelyeinek lelkes tagjai az előző évi sikeren felbuzdulva 2013 júliusában másodszor is megszervezték a Természettudományos Táborát. A szakmai hét célközönsége elsősorban az utolsó középiskolai évét megkezdő korosztály volt. A jelentkezés mellett tudományos igényű pályamunkát kellett írni, ennek sikeres elbírálása volt a részvétel feltétele. A Collegiumban szervezett táborban a résztvevők előadásokon és szemináriumi csoportmunkán vehettek részt, használhatták az ELTE legjobban felszerelt laborjait. Emellett a délutáni kulturális programokon alkalmuk volt megnézni Budapest tudományhoz kötődő nevezetességeit. Az egyetemi életbe való belekóstolás itt is az egyetemi tanárokkal való kötetlen eszmecserevel, és a felsőbbéves collegistákkal való tutorálás megbeszélésével lett teljes. A 2013. évi táborról készült beszámolót a 69. oldalon közöljük.

Gójaprogramok

A felvételi procedura fontos részét jelentik a diákbizottsági meghallgatások, ahol a collegisták tulajdonképpen személyesen véleményezhetik a jelentkezők felvételét a műhelyükbe. A leendő elsősök számára a felvételi kihívás – nem is mindig tökéletesen végződő kaland –, ahol az egész napos együttlét, közös készülés az első közös élmény a Collegiumban. A belsősök számára mindez igen fontos társadalmi esemény és a collegiumi év kezdete. A felvételi programsorozat minden évben az augusztus 20-ai tűzijáték közös megtekintésével kezdődik, és a meghallgatások sorát változatos kulturális programok tarkítják. Ezek közül elmaradhatatlan az első nap estjén tartott Open Mic, és a második napi sportdélután. Az Open Mic nyílt felolvasóest, a meghívott írók és collegisták kedvcsináló felolvasásai után a leendő góják is mindig kedvet kapnak, és megragadják a mikrofont.

A felvételit követő héten megrendezett Gójatábor népszerűsége töretlen. A tábor legfőbb célja a már felvett collegisták beavatása a százéves hagyományokba. Az idősebb *collegák* mellett mindig jelen van néhány igazi „tanár úr” is, akik példát mutatnak mind az idő legkellemesebb eltöltésében, mind a gójákra való megpróbáltatások kiszabásában.

A Gójatáborból való visszaérkezés után már kezdődik is a Gójahét, ahol az egymást követő szakmai programokon a tapasztalt *collegák* magyarázzák el az egyetemi és collegiumi számítógépes rendszerek, a tárgyfelvétel és a collegiumi követelményrendszer csínját-bínját. Előadást hallhatnak továbbá

a Collegiumban elérhető nyelvtanulási lehetőségekről, a külkapcsolatokról, az ELTE innovációs és pályázati rendszereiről és a hallgatói érdekképviselet működéséről is.

Az őszi félév közepén rendezzük meg a GóJahétvégét, amely az addig megszerzett tudás gyakorlati alkalmazását „ellenőrzi”. Itt lehet kiérdemelni végleg a *collegista* címet. A ki-mit-nem-tud tehetségbemutatót a Collegium épületében és a Gellérthegyén végigvezető akadályverseny követi. Aki sikerrel veszi mindkét akadályt, és az addigi tapasztalatokat tematizáló góJaműsorával is elnyeri a felsős *collegák* tetszését, nevét az egész collegiumi közösség előtt hallva beavatást nyer a misztériumba. Ezt követi a GóJabál, amely a Collegium egyik legnagyobb nyílt közösségi programja, hagyományosan a KolHök tagjainak jelenlétében zajlik, és az őszi egyik legnagyobb eseménye.

Estike

Az Estike, a Collegium pinceklubja pótolhatatlan helyszíne a *collegista* életnek, a pincszinten lévő helyiség nemcsak a csütörtökön megrendezett ismerkedős, lazulós esteknek a helyszíne, hanem felolvasóesteknek, jelmezbáloknak, koncerteknek és színházi előadásoknak is otthont ad. Az Estikének az évek során szinte a Collegiumtól függetlenül is kialakult saját írói köre, *collegisták* és külsősök vegyesen, akik az itt megrendezett Open Mic-oknak, szabad felolvasóesteknek rendszeres résztvevői. A hagyományos beöltöztös ünnepekhez kötődnek az estikés jelmezbálok (Halloween, Farsang, Szent Patrik-nap), ezekhez tematikus zenék és koncertek, illetve megfelelő étel- és italspecialitások is kapcsolódnak. Az Estike mindezek mellett helyet biztosít a *collegistáknak* a színházi és zenekari próbákra is, és felkészülési lehetőséget nyújt a közösségi programokra, például a *collegiumi* karácsonyi műsor előkészületeire. Az Estike üzemeltetői, a csaposok önzetlenül biztosítanak enni- és innivalót a kerti programokhoz is, így a felvételitől az Eötvös Konferencián át a Majálisig.

Szakkollégiumi rendezvények

A KolHök tisztviselői hagyományosan szívesen látott vendégek az EJC rendezvényein. Bár szakkollégiumok mindig örömmel vettek részt egymás konferenciáin, a konkrét együttműködést előremozdító Szakkollégiumi Napok ötlete 2012-ben született meg. Az EJC és a Bibó Szakkollégium szervezésében megvalósult többnapos eseménysoron az Angelusz-, a Bolyai- és az Illyés Szakkollégiumok vettek részt. A programok között szerepelt a kollégiumok

bemutatkozása, kötetbemutató és egymás megajándékozása, kvízzjáték és közös bográcsozás. A második nap minikonferenciával telt, ahol az egyes szak-kollégiumok tagjai aktuális kutatásaikat mutathatták be egymásnak. Az EJC emellett képviselteti magát a szegedi Eötvös Loránd Kollégium által, az EK testvérkonferenciájaként két évente megrendezésre kerülő Eötvözetten, a nagy hagyományra visszatekintő Rajk udvarbálon és az először 2013-ban megrendezésre került Mathias Corvinus Főzőversenyen is.

Ecloga

A folyóiratot 2010 második félévében alapította a lelkes szerkesztőség. A szerkesztő- és szerzőgárda olyan alkotóműhely jellegű közösség, amelynek tagjai művészi és tudományos írásait publikálják a lapban. Az újság fontos jellemzője az interdiszciplinaritás, a Collegiumban jelen lévő tudományterületek képviselve.

A cikkek között találunk tudományos-, közéleti-, kritikai- és publicisztikai írást. Az *Ecloga* egyik legfontosabb célkitűzése a Collegium történetének feldolgozása fejezetről fejezetre. Így kívülről bepillantást enged a hagyományokba, ugyanakkor belülről hozzájárul azok megőrzéséhez és terjesztéséhez.

A 2012-es évtől népszerűsége növekedni látszott az össz-egyetemi ifjúság körében, és rendszeresen fogadott külsős publikációkat is. A Diákbizottság Gójaláb-kiadványának integrálásával és a collegiumi népdalkincs összegyűjtésével pedig minden góJaprogram elengedhetetlen kelléke lett.

A folyóirat évente 2-3 alkalommal jelenik meg, egyenként 150 példányban. A 2012-ben 4 lapszám jelent meg, témáik a következők voltak: Határpont, Útvesztő, Poszt (scriptum), ∞. A tematikus felépítés mellett állandó rovatok: Variációk egy témára; Folytassa, Collega!; Vitriol és Macskakő; Asztalfiók; Kult-treff; Idegen tollakkal.

Filmklubok

Az alkalmankénti Estikés vetítések és a minden estébe hajló közösségi program részeként ötletszerű „nagyklubos” filmnézések mellett az elmúlt két évben két tematikus filmklubot is rendeztünk. Az egyik mindig egy-egy adott félévre előre, közösen egyeztetett témát követ, a másik pedig operafelvételek megtekintését jelenti. Előbbi 2012-től – az operafilmklub tematikus ellentétjeként – könnyűzenei témájú filmekkel jelentkezett, utóbbi pedig – folyamatosan növelve népszerűségét – elsősorban külsős érdeklődőket vonzott a Collegiumba.

A kezdeti, kizárólag Metropolitan-es felvételeket vetítő Operafilmlklubban, a bővítés újabb állomásaként, internetes szavazással döntöttünk, hogy a megadott műből melyik rendezést, melyik felvételt szeretnénk megtekinteni. A program színesítésként kísérletet tettünk, hogy a Bayerische Staatsoper élő vetítéseit tekintsük meg, így így emeljük tovább az operavetítések hangulatát. A két év alatt többek között Mozart, Beethoven, Verdi, Muszorgszkij, Strauss, Janacek, Schönberg és Adams műveket halgattunk, illetve néztünk meg.

CoCi

A Diákbizottság közösségépítő utazásai, a „Collegiumi Cirándulás”-oknak” nevezett programsorozat, amelyet félévente rendezünk meg, és egy-egy hétvégi közös túrát jelent. A program részeként sor került többek között bécsi adventi látogatásra, és bortúrára is.

Eötvös Majális

A tavaszi szorgalmi időszak célegyenesének utolsó közös programja az Eötvös Majális, amely az év fáradalmainak közös levezetésén kívül fontos össz-szakkollégiumi esemény is. A rendezvénysorozat kezdeteként „colifoglalón” vesznek részt vendégek és collegisták közösen, amelyet bográcsolás zár le. A második nap a sportok jegyében telik, több helyszínen zajlanak foci-, floorball-, pingpong- és csocsóbajnokságok, de a nap legfontosabb eseménye az Eötvös Cupa, ahol a jelenlegi collegisták és tanár urak, a débések és a társkollégiumok legjobbjai mérkőznek meg. A programok lezárásaként kiránduláson, közös filmnézésen és koncerteken lehet részt venni.

Biblia-kör

A collegiumi Biblia-kör heti rendszerességgel immár több mint négyéves múltra tekint vissza. Az érdeklődők együtt értelmezik a felolvasott igéket. Rendszeresen előadókat hívnak, és örömmel fogadják a szélesebb nyilvánosság érdeklődését is.

Szabó Mátvás

DIÁKBIZOTTSÁGI ELNÖKI JELENTÉS A 2012. ŐSZI FÉLÉVRŐL

Tisztelt Collegium!

A Diákbizottság a 2011. őszi félévnyitó közgyűlésen megszavazott CHÖK Alapszabály-módosítás értelmében bővült taglétszámmal és a feladatok adekvátabb, pontosabb szétosztásával dolgozik. Az azóta eltelt egy év alátámasztja a változtatások szükségességét, továbbá ez a próbaidő elegendőnek bizonyult ahhoz, hogy a Diákbizottság alkalmazkodjon a megváltozott viszonyokhoz, és hatékonyan felhasználja az új formában rejlő potenciált.

Programok

Gólyaprogramok

A Gólyatábor folytatásaként a hagyományokhoz híven megrendeztük a *Gólyahetet* (szakmai hetet), ahol a frissen felvettek megismerkedhettek a Pályázati- és Innovációs Központ, a Karrierközpont és – természetesen – a Collegium nyújtotta lehetőségekkel: elsősorban a nyelvoktatással és a collegista lét szabályaival, kötelezettségeivel.

A *Gólyahétvége* a Ki-mit-nem-tud nevet viselő rendezvénnyel kezdődött, amelyet a Diákbizottság az elmúlt években kudarcba fulladt Janicsek-emlékverseny helyett szervezett meg, és amely rendkívüli sikernek örvendett. Ehhez hasonlóan a pénteki akadályversenyre is rekordmennyiségű állomás jelentkezett. A szombati nap hagyományosan a gólyafotózással kezdődött, amelyet – az idén az eddigieknél színesebb sportágakat, illetve társasjátékokat is magában foglaló – sportdelután követett. Este a gólyaműsor és gólyaavató után került sor a hétvége zárásaként megrendezett gólyabálra.

Közösségi események

Idén szerveztünk először, hagyományalapító jelleggel *collegiumi kirándulást*: december közepén egy ~25 fős collegistákból álló csoporttal utaztunk az adventi Bécsbe. Az utazás sikerén és jó hangulatán felbuzdulva a következő féléves kirándulást egy magyarországi borvidékre tervezzük.

A karácsonyi ünnepek idén is a már megszokott módon zajlottak le: nagy sikernek örvendett a szaloncukrokat osztogató *Mikulás*; több collegista részt vett az *összcollegiumi karácsonyi ajándékozásban*; rengeteg előadó és hallgató volt a Bokányi Eszter szervezésében megvalósuló *karácsonyi műsor*on is. Továbbá a Collegium részt vett a jótékonyági céllal megszervezett „*Cipős doboz*” ajándékozásban is.

Utánpótlás-támogató rendezvények

2012-ben második alkalommal rendezte meg a Collegium hallgatósága az *Eötvös József Tanulmányi Versenyt*, amelyre 20 szekcióban lehetett jelentkezni. A verseny főszervezői Ditzendy Orsolya és Gyöngyösi Megyer voltak, akik szorosan együttműködtek a versenyben résztvevő műhelyek titkáráival. A Diákbizottság pénzügyileg igyekezett támogatni a rendezvényt, illetve szükség esetén a koordinálásban, kommunikálásban, hirdetésben segíteni a szervezőket.

2013 januárjában első alkalommal rendezte meg a Collegium a *Tehetségtábort*, amelyre tanári ajánlások útján várta a tehetséges gimnazistákat, középiskolásokat. A rendezvényt folyamatos pozitív visszajelzések kísérték, így reális célként fogalmazódhatott meg a tábor hosszú távú megvalósítása. A több napos rendezvényen a Diákbizottság feladata a koordinálás és a diákoknak szabadidős feladatok szervezése volt.

Külügyek

Testvérkollégiumunkkal, a *szegei Eötvös Loránd Kollégiummal* sikerült szorosabb kapcsolatot kialakítani: a Diákbizottság több tagja is ellátogatott Szegedre a testvérkapcsolatok ápolása végett.

Az *ELTE-szakkollégiumok* között is megindulni látszik egy aktívabb kommunikációs csatorna, amelyben a későbbiekben is kezdeményező és támogató szerepet szeretnénk betölteni.

A *KolHÖK*-kel sikerült megtartani, a *BTk HÖK*-kel és *TTK HÖK*-kel pedig felvenni és kialakítani egy gyümölcsözőnek ígérkező, szándékunk szerint hosszú távú jó viszonyt, amelyet a *TTK HÖK* Gólyabálunkon való részvétele is jelez. Különösen fontosnak ítéljük a *HÖK*-ökkel való kapcsolattartás és együttműködést, így az elkövetkező időszakban a *TÁTK HÖK*-kel és az *IK HÖK*-kel is fel fogjuk venni a kapcsolatot.

Ettől a félévtől a szakkollégiumok országos egyeztető fórumán, az *Interkollon* is újra jelen vagyunk: az utóbbi időben ez a fórum is aktívabban és professzionálisabban működik, így itt is képviseljük a Collegium érdekeit.

Belügyek

Futó projektek

A *Társalgó* kipakolása folyamatban van, folyamatos pakolásokat szerveztünk a félévben is, ahol több collegista is részt vett. A tervek szerint a Diákbizottság a Társalgó megnyitása után újabb bútorokat fog beszerezni a collegisták kényelme érdekében, illetve egyeztet a rendszergazdákkal, hogy ebben a teremben legyen megoldott a kihelyezett gépeken az ingyenes internethasználat, illetve szkennер és nyomtató használata.

Idén több oldalról is felmerült az *Alumni-háló* építése, amelyhez a Diákbizottság a Collegium korábbi szobabeosztásának felderítésével szeretne hozzájárulni, illetve – anyagi helyzetétől függően – a majdan felderítendő volt collegistáknak ízléses, a lakókat nem zavaró, gravírozható táblácskát állítana emlékül volt szobájuk ajtaján. Ez szándékunk szerint érdekes lehetne jelenlegi, és a kapcsolatot felelevenítő volt collegistáink számára.

A Diákbizottság által észlelt igényeknek, kéréseknek eleget téve felvettük a kapcsolatot egy *póló- és pulóvernnyomással* foglalkozó céggel. Igyekeztünk minél szélesebb lehetőségeket teremteni, ezért választottunk olyan céget, amely beleegyezett, hogy nagy mennyiségű rendelésnél egyénileg választhassa meg mindenki a méretet, színt, mintát, feliratot és fazont. A minőség és a méretek ellenőrzése után fogjuk leadni a hozzánk folyamatosan érkező rendeléseket. Eddig ~80 collegista iratkozott fel.

A Diákbizottságban az elmúlt ballagáskor fogalmazódott meg a gondolat, hogy nagyobb presztízst adjon a collegisták szavazatai alapján, közösségi teljesítménye miatt legkiválóbbnak tartott ballagónak járó *Portus-díj*nak. Ezt az igazgatói irodával szemben, egy falra függesztett, a díjazottak nevét tartalmazó emléktáblával szeretnénk megvalósítani, amely a korábbi díjazottak felkutatása mellett egy későbbi Diákbizottság költségvetésének is függvénye lesz.

Egyeztetések, kapcsolattartás

Az *internetes megjelenést* kulcskérdésnek tekintjük mind a Collegium szakmai munkájának reprezentálása, mind a felvételizők figyelmének megragadása, mind a collegisták tájékoztatása céljából. Így a rendszergazdákkal egyeztetve tervezzük az Eir átalakítását, funkcióinak minimumra csökkentését, ezzel párhuzamosan pedig egy diákbizottsági honlap létrehozását, amelyre feltöltenénk az aktuális híreket, jegyzőkönyveket.

Horváth László *igazgató úrral* és Zrupkó Erika *gondnokasszonnyal* folyamatosan egyeztetünk a szakmai, külügyi; illetve a belügyi, mindennapi életet érintő kérdésekben.

A *Környezetvédelmi Munkacsoporttal*, pontosabban Polgár Tiborral is tartjuk a kapcsolatot. Ennek eredménye lehetett a november végi kertrendezés és egy faágdaráló beszerzése.

A Collegium kulturális életének részeként működő *Operafilmklubot*, illetve szervezőjét, Szilvay Mátét folyamatosan igyekszünk támogatni, szükség esetén anyagilag vagy szervezési problémákban segíteni. A későbbiekben a *színház-körrel*, az *EClogával*, illetve az újonnan alakuló, önszerveződő csoportokkal is hasonló egyeztetéseket szeretnénk folytatni.

A félév folyamán *műhelytitkári fórumot* is összehívtunk az Eötvös Konferencia jövőjének megvitatására. Ennek eredményeképpen a konferencia bizonyos koncepcióváltozásokon ment keresztül: a fórum kimondta az egyenlőség elvét, tehát a bírálásnál nem lehet kedvezni a collegistáknak; a bírálásra minden esetben egyetemi oktatót kell felkérni; a konferenciára PhD-hallgatók nem jelentkezhetnek, így adva nagyobb teret a mester- és alapképzésben tanuló hallgatóknak; 15+5-ről 20+10-re növeltük az előadás és vita időtartamát, valamint párhuzamosítottuk a szekciókat. Továbbá az egyeztetés eredményeképpen a szekciók eloszlása a jelentkezők arányában fog kialakulni, illetve a szekcióvezetőnek – aki nem lehet azonos a műhelyvezetővel – át kell adnia egy oklevelet az általa a szekció legjobbjának tartott előadásért. Ezen változásoktól reméljük a konferencia még tudományosabbá, színvonalasabbá válását.

A Diákbizottság a félév folyamán teljesítette és tovább szélesítette feladatait. A következő félév a XIV. Eötvös Konferencia jegyében fog zajlani, azonban emellett célként fogalmazódik meg a megkezdett projektek – lehetőség szerinti – véghezvitele, az említett külügyi kapcsolatok felvétele és az informatikai jellegű kérdések, problémák megoldása.

Róth Judit

DIÁKBIZOTTSÁGI ELNÖKI JELENTÉS A 2013. TAVASZI FÉLÉVRŐL

Tisztelt Collegium!

Ez a félév – a tavaszi félévekhez hasonlóan – az Eötvös Konferencia jegyében zajlott. A konferencia koncepcióváltozásával megnövekedett feladatok hárultak a diákbizottsági tagokra, akik a szervezés mellett igyekeztek a többi program megvalósításában és a viszontagságos külügyi és belügyi helyzetben is helytállni.

Programok

Az előző félévben megfogalmazott ELTE-szakkollégiumi együttműködés eredményeképpen össz-szakkollégiumi szervezőcsapat rendezésében jöhetett létre a hagyományalapító jelleggel megrendezett *I. ELTE Szakkollégiumi Napok*. A tervek szerint minden évben másik szakkollégium fog otthont adni a rendezvénynek, első alkalommal a Bibó István Szakkollégium épületében és kertjében gyűltek össze a szakkollégisták. A rendezvény célja a kapcsolatépítés és egymás szakmai életének megismerése volt, így a délutáni ismeretterjesztő előadásokat és a szakkollégiumok bemutatkozását csapatépítő játékok és szabadidős programok követték.

A XIV. Eötvös Konferencián bevezetett újításoknak – a visszajelzések és a Diákbizottság véleménye alapján is – meglett az eredménye: a szekciók előadói és hallgató színvonalasabb előadásokról számoltak be. A rendezvényt az EHÖK az ELTE Év Tudományos Rendezvénye díj II. helyezettjeként értékelte. Így a látható eredményekből erőt merítve további műhelytitkári egyeztetéseket tervezünk összehívni a konferencia új formájának további csiszolása érdekében.

Az évek óta egyre kevésbé látogatott *Eötvös Majális* sajnálatunkra idén érte el mélypontját, ezért a Diákbizottság részéről a programok mindenképpen újragondolandóak. Sort kell kerítenünk a koncepció felfrissítésére. A szinte egyedüli sikeres program az Eötvös Cupa volt, amelyen minden évben szép számmal jelennek meg összeszokott és a helyszínen alakuló futballcsapatok is. Ezt követi az esti kerti mulatság az Estike kitelepülésével.

A *ballagás* rendben, a hagyományokhoz híven zajlott le; a ballagó diákok jó hangulatban töltötték együtt a napot a Collegium tanáraival.

Az augusztus végi *felvételi* gördülékenyen volt, a tavalyi tapasztalatokból tanulva az első körös bírálat időben továbbította a titkárság a műhelyeknek. Nehézséget jelentett azonban a papíralapú kézbesítésről a Neptunra való átállítás, ami miatt kevesebb hallgatóhoz jutott el Collegiumunk híre. Ez a jövőben elkerülhetőnek látszik. A Diákbizottság Horváth László igazgató úrral egyeztetve további fórumokat is igyekszik bevonni, hogy elérje a leendő collegistákat.

A *gólyatáborban* az előző évekhez képest kisebb létszámban vettek részt gólyák és felsőbbévesek. Ez egyrészt előny volt, hiszen családiasabb hangulatban a hagyományok átadása és az ismerkedés is könnyedebben zajlott. Másrészt hátrány, hiszen azt tapasztaljuk, hogy a felsőbbévesek, de főleg a gólyák részéről évről évre csökken az érdeklődés a közösségi programok iránt. A következő Diákbizottság feladata, hogy megpróbálja változtatni ezen az állapoton. A programok és a hagyomány átadásának módja is újragondolandó, hiszen bizonyos pontok már elavultak, nem ragadják meg a gólyákat, sőt ellentétes hatást váltanak ki, mint szeretnénk. Azonban igazgató úr jelenléte a tábor második napján, amely az elmúlt években vált szinte hagyománnyá, megőrzendő: a gólyák nyíltan kérdezhetnek tőle, collegista létük megkezdésekor tisztázhatják magukban a kérdéses pontokat, és közvetlenül kommunikálhatnak vele, ami meghatározó a Collegiumba való beköltözés előtt.

A *gólyahét*en szokás szerint megtörtént a nyelvek, nyelvtanárok, a Pályázati és Innovációs Központ, illetve a Karrierközpont bemutatkozása, amelyet a collegiumi internetes rendszer és a Neptun használatának bemutatója, illetve a közös kurzusfelvétel követett. A hetet az Eötvös József Emlékkonferencia és a Bartoniek Géza lépcső avatása is színesítette. Emellett idén a Diákbizottság is beszélt a Collegium szabályzatairól és szervezeti felépítéséről. Fontosnak tartjuk, hogy a mindenkori gólyák már a kezdetekkor találkozzanak Collegiumunk hagyományaival, gyakorlati szokásaival és jogrendjével, illetve a szakkollégiumi mozgalom fogalmával, elveivel, ezért ezt a megkezdett hagyományt mindenképpen folytatandónak ítéljük.

Collegiumi bortúrát is szerveztünk a félév folyamán, az előző félévben a bécsi úttal megkezdett, félévente megrendezendő kirándulás folytatásaként. A vonzó programterv és az előzetes visszajelzések ellenére azonban az utazás érdeklődés hiányában elmaradt. A Diákbizottság feladata, hogy átgondolja, mi lehetett az oka a sikertelenségnek.

Az operafilmklubot mintegy kiegészítendő, könnyűzenei témájú *filmklubot* is szerveztünk. Az alacsony részvételi arány miatt komolyabb igényfelmérést tervezünk a következő félévi filmklub meghirdetése előtt.

Belügyek

Az előző félévben megrendelt *pólók és pulóverek* szerencsésen megérkeztek a Collegiumba. Felmerült azonban az újrendelés igénye, így a következő félévben a Diákbizottságnak egy második rendelési hullámot kell szerveznie.

A félévben egy sajnálatos eseménysorozat is megindult, amely a Történész műhely több tagjának passzív rezisztenciájában, más tagoknál szélesebb közönség felé fordulásában, a Collegium belső ügyeinek kifelé kommunikálásában nyilvánult meg, és két hallgató eljárás alá vonásában tetőzött. Ezen események rávilágítottak arra, hogy *szabályzatmódosítás*-sorozatra lesz szükség: egyrészt a Collegium belső szabályzatait egymással, másrészt az egyetemiekkel kell harmonizálni. Az aktualizálás gondolata is jogosan merül fel, így a következő félévtől egy hosszadalmas, szabályzatmódosító javaslatokkal terhelt időszak következik a Diákbizottság életében.

A *Társalgó* kipakolása jól haladt a félévben: úgy tűnik, már csak néhány alkalomra van szükség, hogy a tényleges felújítás is megkezdődhessen.

Az *Eötvös József Tanulmányi Verseny* főszervezői, Ditzendy Orsolya és Gyöngyösi Megyer átadták a szervezés jogát a Diákbizottságnak, így a következő félévtől ezzel a rendezvénnyel is gyarapszik a Diákbizottság feladatköre.

Külügyek

A Collegium aktív belső élete és problémái mellett sajnos a külügyek is igen kedvezőtlenül alakultak számunkra.

Az Egyetemi Kollégium jelentős költségeinek fedezéséhez szükségessé vált a *kollégiumi díj emelése*. Más szakkollégiumi és szociális kollégiumi diákbizottságokkal, illetve a KolHÖK-kel karöltve próbáltunk más megoldást találni a problémára, de sajnos csak a kollégiumi díjak megemelése mutatkozott, amelyet Seifert kollégiumi főigazgató úrral is egyeztetve igyekeztünk a kollégiumok állapotához és a hallgatók pénztárcájához mérten, minimálisan emelni. Így a 2013/2014-es tanévtől a havi 9.000 Ft helyett 12.300 Ft-ot kell fizetniük collegistáinknak.

Az ELTE-szakkollégiumokkal fellendült, erősödő kapcsolat eredménye lett a szakkollégiumi nap, amelyet reméljük, hogy a jövőben több közös program és projekt is követni fog.

Az Interkollban Maruzsa Zoltán helyettes államtitkár úr kérésére megindult a minősített szakkollégiumi cím elnyeréséért minden évben kiírt pályázat követelményrendszerének egységesítése, amely természetesen az elvárások adekvátá tételével, az elvek számszerűsítésével jár. A jogi szempontból érthető változtatások azonban kiélezték a Szakkollégiumi Charta pontjai körüli vitát, főként a szakkollégiumok demokráciájára vonatkozó kérdéseket. Az Eötvös Collegium – az újabban alapuló szakkollégiumoktól eltérően – hierarchizáltabb felépítéssel rendelkezik, ezért a meginduló vitában úgy tűnik, nehezen találjuk meg a közös hangot a többi szakkollégium képviselőivel.

A félév egyetemen belüli problémákat is hozott: a BTK HÖK körül kialakult botrány („listázás”) következtében felszólították az egyetemi érdekképviseleti szerveket, hogy a kiadott alapelvek szerint határidőre írják át szabályzataikat, működési rendjüket, különös tekintettel a transzparenciára, iktatásra, adatvédelemre. Így nemcsak belső, hanem külső okok miatt is szükségessé válik szabályzataink átnézése, átírása.

A következő félév ezek alapján kihívásokkal telinek ígérkezik mind a belügyek, mind a külügyek szempontjából, amely a következő Diákbizottság fokozott terhelését és problémamegoldó képességét fogja igénybe venni.

Róth Judit

TERNOVÁ CZ BÁLINT BESZÉDE 2013. MÁRCIUS 15-ÉN, A BÉCSI LÉGIÓ BUDAVÁRI EMLÉKTÁBLÁJÁNÁL

Tisztelt Collegium! Tisztelt Emlékezők!

Kereken 165 éve, 1848. március 15-én tört ki Pesten a forradalom. Korabeli feljegyzésekből tudjuk: bár a mai hasonló bokáig érő hó nem uralta a pesti utcákat, az a reggel is igencsak hideg, tavaszinak még nemigen nevezhető, szeles volt. A radikális fiatalok állítólag már kora reggel, fél hatkor várták Petőfit a Pilvaxba, ő azonban – szokás szerint – késett. Végül az ifjak elmentek hozzá a lakására, személyesen keresték Jókaival együtt, hogy közösen beszéljék meg a teendőket. Ekkorra már napok óta megszáradt az a tinta, amivel Irinyi József papírra vetette a 12 pontot, amit eredetileg az Országgyűlésnek kívánták felolvasni. Azon a '48-as márciusi reggelen azonban a hideg idő ellenére forrongott a levegő; és az események egyre csak gyorsultak. A Pilvaxban a kora reggeli órákban felolvasták a 12 pontot. Mire Jókai és Petőfi a kávézóhoz értek, már nagyjából ötszáz fős tömeg várta őket. Itt hangzott el először Petőfi ajkáról a Nemzeti dal. A tömeg az egyetemek végigjárásával rengeteg lánglelkű ifjúval gyarapodott. Kinyomtatták a 12 pontot és a Nemzeti dalt, létrehozva ezzel a szabad sajtó első példányait. Ezt követte a délutáni népgyűlés a Nemzeti Múzeumnál, majd a 12 pont Pest városi tanácsa általi elfogadása, Táncsics kiszabadítása, a cenzúra eltörlése, a nemzetőrség felállítása. Este a Nemzeti Színházban Jókai Mór bejelentette: győzött a forradalom! Egy nap alatt, spontán módon, vér nélkül.

Tisztelt Emlékezők! A 165 éve történt események e rövid felsorolásából mindannyiunknak szembetűnik: bár az események villámgyorsan követték egymást, a 12 pont már rég megfogalmazódhatott a magyar értelmiség szívében. Régi elnyomott vágyak és sérelmek kerültek akkor felszínre. Sokan mondják, hogy a forradalom talán nem is robbant volna ki, ha a nemzetközi viszonyok 1848 tavaszán nem vettek volna olyan éles fordulatot. Vitathatatlan: a bécsi szikla által oly rég elnyomott magyar szabadság virágának szüksége volt az európai események hátszelére, hogy le tudja dobni magáról a Habsburg terhet. A szabadság e virágában egyesült ugyanis a Magyar Nemzet.

A március idusán történtek mámorában lelkesen megkezdett munka nem tarthatta sokáig: amint a bécsi udvar saját sebeit nyalogatva valamennyire összeszedte magát, azonnal hozzálátott, hogy a magyarok számára tehetetlenségében tett

engedményeket a lehető leggyorsabban visszavonja, a magyar szabadság virágára saját zsarnoki terhét visszarakja. Csalárd és gyáva módon hazug ígéretekkel felbujtotta a nemzetiségeket: szerbeket, horvátokat, románokat a magyarok ellen, velük próbálván elvégezni a piszkos munkát: a magyarok újbóli szolgasorba taszítását. A vértelen, győztes forradalomból véres szabadságharc lett, ami viszont még jobban összekovácsolta a nemzetet, és tett a Magyar Szabadság feltétlen hívévé számos nem magyar származású nagyszerű embert, mint a szerb Damjanich János, a horvát Knézics Károly, a lengyel Bem József, vagy éppen a magyarok mellett végig kitartó bécsi német légió katonái. Igaz, hogy magyar szabadság jegyében '48 márciusában kinyílt virágot '48-'49 tele megtépázta, de aztán a tavaszi rügyfakadás újra életet lehelte bele, így 1849 nyarára ismét tündöklőn virágozhatott.

A világon azonban, mint tudjuk, a megfelelő eszközzel mindent el lehet tiporni. Ferenc József, miután saját erejéből tehetetlen volt, hatalmának megőrzéséért a gigantikus orosz birodalomhoz fordult. A számos győzelmet megért, de a több, mint egy év küzdelmeitől megfáradt magyar hadsereg képtelen volt ekkora túlerővel szemben felvenni a harcot. Világosnál letették a fegyvert.

A mai napon a magyarság Sidneytől New Yorkon, a Felvidéken, Erdélyen át az Eötvös Collegiumig a 165 évvel ezelőtti eseményekre emlékszik. Himnuszt és Kossuth-nótákat énekelnek, a Nemzeti Dalt szavalják, néhol még el is játszanak egy-egy történetet. De ennyiből állna az egész? Mi az, ami 165 év távlatában is annyira jelentős, hogy e napon 15 millió magyar szíve egyszerre dobban szerte a világban? Mert igen, ma egyszerre szól Gábor Áron rézágyúja Kézdivásárhelyen, emlékeznek Mészáros Lázárra Kassán vagy Klapkára Komáromban, és játszik a '48-as indulókat az én szülőfalumban, a délvidéki Temerinben is.

A mai nap mondanivalója nagyon gazdag. Magában hordozza a győztes forradalmat, a hosszú időn át érlelt 12 pont beteljesítésének reményét, egy jobb, szebb, közös jövőjét, hirdeti a kezdetben dicsőséges, majd teljesen megsemmisített szabadságharc gyászát, emlékeztet minket az emigrációba vonult hazafik áldozatos munkájára, ami által a világ megismerte a magyarok szabadság- és hazaszeretetét. Hiába bukott el a szabadságharc, hiába végezték ki az aradi tizenhármát, a szabadság tüzét lecsillapítani talán, de kioltani nem sikerült. A mai nap legfontosabb mondanivalója a keresztény és nemzeti értékeken nyugvó összefogás és összetartozás! Véleményem szerint ez a nemzeti egység az, tisztelt Collegium, ami felemelte és felemeli ma is a magyar szabadság zászlaját. A nemzeti egység a magyar szabadság virágának táptalaja, ami nélkül semmilyen terhet nem képes elviselni népünk.

Köszönöm, hogy meghallgattak!

FELVÉTELI
ÉS
A COLLEGIUM TISZTIKARA

Buzdítás a 2014. évi felvételire

Tisztelt Egyetemi Polgár!

Az Eötvös József Collegium igazgatójaként gratulálok sikeres egyetemi felvételijéhez, és köszöntöm az egyetemi polgárok között. Tanulmányaihoz sok örömet és sikereket kívánok!

Kérem, jelentkezzen az ELTE Eötvös József Collegium felvételijére! Sokéves tapasztalatunk, hogy az Eötvös Collegium hírneve olykor inkább elijeszti, semmint felbátorítja a vidéki hallgatókat. A Collegium nem bevehetetlen fellegvár, ahol publikációk, „szakmai” teljesítmények, gimnáziumi és egyetemi dolgozatok híján nem is érdemes megjelenni. Sikeres felvételi egyértelmű bizonyossága annak, hogy helye van az Eötvös Collegiumba jelentkezők között. Szívesen látjuk! A Collegium hivatása alapításától fogva az Önhöz hasonló hallgatók támogatása. A collegiumi tagságra pályázhatnak az ELTE Bölcsészettudományi, Társadalomtudományi, Természettudományi és Informatikai Karára újonnan felvételt nyert, illetve a második egyetemi évüket ez év szeptemberében megkezdő BA/BSc vagy első évüket megkezdő MA/MSc, illetve az osztatlan tanárképzésben részt vevő hallgatók. A Collegium vidéki és budapesti hallgatók számára egyaránt nyitott. A budapesti diákok bejáró státuszra tarthatnak igényt, amely teljes jogú collegiumi tagságot biztosít.

A pályázat beküldési határideje: 2014. augusztus 13.

A pályázatnak a következőt kell tartalmaznia:

- pályázati űrlap (amely a <http://honlap.eotvos.elte.hu> internetes oldalon érhető el, a *Felvételi* menüpont alatt)
- önéletrajz (hagyományos, leíró jellegű);
- szakfelvételi engedély vagy az egyetemi felvételtől szóló értesítés másolata.

Csatolható továbbá:

szakmai eredmények dokumentumai másolatban (pl. tanulmányi versenyek, nyelvvizsga-bizonyítvány stb. pdf/jpeg formátumban, szkennelve);

- az Ön korábbi munkáját jól ismerő szaktanár ajánlása (lezárt borítékban, amelyet, behívásuk esetén, a felvételire szíveskedjenek magukkal hozni).

A szaktanárok előzetes véleményezését követően a collegiumi felvételire behívottak listája – a felvételi űrlapon való egyéni hozzájárulás alapján – augusztus 18-án 18 órától tekinthető meg a Collegium honlapján. Amennyiben a pályázó e lehetőséggel nem kíván élni, a Collegium e-mailben küld értesítést a felvételire való behívásról. A felvételi szóbeli beszélgetésekből áll, amelynek kizárólagos időpontja: **augusztus 21–22.** A humánus „fejkopogtatáson” a jelentkező szaktudását és általános műveltségét vizsgáljuk, a felvételizőt egy-egy oktatói és hallgatói bizottság fogja kérdezni. A felvételi napok többi részét kötetlen programok töltik ki. A Collegium a – bentlakást igénylő – felvételizők számára 1500 Ft (megérkezéskor, helyszínen fizetendő) regisztrációs díj ellenében a felvételi teljes időtartamára (két éj: szerda és csütörtök) szállást biztosít (ágyneműhuzatot hozni kell). A felvételi mindkét napján számítnunk a jelenlétére, ezért a szállás igénybevételét figyelembe ajánlom! Kérem, szándékát a felvételi eljárásra történő meghívást követően postafordultával (e-mail) jelezze, mert összesen száz férőhelyünk van, amelyek elosztása jelentkezési sorrendben történik.

Kérjük, pályázatát kizárólag elektronikus úton nyújtsa be.

Cím: ejc.felveteli2014@gmail.com. Pályázatában feltétlenül tüntesse fel, hogy az ELTE melyik alapszakjára és (a Collegium melyik műhelyének profiljához illő) szakirányára nyert felvételt, a középiskolában milyen nyelvet tanult. Hiányos pályázatot nem fogadunk el. A pályázati anyagot nem őrizzük meg, és nem küldjük vissza. A felvételire – a fent felsorolt dokumentumok fénymásolata mellett – egy saját névre megcímzett, felbélyegzett válaszbortéket is szíveskedjen magával hozni.

További információért, kérem, keresse fel a Collegium honlapját: <http://honlap.eotvos.elte.hu>, vagy írjon a titkarsag@eotvos.elte.hu címre, illetve telefonáljon a 06-1-460-4481-es telefonszámra.

Jelentkezését várva, szeretettel üdvözlöm,

Dr. Horváth László

Természettudós és informatikus kollégák!

Hadd ajánljuk külön az Önök figyelmébe az ELTE rangos szakkollégiumai között az Eötvös Collegiumot! A napjainkban elsősorban bölcsész profilú intézményben alapításától kezdve mindig megbecsült helyet kapott a természettudomány, és a TTK-sok illetve az informatikusok ma is szerves részét képezik a Collegiumnak. Ma a természettudós hallgatók négy műhelybe (Biológia-kémia, Földrajz-föld- és környezettudomány, Informatika, Matematika-fizika) szerveződve hallgathatnak az egyetemi képzésben foglalt ismeretanyagnál több és magasabb ismereteket nyújtó órákat. Az Önök számára különleges előnyöket is ígér ez a szakkollégium, más kifejezetten természettudományú profilú szakkollégiumokhoz képest. Egyrészt olyan multidiszciplináris közegbe kerülnek, ahol a „szürke hétköznapi” folyamán alkalmuk nyílik a szűkebb szakterületük mellett más tudományok világába, gondolkodásmódjába is bepillantani. A bölcsész szakos hallgatókkal való együttélés kiváló lehetőség mind verbális, mind írott kommunikációs képességük pallérozására. Másrészt az Eötvös Collegium idegen nyelvi műhelyei minden hallgató számára ingyen biztosítják nyelvóráikat, ez lehetőséget teremt arra, hogy megalapozott nyelvismerettel követhessék leendő „tudós-tanárként” szakterületük kurrens eredményeit. A Collegiumunk természettudós műhelyei is arra törekszenek, hogy egyre több idegen (elsősorban angol) nyelvű szakórát, előadás-sorozatot szervezzenek hallgatóiknak. Ezen túlmenően a Collegium aktív nemzetközi kapcsolatrendszere (pl. USA, Ausztrália, Franciaország, Németország stb.) lehetőséget teremt arra, hogy még a diákevek alatt közvetlen kapcsolatot szerezzenek a legrangosabb nemzetközi műhelyekben, valamint tudományos és kapcsolati tőkére tegyenek szert. A Collegium régebbi hallgatói ma már neves hazai és nemzetközi tudományos és alkalmazott intézmények megbecsült munkatársai, akik segíthetik a kiváló képességű és munkabírásu hallgatók egyetem utáni elhelyezkedését az egyetemi tanulmányok befejezését követően. A Collegium műhelyeiben intenzív pályázati tevékenység is folyik, amely további forrásokat biztosít egyéb fakultatív tevékenységek végzéséhez, és egyben lehetőséget teremt arra, hogy a hallgatók felvérteződjenek a pályázatírás ma már alapvetőnek számító képességével.

Arra biztatjuk Önöket, hogy látogassanak el a Collegium természettudományi műhelyeinek honlapjára, és amennyiben intézményünk felkeltette érdeklődésüket, bátran jöjjenek el Collegium felvételijére!

A „dögész” kabinet

A Diákbizottság ajánlója

Keresd fel a felvételi.eotvos.elte.hu blogot, ahol megtudhatod, milyen része lenni egy dinamikus közösségnek!

A **Collegium előnyei** tehát (közlekedésileg előnyös fekvésén túl):

- a helyben tartott kis létszámú szakórák, nyelvórák, 250 ezer kötetes kölcsönző könyvtár, tutorálás;
- sportbitumenes többfunkciós pálya: foci, kosárlabda, röplabda, floorball, tenisz, pingpong;
- írhat az Eclog_a című kulturális folyóiratunkba (ecloga.eotvos.elte.hu);
- felolvasóestek olyan előadókkal, mint Tóth Krisztina, Keleti Éva, Nádasdy Ádám;
- változatos filmklubok: izlandi, analóg, Wagner – mindegyik új élményt jelent;
- Eötvös Konferencia: részt vehetsz az OTDK után a legnagyobb hallgatói konferencián;
- részt vehetsz az énekkar, a Biblia-kör vagy önképzőköreink működésében;
- felolvashatsz a FÉL vagy az Apokrif vagy akár a Körhintakör társaságában az open mic felolvasóesten.

Róth Judit
DB-elnök

**Az ELTE Eötvös József Collegium
oktató és nem oktató munkatársai, tisztségviselői
(az évkönyv kiadásának időpontjában)**

Kurátor: Szepessy Tibor
Igazgató: Horváth László
Aligazgató: Laczkó Krisztina
A Kuratórium elnöke: Bertényi Iván

A Kuratórium tagjai:

A Baráti Kör részéről:

Bertényi Iván (elnök)
Kiss Jenő
Őze Sándor
Solymosi László (póttag)

A tanári kar részéről:

Bozsonyi Károly
Csörnyei Zoltán
Laczkó Krisztina
Sára Balázs (póttag)

A hallgatói közgyűlés részéről:

Takó Ferenc
Oszuszkó Ágnes
Márkus Bence
Szikora Patrícia (póttag)

Műhelyvezetők, kabinetvezetők, vezetőtanárok, szakmai szervezők:

Bangha Imre kabinetvezető (Orientalisztika műhely, Indológiai kabinet)
Birtalan Ágnes kabinetvezető (Orientalisztika műhely, Mongol kabinet)
Boros Lili műhelyvezető (Szlavisztika műhely)
Bozsonyi Károly műhelyvezető (Társadalomtudományi műhely)

Burcsi Péter műhelyvezető (Matematika-fizika műhely)
Csibra Zsuzsanna kabinetvezető (Orientalisztika műhely, Sinológiai kabinet)
Csörnyei Zoltán műhelyvezető (Informatikai műhely)
Dezső Tamás kabinetvezető (Orientalisztika műhely, Assziriológiai kabinet)
Faix Dóra műhelyvezető (Spanyol műhely)
Falvay Dávid kabinetvezető (Olasz műhely, Filológiai kabinet)
Fargó-Szabó István műhelyvezető (Filozófia műhely)
Fejérvári Boldizsár műhelyvezető (Angol–Amerikai műhely)
Feldné Knapp Ilona szervezeti egység vezető (Cathedra Magistrorum)
Győri Róber műhelyvezető (Mendöl Tibor földrajz-föld-környezettudományi műhely)
Hasznos Andrea kabinetvezető (Orientalisztika műhely, Egyiptológiai kabinet)
Hudecz Ferenc műhelyvezető (Biológia-kémiai műhely)
Kalmár Anikó műhelyvezető (Aurélien Sauvageot műhely)
Kiss Farkas Gábor kabinetvezető (Magyar műhely, Irodalmi kabinet)
Körmendi Tamás műhelyvezető (Történeti műhely)
Laczkó Krisztina műhelyvezető (Magyar műhely)
Masát András műhelyvezető (Skandinavisztika műhely)
Ludmann Ágnes műhelyvezető (Olasz műhely)
Máté Zoltán műhelyvezető (Orientalisztika műhely)
Mészáros Tamás műhelyvezető (Bollók János Klasszika-filológia műhely)
Sántháné Gedeon Mária vezetőtanár (Angol–Amerikai műhely)
Sára Balázs műhelyvezető (Germanisztikai műhely)
Vargyas Brigitta vezetőtanár (Aurélien Sauvageot műhely)

OTKA PD-ösztöndíjas, tudományos munkatárs:

Egedi-Kovács Emese és Mészáros Tamás

OTKA NN-pályázat senior kutató, tudományos segédmunkatárs:

Kovács István

és Ötvös Zsuzsanna

Könyvtáros: Kovács Györgyi

Segédkönyvtáros: Kádár Gyöngyvér

Gazdasági osztályvezető: Noszko Ilona Éva

Gondnok: Zrupkó Gáborné

Ügyvivő szakértő: Mátyás Eszter

Karbantartó: Pikács Albert

Takarító: Csernetics Istvánné és Gazdag Tünde Irén

Kapcsolat:

H-1118 Budapest, Ménesi út 11–13.

Telefon: +36 1 460 4481

Fax: +36 1 2092044

E-mail: titkarsag@eotvos.elte.hu

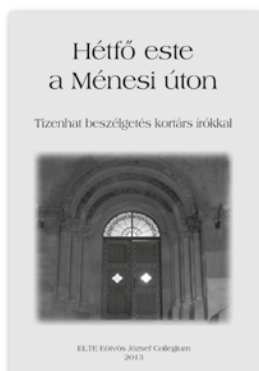
FÜGGELÉK

A COLLEGIUM KIADVÁNYAI

AZ EÖTVÖS COLLEGIUM TUDOMÁNYOS KIADVÁNYAI

Hétfő este a Ménesi úton (Eötvös Collegium, Budapest, 2013), 231 old.
Szerkesztők: Förfköli Gábor, Gintli Tibor, Inzsöl Kata

Letölthető: http://honlap.eotvos.elte.hu/uploads/documents/kiadvanyok/Hetfo_este_netre.pdf

„Úgyse hiába” – Emlékezések és tanulmányok a műhelyalapító Géher István tiszteletére (Eötvös Collegium, Budapest, 2013) 482 old.
Szerkesztő: Szlukovényi Katalin

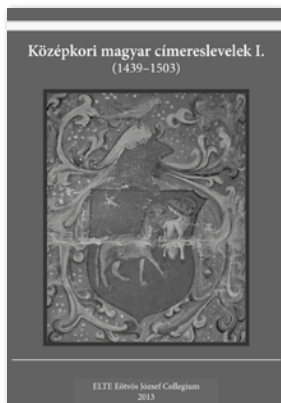

Letölthető: http://honlap.eotvos.elte.hu/uploads/documents/kiadvanyok/Geher/ugyse_hiaba.pdf

Középkori magyar címereslevelek I. (1439-1503)

(Eötvös Collegium, Budapest, 2013)

Szerkesztő: Körmendi Tamás

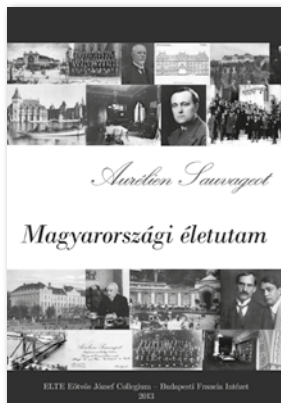

Letölthető: http://honlap.eotvos.elte.hu/uploads/documents/kiadvanyok/Kozepkori_magyar_cimereslevelek.pdf

Aurélien Sauvageot: Magyarországi életutam

(Eötvös Collegium, Budapest, 2013) 305 old.

Szerkesztő: Vargyas Brigitta

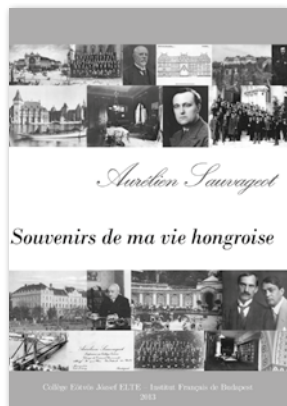

Letölthető: http://honlap.eotvos.elte.hu/uploads/documents/kiadvanyok/magyarorszagi_eletutam/Magyarorszagi_eletetutam_magyar.pdf

Aurélien Sauvageot: Souvenirs de ma vie hongroise

(Eötvös Collegium, Budapest, 2013) 351 old.

Szerkesztő: Vargyas Brigitta

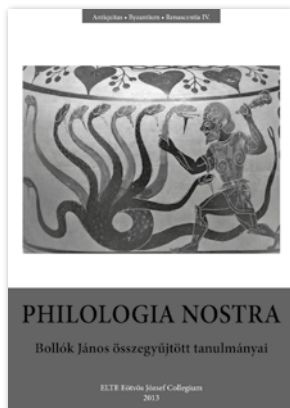

Letölthető: http://honlap.eotvos.elte.hu/uploads/documents/kiadvanyok/magyarorszag_i_eletutam/Magyarorszag_i_eletetutam_fracia.pdf

Philologia Nostra - Bollók János összegyűjtött tanulmányai

(Eötvös Collegium, Budapest, 2013) 516 old.

Szerkesztő: Mészáros Tamás

Letölthető: http://honlap.eotvos.elte.hu/uploads/documents/kiadvanyok/Philologia_Nostra_beliv.pdf

Philippe de Rémi: A csonkakezü királylány (Manekine). Jehan és Blonde
(Eötvös Collegium, Budapest, 2013) 308 old.

Szerkesztő: Szabics Imre

Letölthető: <http://honlap.eotvos.elte.hu/uploads/documents/kiadvanyok/Csonkakezu.pdf>

Ad perpetuam rei memoriam (Eötvös Collegium, Budapest, 2013) 177 old.

Szerkesztő: Ternovác Bálint

Letölthető: <http://honlap.eotvos.elte.hu/uploads/documents/kiadvanyok/ad%20perpetuam/Ad%20perpetuam%20rei%20memoriam.pdf>

« *Tableaux changeants* »

Anthologie des étudiants de l'Atelier d'Études françaises
„Aurélien Sauvageot” du Collegium Eötvös József
(Eötvös Collegium, Budapest, 2013) 159 old.

Szerkesztő: Gyuris Kata

Letölthető: [http://honlap.eotvos.elte.hu/uploads/documents/kiadvanyok/
Tableaux%20changeants/Tableaux_changeants.pdf](http://honlap.eotvos.elte.hu/uploads/documents/kiadvanyok/Tableaux%20changeants/Tableaux_changeants.pdf)

Az illír mozgalom. A horvát nemzeti megújulás történetének dokumentumai (Eötvös Collegium, Budapest, 2013).

Szerkesztő: Lukács István

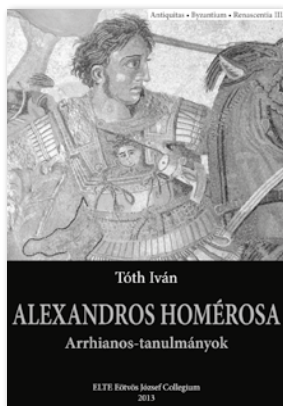
Letölthető: [http://honlap.eotvos.elte.hu/uploads/documents/kiadvanyok/
Az_Illir_Mozgalom.pdf](http://honlap.eotvos.elte.hu/uploads/documents/kiadvanyok/Az_Illir_Mozgalom.pdf)

Kuffart Hajnalka és Huszthy Alma:
Esercizi di filologia (Eötvös Collegium, Budapest, 2013) 154 old.

Letölthető: http://honlap.eotvos.elte.hu/uploads/documents/kiadvanyok/Esercizi%20di%20filologia/Esercizi_di_filologia.pdf

Tóth Iván: *Alexandros Homérosa* - Arrhianos utóélete
(Eötvös Collegium, Budapest, 2013) 208 old.

Letölthető: http://honlap.eotvos.elte.hu/uploads/documents/kiadvanyok/Alexandros_Homerosa_beliv.pdf

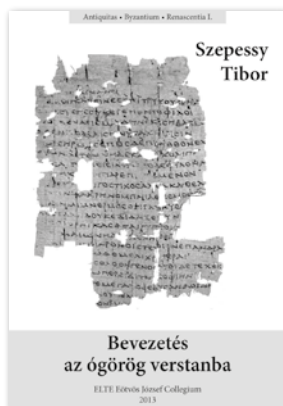
Byzance et l'Occident: Rencontre de l'Est et de l'Ouest

(Eötvös Collegium, Budapest, 2013) 285 old.

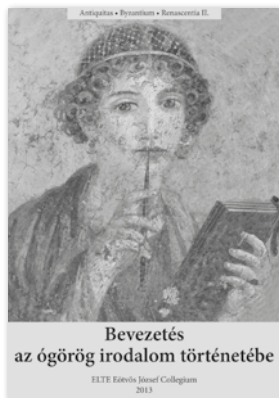
Szerkesztő: Egedi-Kovács Emese

Letölthető: <http://honlap.eotvos.elte.hu/byzance>**Szepessy Tibor: *Bevezetés az ógörög verstanba***

(Eötvös Collegium, Budapest, 2013) 266 old.

Letölthető: http://honlap.eotvos.elte.hu/uploads/documents/kiadvanyok/Bevezetes_az_ogorog_verstanba_beliv.pdf

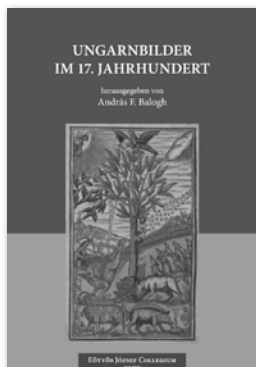
Kapitánffy István és Szepessy Tibor:
Bevezetés az ógörög irodalom történetébe
 (Eötvös Collegium, Budapest, 2013) 276 old.

Letölthető: http://honlap.eotvos.elte.hu/uploads/documents/kiadvanyok/Bevezetes_az_ogorog_irodalom_tortenetebe_beliv.pdf

Ungarnbilder im 17. Jahrhundert. Studien und Editionen der Texte: Jakob Vogel: Ungrische Schlacht (1626) Kapitel aus Martin Zeillers Neue Beschreibung des Königreichs Ungarn (1664), Salomon Schweiggers Gezweyte neue nutzliche und anmuthige Reiß-Beschreibung (1664) und aus Eberhard Werner Happels Thesaurus Exoticorum (1688) (Eötvös Collegium, Budapest, 2013) 323 old.

Szerkesztő: Balogh András

Letölthető: http://honlap.eotvos.elte.hu/uploads/documents/kiadvanyok/Balogh_Hg_Ungarnbilder17Jh_Vogel_BT_2013juli03-nincsvagojel.pdf

A kincset csak fáradsággal hozhatjuk napvilágra.
Tanulmánykötet báró Eötvös József születésének 200. évfordulójára
(Eötvös Collegium, Budapest, 2013)
Szerkesztő: Gángó Gábor

Letölthető: <http://honlap.eotvos.elte.hu/eotvos-kotet>

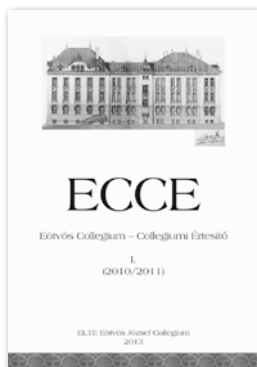
Byzanz und das Abendland: Begegnungen zwischen Ost und West
Szerkesztő: Juhász Erika

Letölthető: <http://honlap.eotvos.elte.hu/byzanz-und-das-abendland>

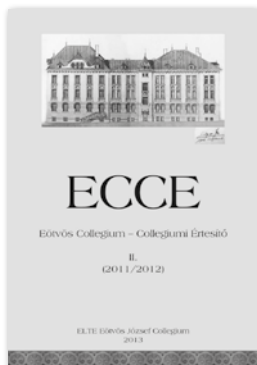
AZ EÖTVÖS COLLEGIUM TÁJÉKOZTATÓ KIADVÁNYAI

Eötvös Collegium – Collegiumi Értesítő I.
(Eötvös Collegium, Budapest, 2013) 424 old.
Szerkesztők: Horváth László és Markó Anita

Letölthető: http://honlap.eotvos.elte.hu/uploads/documents/kiadvanyok/ecceregi/ECCE_uj_valt.pdf

Eötvös Collegium – Collegiumi Értesítő II.
(Eötvös Collegium, Budapest, 2013)
Szerkesztők: Horváth László és Kádár Gyöngyvér

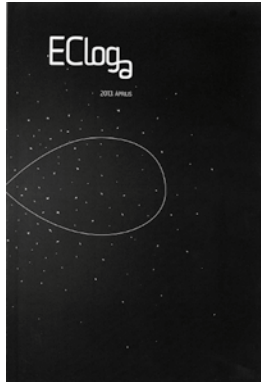

Letölthető: http://honlap.eotvos.elte.hu/uploads/documents/kiadvanyok/ecce/ECCE_II.pdf

A DIÁKBIZOTTSÁG KIADVÁNYAI

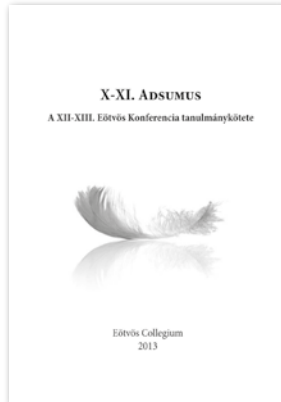
Ecloga 8 (Eötvös Collegium, Budapest, 2013), 87 old.

Szerkesztő: Markó Anita

Adsumus X-XI. (Eötvös Collegium, Budapest, 2013) 186 old.

Szerkesztő: EC Diákbizottság

Letölthető: http://honlap.eotvos.elte.hu/uploads/documents/kiadvanyok/Adsumus_beliv.pdf

